

Raport
privind executarea
bugetului pe anul 2014

S U M A R U L

Raportului privind executarea bugetului în anul 2014

Introducere	4
I. Evoluția indicatorilor macroeconomici și sociali	5
<i>Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2014, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți</i>	5
II. Politica bugetar-fiscală	8
<i>Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2014</i>	8
<i>Administrarea fiscală</i>	10
<i>Adminitrarea vamală</i>	17
<i>Politica cheltuielilor aplicată în anul 2014</i>	18
<i>Politica in domeniul remunerării muncii, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar, la general și pe ramuri</i>	19
<i>Politica în domeniul datoriei de stat</i>	25
III. Executarea bugetului public național	29
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente	30
<i>1.1. Venituri fiscale</i>	37
<i>1.2. Alte taxe și impozite</i>	46
<i>1.3. Granturi</i>	50
<i>1.4. Neplățile la buget</i>	53
2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național	56
3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit /excedent și sursele de finanțare)	59
4. Datoria publică	61
5. Datorii interne a bugetului public național (debitoare/creditoare)	69
IV. Executarea bugetului de stat	70
A. Veniturile bugetului de stat	70
B. Cheltuielile bugetului de stat	77
C. Rezultatele executării bugetului de stat (deficit /excedent și sursele de finanțare)	83
D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale	85

1. Servicii de stat cu destinație generală	85
2. Activitatea externă	127
3. Apărarea națională	132
4. Justiția	139
4 ¹ . Jurisdicția constituțională	159
5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională	160
6. Învățământul	166
7. Știința și inovarea	175
8. Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	181
9. Ocrotirea sănătății	187
10. Asigurarea și asistența socială	199
11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	217
12. Protecția mediului și hidrometeorologia	239
13. Industria și construcțiile	243
14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	244
15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	252
16. Complex pentru combustibil și energie	256
17. Serviciul datoriei de stat	258
18. Completarea rezervelor de stat	258
19. Alte servicii legate de activitatea economică	261
20. Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale	277
21. Creditarea netă	280
22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale	283
23. Descrierea bilanțului contabil a bugetului de stat	285
24. Datorii debitoare și creditoare ale bugetului de stat	287

**V. Informația privind rezultatele monitoringului
economico-financiar a întreprinderilor de stat și societăților
comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pe 9 luni 2014
(structura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri, etc.) .....**

VI. Sistemul de control financiar public intern	310
VII. Activitatea Inspecției Financiare	311
VIII. Activitatea Agenției Achiziții Publice	315

Introducere

Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 a fost adoptată de către Parlament la 23 decembrie 2013.

Conform acestei legi, indicatorii bugetului de stat pe toate componentele au fost stabiliți la venituri în sumă de 25814,8 mil. lei, la cheltuieli – 28217,9 mil. lei, cu un deficit de 2403,1 mil. lei.

Pe parcursul anului 2014 la legea menționată au fost operate trei modificări și completări prin următoarele legi:

- nr.106 din 19 iunie 2014,
- nr.182 din 25 iulie 2014,
- nr.183 din 28 septembrie 2014.

În afară de aceasta, conform prevederilor art.18 alin.(1) lit.a) din Legea bugetului de stat pe anul 2014, Ministerul Finanțelor a fost autorizat să modifice, la cererea întemeiată a executorilor primari de buget, indicatorii stabiliți ai bugetului de stat:

- privind mijloacele speciale (excluzând granturile, donațiile, sponsorizările și alte intrări cu titlu gratuit) și fondurile speciale, ca urmare a acumulărilor de venituri la acestea peste limitele anuale aprobate în total executorului primar de buget;
- privind proiectele finanțate din surse externe, ca urmare a intrărilor suplimentare de împrumuturi și granturi externe, precum și a utilizării soldurilor bănești existente la începutul anului în conturile proiectelor respective;
- privind granturile, donațiile, sponsorizările și alte mijloace intrate suplimentar cu titlu gratuit în posesia instituțiilor publice, precum și utilizarea soldurilor bănești existente la începutul anului din aceste surse.

Ca urmare a modificărilor operate la lege și a aplicării prevederilor art.18 alin.(1), indicatorii precizați ai bugetului de stat au constituit la venituri – 28199,0 mil. lei, la cheltuieli – 30981,1 mil. lei, cu un deficit de 2782,1 mil. lei.

I. Evoluția indicatorilor macroeconomici și sociali

Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2014, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți

În anul 2014 economia Moldovei a înregistrat o evoluție ascendentă, în special datorată recoltei agricole înalte și creșterii cererii pentru producția moldovenească în țările UE. Practic, toate tipurile de activități economice au înregistrat creștere. Totodată, impactul negativ al restricțiilor asupra exporturilor moldovenești (producția vinicolă și produsele agricole), impuse către autoritățile de resort din Federația Rusă, precum și situația economică nefavorabilă din regiune s-au resemțit în special la finele anului 2014, încetinind evoluția unor indicatori macroeconomici.

De asemenea, indicatorii macroeconomici realizați în anul 2014 față de estimările inițiale ale acestora, utilizați la elaborarea proiectului pentru anul 2014, diferă atât ca valori nominale, cât și ca ritmuri de creștere ale acestora. Cele mai mari abateri de la indicatorii estimați se atestă la indicatorii ce țin de comerțul exterior și cursul de schimb al monedei naționale.

Estimările și evoluția indicatorilor macroeconomici se prezintă în tabelul următor.

Denumirea indicatorului	Unitatea de măsură	Efectiv 2013	Estimările inițiale la elaborarea bugetului pe 2014	Efectiv 2014 (comparație cu efectiv 2013)
Produsul intern brut nominal	mlrd. lei	100,5	106,1	111,5
<i>față de anul precedent</i>	%	109,4	104,0	104,6
Indicele prețurilor de consum				
<i>mediu anual</i>	%	104,6	104,7	105,1
<i>la sfârșitul anului</i>	%	105,2	104,7	104,7
Cursul de schimb al leului				
<i>mediu anual</i>	lei/dol. SUA	12,59	13,06	14,04
<i>la sfârșitul anului</i>	lei/dol. SUA	13,06	13,03	15,62
Export	mil. dol. SUA	2428,3	2550,0	2339,5
<i>față de anul precedent</i>	%	112,3	108,5	96,3
Import	mil. dol. SUA	5492,4	6000,0	5317,0
<i>față de anul precedent</i>	%	105,4	108,0	96,8
Soldul balanței comerciale	mil. dol. SUA	-3064,1	-3450,0	-2977,5
Producția industrială				
<i>în prețuri curente</i>	mlrd. lei	39,0	42,9	43,5
<i>față de anul precedent</i>	%	106,8	107,0	107,3
Producția agricolă				
<i>în prețuri curente</i>	mlrd. lei	23,8	25,7	27,1
<i>față de anul precedent</i>	%	139,1	101,0	108,2
Investiții în active materiale pe termen lung				
<i>în prețuri curente</i>	mlrd. lei	18,6	21,3	20,4
<i>față de anul precedent</i>	%	101,5	109,0	101,8
Fondul de remunerare a muncii	mlrd. lei	27,4	29,9	30,0*
Cîștigul salarial mediu lunar brut din economia națională	lei	3765,1	4225	4172

*Estimările Ministerului Economiei

Produsul intern brut (PIB) a înregistrat o creștere de 4,6 la sută. În valori nominale PIB a însumat 111,5 mlrd. lei. Cea mai semnificativă creștere a înregistrat-o valoarea adăugată brută în *sectorul de bunuri* cu 7,7%, contribuind la formarea PIB-ului în proporție de circa 27%, cu o contribuție la creșterea PIB de 2,0 p.p. În acest context, este de menționat că, agricultura și industria au depășit realizările anului precedent cu 8,2% și 7,2%, respectiv. Contribuția asupra creșterii PIB ale acestor sectoare fiind egală a cite 1,0 p.p. *Sectorul de servicii* a urcat cu 4,2% anul trecut, contribuind la formarea PIB-ului în proporție de 59,4%, iar în creșterea acestuia cu 2,4 p.p. Cele mai mari creșteri au fost realizate în sectorul construcții (+10,6%), comerț (+6,1%), transport și comunicații (+3,4%) și alte servicii (+3%). *Impozitele nete pe produse* s-au majorat cu 1,6% față de anul 2013, contribuind la formarea și creșterea produsului intern brut cu 15,7% și respectiv 0,3 la sută.

Pe de altă parte, *consumul final* a influențat pozitiv evoluția PIB-ului, sporind cu 2,4% față de anul precedent, grație majorării cu aproape 3% a consumului final al gospodăriilor populației. *Formarea brută de capital fix* a depășit cu peste 10% realizările anului precedent, contribuind cu 24,6% la formarea PIB și cu 2,3% la creșterea acestuia. *Exporturile și importurile de bunuri și servicii* au urcat cu 1,1% și respectiv cu 0,4% față de anul 2013.

Prețurile de consum au crescut moderat. În anul 2014 prețurile de consum au crescut cu 4,7% față de decembrie 2013. Media anuală de creștere a prețurilor s-a menținut la nivelul anului precedent și a constituit 5,1 la sută. Creșterea prețurilor a fost condiționată, în general, de majorarea prețurilor la mărfurile nealimentare, în special, combustibil, confecții, autoturisme și încălțăminte.

Leul moldovenesc s-a depreciat esențial. Menținerea ritmului anual al inflației pe un trend ascendent s-a datorat preponderent deprecierei monedei naționale față de valutele principalilor parteneri comerciali. Pe parcursul anului 2014 *cursul de schimb* al monedei naționale a marcat o depreciere de 19,6% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 13,06 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2014 până la 15,62 lei la 31.12.2014). Leul moldovenesc s-a depreciat față de Euro cu 5,7%. Principalii factori care au determinat modificarea cursului de schimb au fost fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale, reducerea intrărilor remitențelor și reducerea exporturilor. *Stocul activelor valutare de rezervă* ale Băncii Naționale a Moldovei la 31.12.2014 a atins o valoare de 2156,6 mil. dolari SUA, reducându-se cu 23,5% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2013.

Evoluția comerțului exterior în anul 2014 a fost în mare parte influențată de situația creată pe plan extern, în special, în țările care sînt principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova. Comerțul exterior a înregistrat reduceri atît la partea de exporturi, cît și cea de importuri. În anul 2014 *exporturile* s-au micșorat cu 3,7%, iar *importurile* – cu 3,2 la sută.

În anul 2014 au crescut semnificativ exporturile către țările Uniunii Europene – cu 108,7 mil. dolari SUA(9,5%). Totodată, exporturile către țările CSI s-au diminuat cu 187,6 mil. dolari (-20,3%) și către alte țări, respectiv – cu 9,9 mil. dolari SUA (-2,7%).

Importurile în această perioadă, au fost dominate de produsele necesare pentru asigurarea economiei naționale cu materii prime și energie, precum și cele destinate consumului populației. Volumul importurilor din țările Uniunii Europene a crescut cu 95,6 mil. dolari SUA, dar a scăzut volumul importurilor din țările CSI cu 223 mil. dolari SUA și cel din alte țări – cu 48 mil. dolari SUA, respectiv.

Persoanele fizice au importat în anul 2014 mărfuri și produse în valoare de 118,5 mil. dolari SUA, cu 30,8% mai puțin comparativ cu anul 2013. Diminuarea importurilor a fost determinată de reducerea livrărilor de autoturisme și autovehicule (-32,6%) cărora le-au revenit 89,4% din importurile realizate de persoane fizice.

Decalajul în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în anul 2014 a unui deficit al balanței comerciale de 2977,5 mil. dolari SUA, cu 86,6 mil. dolari SUA (-2,8%) mai puțin față de cel înregistrat în anul 2013. *Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi* în anul 2014 a constituit 44% față de 44,2% înregistrat în anul 2013.

Sectorul industrial a înregistrat o creștere înaltă. Volumul producției industriale în anul 2014 a crescut cu 7,3% față de anul 2013, inclusiv: producția industriei prelucrătoare – cu 8,5%, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – cu 4,4% și producția industriei extractive – doar cu 0,2%.

Volumul producției agricole a crescut esențial. Producția agricolă în toate categoriile de gospodărie, în anul 2014 a crescut cu 8,2% (în prețuri comparabile) față de anul 2013. Majorarea producției agricole a fost determinată de creșterea atât a producției vegetale – cu 10,4%, cât și a producției animaliere – cu 4,0%.

Investițiile au crescut nesemnificativ. În ianuarie-decembrie 2014 volumul investițiilor în active materiale pe termen lung a însumat circa 20,4 mlrd. lei, cu o creștere de 1,8% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-decembrie 2013. Din acestea, lucrările de construcții-montaj au constituit circa 10,7 mlrd. lei și au crescut cu 4,4%, respectiv.

Volumul serviciilor de transport s-a majorat. Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat circa 14,4 mil. tone de mărfuri în anul 2014 sau cu 4,0% mai mult față de volumul transportat în anul 2013.

Volumul comerțului cu amănuntul și al serviciilor de piață prestate populației a crescut. Volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul în anul 2014 s-a majorat cu 7,5% (în prețuri comparabile) față de anul 2013, iar volumul cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației – cu 7,4%, respectiv.

Evoluție pozitivă în sfera socială. Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui lucrător din economia națională în ianuarie-decembrie 2014 a constituit 4172,0 lei și s-a majorat cu 10,8% față de perioada similară a anului 2013 în termeni nominali, iar în termeni reali a crescut cu 5,4 la sută.

Mărimea minimului de existență pentru semestrul I al anului 2014 a constituit în medie pe lună pentru o persoană 1667,7 lei, fiind în creștere față de semestrul I al anului precedent cu 3,7%. Veniturile disponibile lunare ale populației pentru trimestrul III al anului 2014 au constituit în medie pe o persoană 1787,4 lei, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului 2013 cu 1,8% în termeni nominali, iar în termeni reali – s-au diminuat cu 3,1%. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației pentru trimestrul III al anului 2014 au constituit în medie pe o persoană 1831,8 lei, fiind în scădere față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 3% în termeni nominali, iar în termeni reali s-au diminuat în medie cu 7,7 la sută.

Valoarea medie a pensiei lunare la 31 decembrie 2014 a fost de 1087,57 lei și s-a majorat cu 6,6% față de aceeași dată a anului 2013 în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 1,8%.

Rata șomajului (proporția șomerilor în populația activă) la nivel de țară pentru trimestrul IV al anului 2014 a înregistrat 3,5%, fiind mai mică față de perioada similară a anului precedent (4,1%). *Numărul șomerilor*, estimat conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii a fost de 40,2 mii persoane, fiind cu 9,1 mii mai mic față de trimestrul IV al anului 2013.

II. Politica bugetar-fiscală

Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2014

Măsurile de politică fiscală și vamală, realizate în anul 2014, au rezultat din prevederile Programului de activitate al Guvernului pe anii 2011-2014 „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, Strategiei Naționale „Moldova 2020”, Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, altor programe și strategii naționale, avînd drept scop mobilizarea agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, reducerea presiunii fiscale a cetățenilor, consolidarea veniturilor fiscale și simplificarea administrării fiscale și vamale.

Principalele măsuri de politică fiscală și vamală pentru anul 2014 au fost următoarele:

- majorarea tranșelor de venit impozabile, precum și a scutirii anuale personale, scutirii anuale personale majore și scutirii anuale pentru persoanele întreținute, prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru 2014;
- scutirea de impozitul pe veniturile sub formă de royalty ale persoanelor fizice în vîrstă de 60 de ani și mai mult, din domeniul literaturii și artei, precum și pe veniturile obținute din proiectele și granturile internaționale, care contribuie la dezvoltarea durabilă a sferei învățămîntului și cercetării;
- permiterea spre deducere și neimpozitarea cu impozitul pe venit și TVA a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului;

- acordarea dreptului persoanelor fizice de a dispune asupra destinației sumei de până la 2% din suma calculată la buget a impozitului pe venit din salariu pentru susținerea organizațiilor necomerciale de utilitate publică și cultelor religioase;
- introducerea impozitului pe veniturile obținute din livrarea producției agricole primare (cu excepția laptelui natural) de către persoane fizice – cetățeni, prin reținere finală la sursă, în mărime de 2%;
- scutirea de TVA și taxa vamală a materiei prime, materialelor, accesoriilor, ambalajului primar și articolelor de completare importate, utilizate la fabricarea în exclusivitate a mărfurilor destinate exportului, a căror ciclu de producție constituie nu mai mult de 180 zile;
- introducerea scutirii de TVA la importul și/sau livrarea tractoarelor agricole de la poziția tarifară 870190 și tehnicii agricole de la pozițiile tarifare 842481100, 842481910, 8432, 843320, 843330, 843340, 843351000, 843352000, 843353, 843359, 8436, 8437, precum și a mărfurilor de la pozițiile tarifare: 7201, 7204, 854810;
- introducerea scutirii de TVA la importul și/sau livrarea utilajului și tehnicii pentru întreprinderile din domeniul de colectare, prelucrare, reciclare a deșeurilor menajere, utilizate nemijlocit în domeniul de activitate ale acestora;
- introducerea scutirii de TVA la efectuarea lucrărilor de construcție și montaj a parcurilor eoliene și a parcurilor fotovoltaice;
- reintroducerea scutirii de TVA și taxa vamală pentru activele materiale pe termen lung, utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social), fără drept de comercializare, transmitere în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar, pe parcursul a 3 ani;
- reintroducerea cotei reduse a TVA de 8% pentru producția agricolă primară produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova și zahărul din sfeclă de zahăr produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova;
- majorarea cotelor accizelor stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, azot, oxigen, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie, autoturisme, alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), la rata inflației prognozată pentru anul 2014;
- majorarea cotelor accizelor pentru produse petroliere (benzina, motorina și derivații acestora, păcura, gazele naturale și lichefiate) la coeficientul de creștere anuală a PIB nominal prognozat pentru anul 2014 față de anul 2013;
- modificarea mărimii cotei accizului pentru țigarele cu filtru, de la 45 lei + 24% la 75 lei + 24% și pentru țigarele fără filtru, de la 30 lei la 50 lei;
- anularea accizului pentru alcoolii și derivații lor, care sunt utilizați în industria non-alimentară (pozițiile tarifare: 290519000-290549, 2906, 3302, 321210, 321290);
- micșorarea cotei accizului pentru autoturismele cu piston alternativ cu aprindere prin scînteie (capacitatea cilindrică de peste 3000 cm³) și cele cu aprindere prin compresie (capacitatea cilindrică de peste 2500 cm³), de la 3,5 euro/cm³ la 2,0 euro/cm³;

- scutirea de accize a distilatelor obținute pe bază de vin (distilatul pentru divin, distilatul de vin, distilatul de tescovină de struguri, distilatul de drojdie de vin, alcoolul etilic de origine vitivinicolă), produse în Republica Moldova, la scoaterea din încăperea de acciz pentru utilizare în calitate de materie primă la producerea altor mărfuri;
- revizuirea conceptului de Agent Economic Autorizat, orientat spre transparență și reducerea restricțiilor comerciale;
- reglementarea conceptelor de proceduri simplificate și a culoarelor de control vamal;
- majorarea limitei neimpozabile, de la 200 la 300 euro, a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către cetățeni, fără achitarea TVA, accizei, taxei vamale și taxei pentru efectuarea procedurilor vamale;
- majorarea bazei de calcul și modificarea perioadei de achitare a drepturilor de import (TVA, accizei, taxei vamale și taxei pentru efectuarea procedurilor vamale) în cazul punerii în liberă circulație a unui obiect al leasingului;
- introducerea dreptului de a importa pentru agricultură tractoare uzate cu termenul de până la 20 de ani (în prezent – 12 ani).

Administrarea fiscală

1.1. Perfecționarea cadrului normativ de administrare fiscală

1.1.1. Acțiune de pionerat: metodologia de calcul a decalajului fiscal, elaborată și aplicată în Republica Moldova

Pentru prima dată în sistemul fiscal al Republicii Moldova a fost introdusă, fiind preluată din bunele practici ale UE, noțiunea de decalaj fiscal. Prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.1720 din 4 decembrie 2014 a fost aprobată Metodologia de estimare a decalajului fiscal. Astfel, această metodă a fost aplicată în premieră în practica fiscală.

Totodată, decalajul fiscal a fost prevăzut să fie calculat pentru toți contribuabilii (agenți economici) în mod automatizat. Pentru aceasta, în anul 2015 Serviciul Fiscal de Stat și-a rezervat timp pentru elaborarea și implementarea unui Sistem Informațional Automatizat „Managementul riscurilor de conformare fiscală”. De asemenea, decalajul fiscal se va examina și ca risc separat în acest Sistem informațional.

1.1.2. Majorarea bazei de impozitare – rezultat al implementării metodologiei de estimare a Riscurilor de conformare

Normele metodologice privind determinarea și clasificarea riscurilor de conformare fiscală au fost elaborate în conformitate cu practica internațională de elaborare și implementare a Programului de conformare fiscală și Ghidului Uniunii Europene privind managementul riscurilor pentru administrațiile fiscale. Normele stabilesc riscurile de conformare fiscală, descrierea, identificarea și evaluarea acestora în scopul optimizării activității de planificare a controalelor fiscale și promovării conformării fiscale voluntare. În acest sens, Serviciul Fiscal de Stat a identificat și

evaluat trei categorii de riscuri de conformare fiscală, care au fost înregistrate în Registrul riscurilor de conformare fiscală. Cele trei categorii de riscuri identificate de Serviciul Fiscal de Stat sunt:

- Riscuri generale,
- Riscuri specifice,
- Riscuri aferente Taxei pe Valoare Adăugată.

Normele metodologice sunt utilizate de către funcționarii fiscali în procesul de selectare a contribuabililor pentru Programul de conformare și Planurile de controale fiscale, precum și în procesul decizional asupra informațiilor parvenite de la terți (plângeri, petiții, solicitări de controale, etc.)

1.1.3. Combaterea evaziunii fiscale și eficientizarea utilizării informației – efect al radierii agenților economici inactivi din Registrul fiscal

Conform situației din 31 decembrie 2014, în total pe republică sunt luați la evidență 689580 contribuabili care practică antreprenoriatul, activități profesionale, rețin și achită impozite la sursa de plată. Din acest număr, persoanele juridice constituie 122057 entități, gospodăriile țărănești - 507256 unități, întreprinderile individuale - 59989 unități și persoanele ce practică activitate profesională - 278 persoane. Suplimentar, pe parcursul anului 2014 au fost eliberate 16007 de patente de antreprenariat, și încasați 38687,7 mii lei, iar la situația de la 31 decembrie 2014 valabile au rămas 15975 patente.

Potrivit modificărilor la Legea nr.1353 XIV din 3 noiembrie 2000 cu privire la gospodăriile țărănești (de fermier), intrate în vigoare în iunie 2014, organul fiscal din oficiu va radia din Registrul fiscal de stat gospodăriile țărănești, care au fost înregistrate până la intrarea în vigoare a legii menționate și care nu au efectuat reînregistrarea în modul stabilit. Această modificare a creat cadrul legal necesar actualizării Registrului Fiscal de Stat.

1.1.4. Ghidul de deservire a contribuabililor – transfer de experiență din practica suedeză

Pe parcursul anului 2014, fiind asistați de experții Agenției Fiscale Suedeze, Serviciul Fiscal de Stat a elaborat Ghidul de deservire a contribuabililor. Acest document stabilește obligații pentru funcționarii fiscali în procesul de acordare a asistenței contribuabililor, principiile fundamentale și obiectivele ce țin de domeniul deservirii contribuabililor, în scopul creșterii încrederii plătitorilor de impozite în autoritatea fiscală.

Pornind de la sloganul Serviciului Fiscal de Stat „Funcționarul fiscal – în serviciul contribuabilului”, reieșind din viziunea, care constă în aspirarea spre o societate, în care fiecare dorește să contribuie la formarea bugetului, Ghidul impune funcționarilor fiscali următoarele obiective generale de deservire a contribuabililor:

- acordarea serviciilor pornind de la necesitățile contribuabililor;
- asigurarea unui tratament bazat pe respect și deschidere față de contribuabili;

- asigurarea unei interacțiuni eficiente între Serviciul Fiscal de Stat și contribuabil prin diverse canale de comunicare;
- lărgirea spectrului de servicii acordate plătitorilor de impozite;
- furnizarea unor informații comprehensive, inclusiv procesele de administrare fiscală;
- utilizarea tehnologiilor informaționale și eficientizarea serviciilor fiscale acordate.

1.2. Deservirea contribuabililor - o nouă abordare

1.2.1. Asistența consultativă prin linia unică de apel – comoditate sporită pentru contribuabili

Centrul de apel a fost instituit în conformitate cu Strategia de Dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2006-2010 (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1208 din 20 octombrie 2006) Planul Preliminar de Țară al „Fondului Provocările Mileniului”, iar lansarea a avut loc la 19 martie 2009.

Inițial, scopul Centrului de apel rezida în asigurarea asistenței gratuite prin intermediul telefonului cu referire la aplicarea prevederilor legislației fiscale privind impozitul pe venit.

Ulterior, în perioada iunie 2010 – august 2014, au fost lărgite aspectele consultațiilor oferite, acestea cuprinzând următoarele domenii:

- consultații privind aplicarea legislației fiscale în privința impozitului pe venit, taxa pe valoarea adăugată, accize, impozitele și taxele locale, patenta de întreprinzător, taxele rutiere;
- înregistrarea plângerilor privind nerespectarea legislației de către alți contribuabili (nerespectarea drepturilor de consumator, neeliberarea cecului, neeliberarea facturii fiscale ș.a.);
- înregistrarea semnalelor privind situațiile de conflict, corupție din partea funcționarilor fiscali;
- examinarea și prezentarea explicațiilor la adresările scrise ale contribuabililor;
- modificarea și completarea Bazei Generalizate a Practicii Fiscale (aprobată prin Ordinul IFPS nr.637 din 31 decembrie 2010).

Începând cu 19 august 2014, de către Serviciul Fiscal de Stat a fost lansat Centrul Unic de Apel 0-8000-1525 la care cetățenii și agenții economici pot obține un spectru larg de informații de ordin fiscal, să semnaleze cazuri de corupție sau alte chestiuni ce țin de administrarea fiscală, doar la un singur număr de telefon. Oferirea pentru contribuabili a unei singure linii telefonice gratuite permite promovarea numărului ca fiind un număr universal aferent Serviciului Fiscal de Stat. Lansarea acestui important instrument de consolidare a comunicării cu cetățenii se încadrează în Strategia de Comunicare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2014-2015. Prin intermediul Centrului de apel contribuabilii au primit circa 30 nii de răspunsuri telefonice sau cu 15,5% mai mult decât în anul 2013, precum și peste una mie de răspunsuri în scris.

1.2.2. Dezvoltarea serviciilor electronice – o prioritate pentru Serviciul Fiscal de Stat

Pe parcursul anului 2014 au fost realizate și lansate 15 proiecte, scopul cărora a constituit soluționarea dificultăților cu care se confruntă actualmente contribuabilii în relațiile lor cu SFS. Astfel, serviciile dezvoltate au la bază o analiză cuprinzătoare a exigențelor beneficiarilor, fiind transpuse în funcționalitățile acestora. Serviciile electronice fiscale vizate se referă la: subsistemul „Gateway fiscal”; Subsistemul „Declarația Electronică” pentru persoane juridice CNOTAR14; subsistemul „Declarația Rapidă” CNOTAR14; subsistemul „Centrul de apel”; subsistemul „CCDE” citații bancare „CCDE”; modulul „Obiectiv european”; subsistemul „Contul curent al contribuabilului”; subsistemul „Declarația precompletată”; modulul „Scriem codul fiscal”; modulul „Diapazoane virtuale”; Modulul de expediere a copiei dispoziției de suspendare; modulul „Diseminarea mesajelor” (modulul „Abonare”); modulul „Anticamera online”; subsistemul „Evidența trasabilității sigiliilor de protecție aplicate MCC”; modulul „Verificarea restituirii în numerar”.

De asemenea, pe parcursul anului 2014 au fost implementate sistemul informațional automatizat „E - factura” și aplicația „Anularea declarației precedente”, iar pe portalul www.fisc.md – modulul „Scriem Codul Fiscal”, rubrica „Seminare” și rubrica „Obiectiv European”. Conform datelor statistice, pe parcursul anului 2014 au fost generate aproximativ 221,7 mii de facturi. Serviciul „Contul curent al contribuabilului” a fost utilizat de 33,1 mii de utilizatori din afara SFS și 1,6 mii funcționari fiscali.

În perioada de raportare au fost inițiate următoarele Sisteme Informaționale Automatizate:

- „Managementul Cazurilor”;
- „Anticamera online” - Modulul „Audiența online”;
- „E - cerere”,

precum și elaborate:

- „Diseminare mesaje” - Modulul „Creare și gestionare”;
- „Gestionarea accesului la serviciile fiscal electronice”.

Totodată, în perioada de gestiune au fost efectuate 50 lucrări de ajustare a subsistemelor lansate în exploatare.

Pe parcursul anului 2014 prin intermediul portalului www.servicii.fisc.md, care reprezintă un ghișeu unic de accesare a serviciilor electronice fiscale, utilizatorii, care sunt mai mult de 33 mii la număr, au putut beneficia de cca 20 servicii și instrumente IT menite să simplifice activitatea de afaceri sau profesională a contribuabililor.

Pe parcursul perioadei de referință, drept rezultat al funcționării a 4 Centre de conectare regională a întreprinderii de stat „Fiscservinform”, și anume în municipiile Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat, au fost conectați la serviciile fiscale electronice 7,4 mii de contribuabili, dintre care 1,8 mii agenți economici plătitori de TVA, 3,2 mii agenți economici neplătitori de TVA, 0,5 mii instituții publice și 1,9 mii persoane fizice. Totodată, au fost reconectați la serviciile electronice fiscale 11,6 mii contribuabili.

Pe parcursul anului 2014, au fost procesate 5609,2 mii documente fiscale, inclusiv: documente de plată trezoreriale – 4554,5 mii, documente procesate manual – 985,9 mii, documente procesate prin intermediul SIA „Declarația rapidă” – 68,7 mii. În anul de referință, numărul dărilor de seamă procesate prin intermediul SIA „Declarație electronică” a constituit 908,6 mii documente deținând o pondere de 58% din totalul dărilor de seamă procesate.

La situația din 31 decembrie 2014, inclusiv prin intermediul ÎS „Fiscservinform”, SFS acorda 33 servicii fiscale electronice:

- Eliberarea confirmării privind reluarea prezentării dărilor de seamă
- Eliberarea confirmării veniturilor obținute
- Certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de buget (CC 04 AE)
- Certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de buget aferent bunului supus înstrăinării/ gajului (CC 04 BI)
- Certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de buget aferent bunului supus înstrăinării-gajului – proprietate a cetățeanului (CC 04 CET)
- Eliberarea certificatului de atestare în calitate de plătitor TVA
- Eliberarea certificatului de rezidență fiscală
- Eliberarea certificatului privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova Forma 3-DTA-13
- Eliberarea certificatului privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova Forma 4-DTA-13
- Comanda formularelor tipizate de documente primare cu regim special (depusă pe suport hârtie la IFS teritorial)
- Comanda electronică a formularelor tipizate de documente primare cu regim special
- Comanda seriei și diapazonului de numere pentru documentele primare
- Oferirea consultațiilor în formă scrisă
- Oferirea consultațiilor telefonice prin intermediul Centrului Unic de Apel
- Eliberarea/prelungirea patentei de întreprinzător
- Certificat privind sumele TVA nerestituite pentru mărfurile exportate
- Eliberarea/Schimbarea Certificatului de înregistrare în calitate de plătitor a TVA
- Eliberarea Certificatului de înregistrare în calitate de subiect impozabil cu accize
- E - factura
- Verificarea facturii fiscale
- Verificarea obligațiunii fiscale pentru persoane fizice
- Serviciul de certificare și eliberare a semnăturilor electronice de autentificare sau digitale
- Declarația electronică pentru persoane fizice
- Declarația electronică pentru persoane juridice
- Fișa imobilului
- Informații despre contribuabil

- Descărcare formulare
- Cutia electronică poștală de înștiințare
- Calendarul fiscal
- Seminare pentru contribuabili
- Înregistrarea mașinilor de casă și control și sigilarea MCC ale contribuabilului
- Înregistrarea terminalelor de numerar (cash-in)
- Verificarea bonului de casă eliberat de mașina de casă și control de la unitățile de schimb valutar.

1.2.3. Simplificarea raporturilor dintre contribuabil și administrația fiscală – diminuează costurile gestionării afacerii

Întru simplificarea procedurii de declarare de către contribuabili a obligațiilor ce țin de taxele pentru resursele naturale, de către IFPS a fost elaborat un nou formular al Dării de seamă la taxele pentru resursele naturale Forma TRN 15, care va substitui 7 formulare ale dărilor de seamă aferente acestora (Forma TA 08, Forma TMU 06, Forma TL 06, Forma TPG 06, Forma TEG 06, Forma TSPC 06, TCPA 06). Formularul Dării de seamă la taxele pentru resursele naturale Forma TRN 15 a fost aprobat prin Ordinul IFPS nr. 1721 din 05.12.2014 și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 366-371/1843 din 12.12.2014. Darea de seamă pe taxele pentru resursele naturale (Forma TRN 15) urmează a fi prezentată de către subiecții impunerii, începând cu perioada fiscală corespunzătoare trimestrului I al anului 2015, până la data de 25 aprilie 2015.

În legătură cu lansarea SIA „E - factura” a fost perfectat și aprobat Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.562 din 4 aprilie 2014 „Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la sistemul informațional automatizat de creare și circulație a facturilor fiscale electronice „E - factura”.

Totodată, pe parcursul anului, a fost aprobată Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și din plățile achitate în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate nr.697 din 22 august 2014. Prin această hotărâre a fost pus în aplicare un nou formular IALS 14 „Nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți. Acest formular a comasat alte două formulare existente anterior separat.

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, întru continuarea bunei tradiții de stabilire și menținere a unor relații de încredere cu contribuabilii a completat baza generală a practicii fiscale cu răspunsuri la încă 180 de întrebări, precum și:

- a elaborat Instrucțiunea privind aplicarea sigiliilor de protecție pe mașinile de casă și control;

- a elaborat Regulamentul cu privire la efectuarea controlului fiscal la fața locului prin metoda verificării operative;

- a prezentat explicațiile metodologice referitor la unele aspecte ce țin de aplicarea scutirii de accize a distilatelor obținute pe baza de vin.

În scopul eficientizării administrării fiscale la capitolul TVA a fost modificată Anexa nr.2 la Ordinul IFPS nr.1164 din 25 octombrie 2012 „Cu privire la aprobarea formularului Declarației privind TVA și modului de completare a acesteia prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.854 din 30 mai 2014 „Cu privire la operarea completărilor și modificărilor în Anexa nr.2 la Ordinul IFPS nr.1164 din 25 octombrie 2012”. Tot la acest capitol a fost elaborat și aprobat Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.134 din 11 septembrie 2014 „Cu privire la modificarea Instrucțiunii privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor nr.115 din 6 septembrie 2010”.

În scopul reglementării tuturor proceselor de administrare fiscală la capitolul accize, în temeiul art. 1261 alin.(1) din Codul fiscal a fost elaborat și aprobat Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.871 din 10 iunie 2014 „Privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la anularea înregistrării subiecților impunerii cu accize”. De asemenea, a fost elaborat și aprobat Ordinul nr.173 din 17 decembrie 2014 „Cu privire la aprobarea formularului Declarației „TDSA14” (Țigări Diferența Stoc Accize) și a Instrucțiunii privind modul de completare a acesteia”.

Un alt obiectiv al Serviciului Fiscal de Stat este Transparență și claritate în aplicarea legislației fiscale, în acest scop au fost propuse și ulterior acceptate de organele abilitate mai multe modificări la legislația fiscală. Întru realizarea acestui obiectiv în anul 2014 în premieră a fost realizat proiectul de diseminare persoanelor fizice a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit precompletate.

Către data de 25 martie 2014, ultima zi de depunere a declarației cu privire la impozitul pe venit, prin intermediul inspectoratelor fiscale teritoriale cetățenii au putut primi o declarație deja completată care urma doar să fie verificată și după caz semnată. Încă o premieră a anului 2014 a fost posibilitatea cetățenilor să depună declarația cu privire la impozitul pe venit în orice inspectorat fiscal dar nu numai de la locul de domiciliu după cum a fost anterior.

O altă acțiune care simplifică interacțiunea SFS – contribuabil și conduce la diminuarea costurilor în afaceri este liberalizarea procesului de aprovizionare cu documente primare cu regim special. Modificarea care a fost operată în anul 2014 la Hotărârea Guvernului nr.294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997 a permis agenților economici să tipărească de sine stătător formulare de documente primare, obținând la SFS doar seriile și numărul de diapazoane. Ultimul lucru poate fi obținut prin comandă on-line.

Administrarea vamală

În anul 2014 Serviciul Vamal a continuat implementarea reformelor, în vederea eficientizării sistemului de administrare vamală, facilitării comerțului internațional, simplificării procedurilor vamale, calității serviciilor prestate și asigurării securității frontierei de stat.

În perioada anului 2014 au fost percepute drepturi de import/export și alte taxe în sumă de 15425,1 mil. lei, fiind în creștere cu 5,6% (+819,0 mil. lei), comparativ cu anul 2013.

Întru asigurarea perceperii integrale a drepturilor de import, în anul 2014 au fost întreprinse un set de măsuri de eficientizare a administrării vamale și implementate instrumente de sporire a controlului în domeniile de risc. Aceste măsuri au caracter complex și cuprind toate etapele procedurii de vămuire a mărfurilor, sporind controlul corectitudinii datelor ce stau la baza calculării impozitelor și taxelor și anume: controlul corectitudinii determinării valorii în vamă, a codului tarifar, originii și cantității mărfurilor, controlul corectitudinii acordării facilităților fiscale, respectarea condițiilor regimurilor vamale suspensive (antrepozite vamale, zona liberă), depistarea și anihilarea tentativelor de eschivare de la plata drepturilor de import/export.

În anul 2014 suma majorării valorii în vamă a constituit 510,7 mil. lei, respectiv, suma taxelor și impozitelor încasate suplimentar, după recalcularea valorii în vamă a mărfurilor, a constituit 279,2 mil. lei.

Unul din mecanismele deja implementate și care s-a adeverit a fi eficient reprezintă auditul post-vămuire. La acest capitol în anul trecut s-au înregistrat realizări importante, iar odată cu modificarea cadrului legal, Serviciul Vamal a obținut toate pârghiile necesare pentru contracararea tentativelor de eschivare de la plata obligației vamale. Ponderea controalelor ulterioare rezultative din totalul controalelor a fost la nivel de 58%. Au fost supuși controlului 314 agenți economici, unde în rezultatul controalelor au fost calculate obligații vamale în sumă de 43,65 mil. lei.

Serviciul Vamal a realizat o serie de activități orientate spre introducerea normelor și standardelor internaționale în domeniul vamal, în vederea simplificării procedurilor vamale, reducerii duratei și costurilor efective suportate de agenții economici la vămuirea mărfurilor.

Durata medie a procedurii de trecere a mărfurilor peste frontieră a constituit 25 minute la import și 30 minute la export.

Datorită eficientizării sistemului de selectivitate și analiza de risc, a fost posibilă extinderea ariei de aplicare a procedurilor simplificate de vămuire pentru agenții economici credibili.

În rezultat, datorită procedurilor simplificate este limitat contactul direct între inspectorii vamali și agenții economici, minimizând riscurile de corupție, iar costul și durata procedurilor vamale se reduce considerabil. În urma măsurilor de eficientizare a sistemului de selectivitate, prin consolidarea colaborării cu subdiviziunile Serviciului Vamal, s-a reușit diminuarea cotei declarațiilor vamale direcționate pe culoarul roșu de vămuire pentru controlul fizic și a constituit 21% la import (24% în 2013) și 8% la export (13% în 2013).

Întru reducerea duratei procedurilor vamale și costurilor aferente vămuirii au fost întreprinse următoarele măsuri.

Pe parcursul anului 2014, au fost aprobate o serie de acte normative în vederea implementării conceptului de Agent economic autorizat (AEO) și procedurile simplificate în corelare cu standardele UE. La etapa actuală 54 de companii beneficiază de proceduri simplificate.

Serviciul Vamal a continuat promovarea vămuirii electronice (e-customs). Astfel, operatorul economic, dispunând de semnătura digitală și fiind conectat la sistemul informațional vamal ASYCUDA World, poate perfecta declarația de export și import electronic, în timp minim cu diminuare de peste două ori a costurilor aferente. Drept urmare a măsurilor de promovare a procedurii declarării electronice, ponderea exportului perfectat electronic a depășit 21% din totalul exporturilor.

Activitatea pe dimensiunea antifraudă s-a realizat în strânsă colaborare cu autoritățile vamale din țările vecine. Anul 2014 a fost deosebit de rezultativ sub aspectul dezvoltării colaborării cu autoritățile vamale din România și Ucraina, au avut loc mai multe întruniri de lucru a conducătorilor administrațiilor vamale, în cadrul cărora au fost convenite mecanisme concrete de colaborare.

Politica cheltuielilor aplicată în anul 2014

Politica promovată în domeniul cheltuielilor publice în anul 2014 a fost una prudentă, orientată spre asigurarea stabilității bugetului public național, asigurarea disciplinei, echității, transparenței, simplității și onestității în repartizarea finanțelor publice. Conform datelor raportului anual, executarea bugetului public național în anul 2014 s-a soldat cu un deficit de 1,7% comparativ cu cel stabilit de 2,5% față de PIB.

Întru asigurarea alocării mai eficiente și mai transparente a resurselor bugetare, menite să contribuie la sporirea calității serviciilor de stat, în anul 2014 a fost implementată integral la nivel central, bugetarea pe bază de programe, accentul fiind pus pe indicatorii de performanță și evaluarea și analiza cheltuielilor în raport cu rezultatele obținute.

Măsurile de politică întreprinse pe parcursul anului 2014 s-au axat pe asigurarea implementării în continuare a reformelor structurale demarate în domeniul educației,

protecției sociale, justiției și organelor afacerilor interne, în condițiile constringerilor bugetare, cauzate de conjunctura economică regională și internă.

Concomitent, pe parcursul anului 2014, bugetul s-a confruntat cu necesitatea finanțării unor măsuri noi de politică în domeniul salarizării, implementate prin modificările și completările la Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, operate prin Legea nr.146 din 17 iulie 2014.

În acest context, eforturile au fost depuse întru sporirea eficienței și eficacității utilizării banului public, prin revizuirea programelor de cheltuieli și direcționarea economiilor identificate spre programe de cheltuieli de importanță majoră, fapt care a permis soluționarea problemelor stringente, fără a admite blocaje financiare în sistemul bugetar.

Totodată, întru asigurarea politicilor și reformelor promovate în sectoare, în primul rând, prin redimensionarea și reprioritizarea programelor de cheltuieli curente, menținând ca scop prioritar asistența socială a celor mai vulnerabile categorii ale populației, s-a asigurat un spațiu mai larg pentru cheltuielile capitale, susținând astfel tendința de dezvoltare a bugetului. Cheltuielile capitale în anul 2014, comparativ cu anul 2013, s-au majorat cu 3,0 și 1,4 p.p. raportate către suma totală a cheltuielilor publice și către PIB, respectiv.

De asemenea, în scopul raționalizării cheltuielilor, pe parcursul anului 2014 a fost exercitat control asupra nivelului angajărilor în sectorul bugetar pentru a evita angajamente viitoare fără acoperire cu resurse.

Realizarea măsurilor de politică concrete, în domeniul cheltuielilor se regăsesc în capitolul IV.D al prezentului Raport, la descrierea cheltuielilor pe grupe funcționale.

Politica în domeniul remunerării muncii în anul 2014, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar la general și pe ramuri

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2014 au fost stabilite limitele cheltuielilor de personal pe anul 2014 pentru autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat la nivel de 4318,3 mil. lei. În bugetele unităților administrativ – teritoriale cheltuielile de personal au fost aprobate la nivel de 4709,1 mil. lei. În total, în bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale pe anul 2014, cheltuielile de personal au fost aprobate în suma de 9027,4 mil. lei, cu 430,8 mil. lei sau 5,0% mai mult față de cele aprobate pe anul 2013.

Pe parcursul anului 2014 planul cheltuielilor de personal a fost reexaminat în aspectul majorării acestuia și precizat la nivelul de 9239,8 mil. lei, cu 643,2 mil. lei sau 7,5% mai mult comparativ cu cel aprobat pe anul 2013, iar față de planul precizat pe anul 2013 creșterea a constituit 817,7 mil. lei sau 9,7%.

Factorii principali, care au condiționat creșterea cheltuielilor de personal, modificarea structurii acestora și majorarea ponderii lor în PIB în anul 2014, au fost majorarea salariilor și a unităților de personal. Pe parcursul anului 2014 a continuat procesul de implementare a normelor salariale prevăzute de Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 și de Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publicii nr.48 din 22 martie 2012, precum și punerea în aplicare a Legii privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013.

În conformitate cu politica în domeniul remunerării muncii, pe parcursul anului 2014 au fost realizate următoarele măsuri de majorare a retribuirii muncii în sectorul bugetar:

- implementarea în continuare a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.791 din 7 octombrie 2013 privind stabilirea condițiilor mai avantajoase de salarizare pentru personalul din serviciile sociale și de asistență psihopedagogică și mediatorii comunitari din instituțiile subordonate autorităților publice locale, precum și pentru angajații din instituțiile subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Stabilirea **începînd cu 1 ianuarie 2014** pentru conducătorii instituțiilor de cultură, subordonate autorităților publice locale (case de cultură, cămine culturale, cluburi), și personalului de conducere și de specialitate din muzeele subordonate autorităților publice centrale și locale, a sporurilor lunare la salariu pentru înaltă competență profesională și intensitate a muncii.

Costul măsurilor a constituit 48,5 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 1,0 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 47,5 mil. lei;

- majorarea graduală a salariilor judecătorilor, începînd **cu 1 ianuarie 2014**, în conformitate cu prevederile Legii privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013. Creșterea salariului a constituit în mediu 77,2%, iar *costul acestei măsuri - 43,8 mil. lei;*

- începînd **cu 1 ianuarie 2014**, s-a stabilit spor în mărime de 30% la salariul funcției militarilor prin contract pentru efectuarea serviciului în condiții deosebite. *Costul măsurii a constituit 84,3 mil. lei;*

- începînd **cu 1 octombrie 2014**, salariul tarifar pentru I categorie de salarizare a fost stabilit în mărime de 1000 lei pentru angajații care se salarizează conform Rețelei Tarifare Unice. Salariul a crescut în mediu cu 15%, față de 900 lei norma implementată din 1 iunie 2013. *Costul măsurii a constituit 97,2 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 68,4 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 28,8 mil. lei.*

Totodată, pe parcursul anului 2014 au fost implementate norme salariale suplimentare, pentru care inițial în bugetul de stat aprobat pe anul 2014 nu au fost prevăzute mijloace financiare și au fost aprobate la rectificarea bugetului pe anul 2014:

1. În **luna august 2014** a fost achitat premiul anual cadrelor didactice în mărime de un salariu de funcție pentru rezultatele anului școlar 2013-2014.

2. Începând cu **1 septembrie 2014**:

- salariile lunare ale cadrelor didactice au fost majorate cu 20 la sută în funcție de creșterea salariului mediu pe economie, conform prevederilor anexei nr.11 la Legea nr.355-XVI din 23.12.2005;

- suplimentul acordat cadrelor didactice pentru dirigiență a fost majorat și stabilit în mărime unică de 180 lei;

- s-a stabilit spor (în mediu 20 la sută) la salariul de funcție pentru vechime în muncă ajutorilor de educatori din grădinițe;

- pentru personalul medical din instituțiile de învățământ preuniversitar a fost stabilit spor pentru înaltă eficiență în muncă și intensitatea muncii în cuantum de 30 la sută din salariul de funcție;

- s-a stabilit spor în mărime de 20 la sută la salariul de funcție pentru înaltă eficiență și intensitatea muncii unor specialiști cu funcții complexe și de specialitate din toate domeniile de activitate, salarizați conform Rețelei tarifare unice, care nu au beneficiat de acest spor;

- cuantumul sporului pentru grad științific de doctor și doctor habilitat a fost majorat cu 300 lei și 400 lei, respectiv;

- pentru metodiștii din centrele și cabinetele metodice de pe lângă autoritățile publice s-a stabilit coeficientul intersectorial la salariile de funcție în cuantum de 1,5 față de 1,2 precedent;

- suplimentul acordat angajaților instituțiilor de învățământ preuniversitar din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender, subordonate Ministerului Educației, este majorat de la 400 lei pînă la 1000 lei. Suplimentul menționat a fost stabilit și pentru angajații unor instituții de învățământ amplasate în zona de securitate din raionul Dubăsari (Gimnaziul „Anatol Codru” din comuna Molovata Nouă, Liceul Teoretic „Vlad Iovița” din comuna Cocieri și Liceul teoretic din comuna Doroțcaia);

- au fost revizuite condițiile de salarizare ale funcționarilor publici din instanțele judecătorești conform prevederilor Hotărîrii Curții Constituționale nr.24 din 10 septembrie 2013 începînd cu **10 septembrie 2013**.

Costul măsurilor suplimentare de majorare a salariilor în anul 2014 a constituit 368,01 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 57,57 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 310,44 mil. lei.

Cheltuielile de casă pentru achitarea salariilor angajaților din sectorul bugetar au fost executate la nivelul de 98,4% din planul precizat pe anul 2014. Creșterea cheltuielilor de personal executate în anul 2014 față de cele executate în anul 2013 a constituit 9,5%.

Sub aspect ramural, cheltuielile de personal executate în anul 2014 au atestat o creștere față de cele executate în anul 2013 pe toate ramurile economiei naționale (cu excepția ramurilor „Activitatea externă”, „Industria și construcție” și „Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica”), inclusiv, preponderent: „Asigurare și asistență socială” – cu 27,9%, „Apărarea națională” – cu 21,8%; „Justiția” – cu 18,0%; „Complexul pentru combustibil și energie” – cu 14,3%; „Cultura, arta, sportul și activități pentru tineret” – cu 13,5%; „Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale” – cu 12,8%; „Menținerea ordinii publice și securitatea națională” – cu 12,1%; „Știința și inovarea” – cu 12,0%; „Învățământul” – cu 8,0%.

Structura cheltuielilor de personal executate în anul 2014 pe componente bugetare s-au constituit după cum urmează:

- componenta de bază - 8840,9 mil. lei sau 97,3%;
- mijloacele speciale – 241,7 mil. lei sau 2,7%;
- fondurile speciale – 5,0 mil. lei sau 0,1%.

În comparație cu anul 2013 ponderea cheltuielilor de personal executate în PIB în anul 2014 s-a micșorat și a constituit 8,15%, comparativ cu 8,25% în anul 2013.

Analiza cheltuielilor de personal la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri în comparație cu situația din anul 2013, se reflectă în tabelul de la pagina 23.

Numărul de unități de personal aprobat pe anul 2014 pentru autoritățile (instituțiile) publice finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele unităților administrativ – teritoriale, a constituit 198732 de unități. Pe parcursul anului numărul unităților de personal a fost precizat și majorat cu 2199 de unități, și a constituit 200931.

Conform Raportului operativ lunar nr.8 „Privind statele și efectivul de personal din instituțiile publice din sectorul bugetar” numărul unităților de personal real încadrate la finele anului 2014 a constituit 191229,3 unități, sau 95,2% față numărul de unități precizat. Numărul de unități real încadrat în mediu lunar a constituit 188928,5 unități, sau 94,0% față de numărul de unități precizat. Numărul de unități de personal încadrate la finele anului 2014 s-a majorat față de anul 2013 cu 369,8 unități sau 0,2%.

Analiza numărului unităților de personal în anul 2014 la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri, în comparație cu situația din anul 2013, se reflectă în tabelul de la pagina 24.

Analiza cheltuielilor de personal pe anul 2014 în comparație cu anul 2013
(bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2013			2014					2014 executat față 2013 executat		Ponderea executării la fiecare ramură în total executat
		Plan, mil.lei		Executat, mil.lei	Plan, mil.lei		Executat, mil.lei	Executat față de plan precizat				
		aprobat	precizat		aprobat	precizat		suma (+/-), mil.lei	%%	suma (+/-), mil.lei	%%	
Total		8596.6	8422.1	8296.3	9027.4	9239.8	9087.6	-152.2	98.4	791.3	109.5	100.0
inclusiv pe componente bugetare:												
Componenta de bază		8342.9	8169.4	8058.0	8771.4	8982.0	8840.9	-141.1	98.4	782.9	109.7	97.285
Mijloace speciale		248.5	246.0	231.8	250.5	252.6	241.7	-10.9	95.7	9.9	104.3	2.660
Fonduri speciale		5.2	5.2	5.1	5.2	5.2	5.0	-0.2	96.2	-0.1	98.0	0.055
Proiecte finanțate din surse externe			1.5	1.4	0.3					-1.4		
inclusiv pe ramuri:												
Servicii de stat cu destinație generală	1	1116.3	1104.5	1092.7	1121.3	1138.3	1128.1	-10.2	99.1	35.4	103.2	12.414
Activitatea externă	2	36.9	36.6	36.3	32.8	32.8	31.9	-0.9	97.3	-4.4	87.9	0.351
Apararea națională	3	195.6	192.8	192.4	228.0	234.5	234.3	-0.2	99.9	41.9	121.8	2.578
Justiția	4	337.7	323.6	318.8	389.6	380.4	376.3	-4.1	98.9	57.5	118.0	4.141
Menținerea ordinii publice și securitatea națională	5	1291.2	1258.2	1256.8	1422.1	1409.3	1408.6	-0.7	100.0	151.8	112.1	15.500
Învățământul	6	4084.3	3988.7	3914.0	4072.9	4319.8	4226.0	-93.8	97.8	312.0	108.0	46.503
Știința și inovarea	7	199.9	185.0	181.5	225.1	204.9	203.3	-1.6	99.2	21.8	112.0	2.237
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	354.7	348.6	336.9	391.3	396.7	382.3	-14.4	96.4	45.4	113.5	4.207
Ocrotirea sănătății	9	271.0	262.0	261.4	280.9	279.2	278.4	-0.8	99.7	17.0	106.5	3.064
Asigurare și asistență socială	10	335.4	337.6	330.2	456.7	438.3	422.2	-16.1	96.3	92.0	127.9	4.646
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	153.9	154.9	152.6	162.4	161.3	160.3	-1.0	99.4	7.7	105.0	1.764
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	47.0	46.7	46.7	48.7	48.9	48.8	-0.1	99.8	2.1	104.5	0.537
Industrie și construcțiile	13	30.8	32.7	30.9	31.0	30.8	30.1	-0.7	97.7	-0.8	97.4	0.331
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	11.9	11.9	11.9	12.5	10.1	10.0	-0.1	99.0	-1.9	84.0	0.110
Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	12.4	13.2	12.5	14.3	14.3	13.4	-0.9	93.7	0.9	107.2	0.147
Complexul pentru combustibil și energie	16	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8		100.0	0.1	114.3	0.009
Completarea rezervelor de stat	18	7.5	7.3	7.3	7.6	8.1	7.8	-0.3	96.3	0.5	106.8	0.086
Alte servicii legate de activitatea economica	19	19.6	19.6	19.3	25.6	20.6	19.6	-1.0	95.1	0.3	101.6	0.216
Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale	20	89.8	97.5	93.4	103.8	110.7	105.4	-5.3	95.2	12.0	112.8	1.160
Produsul intern brut, mil.lei				100510,5			111501,0					
Cota cheltuielilor de personal în PIB, %				8.25			8.15					

**Analiza unităților de personal în anul 2014 în comparație cu anul 2013
(bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)**

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2013				2014												2014 executat față 2013 executat			
		Plan		Unități de personal real încadrate		Plan		Unități de personal real încadrate		Executat față de plan aprobat				Executat față de plan precizat							
		aprobat	precizat	la finele anului	mediu lunar	aprobat	precizat	la finele anului	mediu lunar	la finele anului		mediu lunar		la finele anului		mediu lunar		la finele anului	mediu lunar		
										devieri (+/-), unități	%%	devieri (+/-), unități	%%	devieri (+/-), unități	%%	devieri (+/-), unități	%%				
Total		199212.5	199208.5	190859.5	188841.0	198732.0	200931.0	191229.3	188928.5	-7502.7	96.2	-9803.5	95.1	-9701.7	95.2	-12002.5	94.0	369.8	100.2	87.5	100.0
inclusiv pe componente bugetare:																					
Componenta de bază		195155.0	194760.0	186777.5	185110.8	194713.0	197077.0	187726.0	185310.4	-6987.0	96.4	-9402.6	95.2	-9351.0	95.3	-11766.6	94.0	948.5	100.5	199.6	100.1
Mijloace speciale		3996.5	4387.5	4023.0	3672.7	3958.0	3793.0	3448.3	3561.8	-509.7	87.1	-396.2	90.0	-344.7	90.9	-231.2	93.9	-574.7	85.7	-110.9	97.0
Fonduri speciale		61.0	61.0	59.0	57.5	61.0	61.0	55.0	56.3	-6.0	90.2	-4.7	92.3	-6.0	90.2	-4.7	92.3	-4.0	93.2	-1.2	97.9
inclusiv pe ramuri:																					
Servicii de stat cu destinație generală	1	15017.0	15097.5	14405.5	14305.5	15149.5	15232.0	14303.4	14424.2	-846.1	94.4	-725.3	95.2	-928.6	93.9	-807.8	94.7	-102.1	99.3	118.7	100.8
Activitatea externă	2	387.0	382.0	324.0	328.2	384.0	384.0	347.0	342.3	-37.0	90.4	-41.7	89.1	-37.0	90.4	-41.7	89.1	23.0	107.1	14.1	104.3
Apararea națională	3	4359.0	5476.0	3785.0	3746.4	4537.0	7049.0	4247.3	4037.1	-289.7	93.6	-499.9	89.0	-2801.7	60.3	-3011.9	57.3	462.3	112.2	290.7	107.8
Justiția	4	4790.5	5139.0	4682.5	4578.8	5042.0	5057.5	4551.7	4600.0	-490.3	90.3	-442.0	91.2	-505.8	90.0	-457.5	91.0	-130.8	97.2	21.2	100.5
Menținerea ordinii publice și securitatea națională	5	21726.5	21929.0	20421.0	20124.4	22205.0	22258.5	20815.1	20603.0	-1389.9	93.7	-1602.0	92.8	-1443.4	93.5	-1655.5	92.6	394.1	101.9	478.6	102.4
Învățământul	6	111375.5	109167.0	107323.0	106328.8	108613.5	107821.5	106062.0	104521.6	-2551.5	97.7	-4091.9	96.2	-1759.5	98.4	-3299.9	96.9	-1261.0	98.8	-1807.2	98.3
Știința și inovarea	7	3873.0	3577.5	3532.0	3684.0	3561.0	3564.5	3530.5	3514.5	-30.5	99.1	-46.5	98.7	-34.0	99.0	-50.0	98.6	-1.5	100.0	-169.5	95.4
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	12771.5	13222.5	12649.5	12181.7	12735.0	12871.5	12346.6	12250.5	-388.4	97.0	-484.5	96.2	-524.9	95.9	-621.0	95.2	-302.9	97.6	68.8	100.6
Ocrotirea sănătății	9	5442.5	5272.0	4850.5	4909.0	5238.0	5244.0	4821.5	4806.6	-416.5	92.0	-431.4	91.8	-422.5	91.9	-437.4	91.7	-29.0	99.4	-102.4	97.9
Asigurare și asistență socială	10	9949.0	10171.5	9702.0	9386.0	11291.0	11480.0	10867.0	10524.7	-424.0	96.2	-766.3	93.2	-613.0	94.7	-955.3	91.7	1165.0	112.0	1138.7	112.1
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	3052.5	3138.0	2647.5	2953.3	3252.0	3252.0	2763.5	2918.2	-488.5	85.0	-333.8	89.7	-488.5	85.0	-333.8	89.7	116.0	104.4	-35.1	98.8
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	808.5	809.5	794.0	791.8	813.5	801.5	777.0	789.7	-36.5	95.5	-23.8	97.1	-24.5	96.9	-11.8	98.5	-17.0	97.9	-2.1	99.7
Industria și construcțiile	13	441.5	443.0	418.5	411.5	445.0	445.0	410.0	407.8	-35.0	92.1	-37.2	91.6	-35.0	92.1	-37.2	91.6	-8.5	98.0	-3.7	99.1
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	187.0	188.0	176.5	168.9	186.0	133.0	121.8	118.0	-64.2	65.5	-68.0	63.4	-11.2	91.6	-15.0	88.7	-54.7	69.0	-50.9	69.9
Gospodăria comună și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	317.0	330.5	303.0	304.6	361.0	382.0	342.8	345.3	-18.2	95.0	-15.7	95.7	-39.2	89.7	-36.7	90.4	39.8	113.1	40.7	113.4
Complexul pentru combustibil și energie	16	11.0	11.0	10.0	10.2	11.0	11.0	5.0	7.9	-6.0	45.5	-3.1	71.8	-6.0	45.5	-3.1	71.8	-5.0	50.0	-2.3	77.5
Completarea rezervelor de stat	18	138.0	138.0	134.5	135.1	138.0	138.0	136.0	135.7	-2.0	98.6	-2.3	98.3	-2.0	98.6	-2.3	98.3	1.5	101.1	0.6	100.4
Alte servicii legate de activitatea economica	19	272.5	273.5	253.5	255.1	351.5	277.5	249.5	247.3	-102.0	71.0	-104.2	70.4	-28.0	89.9	-30.2	89.1	-4.0	98.4	-7.8	96.9
Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale	20	4293.0	4443.0	4447.0	4237.7	4418.0	4528.5	4531.6	4334.1	113.6	102.6	-83.9	98.1	3.1	100.1	-194.4	95.7	84.6	101.9	96.4	102.3

Politica în domeniul datoriei de stat

Pe parcursul anului 2014, politica în domeniul datoriei de stat a fost orientată spre realizarea *obiectivului fundamental și obiectivelor specifice* ale managementului datoriei de stat.

Obiectivul fundamental al managementului datoriei de stat stabilit pentru perioada anilor 2014-2016 în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2014-2016)” constituie asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului de stat la nivel acceptabil de cheltuieli pe termen mediu și lung în condițiile limitării riscurilor implicate.

În scopul atingerii obiectivului fundamental, pe parcursul anului 2014, au fost prioritare următoarele *obiective specifice* de gestionare a datoriei de stat:

- 1) limitarea extinderii garanțiilor de stat la cazurile care promovează proiectele prioritare pentru economia națională, cu condiția că toate cerințele legii sînt realizate;
- 2) continuarea diminuării treptate a datoriei Guvernului față de Banca Națională a Moldovei pe împrumuturile contractate anterior;
- 3) dezvoltarea pieței interne a valorilor mobiliare de stat.

Pe parcursul anului 2014, întru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, cît și a suportului bugetar au fost contractate 13 acorduri de împrumuturi de stat externe pe termen lung, în sumă totală de **528,4 mil. dolari SUA**, dintre care au intrat în vigoare 6 acorduri, inclusiv:

Proiecte finanțate din surse externe

➤ *Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă*

1. Un împrumut în sumă de 10,5 mil. DST (circa 16,1 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă, privind *Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă*. Acordul a fost semnat la 24 februarie 2014, intrat în vigoare la 25 august 2014.

➤ *Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare*

2. Un împrumut în sumă de 10,0 mil. Euro (circa 13,4 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, privind *Proiectul Alimentarea cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova*. Acordul a fost semnat la 30 iulie 2014.

3. Un împrumut în sumă de 7,0 mil. Euro (circa 8,9 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, privind *Proiectul Sistemul termoeenergetic al mun. Bălți S.A. „CET-Nord”*. Acordul a fost semnat la 30 octombrie 2014.

4. Un împrumut în sumă de 52,5 mil. Euro (circa 65,4 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, privind *Proiectul Resctructurarea căilor ferate din Republica Moldova*. Acordul a fost semnat la 14 noiembrie 2014.

➤ ***Banca Europeană de Investiții***

5. Un împrumut în sumă de 10,0 mil. Euro (circa 13,4 mil. dolari SUA), acordat în baza Contractului de Finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții, privind *Proiectul Alimentarea cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova*. Contractul a fost semnat la 31 iulie 2014.

6. Un împrumut în sumă de 120,0 mil. Euro (circa 160,8 mil. dolari SUA), acordat în baza Contractului de Finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții, privind *Proiectul Livada Moldovei*. Contractul a fost semnat la 31 iulie 2014.

➤ ***UniCreditBank Austria AG***

7. Un împrumut în sumă de 6,0 mil. Euro (circa 7,5 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de credit export dintre Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG, privind *Proiectul Consolidarea serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova*. Acordul a fost semnat la 21 noiembrie 2014.

➤ ***Banca Mondială***

8. Un împrumut în sumă de 20,0 mil. DST (circa 30,8 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privind *Proiectul Modernizarea Sectorului Sănătății în Republica Moldova*. Acordul a fost semnat la 11 iulie 2014.

9. Un împrumut în sumă de 9,7 mil. DST (circa 15,0 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privind *Proiectul Ameliorarea Competitivității II*. Acordul a fost semnat la 15 iulie 2014, intrat în vigoare la 02 octombrie 2014.

10. Un împrumut în sumă de 30,0 mil. dolari SUA, contractat în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, privind *Proiectul Ameliorarea Competitivității II*. Acordul a fost semnat la 15 iulie 2014, intrat în vigoare la 02 octombrie 2014.

➤ **Guvernul Poloniei**

11. Un împrumut în sumă de 100,0 mil. Euro (circa 137,1 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone, privind *Proiectul Obținerea unui credit de asistență*. Acordul a fost semnat la 14 mai 2014, intrat în vigoare la 08 august 2014.

Susținerea bugetului

➤ **Banca Mondială**

12. Un împrumut în sumă de 13,7 mil. DST (circa 21,0 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, destinat finanțării *Proiectului Prima Operațiune a Politicilor de Dezvoltare în Republica Moldova – OPD I*. Acordul a fost semnat la 03 aprilie 2014, intrat în vigoare la 29 aprilie 2014.

13. Un împrumut în sumă de 9,0 mil. dolari SUA, contractat în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat finanțării *Proiectului Prima Operațiune a Politicilor de Dezvoltare în Republica Moldova - OPD I*. Acordul a fost semnat la 03 aprilie 2014, intrat în vigoare la 29 aprilie 2014.

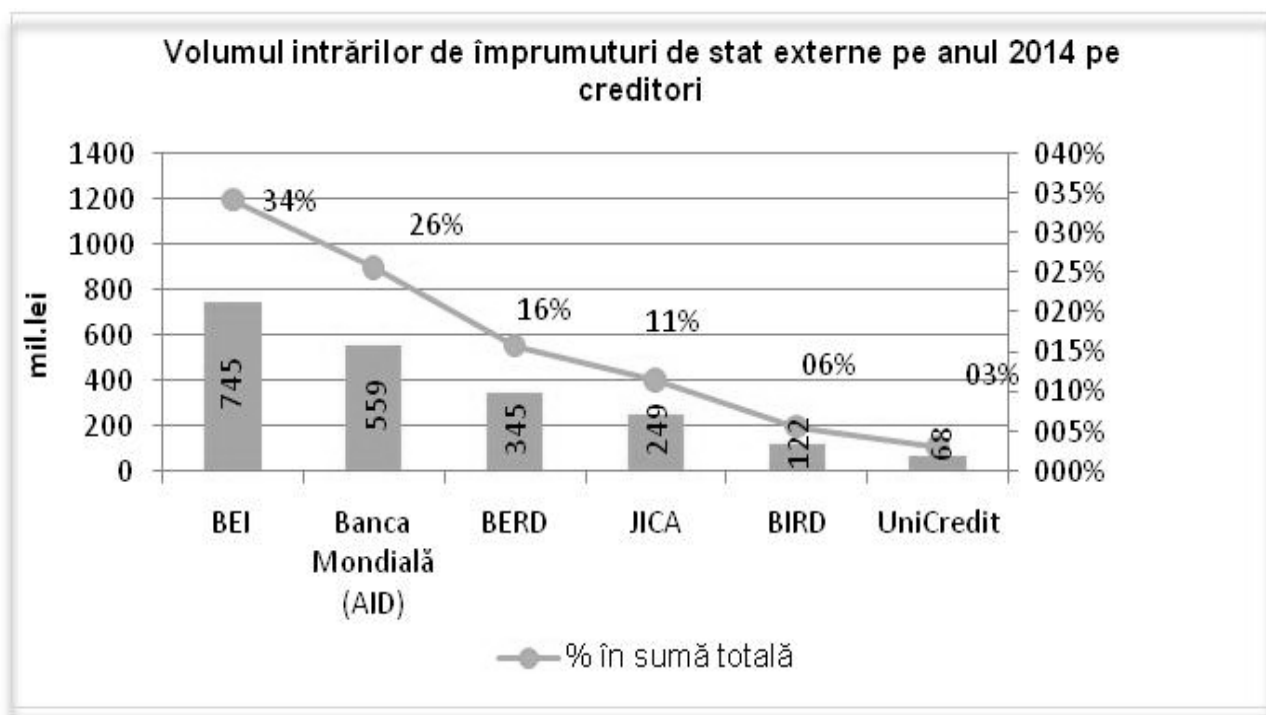
La capitolul **intrări de împrumuturi de stat externe**, inițial a fost planificată suma de **2189,0 mil. lei (167,6 mil. dolari SUA)**, inclusiv **1278,7 mil. lei (97,9 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **910,3 mil. lei (69,7 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi externe destinate susținerii bugetului de stat.

Ulterior, aceste sume au fost rectificate, intrările de împrumuturi externe constituind **2417,5 mil. lei (180,8 mil. dolari SUA)**, inclusiv **1848,3 mil. lei (138,2 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **569,2 mil. lei (42,6 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi externe destinate susținerii bugetului de stat.

Pe parcursul anului 2014 au avut loc intrări de împrumuturi externe în sumă totală de **2133,3 mil. lei (150,1 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă o executare de **88,2%** față de suma rectificată pe an, și care după destinația lor se împart în:

➤ pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – **1668,9 mil. lei (116,0 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă 78,2% din suma totală de intrări din împrumuturi și o executare de 90,3% față de suma rectificată pe an;

➤ pentru susținerea bugetului de stat – **464,4 mil. lei (34,1 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă 21,8% din suma totală de intrări din împrumuturi și o executare de 81,6% față de suma precizată pe an.

În structura intrărilor de împrumuturi de stat externe pe creditori, volumul cel mai mare îl dețin creditorii multilaterali în valoare de 1860,6 mil. lei (131,5 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 85,4% din totalul intrărilor de împrumuturi externe.

Cea mai mare pondere în structura intrărilor de împrumuturi de stat externe pe creditori este deținută de către BEI cu 744,8 mil. lei (51,3 mil. dolari SUA), urmată de AID cu 559,2 mil. lei (40,7 mil. dolari SUA), BERD cu 345,1 mil. lei (24,0 mil. dolari SUA), JICA cu 249,2 mil. lei (16,9 mil. dolari SUA), BIRD cu 121,7 mil. lei (9,0 mil. dolari SUA), UniCredit Bank Austria cu 67,8 mil. lei (5,1 mil. dolari SUA), BCDE – 56,8 mil. lei (4,2 mil. dolari SUA) și în cele din urmă FIDA – 33,1 mil. lei (2,3 mil. dolari SUA).

Ca pondere procentuală, **BEI** deține 34,2%, la sută din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe la situația din 31 decembrie 2014, urmată de **AID** 25,7%, **BERD** – 15,8%, **JICA** – 11,4%, **BIRD** – 5,6%, **UniCredit** – 3,1%, **CEB** – 2,6%, și în cele din urmă **FIDA** – 1,5%.

III. Executarea bugetului public național

Conform evoluției economiei naționale și a măsurilor de politică bugetar-fiscală și de administrare fiscală aplicate la realizarea principalilor parametri a bugetului public național și a componentelor acestora pe anul 2014 în comparație cu anul 2013, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%%	suma	%%
Bugetul Public Național								
Venituri	36899,5	40527,6	42947,3	42446,8	-500,5	98,8	5547,3	115,0
Cheltuieli	38651,3	43368,8	47164,3	44393,1	-2771,2	94,1	5741,8	114,9
Deficit (-), excedent (+)	-1751,8	-2841,2	-4217,0	-1946,3	2270,7	46,2	-194,5	111,1
Bugetul de stat								
Venituri	22436,7	25814,8	28199,0	27717,7	-481,3	98,3	5281,0	123,5
inclusiv transferuri între bugete	305,4	0,5	57,3	57,2	-0,1	99,8	-248,2	18,7
Cheltuieli	23901,2	28217,9	30981,1	29347,9	-1633,2	94,7	5446,7	122,8
inclusiv transferuri între bugete	9428,5	11684,3	13199,8	12967,1	-232,7	98,2	3538,6	137,5
Deficit (-), excedent (+)	-1464,5	-2403,1	-2782,1	-1630,2	1151,9	58,6	-165,7	111,3
Bugetele unităților administrativ - teritoriale								
Venituri	9445,8	9638,1	11158,5	11086,9	-71,6	99,4	1641,1	117,4
inclusiv transferuri între bugete	4439,2	5952,1	7173,3	7106,5	-66,8	99,1	2667,3	160,1
Cheltuieli	9534,7	9856,2	12244,6	11347,4	-897,2	92,7	1812,7	119,0
inclusiv transferuri între bugete	304,2	0,5	28,8	28,7	-0,1	99,7	-275,5	9,4
Deficit (-), excedent (+)	-88,9	-218,1	-1086,1	-260,5	825,6	24,0	-171,6	>200
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Venituri	10589,9	12035,9	12192,4	12028,8	-163,6	98,7	1438,9	113,6
inclusiv transferuri între bugete	2828,1	3462,7	3826,1	3660,2	-165,9	95,7	832,1	129,4
Cheltuieli	10716,2	12155,9	12271,2	12019,5	-251,7	97,9	1303,3	112,2
Deficit (-), excedent (+)	-126,3	-120,0	-78,8	9,3	88,1	-11,8	135,6	-7,4
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală								
Venituri	4161,0	4723,6	4654,5	4637,7	-16,8	99,6	476,7	111,5
inclusiv transferuri între bugete	2161,2	2269,5	2200,4	2200,4		100,0	39,2	101,8
Cheltuieli	4226,1	4823,6	4904,5	4679,5	-225,0	95,4	453,4	110,7
inclusiv transferuri între bugete	1,2		28,5	28,5		100,0	27,3	>200
Deficit (-), excedent (+)	-65,1	-100,0	-250,0	-41,8	208,2	16,7	23,3	64,2

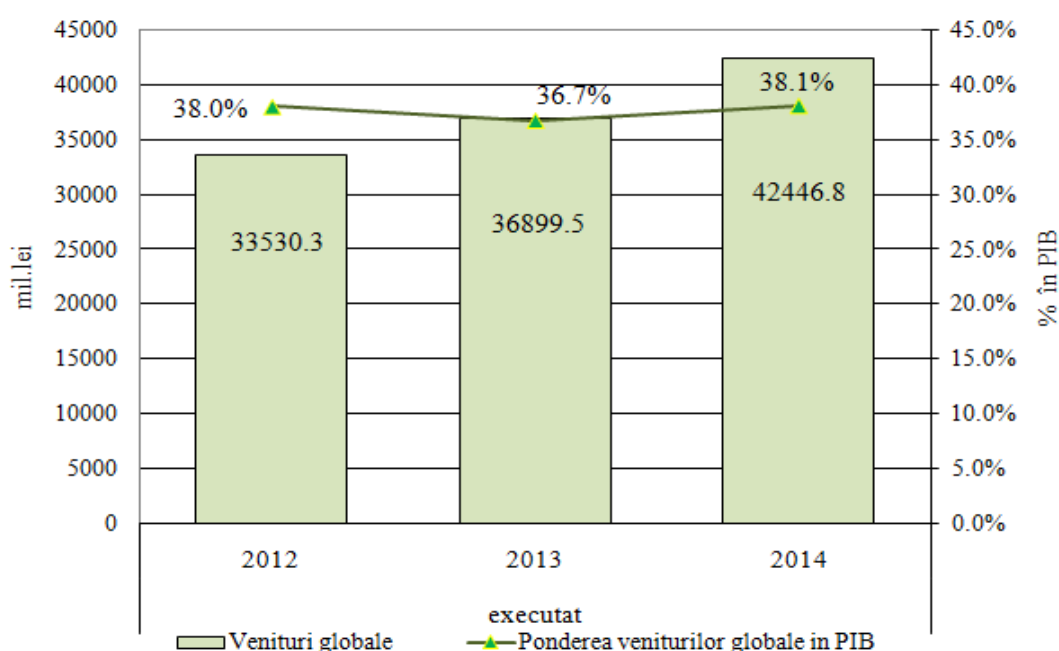
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente

Pentru anul 2014, partea de venituri a bugetului public național a fost inițial estimată în sumă totală de 40527,6 mil. lei.

Totodată, ținând cont de evoluția executării părții de venituri pe parcursul anului 2014 au fost operate anumite modificări la legile bugetului de stat, bugetului asigurării sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a deciziilor adoptate de către organele deliberative și executive ale unităților administrativ-teritoriale. Ca urmare, veniturile inițiale au fost majorate cu 2419,7 mil. lei (cu 6,0%) și au constituit 42947,3 mil. lei.

Conform rezultatelor anului 2014, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 42446,8 mil. lei, cu 500,5 mil. lei mai puțin decât suma precizată, astfel, constituind 98,8% față de prevederile anuale, cauza principală fiind conjunctura economică regională nefavorabilă din ultima parte a anului 2014 și implicările acestora asupra economiei Republicii Moldova.

Evoluția veniturilor bugetului public național pe anii 2012-2014, se prezintă în următoarea diagramă.

Totodată, în comparație cu anul 2013, la toate bugetele au fost acumulate venituri cu 5547,3 mil. lei sau cu 15,0% mai mult.

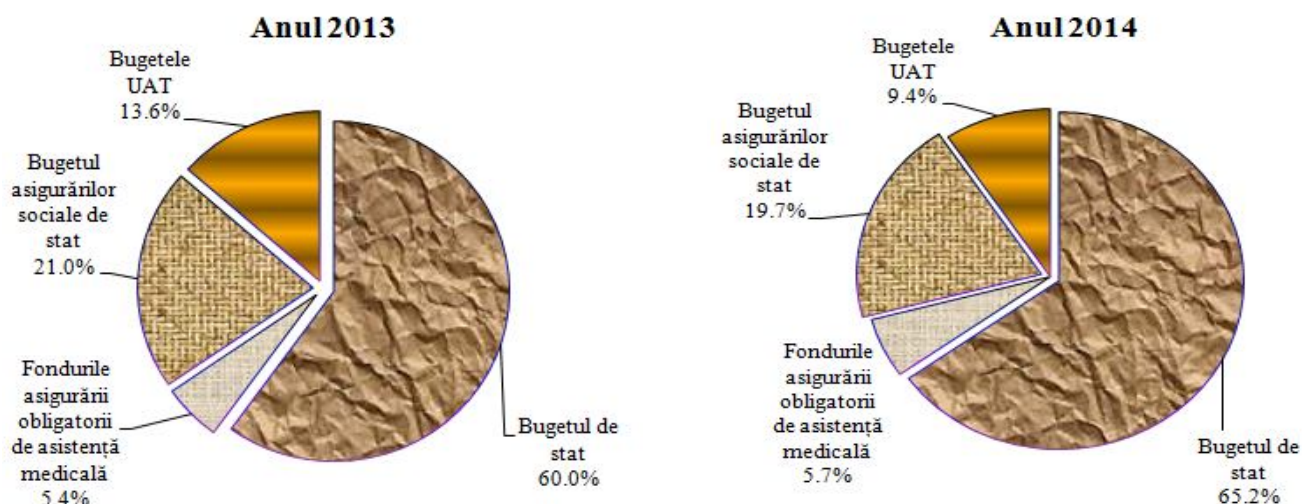
Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2014, au atins un nivel mai mare față de anul 2013, respectiv 38,1 la sută față de 36,7 la sută.

Dinamica încasării veniturilor bugetului public național în anii 2013-2014, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea veniturilor	2013 executat	Pondere în PIB (100510 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală	2014										
				aprobat	precizat	executat	Ponderea în PIB (111501 mil. lei) (%)	Pondere în suma totală	Executat față de (+,-)			Executat către (%)		
									executat 2013	aprobat	precizat	executat 2013	aprobat	precizat
Venituri, total	36899.5	36.71	100.0	40527.6	42947.3	42446.8	38.07	100.0	5547.3	1919.2	-500.1	115.0	104.7	98.8
<i>Venituri (fără granturi)</i>	<i>34815.7</i>	<i>34.64</i>	<i>94.4</i>	<i>38051.1</i>	<i>38735.0</i>	<i>38319.7</i>	<i>34.37</i>	<i>90.3</i>	<i>3504.0</i>	<i>268.6</i>	<i>-414.9</i>	<i>110.1</i>	<i>100.7</i>	<i>98.9</i>
1.1 Impozitele directe	14295.4	14.22	38.7	16095.8	15974.4	15997.0	14.35	37.7	1701.6	-98.8	22.6	111.9	99.4	100.1
- impozitul pe venit persoane juridice	2052.4	2.04	5.6	2297.3	2380.4	2430.5	2.18	5.7	378.1	133.2	50.1	118.4	105.8	102.1
- impozitul pe venit persoane fizice	2205.7	2.19	6.0	2403.0	2406.4	2447.0	2.19	5.8	241.3	44.0	40.6	110.9	101.8	101.7
- impozitul funciar	185.4	0.18	0.5	184.2	183.6	179.1	0.16	0.4	-6.3	-5.1	-4.5	96.6	97.2	97.5
-impozitul pe bunurile imobiliare	128.6	0.13	0.3	199.5	200.2	163.3	0.15	0.4	34.7	-36.2	-36.9	127.0	81.9	81.6
- contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii	7756.2	7.72	21.0	8569.7	8361.7	8362.6	7.50	19.7	606.4	-207.1	0.9	107.8	97.6	100.0
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală	1967.1	1.96	5.3	2442.1	2442.1	2414.5	2.17	5.7	447.4	-27.6	-27.6	122.7	98.9	98.9
1.2 Impozitele indirecte	17099.5	17.01	46.3	18516.7	18161.9	17738.0	15.91	41.8	638.5	-778.7	-423.9	103.7	95.8	97.7
-taxa pe valoarea adăugată, total	12174.1	12.11	33.0	13234.9	13023.6	12852.0	11.53	30.3	677.9	-382.9	-171.6	105.6	97.1	98.7
taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii	3989.9	3.97	10.8	4134.5	4332.7	4369.8	3.92	10.3	379.9	235.3	37.1	109.5	105.7	100.9
taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate	10106.1	10.05	27.4	11101.9	11001.9	10892.4	9.77	25.7	786.3	-209.5	-109.5	107.8	98.1	99.0
restituirea taxei pe valoarea adăugată	-1921.9	-1.91	-5.2	-2001.5	-2311.0	-2410.2	-2.16	-5.7	-488.3	-408.7	-99.2	125.4	120.4	104.3
- accizele, total	3508.2	3.49	9.5	3779.0	3575.9	3428.1	3.07	8.1	-80.1	-350.9	-147.8	97.7	90.7	95.9
încasat	3769.8	3.75	10.2	4086.1	3833.0	3687.5	3.31	8.7	-82.3	-398.6	-145.5	97.8	90.2	96.2
restituirea accizelor	-261.6	-0.26	-0.7	-307.1	-257.1	-259.4	-0.23	-0.6	2.2	47.7	-2.3	99.2	84.5	100.9
- impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1417.2	1.41	3.8	1502.8	1562.4	1457.9	1.31	3.4	40.7	-44.9	-104.5	102.9	97.0	93.3
1.3 Alte taxe și impozite	2130.1	2.12	5.8	2078.4	3185.8	3250.0	2.91	7.7	1119.9	1171.6	64.2	152.6	156.4	102.0
- taxe rutiere	543.7	0.54	1.5	546.7	526.7	516.8	0.46	1.2	-26.9	-29.9	-9.9	95.1	94.5	98.1
- taxe pentru resursele naturale	32.0	0.03	0.1	34.9	41.1	37.6	0.03	0.1	5.6	2.7	-3.5	117.5	107.7	91.5
- taxe locale	326.9	0.33	0.9	400.2	404.1	362.8	0.33	0.9	35.9	-37.4	-41.3	111.0	90.7	89.8
- alte încasări	1189.1	1.18	3.2	1081.2	2197.3	2304.0	2.07	5.4	1114.9	1222.8	106.7	193.8	213.1	104.9
- alte încasări BASS	5.6	0.01		3.4	4.6	6.0	0.01		0.4	2.6	1.4	107.1	176.5	130.4
- alte încasări FAOAM	32.8	0.03	0.1	12.0	12.0	22.8	0.02	0.1	-10.0	10.8	10.8	69.5	190.0	190.0
1.4 Fondurile și mijloacele speciale	1290.7	1.29	3.5	1360.2	1412.9	1334.7	1.20	3.1	42.2	-26.3	-78.6	103.3	98.1	94.4
- mijloacele speciale	893.6	0.89	2.4	940.6	968.1	930.1	0.83	2.2	36.5	-10.5	-38.4	104.1	98.9	96.1
- fonduri speciale	397.1	0.40	1.1	419.6	444.8	404.6	0.36	1.0	7.5	-15.0	-40.2	101.9	96.4	91.0
1.5 Granturi, total	2083.8	2.07	5.6	2476.5	4212.3	4127.1	3.70	9.7	2043.3	1650.6	-85.2	198.1	166.7	98.0
- granturi interne	36.0	0.04	0.1	15.7	109.5	80.6	0.07	0.2	44.6	64.9	-28.9	223.9	513.4	73.6
- granturi externe	2047.8	2.04	5.5	2460.8	4102.8	4046.5	3.63	9.5	1998.7	1585.7	-56.3	197.6	164.4	98.6
• pentru susținerea bugetului	704.4	0.70	1.9	1046.8	1614.6	1606.5	1.44	3.8	902.0	559.7	-8.1	228.1	153.5	99.5
• proiecte finanțate din surse externe	1242.4	1.24	3.4	1405.1	2384.4	2307.1	2.07	5.4	1064.7	902.1	-77.3	185.7	164.2	96.8
• pentru instituțiile publice	101.0	0.10	0.3	8.9	103.8	132.9	0.12	0.3	31.9	124.0	29.1	131.6	1494.3	128.0

Structura bugetului public național la partea de venituri pe anii 2013 și 2014 pe componente se reflectă în următoarele diagrame.

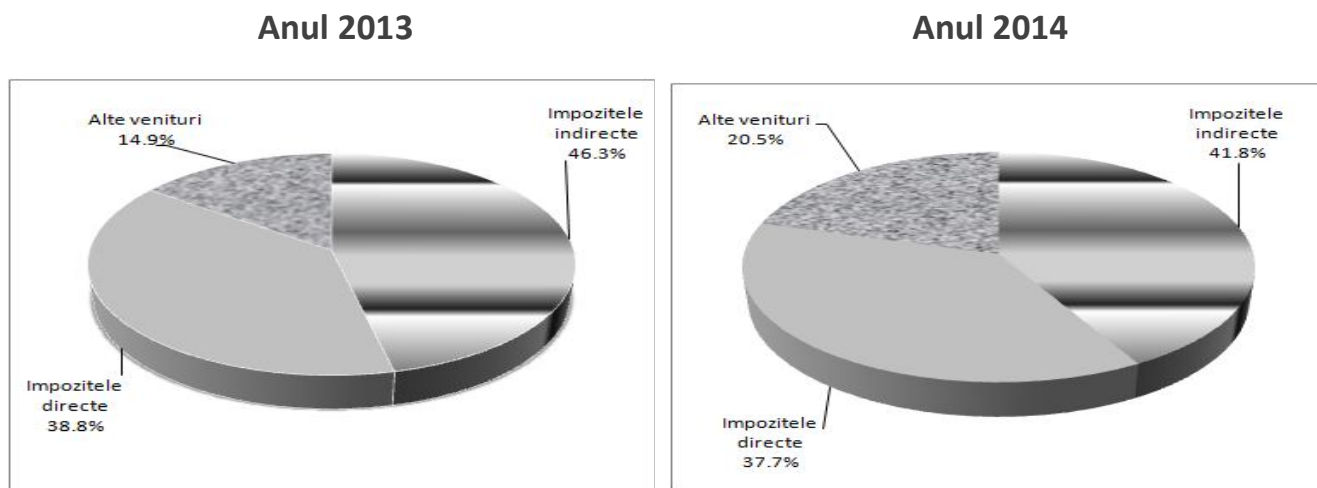

În structura veniturilor bugetului public național, partea de venituri proprii (fără transferuri interbugetare) a bugetului de stat a fost executată la nivel 98,3%, bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 99,9%, bugetului asigurărilor sociale de stat – 100,0%, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 99,3%, față de prevederile anuale.

Partea majoră din veniturile bugetului public național, continuă să o dețină veniturile fiscale, astfel în anul 2014 acestea au constituit circa 83,9 la sută față de 87,2 la sută în 2013. Pe parcursul anului 2014 la bugetul public național au fost acumulate venituri fiscale în sumă de 35630,8 mil. lei, cu 362,3 mil. lei mai puțin decât suma precizată pe an. Comparativ cu executat pe anul precedent, aceste încasări s-au majorat cu 3457,6 mil. lei sau 10,7 la sută.

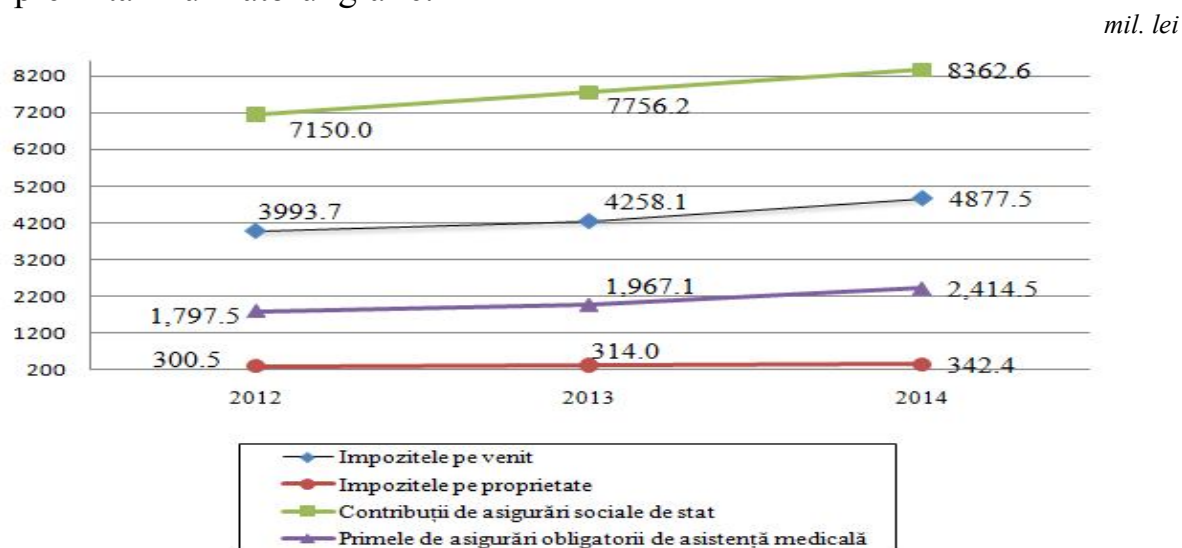
Din totalul veniturilor fiscale (35630,8 mil. lei), 44,9 la sută le revin impozitelor directe (15997,0 mil. lei) și 49,8 la sută impozitele indirecte (17738,0 mil. lei). Comparativ cu prevederile aprobate inițial, ponderea acestor impozite în veniturile fiscale s-a redus, respectiv, cu 0,2 la sută și 2,1 la sută.

Structura veniturilor, încasate la bugetul public național pe impozite directe, indirecte și alte venituri pe anii 2013 și 2014, se prezintă în următoarele diagrame.

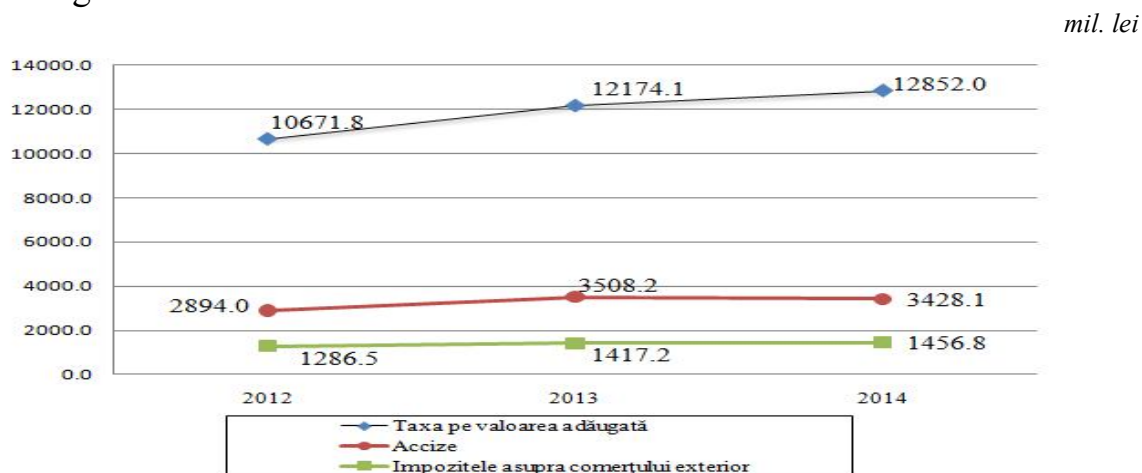
În suma totală a veniturilor bugetului public național, **impozitele directe** au fost aprobate inițial în sumă de 16095,8 mil. lei, ca ulterior să fie precizate până la 15974,4 mil. lei, astfel fiind micșorate cu 121,4 mil. lei preponderent din contul reducerii încasărilor contribuțiilor la BASS. De facto, încasările impozitelor date în anul 2014 au constituit 15997,0 mil. lei, cu 22,6 mil. lei mai mult sau la nivel de 100,1% față de prevederile anuale, comparativ cu anul 2013, încasările impozitelor directe s-au majorat cu 1701,6 mil. lei sau cu 11,9%. Ca raportare în PIB, ponderea acestor impozite s-a majorat în anul 2014 și a constituit 14,4% față de 14,2% – în anul 2013.

Dinamica încasărilor impozitelor directe în bugetul public național în anii 2012-2014 se prezintă în următorul grafic.

Pentru anul 2014, veniturile din **impozitele indirecte** au fost aprobate inițial în sumă de 18516,7 mil. lei. Pe parcursul anului 2014, reieșind din tendințele dezvoltării economiei și factorilor externi, sumele prognozate inițial au fost diminuate – cu 354,8 mil. lei și veniturile de la aceste impozite au constituit 18161,9 mil. lei. Conform rezultatelor atinse, în buget în 2014 au fost colectate impozite indirecte în sumă de 17738,0 mil. lei sau la nivel de 97,7% (cu 423,9 mil. lei mai puțin față de precizat anual). În comparație cu anul 2013, încasările de la aceste impozite au crescut cu 638,5 mil. lei sau cu 3,7%. Ca pondere în PIB, impozitele indirecte în anul de referință au reprezentat 15,91% față de 17,01% în anul 2013.

Evoluția încasării impozitelor indirecte în anii 2012-2014, se prezintă în următoarea diagramă.

Încasările din ***alte impozite și taxe*** au fost aprobate inițial în sumă de 2078,4 mil. lei, ulterior fiind precizate până la 3185,8 mil. lei și executate pe parcursul anului în suma de 3250,0 mil. lei sau la nivel de 102,0% față de prevederile anuale. Totodată, în comparație cu anul 2013, aceste încasări s-au majorat esențial cu 1119,9 mil. lei sau cu 52,6%. Ponderea veniturilor nominalizate în PIB în anul 2014 a constituit 2,91% față de 2,12% în anul 2013.

Încasările din ***mijloacele speciale*** ale instituțiilor publice au fost aprobate inițial în sumă de 940,6 mil. lei, fiind precizate pe parcursul anului la propunerile autorităților publice centrale, în sumă de 968,1 mil. lei, și fiind realizate în suma de 930,1 mil. lei sau la nivel de 96,1% față de prevederile anuale. Ponderea veniturilor date în PIB a înregistrat în anul 2014 – 0,83% față de 0,89% înregistrate în anul 2013.

Veniturile ***fondurilor speciale*** au fost aprobate inițial în sumă de 419,6 mil. lei ca mai apoi, la propunerile autorităților publice centrale, suma preconizată spre încasare să fie precizată până la 444,8 mil. lei și realizate în sumă de 404,6 mil. lei, cu 40,2 mil. lei sau cu 9,0% mai puțin față de prevederile anuale stabilite. Comparativ cu anul 2013, încasările au crescut cu 7,5 mil. lei sau cu 1,9%. Ponderea acestor venituri în PIB a constituit 0,36% rămânând practic la nivelul anului 2013.

În anul 2014, conform acordurilor încheiate cu investitorii interni și donatorii externi, în buget, au fost aprobate debursări în formă de ***granturi*** în sumă de 2476,5 mil. lei. Pe parcursul anului, conform precizării termenelor de debursare a tranșelor, efectuarea lucrărilor și prezentarea serviciilor, precum și semnării a acordurilor noi, au fost introduse modificări, conform cărora suma precizată a constituit 4212,3 mil. lei. În suma totală precizată, granturi externe au constituit – 4102,8 mil. lei și granturi interne – 109,5 mil. lei. În realitate debursările din partea partenerilor de dezvoltare și donatorilor interni au constituit 4127,1 mil. lei, dintre care, granturi externe – 4046,5 mil. lei și granturi interne – 80,6 mil. lei. În comparație cu anul precedent, sumele debursate în formă de granturi s-au majorat cu 2043,3 mil. lei sau cu 98,1%. Ponderea lor în PIB a constituit 3,7%, fiind cu 1,6% în creștere comparativ cu anul 2013.

În suma totală, granturile externe pentru susținerea bugetului au constituit 1606,5 mil. lei, pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe au fost debursate granturi în sumă de 2307,1 mil. lei și granturi externe pentru implementarea unor programe în instituțiile publice – 133,0 mil. lei.

În anul 2014 din suma totală a veniturilor bugetului public național, 55,9% revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și 36,3% – veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. La general, indicatorii de colectare a veniturilor de către organele fiscale, prevăzuți pentru anul 2014, au fost realizați la nivel de 100,5% (cu 118,2 mil. lei mai mult decât suma preconizată) și de către organele vamale – la nivel de 97,7% (cu 361,6 mil. lei mai puțin). Totodată, față de anul 2013, încasările veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 3140,5 mil. lei sau cu 15,2%, iar cele administrate de către organele Serviciului Vamal – cu 819,0 mil. lei sau cu 5,6%.

Structura veniturilor, administrate de către Serviciul Fiscal de Stat, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Tipurile de impozite și taxe	2013 executat	2014				
		Precizat	Executat	devieri (+.-) față de precizat	În % față de precizat	În % față de 2013
Impozitele pe venit	4258.2	4786.8	4877.5	90.7	101.9	114.5
Impozitele pe proprietate	314.0	383.9	342.4	-41.5	89.2	109.0
Taxa pe valoarea adăugată	3989.8	4332.7	4369.9	37.2	100.9	109.5
Accize	710.3	630.7	648	17.3	102.7	91.2
Taxele rutiere	496.9	471.5	454.8	-16.7	96.5	91.5
Taxele locale	326.9	404.1	362.8	-41.3	89.8	111.0
Alte taxe și plăți	909.0	1957.5	2040.0	82.5	104.2	224.4
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	7719.8	8322.2	8324.9	2.7	100.0	107.8
Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală	1874.7	2332.5	2319.8	-12.7	99.5	123.7
TOTAL	20599.6	23621.9	23740.1	118.2	100.5	115.2

Structura veniturilor administrate de către organele Serviciului Vamal, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Tipurile de impozite	2013 executat	Anul 2014				
		Precizat	Executat	devieri (+.-) față de precizat	În % față de precizat	În % față de anul 2013
Taxa pe valoarea adăugată	10106.1	11001.9	10892.3	-109.6	99.0	107.8
Accize	3059.5	3202.3	3039.5	-162.8	94.9	99.3
Taxele rutiere	46.8	48.2	56	7.8	116.2	119.7
Impozite asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1374.0	1517.4	1420.2	-97.2	93.6	103.4
Taxa vamală	1024.6	1149.4	1053.6	-95.8	91.7	102.8
Taxa pentru efectuarea procedurilor vamale	349.4	368	366.6	-1.4	99.6	104.9
Alte taxe și plăți	19.7	16.9	17.1	0.2	101.2	86.8
Total	14606.1	15786.7	15425.1	-361.6	97.7	105.6

Sub aspectul inspectoratelor de stat teritoriale, pe parcursul anului 2014 indicatorii generali de colectare a veniturilor la bugetul public național n-au fost îndepliniți de către 4 inspectorate fiscale de stat teritoriale și anume: IFS mun. Chișinău – cu 18,6 mil. lei mai puțin sau cu 0,1%, IFS UTA Găgăuzia – 3,1 mil. lei sau cu 0,7%, IFS Taraclia – cu 2,2 mil. lei sau cu 2,2%, IFS Fălești – 1,7 mil. lei sau cu 1,0%.

Totodată, sub aspectul componentelor bugetului public național situația se caracterizează precum urmează:

• **bugetul de stat** – prevederile de încasare au fost realizate de către toate IFS teritoriale, cu excepția IFS UTA Găgăuzia – cu 0,4 mil. lei sau cu 2,5%;

• **bugetele unităților administrativ-teritoriale** – prevederile de încasare la acest buget n-au fost realizate pe deplin de către 7 IFS teritoriale: IFS mun. Chișinău – cu 88,1 mil. lei sau cu 6,4%, IFS mun. Bălți – cu 6,3 mil. lei sau cu 2,4%, IFS Fălești – cu 1,2 mil. lei sau cu 2,4%, IFS Căușeni – cu 1,1 mil. lei sau cu 1,9%, IFS Basarabeasca – cu 0,2 mil. lei sau cu 2,6%, IFS Drochia – cu 0,2 mil. lei sau cu 0,4%, , IFS Leova – cu 0,2 mil. lei sau cu 0,9%;

• **bugetul asigurărilor sociale de stat** – prevederile de colectare la acest buget au fost executate de către 28 IFS teritoriale, nivelul de colectare variind de la 100,3% la 109,4%, iar în celelalte 7 IFS teritoriale încasările nu au fost realizate de IFS mun. Chișinău – cu 1,0 mil. lei sau cu 0,1%, IFS UTA Găgăuzia – cu 5,0 mil. lei sau cu 2,6%, IFS Taraclia – cu 2,3 mil. lei sau cu 5,1 %, IFS Călărași – cu 0,9 mil. lei sau cu 1,3 %, IFS Fălești – cu 0,7 mil. lei sau cu 1 %, IFS Hîncești – cu 0,7 mil. lei sau cu 0,8 %, IFS Cantemir – cu 0,3 mil. lei sau cu 0,6 %;

• **fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală** – planul de încasări stabilit a fost realizat de către 23 IFS teritoriale, nivelul de colectare variază între 100,0% și 102,8%, iar în celelalte 12 raioane încasările au fost colectate sub nivelul prevederilor inițiale în diapazonul de la 98,2% până la 99,7% și anume IFS. Mun. Chișinău – cu 9,1 mil. lei ori cu 0,6%, IFS Mun. Bălți – cu 1,0 mil. lei sau cu 0,8%, IFS Ungheni – cu 0,7 mil. lei sau cu 1,7%, IFS Ialoveni – cu 0,6 mil. lei sau cu 1,8%.

La situația din 31 decembrie 2014, în Registrul Fiscal de Stat au fost înregistrați 689,6 mii contribuabili, ceea ce în raport cu anul 2013 reprezintă o creștere a numărului de contribuabili cu 8,0 mii contribuabili sau de 1,01%. Totodată, ca persoane juridice, la situația din 31.12.2014, sunt înregistrate 122,0 mii contribuabili ceea ce reprezintă o creștere în raport cu anul precedent cu 5,5 mii, sau de 4,5%.

În Registrul Fiscal de Stat sunt înregistrați contribuabili gospodării țărănești (de fermieri) – 507,3 mii și întreprinderi individuale – 60,0 mii persoanele ce practică activitatea profesională – 278 persoane. Comparativ cu anul precedent, numărul de gospodării țărănești a crescut cu 1,4 mii. sau cu 0,9% și numărul întreprinderilor individuale s-a diminuat cu 0,9 mii sau cu 1,1%. Suplimentar, pe parcursul anului 2014 au fost eliberate 16007 de patente de întreprinzător, iar la situația de la 31 decembrie 2014 valabile au rămas 15975 patente.

Conform informație înregistrate în Registrul Fiscal de Stat, în anul 2014 au fost luați la evidență fiscală 9121 contribuabili față de 8825 în anul 2013, ceea ce constituie cu 296 contribuabili mai mulți decât în anul 2013.

Totodată, pe parcursul anului 2014 au fost lichidați 4022 contribuabili, în anul 2013 fiind lichidați 14300 contribuabili. Această divergență se datorează procesului de inventariere a gospodăriilor țărănești înregistrate în Registrul Fiscal de Stat cu gospodăriile țărănești înregistrate în primării.

Pe parcursul anului 2014 și-au suspendat activitatea 111 contribuabili comparativ cu 92 contribuabili în anul 2013.

Sub aspectul principalelor forme de proprietate, numărul contribuabililor se prezintă precum urmează.

- proprietate de stat – 3786 contribuabili sau 0,56% în total;
- proprietate municipală – 2275 contribuabili sau 0,34%;
- proprietate privată – 622015 contribuabili sau 90,2%;
- proprietate colectivă – 35653 contribuabili sau 5,3%;
- proprietatea organizațiilor și mișcărilor obștești – 14054 contribuabili sau 2,0%;
- proprietatea întreprinderilor mixte – 3813 contribuabili sau 0,57%;
- proprietatea cetățenilor, a persoanelor juridice – 4252 contribuabili sau 0,63%.
- proprietatea organizațiilor religioase – 1615 contribuabili sau 0,24%.

1.1.Venituri fiscale

Impozitele directe

În suma totală a veniturilor bugetului public național în anul 2014 impozitele directe au constituit 37,7% (38,7% – în anul 2013) și au însumat 15997,0 mil. lei, majorându-se față de planul precizat cu 22,6 mil. lei sau cu 0,1% iar față de încasările anului 2013 cu 1701,6 mil. lei sau cu 11,9%.

Ca structură în suma totală, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

- impozitele pe venit – 30,5%;
- impozitele pe proprietate – 2,1%;
- contribuții de asigurări sociale de stat – 52,3%;
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală – 15,1%.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2014 a fost încasat în sumă de 2430,5 mil. lei, fiind în creștere față de anul 2013 cu 378,0 mil. lei sau 18,4 la sută. Pe parcursul anului, planul aprobat inițial (2297,3 mil. lei) a fost majorat cu 83,1 mil. lei mai mult și, respectiv, la finele anului a constituit 2380,4 mil. lei. Față de planul anual precizat încasările pe acest tip de venit au fost supraîndeplinite cu 50,1 mil. lei sau 2,1 la sută. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 5,7%, iar în PIB – 2,18%, majorându-se față de nivelul anului 2013 cu 0,14 puncte procentuale. În structură, partea preponderentă o deține încasările impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător – 1708,8,0 mil. lei (70,3%), reținut la sursa de plată – 325,0 mil. lei (13,4%), din suma dividendelor achitate – 302,6 mil. lei (12,4%), iar impozitul pe venit din activitatea operațională – 94,1 mil. lei (3,9%).

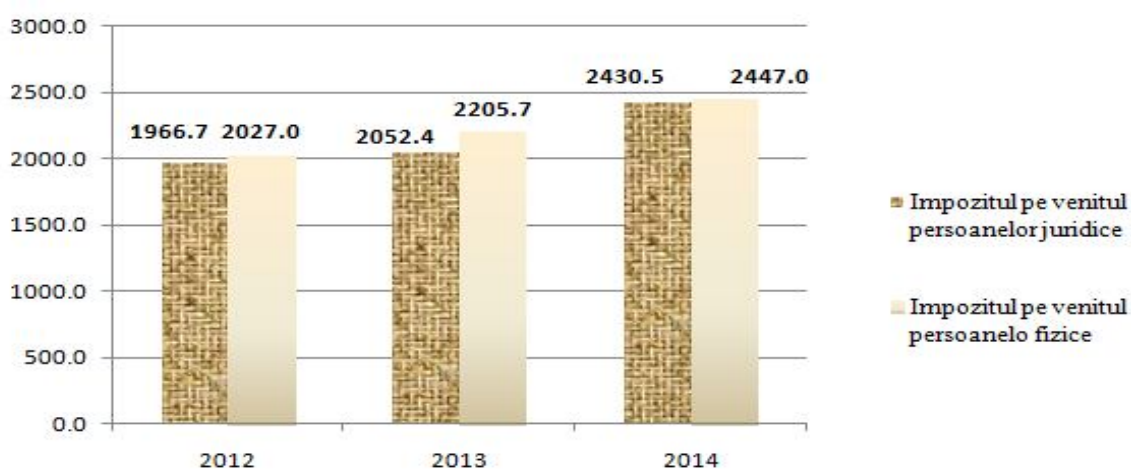
Totodată, încasările la impozitul pe venit reținut la sursa de plată s-au majorat în rezultatul introducerii, începând cu 1 ianuarie 2014 a unui impozit în mărime de 2% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, (cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier)), pe veniturile obținute de către acestea, aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural.

Impozitul pe venitul persoanelor fizice a fost încasat în sumă de 2447,0 mil. lei, cu o majorare în raport cu anul 2013 de 241,3 mil. lei sau cu 10,9 la sută. Comparativ cu planul precizat încasările s-au majorat nesemnificativ – cu 40,6 mil. lei sau cu 1,7 la sută. E de menționat că majorarea încasărilor impozitului pe venit din salariu certifică despre creșterea veniturilor sub formă de salariu atât în sfera bugetară cât și în sectorul real. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor, în perioada raportată, a constituit 5,8%, micșorându-se cu 0,2% față de anul precedent. Ponderea impozitului în PIB a constituit 2,19%, rămânând la nivelul anului 2013.

Cota medie a impozitului pe venitul reținut din salariu către fondul de remunerare a muncii pentru anul 2014 (preliminar) a constituit 8,16% față de 8,05% în anul 2013.

Dinamica încasărilor la buget a impozitelor pe venit pe anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

Impozitul funciar. Încasările la buget a impozitului funciar au constituit 179,1 mil. lei, inclusiv pe terenurile cu destinație agricolă – 143,8 mil. lei, pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă – 9,2 mil. lei și pe loturile de pe lângă casă – 26,2 mil. lei. Față de prevederile anuale și față de anul 2013, încasările au fost mai mici cu 4,5 mil. lei sau 2,5 la sută și respectiv cu 6,3 mil. lei sau 3,4 la sută.

În anul 2014, suma calculată spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) la impozitul funciar a constituit 214,1 mil. lei, iar nivelul încasărilor au constituit 83,6%.

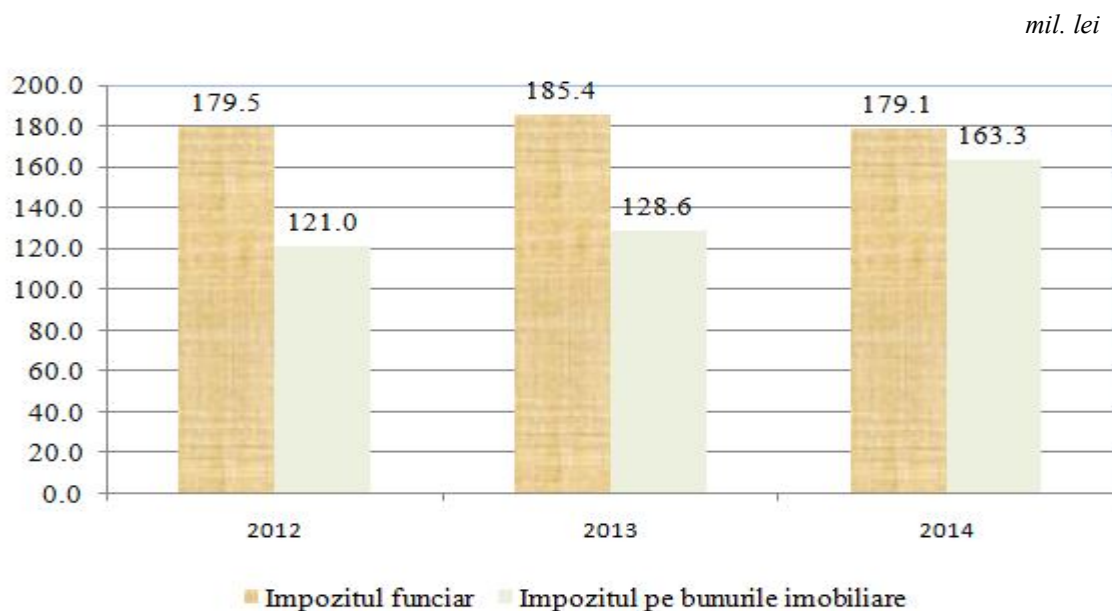
Impozitul pe bunurile imobiliare. În anul 2014, încasările impozitului pe bunurile imobiliare au constituit 163,3 mil. lei.

Față de suma prevederilor anuale încasările impozitului pe bunurile imobiliare au fost cu 36,9 mil. lei sau cu 18,4 la sută mai mici, iar comparativ cu anul precedent acestea s-au majorat cu 34,7 mil. lei sau cu 27,0 la sută.

Din suma totală a impozitului pe bunurile imobiliare, încasările de la persoanele juridice pe sistemul vechi au constituit 9,3 mil. lei, de la persoanele fizice în localitățile rurale – 7,8 mil. lei, de la impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice – cetățeni, din valoarea estimată (pe piață) – 96,2 mil. lei și impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) – 49,9 mil. lei.

În anul 2014, sumele calculate spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 173,6 mil. lei, pe când nivelul încasărilor – doar 94,1%.

Dinamica încasărilor la buget a impozitului funciar și a impozitului pe bunurile imobiliare în anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

Pe parcursul anului 2014, conform art.283-284 din titlul VI al Codului fiscal, contribuabililor le-au fost acordate înlesniri fiscale la plata impozitului funciar, în suma totală de 95,3 mil. lei, dintre care terenurile: autorităților publice și instituțiilor publice finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 38,1 mil. lei, proprietarilor sau deținătorilor bunurilor rechiziționate în interes public, pe perioada rechiziției, conform legislației – 18,2 mil. lei, proprietarilor terenurilor atribuite permanent căilor ferate, drumurilor auto publice, porturilor fluviale și pistelor de decolare – 16,6 mil. lei, proprietarilor și beneficiarilor terenurilor de uz public în localități – 8,2 mil. lei, proprietarilor terenurilor destinate fondului silvic și fondului apelor – 6,7 mil. lei, proprietarilor și beneficiarilor ai căror terenuri sunt ocupate de instituțiile de cultură, de artă, de cinematografe ș.a. – 4,6 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 2,9 mil. lei.

Pentru contribuabili - persoane fizice, și anume: persoanelor de vîrstă pensionară, invalizi au fost acordate înlesniri în sumă de 12,3 mil. lei.

În baza aceluiași articole ale Codului fiscal, înlesnirile la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 59,6 mil. lei, dintre care: la autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 48,0 mil. lei, instituțiile medico-sanitare publice finanțate din fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 8,7 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 2,9 mil. lei. Pentru contribuabili-persoane fizice au fost acordate înlesniri în sumă de 29,7 mil. lei.

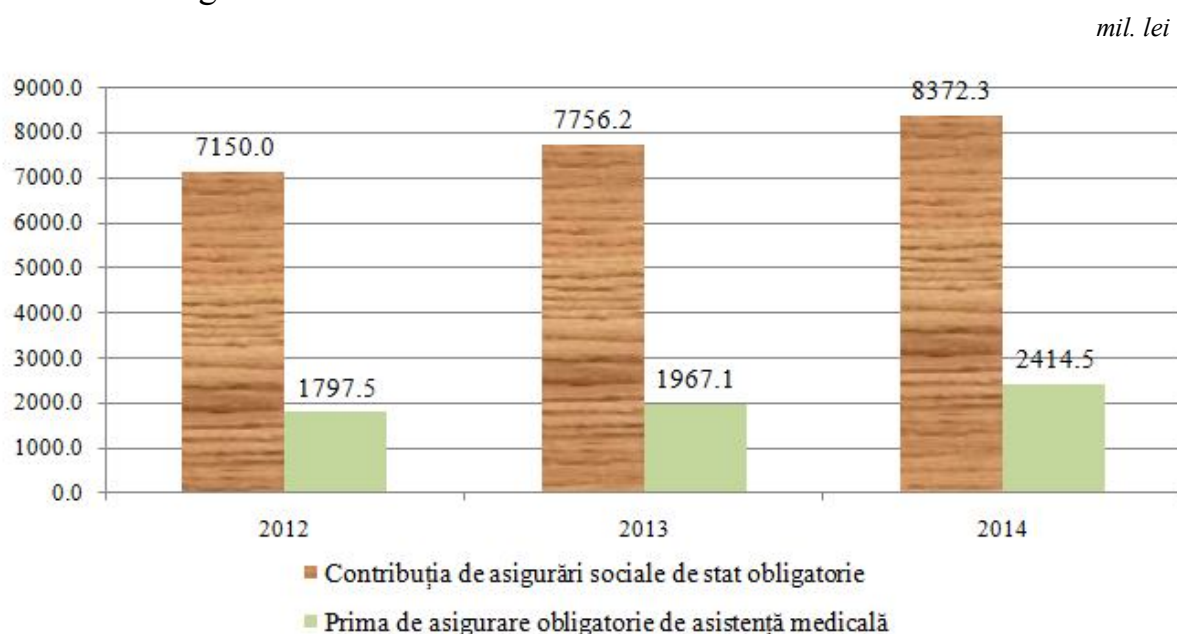
Totodată, potrivit alineatelor (7) și (9) ale articolului 4 din Legea cu privire la punerea în aplicare a titlului VI al Codului fiscal, contribuabilii, care pînă la 30 iunie a anului respectiv au achitat integral sumele impozitului funciar și impozitul pe bunurile imobiliare, au avut dreptul la o reducere a sumei impozitului calculat cu 15%. Sumele facilităților fiscale la contribuabilii, care au beneficiat de acest drept, au constituit

respectiv, pe impozitul funciar – 14,9 mil. lei, pe impozitul pe bunurile imobiliare – 17,7 mil. lei. În total, suma înlesnirilor fiscale la impozitul funciar și la impozitul pe bunurile imobiliare a constituit 122,5 mil. lei și 107,0 mil. lei, respectiv.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost acumulate de la diferite categorii de contribuabili în sumă totală de 8362,6 mil. lei, estimările revizuite (8361,7 mil. lei) fiind realizate cu 0,9 mil. lei mai mult. Din suma totală a contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii acumulate la buget, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, virate de angajatori și contribuțiile individuale au constituit 8316,5 mil. lei sau 99,4 la sută. Totodată, în anul 2014, comparativ cu anul 2013, toate încasările sînt în creștere cu 606,4 mil. lei sau cu 7,8 la sută. Ponderea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în PIB a constituit 7,7%, iar în suma totală a veniturilor bugetului public național – 19,7%, față de nivelul atins în anul 2013 – de 7,7% și 21,0% respectiv.

Primele de asigurări obligatorii de asistență medicală au fost realizate în sumă de 2414,5 mil. lei. Estimările stabilite nu au fost îndeplinite cu 27,6 mil. lei sau la nivel de 98,9%. Comparativ cu anul 2013, încasările în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală s-au majorat cu 447,4 mil. lei sau cu 22,7%. Din suma totală a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală, suma achitată de angajatori și angajați a constituit 2319,8 mil. lei sau 96,1 la sută, iar în sumă fixă – 94,7 mil. lei sau 3,9%. Planul precizat la achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală de către angajatori și angajați a fost îndeplinit la nivel de 99,5 la sută, iar achitate în sumă fixă la nivel de 86,3%. Ponderea în suma totală a bugetului public național a primelor de asigurare a constituit 5,7% , iar în PIB – 2,17%.

Dinamica încasărilor la buget a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală pe anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă:

Impozitele indirecte

Conform rezultatelor anului 2014 impozitele indirecte în suma totală a veniturilor bugetului public național au constituit 41,8 la sută (46,3% – în anul 2013) și au însumat 17738,0 mil. lei (17099,5 mil. lei – în anul 2013). Planul aprobat inițial pentru anul 2014 a fost îndeplinit la nivel de 95,8 la sută și cel revizuit la nivel de – 97,7 la sută sau mai puțin cu 778,4 mil. lei și 423,9 mil. lei, respectiv.

Ca structură, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

- taxa pe valoarea adăugată – 72,4% (71,2% – în anul 2013);
- accizele – 19,3% (20,5% – în anul 2013);
- impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe – 8,2% (8,3% – în anul 2013).

Încasările taxei pe valoarea adăugată (TVA) (fără restituiri) au însumat 15262,2 mil. lei, cu o majorare față de anul 2013 cu 1166,2 mil. lei sau cu 8,3 la sută. Față de prevederile anuale, aceste încasări au fost realizate la nivel de 99,5 la sută (15334,6 mil. lei) sau cu 72,4 mil. lei mai puțin. În structura încasărilor, TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova a constituit 4369,8 mil. lei sau 28,6% (în anul 2013 – 3989,9 mil. lei sau 28,3%) și la TVA la mărfurile importate – 10892,4 mil. lei sau 71,4% (în anul 2013 – 10106,1 mil. lei sau 71,7%).

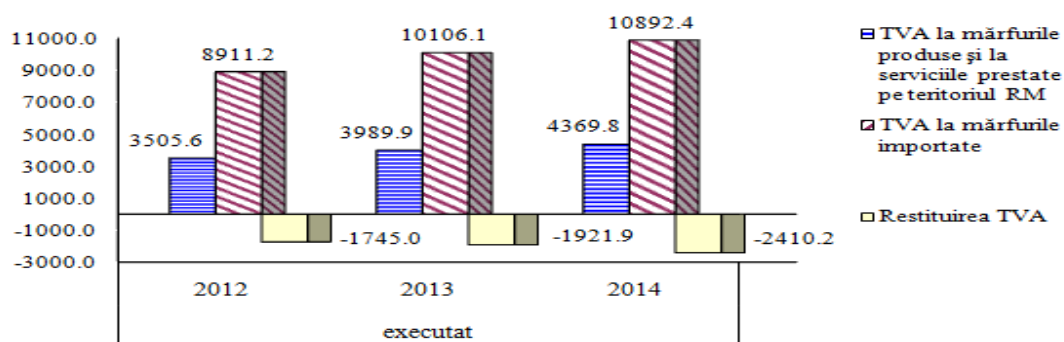
Totodată, restituirile TVA, efectuate pe parcursul anului, s-au cifrat în sumă de 2410,1 mil. lei sau cu 488,3 mil. lei mai mult față de anul 2013. În total, încasările nete ale TVA se cifrează în sumă de 12852,0 mil. lei, cu o creștere față de încasările din anul 2013 de 677,9 mil. lei sau cu 5,6 la sută.

În totalul veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor TVA (nete) constituie 30,3% cu o reducere față de nivelul anului 2013 cu 2,7 puncte procentuale, iar ponderea în PIB – 11,5% față de 12,1% în anul 2013.

Nivelul încasărilor TVA la sumele calculate pentru anul 2014 (inclusiv restanța la începutul anului) la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 82,2 la sută și la mărfurile importate – 98,6 la sută.

Dinamica încasărilor TVA în anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

Încasările *TVA pe mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii* au constituit 4369,8 mil. lei, cu 379,9 mil. lei sau cu 9,5 la sută mai mult față de nivelul anului 2013. Prevederile revizuite pe anul 2014 au fost realizate cu 37,1 mil. lei mai mult.

În anul 2014 în Sistemul Informațional a SFS au fost înregistrați 22053 contribuabili plătitori de TVA. Concomitent a crescut și numărul contribuabililor care au achitat sume TVA considerabile la buget (mai mari de 1 mil. lei) cu 22 (de la 591 în anul 2013 până la 613 în anul 2014). Această situație este condiționată de următorii factori:

- creșterea consumului intern și micșorarea ponderii livrărilor la cota redusă în raport cu livrările impozitate la cota standard.

- majorări considerabile ale sumelor TVA achitate în buget, comparativ cu anul trecut, au înregistrat întreprinderile mari din domeniul radio-telecomunicațiilor, domeniul producerii și comercializării produselor alcoolice, domeniul producerii și livrărilor produselor alimentare și în domeniul comercializării petrolului.

Cota efectivă a TVA pe mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii pentru anul 2014, în consumul final, a constituit 3,76% față de 3,53% în anul 2013.

Conform datelor statistice, în anul 2014, *importul total al mărfurilor* a constituit 5317,0 mil. dolari SUA, comparativ cu 5492,4 mil. dolari SUA în anul 2013. Totodată, tendințele negative ale restricțiilor impuse asupra exporturilor moldovenești, precum și situația economică din regiune s-au accentuat la finele anului 2014, afectând respectiv creșterea indicatorilor la importuri, fiind în descreștere cu circa 3,2 la sută dar nu cu 3,0 la sută creștere cum au fost planificate. De asemenea, în această perioadă, în structura mărfurilor importate a sporit volumul mărfurilor importate în zonele economice libere, în regim de perfecționare activă.

Un impact negativ asupra încasărilor TVA la buget, îl au modificările operate în art. 96 al Codului fiscal – cota TVA 8% (anterior 20%) la producția din fitotehnie și horticultură importată. În afară de aceasta s-au redus volumele cantitative a importurilor la unele categorii de mărfuri (băuturi, combustibil mineral, mașini și echipamente, produse chimice și organice, făinuri, îngrășăminte minerale, etc.).

Ca rezultat, încasările TVA la mărfurile importate au fost acumulate în anul 2014 în sumă de 10892,4 mil. lei sau la nivel de 99,0 la sută (cu 109,5 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale). Comparativ cu anul 2013 încasările TVA la mărfurile importate s-au majorat cu 786,3 mil. lei sau cu 7,8 la sută.

Cota efectivă TVA la mărfurile importate în anul 2014, în importuri, a constituit 14,6%, practic rămânând la nivelul anului 2013.

Pe parcursul anului 2014 *restituirile TVA* au constituit 2410,2 mil. lei, cu 99,2 mil. lei mai mult față de ce a fost prevăzut în buget. Comparativ cu anul precedent, sumele restituite au crescut cu 488,3 mil. lei sau cu 25,4 la sută. De asemenea s-a majorat și numărul contribuabililor care au beneficiat de restituirea TVA de la 1144 în anul 2013 la 1214 în anul 2014.

Din suma totală (2410,2 mil. lei), sumele restituite pentru exportul de mărfuri au constituit 1362,4 mil. lei (1030,0 mil. lei în 2013), de la exportul serviciilor – 718,2 mil. lei (579,3 mil. lei în 2013), livrări efectuate la cota redusă a TVA – 65,5 mil. lei (50,6 mil. lei în 2013), energia termică, apa caldă, energia electrică – 24,2 mil. lei (31,2 mil. lei în 2013), livrări în cadrul proiectelor de asistență tehnică sau investițională – 33,6 mil. lei (31,6 mil. lei în 2013).

Conform art.101¹ din Codul fiscal, suma restituirilor TVA aferente investițiilor capitale a constituit – 164,4 mil. lei (160,5 mil. lei în 2013).

În conformitate cu prevederile titlului III al Codului fiscal și Legii pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal, în anul 2014 agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la TVA, în suma totală de circa 3540,4 mil. lei, dintre care pentru:

- produsele petroliere destinate realizării prin unitățile comerciale a produselor petroliere, primite prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber „Giurgiulești” – 399,9 mil. lei;
- locuințele, pământul, precum și arenda acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective – 357,6 mil. lei;
- energia electrică importată și livrată către rețelele de distribuție sau importată de acestea, cu excepția serviciilor de transport al energiei electrice importate – 331,1 mil. lei;
- serviciile financiare – 328,6 mil. lei;
- proiectele de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte – 287,1 mil. lei;
- serviciile medicale, materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizat la prepararea și producerea medicamentelor – 275,5 mil. lei;
- tractoare agricole și tehnică agricolă – 235,7 mil. lei;
- materia primă secundară, inclusiv deșeurile și reziduurile de hârtie de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă, de metale feroase și neferoase – 203,4 mil. lei;
- active materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar – 235,7 mil. lei;
- serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării – 142,6 mil. lei;
- comercializarea mărfurilor în magazinele duty-free – 136,4 mil. lei;
- cazare în cămine și serviciile comunale acordate populației – 122,2 mil. lei.

Accize. În anul 2014, încasările accizelor (fără restituiri) au constituit 3687,5 mil. lei, cu 145,5 mil. lei sau cu 3,8 la sută mai puțin față de prevederile anuale.

Pe parcursul anului 2014 agenților economici le-au fost restituite accize în sumă de 259,4 mil. lei practic la nivelul anului 2013 (în 2013 – 261,6 mil. lei). Totodată numărul contribuabililor care au beneficiat de restituirea accizelor s-a majorat de la 28 în anul 2013 pînă la 32 în 2014.

În suma totală a veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor accizelor a constituit 8,1%, iar în PIB – 3,07%.

În total încasările de la accize (nete) s-au redus cu 147,8 mil. lei față de prevederile anuale și au constituit 3428,1 mil. lei. În comparație cu anul 2013, încasările accizelor s-au redus cu 80,1 mil. lei sau 2,3 la sută. Reducerea încasărilor de la accize în perioada examinată față de prevăzut pe an și perioada precedentă, se datorează în mare parte, din contul micșorării volumelor cantitative la bere, produsele din tutun și al importurilor autoturismelor.

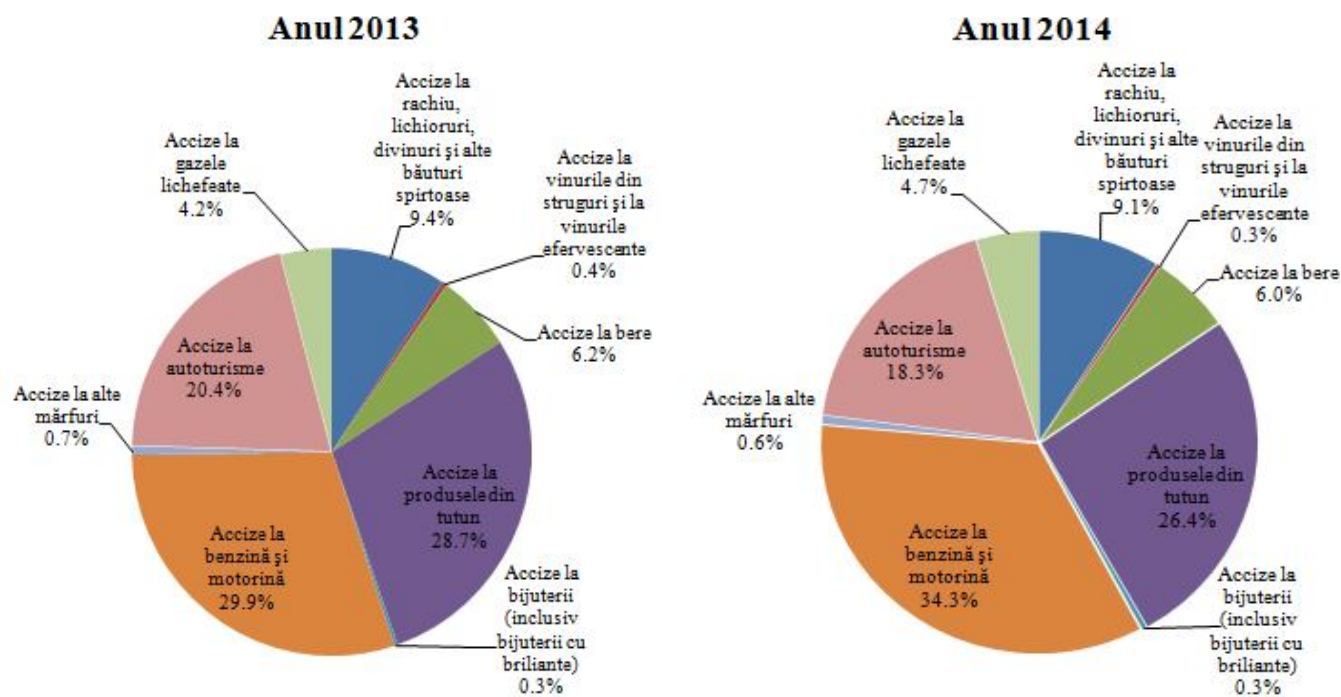
Încasările pe tipurile mărfurilor accizate în anii 2013-2014 se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea mărfii accizate	2013 executat	2014		Devieri către precizat (+,-)	%%	
		Precizat	Executat		Către precizat	Către 2013 executat
Accize, total	3508.2	3575.9	3428.1	-147.8	95.9	97.7
Accize la rachiu, lichioruri, divinuri și alte băuturi spirtoase	353.0	301.3	334.7	33.4	111.1	94.8
Accize la vinurile din struguri și la vinurile efervescente	15.6	8.5	12.3	3.8	144.7	79.1
Accize la bere	233.3	245.2	221.0	-24.2	90.1	94.7
Accize la produsele din tutun	1079.7	1014.0	974.1	-39.9	96.1	90.2
Accize la bijuterii (inclusiv bijuterii cu briliante)	10.6	11.8	12.4	0.6	105.1	117.4
Accize la benzină și motorină	1126.0	1256.3	1263.1	6.8	100.5	112.2
Accize la alte mărfuri	25.4	21.7	23.3	1.6	107.4	91.6
Accize la autoturisme	768.4	786.2	675.1	-111.1	85.9	87.9
Accizele la gazele lichefiate	156.0	188.0	171.3	-16.7	91.1	109.8
Accize la produse petroliere alte decît benzina și motorina	1.8		0.2	0.2		11.1
Restituiri	-261.6	-257.1	-259.4	-2.3	100.9	99.2

Structura încasărilor pe mărfurile accizate în anii 2013-2014 (fără restituire) se prezintă în următoarele diagrame.

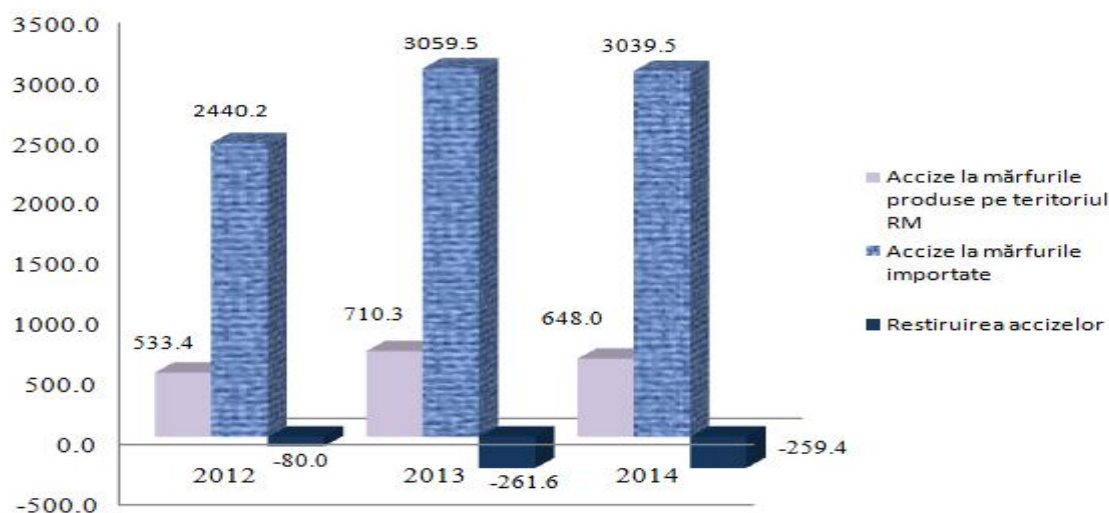

La situația din 31 decembrie 2014 în Sistemul Informațional al SFS au fost înregistrați 445 contribuabili plători de accize.

În suma totală a accizelor, încasarea accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 648,0 mil. lei sau 17,5 la sută și la mărfurile importate – 3039,5 mil. lei sau 82,5%. Prevederile anuale la mărfurile accizate, produse pe teritoriul republicii, au fost realizate la nivel de 102,7 la sută iar la mărfurile importate – 94,9 la sută. În comparație cu anul 2013, încasările accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii s-au micșorat cu 63,2 mil. lei și la mărfurile importate – cu 20,0 mil. lei.

Dinamica încasărilor accizelor în anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

În conformitate cu prevederile titlului IV al Codului fiscal, în anul 2014, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la accize în sumă de 291,5 mil. lei, dintre care la mărfurile comercializate în magazinele duty-free – 281,0 mil. lei, și alte facilități fiscale – 10,5 mil. lei.

Încasările *impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe* în anul 2014 au însumat 1457,9 mil. lei, cu 104,5 mil. lei mai puțin (6,7 la sută) decât estimările precizate pe an (1562,4 mil. lei). Ponderea acestor venituri în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 3,4%, iar în PIB – 1,31%. Comparativ cu anul 2013, aceste încasări s-au majorat cu 40,7 mil. lei sau cu 2,9 la sută.

Încasările la buget a taxelor vamale au însumat 1053,6 mil. lei, cu 95,8 mil. lei sau 1,3 la sută mai puțin față de prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2013, încasările date s-au majorat cu 29,0 mil. lei sau 2,8 la sută.

E de menționat, că încasarea de la taxa vamală a fost influențată de aplicarea cu titlu provizoriu, începând cu 1 septembrie 2014 a prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr.112 din 2 iulie 2014. Costul pentru lunile septembrie-decembrie 2014 estimându-se la circa 103,2 mil. lei.

Pe parcursul anului 2014, s-au acordat facilități fiscale la taxele vamale în sumă de 1369,8 mil. lei, dintre care la importul mărfurilor conform Acordului de comerț liber cu țările CSI – 916,0 mil. lei, conform Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană – 100,1 mil. lei, la moneda națională, valuta străină, precum și hîrțile de valoare – 149,4 mil. lei, la mărfurile plasate și comercializate în magazinele duty-free – 34,3 mil. lei.

Încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale au constituit 366,6 mil. lei, cu 1,4 mil. lei mai puțin decât a fost planul precizat pentru anul 2014 (368,0 mil. lei). Comparativ cu 2013 încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale s-au majorat cu 17,2 mil. lei sau cu 4,9 la sută din contul fluctuației cursului de schimb a monedei naționale față de valutele străine. Facilitățile fiscale acordate în anul 2014 pentru efectuarea procedurilor vamale a constituit – 10,3 mil. lei.

Încasările de la taxele consulare, prestate de către instituțiile serviciilor diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au constituit 37,7 mil. lei, cu 7,3 mil. lei mai puțin decât prevederile anuale.

1.2 Alte taxe și impozite

Suma încasărilor din alte taxe și impozite pentru anul 2014 inițial a fost aprobată în volum de 2078,4 mil. lei. Pe parcursul anului, în urma modificărilor introduse, planul precizat a constituit 3185,8 mil. lei. Conform dărilor de seamă, încasările au fost realizate în sumă de 3250,0 mil. lei, cu 64,2 mil. lei sau cu 2,0 la sută mai puțin decât suma prevăzută pe an. Ponderea acestora în suma totală a veniturilor bugetului public național a înregistrat 7,7% și 2,91% în PIB.

Ponderea **taxelor rutiere** în aceste venituri reprezintă 15,9%, prevederile anuale s-au realizate la nivel de 98,1 la sută și încasările în anul 2014 au constituit 516,8 mil. lei. Față de planul precizat încasările s-au redus cu 9,9 mil. lei, iar față de 2013 - cu 26,9 mil. lei.

E de menționat că, la acest capitol, încasările au fost influențate de modificările introduse în Regulamentul cu privire la constituirea și utilizarea fondului rutier (Hotărârea Parlamentului nr. 319 din 20 decembrie 2013), prin care a fost introduse modificări la punctul 1 lit. h) și punctul 33, care stabilesc că taxele pentru eliberarea autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale, carnetele de drum la autorizațiile multilaterale CEMT, se virează la conturile Agenției Naționale Transport Auto (ANTA), pentru formarea bugetului anual al Agenției. La buget se transferă doar partea ce nu formează bugetul ANTA.

Din suma totală a încasărilor taxelor rutiere, încasările de la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova a constituit 438,2 mil. lei sau 84,8 la sută, de la implementarea vinietei – 51,6 mil. lei sau 10,0 la sută, de la alte taxe stabilite prin lege – 27,0 mil. lei sau 5,2 la sută.

Încasările de la **taxele pentru resursele naturale** inițial au fost aprobate în sumă de 34,9 mil. lei, ulterior fiind precizate, conform deciziilor organelor publice locale, în sumă de 41,1 mil. lei și realizate la nivel de 37,6 mil. lei sau 91,5 la sută. Față de planul precizat neîncasările au constituit 3,5 mil. lei. În suma totală a acestor plăți, 66,8 la sută sînt veniturile obținute de la taxa pentru apă (plan precizat – 31,9 mil. lei, executat – 25,1 mil. lei), 1,5% – taxa pentru lemnul eliberat pe picior (plan precizat – 0,5 mil. lei, executat – 0,4 mil. lei), 31,1% – taxa pentru extragerea mineralelor utile (plan precizat – 8,5 mil. lei, executat – 11,7 mil. lei).

În conformitate cu prevederile titlului VIII al Codului fiscal, în anul 2014, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la încasările de la taxele pentru resursele naturale în sumă de 17,0 mil. lei, dintre care 16,6 mil. lei la taxa pentru apă și 0,4 la taxa pentru extragerea mineralelor utile de întreprinderile din cadrul sistemului penitenciar.

Încasările în buget de la taxa de licențe pentru un anumit gen de activitate în anul 2014 au fost prevăzute inițial în sumă de 472,5 mil. lei. Totodată conform Hotărârii Guvernului nr.419 din 19.06.2014 „Cu privire la modificarea și completarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la hotărârea Guvernului nr. 116 din 11 februarie 2013”, conform cărora vor fi realizate licențe în perioada iulie-noiembrie 2014 la cererea furnizorilor care operează rețele de comunicații electronice mobile celulare și expunerea la concurs a licențelor pentru banda de frecvență extinsă suma încasărilor a fost majorată cu 780,3 mil. lei. Împreună cu modificările introduse de către APL, planul precizat a constituit 1252,2 mil. lei. Ca rezultat la buget au fost încasate 1303,2 mil. lei, cu 50,4 mil. lei mai mult. Comparativ cu anul 2013 încasările s-au majorat de 7,8 ori. Din suma totală 1157,1 mil.

lei (echivalentul a 62,5 mil. Euro) a constituit sumele de la eliberarea licențelor operatorilor telefoniei mobile ÎM „Orange Moldova” SA (25,5 mil. Euro echivalentul a 475,6 mil. lei), „Moldcell” SA (25,5 mil. Euro echivalentul a 469,8 mil. lei) și SA „Moldtelecom” (11,5 mil. Euro echivalentul a 211,6 mil. lei). Încasările de la taxa de licență eliberate conform prevederilor Legii nr.451-XV din 30.07.2001 a constituit 146,1 mil. lei cu 3,6 mil. lei mai mult decât în anul 2013.

Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate au fost încasate în sumă totală de 521,3 mil. lei. Suma aprobată inițial a constituit 384,4 mil. lei și precizată pe parcursul anului pînă la 503,4 mil. lei, cu 119,0 mil. lei mai mult. Față de prevederile anuale precizate, veniturile nominalizate au crescut cu 17,9 mil. lei sau cu 3,5 la sută, iar comparativ cu anul 2013 s-au redus cu 32,0 mil. lei sau 5,8 puncte procentuale.

Din suma totală încasată în 2014, soldul profitului net al Băncii Naționale a Moldovei transferat în buget a constituit 125,0 mil. lei, care inițial a fost aprobat în sumă de 21,5 mil. lei.

Suma totală a altor venituri din activitatea de întreprinzător și proprietate include: dividendele aferente cotei de participare a statului și autorităților publice locale în societăți pe acțiuni – 93,3 mil. lei (planul precizat – 122,5 mil. lei, executarea – 76,1 la sută din prevederi), dintre care la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 7,3 mil. lei (executarea 104,3 la sută din prevederi), defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat – 43,5 mil. lei (136,2 la sută din prevederi).

Totodată, conform Hotărîrii Guvernului nr. 482 din 25.06.2014, unele întreprinderi de stat și societăți pe acțiuni cu cota majoră a statului au fost scutite de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2013 cu suma de 24,2 mil. lei, inclusiv pe întreprinderi de stat cu 12,4 mil. lei și pe societăți pe acțiuni cu 11,8 mil. lei. Dobînzile de la creditele acordate de la bugetul de stat, dobînzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare ale trezoreriilor teritoriale și conturile de depozit în instituțiile bancare au însumat 105,2 mil. lei (130,7% din prevederi), plata pentru toate tipurile de chirie/arendă a terenurilor agricole și neagricole și patrimoniului public – 109,5 mil. lei (106,7% din prevederi), taxa pentru patenta de întreprinzător – 37,0 mil. lei (103,6% din prevederi).

Veniturile de la taxele și plățile administrative (fără taxele locale) au fost realizate în sumă de 253,5 mil. lei. Acumulările de la aceste taxe și plăți s-au realizat mai mult cu 14,4 mil. lei față de prevederile anuale, iar față de anul 2013 – cu 28,6 mil. lei mai puțin. În structura acestor venituri sînt incluse: încasările taxei de stat – 156,0 mil. lei (106,8 la sută din prevederi), taxa specială pentru asigurarea stabilității financiare – 37,7 mil. lei (100% din prevederi), încasări de la investitorii sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție – 9,9 mil. lei (83,9 la sută din prevederi), mijloacele încasate în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol – 4,1 mil. lei (81,1 la sută din prevederi), mijloacele încasate în fondul de risc – 8,3 mil. lei (116,9 la sută din prevederi), taxele pentru dezvoltarea culturilor

nucifere – 6,3 mil. lei (98,0 la sută din prevederi), încasările din salariul net al executantului serviciului civil – 3,6 mil. lei (128,6 la sută din prevederi), alte încasări – 27,6 mil. lei (123,8 la sută din prevederi).

Alte încasări în bugetul asigurărilor sociale de stat au constituit 3,7 mil. lei (suma precizată – 3,4 mil. lei) și au fost îndeplinite la nivel de 108,8 la sută. În suma totală a acestor venituri se includ dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 1,7 mil. lei și alte venituri – 2,0 mil. lei.

Alte încasări în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală au constituit 20,6 mil. lei și au fost îndeplinite cu 10,2 mil. lei mai mult (suma precizată – 10,4 mil. lei). În suma totală a acestor încasări se includ dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 18,1 mil. lei, alte venituri – 2,5 mil. lei.

Amenzile și sancțiunile administrative au constituit 243,7 mil. lei (109,6 la sută față de prevederi). Comparativ cu anul 2013, încasările de la aplicarea normelor prevăzute în Codul fiscal, Codul contravențional și alte acte normative, s-au majorat cu 25,1 mil. lei sau cu 11,5 la sută. Din suma totală, amenzile și sancțiunile aplicate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit 59,0 mil. lei, amenzile și sancțiunile administrative aplicate conform prevederilor Codului Contravențional – 45,6 mil. lei, aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare și Inspectoratele Generale de Poliție – 37,1 mil. lei, amenzile aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare și subdiviziunile Inspectoratului General de Poliție cu ajutorul foto-video – 49,7 mil. lei, aplicate de instanțele judecătorești – 27,2 mil. lei, amenzile și sancțiunile pecuniare aplicate de Serviciul Vamal – 6,2 mil. lei, amenzile aplicate de Inspekția financiară – 3,5 mil. lei, încasările de vânzarea averii și valutei confiscate – 2,4 mil. lei, amenzile aferente plăților la BASS – 2,3 mil. lei, amenzile și sancțiunile administrative ale FAOAM – 2,2 mil. lei, amenzile aplicate de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor – 2,3 mil. lei, alte amenzi aplicate de către alte organe abilitate – 6,2 mil. lei.

Taxele locale au fost acumulate în sumă de 362,8 mil. lei. Față de prevederile anuale încasările din taxele locale nu s-au realizat cu 41,3 mil. lei sau la nivel de 89,8 la sută. Aceste neîncasări se explică prin faptul că, pe parcursul anului curent, prevederile Titlului VII „Taxele locale” al Codului fiscal au fost modificate:

- prin Legea nr. 324 din 23 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2014, care prin hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 28 ianuarie 2014 modificările au fost declarate neconstituționale;

- prin Legea nr. 47 din 27 martie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative – intrată în vigoare la 25 aprilie 2014.

Astfel, avînd în vedere faptul modificărilor efectuate, care pentru taxele locale pot fi aplicate numai după aprobarea de către consiliile locale și intră în vigoare de la data aducerii la cunoștința publică prin publicarea sau prin afișare în locuri publice, iar cele cu caracter individual – la data comunicării persoanelor vizate, respectînd toate

procedurile legale, taxele locale nu au fost posibile de a fi stabilite și aplicate în timp util. Totodată, comparativ cu anul 2013, încasările din taxele locale s-au majorat cu 35,9 mil. lei sau cu 11,0%.

În structura taxelor locale, ponderea preponderentă a constituit taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări de servicii – 57,0% (prevăzut – 221,6 mil. lei, executat – 206,7 mil. lei), taxa pentru amenajarea teritoriului – 15,6% (prevăzut – 57,4 mil. lei, executat – 56,7 mil. lei), taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto – 7,0% (prevăzut – 27,6 mil. lei, executat – 25,3 mil. lei), taxa de piață – 7,3% (prevăzut – 34,1 mil. lei, executat – 26,4 mil. lei), taxa pentru dispozitivele publicitare și taxa de amplasare a publicității – 6,4% (prevăzut – 33,9 mil. lei, executat – 23,3 mil. lei), taxa pentru cazare – 3,2% (prevăzut – 10,2 mil. lei, executat – 11,6 mil. lei). Pe parcursul anului 2014 au fost acordate facilități fiscale la taxele locale în sumă de 4,6 mil. lei.

1.3. Granturi

În anul 2014, prevederile inițiale anuale pentru debursarea granturilor au constituit 2476,5 mil. lei. Pe parcursul anului din partea donatorilor interni și externi, au fost luate decizii pentru majorarea debursării granturilor până la 4212,3 mil. lei. În realitate, la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost debursate granturi în sumă de 4127,1 mil. lei, dintre care: granturile externe pentru susținerea bugetului – 1606,5 mil. lei, granturile externe pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe – 2307,1 mil. lei și granturile externe pentru instituțiile publice – 133,0 mil. lei. Granturile interne au constituit 80,6 mil. lei, dintre care pentru instituțiile publice 80,0 mil. lei, pentru proiecte finanțate din surse externe (co-finanțare) – 0,6 mil. lei.

Inițial, *pentru suportul bugetar* au fost aprobate granturi în sumă de 1046,8 mil. lei (echivalent 59,4 mil. euro). Pe parcursul anului 2014, conform deciziilor primite de către Comisia Europeană aferente executării prevederilor acordurilor încheiate (sectorul apă și canalizare, sectorul energetic, sectorul justiției, sectorul rural, sectorul sănătății, construcția gazoductului Iași – Chișinău), semnarea acordurilor noi cu Comisia Europeană în domeniul reformelor politicii finanțelor publice, instituirii ZLSAC, implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize și Guvernului României pentru renovarea Muzeului Național de Arte precum și alinierea sumelor prevăzute la cursul de schimb valutar, suma granturilor a constituit 1614,6 mil. lei (87,4 mil. euro). Real granturile debursate au însumat 1606,4 mil. lei (85,9 mil. euro) sau la nivel de 99,5 la sută.

Granturi *pentru finanțarea proiectelor din surse externe* inițial au fost aprobate inițial în sumă de 1405,1 mil. lei (107,5 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului, reieșind din nivelul executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor pe proiecte în curs de execuție, precum și inițierea proiectelor la nivel local sumele precizate pentru debursări au constituit 2384,5 mil. lei (177,3 mil. dolari SUA) sau cu 979,4 mil. lei mai mult față de prevederile inițiale. În afară de acesta, pentru finanțarea acestor proiecte au participat și investitorii autohtoni cu suma granturilor de 7,5 mil. lei. Real au fost debursate granturi externe în sumă de 2307,1 mil. lei (169,4 mil. dolari SUA) și interne în sumă de 0,6 mil. lei. Nivelul executării a constituit 96,8 la sută. Donatorii principali de granturi pentru

proiecte finanțate din surse externe au fost Banca Mondială (2,6%), Fondul Global (1,4%), Comisia Europeană (43,4%), Guvernul SUA (36,3%), Guvernul Germaniei (1,6%).

Pentru instituțiile publice, pe parcursul anului 2014, de la donatorii externi și investitori autohtoni, au fost debursate granturi în sumă de 213,0 mil. lei (planul aprobat inițial 24,6 mil. lei, planul precizat 205,6 mil. lei).

La capitolul ***atragerii granturilor externe*** în anul 2014 au fost semnate **13** acorduri de granturi externe, (inclusiv Amendamente la Acordurile de grant) în sumă totală de aproximativ 184,8 mil. dolari SUA, inclusiv pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost contractate 6 granturi în sumă totală de 12,7 mil. dolari SUA și 7 granturi acordate pentru susținerea bugetului de stat în sumă totală de 172,1 mil. dolari SUA.

Proiecte finanțate din surse externe

➤ Banca Mondială

1. Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanțarea Proiectului „*Modernizarea administrării fiscale (TAMP)*”, în valoare de 0,3 mil. dolari SUA;

2. Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanțarea Proiectului „*Ameliorarea Competitivității IP*”, în valoare de 0,5 mil. dolari SUA;

3. Grantul acordat de către Banca Mondială în vederea realizării „*Suportului pentru operațiunile de proiect ale Oficiului Finanțării de Carbon*”, în valoare de 0,2 mil. dolari SUA;

➤ Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă

4. Grantul acordat de către Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă pentru finanțarea „*Programului Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă*”, în valoare de 28,6 mil. DKK (echivalentul a 4,9 mil. dolari SUA);

5. Grantul acordat de către Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă pentru finanțarea „*Programului Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă (IFADVI)*”, în valoare de 4,8 mil. dolari SUA;

➤ Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei

6. Amendamentul nr. 2 la Acordul de grant acordat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei pentru realizarea Proiectului „*Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova*”, în valoare de 1,5 mil. Euro (echivalentul a 2,0 mil. dolari SUA).

Susținerea bugetului

➤ Comisia Europeană

7. Grantul acordat de către Comisia Europeană pentru realizarea „*Programului de suport pentru reformele politicii finanțelor publice din Republica Moldova*”, în valoare de 33,0 mil. Euro (echivalentul a 41,8 mil. dolari SUA);

8. Grantul acordat de către Comisia Europeană pentru realizarea „*Programului de suport al instituirii Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător în Republica Moldova*”, în valoare de 25,0 mil. Euro (echivalentul a 31,2 mil. dolari SUA);

9. Grantul acordat de către Comisia Europeană pentru realizarea „*Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize*”, în valoare de 20,0 mil. Euro (echivalentul a 27,1 mil. dolari SUA);

10. Grantul acordat de către Comisia Europeană pentru realizarea „*Programul de suport al implementării reformei învățământului vocațional/tehnice din Republica Moldova*”, în valoare de 25,0 mil. Euro (echivalentul a 34,3 mil. dolari SUA);

11. Amendamentul nr.2 la Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind „*Programul de susținere a politicilor de sector în domeniul apelor*”, în valoare de 6,1 mil. Euro (echivalent a 7,8 mil. dolari SUA);

12. Amendamentul nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Comisia Europeană privind „*Programul de Suport bugetar în domeniul reformei sectorului energetic*”, în valoare de 10,0 mil. Euro (echivalent a 13,5 mil. dolari SUA);

13. Amendamentul nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Comisia Europeană privind „*Programul de stimulare economică în zonele rurale*”, în valoare de 12,0 mil. Euro (echivalent a 16,4 mil. dolari SUA).

La capitolul **intrări de granturi externe**, inițial a fost planificată suma de **2450,3 mil. lei (187,6 mil. dolari SUA)**, inclusiv: **1403,5 mil. lei (107,5 mil. dolari SUA)** – intrări de granturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **1046,8 mil. lei (80,1 mil. dolari SUA)** – intrări de granturi externe destinate susținerii bugetului.

Ulterior, aceste sume au fost rectificate, intrările de granturi externe constituind **3909,6 mil. lei (292,4 mil. dolari SUA)**, inclusiv: **2295,0 mil. lei (171,6 mil. dolari SUA)** – intrări de granturi externe destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **1614,6 mil. lei (120,8 mil. dolari SUA)** – intrări de granturi externe destinate susținerii bugetului.

Pe parcursul anului 2014 au avut loc ***intrări de granturi externe*** în sumă totală de **3825,8 mil. lei (268,2 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă o executare de **97,9%** din suma anuală precizată, dintre care:

➤ pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – **2219,3 mil. lei (echivalentul a 157,0 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă **58,0%** din suma totală de intrări din granturi externe și o executare de **96,7%** față de suma rectificată pe an;

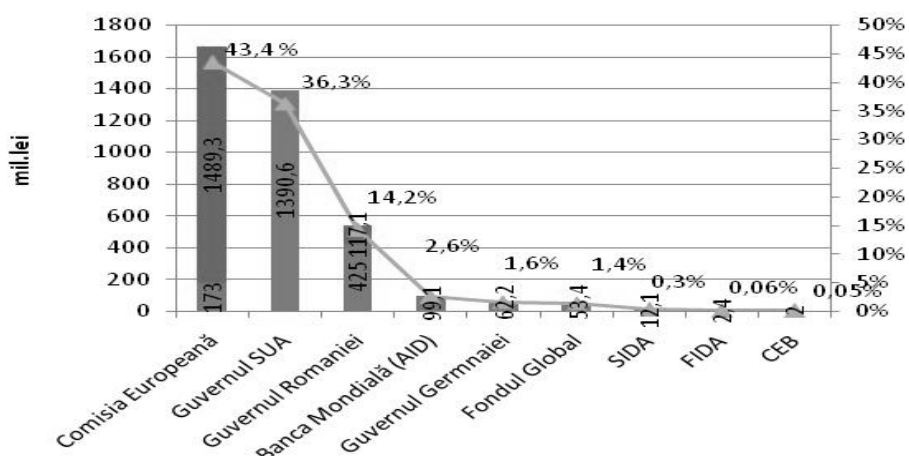
➤ pentru susținerea bugetului – **1606,5 mil. lei (echivalentul a 111,2 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă **42,0%** din suma totală de intrări din granturi externe și o executare de **99,5%** față de suma rectificată pe an.

Pe parcursul anului 2014, suma totală a intrărilor de granturi destinată realizării proiectelor finanțate din surse externe, precum și susținerii bugetului a reprezentat o pondere de **13,8%** din suma totală a veniturilor bugetului de stat, și o pondere de **13,0%** din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat. Totodată, granturile externe destinate susținerii bugetului au reprezentat o pondere de **6,6%** din suma veniturilor pe

componenta de bază ale bugetului de stat și **6,6%** din suma cheltuielilor pe componenta de bază ale bugetului de stat.

Volumul intrărilor de granturi externe pe anul 2014 pe donatori

În structura intrărilor de granturi externe *pe donatori*, ponderea cea mai mare o deține Comisia Europeană cu 1662,3 mil. lei (echivalentul a 115,4 mil. dolari SUA), urmată de Guvernul SUA cu 1390,6 mil. lei (echivalentul a 96,9 mil. dolari SUA), Guvernul României cu 542,1 mil. lei (echivalentul a 39,7 mil. dolari SUA), Banca Mondială cu 99,1 mil. lei (echivalentul a 7,1 mil. dolari SUA), Guvernul Germaniei cu 62,2 mil. lei (echivalentul a 4,2 mil. dolari SUA), urmat de Fondul Global - 53,4 mil. lei (echivalentul a 3,7 mil. dolari SUA) precum și alți donatori cu o pondere mai mică.

Analizând volumul intrărilor de granturi externe după structura donatorilor putem constata că ponderea cea mai mare revine Comisiei Europene (43,4%), urmată de Guvernul SUA (36,3%), Guvernul României (14,2%), Banca Mondială (2,6%), Guvernul Germaniei (1,6%) și Fondul Global (1,4%).

1.4 Neplățile la buget

La situația din 31 decembrie 2014, restanțele agenților economici la plățile în bugetul public național (fără penalități, amenzi, plăți prolongate) au însumat 1876,3 mil. lei. Comparativ cu situația din 31 decembrie 2013, restanțele la bugetul public național s-a majorat cu 10,9 la sută sau cu 185,1 mil. lei.

Restanțele la plățile administrate de către Serviciul Fiscal de Stat, la general s-au majorat cu 169,9 mil. lei sau cu 11,3 la sută, inclusiv pe plățile la bugetul de stat cu 83,2 mil. lei sau cu 15,6 la sută, pe plățile la fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală - cu 4,2 mil. lei sau cu 22,8 la sută, pe plățile la bugetul asigurărilor sociale de stat - cu 122,3 mil. lei sau cu 17,3 la sută.

Totodată, pe plățile la bugetele UAT administrate de Serviciul Fiscal de Stat s-a înregistrat o diminuare cu 39,8 mil. lei sau cu 14,6 la sută.

Restanțele la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal s-au majorat cu 15,2 mil. lei sau cu 8,1 la sută mai mult față de anul precedent.

În structura restanțelor, partea preponderentă o deține plățile la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 89,2% (1674,5 mil. lei). Restanțelor la impozitele și plățile administrate de către Serviciul Vamal le revin 10,8% (201,8 mil. lei).

În volumul total al restanțelor, restanțele față de bugetul de stat au constituit – 618,5 mil. lei (33,0% din suma totală), la bugetele UAT – 203,2 mil. lei (10,8% din suma totală), bugetul asigurărilor sociale de stat – 830,1 mil. lei (44,2% din suma totală), fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 22,7 mil. lei (1,2% din suma totală).

În aspect teritorial, *cele mai mari majorări ale restanțelor* s-au admis la:

• **bugetul de stat** – restanțele s-au majorat în 14 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Chișinău – 26,2 la sută, mun. Bălți – 5,8 la sută, pe raioanele Dubăsari – 96,5 la sută, Orhei – 21,3 la sută, Fălești – 19,6 la sută, Anenii-Noi – 19,5 la sută, Sîngerei – 15,9 la sută, Dondușeni – 4,4 ori, Glodeni – 2,3 ori, Basarabeasca – 2,3 ori.

• **bugetul unităților administrativ-teritoriale** – au înregistrat majorări de restanțe 17 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS Fălești – 86,9 la sută, Călărași – 60,9 la sută, Drochia – 58,4 la sută, Dubăsari – 48,5 la sută, Cantemir – 37,2 la sută, Hîncești – 35,5 la sută, Glodeni – 35,2 la sută, Nisporeni – 30,6 la sută, Ialoveni – 21,4 la sută, Soroca – 20,7 la sută Orhei – 19,7 la sută.

• **bugetul asigurărilor sociale de stat** – au înregistrat majorări de restanțe 30 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Chișinău – 21,9 la sută, mun. Bălți – 36,0 la sută, pe UTA Găgăuzia – 32,1 la sută, pe raioanele Cantemir – 39,7 la sută, Dondușeni – 26,0 la sută, Florești – 25,8 la sută, Soroca – 23,2 la sută, Călărași – 17,0 la sută.

• **fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală** – au înregistrat majorări de restanțe 22 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe mun. Chișinău – 26,1 la sută, pe UTA Gagauzia – 48,9 la sută, raioanele Anenii Noi – 54,4 la sută, Soroca – de 6,8 ori, Ștefan-Vodă – 4,4 ori, Căușeni – 3,2 ori, Fălești – de 2 ori.

Printre factorii care au contribuit la majorarea neplăților la buget sunt:

• calcularea sumelor în rezultatul controalelor fiscale, inclusiv prin metode indirecte, care sunt deseori contestate;

• neachitarea în termen a obligației fiscale din cauza situației economice precare la entitățile economice, precum și eschivarea de la plată;

• o bună parte din agenții economici care admit restanță nu dispun de patrimoniu (sau este gaj), au activitate stopată, sau lipsesc persoanele cu funcții de răspundere.

Pe parcursul anului 2014, în urma aplicării măsurilor de executare silită au fost încasați 482,0 mil. lei sau cu 12,4 mil. lei mai mult decât în anul 2013 sau cu 2,6 la sută mai mult.

Astfel, pe parcursul anului 2014:

- au fost ridicate mijloace bănești din casieriile agenților economici restanțieri în sumă de 74,6 mil. lei;

- au fost încasate mijloace bănești de la conturile bancare ale contribuabililor restanțieri, precum și ale debitorilor acestora în sumă de 373,6 mil. lei;

- au fost sechestrate bunuri în valoare de 29,0 mil. lei;

- s-au comercializat bunuri sechestrate în valoare de 4,7 mil. lei;

- au fost restituite bunuri în rezultatul achitării benevole, în valoare de 29,1 mil. lei.

Concomitent, au fost suspendate operațiunile la conturile bancare la 13446 agenți economici, fiind înaintate 19255 de dispoziții de suspendare.

Structura restanțelor la plățile la buget, pe tipuri de impozite și taxe (fără amenzi și penalități), la finele anului 2014, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea	Suma totală	inclusiv	
		Organele fiscale	Organele vamale
Impozitul pe venitul din salariu	67,4	67,4	
Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător	128,8	128,8	
Impozitul funciar	33,9	33,9	
Impozitul pe bunurile imobiliare	35,1	35,1	
Taxa pe valoarea adăugată	657,2	491,9	165,3
Accize	14,6	7,0	7,5
Impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	29,0		29,0
Alte impozite și taxe	57,6	57,6	
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	830,1	830,1	
Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	22,7	22,7	
Total	1876,3	1674,5	201,8

Întru acordarea sprijinului necesar contribuabililor în direcția reanimării activității acestora, de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale au fost încheiate, conform prevederilor art.180 din Codul fiscal, 588 de contracte de eșalonare sau amânare a termenului de stingere a obligațiilor fiscale (164 *contracte – au fost reziliate*), în sumă totală de 107,1 mil. lei. În afară de aceasta organele Serviciului Vamal au încheiat contracte privind prelungirea termenului de plată a TVA în sumă de 3,3 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2014, restanțele la achitarea sancțiunilor financiare la buget s-au cifrat în sumă de circa 397,6 mil. lei, inclusiv sancțiunile financiare aplicate de Serviciul Fiscal – 371,0 mil. lei și Serviciul Vamal – 26,6 mil. lei, iar suma restanțelor la majorările de întârziere neachitate a constituit 633,5 mil. lei, inclusiv aplicate de Serviciul Fiscal – 525,8 mil. lei și aplicate de Serviciul Vamal – 107,7 mil. lei.

Totodată, în temeiul Legii nr. 167 din 21 iulie 2014 privind preluarea unei datorii de către stat, și în conformitate cu prevederile art.172 și art.178 din Codul Fiscal datoria SRL "Glorinal" față de bugetul public național a fost anulată în mărime de 15,3 mil. lei.

Astfel, la situația din 31 decembrie 2014, suma totală a restanțelor agenților economici față de bugetul public național (suma principală, sumele prolongate, eșalonate, penalități și sancțiuni financiare) a constituit 3017,8 mil. lei și s-a majorat comparativ cu 31 decembrie 2013 cu 242,5 mil. lei sau cu 8,6 la sută.

2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național

Partea de cheltuieli a bugetului public național în anul 2014 inițial a înglobat 43368,8 mil. lei, care pe parcursul anului a fost majorată cu 3795,5 mil. lei (ținând cont de transferurile între bugete), dintre care cheltuielile bugetului de stat – cu 2763,2 mil. lei, cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale – cu 2388,4 mil. lei, cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală – cu 115,3 mil. lei și 80,9 mil. lei, respectiv. Astfel, cheltuielile bugetului public național, cu modificările efectuate, au fost precizate în sumă de 47164,3 mil. lei, fiind realizate în sumă de 44393,1 mil. lei sau la nivel de 94,1% din prevederile anuale.

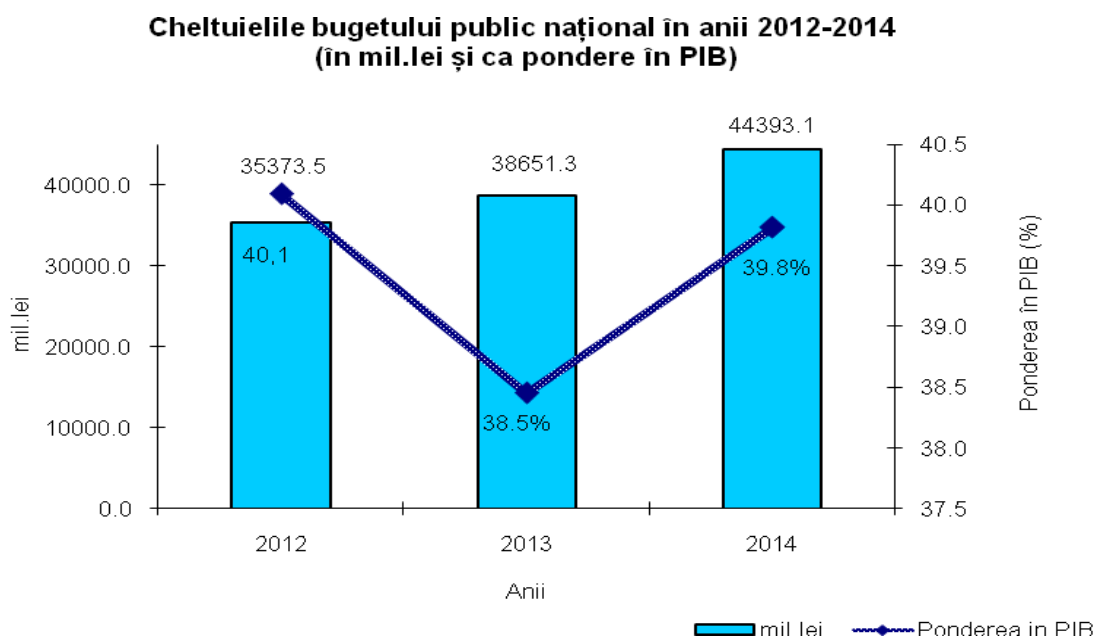
Conform rapoartelor anuale, comparativ cu prevederile incluse în bugetele respective, au fost neexecutate 2771,2 mil. lei dintre care la bugetul de stat – 1633,2 mil. lei, la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 897,2 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 251,7 mil. lei și 225,0 mil. lei, respectiv.

În aspectul tipurilor de bugete se constată că, la un nivel mai jos decât cel mediu de realizare pe bugetul public național (94,1%), au fost realizate cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 92,7 la sută.

În aspect funcțional, la nivel mai jos decât media pe bugetul public național (94,1%), s-au valorificat alocațiile bugetare în ramurile: completarea rezervelor de stat – 19,0%, complexul pentru combustibil și energie – 42,7% (*din contul proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat, precum și nevalorificării cheltuielilor la componenta de bază a bugetului de stat*), gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe – 88,6% (*din contul proiectelor finanțate din surse externe și componentei de bază a BUAT*), învățământ – 91,1% (*din contul proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat, precum și componentei de bază a BUAT*), agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor – 91,2% (*din contul proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat*), cultură, artă, sport și activități pentru tineret – 91,3%, (*din contul componentei de bază atât a BUAT cât și a bugetului de stat*), și justiție – 92,1% (*din contul componentei de bază și a mijloacelor speciale ale bugetului de stat*). *Explicațiile de rigoare privind executarea cheltuielilor bugetului de stat se conțin în capitolul IV.B al prezentului Raport.*

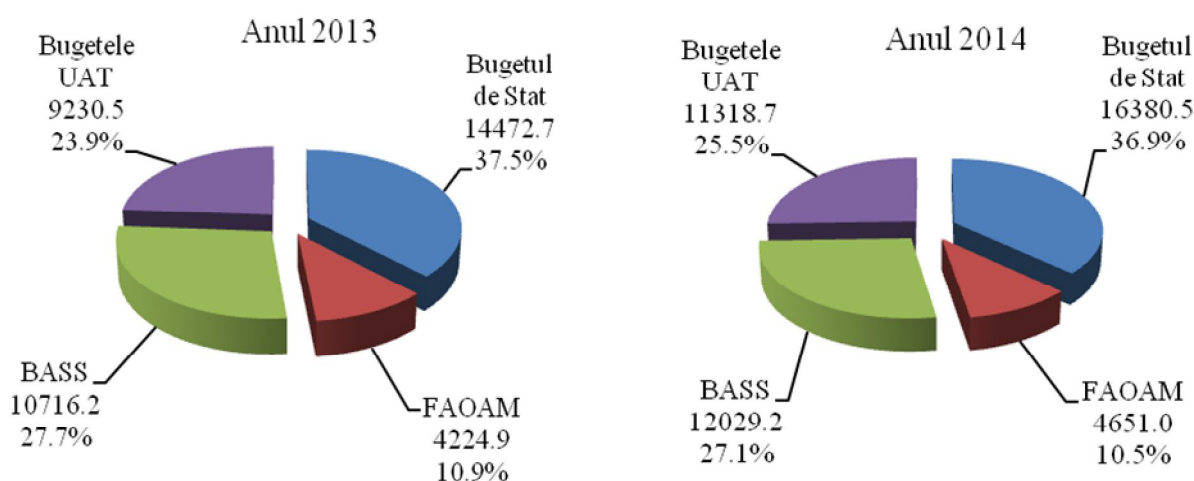
În valoare nominală, cheltuielile bugetului public național în anul 2014 au depășit cu 5741,8 mil. lei sau cu 14,9% nivelul anului 2013 și cu 9019,6 mil. lei sau cu 25,5% – nivelul anului 2012. În raport cu PIB, cheltuielile publice au constituit 39,8% și denotă o creștere de 1,3 puncte procentuale față de anul 2013 și o descreștere de 0,3 puncte procentuale față de anul 2012.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2012-2014, se prezintă în diagrama următoare.

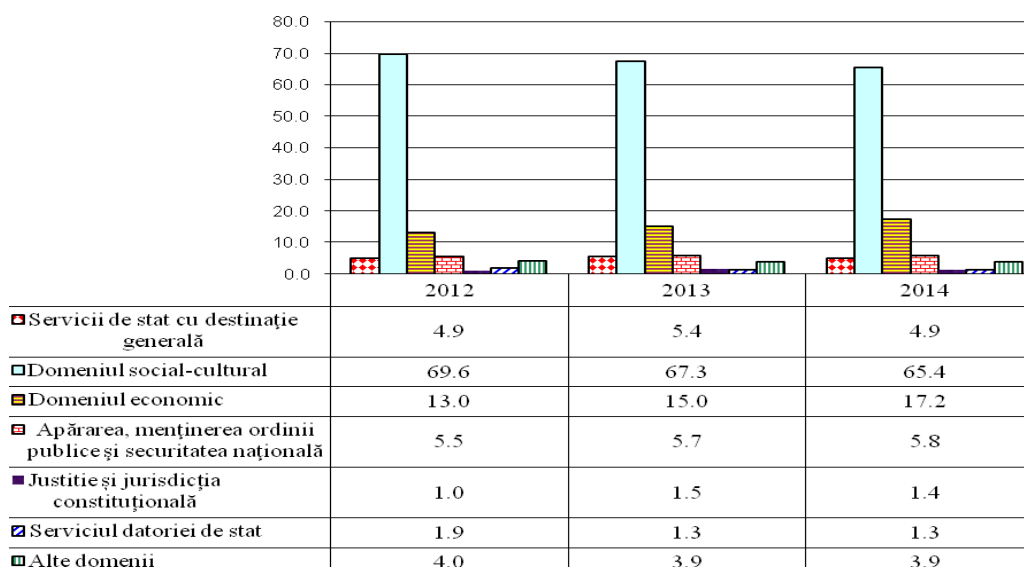
În aspectul structurii cheltuielilor bugetului public național, în anul 2014 comparativ cu anul 2013 se atestă o descreștere cu 0,6 puncte procentuale a ponderii cheltuielilor bugetului de stat și a ponderii cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), cu 0,4 puncte procentuale a ponderii cheltuielilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) și o creștere cu 1,6 puncte procentuale a ponderii cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale (BUAT).

Structura cheltuielilor bugetului public național în anii 2013-2014 pe tipuri de bugete (ținând cont de transferurile între bugete) se prezintă în următoarele diagrame.

Ținând cont de structura sectorială a cheltuielilor, bugetul rămâne orientat social. Pentru blocul social de cheltuieli în anul 2014 s-au utilizat 65,4% din cheltuielile publice, pentru cele de ordin economic – 17,2%, pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 5,8%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,9%, pentru justiție – 1,4% și pentru serviciul datoriei de stat – 1,3%.

Structura cheltuielilor bugetului public național în aspect funcțional, în anii 2012 – 2014 (ca % în cheltuielile totale) se prezintă în diagrama următoare.

Datele privind executarea bugetului public național pe clasificarea funcțională se prezintă în Formularul nr.10 la Raport.

În aspectul categoriilor economice, *cheltuielile curente* inițial au fost stabilite în sumă de 35455,7 mil. lei, fiind majorate pe parcursul anului până la 36326,6 mil. lei și realizate în sumă de 35073,6 mil. lei sau la nivel de 96,6% față de prevederi.

Pentru *cheltuieli capitale* au fost prevăzute inițial mijloace în sumă de 7915,6 mil.lei, fiind majorare ulterior până la 10959,6 mil. lei, fiind realizate în sumă de 9488,8 mil.lei sau la nivel de 86,6% față de prevederi.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2012-2014, în aspect economic, se prezintă în tabelul următor.

	2012			2013			2014			2014/2013		
	mil. lei	% în total	% în PIB (82228)	mil. lei	% în total	% în PIB (100510)	mil. lei	% în total	% în PIB (111501)	(+;-)	% în total	% în PIB
Cheltuieli, total	35373,5	100,0	43,0	38651,3	100,0	38,5	44393,1	100,0	39,8	5741,8		1,4
Cheltuieli curente	29959,4	84,7	36,4	31640,1	81,9	31,5	35073,7	79,0	31,5	3433,6	-2,9	0,0
<i>din care:</i>												
Cheltuieli de personal	8506,1	24,0	10,3	8296,2	21,5	8,3	9087,8	20,5	8,2	791,6	-1,0	-0,1
Plata mărfurilor și serviciilor	7860,7	22,2	9,6	8810,8	22,8	8,8	9652,1	21,7	8,7	841,3	-1,1	-0,1
<i>din contul fondurilor de asigurări în medicină</i>	<i>3837,6</i>	<i>10,8</i>	<i>4,7</i>	<i>4083,8</i>	<i>10,6</i>	<i>4,1</i>	<i>4479,3</i>	<i>10,1</i>	<i>4,0</i>	<i>395,5</i>	<i>-0,5</i>	
Transferuri în scopuri de producție	1228,0	3,5	1,5	1336,7	3,5	1,3	1618,6	3,6	1,5	281,9	0,2	0,1
Transferuri către populație	11258,1	31,8	13,7	12230,4	31,6	12,2	13595,2	30,6	12,2	1364,8	-1,0	
<i>din contul bugetului asigurărilor sociale de stat</i>	<i>9740,1</i>	<i>27,5</i>	<i>11,8</i>	<i>10697,5</i>	<i>27,7</i>	<i>10,6</i>	<i>11997,4</i>	<i>27,0</i>	<i>10,8</i>	<i>1299,9</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,1</i>
Alte cheltuieli	412,1	1,2	0,5	439,1	1,1	0,4	496,1	1,1	0,4	57,0		
Dobânzi	694,4	2,0	0,8	526,9	1,4	0,5	623,9	1,4	0,6	97,0		
Cheltuieli capitale	5553,2	15,7	6,8	7117,6	18,4	7,1	9488,7	21,4	8,5	2371,1	3,0	1,4
Creditarea netă	-139,1	-0,4	-0,2	-106,4	-0,3	-0,1	-169,3	-0,4	-0,2	-62,9	-0,1	

Comparativ cu anul 2013, cheltuielile curente s-au majorat în sumă nominală cu 3433,6 mil. lei sau cu 10,9%, dar s-au micșorat ca pondere în cheltuielile totale cu 2,9 puncte procentuale.

La rândul său, s-au majorat și cheltuielile capitale, în valoare nominală cu 2371,1 mil. lei, sau cu 33,3%, ca pondere în suma totală cu 3,0 puncte procentuale, și ca pondere în PIB - cu 1,4 puncte procentuale, asigurând astfel tendința spre dezvoltare a cheltuielilor bugetului. Această creștere se datorează implementării proiectelor finanțate din surse externe cât și majorării cheltuielilor capitale ale bugetelor UAT, în special din contul transferurilor de la bugetul de stat pentru aceste scopuri.

3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit/excedent și sursele de finanțate)

Inițial, deficitul bugetul public național pentru anul 2014 a fost estimat în sumă de 2861,2 mil. lei sau la nivel de 2,7% din PIB.

În condițiile revizuirii veniturilor, cheltuielilor și a surselor de finanțare a deficitului pe parcursul anului 2014, deficitul bugetului public național pe anul 2014 estimat a constituit circa 4217,0 mil. lei, sau 3,9% din PIB.

mil. lei

	Proгноza inițială	Proгноza precizată	Executat
PIB	106100,0	109200,0	111501,0
Venituri	40527,6	42947,3	42446,8
% în PIB	38,2	39,3	38,1
Cheltuieli	43368,8	47164,3	44393,1
% în PIB	40,9	43,2	39,8
Deficit (-)	-2841,2	-4217,0	-1946,3
% în PIB	-2,7	-3,9	-1,7

Executarea bugetului public național s-a încheiat cu un deficit bugetar în sumă de 1946,3 mil. lei, față de prevederile anuale în sumă de 4217,0 mil. lei. Raportat la PIB, deficitul menționat reprezintă 1,7%, rămânând la nivelul anului 2013.

Sursele de finanțare a deficitului bugetului public național s-au constituit din: venituri de la valorile mobiliare de stat emise pe piața primară în sumă de 492,7 mil. lei, răscumpărarea VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare – 93,1 mil. lei, împrumuturile debursate de către donatorii externi și creditorii interni – 2449,8 mil. lei, mijloacele din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 427,6 mil. lei, alte surse interne – 104,2 mil. lei (diferența dintre cursul de schimb, mijloacele intrate temporar în posesia instituțiilor, plăți-garanție și plăți în avans, mijloace de la valorificarea activelor BC „Investprivatbank” SA). În anul de raportare au fost onorate obligațiuni față de creditorii interni și externi în sumă de 1000,8 mil. lei. Totodată, sursele suplimentare au rămas la conturile bugetelor respective, în sumă de 434,1 mil. lei.

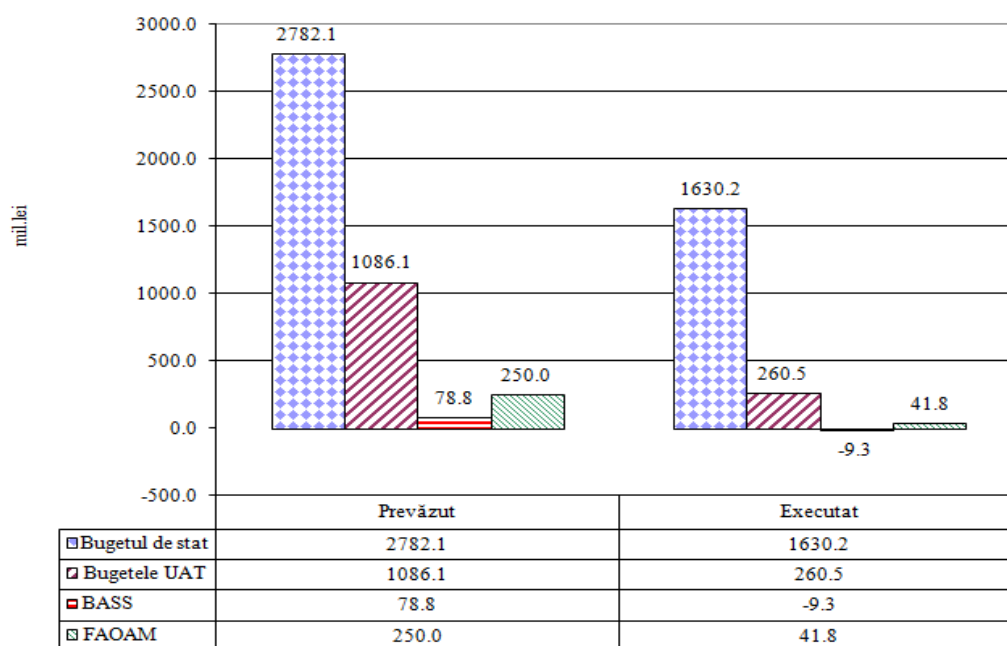
Bugetul de stat, cu modificările operate pe parcursul anului, a fost prevăzut cu un deficit în sumă de 2782,1 mil. lei. Conform rezultatelor executării bugetului de stat suma acestuia a constituit 1630,2 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din sursele interne și externe ale bugetului de stat.

La *bugetele unităților administrativ-teritoriale* a fost prevăzut un deficit în sumă de 1086,1 mil. lei, dar în rezultatul executării anuale s-a înregistrat un deficit în sumă de 260,5 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din sursele interne și externe a bugetelor respective.

Executarea *bugetului asigurărilor sociale de stat* pentru anul 2014 a fost încheiat cu un excedent în sumă de 9,3 mil. lei, în condițiile că acest buget a fost aprobat cu un deficit de 78,8 mil. lei. Cu suma excedentului au fost majorate mijloacele bănești la conturi.

Executarea *fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală* s-a soldat cu un deficit în sumă de 41,8 mil. lei, față de cel prevăzut în sumă de 250,0 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din contul utilizării mijloacelor bănești la conturile acestui buget.

Structura deficitului BPN în anul 2014

La situația din 31 decembrie 2014, soldurile mijloacelor la conturile bugetelor de toate nivelurile s-au majorat față de situația din 31 decembrie 2013 cu 434,1 mil. lei și au însumat 3249,6 mil. lei, inclusiv pe bugete:

- bugetul de stat – 2106,3 mil. lei (s-a majorat cu 486,2 mil. lei față de 31.12.2013);
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 812,5 mil. lei (s-a redus cu 19,6 mil. lei față de 31.12.2013);
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 88,1 mil. lei (s-a majorat cu 9,3 mil. lei față de 31.12.2013);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 242,7 mil. lei (s-a redus cu 41,8 mil. lei față de 31.12.2013).

4. Datoria publică

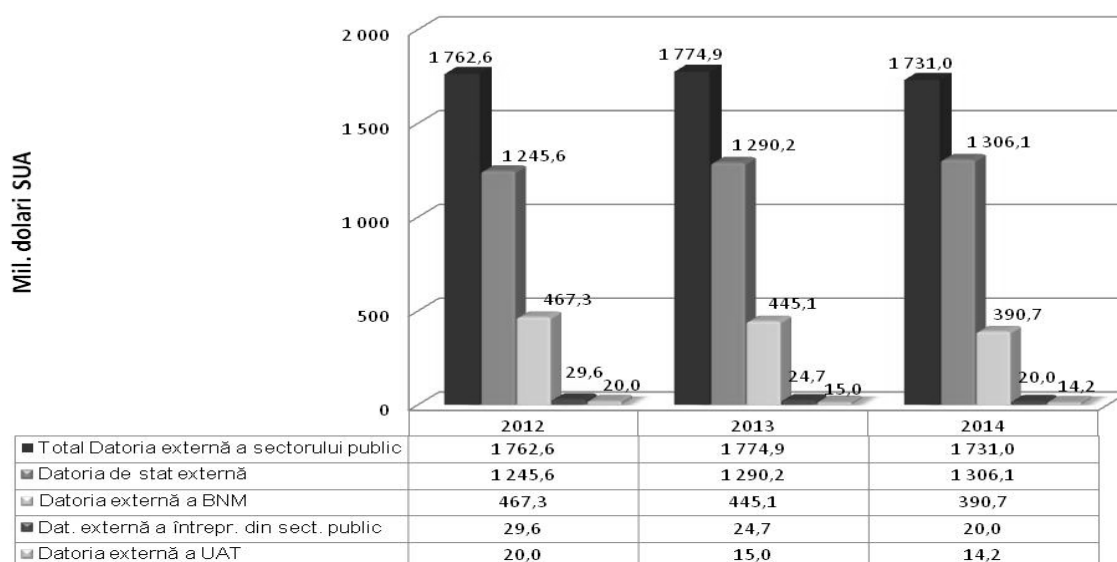
La situația din 31 decembrie 2014, soldul datoriei sectorului public¹ a fost format din **1731,0 mil. dolari SUA datorie externă a sectorului public** și **9532,3 mil. lei datorie internă a sectorului public**.

Soldul datoriei externe a sectorului public, la situația din 31 decembrie 2014, s-a diminuat cu 43,9 mil. dolari SUA sau cu 2,5%, comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013 și a fost format din:

- 1) Datoria de stat externă – 1306,1 mil. dolari SUA;
- 2) Datoria externă a BNM – 390,7 mil. dolari SUA;
- 3) Datoria externă a întreprinderilor din sectorul public – 20,0 mil. dolari SUA;
- 4) Datoria externă a UAT – 14,2 mil. dolari SUA.

Conform datelor privind PIB-ul operativ pentru anul 2014, ponderea datoriei externe a sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit **24,2%**, înregistrând o majorare în raport cu sfârșitul anului 2013 cu 1,1 p.p.

Evoluția datoriei externe a sectorului public pe componente, 2012-2014

Modificarea soldului datoriei externe a sectorului public, exprimat în dolari SUA, la situația din 31 decembrie 2014 în comparație cu sfârșitul anului 2013, este condiționată de diminuarea soldului componentelor care formează datoria externă a sectorului public, cu excepția datoriei de stat externe. Astfel, în cea mai mare măsură s-a diminuat soldul datoriei externe a BNM - cu 54,4 mil. dolari SUA, după care urmează diminuarea soldului datoriei externe a întreprinderilor din sectorul public - cu 4,7 mil. dolari SUA și soldului datoriei externe a UAT - cu 0,8 mil. dolari SUA. Soldul datoriei externe de stat, pe parcursul anului 2014, s-a majorat cu 15,9 mil. dolari SUA.

În structura datoriei externe a sectorului public pe componente, partea majoră îi revine datoriei de stat externe- cu ponderea de 75,5%, urmată de datoria externă a BNM – 22,6%, datoria externă a întreprinderilor din sectorul public – 1,2% și datoria externă a UAT – 0,8%. Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013, se observă majorarea

¹ Soldul datoriei sectorului public exprimat în lei, la situația din 31.12.2014, a constituit 36562,8 mil. lei.

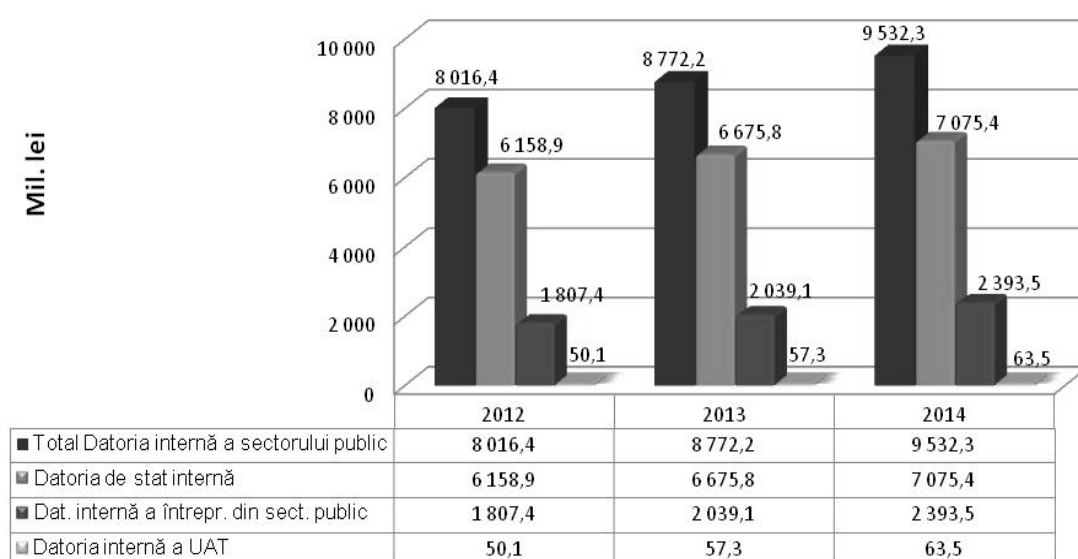
ponderii datoriei de stat externe cu 2,8 p.p. și respectiv diminuarea ponderii datoriei externe a BNM cu 2,5 p.p., datoriei externe a întreprinderilor din sectorul public cu 0,2 p.p., și a datoriei externe a UAT cu 0,02 p.p.

Soldul datoriei interne a sectorului public, la situația din 31 decembrie 2014, s-a majorat cu 760,1 mil. lei sau 8,7%, comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013 și a fost format din:

- 1) Datoria de stat internă – 7075,4 mil. lei;
- 2) Datoria internă a întreprinderilor din sectorul public – 2393,5 mil. lei;
- 3) Datoria internă a UAT – 63,5 mil. lei.

Conform datelor privind PIB-ul operativ pentru anul 2014, ponderea datoriei interne a sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit **8,5%**, înregistrând o diminuare cu 0,2 p.p., în raport cu ponderea înregistrată la sfârșitul anului 2013.

Evoluția datoriei interne a sectorului public pe componente, 2012-2014

Modificarea soldului datoriei interne a sectorului public, la situația din 31 decembrie 2014 în comparație cu sfârșitul anului 2013, este condiționată de majorarea soldului tuturor componentelor care formează datoria internă a sectorului public. Astfel, în cea mai mare măsură s-a majorat soldul datoriei de stat internă - cu 399,6 mil. lei, după care urmează soldul datoriei interne a întreprinderilor din sectorul public - cu 354,4 mil. lei și soldul datoriei interne a UAT - cu 6,2 mil. lei.

În structura datoriei interne a sectorului public pe componente, partea majoră îi revine datoriei de stat interne - cu ponderea de 74,2%, urmată de datoria internă a întreprinderilor din sectorul public - 25,1% și datoria internă a UAT - 0,7%.

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013, este de menționat majorarea ponderii datoriei interne a întreprinderilor din sectorul public cu 1,9 p.p. și a ponderii datoriei interne a UAT cu 0,01 p.p. și respectiv diminuarea ponderii datoriei de stat interne cu 1,9 p.p.

În ce privește, arieratele la împrumuturile sectorului public, acestea au înregistrat la 31 decembrie 2014, valoarea de **501,4 mil. lei**, fiind formate în totalitate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public și ale UAT.

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013, valoarea arieratelor la împrumuturile interne s-a majorat cu 96,4 mil. lei.

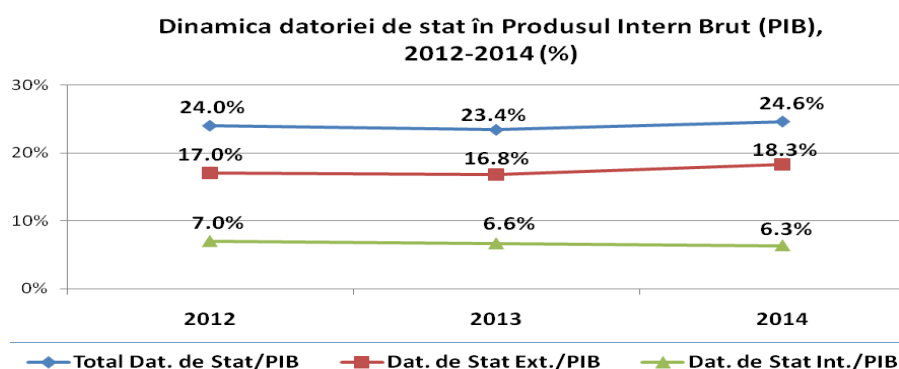
Arierate la împrumuturile externe a sectorului public nu au fost înregistrate.

Datoria de stat

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2014, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat în sumă de **25959,1 mil. lei**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **26655,8 mil. lei**.

La situația din 31 decembrie 2014, soldul datoriei de stat² a fost compus din **1306,1 mil. dolari SUA datorie de stat externă** și **7075,4 mil. lei datorie de stat internă**.

Pondere datorii de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit **24,6%**, înregistrând o majorare în raport cu situația de la sfârșitul anului 2013 cu 1,2 p.p.

Datoria de stat externă

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2014, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat externe în sumă de **1454,1 mil. dolari SUA**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **1425,4 mil. dolari SUA**.

La situația din 31 decembrie 2014, soldul datoriei de stat externe a constituit **1306,1 mil. dolari SUA**, inclusiv 1305,0 mil. dolari SUA – datoria de stat externă directă și 1,1 mil. dolari SUA – datoria de stat externă garantată asumată.

Conform structurii pe instrumente, datoria de stat externă, la sfârșitul anului 2014, a fost compusă din împrumuturi de stat în sumă de **1135,6 mil. dolari SUA** și alocarea DST în sumă de **170,5 mil. dolari SUA**.

Soldul datoriei de stat externe, exprimat în dolari SUA, de la situația din 31 decembrie 2014, s-a majorat cu 15,9 mil. dolari SUA sau cu 1,2%, comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013. Această modificare poate fi justificată de finanțarea externă netă în valoare de **102,8 mil. dolari SUA** cât și de fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în sumă de **86,8 mil. dolari SUA**.

Ca pondere în PIB, la 31 decembrie 2014, soldul datoriei de stat externe a înregistrat **18,3** la sută, majorându-se comparativ cu situația de la 31 decembrie 2013, cu 1,2 p.p.

În structura datoriei de stat externe pe creditori, se observă tendința ascendentă a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali, în timp ce datoria față de creditorii bilaterali și comerciali a continuat să scadă. Astfel, datoria de stat externă față

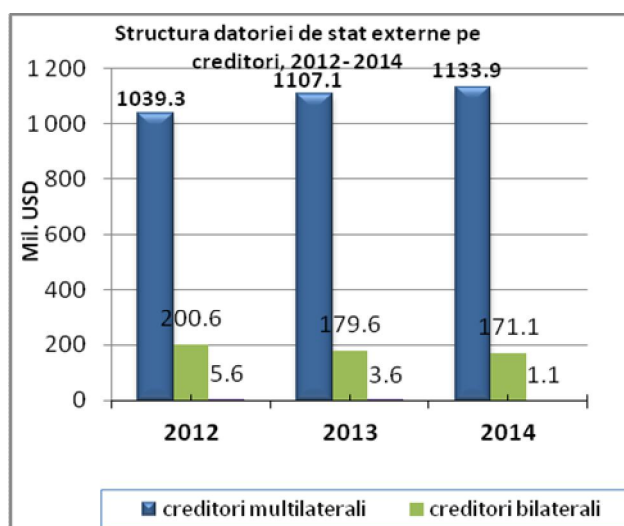
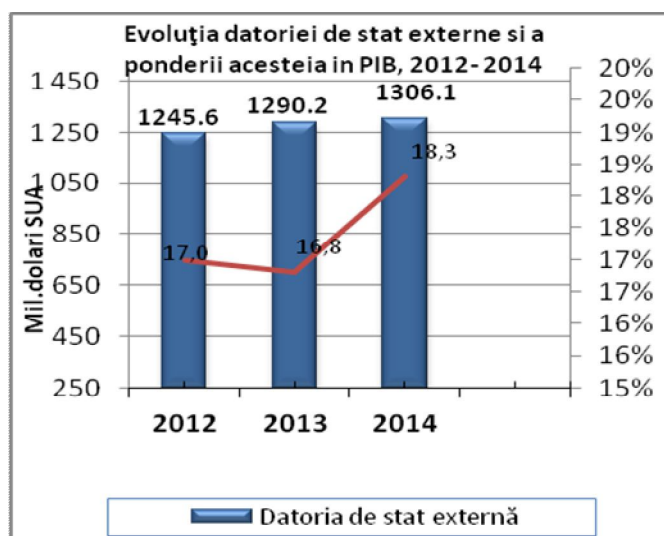
² Soldul datoriei de stat exprimat în lei, la situația din 31.12.2014, a constituit 27470,6 mil. lei.

de creditorii multilaterali, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit 1133,9 mil. dolari SUA sau 86,8% din soldul total al datoriei de stat externe, fiind cu 26,8 mil. dolari SUA mai mare decât la finele anului 2013. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține AID cu 47,2%, urmată de FMI – cu 27,2%, BEI – cu 11,0%, FIDA – cu 5,4% și alți creditori sub 5 la sută fiecare.

Datoria de stat externă față de *creditorii bilaterali* a constituit **171,1 mil. dolari SUA** sau 13,1% din soldul datoriei de stat externe, diminuându-se cu 8,4 mil. dolari SUA, comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2013. Guvernului Rusiei îi revine ponderea majoră de 32,4% din datoria de stat externă față de creditorii bilaterali.

Datoria de stat externă față de *creditorii comerciali* a însumat **1,1 mil. dolari SUA** sau 0,1% din soldul datoriei de stat externe, diminuându-se cu **2,5 mil. dolari SUA** față de situația de la sfârșitul anului 2013.

Datoria de stat externă față de creditorii comerciali este formată integral din datoria față de banca germană AKA Ausfuhrkredit-Ge.

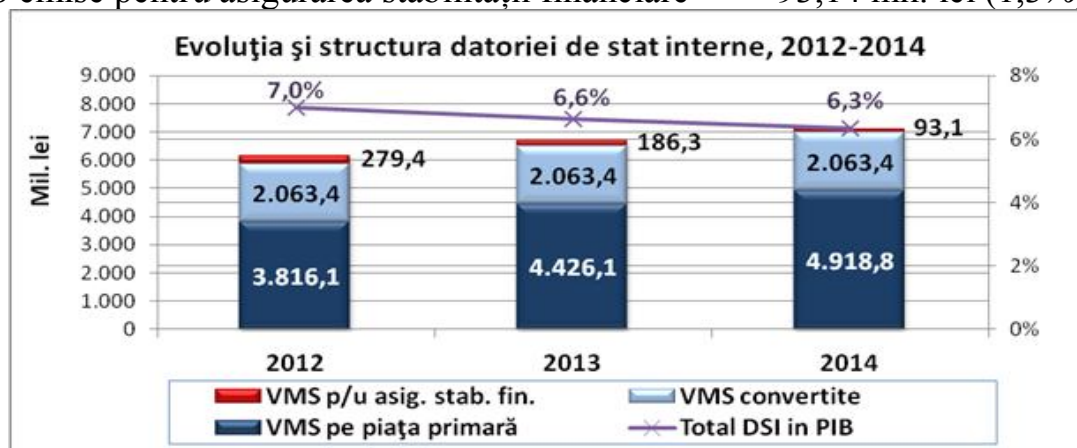

Datoria de stat internă

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2014, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat interne în sumă de **7012,6 mil. lei**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **7412,6 mil. lei**.

La situația din 31 decembrie 2014, soldul datoriei de stat interne a constituit **7075,4 mil. lei**, dintre care:

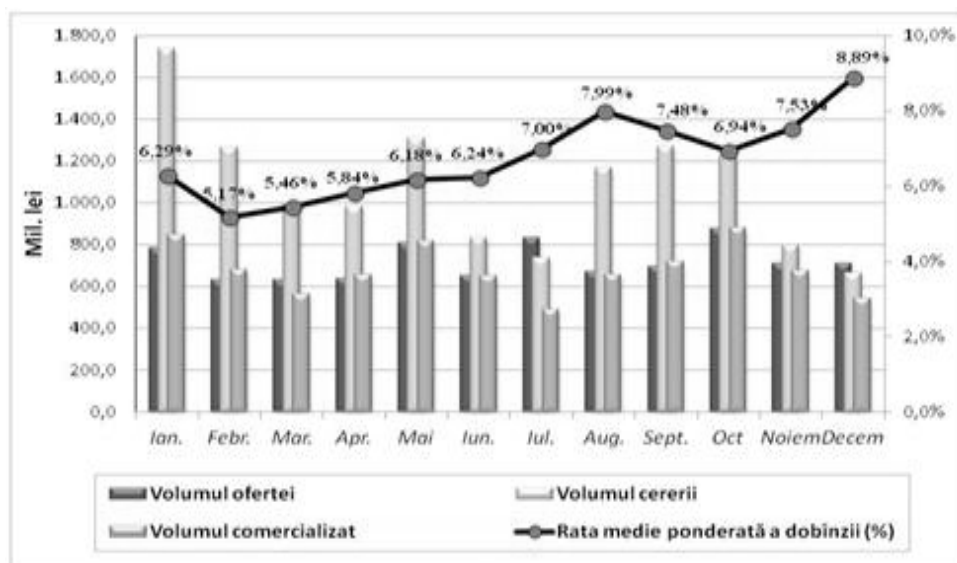
1) VMS emise pe piața primară	- 4918,83 mil. lei (69,5%)
2) VMS convertite	- 2063,39 mil. lei (29,2%)
3) VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare	- 93,14 mil. lei (1,3%)

Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2014, datoria de stat internă s-a majorat cu **399,6 mil. lei** sau cu 6,0 la sută. Modificarea soldului datoriei de stat interne s-a produs din contul *emisiunii nete a VMS pe piața primară* în sumă de **492,7 mil. lei** și *răscumpărării VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare* în sumă de **93,1 mil. lei**.

Ca pondere în PIB, datoria de stat internă a înregistrat **6,3** la sută (conform estimărilor), micșorându-se comparativ cu anul 2013 cu 0,3 p.p.

Valorile mobiliare de stat emise pe piață primară. Pe parcursul anului 2014, prin cele 75 licitații, Ministerul Finanțelor a oferit pe piața primară spre vânzare valori mobiliare de stat în sumă de 8666,0 mil. lei. Cererea la VMS a constituit 13025,7 mil. lei, fiind superioară ofertei cu 4359,7 mil. lei sau de 1,5 ori.

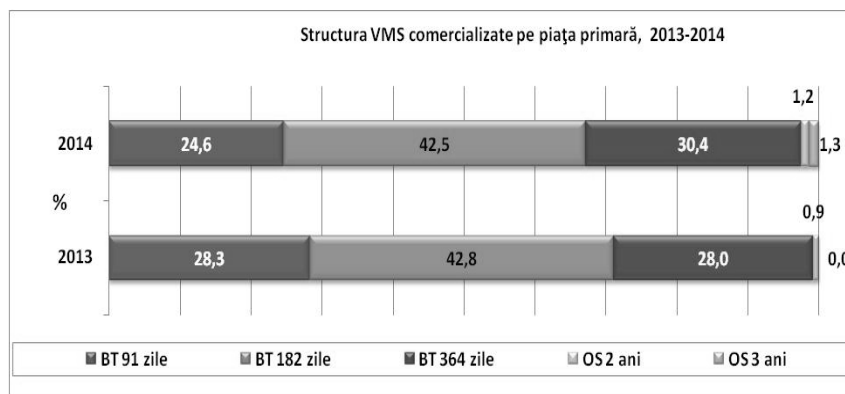
În funcție de necesitățile de finanțare a deficitului bugetar și nivelul ratei dobânzii, au fost vândute VMS la prețul de cumpărare în sumă de **8200,7 mil. lei**, ceea ce este cu 756,9 mil. lei mai mare decât volumul VMS comercializat în anul 2013. Totodată, au fost răscumpărate VMS ajunse la scadență în perioada de referință în sumă de **7708,0 mil. lei**.

Pe piața primară în această perioadă au fost emise 5 tipuri de VMS. Valorile mobiliare de stat cu scadența pînă la un an (bonuri de trezorerie) au fost emise pe trei termene: 91 zile, 182 și 364 zile, iar VMS cu termen lung de circulație (obligațiuni de stat) - pe termen de 2 ani și 3 ani.

În vederea realizării obiectivului specific al *Programului "Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2014-2016)"*, și anume dezvoltarea pieței interne a VMS, pe parcursul anului 2014 a continuat modificarea treptată a structurii VMS emise pe piața primară, precum și au fost emise obligațiuni de stat cu dobîndă fixă pe termen de 3 ani.

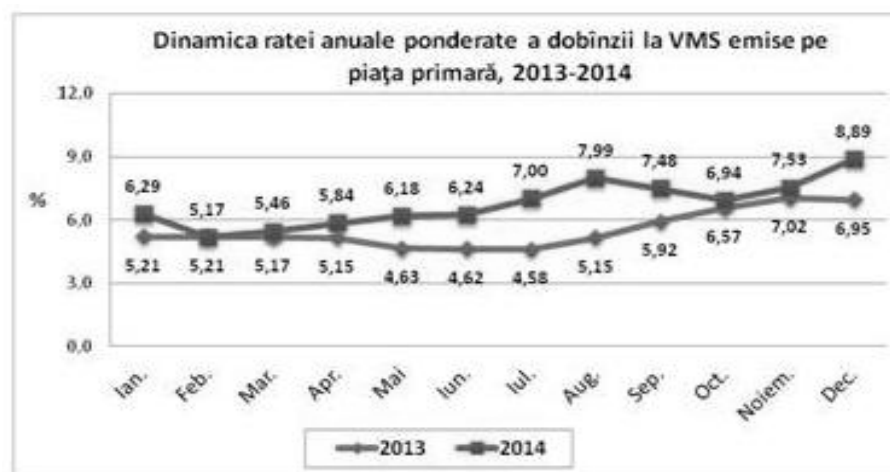
Astfel, Ministerul Finanțelor *a majorat gradual* volumul ofertei de *bonuri de trezorerie* cu scadența 182 și 364 zile la licitații, de la 69,0 mil. lei pînă la 75,0 mil. lei și de la 47,0 mil. lei pînă la 56,0 mil. lei respectiv. Ca rezultat, s-a diminuat ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 91 zile în totalul VMS comercializate, de la 28,3%

pînă la 24,6%, concomitent majorîndu-se relativ ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 364 zile comparativ cu anul 2013 cu 2,4 p.p., ajungînd în 2014 la 30,4 la sută.

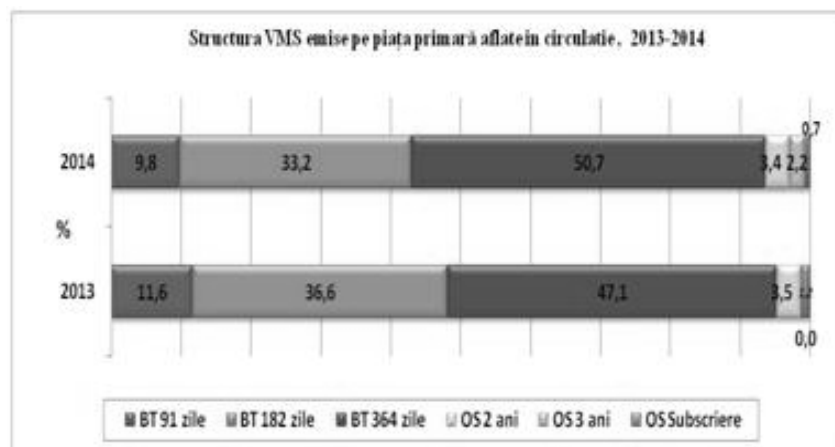
Pe parcursul anului 2014 a continuat emisiunea Obligațiunilor de stat cu dobînda flotantă pe termen de 2 ani, suma comercializată a căroră a constituit **96,4 mil. lei**. Comparativ cu anul 2013, volumul comercializat al Obligațiunilor de stat s-a majorat de 1,4 ori în legătură cu majorarea cererii la acestea. Totodată, începînd cu luna aprilie a anului 2014, după o pauză de 9 ani, Ministerul Finanțelor a relansat în circulație pe piața primară Obligațiuni de stat cu dobînda fixă pe termen de 3 ani, volumul comercializat a căroră a constituit **106,3 mil. lei**.

Pe parcursul anului 2014, Ministerul Finanțelor permanent a monitorizat situația pe piața primară a VMS și a comercializat VMS doar la rate acceptabile ale dobînzii. Astfel, în perioada de gestiune ratele maxime ale dobînzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 9,00% pînă la 13,50%, însă Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, fapt ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobînzii la VMS. Ca rezultat, rata nominală medie ponderată a dobînzii la VMS comercializate în anul 2014 a constituit **6,72%**, ce este cu 1,17 p.p. mai mare comparativ cu anul 2013

Creșterea ratelor dobînzii la VMS a stimulat interesul investitorilor pentru VMS. Deși volumul VMS procurat de investitorii nebancari a crescut comparativ cu 2013 cu 342,1 mil. lei, înregistrînd 599,5 mil. lei, ponderea acestora în volumul total comercializat s-a majorat nesemnificativ, constituind **7,3%**. Băncile comerciale continuă să rămână principalii investitori în VMS, cu o pondere de **92,7%** în totalul VMS procurate.

Volumul VMS emise pe piața primară aflate în circulație la situația din 31 decembrie 2014 a constituit **4918,8 mil. lei**, inclusiv prin licitații 4883,0 mil. lei și prin subscriere 35,8 mil. lei. Ponderea majoră în VMS aflate în circulație o constituie bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile (50,7%), urmată de bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile (33,2%) și 91 zile (9,8%). Comparativ cu anul 2013, bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile în circulație s-au majorat cu 3,6 p.p., iar bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile și 91 zile s-au micșorat cu 3,4 p.p. și 1,8 p.p. respectiv.

Scadența medie ponderată anuală a VMS emise la situația din 31 decembrie 2014 s-a majorat cu 21 zile față de situația de la începutul anului și a constituit **233 zile**.

În componența datoriei de stat interne, la începutul anului 2014 valorile mobiliare de stat convertite au constituit **2063,4 mil. lei** sau 30,9%.

În anul 2014, au fost reemise și răscumpărate VMS convertite în sumă totală de 8 253,6 mil. lei. Termenul mediu de circulație a VMS convertite a constituit 91 zile.

Rata medie ponderată a dobânzii pentru VMS convertite răscumpărate în anul 2014 a constituit **4,61%**, ce e mai mică decât rata dobânzii inițial planificată cu circa 1,9 p.p.

În Legea bugetului de stat pe anul 2014 nu a fost prevăzută răscumpărarea valorilor mobiliare de stat convertite, avînd în vedere necesitatea prioritizării programelor de cheltuieli ale bugetului de stat pe termen mediu. Astfel, soldul valorilor mobiliare de stat convertite a rămas la nivelul de la începutul anului și la situația din 31 decembrie 2014 a constituit **2063,4 mil. lei**. Ca pondere în datoria de stat internă, VMS convertite s-au micșorat comparativ cu situația de la începutul anului cu 1,7 p.p. în legătură cu majorarea datoriei de stat interne ca rezultat a emisiunii nete pozitive a valorilor mobiliare de stat pe piața primară.

La situația din 01 ianuarie 2014, volumul valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare aflate în circulație a constituit **186,3 mil. lei** sau 1,3% din soldul datoriei de stat interne.

Pe parcursul anului 2014, în conformitate cu Acordul nr.7 privind emisiunea și răscumpărarea obligațiunilor de stat din 25 octombrie 2011, Ministerul Finanțelor a răscumpărat Obligațiuni de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare în sumă de **93,14 mil. lei**. Concomitent, suma dobânzii (cuponului) achitată pentru Obligațiunile de stat a constituit **15132,29 lei**.

Astfel, la situația din 31 decembrie 2014, volumul valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare aflate în circulație a constituit **93,1 mil. lei**.

În anul 2014, BC „Investprivatbank” în proces de lichidare a transferat la bugetul de stat din valorificarea activelor sale mijloace bănești în sumă de **10,00 mil. lei**.

Astfel, datoria BC „Investprivatbank” în proces de lichidare la 31 decembrie 2014 față de Ministerul Finanțelor a constituit **367,0 mil. lei**.

Garanțiile de stat

Pe parcursul anului 2014, nu au fost emise garanții de stat pentru împrumuturi în favoarea creditorilor externi și interni.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2014, plafonul soldului garanțiilor de stat externe aprobat inițial a constituit **zero mil. lei**.

La situația din 31 decembrie 2014, soldul garanțiilor de stat acordate agenților economici pentru împrumuturile externe, s-a diminuat în comparație cu situația de la sfârșitul anului 2013 cu 20,8 mil. lei (1,6 mil. dolari SUA) și a constituit zero mil. lei. Această diminuare se datorează efectuării plăților, pe parcursul anului 2014, în favoarea creditorului extern BERD pentru împrumutul extern acordat sub garanție de stat pentru S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în anul 1997. Astfel, limita soldului garanțiilor de stat externe a fost respectată conform plafonului stabilit de Legea bugetului de stat pe anul 2014.

Deservirea datoriei de stat

Deservirea datoriei de stat externe. În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2014, pentru deservirea datoriei de stat externe pe parcursul anului 2014, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de **863,5 mil. lei (66,1 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **231,2 mil. lei (17,7 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea sumei principale – suma de **632,3 mil. lei (48,4 mil. dolari SUA)**.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat externe a fost precizată și a constituit **945,1 mil. lei (68,1 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **237,0 mil. lei (16,3 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea sumei principale – suma de **708,1 mil. lei (51,8 mil. dolari SUA)**.

De facto, pe parcursul anului 2014, pentru deservirea datoriei de stat externe au fost utilizate mijloace în sumă de **920,0 mil. lei (65,9 mil. dolari SUA)**, reprezentând o executare de 97,3% din suma anuală precizată, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **214,1 mil. lei (15,2 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie 90,3% din suma precizată pe an.
- pentru rambursarea sumei principale – suma de **705,9 mil. lei (50,7 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie o executare de 99,7% din suma precizată pe an.

În anul 2014, cea mai mare pondere în totalul deservirii datoriei de stat externe o reprezintă deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor multilaterali** – **54,0%**, urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea **creditorilor bilaterali** – **41,2%** și deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor comerciali** – **4,8%**.

De menționat este că cele mai mari plăți în scopul deservirii datoriei de stat externe, au fost efectuate în anul 2014, în favoarea Guvernului Rusiei cu o pondere de 23,9% (15,8 mil. dolari SUA), urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea

BIRD cu o pondere de 21,5% (14,2 mil. dolari SUA), și AID cu o pondere de 17,0% (11,2 mil. dolari SUA).

Deservirea datoriei de stat interne. În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2014, pentru deservirea datoriei de stat interne pe parcursul anului 2014, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de **521,3 mil. lei**, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 428,2 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 93,1 mil. lei.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat interne a fost precizată și a constituit **472,1 mil. lei**, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 379,0 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 93,1 mil. lei.

Pentru deservirea datoriei de stat interne, de facto, în anul 2014 au fost utilizate mijloace bănești în sumă de **470,8 mil. lei**, reprezentând o executare de 99,7% din suma anuală precizată. inclusiv:

- 377,7 mil. lei pentru serviciul datoriei de stat interne.
- 93,1 mil. lei pentru răscumpărarea sumei principale.

Din suma totală pentru serviciul datoriei de stat interne au fost utilizate:

- **282,91 mil. lei** pentru plata dobânzii și cupoanelor la VMS emise pe piața primară (74,9%);
- **94,74 mil. lei** pentru plata dobânzii la VMS convertite (25,1%);
- **0,01 mil. lei** pentru plata cupoanelor la VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare.

5. Datorii interne ale bugetului public național (debitoare/creditoare)

Datoriile debitoare interne

La situația din 31 decembrie 2014 la bugetul public național s-au înregistrat datorii debitoare în sumă totală de 1182,9 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – 1084,0 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 65,5 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 1,8 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 31,6 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2013, datoriile s-au majorat cu 316,7 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – cu 271,1 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 23,4 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 0,5 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – cu 21,7 mil. lei.

Datoriile creditoare interne

La situația din 31 decembrie 2014 la bugetul public național s-au înregistrat datorii creditoare în sumă totală de 1643,8 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – 694,9 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 773,3 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 73,1 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 102,5 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2013, datoriile s-au majorat cu 509,4 mil. lei, inclusiv: pe bugetul de stat – cu 162,9 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 241,3 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 2,9 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – cu 102,3 mil. lei.

IV. Executarea bugetului de stat

A. Veniturile bugetului de stat

Pentru anul 2014, bugetul de stat (toate componentele) la partea de venituri a fost aprobat inițial în sumă de 25814,8 mil. lei.

Conform modificărilor operate prin legile nr.106 din 19.06.2014, nr.182 din 25.07.2014 și nr.183 din 28.09.2014, veniturile bugetului de stat au fost precizate în sumă de 28199,0 mil. lei, cu 2384,2 mil. lei (9,2%) mai mult decât suma aprobată inițial. Astfel, veniturile componentei de bază au fost majorate cu 1344,2 mil. lei (5,8%), mijloacelor speciale - cu 92,4 mil. lei (13,2%), fondurilor speciale - cu 16,1 mil. lei (3,7%) și proiectelor finanțate din surse externe - cu 927,2 mil. lei (66,1%).

Conform raportului anual, încasările la bugetul de stat la venituri (toate componentele) au fost realizate în sumă de 27717,7 mil. lei, cu 1,7 la sută sau cu 481,3 mil. lei mai puțin decât prevederile anuale precizate. Totodată, în comparație cu anul 2013, au fost încasate venituri cu 5281,0 mil. lei sau cu 23,5 la sută mai mult.

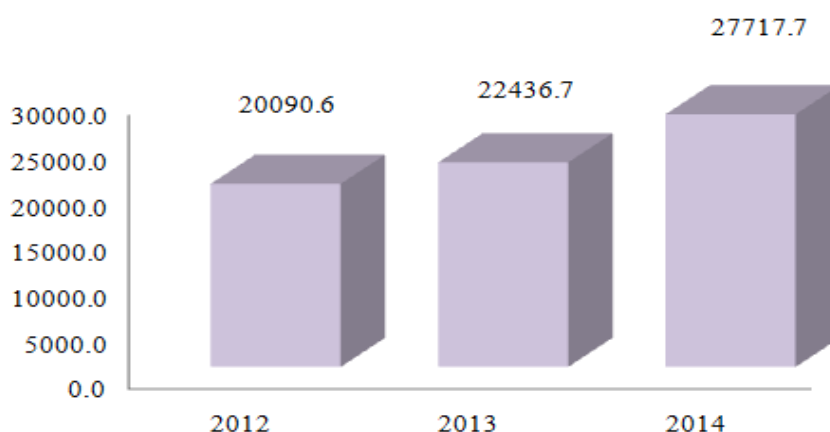
Pondere veniturilor bugetului de stat (toate componentele) în bugetul public național a constituit 65,3%, și ca pondere în PIB – 24,9%. Față de anul 2013, ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul public național s-a majorat cu 4,5%, iar ponderea în PIB s-a majorat cu 2,5%.

În suma totală a veniturilor bugetului de stat, încasările de la veniturile fiscale au constituit 21929,2 mil. lei sau 79,1%, veniturile nefiscale – 761,5 mil. lei sau 2,7%, granturile – 3929,4 mil. lei sau 14,2%, veniturile din mijloacele speciale ale instituțiilor publice – 652,2 mil. lei sau 2,3%, veniturile fondurilor speciale – 388,2 mil. lei sau 1,4%, transferurile la bugetul de stat de la bugetele de alt nivel – 57,2 mil. lei sau 0,2%.

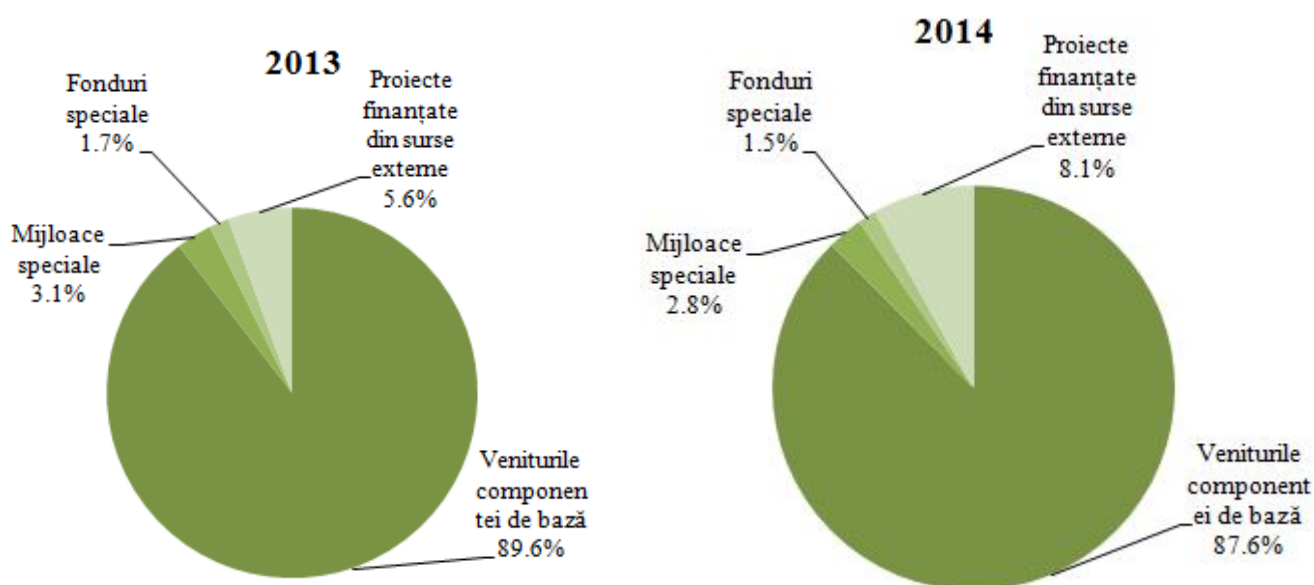
Comparativ cu sumele precizate, veniturile fiscale au fost realizate la nivel de 98,3%, veniturile nefiscale – 104,3 la sută, granturi – 98,4 la sută, veniturile mijloacelor speciale – 95,8 la sută, veniturile fondurilor speciale – 89,7 la sută.

Dinamica încasărilor veniturilor bugetului de stat pe toate componentele pe anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

Structura veniturilor încasate la bugetul de stat în anii 2013-2014 sub aspectul componentelor se prezintă în următoarele diagrame.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2014, *veniturile bugetului de stat a componentei de bază* inițial au fost aprobate în sumă de 23303,2 mil. lei.

Procesele înregistrate în comerțul exterior, și anume temperarea creșterii importurilor pe parcursul anului 2014, modificările introduse în politica fiscală pentru anul 2014 după aprobarea bugetului, precum și mersul încasărilor pe unele tipuri de venituri, în primul rând la taxa pe valoarea adăugată și accize, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate, precum și revizuirea acordurilor debursării granturilor pentru suport bugetar a impus necesitatea operării modificărilor la buget prin legile nr.182 din 25.07.2014 și nr.183 din 28.09.2014.

Conform modificărilor operate veniturile componente de bază a bugetului de stat au fost precizate până la sumă de 24647,4 mil. lei și s-au majorat – cu 1344,2 mil. lei sau cu 5,8 la sută.

Totodată, modificările aferente se caracterizează după cum urmează:

Principalele diminuări au intervenit la următoarele tipuri de venituri:

- accizele la bere (reducerea consumului), accizele la autoturisme (reducerea importurilor autoturismelor), accizele la tutun (reducerea consumului și decizia Curții Constituționale referitor la produsele din tutun) - 247,7 mil. lei;

- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate (revizuirea ritmurilor de creștere a importurilor față de cele luate în calcul, precum și modificările introduse în art. 96 a Codului Fiscal) - 100,0 mil. lei;

- taxele rutiere (direcționarea taxei pentru eliberarea autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale pentru întreținerea Agenției Naționale Transport Auto) - 19,5 mil.lei.

TOTAL diminuări - 367,2 mil. lei.

Principalele majorări pe unele tipuri de venituri, au fost:

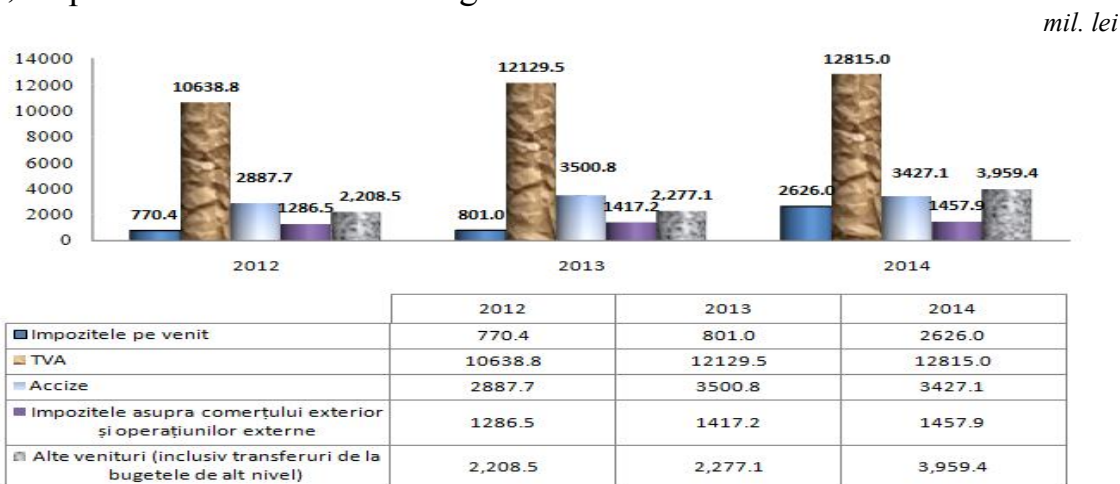
- taxa de licență pentru anumite genuri de activitate (conform Hotărârii Guvernului nr.419 din 19.06.2014 cu privire la modificarea și completarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr.116 din 11.02.2013, conform cărora vor fi realizate licențe în perioada iulie-noiembrie curent la cererea furnizorilor care operează rețele de comunicații electronice mobile celulare și expunerea la concurs a licențelor pentru banda de frecvență extinsă) - 780,3 mil. lei;
- taxa pe valoare adăugată pe mărfurile produse pe teritoriul Republicii Moldova (ca rezultat al creșterii cererii interne și a măsurilor de administrare fiscală) - 206,9 mil. lei;
- introducerea încasărilor din amenzi și sancțiuni administrative care la etapa adoptării bugetului nu au fost incluse (reieșind din evoluția încasărilor) - 180,0 mil. lei;
- defalcări din profitul net al BNM (rezultatul activității pe anul 2013) - 103,6 mil. lei;
- impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător (rezultatele activității 2013 și estimările încasărilor până la finele anului 2014) - 49,1 mil. lei;
- taxele vamale (fluctuația cursului de schimb) - 44,4 mil. lei;
- granturi pentru suport bugetar (fluctuația cursului de schimb, evaluarea măsurilor prevăzute în matricile de politici pentru granturile UE, revizuirea termenilor de debursare a tranșelor precum și semnarea unor Acorduri noi) - 567,8 mil. lei;
- taxe consulare (fluctuația cursului de schimb) - 15,2 mil. lei;
- taxa specială pentru asigurarea stabilității financiare - 12,7 mil. lei;
- accize pe unele tipuri (reieșind din executarea pe 5 luni curent) - 4,8 mil. lei;
- alte încasări (dinamica încasării) – 5,9 mil. lei.

TOTAL majorări - 1970,7 mil. lei.

Totodată, reieșind din mersul executării bugetului, s-au estimat în creștere necesitățile la restituirile TVA, la acest capitol a fost propusă majorarea sumei cu 309,5 mil. lei, iar la restituirea accizelor s-a propus o diminuare de 50,0 mil. lei.

Conform rezultatelor, în anul 2014, încasările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au constituit 24 285,4 mil. lei, cu 362,0 mil. lei sau cu 1,5 la sută mai puțin decât volumul anual precizat. Totodată, veniturile au crescut față de anul 2013 cu 4 159,9 mil. lei sau cu 20,7 la sută.

Structura încasărilor veniturilor bugetului de stat pe componenta de bază pe anii 2012-2014, se prezintă în următoarea diagramă.

Pe parcursul anului, acumulările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au înregistrat un caracter variabil. În semestrul I au fost încasate 10295,2 mil. lei (proгноza fiind 10788,2 mil. lei) sau 42,4% din suma totală a veniturilor și în semestrul II – 13990,2 mil. lei (proгноza 13859,2 mil. lei) sau 57,6%. Încasările medii zilnice au constituit 96,0 mil. lei, comparativ cu 79,9 mil. lei – în anul 2013.

Veniturile fiscale pe parcursul anului 2014 s-au încasat în sumă de 21929,2 mil. lei, la nivel de 98,3% din prevederile anuale și constituie circa 90,3% din încasările totale.

Din veniturile fiscale acumulate, le revin:

- impozitelor pe venit 12,0% sau 2626,0 mil. lei;
- încasărilor TVA – 58,4% sau 12815,0 mil. lei;
- accizelor – 15,6% ori 3427,1 mil. lei;
- impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 6,7% sau 1457,9 mil. lei;
- alte taxe și plăți – 7,3% sau 1603,2 mil. lei.

Impozitele directe au deținut 12% din volumul veniturilor componentei de bază a bugetului de stat și au însumat 2626,0 mil. lei. Ca urmare a introducerii de la 1 ianuarie 2014 a noului sistem de formare a bugetelor locale pentru 4 unități administrativ-teritoriale (mun. Chișinău și raioanele Basarabeasca, Ocnița și Rîșcani), și anume vărsarea la bugetul de stat a defalcărilor sumelor nealocate bugetelor UAT de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, precum și a impozitului pe venitul persoanelor juridice pe aceste 4 UAT, încasările impozitelor directe la bugetul de stat s-au majorat de circa 3,3 ori, venitul respectiv fiind redistribuit către APL ca transferuri cu destinație generală și specială.

Din suma totală a impozitelor pe venit, încasările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice a constituit 789,1 mil. lei față de 775,4 mil. lei prevăzute sau îndeplinite la nivel de 101,8 la sută, iar de la impozitul pe venitul persoanelor juridice încasările nu au fost îndeplinite cu 0,6 la sută și au constituit 1836,9 mil. lei față de 1847,8 mil. lei.

În anul de gestiune, **impozitele indirecte** au deținut în volumul veniturilor componentei de bază a bugetului de stat 72,9% și au însumat 17700,0 mil. lei, (în anul 2013 – 17047,5 mil. lei). Ponderea majoră în structura impozitelor indirecte – 72,4% revine TVA, care constituie 12815,0 mil. lei, dintre care:

- TVA la mărfurile și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 4332,8 mil. lei,
- TVA la mărfurile importate – 10892,3 mil. lei,
- restituirea TVA la mărfurile și serviciile exportate și livrate cu cote reduse – 2410,2 mil. lei.

Accizele au fost încasate în sumă de 3427,1 mil. lei sau 19,4% din suma impozitelor indirecte. Pe grupe acestea sînt:

- accizele la producția vinicolă și băuturile alcoolice – 346,6 mil. lei,
- accizele la bere – 221,0 mil. lei,
- accizele la produsele din tutun – 974,1 mil. lei,
- accizele la produsele petroliere – 1262,8 mil. lei,
- accizele la autoturisme – 675,1 mil. lei,
- accize la alte mărfuri – 23,2 mil. lei,
- accize la gazele lichefiate – 171,3 mil. lei,
- accizele la bijuterii – 12,4 mil. lei,
- restituirea accizelor s-a cifrat – 259,4 mil. lei.

Impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe în anul 2014 au fost încasate în sumă de 1457,9 mil. lei sau 8,2% din totalul impozitelor indirecte, dintre care taxele vamale – 1053,6 mil. lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – 366,6 mil. lei, taxele consulare – 37,7 mil. lei.

Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 1603,2 mil. lei, dintre care taxele rutiere – 297,7 mil. lei, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate – 1302,4 mil. lei, alte încasări – 3,1 mil. lei.

Încasările veniturilor nefiscale au constituit 749,6 mil. lei sau 3,1% din totalul acumulărilor la bugetul de stat, cu 2,8 la sută mai mult față de prevederile anuale (729,1 mil. lei). În suma totală a încasărilor nefiscale, alte venituri din activitate de întreprinzător și din proprietate au constituit 320,9 mil. lei sau cu 2,2 la sută mai puțin decît prevederile anuale (328,0 mil. lei), taxele și plățile administrative – 231,0 mil. lei cu 4,5 la sută mai mult față de prevederile anuale (221,0 mil. lei), amenzile și sancțiunile administrative – 197,6 mil. lei cu 9,8 la sută mai mult decît sumele prognozate (180,0 mil. lei).

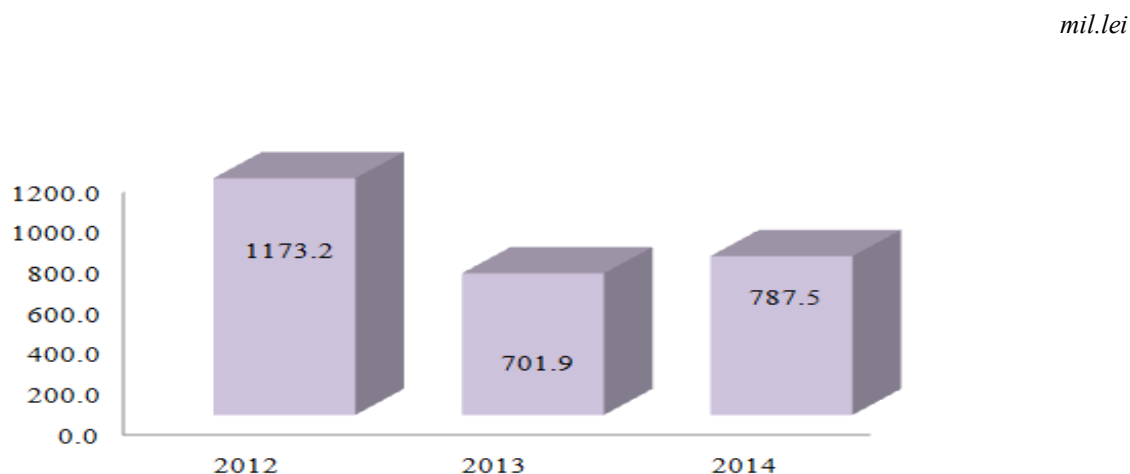
Granturile externe pentru susținerea bugetului au fost debursate în sumă de 1606,5 mil. lei sau cu 8,1 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale precizate (1614,6 mil. lei). Tranșele respective au fost primite de la Comisia Europeană: 1489,3 mil. lei (79,7 mil. euro) și anume: pentru dezvoltarea sectorului rural - 244,7 mil. lei (13,3 mil. euro), pentru reforma în sectorul energetic – 212,8 mil. lei (11,6 mil. euro), pentru reforma sectorului justiției – 241,6 mil. lei (13,2 mil. euro), pentru sectorul apă și canalizare – 261,2 mil. lei (13,7 mil. euro), pentru reforma sectorului sănătății – 113,2 mil. lei (6,0 mil. euro), pentru reforma în domeniul finanțelor publice – 153,5 mil. lei (8,0 mil. euro), pentru implementarea acordului DCFTA – 153,5 mil. lei (8,0 mil. euro), pentru liberalizarea regimului de vize – 108,8 mil. lei (5,8 mil. euro), precum și din partea Guvernului României – 117,2 mil. lei (6,2 mil. euro): pentru construcția gazoductului Iași – Ungheni – 98,5 mil. lei (5,2 mil. euro) și pentru renovarea Muzeului Național de Arte – 18,6 mil. lei (1,0 mil. euro).

Restanțele agenților economici față de bugetul de stat la impozite și taxe, la situația din 31 decembrie 2014, a constituit 820,3 mil. lei, dintre care TVA – 646,1 mil. lei (în 2013 – 625,7 mil. lei), accize – 14,5 mil. lei (în 2013 – 17,0 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor juridice – 106,1 mil. lei (în 2013 – 36,7 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor fizice – 10,2 mil. lei, taxa vamală – 27,8 mil. lei (în 2013 – 22,4 mil. lei), alte impozite și plăți – 15,6 mil. lei (în 2013 – 20,1 mil. lei). Comparativ cu anul 2013, restanțele agenților economici față de bugetul de stat la plățile impozitelor și taxelor s-a majorat cu 98,4 mil. lei. Din suma totală a restanțelor, impozitele și taxele administrate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit – 618,5 mil. lei (în 2013 – 535,3 mil. lei), iar a Serviciului Vamal – 201,8 mil. lei (în 2013 – 186,6 mil. lei).

Analiza factorilor, ce au determinat nivelul încasării pe tipuri de venituri este reflectată în *capitolul „Veniturile bugetului public național”*.

În structura bugetului de stat, *componenta mijloace speciale* ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat, partea de venituri, a fost aprobată inițial în Legea bugetului de stat pe anul 2014, în sumă de 698,2 mil. lei. În rezultatul modificărilor operate la legea menționată pe parcursul anului 2014, precum și modificările operate de executorii de buget în planurile de finanțare în baza prevederilor art.18 alin.(1) litera a) din Legea bugetului de stat, volumul precizat al mijloacelor menționate a însumat la venituri – 790,6 mil. lei. Pe parcursul anului, instituțiile publice finanțate de la bugetul de stat au acumulat venituri din mijloacele speciale în sumă de 787,5 mil. lei sau la nivel de 99,6 la sută din prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2013 încasările date s-au majorat – cu 85,5 mil. lei sau cu 12,2%.

Dinamica încasărilor la componenta mijloacele speciale pe anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

Din suma totală a mijloacelor speciale realizate în anul 2014, circa 65,5% (515,8 mil. lei) reprezintă venituri de la acordarea serviciilor cu plată. De la darea în chirie/arendă a bunurilor în proprietate publică de stat s-au acumulat 109,9 mil. lei sau 14,0% din suma totală a mijloacelor speciale. Granturile, sponsorizările și donațiile instituțiilor au constituit în total 135,4 mil. lei sau 17,2%. Mijloacele instituțiilor medicale finanțate de la bugetul de stat, provenite din prestarea serviciilor în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, s-au acumulat în sumă totală de 15,7 mil. lei

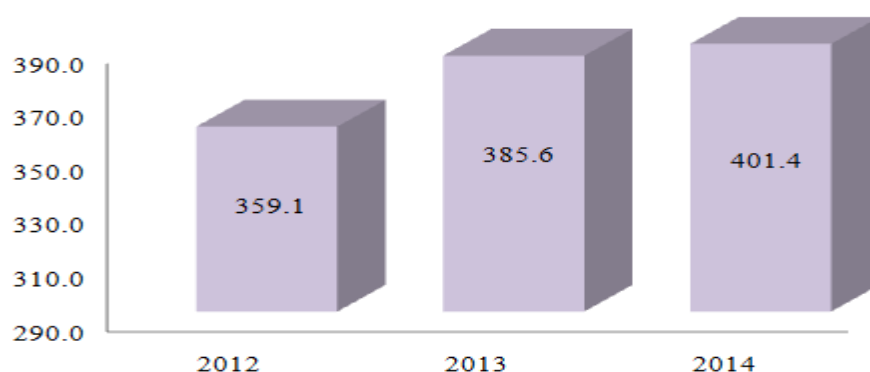

sau 2,0% și alte mijloace speciale – 10,7 mil. lei sau 1,3%, *din suma totală a mijloacelor speciale*. Transferuri de la bugetele de alt nivel au constituit – 31,7 mil. lei, dintre care de la FAOAM – 28,5 mil. lei și bugetele UAT – 3,2 mil. lei.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2014, la *componenta fonduri speciale*, conform cadrului legal existent, au fost aprobate 5 fonduri speciale, cu un volum de venituri în sumă totală de 430,0 mil. lei, dintre care transferuri în sumă de 20,6 mil. lei. Planul precizat, în rezultatul modificărilor introduse pe parcursul anului, a constituit 446,1 mil. lei, dintre care: 13,3 mil. lei – transferuri de la componenta de bază a bugetului de stat și de la bugetele unităților administrativ-teritoriale. Veniturile celor 5 fonduri speciale au fost realizate în sumă totală de 401,4 mil. lei, inclusiv veniturile proprii ale fondurilor în sumă de 388,2 mil. lei și transferuri în sumă de 13,2 mil. lei.

Dinamica încasărilor veniturilor la componenta fondurile speciale pe anii 2012-2014 se prezintă în următoarea diagramă.

mil.lei

Pondere majoră în veniturile fondurilor speciale revine taxelor și defalcărilor în fondul ecologic național – 61,8% (247,9 mil. lei) și fondul republican pentru susținerea populației – 24,6% (98,8 mil. lei). Veniturile fondului viei și vinului au constituit – 6,5% (26,0 mil. lei), fondurilor ecologice locale – 3,8% (15,4 mil. lei) și fondului special pentru manuale – 3,3% (13,1 mil. lei). Comparativ cu suma precizată, veniturile totale a fondurilor speciale au fost cu 44,6 mil. lei sau cu 10,0 la sută mai puțin, primordial pe veniturile fondului ecologic național. Față de anul 2013, încasările veniturilor fondurilor au fost în creștere cu 15,8 mil. lei sau cu 4,1 la sută.

Pentru *componenta proiecte finanțate din surse externe*, susținute de Banca Mondială, Guvernul SUA, Comisia Europeană și alți donatori, în bugetul de stat pe anul 2014, inițial, au fost prevăzute debursarea granturilor în sumă de 1403,5 mil. lei (echivalent 107,5 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului 2014, suma veniturilor pe proiectele finanțate din surse externe a fost precizată cu suma de 898,4 mil. lei mai mult față de prevederile inițiale din contul fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, a executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor și intrării în vigoare a acordurilor noi pe unele proiecte. În afară de aceasta, la acest component au fost

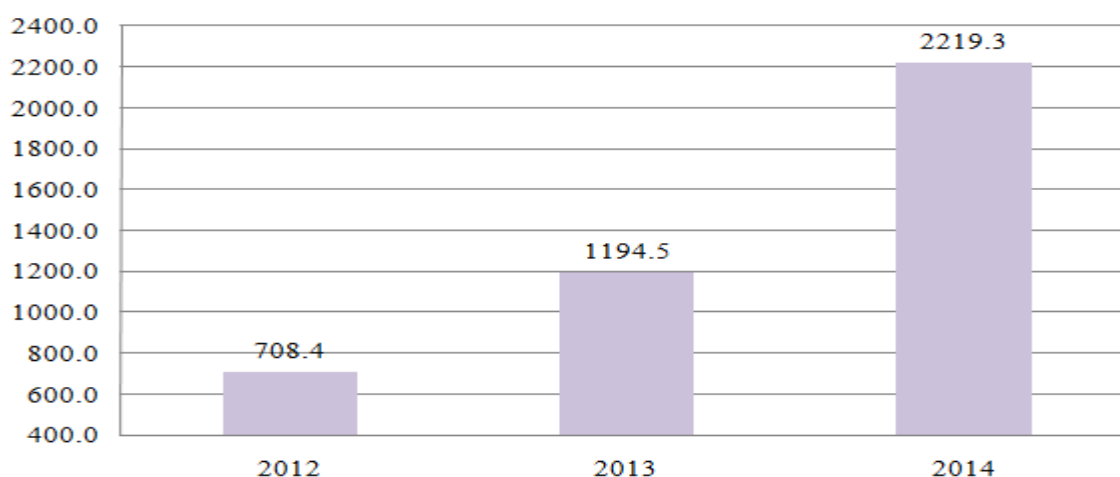

preconizate alte venituri în sumă de 1,0 mil. lei și transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT pentru implementarea unor proiecte – 27,7 mil. lei. În total, prevederile anuale au constituit 2330,7 mil. lei. Ținând cont de mersul realizării lucrărilor în proiectele respective, pe parcursul anului au fost debursate din partea donatorilor externi granturi în sumă de 2219,3, mil. lei (echivalent 157,0 mil. dolari SUA), granturi interne în sumă de 0,1 mil. lei, transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT – 27,7 mil. lei, alte încasări au constituit – 11,9 mil. lei.

Total, încasările au constituit 2259,0 mil. lei sau cu 71,7 mil. lei mai puțin decât suma precizată pe an, nivelul îndeplinirii sarcinii stabilite constituind 96,9%.

Dinamica debursărilor de granturi externe pentru proiecte finanțate din surse externe pe anii 2012-2014, se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

Din suma totală, partea majoră a granturilor au fost debursate pentru implementarea proiectelor în sectoarele: drumuri – 723,0 mil. lei (32,6% din suma totală), agricultură – 639,8 mil. lei (28,8% din suma totală), sănătate – 53,6 mil. lei (2,4% din suma totală), energetic – 76,1 mil. lei (10,8% din suma totală), educației – 468,2 mil. lei (21,1% din suma totală), protecția mediului – 70,4 mil. lei (3,2% din suma totală).

B. Cheltuielile bugetului de stat

Bugetul de stat în anul 2014 la partea de cheltuieli, pe toate componentele a fost aprobat inițial în sumă de 28217,9 mil. lei, care pe parcursul anului a fost majorată cu 2763,2 mil. lei (ținând cont de transferurile între componente), dintre care cheltuielile componentei de bază – cu 1196,4 mil. lei, din contul mijloacelor speciale – cu 124,7 mil. lei, fondurilor speciale – cu 162,0 mil. lei și cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe – cu 1275,8 mil. lei.

Pe parcursul anului 2014, au fost operate modificări la bugetul de stat prin legile: nr.106 din 19.06.2014, nr.182 din 25.07.2014 și nr.183 din 28.09.2014.

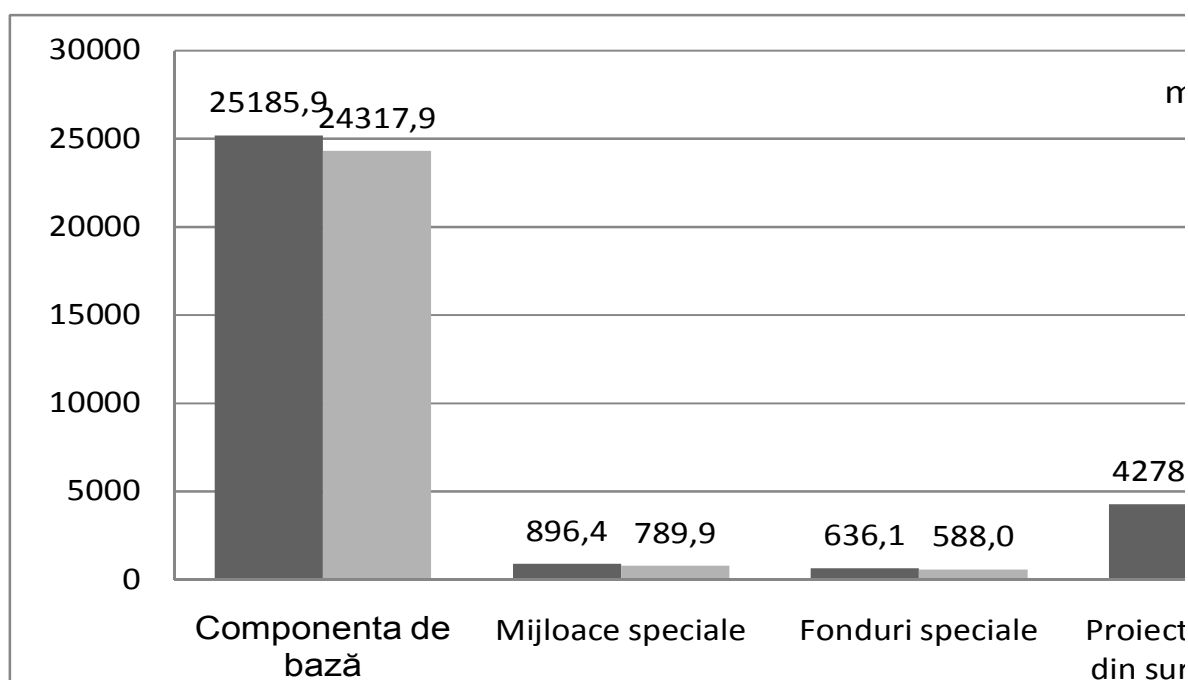
Astfel, cheltuielile *componentei de bază* aprobate inițial în sumă de 23989,5 mil. lei, pe parcursul anului au fost ajustate pînă la 25185,9 mil. lei, fiind executate în sumă de 24317,9 mil. lei, sau la nivel de 96,6%.

Cheltuielile din *mijloace speciale* și *fonduri speciale* au fost majorate pînă la 896,4 mil. lei și 636,1 mil. lei, respectiv, fiind realizate în sumă de 789,9 mil. lei și 588,0 mil. lei, sau la nivel de 88,1% și 92,5% din prevederi, corespunzător.

Luînd în considerare angajamentele autorităților de a implementa activitățile din cadrul *proiectelor finanțate din surse externe*, cheltuielile aferente acestor proiecte, aprobate inițial în sumă de 3002,7 mil. lei au fost precizate pe parcursul anului pînă la 4278,5 mil. lei, fiind valorificate la nivel de 85,7% din prevederi.

Totodată, cheltuielile bugetului de stat, cu modificările operate de către autoritățile publice central, în baza prevederilor art.18 din Legea bugetului de stat pe anul 2014, au însumat 30981,1 mil. lei, fiind realizate în sumă de 29347,9 mil. lei, ce constituie cu 1633,2 mil. lei sau cu 5,3% sub nivelul prevăzut. *Informația detaliată vizînd modificările la prevederile anuale ale bugetului, operate pe parcursul anului, se conțin în capitolul IV. D al prezentului Raport, la descrierea cheltuielilor pe grupe funcționale.*

Realizarea cheltuielilor bugetului de stat în anul 2014, pe componente, comparativ cu prevederile anuale, se prezintă în diagrama următoare.

Datele din diagramă denotă că, comparativ cu prevederile anuale precizate, nici la o componentă a bugetului de stat nu este executare integrală. Cel mai jos nivel de executare a cheltuielilor se atestă la proiectele finanțate din surse externe și la componenta de bază. În cadrul *componentei de bază* nu au fost executate cheltuieli în sumă de 868,0 mil. lei (sau 3,4%). Aceste devieri constituie, în special, neutilizarea mijloacelor prevăzute pentru asigurare și asistență socială – 206,1 mil. lei, dintre care transferurile de la bugetul de stat către BASS - 100,0 mil. lei pentru acoperirea deficitului și 65,9 mil. lei pentru achitarea prestațiilor sociale și pensiilor; complexul pentru combustibil și energie – 187,1 mil. lei, în special neexecutarea cheltuielilor

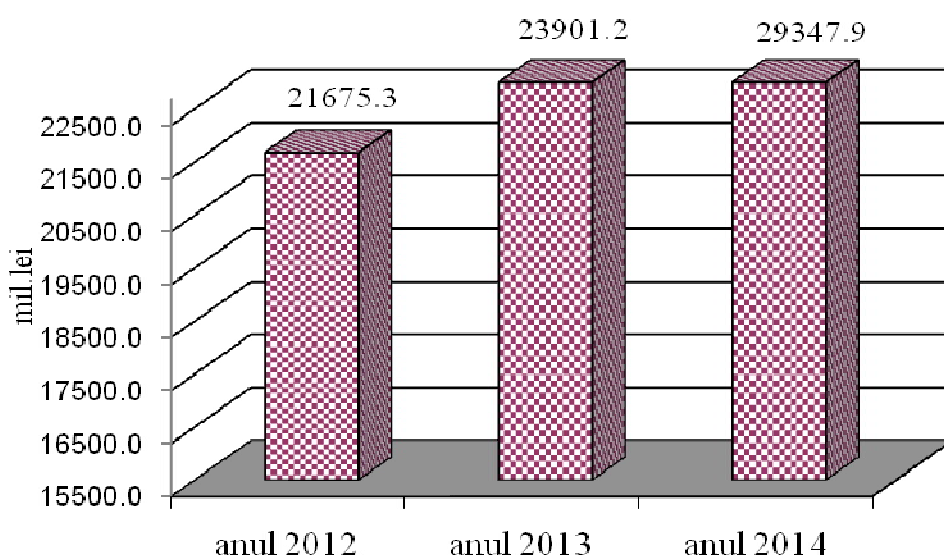
prevăzute pentru fondul de eficiență energetică – 172,7 mil. lei; completarea rezervelor de stat – 101,3 mil. lei; învățământ – 99,3 mil. lei, care reprezintă cheltuieli nerealizate de Ministerul Educației pentru plata mărfurilor, serviciilor și reparațiilor capitale; serviciile de stat cu destinație generală – 46,8 mil. lei; transporturi, gospodăria drumurilor, comunicații și informatică – 41,3 mil. lei; justiție – 41,1 mil. lei. Totodată, conform documentelor executorii în anul 2014, de la bugetul de stat au fost achitate mijloace bănești în sumă de 42,0 mil. lei.

Cheltuielile neexecutate din contul *mijloacelor speciale* constituie 106,5 mil. lei (11,9%), dintre care: pentru învățământ – 26,3 mil. lei, menținerea ordinii publice, apărare și securitatea națională – 18,2 mil. lei; completarea rezervelor de stat – 17,4 mil. lei și pentru justiție – 11,9 mil. lei.

Cheltuielile neexecutate din contul *fondurilor speciale* constituie 48,1 mil. lei (7,6%), dintre care: 33,3 mil. lei se atribuie fondului viei și vinului și 14,4 mil. lei se atribuie fondurilor ecologice.

Cheltuielile neexecutate în cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* constituie 610,8 mil. lei sau 14,3%. Aceste devieri se atribuie, în special, neutilizării mijloacelor prevăzute pentru învățământ – 282,2 mil. lei, agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor – 140,8 mil. lei și complexul pentru combustibil și energie – 93,7 mil. lei.

Evoluția cheltuielilor bugetului de stat în anii 2012-2014, se prezintă în diagrama următoare.

Ritmul de creștere anuală a cheltuielilor bugetului de stat a sporit în anul 2014 față de anul 2013, constituind 22,8%, comparativ cu 10,3% în anul 2013 față de anul 2012.

Structura cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe sectoare și ramuri în anii 2013-2014 se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2013 executat		2014						2014 executat/ 2014 precizat		2014 executat/ 2013 executat	
			aprobat		precizat		executat					
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	(+ ; -)	%%	(+ ; -)	%%
Total, mil. lei	23901,2	100,0	28217,9	100,0	30981,1	100,0	29347,9	100,0	-1633,2	94,7	5446,7	122,8
Sectoarele sociale, total	9502,1	39,8	11740,5	41,6	12971,5	41,9	12292,4	41,9	-679,1	94,8	2790,3	129,4
<i>dintre care:</i>												
<i>Învățămînt</i>	1815,5	7,6	3432,2	12,2	3835,6	12,4	3427,4	11,7	-408,2	89,4	1611,9	188,8
<i>Cultura, arta, sport și activități pentru tineret</i>	376,9	1,6	376,7	1,3	410,9	1,3	372,7	1,3	-38,2	90,7	-4,2	98,9
<i>Ocrotirea sănătății</i>	3066,6	12,8	2911,4	10,3	3323,6	10,7	3302,0	11,3	-21,5	99,4	235,4	107,7
<i>Asigurare și asistență socială</i>	4243,1	17,8	5020,2	17,8	5401,4	17,4	5190,3	17,7	-211,1	96,1	947,2	122,3
Sectoarele economice, total	4468,2	18,7	5509,2	19,5	6351,7	20,5	5801,8	19,8	-549,9	91,3	1333,6	129,8
<i>dintre care:</i>												
<i>Agricultura, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor</i>	1359,7	5,7	1921,2	6,8	2202,2	7,1	2008,9	6,8	-193,3	91,2	649,2	147,7
<i>Industria și construcțiile</i>	37,4	0,2	38,9	0,1	40,1	0,1	38,5	0,1	-1,6	96,0	1,1	102,9
<i>Transporturi și gospodăria drumurilor</i>	2241,1	9,4	2571,5	9,1	2947,0	9,5	2882,2	9,8	-64,8	97,8	641,1	128,6
Mentineră ordinii publice, apărarea și securitatea națională	2177,7	9,1	2566,9	9,1	2643,4	8,5	2566,7	8,7	-76,7	97,1	389,0	117,9
Servicii de stat cu destinație generală	1382,6	5,8	1430,7	5,1	1491,9	4,8	1418,2	4,8	-73,7	95,1	35,6	102,6
Serviciul datoriei de stat	492,6	2,1	659,4	2,3	616,0	2,0	591,8	2,0	-24,2	96,1	99,2	120,1
Alte domenii	5878,0	24,6	6311,2	22,4	6906,6	22,3	6677,0	22,8	-229,6	96,7	799,0	113,6

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, partea majoră revine cheltuielilor destinate sectoarelor sociale - circa 41,9%, care au fost realizate la nivel de 94,8% față de prevederile anuale. Cheltuielile pentru sectoarele economice constituie circa 19,8%, fiind realizate la nivel de 91,3%, cele pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 8,7%, realizate la nivel de 97,1%, pentru finanțarea serviciilor de stat cu destinație generală – 4,8% și executate la nivel de 95,1%, pentru serviciul datoriei de stat – 2,0%, realizate la nivel de 96,1%, și pentru alte domenii (incluzînd transferurile către BUAT) - 22,8%, executate la nivel de 96,7% față de prevederile anuale.

Comparativ cu anul 2013, cheltuielile bugetului de stat au înregistrat majorări practic la toate ramurile, cele mai considerabile fiind înregistrate la sectoarele sociale – cu 2790,3 mil. lei (29,4%), *dintre care la învățămînt – cu 1611,9 mil. lei (88,8%), la asigurare și asistență socială – cu 947,1 mil. lei (22,3%)* și la sectoarele economice – cu 1333,7 mil. lei (29,8%), *dintre care la agricultura, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor – cu 649,1 mil. lei (47,7%), la transporturi și gospodăria drumurilor – cu 641,1 mil. lei (28,6%).* Informația privind cheltuielile bugetului de stat pe toate componentele în aspect funcțional se conține în Formularul nr. 1 la Raport, iar descrierea detaliată a executării bugetului de stat la cheltueili pe grupe funcționale – în capitolul IV. D. al prezentului Raport.

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, circa 55,8% sau 16380,8 mil. lei reprezintă cheltuielile pentru programe și servicii finanțate din bugetul de stat și 44,2% sau 12967,2 mil. lei reprezintă transferuri către alte bugete, inclusiv:

- transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 2200,4 mil. lei, fiind executate integral;
- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat – 3660,2 mil. lei, realizate la nivel de 95,7% față de prevederile anuale;
- transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 7106,6 mil. lei, executate la nivel de 99,1% față de prevederile anuale, dintre care: transferurile cu destinație generală – 4009,9 mil. lei, transferurile cu destinație specială – 2437,0 mil. lei și fondul de compensare 184,8 mil. lei.

Structura cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe categorii economice în anii 2013 - 2014 se prezintă în tabelul care urmează.

	2013 executat		2014						2014 executat/ 2014 precizat		2014 executat/ 2013 executat	
	Suma	% în total	aprobat		precizat		executat		(+ ; -)	%%	(+ ; -)	%%
			Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total				
Total, mil. lei	23901,2	100,0	28217,9	100,0	30981,1	100,0	29347,9	100,0	-1633,2	94,7	5446,7	122,8
Cheltuieli curente	18180,6	76,1	21697,6	76,9	22296,5	72,0	21826,2	74,4	-470,3	97,9	3645,6	120,1
Cheltuieli de personal	3874,5	16,2	4318,3	15,3	4290,0	13,8	4251,2	14,5	-38,8	99,1	376,7	109,7
Mărfuri și servicii	4884,8	20,4	5615,2	19,9	5456,8	17,6	5234,3	17,8	-222,5	95,9	349,5	107,2
dintre care transferuri la FAOAM	2161,2	9,0	2269,5	8,0	2200,4	7,1	2200,4	7,5	0,0	100,0	39,2	101,8
Plata dobânzilor	492,6	2,1	659,4	2,3	616,0	2,0	591,8	2,0	-24,2	96,1	99,2	120,1
Transferuri curente la bugetele UAT	4146,7	17,3	5506,8	19,5	5922,9	19,1	5915,2	20,2	-7,7	99,9	1768,5	142,6
Transferuri în economie	444,4	1,9	454,2	1,6	618,4	2,0	606,5	2,1	-11,9	98,1	162,1	136,5
Transferuri către populație	3990,4	16,7	4686,0	16,6	5055,8	16,3	4861,7	16,6	-194,1	96,2	871,3	121,8
dintre care transferuri la BASS	2828,1	11,8	3462,7	12,3	3826,1	12,3	3660,2	12,5	-165,9	95,7	832,1	129,4
Alte cheltuieli	347,2	1,5	457,7	1,6	336,6	1,1	365,5	1,2	28,9	108,6	18,3	105,3
Cheltuieli capitale	5832,9	24,4	6646,8	23,6	8825,0	28,5	7700,9	26,2	-1124,1	87,3	1868,0	132,0
Transferuri capitale la bugetele UAT	292,5	1,2	445,3	1,6	1250,3	4,0	1191,4	4,1	-59,2	95,3	898,9	>200
Creditarea netă	-112,3	-0,5	-126,5	-0,4	-140,4	-0,5	-179,2	-0,6	-38,8	127,8	-66,9	159,6

Cheltuielile curente ale bugetului de stat aprobate inițial în sumă totală de 21697,6 mil. lei, pe parcursul anului au fost majorate cu 598,9 mil. lei, în special din contul majorării transferurilor către bugetele UAT cu 416,1 mil. lei, fiind precizate în sumă de 22296,5 mil. lei sau 72,0 % din volumul total al bugetului de stat. Potrivit rezultatelor executării bugetului, în anul 2014 acestea au atins nivelul de 97,9 % sau cu 470,3 mil. lei mai puțin față de prevederi și cu 3645,6 mil. lei sau cu 20,1 % mai mult, comparativ cu anul 2013.

Cheltuielile de personal aprobate inițial în sumă totală de 4318,3 mil. lei, pe parcursul anului au fost reduse la total cu 28,1 mil. lei. Totodată, au avut loc majorări de

alocații necesare pentru asigurarea financiară a unor măsuri noi de salarizare, implementate pe parcursul anului, pentru cadre didactice, militari, precum și executarea prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr.24 din 10.09.2013 privind modificarea condițiilor de salarizare pentru funcționarii publici din instanțele judecătorești. De asemenea, au fost identificate economii la cheltuieli de personal în urma revizuirii acestora de către autoritățile publice centrale, dintre care: din contul funcțiilor vacante la Ministerul Afacerilor Interne - 1016 unități și la Consiliul Superior al Magistraturii – 305 unități, cât și din contul redistribuirilor efectuate pe parcursul anului de către unele autorități publice centrale (în special Academia de Știință a Moldovei) de la cheltuieli de personal către cheltuieli pentru mărfuri și servicii.

În urma modificărilor operate, cheltuielile de personal au constituit 4290,2 mil. lei, fiind executate în sumă de 4251,2 mil. lei sau la nivel de 99,1% din prevederi. Majoritatea alocațiilor nevalorificate se atestă la Ministerul Educației - 21,6 mil. lei.

E de menționat, că la situația din 31 decembrie 2014, cererile pentru cheltuieli de personal ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat, depuse în trezoreriile teritoriale de Stat au fost îndeplinite integral.

Pentru achitarea *dobânzilor* aferente datoriei de stat, cheltuielile au fost aprobate inițial în sumă de 659,4 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 43,4 mil. lei, în principal la serviciul datoriei de stat interne, urmare a diminuării ratelor dobânzii la valorile mobiliare de stat emise pe piața internă, precum și nevalorificării surselor din contul împrumuturilor de stat externe, însă s-au majorat ca rezultat al fluctuației cursului de schimb valutar pentru serviciul datoriei de stat externe. Astfel, potrivit datelor raportate, acestea au fost realizate la nivel de 96,1% sau cu 24,2 mil. lei mai puțin față de prevederi și cu 99,2 mil. lei sau cu 20,1% mai mult, comparativ cu anul 2013.

Pentru achitarea pensiilor, indemnizațiilor viagere și alocațiilor lunare de stat invalizilor de război și participanților la cel de-al doilea război mondial (articolele 135.1, 135.2) au fost utilizate mijloace în sumă de 850,3 mil. lei, sau la nivel de 5,2 % din cheltuielile fără transferuri și cu 5,5 % mai mult față de anul 2013, plata burselor (articolul 135.7) – 122,2 mil. lei sau 0,7 % din cheltuielile fără transferuri, cu 8,1% mai mult față de anul precedent. Serviciile complexului energetic (articolele 113.1, 113.2, 113.4, 113.26) au consumat 362,7 mil. lei sau 2,2 % din cheltuielile fără transferuri, cu 5,9% mai puțin față de anul 2013.

Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat aprobate inițial în sumă de 3462,7 mil. lei s-au majorat la total cu 363,4 mil. lei, atingând sumă de 3826,1 mil. lei și fiind realizate la nivel de 95,7% față de prevederi, iar comparativ cu anul 2013 – cu o majorare de 832,0 mil. lei sau cu 29,4 la sută.

Cheltuielile capitale ale bugetului de stat, comparativ cu aprobat inițial, au fost majorate cu 2 178,2 mil. lei, în special din contul asumării de către autorități de a implementa la maxim activitățile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe, precum și suplimentarea cheltuielilor din contul componentei de bază (alocații destinate producătorilor agricoli, fondul rutier, completarea rezervelor materiale de stat) constituind 8 825,0 mil. lei sau 28,5% din cheltuielile totale. Potrivit rapoartelor, cheltuielile capitale au fost executate în sumă de 7 700,9 mil. lei sau la nivel de 87,3%, cu o majorare de 1 868,0 mil. lei, comparativ cu anul 2013. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli capitale în sumă de 1 124,1 mil. lei, care se atribuie în special,

nevalorificării mijloacelor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe - 572,7 mil.lei, precum și unor cheltuieli de la componenta de bază: 172,7 mil.lei – alocațiile pentru fondul de eficiență energetică, 100 mil.lei – alocații pentru suplinirea rezervelor materiale de stat cu păcură.

Informația detaliată a cheltuielilor bugetului de stat în aspectul categoriilor economice pe toate componentele este prezentată în Formularul nr.7 la Raport.

C. Rezultatele executării bugetului de stat (deficit/excedent și sursele de finanțare)

Bugetul de stat la total pe toate componentele pe anul 2014 inițial a fost aprobat cu un deficit în sumă de 2403,0 mil. lei.

În urma modificărilor operate pe parcursul anului la indicatorii părții de venituri și cheltuieli a bugetului de stat pe toate componentele nivelul deficitului a fost precizat în sumă de 2782,1 mil. lei.

Conform rezultatelor executării în anul 2014, bugetul de stat s-a soldat cu un deficit în sumă de 1630,2 mil. lei, față de 1464,5 mil. lei, înregistrat în anul 2013. Ponderea în PIB a constituit – 1,5% față de 2,3% aprobat inițial. Comparativ cu executat 2013 nivelul deficitului în PIB a rămas același.

Descifrarea deficitului bugetului de stat în anul 2014, pe componente, se prezintă în următorul tabel.

mil. lei

	Aprobat	Precizat	Executat
Total	-2403,0	-2782,1	-1630,2
% în PIB	2,26	2,55	1,46
% în total	100,0	100,0	100,0
Componenta de bază	-686,3	-538,5	-32,5
% în total	28,6	19,4	2,0
Mijloace speciale	-73,7	-105,8	-2,4
% în total	3,1	3,8	0,2
Fonduri speciale	-43,9	-190,0	-186,6
% în total	1,8	6,8	11,5
Proiecte finanțate din surse externe	-1599,2	-1947,8	-1408,7
% în total	66,5	70,0	86,3

Din totalul deficitului bugetului de stat pentru anul 2014 – 86,3 la sută îi revine deficitului proiectelor finanțate din surse externe. Pe toate componentele bugetului de stat au fost menținute limitele stabilite.

Surse de finanțare

Sursele de finanțare ale deficitului s-au constituit din:

la componenta de bază:

- emisiunea valorilor mobiliare de stat pe piața primară - în sumă de 492,7 mil. lei;

- mijloacele pentru acoperirea diferenței cursului de schimb al surselor valutare - în suma de – 9,0 mil. lei;
- mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 191,4 mil. lei;
- plăți-garanție de la drepturile de export-import și plăți în avans – 18,4 mil. lei;
- mijloace de la valorificarea activelor BC „Investprivatbank” SA – 10,0 mil. lei;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru stabilitatea financiară - în sumă de 93,1 mil. lei;
- intrări de împrumuturi de stat externe – 464,4 mil. lei (echivalent 34,1 mil.dol.SUA) din partea Băncii Mondiale – 342,8 mil. lei (DPO pentru suport bugetar – 21,3 mil. dolari SUA, reforma în educație – 3,8 mil. dolari SUA) și IBRD – 121,7 mil. lei (DPO pentru suport bugetar – 9,0 mil. dolari SUA);
- onorarea obligațiunilor față de creditorii externi – 705,9 mil. lei (echivalent 50,7 mil. dolari SUA);
- soldurile mijloacelor bănești la cont de la începutul anului au fost majorate cu 354,4 mil. lei;

la componenta mijloace speciale:

- deficitul în sumă de 2,4 mil. lei s-a finanțat din:
  - ✓ reducerea mijloacelor temporar intrate în posesia instituțiilor – 2,7 mil. lei;
  - ✓ reducerea soldurilor la ajutoarele umanitare – 0,1 mil. lei;
  - ✓ diferența între cursul de schimb al surselor valutare – 0,8 mil. lei;
  - ✓ contul soldurilor mijloacelor bănești la conturile instituțiilor publice – 4,4 mil. lei;

la componenta fondurile speciale:

- deficitul în sumă de 186,6 mil. lei a fost finanțat din contul soldurilor la conturile ale acestor fonduri;

la componenta proiecte finanțate din surse externe:

- deficit în sumă de 1408,7 mil. lei a fost finanțat din:
  - ✓ intrări de împrumuturi externe - în sumă de 1668,9 mil. lei (echivalent a 116,0 mil. dolari SUA);
  - ✓ diferența între cursul de schimb al surselor valutare – în sumă de 62,6 mil. lei;
  - ✓ soldurile bănești la conturile proiectelor s-au majorat cu – 322,8 mil. lei.

În total, la finele anului 2014, soldurile la conturile bugetului de stat pe toate componentele au fost majorate cu 486,2 mil. lei și a constituit 2106,3 mil. lei, *inclusiv*:

- *componenta de bază – 371,5 mil. lei;*
- *mijloace speciale – 202,4 mil. lei;*
- *fonduri speciale – 253,7 mil. lei;*
- *proiecte finanțate din surse externe – 1278,7 mil. lei.*

D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale

1. Servicii de stat cu destinație generală

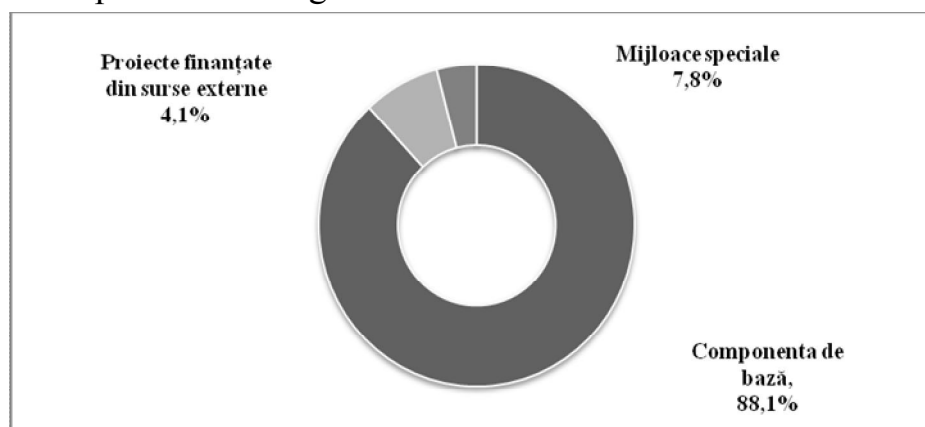
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Servicii de stat cu destinație generală, total (mil. lei)	1382.6	1430.7	1491.9	1418.2	-73.6	95.1	35.6	102.6
inclusiv:								
Componenta de bază	1153.8	1254.1	1295.9	1249.1	-46.8	96.4	95.3	108.3
Mijloace speciale	107.8	107.5	117.7	111.1	-6.6	94.4	3.3	103.1
Proiecte finanțate din surse externe	121.0	69.1	78.3	58.0	-20.3	74.1	-63.0	47.9
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	5.78	5.07	4.82	4.83	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupul dat pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 1430,7 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 61,2 mil. lei și a constituit 1491,9 mil. lei, sau 4,8% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2014 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.

Pentru anul 2014, pentru acest grup la componenta de bază au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 1254,1 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 41,8 mil. lei și a constituit 1295,9 mil. lei.

Principalii factori care au generat modificările față de bugetul aprobat, se prezintă după cum urmează:

- *majorări de alocații:*

- asigurarea cheltuielilor ce țin de desfășurarea Recensământului populației și al locuințelor din Republica Moldova – 30,0 mil. lei;

- procurarea unui imobil – 18,0 mil. lei;
- efectuarea reparației capitale a unor clădiri din gestiunea I.P. „Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova” – 2,0 mil. lei;
- realizarea acțiunilor ce țin de susținerea diasporei moldovenești – 1,0 mil. lei;
- acoperirea cheltuielilor ocazionate de modificarea structurii interne a Secretariatului Parlamentului, achitarea indemnizației unice pentru persoanele cu funcții de demnitate publică la încetarea mandatului, precum și pentru majorarea salariilor consultanților comisiilor parlamentare – 5,0 mil. lei;
- efectuarea lucrărilor de reparație capitală a sediului Parlamentului – 5,0 mil. lei;
- schimbarea uniformelor pentru colaboratorii Serviciului Vamal în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.445 din 12.06.2014 “Cu privire la aprobarea Stemei și fanionului Serviciului Vamal, însemnelor uniformistice, obiectelor de uniformă și a normelor de echipare cu uniformă a colaboratorilor vamali” – 7,0 mil. lei.
- *reduceri de alocații:*
  - măsuri aferente privatizării – 8,0 mil. lei;
  - revizuirea cheltuielilor pentru efectuarea investițiilor capitale – 1,0 mil. lei.

Totodată, este de menționat faptul, că potrivit art.3 alin.(1) al Legii bugetului de stat pe anul 2014, la grupul dat de cheltuieli au fost aprobate alocații de la bugetul de stat pentru activități de reintegrare a țării în sumă de 15,0 mil.lei. Ulterior, pe parcursul anului alocațiile respective au fost repartizate autorităților publice prin Hotărîrea Guvernului nr.394 din 06.06.2014 ”Cu privire la aprobarea Programului de reintegrare a țării pe anul 2014” și Hotărîrea Guvernului nr.762 din 17.09.2014 ”Cu privire la aprobarea Programului de reintegrare a țării pe semestrul II al anul 2014”.

Suplimentar, în conformitate cu art.18 alin.7) al Legii bugetului de stat pe anul 2014, Ministerul Finanțelor a autorizat să fie redistribuite alocații de la Comisia Electorală Centrală către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene pentru organizarea alegerilor parlamentare peste hotare în scopul constituirii și funcționării secțiilor de votare – 3,2 mil. lei.

Finanțarea cheltuielilor la grupul dat s-a efectuat în sumă de 1249,1 mil. lei sau la nivel de 96,4 % din alocațiile precizate. Cheltuielile efective au fost efectuate în sumă de 1299,5 mil. lei.

La finele anului 2014, au fost înregistrate datoriile creditoare în sumă de 47,1 mil. lei, cu 2,3 mil. lei mai puțin comparativ cu situația la începutul anului bugetar, și sunt condiționate preponderent de calcularea salariilor pe luna decembrie achitate în anul următor în sumă de 37,7 mil. lei. Datoriile debitoare au constituit 7,4 mil. lei și sunt în descădere cu 57,8 mil. lei față de situația înregistrată la data de 01 ianuarie 2014.

La componenta *Mijloace speciale*, executarea de casă a mijloacelor speciale a constituit 110,9 mil. lei la venituri și 111,1 mil. lei la cheltuieli sau la nivel de 95,8% și, respectiv 94,4% față de planul precizat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, au fost planificate cheltuieli în sumă de 78,3 mil. lei. Executarea la acest capitol a constituit 58,0 mil. lei sau 74,1 % față de precizat.

Efectivul de personal la grupul dat pentru perioada de raportare a anului 2014 a fost prevăzut în număr de 7967 unități, numărul real încadrat la finele anului a constituit 7482 unități.

Fondul de rezervă. Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate mijloace în sumă de **2617,6 mii lei**, care au fost repartizate după cum urmează:

Cancelaria de Stat – 2517,1 mii lei, inclusiv:

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport, diurnă și cazare în legătură cu vizita de lucru a domnului Iurie LEANCĂ, Prim-ministru, în Statele Unite ale Americii (or.Washington și New York, 1-5 martie 2014) – 482,8 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport în legătură cu participarea delegației moldovenești la evenimentul “Fără vize în UE” (28 aprilie 2014, Atena, Republica Elenă) – 585,5 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor legate de organizarea manifestărilor de comemorare a victimelor deportărilor în masă din Republica Moldova – 102,2 mii lei;

- Pentru acțiuni protocolare legate de organizarea și desfășurarea Reuniunii anuale a Comitetului de Monitorizare a Congresului Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei, care va avea loc în perioada 30 iunie – 5 iulie 2014 – 263,5 mii lei;

- Pentru premierea laureaților Premiului Național pe anul 2014 – 800,0 mii lei;

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport ocazionate de participarea domnului Iurie LEANCĂ, Prim-ministru, la lucrările ședinței Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente (or.Minsk, Republica Belarus, 30 mai 2014) – 283,1 mii lei.

Ministerul Economiei – 46,5 mii lei, inclusiv:

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport, diurnă și cazare în legătură cu vizita de lucru a domnului Iurie LEANCĂ, Prim-ministru, în Statele Unite ale Americii (or.Washington și New York, 1-5 martie 2014) – 46,5 mii lei.

Serviciul de Stat de Arhivă – 54,0 mii lei, inclusiv:

- Pentru acoperirea parțială a cheltuielilor de editare a două volume de documente despre deportările în masă din iunie 1941 și iulie 1949 - 54,0 mii lei.

Performanța înregistrată în cadrul subprogramelor aferente grupei principale se prezintă după cum umrează:

Subprogram gestionat de Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Subprogram	Activitatea Parlamentului					
Autoritate publică centrală	Secretariatul Parlamentului					
Scop	Asigurarea asistenței organizatorice, informaționale și tehnice a activității Parlamentului RM					
Obiective	Acordarea asistenței organizatorice, informaționale și tehnice a activității Parlamentului, Biroului Permanent, comisiilor permanente, fracțiunilor parlamentare și a deputaților					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea proiectelor de acte legislative examinate din numarul total al proiectelor de acte introduse in procesul legislativ	r	%	80.0	49.1	-30.9	Indicatorul a fost realizat parțial, din motiv că în sesiunea de toamnă nu au avut loc ședințe plenare
Ponderea proiectelor de acte legislative adoptate din numarul total al proiectelor de acte parvenite in Parlament	r	%	70.0	24.8	-45.2	Indicatorul a fost realizat parțial, din motiv că în sesiunea de toamnă nu au avut loc ședințe plenare
Ponderea proiectelor de acte legislative publicate pe pagina oficiala a Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea ordinelor de zi ale comisiilor permanente privind examinarea proiectelor de acte legislative publicate pe pagina oficiala a Parlamentului	r	%	80.0	100.0	20.0	
Ponderea rapoartelor cu documentele asociate ale comisiilor permanente distribuite	r	%	85.0	100.0	15.0	
Ponderea actelor legislative adoptate publicate pe pagina oficiala a Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea stenogramelor sedintelor plenare publicate pe pagina oficiala a Parlamentului in termen de pina la 20 zile dupa sedinta	r	%	40.0	-	-40.0	Indicatorul a fost nerealizat, din cauza neajustării paginii oficiale a Parlamentului, care va fi efectuată pe parcursul anului 2015
Ponderea personalului care a beneficiat de instruire si formare profesionala din numarul total de functionari publici	r	%	90.0	100.0	10.0	
Ponderea petitiilor examinate din petitiile parvenite in adresa Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	
Consolidarea capacitatilor de comunicare a PRM cu cetatenii si societatea civila prin crearea OTIP-urilor	r	număr	4.0	4.0	-	

Ponderea materialelor informative, a punctelor de reper și a activitatilor protocolare necesare pentru organizarea și desfășurarea vizitelor delegațiilor oficiale de la Parlament peste hotare și a delegațiilor străine la Parlament, efectuate din numărul total al celor aprobate de conducerea Parlamentului, precum și a rapoartelor informative elaborate în urma vizitelor oficiale peste hotare	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea materialelor informativ-analitice și a activitatilor protocolare pentru organizarea și desfășurarea întreprinderilor aprobate la Parlament cu oficialitățile străine, precum și a notelor de convorbire privind rezultatele acestor întreprinderi	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea dosarelor perfectate și a reprezentarilor în instanțele judecătorești din totalul proceselor în care Parlamentul, Secretariatul Parlamentului este atras ca parte în proces	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea punctelor de vedere elaborate și reprezentarilor la Curtea Constituțională din totalul solicitărilor Curții Constituționale	r	%	100.0	100.0	-	
Numărul ședințelor plenare ale Parlamentului desfășurate	o	număr	84.0	40.0	-44.0	Indicatorul a fost realizat parțial, din motiv că în sesiunea de toamnă nu au avut loc ședințe plenare
Numărul actelor legislative adoptate	o	număr	-	189.0	189.0	
Dotarea și deschiderea a 4 OTIP-uri pilot	o	număr	4.0	4.0	-	
Numărul rapoartelor, analizelor, studiilor de legislație comparată, elaborate la solicitarea deputaților în Parlament, Secretarului general și a subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului RM	o	număr	40.0	56.0	16.0	
Numărul persoanelor instruite din numărul total al funcționarilor publici ai Secretariatului Parlamentului	o	număr	80.0	146.0	66.0	
Durata instruirilor	e	ore/pers	36.0	36.0	-	
Petiiți examinate în termenii stabiliți din numărul total de petiiți parvenite	e	%	98.0	98.0	-	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	109121,6	112204,3	3082,7	

Pentru subprogramul „*Activitatea Parlamentului*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 109121,6 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului până la 115949,6 mii.lei, și executate la nivel de 96,8 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Aparatul Președintelui Republicii Moldova

Subprogram	Activitatea Președintelui Republicii Moldova					
Autoritate publică centrală	Aparatul Președintelui Republicii Moldova					
Scop	Acordarea asistenței organizatorice, juridice, informaționale și tehnice în Activitatea Președintelui Republicii Moldova					
Obiective	Asigurarea suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Managementul performantei (cota angajaților supuși evaluării anuale)	r	%	100.0	100.0	-	
Nivelul de asistență acordat în procesul de promulgare a legilor	r	%	100.0	100.0	-	
Numărul mediu al orelor de instruire la un angajat	o	număr	30.0	30.0	-	
Cheltuieli medii la un angajat	e	lei	428.1	428.1	-	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	17910,8	16738,5	-1172,3	

Subprogram gestionat de Curtea de Conturi

Subprogram	Audit extern al finanțelor publice					
Autoritate publică centrală	Curtea de Conturi					
Scop	Îmbunătățirea managementului finanțelor publice și creșterea responsabilității manageriale prin realizarea auditului public extern					
Obiective	1. Realizarea misiunilor de audit în corespundere cu programul de activitate al Curții de Conturi 2. Creșterea numărului de entități auditate și lărgirea ariei auditului cu 5% anual 3. Creșterea numărului de rapoarte de audit calitative anual cu 3% 4. Dezvoltarea profesională a fiecărui angajat - participarea la instruiți care total să cumuleze cel puțin 40 ore anual 5. Creșterea numărului recomandărilor implementate de către entitățile auditate înaintate prin rapoartele de audit cu 10 % anual					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de realizare a programului de activitate a Curții de Conturi	r	%	100	100	-	
Gradul de creștere a entităților auditate	r	%	12	14,3	2,3	
Ponderele rapoartelor de audit aprobate și apreciate drept	r	%	70	-	-	În anul 2014 de către Curtea de Conturi nu au fost realizate misiuni de revizuire a calității la rece, întrucât au fost planificate

calitative (ca urmare a revizuirilor la rece)						și inițiate activități de evaluare conform iCAT (un instrument internațional de revizuire a calității activității de audit, elaborat de către Agenția pentru Inițiativa de Dezvoltare INTOSAI - IDI). Aceste activități nu au finalizate cu careva rapoarte de evaluare, având în vedere că pentru moment este necesară instruirea și dezvoltarea abilităților revizorilor în acest domeniu.
Ponderea persoanelor ce au beneficiat de instruire pentru dezvoltare profesională mai mult de 40 ore anual	r	%	97	66,15	-30,85	Indicatorul înregistrează o deviere negativă, având în vedere că preponderent în anul 2014 activitățile de instruire s-au axat pe dezvoltarea profesionalismului personalului cu funcții de audit, care au participat la numeroase sesiuni de instruire în special în cadrul proiectelor de dezvoltare derulate în Curtea de Conturi. Totodată se menționează că pe parcursul anului a fost înregistrată o fluctuație de personal, astfel la activitățile de instruire neparticipând unele și aceleași persoane, în aceste condiții nefiind asigurată acumularea de cel puțin 40 ore de instruire de către toți angajații CC
Ponderea recomandărilor implementate din totalul recomandărilor înaintate	r	%	68	49,19	-18,81	Devierea este înregistrată dat fiind perioadele diferite de implementare, precum și alți factori care condiționează capacitatea de realizare a recomandărilor de către autoritățile auditate.
Numărul de misiuni de audit realizate conform Programului de activitate	o	unități	40	57	17	
Numărul de misiuni obligatorii conform prevederilor Legii 261 din 2008 realizate	o	unități	3	3	-	
Numărul de misiuni de audit realizate la solicitare	o	unități	4	2	-2	Devierea negativă demonstrează că activitățile de audit desfășurate de către instituție pe parcursul anului au oferit analize și evaluări actuale agendei parlamentare, astfel nefiind necesară solicitarea adițională din partea fracțiunilor parlamentare de efectuare a misiunilor de audit. Un alt factor care a influențat asupra indicatorului este că în al doilea semestru al anului 2014 activitatea Parlamentului a fost de o durată mai scurtă, dat fiind intrarea în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014. Totodată indicatorul arată și capacitatea de planificare în corespundere cu interesele factorilor de decizie ai țării.

Numărul de misiuni de audit realizate ca urmare a angajamentelor internaționale și matricelor de politici	o	unități	3	11	8	
Numărul entităților auditate	o	unități	400	628	228	
Numărul rapoartelor de audit de regularitate	o	unități	46	30	-16	Devierea înregistrează un indicator negativ, cauzat de mai mulți factori, care sunt corelați cu perioada de consolidare a capacităților instituționale ale Curții de Conturi. Astfel, Curtea de Conturi își revizuieste în vederea actualizării și dezvoltării procedurilor de audit, astfel aplicând în procesul de audit proceduri mai complexe care necesită mai multe resurse intelectuale și de timp. Astfel, durata misiunilor de audit, după cum este evidențiat și la indicatorul de eficiență 1.1.1. Timpul de realizare a unei misiuni de audit de regularitate, s-a extins. În aceste condiții pe parcursul anului 2014, deși au fost inițiate mai multe misiuni de audit acestea nu s-a reușit a fi raportate până la 31 decembrie 2014.
Numărul rapoartelor de audit de performanță	o	unități	7	6	-1	Pe parcursul anului 2014 au fost realizate cu o misiune de audit mai puțin misiuni de audit de cât planificate. Acest fapt se datorează posibilităților reduse, precum și domeniilor mai complexe de auditare. Totodată câteva misiuni de audit au fost inițiate ca misiuni de performanță, dar urmare a studiilor preliminare efectuate au fost modificate abordările de audit, fiind realizate într-un final misiuni de audit de conformitate (în care s-a pus accent pe analiza conformității procedurilor de gestionare a mijloacelor financiare și a patrimoniului public).
Numărul rapoartelor de audit de alt tip	o	unități	3	3	0	
Numărul de ore de instruire la care s-a participat în interiorul Curții de Conturi	o	ore	160	503	343	
Numărul ore de instruire la care s-a participat în Republica Moldova, în afara Curții de Conturi	o	ore	270	846	576	
Numărul ore de instruire la care s-a participat în afara țării	o	ore	180	1160	980	
Numărul persoanelor total instruite	o	persoane	90	130	40	
Numărul de recomandări emise	o	recomandări	3900	3643	-257	Deși se atestă o deviere negativă, este necesar de menționat că acesta este un indicator ce ar demonstra îmbunătățirea unor aspecte ale managementului

						financiar public, astfel încât necesitatea înaintării unui număr foarte mare de recomandări și cerințe fiind în descreștere.
Valoarea deficiențelor constatate în Rapoartele de audit	o	mln.	580	9850	9270	
Timpul de realizare a unei misiuni de audit	e	zile lucrătoare	84	103	19	
Timpul de realizare a unei misiuni de audit de regularitate	e	zile lucrătoare	83	96	13	
Timpul de realizare a unei misiuni de audit de performanță	e	zile lucrătoare	93	129	36	
Timpul de realizare a unei misiuni de audit de alt tip	e	zile lucrătoare	76	94	18	
Auditori implicați în misiuni de audit în total	e	persoane	5	7	2	
Auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit de regularitate	e	persoane	5	8	3	
Auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit de performanță	e	persoane	6	8	2	
Auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit de alt tip	e	persoane	4	6	2	
Durata instruirilor	e	ore	43	34,57	-8,43	În perioada anului 2014 perioada de derulare a unei sesiuni de instruire a personalului s-a micșorat deoarece au fost organizate mult mai multe instruirii atât în cadrul a trei proiecte internaționale care sunt în derulare în cadrul Curții de Conturi, precum și s-a participat la instruirii de specialitate în afara țării care de obicei au o durată de maxim 24 ore. Totodată având în vedere numărul de activități desfășurate de către angajații Curții de Conturi, inclusiv desfășurarea mai multor misiuni de audit decât planificate este necesar de menționat performanța de organizare și desfășurare inclusiv a activităților de dezvoltare a personalului, ceea ce demonstrează interesul înalt al Managementului Curții față de dezvoltarea profesionalismului și a calității activității de audit.
Perioada de implementare a unei recomandări de audit	e	luni	6	-	-	Implementarea recomandărilor și a cerințelor înaintate autorităților auditate trebuie să fie realizată în termenele indicate în Hotărârile Curții de Conturi. Perioada solicitată de implementare este de 6 luni. Analiza perioadelor de implementare arată că acestea se realizează în timpi diferiți din cauza

						diverselor condiții, care fie depind sau nu de autoritățile implementatoare. În aceste condiții, perioadele de implementare variază fie de la o lună până la 12 luni și mai mult.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	27439,7	28491,9	1052,2	

Pentru subprogramul „*Audit extern al finanțelor publice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 27439,7 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 28837,6 mii.lei, și executate la nivel de 98,8 la sută față de prevederi.

Subprograme gestionate de Cancelaria de Stat

Subprogram	Exercitarea guvernării					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Îmbunătățirea calității actului guvernamental, a procesului decizional, a managementului și coordonării politicilor publice.					
Obiective	1. Creșterea numărului de proiecte de decizii de politici publice consultate cu societatea civilă pînă la 100% în următorii 3 ani; 2. Consolidarea capacităților funcționarilor publici în domeniul formulării și implementării politicilor publice; 3. Reforma serviciilor publice; 4. Monitorizarea implementării Programului de activitate a Guvernului; 5. Introducerea unui sistem efectiv și eficient de circulație a documentelor în Guvern; 6. Dezvoltarea unui serviciu public meritocratic, format din funcționari publici recrutați, evaluați și promovați în baza calităților profesionale și performanței în îndeplinirea sarcinilor de serviciu; 7. Asigurarea procesului de colaborare a autorităților administrației publice locale cu Guvernul, Cancelaria de Stat și celelalte autorități ale administrației publice centrale.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul serviciilor publice reformat	r	număr	18.0	4.0	-14.0	Conform prevederilor HG nr.122 din 18.02.2014, autoritățile care prestează servicii sunt responsabile de reingineria și digitizarea serviciilor publice în domeniile sale de competență, Cancelariei de Stat revenindu-i funcția de coordonare a reformei. Ca urmare a aprobării Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2014-2016 pe parcursul anului 2014, de către autoritățile publice centrale și instituțiile autonome au fost prezentate Cancelariei de Stat 4 planuri de reinginerie finalizate. Pînă la finele anului 2015, 14 servicii publice urmează să fie supuse reingineriei, conform planurilor calendaristice prezentate de APC

Ponderea angajărilor în funcție publică în bază de merit	r	%	63.0	-	-63.0	Datele vor fi disponibile la sfârșitul tr. I, anul 2015
Ponderea deciziilor adoptate, consultate cu societatea civilă	r	%	92.0	89.0	-3.0	Cancelaria de Stat gestionează portalul www.particip.gov.md , unde autoritățile plasează toate proiectele ce urmează să fie consultate cu societatea civilă înainte de aprobare. Cancelaria de Stat organizează training-uri, mese rotunde, etc. pentru a încuraja autoritățile să respecte prevederile Legii privind transparența în procesul decizional. Astfel, deși Cancelaria de Stat își asumă indicatorul de 92%, este important de menționat că fiecare autoritate în parte este responsabilă de atingerea acestei ținte.
Rapoarte de monitorizare privind realizarea programului de activitate a Guvernului	o	număr	5.0	5.0	-	
Rapoarte cu privire la implementarea Legii nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public	o	număr	2.0	2.0	-	
Activități de informare a reprezentanților APL organizate de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat	o	număr	2.0	153.0	151.00	
Ședințe organizate cu SPD	o	număr	1296.0	548.0	-748.0	S-au desfășurat 548 de ședințe (date pe 7 oficii care au prezentat rapoarte de activitate, termenul de prezentare este de 31.03.2015).
Vizite în teritoriu a membrilor Guvernului și conducătorilor APC	o	număr	410.0	301.0	-109.0	Implicarea conducătorilor autorităților în alte activități prioritare, au fost contramandate/amânate 109 vizite.

Ponderea autorităților care utilizează sistemul electronic de gestionare a documentelor	e	%	100.0	50.0	-50.0	La momentul actual, 8 instituții utilizează sistemul electronic de gestionare a documentelor: Cancelaria de Stat, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției. Ulterior, urmează a fi conectate și celelalte ministere.
Ponderea PPP finalizate în cursul anului și aprobate de CIPS	e	%	100.0	50.0	-50.0	CIPS, pe parcursul anului 2014, nu s-a întrunit din luna iulie și astfel nu s-au aprobat propunerile de politică publică.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	50876.1	45742.3	-5133.8	

Subprogram	Servicii de suport pentru exercitarea guvernării					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Sporirea calității, eficienței, receptivității și transparenței guvernării prin utilizarea tehnologiilor informaționale; gestionarea edificiilor guvernamentale; prestarea serviciilor auto personale din cadrul administrației publice centrale și locale și corpul diplomatic.					
Obiective	1.Creșterea seturilor de date disponibile până la 500,0 în următorii 3 ani; 2.Instruirea a 2000 persoane în domenii relaționate cu guvernarea electronică; 3.Implementarea structurii M-Cloud de către autoritățile administrației publice centrale; 4.Crearea condițiilor de muncă adecvate pentru angajații instituțiilor publice; 5.Menținerea unui nivel înalt al serviciilor de transport prestate.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Asimilarea infrastructurii guvernamentale comune "M-Cloud" de către APC	r	%	10.0	27.0	17.0	La 31.12.2014 și-au migrat conținutul digital în platforma MCloud 18 APC
Vizite pe Portalul Serviciilor Guvernamentale	r	număr	250000.0	421146.0	171146.0	Portalul de servicii publice lansat pe 20.05.2012 cuprinde la zi: pe filiera informativă - 425 pașapoarte de servicii publice, iar pe filiera interactivă - permite accesul la 100 de e-servicii
Beneficiari direcți ai Proiectului	o	număr	80000.0	261521.0	181521.0	La total, serviciile tranzacționale Guvern către Cetățean, implementate în cadrul proiectului „e-Transformare a Guvernării”, au beneficiat peste 260,0 mii de cetățeni (e-aplicare pentru Cazierul Juridic, e-Stare Civilă, e-Visa, etc.)

Persoane instruite în TI și e-Guvernare în cadrul Proiectului	o	număr	1000.0	1188.0	188.0	În cadrul Proiectului „e-Transformare a guvernării” au fost instruiți un șir de funcționari publici angajați ai autorităților publice în gestionarea produselor concrete/ sisteme informaționale implementate în cadrul Proiectului. Alte circa 1300 persoane au fost instruite în cadrul activităților de training la Academia de Administrare Publică și instruirilor organizate de consultanții Centrului de Guvernare Electronică.
Seturi de date disponibile pe portalul Date Guvernamentale Deschise	o	număr	300.0	787.0	487.0	Portalul www.date.gov.md , lansat în aprilie 2011, cuprinde la zi 787 seturi de date publicate de peste 40 instituții publice.
Unități de transport deservite	o	număr	90.0	90.0	-	
Gradul de satisfacție al cetățenilor de calitatea serviciilor publice accesate online (portalul www.servicii.gov.md)	e	%	50.0	66.3	16.3	Centrul de Guvernare Electronică organizează anual sondaje naționale printre cetățeni cu privire la nivelul de satisfacție, susținere și asimilare a e-Guvernării în Republica Moldova. În anul 2014, peste 63% din respondenți au declarat că sunt satisfăcuți de calitatea serviciilor publice electronice accesate prin portalul guvernamental www.servicii.gov.md
Costul mediu de deservire a unui m2 de spațiu	e	mii lei	0.4	0.4	-	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	151160.0	159308.6	8148.5	

Pentru subprogramul „Servicii de suport pentru exercitarea guvernării” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 151160,0 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 180030,8 mii.lei, și executate la nivel de 88,5 la sută față de prevederi.

Subprogram	Susținerea diasporei					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Consolidarea diasporei moldovenești în scopul participării active a tuturor cetățenilor țării la viața economică, socială și culturală a țării					
Obiective	1.Susținerea centrelor de cultură și limbă maternă, deschise în țările-gazdă ale migranților; 2.Elaborarea platformei interactive de comunicare dintre Guvern-diasporă și diaspor-diasporă către sfârșitul anului 2014; 3.Implementarea Programului ”DOR”; 4.Acordarea de suport asociațiilor diasporei în organizarea Sărbătorilor naționale.					
Indicatori de	Tip	Unitatea	Aprobat	Executat	Devieri	Argumentare

performanță		de măsură	2014	2014	(+,-)	
Program implementat	r	%	100.0	100.0	-	
Platformă funcțională	r	%	100.0	100.0	-	
Numărul centrelor de cultură susținute	o	unități	100.0	104.0	4.00	Asociații, comunități, grupuri de inițiativă ale diasporei moldovenești și misiuni diplomatice ale RM au primit bunuri (manuale, cărți de literatură artistică, simboluri naționale, obiecte de artizanat și costume naționale) pentru susținerea activităților organizate în țările de reședință.
Numărul de turnee desfășurate	o	unități	20.0	31.0	11.00	În perioada raportată s-au organizat 31 turnee ale artiștilor din RM în 10 țări de destinație a cetățenilor moldoveni.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	2000.0	2999.2	999.2	

Pentru subprogramul „*Susținerea diasporei*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 2000,0 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 3000,0 mii.lei, și executate integral.

Subprogram	Sistemul de telecomunicații al autorităților publice					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Asigurarea autorităților administrației publice cu un sistem informațional de telecomunicații eficient și securizat, care reprezintă un instrument, în baza căruia se prestează un set larg de servicii informaționale și de telecomunicații.					
Obiective	Prestarea serviciilor de schimb informațional protejat interdepartamental pentru autoritățile publice și servicii de asigurare a canalului de legătură și acces la sistemele și resursele informaționale de stat – Intranet Guvernamental; prestarea serviciilor de acces securizat al autorităților publice la resursele rețelei globale Internet; prestarea serviciilor Sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice; prestarea serviciilor Sistemului de identificare electronică a funcționarului public.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata de integrare a serviciilor publice electronice cu Sistemul de identificare electronică a funcționarului public	r	%	95.0	95.0		
Numărul funcționarilor publici identificați în cadrul Sistemului de identificare a funcționarilor publici	r	număr	4000.0	4000.0		
Rata de reducere a timpului necesar pentru prelucrarea, procesarea și transmiterea datelor electronice	r	%	30.0	30.0		
Număr de instituții conectate și deservite în Sistemul de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	138.0	138.0		
Număr de conexiuni securizate asigurate pentru autoritățile administrației publice	o	număr	370.0	370.0		

Număr de stații de lucru conectate la rețeaua de Internet prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	9300.0	9300.0		
Număr de poste electronice deservite prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	9000.0	9000.0		
Număr de pagini oficiale ale autorităților publice, găzduite și deservite prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	160.0	160.0		
Număr de servicii publice electronice în care va fi integrat Sistemul de identificare electronică a funcționarului public	o	număr	15.0	15.0		
Număr de funcționari publici pasibili de identificare în cadrul Sistemului de identificare electronică a funcționarului public	o	număr	4000.0	4000.0		
Reducerea prețurilor pentru kiturile de semnătură digitală eliberate funcționarilor publici	e	%	40.0	40.0		
Reducerea costurilor pentru serviciile de creare și deservire a serverelor virtuale, colocare, găzduirea paginilor web, deservirea sistemelor informaționale automatizate	e	%	35.0	35.0		
Creșterea gradului de securitate a datelor electronice procesate și transmise prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	e	%	30.0	30.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	23350.00	23350.00		

Subprograme gestionate de Ministerul Economiei

Subprogram	Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Dezvoltarea și promovarea unor politici economice și programe eficiente menite să asigure o creștere calitativă					
Obiective	1. Realizarea Planului de activitate al Ministerului Economiei la nivel de 90% anual; 2. Asigurarea transparenței în procesul decizional al Ministerului; 3. Asigurarea dezvoltării profesionale continuă a fiecărui angajat cu cel puțin 40 de ore anual.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de realizare a Planului de activitate a Ministerului Economiei.	r1	%	90,0	93,0	3,0	
Gradul de armonizare a legislației la prevederile UE.	r2	%	90,0	90,0	-	
Acordul de Comerț Liber Comprehensiv și Aprofundat dintre RM și UE semnat.	r3	nr.	1,0	1,0	-	
Rapoarte privind analiza și evaluarea tendințelor de	o1	nr.	20,0	20,0	-	

dezvoltare social-economica in domeniile de competență.						
Numărul actelor normative elaborate, total.	o2	nr.	65,0	126,0	61,0	
Numarul proiectelor de legi	o3	nr.	20,0	28,0	8,0	
Numarul proiectelor de hotariri de Guvern.	o4	nr.	45,0	98,0	53,0	
Numarul de decizii semnate in cadrul sedintelor Consiliului Economic al CSI.	o5	nr.	4,0	3,0	-1,0	
Numarul de protocoale semnate in cadrul sedintelor Comisiilor interguvernamentale pentru colaborare economica, comerciala, stiintifica si tehnica.	o6	nr.	6,0	7,0	1,0	
Numarul angajatilor instruiti pe intern.	o7	nr.	100,0	98,0	-2,0	
Rata fluctuatiei personalului.	e1	%	10,0	16,6	6,6	
Ponderea actelor normative consultate public în total acte elaborate.	e2	%	90,0	80,5	-9,5	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	18261.5	18241.4	-20.1	

Subprogram	Reglementare prin licențiere					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Reglementarea eficientă a activității de întreprinzător prin licențiere.					
Obiective	1. Implementarea politicii statului privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător; 2. Asigurarea recepționării anuale a minim 25% din declarațiile / cererile pentru eliberarea, prelungirea și reperfectarea licenței prin Serviciul „e-Licențiere”; 3. Asigurarea verificării anual, prin intermediul ghișeului unic a 60% din actele permissive și confirmative pasibile anexării la declarația/cererea pentru eliberarea/prelungirea și reperfectarea licenței.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea declaratiilor, cererilor receptionate prin Serviciul "e-Licentiere".	r1	%	40,0	86,8	46,8	
Ponderea actelor permissive si confirmative verificate prin intermediul ghiseului unic	r2	%	60,0	60,0	0,0	
Numarul titularilor de licenta.	o1	nr.	10900,0	11165,0	265,0	
Numarul de controale inopinate efectuate	o10	nr.	70,0	58,0	-12,0	
Numarul de controale planificate efectuate	o11	nr.	130,0	363,0	233,0	
Numarul de licente eliberate si prelungite, total	o2	nr.	2380,0	3239,0	859,0	
<i>inclusiv întreprinderile nou create</i>	o3	nr.	600,0	639,0	39,0	
Numarul licențelor reperfectate	o4	nr.	1139,0	1555,0	416,0	
Numarul de excluderi/includeri a unitatilor de transport in anexele la licente	o5	r.	1650,0	1790,0	140,0	
Numarul de prescriptii emise	o6	nr.	245,0	390,0	145,0	
Numarul deciziilor de suspendare temporar a licentei	o7	nr.	85,0	101,0	16,0	
Numarul deciziilor de retragere a licentei	o8	nr.	170,0	387,0	217,0	
Numărul autorizațiilor eliberate pentru import/export în regim preferențial	o9	nr.	1050,0	149,0	-901,0	

Durata medie a executării declarației de eliberare/prelungire a licenței	e1	zile	3,6	3,6	0,0	
Durata medie a executării cererii de reperfectare a licenței	e2	zile	4,6	4,6	0,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	3310.0	3252.2	-57.8	

Subprogram	Administrarea patrimoniului de stat					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Administrarea eficientă și deetatzare proprietății publice de stat					
Obiective	1. Acumularea veniturilor în bugetul de stat în rezultatul privatizării și administrării proprietății publice; 2. Reducerea numărului complexelor de bunuri / constructii nefinalizate - proprietate de stat prin privatizare cu 10% anual; 3. Reducerea numărului întreprinderilor de stat si societăților cu cotă de participare a statului cu 15 % în anul 2014, față de anul 2013; 4. Coordonarea parteneriatelor public-private create anual.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Volumul investițiilor atrase prin privatizare, total	r1	mii lei	30065,0	55789,6	25724,6	
Venituri încasate la bugetul în rezultatul privatizării	r2	mii lei	240000,0	184079,0	-55921,0	
Venituri încasate la bugetul de stat (defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat, dividende aferente cotei de participare a statului în societățile)	r3	mii lei	108000,0	127470,0	19470,0	
Numărul de parteneriate public-private create	r4	nr.	11,0	5,0	-6,0	
Numărul întreprinderilor de stat (supuse/pasibile privatizării)	o1	nr.	114,0	134,0	20,0	
Numărul societăților pe acțiuni cu cota de stat (supuse/pasibile privatizării)	o2	nr.	98,0	109,0	11,0	
Numărul complexelor de bunuri/constructii nefinalizate supuse privatizării	o3	nr.	11,0	11,0	-	
Numărul total al bunurilor proprietate publică de stat deetatzate	o4	nr.	22,0	28,0	6,0	
Numărul întreprinderilor reorganizate (comasare, fuziune)	o5	nr.	10,0	8,0	-2,0	
Numărul întreprinderilor restructurate (asarea financiară sau lichidarea)	o6	nr.	12,0	5,0	-7,0	
Numărul deciziilor de suspendare temporară a licenței	e1	mii lei	19000,0	38779,89	19779,9	
Numărul deciziilor de retragere a licenței	e2	nr.	8,0	-	-8,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	14658.8	6246.7	-8412.1	

Subprograme gestionate de Ministerul Finanțelor

Subprogram	Politici și management în domeniul bugetar-fiscal					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Dezvoltarea și fortificarea politicii în domeniul finanțelor publice					
Obiective	<p>1.Consolidarea procesului de planificare multianuală cu atingerea unei consistențe maxime a legii bugetare anuale cu CBTM</p> <p>2.Implementarea graduală a metodologiei de bugetare pe programe cu acoperirea 100% către: anul 2014 – pentru bugetul de stat, anul 2015 – bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și anul 2016 – pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi</p> <p>3.Asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale și vamale, precum și stimularea creșterii economice.</p> <p>4.Asigurarea finanțării măsurilor prevăzute în bugetul de stat cu minimum de cheltuieli și la nivel optim de risc.</p> <p>5.Consolidarea răspunderii manageriale pentru optimizarea gestionării resurselor conform obiectivelor entității în baza principiilor bunei guvernări prin implementarea sistemului de management financiar și control și activității de audit intern în sectorul public.</p> <p>6.Consolidarea disciplinei întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.</p> <p>7.Elaborarea actelor normative în domeniul contabilității și auditului în sectorul corporativ.</p> <p>8.Generalizarea, analiza și întocmirea raportului anual privind executarea bugetului public național pe anul bugetar încheiat.</p> <p>9.Consolidarea și ajustarea cadrului normativ în domeniul executării de casă a bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, evidenței contabile și raportării în sistemul bugetar.</p> <p>10. Elaborarea și implementarea politicilor de prognozare și gestionare a lichidităților bugetului public național</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea mijloacelor bugetului public național gestionate prin contul unic trezorerial al MF	r	%	59,8	70,58	10,8	
Legea bugetară anuală consistentă cu CBTM la venituri	r	Devieri +/-	5	0		
Legea bugetară anuală consistentă cu CBTM la cheltuieli	r	Devieri +/-	6	0		
Ponderea serviciului datoriei de stat în veniturile pe component de bază a bugetului de stat	r	%	3,6	2,4	-1,2	Diminuarea acestui indicator comparativ cu valoarea prevăzută pe an, poate fi explicată prin micșorarea valorii serviciului datoriei de stat cu 18,8% și majorarea cu 3,7% a valorii înregistrate de VBBS la 31.12.2014, comparativ cu valoarea prevăzută pe anul 2014, la momentul aprobării programului
Ponderea întreprinderilor monitorizate de către MF, în totalul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat	r	%	95,0	95,1	0,1	

Gradul de menținere a plafonului trimestrial privind deficitul total de casă al guvernului central	r	%	100	100		
Pondere veniturilor fiscale în PIB	r	%	20	20,7	0,7	
Pondere bugetelor pe programe în suma totală a bugetului de stat	o	%	100	100		
Convenții de evitare a dublei impuneri și a Protocoalelor la acestea negociate/renegociate	o	unități	1,0	2,0	1,0	
Strategia națională de reforme a sistemului fiscal și vamal pe termen mediu 2013-2017 elaborată	o	unități	1,0	0	-1,0	A fost inițiată elaborarea proiectului Strategiei naționale de reformare a sistemului fiscal și vamal pe termen mediu 2013-2017, cu începerea lucrului asupra primelor capitole. În procesul de lucru asupra acesteia, s-a considerat inoportun de a continua elaborarea, din motiv că există deja Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020, aprobată prin HG nr.573 din 06 august 2013, care include în sine și domeniile fiscal și vamal.
Numărul rapoartelor privind monitorizarea financiară a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat întocmite	o	unități	4	4		
Numărul ordinelor de modificare și completare a actelor normative în domeniul sistemului trezorerial, evidenței contabile în sistemul bugetar elaborate	o	unități	44	49	5	
Numărul de prognoze operative (săptămânale, lunare, trimestriale, semestriale) privind gestionarea fluxului de numerar al bugetului public național elaborate	o	unități	74	77	3	
Numărul actelor normative în domeniul contabilității și auditului în sectorul corporativ elaborate	o	unități	3	13	10	
Numărul de instruiți în domeniul controlului financiar public intern raportat la numărul de funcționari instruiți	o	unități	3000	8737	5737	
Cadrul normativ în domeniul controlului financiar public intern actualizat	o	unități	1	3	2	
Numărul actelor legislative în	o	unități	16	57	41	

domeniul fiscal și vamal elaborate/modificate						
Codul Vamal nou al RM elaborat	o	unități	1	0	-1	Prin Legea nr.112 din 02 iulie 2014, Republica Moldova a ratificat Acordul de Asociere între RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, iar prin HG nr.808 din 02 iulie 2014 a fost aprobat Planul Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2014-2016, care prevăd că RM urmează să armonizeze legislația vamală națională la prevederile Codului Vamal Comunitar. În caest sens, continuarea procesului de lucru asupra elaborării noului Cod Vamal al RM a fost revizuit în conformitate cu prevederile și termenii specificați în documentele menționate supra.
Nivelul vărsării în buget a dividendelor și defalcărilor comparativ cu cel aprobat în Legea bugetului de stat pe anul respectiv	e	%	100	88,6	-11,4	Întreprinderile de stat au transferat în bugetul de stat defalcări din profitul net în mărime de 41533,8 mii lei, rata îndeplinirii fiind 145,7% din suma specificată la anexa nr.1 „Sinteza bugetului de stat pe venituri, cheltuieli, deficit și surse de finanțare” a Legii bugetului de stat pe anul 2014, prin Legea nr.399 din 23.12.2013. Societățile pe acțiuni au transferat în bugetul de stat dividend aferente cotei de participare a statului în mărime de 85983,0 mii lei, rata îndeplinirii fiind de 74,4% din suma specificată.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	46511,0	44922,7	-1588,3	

Subprogram	Administrarea veniturilor publice
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor
Scop	Asigurarea colectării transparente, integrale și în timp util a veniturilor bugetare prin sporirea conformării voluntare a contribuabililor, facilitarea comerțului internațional și combaterea fraudei și a traficului ilicit de mărfuri
Obiective	<u>I. Administrare fiscală</u> 1.Asigurarea colectării veniturilor la bugetul public național cel puțin la nivelul bugetat. 2.Majorarea eficienței controalelor fiscale bazate pe riscuri. 3. Diminuarea arieratelor la bugetul public național cu cel puțin 10 la sută față de perioada precedentă. 4.Dezvoltarea sistemului de declarare fiscală și facilitarea schimbului electronic de documente prin utilizarea tehnologiilor informaționale.

	5. Optimizarea procedurilor de administrare fiscală a contribuabililor mari. II. Administrare vamală 1. Asigurarea colectării veniturilor la bugetul public național cel puțin la nivelul bugetat. 2. Facilitarea traficului de mărfuri și creșterea ponderii procedurilor vamale simplificate în totalul procedurilor vamale. 3. Scăderea numărului de controale fizice. 4. Prevenirea și combaterea tentativelor de introducere în țară a mărfurilor suspecte a fi contrafăcute și a operelor pirat. 5. Perfecționarea sistemului de management al personalului și asigurarea unui comportament integru a colaboratorilor.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Cota declarațiilor vamale perfectate conform procedurii simplificate de vămuire	r	%	15	21	6	
Cota declarațiilor vamale de import direcționate pentru controlul fizic	r	%	25	21	-4	Performanța a fost atinsă datorită actualizării criteriilor de selectivitate naționale și ajustarea parametrilor de selectivitate precum și anularea unor criterii de selectivitate
Cota declarațiilor vamale de export direcționate pentru controlul fizic	r	%	10	8	-2	
Gradul de reducere a restanței la BPN în baza măsurilor de executare silită a obligațiilor fiscale	r	%	32	32,04	0,04	
Ponderea sumelor încasate din totalul sumelor calculate în rezultatul controalelor fiscale	r	%	40	16	-24	Pe parcursul anului 2014 au fost calculate în rezultatul controalelor suplimentar la buget suma de 1201,2 mln lei. Totodată suma de 959,8 mln lei a fost luată la evidență specială. Suma de 37,4 mln lei a fost micșorată în baza art.234 alin(2) din Codul fiscal. Astfel, suma calculată în rezultatul controalelor pasibile încasării constituie 204,1 mln lei, iar suma încasată este de 180,5 mln lei, ceea ce constituie 88%.
Ponderea veniturilor bugetare administrate de Serviciul Fiscal de Stat, încasate de la contribuabilii mari, în totalul încasărilor	r	%	55,5	56,3	0,8	
Ponderea dărilor de seamă prezentate în mod automatizat, în baza utilizării noilor tehnologii informaționale, în totalul dărilor de seamă prezentate de contribuabili	r	%	65,9	59,1	-6,8	
Rezultativitatea efectuării misiunilor de audit post-vămuire	r	%	65	58	-7	Ținta nu a fost atinsă din cauza ponderii ridicate de preaudit la procedurile simplificate de vămuire și misiuni de audit la solicitarea altor autorități.
Numărul cazurilor de reținere a	o	unități	100	24	-76	Ținta nu a fost atinsă din

mărfurilor suspecte a fi contrafăcute						cauza scăderii volumului de import și tranzit la frontiera cu Ucraina. Circa 80% din capturi în perioadele precedente fiind efectuate pe această porțiune a frontierei.
Numărul colaboratorilor vamali participanți la programe de formare în cadrul Centrului de instruire al SV	o	unități	1000	2189	1189	
Numărul dărilor de seamă recepționate și prelucrate	o	Mii unități	2000	1681,2	-318,8	Suma încasărilor obținute în urma aplicării modalității de executare silită față de contribuabilii restanțieri a fost depășită cu 51,9 mln lei față de suma prognozată.
Suma încasărilor obținute în urma aplicării modalității de executare silită față de contribuabilii restanțieri	o	Mln lei	430	481,9	51,9	
Costul administrării fiscale la un leu de venituri la BPN	e	lei	0,011	0,011		
Gradul de reducere a restanței recuperabile, comparativ cu începutul anului	e	%	10	0	-10	Comparativ cu începutul anului, restanța urma a fi redușă cu 10 puncte procentuale, prin urmare, restanța recuperabilă la situația din 31.12.2013 la BPN constituia 1056426 mii lei. Restanța recuperabilă la situația din 31.12.2014 constituie 1188218,7 mii lei și reprezintă o creștere cu 11,1. Această creștere se datorează faptului că restanța la BASS este determinată în baza soldului prezentat de CNAS cu încălcarea relațiilor între termenul de calculare 31.12.2014 și termenul de stingere 31.01.2015.
Durata medie a procedurii de trecere a mărfurilor peste frontieră la import	e	minute	20	25	5	
Durata medie a procedurii de trecere a mărfurilor peste frontieră la export	e	minute	15	30	15	
Costul administrării vamale la un leu de venituri	o	lei	0,017	0,018	0,001	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	560057,9	540881,2	-19176,7	

Subprogram	Executarea și raportarea bugetului public național					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea integrității și administrarea eficientă a finanțelor publice					
Obiective	1. Consolidarea gestionării mijloacelor bugetare prin sistemul trezorerial 2. Asigurarea eficacității măsurilor de control intern în efectuarea cheltuielilor bugetare 3. Asigurarea respectării regulilor de procesare și înregistrare a tranzacțiilor prin sistemul trezorerial					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de executare a cheltuielilor bugetului de stat	r	%	96,7	94,6	-2,1	Factorii care au influențat nivelul de executare sunt: întârzierea și repetarea în unele cazuri a procedurilor de achiziții publice; stoparea procedurilor de achiziții publice din cauza riscului neefectuării transferului conform prevederilor contractuale; neexecutarea tuturor ordinelor de plată prezentate trezoreriilor teritoriale, ca urmare a neatingerii nivelului de venituri aprobat (precizat) prin Legea bugetului de stat pe anul 2014.
Gradul de executare a bugetelor UAT	r	%	94,4	92,8	-1,6	
Numărul de contracte înregistrate	o	număr	176774	192740	15966	
Numărul de conturi trezoreriale gestionate ale executorilor de buget	o	număr	25274	51500	26226	
Numărul de extrase bancare prelucrate	o	număr	88146	94965	6819	
Numărul de documente de plată autorizate	o	număr	2332382	2664350	331968	
Numărul mediu de operațiuni ce îi revine unei unități din cadrul trezoreriilor teritoriale pentru executarea documentelor zilnice	e	număr	42	82	40	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	55854,0	57639,2	1785,2	

Pentru subprogramul „*Executarea și raportarea bugetului public național*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 55854,0 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 57687,0 mii.lei, și executate la nivel de 99,9 la sută față de prevederi.

Subprogram	Inspecta financiară
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor
Scop	Protecția intereselor financiare publice ale statului
Obiective	1. Asigurarea controlului financiar privind conformitatea operațiunilor și tranzacțiilor ce

	țin de gestionarea resurselor bugetului public național și a patrimoniului public 2.Creșterea capacității de acoperire a controalelor efectuate ca parte din cheltuielile bugetare totale 3.Creșterea eficienței de recuperare a pierderilor					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea inspectărilor (controalelor) financiare efectuate față de plan	r	%	100	155	55	
Gradul de acoperire cu inspectări (controale) a instituțiilor finanțate de la bugetul public național	r	%	38	33,3	-4,7	Devierea de 4,7 la sută s-a creat din motivul efectuării a unui număr mare de inspectări efectuate, în baza solicitărilor organelor de drept, la întreprinderile de stat, municipale, societăți comerciale, în a căror capital statul deține o cotă-parte care constituie 95,9% față de 12% planificate.
Gradul de acoperire cu inspectări (controale) a întreprinderilor de stat, municipale, societăți comerciale în al căror capital statul deține o cotă parte	r	%	12	95,9	83,9	
Numărul de inspectări (controale)financiara efectuate	o	unități	1120	1736	616	
Numărul de inspectări (controale) efectuate conform Programului de activitate	o	unități	870	1051	181	
Numărul de inspectări (controale) efectuate la solicitarea organelor ierarhic superioare, organelor de drept și altor solicitări	o	unități	250	959	709	
Acoperirea pagubelor constatate, încasarea sumelor calculate	e	%	38	17,5	-20,5	Acest indicator reflectă sumele acoperite și încasate în special în cadrul inspectărilor și informațiilor parvenite ulterior. În acest context, întru acoperirea integrală a sumelor depistate, pe parcursul anului 2014 au fost remise în adresa organelor de drept 519 materiale ale inspectărilor efectuate, suma totală a încălcărilor depistate constituind 594,5 mln lei, fiind intentate 213 dosare penale, iat în 58 cazuri s-au emis ordonanțe de refuz. În stadiu de examinare, la organele de drept la data de raport, se află 248 materiale.
Volumul mijloacelor	e	%	49	75,7	26,7	

financiare supuse inspectării (controlului) financiare						
Cheltuieli, total	x	Mii lei	14898,0	15506,4	608,4	

Pentru subprogramul „*Inspecția financiară*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 14898,0 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 15546,6 mii.lei, și executate la nivel de 99,7 la sută față de prevederi.

Subprogram	Supravegherea activității de audit					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea eficienței activității de audit prin creșterea calității lucrărilor de audit prestate					
Obiective	1.Creșterea cu cel puțin 5% anual a capacității de verificare (monitorizare) în numărul total de societăți de audit, auditori întreprinzători individuali 2.Îmbunătățirea procedurii de efectuare a controlului calității lucrărilor de audit 3.Îmbunătățirea calității serviciilor de audit prestate de către societățile de audit, auditorii întreprinzători individuali					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de conformare a auditorilor cerințelor privind formarea profesională continuă	r	%	98	99	1	
Gradul de conformare a societăților de audit, auditori întreprinzători individuali cu legislația în vigoare privind prezentarea informației privind respectarea procedurilor de control al calității lucrărilor de audit și raportul privind transparența	r	%	98	100	2	
Ponderea societăților de audit, auditorilor întreprinzători individuali supuse monitorizării	o	%	22	7	-15	
Metodologia privind efectuarea controlului calității lucrărilor de audit elaborată și aprobată	o	unități	1	1		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	322,6	187,1	-135,5	

Subprogram	Administrarea achizițiilor publice					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea integrității și administrarea eficientă a finanțelor publice prin promovarea unor achiziții publice transparente și competitive					
Obiective	1.Monitorizarea și supravegherea corectitudinii realizării achizițiilor publice 2. Asigurarea respectării legislației în vigoare de către executorii de buget privind achizițiile publice 3. Creșterea transparenței procedurilor de achiziții publice prin consolidarea cadrului normativ 4. Creșterea ponderii procedurilor de achiziții electronice					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Documentația standard privind procedurile de achiziții publice	r	unități	1	1		

elaborată						
Pondere a sumei achizițiilor publice electronice în totalul achizițiilor publice	r	%	25	35	10	
Buletinul achizițiilor publice elaborate și diseminat	r	unități	1000	1760	760	
Numărul persoanelor din autoritățile contractante instruite	o	unități	60	1655	1595	
Numărul documentelor de licitație înaintate de autoritățile contractante	o	unități	1400	2559	1159	
Numărul dărilor de seamă privind procedurile de achiziții publice	o	set	4500	11203	6703	
Numărul contractelor de achiziții publice încheiate în urma procedurilor de achiziție, cu excepția celor încheiate în urma procedurii prin cerere a ofertelor de prețuri	o	unități	10000	17654	7654	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	9245,9	9410,7	164,9	

Pentru subprogramul „*Administrarea achizițiilor publice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 9245,9 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 9646,1 mii.lei, și executate la nivel de 97,6 la sută față de prevederi.

Subprograme gestionate de Biroul Național de Statistică

Subprogram	Politicii și management în domeniul statisticii					
Autoritate publică centrală	Biroul Național de Statistică					
Scop	Asigurarea autorităților publice centrale și locale, agenților economici, publicului larg, respectiv a tuturor categoriilor de utilizatori atât interni, cât și externi cu informație statistică calitativă și comparabilă la nivel internațional, vizînd situația și dezvoltarea social-economică și demografică a țării. Asigurarea realizării Programului de dezvoltare strategică a Biroului Național de Statistică.					
Obiectivul	Producerea și diseminarea statisticii oficiale respectînd Principiile Fundamentale a Statisticii Oficiale.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Aplicarea metodologiilor actualizate pentru calcularea principalilor indicatori socio-economici	r1	%	100	100	0	
Publicații statistice elaborate și diseminate	r2	număr	28.0	34.0	6.0	Cu suportul organismelor internaționale suplimentar au fost elaborate și plasate pe site-ul BNS publicațiile: „Femeile și bărbații în agricultura Republicii Moldova”, „Utilizarea timpului de către femei și bărbați”, „Portretul statistic al femeilor și bărbaților”, „Tranziția de la școală la muncă”, „Ocrotirea

						sănătății”.
Informații operative și note informative elaborate pe diverse domenii	r3	număr	145.0	145.0	0.0	
Chestionare completate la solicitarea organizațiilor internaționale	o1	număr	90.0	96.0	6.0	La solicitarea organismelor internaționale (UNIDO, UNSD, ONU, FMI, Eurostat) au fost completate și prezentate 6 chestionare.
Serii de date completate în Baza de Date pe pagina oficială a BNS	o2	număr	586.0	702.0	116.0	Seriile de date au fost suplimentate cu informația în profil teritorial.
Pagina Web a BNS elaborată și atractivă pentru utilizatorii interni și externi	e1	Număr de accesări	442000,0 / 1900.0	502000.0	60000.0	Traficul pe site-ul BNS a crescut cu 11% în comparație cu anul 2013.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	19317,1	18120,3	-1196,8	

Subprogram	Lucrări statistice					
Autoritate publică centrală	Biroul Național de Statistică					
Scop	Elaborarea informației statistice relevante, corecte, precise și în termeni utili în vederea satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății; diseminarea informației statistice către organele administrației publice locale.					
Obiectivul	Realizarea lucrărilor statistice prevăzute în programul de Lucrări Statistice.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Cercetările statistice prevăzute în Programul de Lucrări Statistice realizate	r1	%	100.0	98.7	-1.3	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor n-a prezentat informația din lucrările nr.122 și 123 (1 și 2) deoarece n-a fost încheiat acordul de colaborare.
Publicații statistice elaborate și diseminate	r2	număr	28.0	34.0	6.0	Cu suportul organismelor internaționale suplimentar au fost elaborate și plasate pe site-ul BNS publicațiile: „Femeile și bărbații în agricultura Republicii Moldova”, „Utilizarea timpului de către femei și bărbați”, „Portretul statistic al femeilor și bărbaților”, „Tranziția de la școală la muncă”, „Ocrotirea sănătății”.

Rapoarte trimestriale vizînd situația social-economică a municipiului / raionului elaborate pentru diseminare APL	r3	număr	140.0	140.0	0.0	
Informația statistică produsă conform metodologiilor internaționale și europene pentru necesitățile utilizatorilor interni și externi	o1	%	100.0	100.0	0.0	
Pagina web actualizată cu informație și date statistice actuale, corecte și în termeni oportuni	o2	%	100.0	119.8	19.8	Banca de date a fost suplinită cu un domeniu nou „Statistica Gender” și unele subdomenii noi („Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii”, „Consumul produselor alimentare”) și 144 tabele noi.
Note informative și informații operative elaborate pe diverse domenii economice, în profil teritorial pentru APL	o3	număr	400.0	553.0	153.0	
Baza de date de pe pagina oficială actualizată cu indicatori relevanți conform Programului de Lucrări Statistice	o4	%	100.0	119.8	19.8	
Buletine statistice cu date generalizate în profil teritorial	o5	număr	4500.0	6586.0	2086.0	La solicitarea APL au fost prezentate date statistice suplimentare, neincluse în lista de distribuire a informației.
Indicatori statistici relevanți, fiabili și în termeni oportuni, prezentați APC, APL și altor utilizatori	e1	%	100.0	146.3	46.3	La solicitarea APL au fost prezentate date statistice suplimentare, neincluse în lista de distribuire a informației
Cercetări statistice organizate și efectuate în baza principiilor metodologice și organizaționale conform standardelor europene și celor internaționale	e2	%	100.0	100.0	0.0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	47988,4	48034,7	46,3	

Pentru subprogramul „*Lucrările statistice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 47988,4 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 49012,3 mii.lei, și executate la nivel de 98,0 la sută față de prevederi.

Subprogram	Desfășurarea recensămintelor					
Autoritate publică centrală	Biroul Național de Statistică					
Scop	Formarea resurselor informaționale privind numărul populației țării, repartizarea ei teritorială în corespundere cu caracteristicile demografice, socio-economice, naționale, lingvistice, nivelul de instruire, precum și date referitoare la gospodăriile casnice, locuințe și condițiile de locuit.					
Obiectivul	Implementarea acțiunilor privind efectuarea Recensământului populației și a locuințelor conform prevederilor Legii nr. 90 din 26.04.2012 „Privind efectuarea Recensământului Populației și a Locuințelor din Republica Moldova în anul 2014” și altor acte normative.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Personalul pentru Recensământ recrutat conform Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.967 din 21 decembrie 2012	r4	număr	9804.0	14067.0	4263.0	Au fost transferate organelor teritoriale de statistică, resurse financiare pentru 11.334 unități de recenzori; 2331 unități de instructori-controlori 301 unități de șefi de circumscripție; 52 unități responsabili de RPL; 39 unități de contabili și 10 persoane - personal temporar în secția recensământ (pe diferite perioade).
Personalul recrutat pentru efectuarea RPL, instruit conform planului calendaristic elaborat de către BNS	o1	număr	9804.0	14067.0	4263.0	Au fost transferate organelor teritoriale de statistică, resurse financiare pentru 11.334 unități de recenzori; 2331 unități de instructori-controlori 301 unități de șefi de circumscripție; 52 unități responsabili de RPL; 39 unități de contabili și 10 persoane - personal temporar in secția recensământ (pe diferite perioade).
Datele Recensământului colectate	o2	%	100.0	100.0	-	
Rezultatele Recensământului agregate, analizate și diseminate	o4	%	100.0	50.0	-50.0	Au fost agregate, analizate și diseminate rezultatele preliminare ale recensământului populației și al locuințelor din 2014. Pentru prelucrarea datelor finale nu a fost achiziționat softul specializat, din lipsa surselor financiare.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	36000,0	72328,1	36328,1	

Pentru subprogramul „Desfășurarea recensămintelor” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 36000,0 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 74242,5 mii.lei, și executate la nivel de 97,4 la sută față de prevederi.

Subprograme gestionate de Biroul Relații Interetnice

Subprogram	Politici și managementul în domeniul minorităților naționale					
Autoritate publică centrală	Biroul Relații Interetnice					
Scop	Promovarea politicii de stat a Republicii Moldova în domeniul relațiilor interetnice, funcționării limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova și colaborarea cu persoanele originare din Republica Moldova domiciliate peste hotare					
Obiective	1. Monitorizarea și implementarea actelor normative în domeniul relațiilor interetnice; 2. Asigurarea continuă a protecției minorităților naționale împotriva discriminării pe criterii de etnie, rasă, religie, prin măsuri de incluziune socială în vederea promovării culturii, tradițiilor, limbii minorităților naționale; 3. Elaborarea Programului de Stat pentru asigurarea condițiilor necesare pentru studierea și aplicarea limbii oficiale a Republicii Moldova de către cetățenii alolingvi, inclusiv de către funcționarii publici și aleșii locali pentru anii 2014-2015.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de implementare a actelor normative monitorizate	r1	%	100,0	100,0	0,0	
Gradul de instruire a cetățenilor alolingvi	r3	%	100,0	100,0	0,0	
Numărul de acte normative elaborate;	o1	unit.	12,0	12,0	0,0	
Numărul de măsuri întreprinse în privința prevenirii și combaterii discriminării rasiale, de etnie, religie, etc.	o2	unit.	20,0	20,0	0,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	2354,7	2279,5	-75,2	

Subprogram	Relații interetnice					
Autoritate publică centrală	Biroul Relații Interetnice					
Scop	Promovarea culturii, tradițiilor și limbilor minorităților naționale din Republica Moldova.					
Obiective	1. Monitorizarea și implementarea actelor normative în domeniul relațiilor interetnice; 2. Asigurarea continuă a protecției minorităților naționale împotriva discriminării pe criterii de etnie, rasă, religie, prin măsuri de incluziune socială în vederea promovării culturii, tradițiilor, limbii minorităților naționale; 3. Elaborarea Programului de Stat pentru asigurarea condițiilor necesare pentru studierea și aplicarea limbii oficiale a Republicii Moldova de către cetățenii alolingvi, inclusiv de către funcționarii publici și aleșii locali pentru anii 2014-2015.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea meselor rotunde, conferințelor, festivalurilor organizate;	r1	%	100,0	100,0	0,0	
Numărul meselor rotunde, conferințelor și festivalurilor organizate;	o1	unit.	25,0	25,0	0,0	
Costul activităților organizate pentru susținerea minorităților naționale	e1	mii lei	393,8	393,8	0,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	393,8	416,5	22,7	

Pentru subprogramul „*Relații interetnice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 393,8 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 418,0 mii.lei, și executate la nivel de 99,6 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Serviciul de Stat de Arhivă

Subprogram	Servicii de arhivă					
Autoritate publică centrală	Serviciul de Stat de Arhivă al RM					
Scop	Asigurarea integrității, valorificării și completării continue a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc					
Obiective	<p>1.Efectuarea anuală a ordonării tehnico-științifice a documentelor existente în circa 710/800 instituții (surse de completare a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc). 2..Preluarea anuală spre depozitarea de stat a 18,72/ 22,284 mii dosare din instituțiile surse de completare a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc, patronate de serviciile de arhivă municipale și raionale</p> <p>3.Verificarea anuală a existentului și stării fizice a 212,7/ 266,023 mii unități păstrare întru asigurarea integrității Fondului Arhivistic de Stat.</p> <p>4.Întocmirea anuală a 37,8/ 38,660 mii certificate elaborate în baza documentelor preluate spre păstrarea de stat, la solicitările persoanelor fizice și juridice, din țară și de peste hotare.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea instituțiilor supuse ordonării tehnico-științifice în numărul total de instituții prevăzute pe an.	r1	%	100	100		
Gradul de preluare spre păstrarea de stat a dosarelor din instituțiile FAS.	r2	%	100	100		
Gradul de verificare a existentului și stării fizice a documentelor.	r3	%	100	100		
Cota parte a certificatelor eliberate solicitanților din numărul total de cereri înregistrate spre executare.	r4	%	100	100		
Dosare ordonate tehnico-științific.	o1	mii unități	26.3	49.9	23.6	Nu putem planifica întocmai numărul de instituții care vor fi ordonate. Instituțiile arhivistice planifică un anumit număr de dosare, dar reușesc să execute lucrări de ordonare într-un număr suplimentar.
Dosare preluate spre păstrarea de stat.	o2	mii unități	18.72	22.28	3.56	Indicatorul a fost suprarrealizat din cauza faptului că, sunt cazuri cînd instituțiile lichidate nu dispun de succesori în drepturi și instituțiile arhivistice sunt obligate să preia la păstrare de stat documentele acestora (neplanificat).
Dosare supuse verificării existentului și stării fizice.	o3	mii unități	212.7	266.1	53.4	Devierile le motivăm prin planificarea uneori inexactă, dar totodată, în urma lucrărilor de verificare pot fi descoperite dosare ce vor fi preluate ulterior spre păstrarea de stat.

Numărul de certificate eliberate populației.	o4	mii cereri	37.8	38.7	0.9	Conform instrucțiunilor arhivistice ce țin de planificarea activității, numărul acestora nu-l putem planifica și nici indica. Nu putem cunoaște cu exactitate numărul de cereri ce vor parveni spre executare în instituțiile de arhivă.
Costul mediu zilnic de ordonare tehnico-științifică a documentelor, conform normei aprobate (110 dosare/zi).	e1	lei	313	313		
Costul mediu zilnic de preluare a dosarelor spre păstrarea de stat, conform normei aprobate (300 dosare/zi).	e2	lei	288	288		
Costul mediu zilnic de verificare a existentului și stării fizice a documentelor conform normei aprobate (350 dosare/zi).	e3	lei	160	160		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	7363,7	6427,0	-936,7	

Subprogram gestionat de Comisia Națională de Integritate

Subprogram	Controlul și soluționarea conflictelor de interese					
Autoritate publică centrală	Comisia Națională de Integritate					
Scop	Asigurarea integrității în exercitarea funcțiilor publice de către subiecții declarării, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și utilizarea eficientă a capacităților instituționale					
Obiective	<p>1. Aplicarea instrumentelor de prevenire a corupției la nivel individual și instituțional, prin evaluarea veniturilor și proprietăților, a incompatibilităților și a conflictelor de interese în exercitarea funcțiilor publice.</p> <p>2. Informarea și pregătirea profesională a subiecților declarării, a persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor, a conducătorilor de entități în care activează aceste persoane, în vederea respectării și aplicării corecte normelor legale pe domeniile de competență a Comisiei Naționale de integritate.</p> <p>3. Desfășurarea activităților de informare și educare a societății civile și a jurnaliștilor în procesul de monitorizare a exercitării conforme a funcțiilor publice, în vederea descurajării faptelor de comportament corupțional ale subiecților declarării.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de verificare a declarațiilor pe venituri si proprietati si a declarațiilor de interese personale, in baza criteriilor de prioritizare si procedurilor de lucru interne aprobate prin act administrativ	r	%	20.0	13.0	-7.0	executarea incompletă se datorează perioadei de control a declarațiilor, care este: 01.04.14 – 31.03.15, astfel, în această perioadă au fost supuse controlului 13% din cuantumul stabilit, cele 7% urmează a fi verificate în perioada ce urmează: 01.01.2015 – 31.03.15.
Gradul de implementare a actelor de constatare si deciziilor Comisiei Nationale de Integritate	r	%	100.0	100.0		

Gradul de implementare a societății civile în activitățile desfășurate de Comisia Națională de Integritate	r	%	100.0	100.0		
Numărul de încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților și veniturilor depistate, tratate, soluționate și adresate după competența organelor penale sau fiscale	o	Nr. de acte de constatare	20.0	122.0	102.0	supraexecutarea se datorează volumului mare de sesizări, parvenite de la instituțiile mass-media
Numarul de activitati de informare, educare si instruire organizate in domeniul de competenta a Comisiei	o	Nr. de activități	20.0	56.0	36.0	volumul depășit al cuantumului de timp, se datorează complexității cauzelor examinate, în special datorită necesității investigării corelative a dimensiunilor suplimentare.
Numarul de propuneri, recomandari de imbunatatire a cadrului legal formulate si adoptate	o	Nr. de proiecte	2.0	50-prop. 4-proiecte		
Timpul mediu utilizat de către angajați la examinarea materialelor și perfectarea rezultatelor controalelor	e	Nr.zile	30.0	60.0	30.0	datorează complexității cauzelor examinate, în special datorită necesității investigării corelative a dimensiunilor suplimentare. (ex. Control intentat pe dimensiunea încălcării regimului juridic al veniturilor și proprietății, ulterior se conturează tangența cu dimensiunile: interese personale și incompatibilități)
Timpul mediu utilizat pentru organizarea și desfășurarea sesiunilor de informare și instruire a subiecților declarării și persoanelor colectori	e	Nr.zile	5.0	5.0		
Costul mediu al organizării unui eveniment/activitate de instruire/educare	e	lei	2000.0	2000.0		
Cheltuieli, total		Mii lei	4044,2	3790,8	-253,4	

Subprogram gestionat de Comisia Electorală Centrală

Subprogram	Sistemul electoral
Autoritate publică centrală	Comisia Electorală Centrală
Scop	Crearea condițiilor necesare pentru exercitarea de către cetățeni a dreptului constituțional de a alege și de a fi ales în cadrul unor alegeri libere și corecte

Obiective	<p>1.Implementarea și utilizarea deplină, cu excepția e-voting, a SIAS "Alegeri" către anul 2015;</p> <p>2.Informarea și educarea electorală a alegătorilor, inclusiv cei aflați peste hotarele țării, prin desfășurarea campaniilor electorale și realizarea activităților de educare;</p> <p>3.Desfășurarea alegerilor parlamentare din anul 2014;</p> <p>4.Certificarea funcționarilor electorali implicați în desfășurarea alegerilor parlamentare și locale generale din anul 2014 și 2015 respectiv;</p> <p>5.Elaborarea și ajustarea cadrului normativ intern al Comisiei Electorale Centrale și a celui conex, în vederea asigurării finanțării partidelor politice și campaniilor electorale conform rezultatelor alegerilor din anii 2015 și 2017;</p> <p>6.Ajustarea cadrului normativ intern al autorității, în contextul certificării ISO.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
SIAS "Alegeri" implementat	r	%	100.0	100.0		
Alegeri parlamentare desfășurate	r	%	100.0	100.0		
Acte normative aprobate (finanțarea partidelor politice)	o	unități	4.0	11.0	7.0	
Acte normative aprobate (ajustare ISO)	o	unități	20.0	54.0	34.0	
Funcționari electorali certificați	o	persoane	23000.0	24119.0	1119.0	
Campanii de informare	o	unități	3.0	3.0		
Activități de educație electorală	o	unități	15.0	15.0		
Cheltuieli medii ce țin de certificarea unui funcționar electoral	e	lei	157.0	130.0	-27.0	Reducerea cheltuielilor medii ce țin de certificarea unui funcționar electoral a fost cauzată de acoperirea parțială costurilor respective de către partenerii externi de dezvoltare a Republicii Moldova.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	93577.4	80689.2	-12888.2	

Subprogram gestionat de Serviciul de Curieri Speciali

Subprogram	Sistemul de curierat					
Autoritate publică centrală	Serviciul de Stat de Curieri Speciali					
Scop	Organizarea unui sistem eficient de predare a corespondenței parlamentare, diplomatice, a trimiterilor ce se constituie secret de stat și comerciale ale autorităților administrației publice, a corespondenței șefilor de state, șefilor de guverne, ale statelor participante la Acordul Interguvernamental cu privire la Serviciul de Curieri Speciali al CSI.					
Obiective	Asigurarea în totalitate a integrității corespondenței autorităților publice centrale și locale, precum și distribuirea operativă a acestora către destinatari.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea corespondenței recepționate de către APC și APL în totalul	r1	%	100,0	100,0	0,0	

corespondenței.						
Numărul total al actelor de corespondență distribuite către APC și APL.	o1	uc.	177824,0	179350,0	1526,0	
Costul mediu de distribuire a unui set de acte de corespondență informațională a statului.	e1	lei	16,95	16,95	0,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	3302.6	3611.7	309.1	

Pentru subprogramul „Sistemul de curierat” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 3302,6 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 3692,7 mii.lei, și executate la nivel de 97,8 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Centrul pentru Drepturile Omului

Subprogram	Respectarea drepturilor și libertăților omului					
Autoritate publică centrală	Centrul pentru Drepturile Omului					
Scop	Supravegherea și asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, alte entități, precum și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.					
Obiective	<p>1.Asigurarea realizării progresive a drepturilor omului prin influențarea politicilor publice și prin contribuirea la perfecționarea actelor normative cu sporirea numărului de propuneri înaintate pînă la 2% anual;</p> <p>2.Sporirea gradului de abilitare juridică a populației, inclusiv a grupurilor minoritare și social vulnerabile, prin creșterea numărului acțiunilor de promovare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cu 10% anual;</p> <p>3.Repunerea în drepturi a persoanelor, care au avut de suferit urmare a acțiunilor/inacțiunilor autorităților publice și persoanelor cu funcții de răspundere prin sporirea, cu 5 % anual, a numărului cererilor satisfăcute, din numărul cererilor acceptate spre examinare;</p> <p>4.Sporirea numărului vizitelor în locurile care asigura detenția persoanelor, cu 5% anual, în scopul asigurării continue a protecției persoanelor împotriva torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante (activitatea mecanismului național de prevenire a torturii - MNPT).</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea sesizărilor acceptate spre examinare de către Curtea Constituțională	r	%	92.0	100.0	8.00	Toate sesizările s-au încadrat în cerințele stabilite de Curtea Constituțională, fapt ce confirmă calitatea întocmirii calitative a sesizărilor.
Ponderea actelor normative modificate din numărul propunerilor înaintate	r	%	62.0	45.0	-17.0	Procedura este complexa și o bună parte din propunerile înaintate sunt în procedură de examinare
Ponderea cererilor satisfăcute din numărul celor acceptate spre examinare	r	%	30.0	32.0	2.0	În perioada de referință au parvenit mai multe adresări de la persoane în care se invocă probleme ce țin de competența instituției, dar și performanța mai înaltă a colaboratorilor a făcut posibilă identificarea mai multor aspecte

						problematică din adresările persoanelor.
Rata vizitelor efectuate în raport cu anul precedent (activitate MNPT)	r	%	10.0		-10.0	Odată cu intrarea în vigoare a noii legi cu privire la Avocatul Poporului 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii nu funcționează, deoarece nu este numit Avocatul Poporului și nu este creat Consiliul de prevenire a torturii în calitate de Mecanism. Datele raportate reprezintă activitatea realizată în contextul activității de prevenire a torturii.
Ponderea recomandărilor implementate (activitate MNPT)	r	%	90.0	88.0	-2.0	Odată cu intrarea în vigoare a noii legi cu privire la Avocatul Poporului 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii nu funcționează, deoarece nu este numit Avocatul Poporului și nu este creat Consiliul de prevenire a torturii în calitate de Mecanism. Datele raportate reprezintă activitatea realizată în contextul activității de prevenire a torturii.
Proiecte de acte normative avizate	o	unități	31.0	65.0	34.0	Autoritățile publice au solicitat opinia CpDOM la mai multe proiecte de acte normative, astfel numărul prognozat s-a majorat considerabil.
Acte de reacționare elaborate	o	unități	159.0	131.0	-28.0	Actele de reacționare se elaborează în cazul în care se constată încălcarea drepturilor omului. Dat fiind faptul că au fost constatate mai puține încălcări și numărul actelor de reacționare s-a diminuat.
Propuneri de modificare a actelor normative	o	unități	13.0	7.0	-6.0	Propunerile de modificare a legislației se înaintează subiecților cu drept de inițiativă legislativă în cazurile în care se identifică unele lacune/imperfecțiuni în legislație din perspectiva drepturilor omului. Dat fiind faptul că au fost constatate mai puține imperfecțiuni în legislație, dar și din cauza perioadei electorale s-a înregistrat această diferență de date prognozată și executate.
Sesizări la Curtea Constituțională	o	unități	7.0	4.0	-3.0	În legătură cu faptul că mandatul a trei avocați parlamentari a, care sunt subiecți cu drept de sesizare a Curții Constituționale, a expirat, iar succesorii de competență ai acestora - Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului nu au fost numiți, a creat dificultăți în realizarea acestei atribuții.
Acțiuni de promovare a drepturilor omului	o	unități	83.0	136.0	53.0	Din cauza necesității și solicitărilor apărute de realizare a unor acțiuni de promovare a drepturilor omului numărul acțiunilor realizate s-a majorat considerabil.
Publicații elaborate	o	unități	9.0	14.0	5.0	Dat fiind necesitatea apărută s-au elaborat publicații suplimentare la cele planificate, micșorându-se costurile per publicație pentru a ne încadra în resursele financiare alocate.
Vizite efectuate în locurile de detenție (activitatea MNPT)	o	unități	262.0	128.0	-134.0	Odată cu intrarea în vigoare a noii legi cu privire la Avocatul Poporului 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii nu funcționează,

						deoarece nu este numit Avocatul Poporului și nu este creat Consiliul de prevenire a torturii în calitate de Mecanism. Datele raportate reprezintă activitatea realizată în contextul activității de prevenire a torturii.
Rapoarte cu recomandari elaborate (activitatea MNPT)	o	unități	35.0	18.0	-17.0	Odată cu intrarea în vigoare a noii legi cu privire la Avocatul Poporului 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii nu funcționează, deoarece nu este numit Avocatul Poporului și nu este creat Consiliul de prevenire a torturii în calitate de Mecanism. Datele raportate reprezintă activitatea realizată în contextul activității de prevenire a torturii.
Timpul necesar pentru elaborarea și înaintarea sesizării la Curtea Constituțională	e	zile	60.0	60.0		
Costul mediu per acțiune de promovare a drepturilor omului realizat	e	mii lei	12.3	2.1	-10.2	Din cauza că au avut loc mai multe acțiuni de promovare decât au fost planificate, însă resursele financiare sunt limitate, corespunzător s-a mers pe calea micșorării costurilor per acțiune
Costul mediu per publicatie	e	mii lei	4.5	4.5		
Timpul necesar pentru înaintarea actului de reacționare	e	zile	5.0	5.0		
Timpul mediu necesar pentru înaintarea raportului cu recomandari (activitatea MNPT)	e	zile	5.0	5.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	7988.60	7667.4	-321.2	

Subprogram gestionat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Subprogram	Politici și management în domeniul dezvoltării informaționale
Autoritate publică centrală	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
Scop	Viabilitatea politicilor performante și a cadrului normativ-juridic în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.
Obiective	<p>1) Crearea către anul 2015 a unui cadru legislativ eficient pentru activitatea sectorului TIC, armonizat la directivele UE;</p> <p>2) Crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor de comunicații electronice, poștale și industriei TIC prin elaborarea anuală a 10 acte normative/legislative și a 5 Documente de Politici;</p> <p>3) Promovarea continuă a sectorului TIC prin participarea anuală la activitățile organizațiilor internaționale de profil și semnarea a 6 Acorduri de Cooperare cu partenerii internaționali către anul 2016;</p> <p>4) Asigurarea tranziției de la televiziunea analogică terestră la cea digitală prin activități de promovare până în anul 2015.</p> <p>5) Elaborarea cadrului juridic-normativ pentru perfectarea sistemului național al actelor de identitate a cetățenilor (Pașaport biometric, Buletin electronic), precum și a registrelor de stat, către finele anului 2014;</p> <p>6) Asigurarea preschimbării integrale a pașapoartelor de tip vechi cu acte de identitate noi, către sfârșitul anului 2014.</p>

Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata actelor normative (interne) aprobate din total necesar	r	%	90.0	100.0	10.0	În anul 2014 numărul proiectelor elaborate a depășit de 2 ori numărul actelor planificate.
Rata actelor legislative elaborate din total necesar	r	%	95.0	220.0	125.0	
Procentul documentelor de politici elaborate din total necesar	r	%	100.0	120.0	20.0	
Rata de penetrare a internetului de bandă largă	r	%	18.0	14.3	-3.7	Indicatorul nu a fost atins din cauza puterii de cumpărare reduse a populației.
Ponderea pașapoartelor de tip vechi preschimbate, din total necesar	r	%	100.0	100.0		
Numărul de acte normative (interne) aprobate	o	acte	10.0	114.0	104.0	
Numărul de acte normative/legislative elaborate	o	acte	10.0	22.0	12.0	
Numărul de documente de politici elaborate	o	documente	5.0	6.0	1.0	
Numărul de Acorduri de cooperare cu parteneri internaționali semnate	o	acorduri	2.0	2.0		
Numărul de evenimente/intruniri cu parteneri internaționali organizate	o	evenimente	5.0	5.0		
Numărul pașapoartelor de tip vechi preschimbate	o	pașapoarte	207100.0	223373.0	16273.0	
Numărul acțiunilor de promovare de trecere la televiziunea digitală realizate	o	număr	10.0	15.0	5.0	Pe parcursul anului au fost realizate următoarele activități privind promovarea acțiunii date: 1) publicații în presă; 2) interviuri la TV și radio; 3) comunicate pe pagina web a MTIC; 4) Masa rotundă „Aspectele tehnice a Televiziunii Digitale Terestre. Prezentul și perspectiva în Moldova”.
Numărul de acte normative elaborate per persoană	e	acte	2.0	2.0		
Cost mediu pe unitate, ce ține de preschimbarea unui pașaport de tip vechi	e	lei/unitate	130.0	194.5	64.5	Costul mediu pe unitate ce ține de preschimbarea unui pașaport de tip vechi include și cheltuielile pentru deplasarea oficiului mobil pentru prestarea serviciului în cauză.
Timpul de procesare a unui aviz	e	zile	10.0	10.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	30128.6	28651.8	-1476.8	

Subprogram gestionat de Centrul Serviciului Civil

Subprogram	Servicii de alternativă în domeniul apărării naționale					
Autoritate publică centrală	Centrul Serviciului Civil					
Scop	Asigurarea organizării și executării serviciului civil prin elaborarea și promovarea bazei legislative și normative în domeniul dat.					
Obiective	1. Asigurarea controlului activității structurii raionale a serviciului civil; 2. Asigurarea virării la bugetul de stat, în proporție de 100 % a veniturilor acumulate din plata executanților serviciului civil.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Cota virării în bugetul de stat a veniturilor din salariul executanților serviciului civil.	r1	%	100,0	100,0	0,0	
2. Numărul de controale efectuate anual privind executarea serviciului civil.	o1	unit.	700,0	792,0	92,0	
3. Costul mediu al unui control efectuat.	e1	lei	1406,0	1240,0	-166,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	1130.9	1121.8	-9.1	

Subprogram gestionat de Consiliul Concurenței

Subprogram	Protecția Concurenței					
Autoritate publică centrală	Consiliului Concurenței					
Scop	Protecția, menținerea și stimularea concurenței					
Obiective	1. Promovarea culturii concurențiale prin organizarea a 24 de apariții în mass-media în anul 2014; 2. Prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale prin desemnarea a 10 seminare și instruiți organizate cu părțile interesate în anul 2014; 3. Implementarea și promovarea legii privind ajutorul de stat prin elaborarea a 5 acte normative; 4. Limitarea și reprimarea activităților de încălcare a legislației în domeniul publicității prin întocmirea a 25 procese verbale de constatare la fața locului a plasării publicității exterioare în anul 2014.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea cazurilor de constatare a comiterii încălcării Legii concurenței în totalul cazurilor cu semne respective inițiate.	r1	%	25,0	42,0	17,0	
Ponderea deciziilor pe marginea concentrărilor economice nenotificate în totalul deciziilor cu privire la concentrările economice.	r2	%	20,0	25,0	5,0	
Numărul studiilor utile finalizate în anul de gestiune	o1	unit.	2,0	5,0	3,0	

Numărul proceselor verbale de constatare la fața locului a plasării publicității exterioare.	o2	unit.	25,0		Modificări la legislația în vigoare	
Numărul de acte de control realizate în urma controalelor planificate efectuate la agențiile de publicitate.	o3	unit.	9,0	9,0	0,0	
Numărul de acte normative ce reglementează ajutoarele de stat sectoriale elaborate și adoptate.	o4	unit.	5,0	7,0	2,0	
Numărul seminarelor și instruirilor organizate cu părțile interesate în anul de gestiune.	o5	unit.	10,0	94,0	84,0	
Numărul aparițiilor în mass-media în perioada de gestiune.	o6	unit.	24,0	554,0	530,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	14988.4	14494.9	-493.5	

Subprogram gestionat de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Subprogram	Protecția datelor personale					
Autoritate publică centrală	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal					
Scop	Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova, conform standardelor europene					
Obiective	<p>1. Informarea operatorilor de date cu caracter personal privind necesitatea implementării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, precum, și despre responsabilitățile ce le revin asupra respectării acestora prin acordarea anuală a 450 consultații, elaborarea anuală a 3 instrucțiuni (liniilor directorii) și organizarea anuală a 20 acțiuni de promovare și instruire;</p> <p>2. Asigurarea înregistrării sistemelor de evidență gestionate de operatorii de date cu caracter personal până la finele anului 2016;</p> <p>3. Sensibilizarea persoanelor fizice referitor la drepturile de care dispun în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal prin organizarea anuală a 10 acțiuni de informare, seminare, traininguri, mese rotunde, conferințe;</p> <p>4. Efectuarea anuală a 150 controale asupra respectării de către operatori a procedurilor organizatorice și tehnice, consemnate în politicile de securitate instituționale, necesare asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în procesul prelucrării acestora.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de percepere și conștientizare de către operatori a necesității și importanței protecției datelor cu caracter personal prelucrate	r	%	25.0	36.0	11.0	
Gradul de recunoaștere internațională a faptului că Republica Moldova asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal	r	%	50.0	50.0	0.0	

Gradul de percepere și conștientizare de către subiecți a importanței dreptului la protecția datelor cu caracter personal prelucrate	r	%	10.0	10.0	0.0	
Numărul operatorilor înregistrați în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal	o	unitati	200.0	107.0	-93.0	Ținta nu a fost atinsă din cauza insuficienței personalului pentru acest scop.
Numărul sistemelor de evidență înregistrate în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal	o	unitati	500.0	274.0	-226.0	
Numărul plîngerilor examinate în ordinea art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal (nr.133 din 08.07.2011)	o	unitati	100.0	202.0	102.0	
Numărul instrucțiunilor (liniilor directorii) elaborate privind prelucrarea datelor cu caracter personal în diferite sectoare (medical, electoral, educațional, financiar-bancar, polițienesc etc.)	o	unitati	3.0	2.0	-1.0	Performanța nu a fost atinsă din cauza conștientizării reduse a necesității înregistrării datelor cu caracter personal în diferite sectoare
Numărul consultațiilor și asistenței acordate atât operatorilor, cât și persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal	o	unitati	450.0	680.0	230.0	
Numărul procedurilor contravenționale și în ordine de contencios administrativ intentate de Centru	o	unitati	30.0	39.0	9.0	
Numărul seminarelor/trainingurilor de informare organizate, inclusiv cu participarea experților europeni	o	unitati	20.0	60.0	40.0	
Numărul Acordurilor încheiate de Republica Moldova cu Uniunea Europeană	o	unitati	2.0	2.0	0.0	
Numărul controalelor efectuate de Centru	o	unitati	150.0	174.0	24.0	
Costul controlului efectuat per unitate asupra corectitudinii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile legii	e	lei/unitate	1500.0	1500.0	0.0	
Timpul necesar elaborării instrucțiunilor sectoriale privind prelucrarea datelor cu caracter personal	e	zile	30.0	30.0	0.0	
Timpul necesar asigurării examinării procedurilor contravenționale și în ordine de contencios administrativ în instanța de judecată	e	zile	10.0	12.0	2.0	
Cheltuieli necesare pentru organizarea unei acțiuni de promovare a noțiunilor de "date cu caracter personal" și "viață privată", precum și a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal	e	lei/unitate	5000.0	3000.0	-2000.0	
Cheltuieli, total	x	mii lei	2997.4	2792.1	-205.3	

Subprogram gestionat de Consiliul pentru prevenirea si eliminarea discriminarii si asigurarea egalitatii

Subprogram	Protecția împotriva discriminării					
Autoritate publică centrală	Consiliul pentru prevenirea si eliminarea discriminarii si asigurarea egalitatii					
Scop	Asigurarea protecției împotriva discriminării, asigurarea egalității și restabilirea în drepturi a tuturor persoanelor discriminate.					
Obiective	Modificarea actelor normative și politicilor naționale pentru prevenirea și combaterea adecvată a discriminării					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata plingerilor examinate din numarul total de plingeri parvenite	r	%	100.0	100.0		
Ponderea cazurilor mediate cu succes	r	%	50.0	3.0	-47.0	indicatorul nu a fost realizat, dat fiind faptul că părțile au refuzat să soluționeze litigiul pe cale amiabilă
Acte normative si documente de politici in vigoare examinate din perspectiva egalitatii si nediscriminarii	o	unități	15.0	12.0	-3.0	
Proiecte de politici inaintate APC	o	unități	2.0	1.0	-1.0	
Parteneriate edificate cu OSC, mass-media si alti actori din tara pentru abilitarea juridica a populatiei in domeniul nediscriminarii	o	unități	10.0	20.0	10.0	În cadrul mesei rotunde din 26 mai 2014 organizat de Consiliu cu subiect "Implementarea Legii nr.121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității - doi ani de la adoptare", părțile invitate s-au oferit să colaboreze cu Consiliu întru curmarea fenomenului discriminării în domeniul public și privat
Recomandari metodice elaborate si remise in adresa autoritatilor publice si alti actori pentru prevenirea discriminarii	o	unități	3.0	12.0	9.0	Deciziile emise de Consiliu includ recomandări pentru neadmiterea situațiilor de descriminare pe viitor
Rapoarte intocmite in rezultatele vizitelor efectuate pentru monitorizarea gradului de implementare a recomandarilor Consiliului	o	unități	25.0	33.0	8.0	
Cheltuieli, total		Mii lei	3814,5	2765,4	-1049,1	

2. Activitatea externă

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Activitatea externă, total (mil. lei)	272.9	301.1	313.4	304.4	-9.1	97.1	31.5	111.5
inclusiv:								
<i>Componenta de bază</i>	<i>244.3</i>	<i>273.0</i>	<i>276.2</i>	<i>270.7</i>	<i>-5.5</i>	<i>98.0</i>	<i>26.4</i>	<i>110.8</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>28.6</i>	<i>28.2</i>	<i>37.2</i>	<i>33.7</i>	<i>-3.5</i>	<i>90.5</i>	<i>5.1</i>	<i>117.8</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1.1	1.1	1.0	1.0	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupul dat pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 301,1 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 12,3 mil. lei și a constituit 313,4 mil. lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

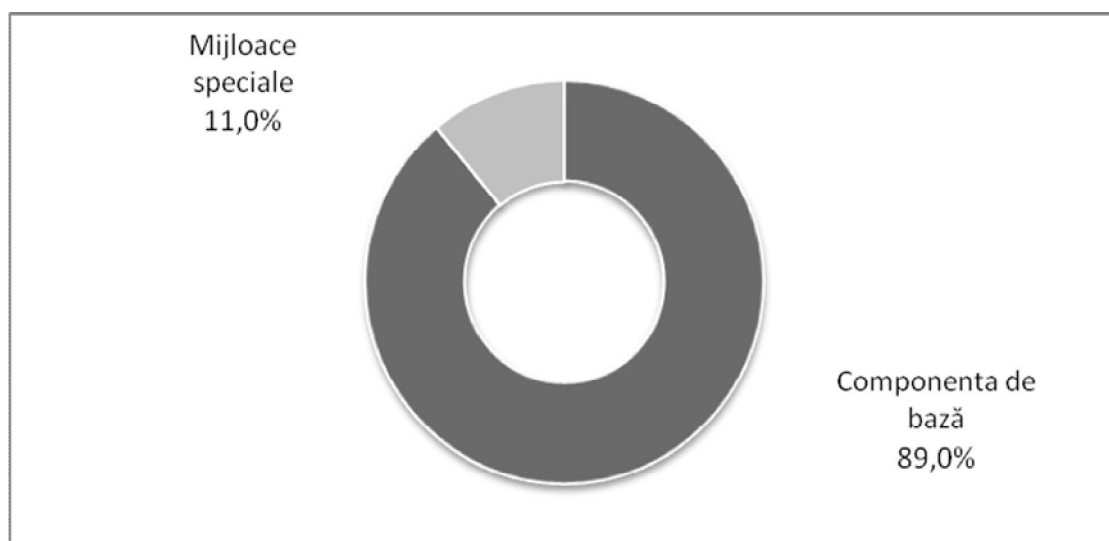
la componenta de bază:

- procurarea de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a autocolantelor de vize – 697,2 mii lei;

la mijloace speciale:

- majorarea cheltuielilor în sumă de 9,0 mil. lei în legătură cu planificarea obținerii veniturilor suplimentare, precum și utilizarea soldului de mijloace financiare acumulat la categoria 01 „Servicii cu plată” și 03 „Granturi”;

Cheltuielile la grupa dată în anul 2014 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 304,4 mil. lei, ce constituie 97,1 % față de prevederi, inclusiv la componenta de bază – 270,7 mil. lei sau 98,0% și la mijloace speciale – 33,7 mil. lei sau 90,5 % din prevederi.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate mijloace financiare în sumă de 1882, 4 mii. lei, care au fost repartizate în următoarele scopuri:

- Acrodarea unui ajutor umanitar populației din Republica Filipine, care a avut de suferit în urma taifunului Hayan – 337,9 mii lei;
- Acordarea unui ajutor umanitar populației din Ucraina, care a avut de suferit în urma evenimentelor tragice din țară – 1534,5 mii lei;
- Acoperirea cheltuielilor de traducere ale Misiunii Republicii Moldova pe lângă Uniunea Europeană în legătură cu participarea domnului Iurie Leancă, Prim-ministru, la Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană și semnarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană (Bruxelles, Regatul Belgiei, 25-27 iunie 2014) – 10,0 mii lei.

Colaborarea internațională

La grupul „Colaborarea internațională”, pentru plata cotizațiilor de membru a Republicii Moldova în organizațiile internaționale a fost aprobată suma de **51 176,0 mii lei**, dintre care pentru achitarea contribuțiilor anuale de membru – 36 877,3 mii lei (72%) și pentru achitarea datoriilor istorice în conformitate cu planurile multianuale de restructurare ale acestora – 14 298,7 mii lei (28%).

În conformitate cu articolul 3 al Legii bugetului de stat pe anul 2014, suma dată a fost repartizată pe destinatari prin Hotărîrea Guvernului nr.107 din 12 februarie 2014.

Respectînd prevederile actelor nominalizate, executarea bugetului la acest capitol s-a realizat în felul următor.

mii lei

Grupa	Suma prevăzută în buget	Suma transferată	Pondereea sumei transferate față de cea prevăzută (în %)
Cotizațiile în organizațiile interparlamentare	3 129,4	3 129,4	100,00%
Cotizațiile în organizațiile internaționale	43 133,1	43 133,1	100,00%
Cotizațiile de participare la întreținerea structurilor interstatale de coordonare ale statelor C.S.I	4 913,5	4 913,5	100,00%
Total	51 176,0	51 176,0	100%

La situația din 01.01.2014 (conform cursului BNM: 1USD - 13,06MDL; 1 EUR – 17,96MDL; 1CHF – 14,65MDL), datoria Republicii Moldova față de organizațiile internaționale, se estima la suma de 98,6 mln. lei. Întru achitarea parțială a datoriilor, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 14,3 mln. lei. Ca rezultat al deprecierei monedei naționale față de valutele străine, datoria RM față de organizațiile

internaționale la data de 31.12.2014 (*conform cursului BNM: 1USD - 15,62MDL; 1 EUR – 18,99MDL; 1CHF – 15,79MDL*) se estimează la suma de 95,9 mln. lei. Astfel, datorită respectării planurilor de reeșalonare a datoriilor istorice și onorării angajamentelor financiare în conformitate cu acestea, suma datoriilor se diminuează cu cca 2,7%.

Pe parcursul anului bugetar au fost respectate cu strictețe finanțarea datoriilor reeșalonate (grafice de restructurare) față de următoarele organizații: BIRD, BERD, ONUDI, Organizația Internațională a Muncii, Organizația Mondială a Sănătății, PNUD, UNESCO.

A fost stins 1 grafic de restructurare a datoriilor, și anume față de:

- PNUD

Generalizînd transferurile cotelor de membru pe parcursul anului 2014 la organizațiile internaționale și regionale, poate fi constatat faptul, că executarea bugetului la capitolul „Activitatea Externă, Colaborarea internațională” a fost efectuată în proporție de 100% din total (51 176,0 mii lei), ceea ce este condiționat și de prevederile documentelor financiare și bugetare ale organizațiilor internaționale.

Misiunile diplomatice

La grupul acesta de cheltuieli se includ alocațiile necesare asigurării activității misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotarele țării.

Pentru anul 2014, în acest scop au fost precizate la componenta de bază alocații în sumă de 201290,4 mii lei, inclusiv din contul taxelor consulare încasate de aceste instituții, în sumă de 43111,5 mii lei (la nivel de 21,4% din suma precizată).

Finanțarea cheltuielilor la grupul dat s-a efectuat în sumă de 197324,6 mii lei, sau la nivel de 98,0% din alocațiile precizate.

Cheltuielile efective ale misiunilor diplomatice au fost efectuate în sumă de 194362,1 mii lei, sau la nivel de 96,6% din alocațiile precizate.

Datoriile debitoare din contul ambelor cifruri de finanțare au constituit 3087,3 mii lei, care preponderent constituie Taxa pe valoare adăugată achitată de misiunile diplomatice pentru mărfurile și serviciile procurate pe teritoriul statelor de reședință și care urmează a fi restituită acestora. Datoriile creditoare constituie 1379,5 mii lei și sînt condiționate de calcularea salariului, care se achită în luna ianuarie a anului următor în sumă de 1246,9 mii lei și datorii față de alți creditori – 132,6 mii lei.

Suplimentar la alocațiile din componenta de bază, misiunile diplomatice peste hotare au beneficiat de mijloace speciale, care au fost prevăzute la venituri și cheltuieli, respectiv, în sumă de 23670,8 mii lei și 33958,9 mii lei.

Veniturile au fost executate în sumă de 25536,8 mii lei sau la nivel de 107,8%, iar la cheltuieli în sumă de 30497,1 mii lei, sau 89,8% față de cele prevăzute.

Sursele de venituri la mijloacele speciale s-au format, preponderent, din plata aferentă serviciilor consulare.

Mijloacele menționate au fost utilizate pentru plata mărfurilor și serviciilor,

procurări de utilaj și obiecte de folosință îndelungată.

Efectivul de personal la grupul dat pentru perioada de raportare a anului 2014 a fost prevăzut în număr de 384,0 unități, numărul real încadrat la finele anului a constituit 350,0 unități, iar cel mediu realizat pe an a constituit 345,0 unități.

Performanța înregistrată în cadrul subprogramelor aferente grupei principale se prezintă după cum umrează:

Subprogram	Politici și management în domeniul relațiilor externe					
Autoritate publică centrală	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene					
Scop	Asigurarea unui cadru normativ adecvat în vederea bunei funcționări a sistemului politicii externe și valorificarea deplină a oportunităților oferite de cooperarea bi- și multilaterală					
Obiective	1.Asigurarea unui cadru adecvat pentru sporirea eficienței funcționale al serviciului diplomatic al Republicii Moldova; 2. Continuarea valorificării multidimensionale a potențialului relațiilor Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în vederea adoptării și promovării valorilor și standardelor europene avînd drept finalitate integrarea în Uniunea Europeană; 3. Impulsionarea relațiilor bilaterale și cooperării multilaterale; 4.Organizarea și desfășurarea activităților consulare.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Definitivarea si implementarea agendei de asociere cu UE	r	unități	100.0	100.0	0.0	
Reuniuni cu statele-membre ale UE in vederea asigurarii sprijinului demersurilor europene ale RM	o	unități	5.0	9.0	4.0	
Vizite efectuate pentru impulsionarea relatiilor bilaterale si cooperarii multianuale	o	unități	126.0	140.0	14.0	
Proiecte de tratate elaborate si avizate	o	unități	80.0	184.0	104.0	
Participari in procesul de negocieri privind revitalizarea regimului de control asupra armelor conventionale in Europa	o	unități	3.0	36.0	33.0	
Implementarea sistemului integrat de IP-telefonie si transfer de date	o	%	100.0	90.0	-10.0	
Eficientizarea si extinderea institutiei consulatului onorific prin desemnarea de noi consuli onorifici	o	unități	5.0	15.0	10.0	
Numarul de actiuni consulare perfectate pe parcursul unui an	o	unități	3700.0	6561.0	2861.0	
9)Timpul de examinare a proiectelor actelor normative si elaborarea avizului	e	zile	10.0	10.0	0.0	
Cheltuieli, total	x	mii lei	21600.6	24039.2	2438.6	

Pentru subprogramul „*Politici și management în domeniul relațiilor externe*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 21600,6 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 24879,2 mii.lei, și executate la nivel de 96,6 la sută față de prevederi.

Subprogram	Promovarea intereselor nationale prin intermediul antenelor diplomatice					
Autoritate publică centrală	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene					
Scop	Promovarea politicii externe și a raporturilor cu statele lumii în organismele internaționale, în general, și a relațiilor economice, comerciale, cultural-umanitare și științifice, în particular					
Obiective	1.Promovarea de către misiunile diplomatice ale Republicii Moldova a intereselor naționale prin intermediul diplomației tradiționale și celei economice 2.Asigurarea protecției drepturilor cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Raporturi anuale privind promovarea intereselor naționale multidimensionale de catre misiunile diplomatice ale RM	r	unități	38.0	38.0		
Numarul notelor verbale cu privire la evenimentele politice, economice, culturale din statul de acreditare care au sau ar putea avea impact asupra relatiilor diplomatice bilaterale si/sau multilaterale ale RM	o	unități	5764.0	8199.0	2435.0	
Numarul de activitati cu caracter de informare, referitoare la mediul de afaceri si oportunitatile de investitii in RM	o	unități	2194.0	1943.0	-251.0	Indicatorul a fost supraestimat.
Numarul de actiuni consulare perfectate pe parcursul unui an	o	unități	46698.0	75154.0	28456.0	
Numarul persoanelor care au beneficiat de asistenta consulara in cazuri de retinere, arestare, condamnare in statul de acreditare	o	persoane	680.0	1163.0	483.0	
Crearea in cadrul misiunii diplomatice a unei baze de date a cetatenilor RM aflati peste hotare cu domiciliul permanent, la munca si la studii	o	baze de date	38.0	35.0	-3.0	Indicatorul a fost supraestimat. Trei misiuni diplomatice acreditate pe lângă organizațiile internaționale nu dețin baze de date.
Numarul mediu de zile necesar pentru perfectarea unei actiuni consulare	e	zile lucrătoare	7.0	2.5	-4.5	Durata timpului pentru perfectarea acțiunilor consulare a fost redusă datorită optimizării activității consulare.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	228353.1	226804.6	-1548.5	
Subprogram	Cooperare externă					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Indeplinirea angajamentelor financiare ale Republicii Moldova fata de organismele internationale si regionale					
Obiective	Achitarea cotelor de membru si stingerea datoriilor conform graficelor de restructurare ale Republicii Moldova fata de organismele internationale si regionale					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de indeplinire a obligatiunilor financiare ale RM fata de organismele internationale si regionale	r	%	100.0	100.0		
Achitarea contributiilor anuale ale RM fata de organismele internationale si regionale	o	%	100.0	100.0		
Stingerea datoriilor ale RM fata de organismele internationale si regionale, in conformitate cu graficele de restructurare	e	%	100.0	100.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	51176.00	51176.00		

3. Apărarea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		Suma	%%
					Suma	%%		
Apărarea națională, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	327,6	380,3	410,1	400,8	-9,3	97,7	73,2	122,3
<i>Componenta de bază</i>	303,3	354,8	372,8	371,1	-1,7	99,5	67,8	122,4
<i>Mijloace speciale</i>	24,3	25,5	37,3	29,7	-7,6	79,6	5,4	122,2
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,3	1,3	1,3	1,4				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 380,3 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 29,8 mil. lei și a constituit 410,1 mil. lei.

La acest grup s-a înregistrat la *componenta de bază* o **majorare** a alocațiilor cu 17,9 mil. lei, care a fost condiționată de factorii:

▪ *majorări de alocații:*

- majorarea salariilor militarilor salarizați conform Rețelei tarifare unice de la 1 octombrie 2014, cu 1,7 mil. lei;
- Majorarea cheltuielilor de personal în legătură cu suplimentarea cu 250 de unități, cu 5,9 mil. lei
- asigurarea achitării indemnizațiilor unice de demisionare cu 1,0 mil. lei;
- achitarea titlurilor executorii 0,8 mil. lei;
- asigurarea financiară a transferurilor de capital cu 11,0 mii lei;

▪ *reduceri de alocații:*

- pentru plata deplasărilor în interes de serviciu, cu 2,0 mil. lei;
- la cheltuielile pentru transferurile peste hotare, cu 0,5 mil. lei

La *componenta mijloace speciale*, majorarea cheltuielilor cu 11,8 mil. lei este condiționată de:

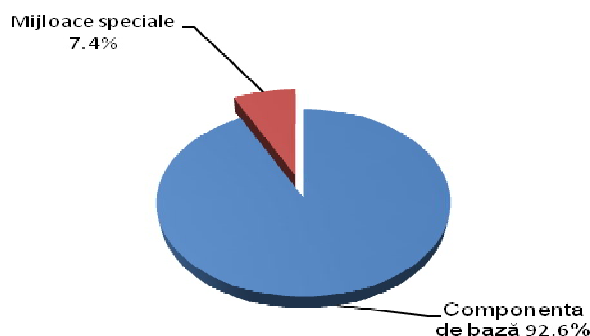
- implicarea la finanțarea cheltuielilor a soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2014 la categoria 003 „Granturi, sponsorizări/filantropie și donații”, potrivit prevederilor art.20 litera b) al Legii bugetului de stat pe anul 2013, parvenite anterior de la partenerii străini și necesare pentru organizarea și efectuarea diferitor întruniri comune – 8,5 mil. lei;

- majorarea veniturilor și cheltuielilor din contul mijloacelor speciale de la prestarea serviciilor cu plată– 3,3 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat total cheltuieli de casă în sumă de 371,1 mil. lei, cea ce constituie 97,7 % din alocațiile precizate.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile efective la componenta de bază au constituit 390,7 mil. lei.

Numărul mediu de personal la grupa "Armata Națională" a fost de 4160 unități, inclusiv 2852 militari prin contract, 302 angajați ai serviciului public și 1006 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract al Ministerului Apărării a constituit 4436,2 lei, respectiv salariul mediu al unui angajat civil ai serviciului public constituie 3848,6 lei. Salariul mediu al unui angajat civil constituie 3021,0 lei. Solda medie lunară al unui militar în termen a constituit – 102,9 lei.

Analizând volumul total al cheltuielilor pe componenta de bază și structura lor, se constată că ponderea cea mai mare revine cheltuielilor curente care constituie 96,2 %, din care cheltuielile de personal 62,2%, pentru plata mărfurilor și serviciilor au fost repartizate 24,9% și alte cheltuieli 8,9%.

Datoriile creditoare la finele anului 2014 la ramura dată la *componenta de bază* au constituit 24,8 mil. lei, dintre care partea preponderentă o constituie cheltuielile de personal 18,7 mil lei ce reprezintă salariul pentru luna decembrie, 4,9 mil. lei – plata mărfurilor și serviciilor și 0,7 mil. lei – deplasări în interes de serviciu.

Datoriile debitoare au constituit 0,5 mil. lei, dintre care 0,3 mil. lei pentru cheltuieli de personal, și formează datorii curente.

Datorii cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate.

Pentru activitatea *aparaturii centrale al Ministerului Apărării, Armatei Naționale, Forțelor de menținere a păcii* pentru anul 2014 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 324,0 mil. lei, care pe parcursul anului s-au majorat cu 16,1 mil. lei și au constituit 340,1 mil. lei, fiind executate în sumă de 338,6 mil. lei sau 99,6 %. Cheltuielile efective au constituit 354,8 mil. lei. Datoriile creditoare constituie 22,7 mil. lei, dintre care cea mai majoră este înregistrată pentru cheltuielile de personal – 15,6 mil. lei, precum și pentru plata mărfurilor și serviciilor în sumă de 4,3 mil. lei.

Pentru activitatea *Judecătoriei militare* au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 1,4 mil. lei, care pe parcursul anului au fost micșorate cu 0,2 mil. lei și au constituit 1,2 mil. lei, fiind executate în sumă de 1,2 mil. lei sau în volum de 99,9%.

Cheltuielile efective fiind de 1,2 mil. lei. Datoriile creditoare constituie 87,8 mii lei și reprezintă datoriile curente.

Numărul mediu de personal în anul 2014 a fost de 16 unități, dintre care 2 militari prin contract, 8 angajați civili ai serviciului public și 6 alți angajați civili.

Pentru activitatea *Academiei Militare „Alexandru cel Bun”* au fost aprobate alocații de 20,1 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 0,3 mil. lei și au constituit 20,4 mil. lei, fiind executate în sumă de 20,4 mil. lei. Cheltuielile efective constituie 23,8 mil lei.

Datoriile creditoare curente au constituit 1,6 mil. lei, dintre care 1,3 mil. lei reprezintă cheltuielile de personal pentru luna decembrie, 0,3 mii lei – plata mărfurilor și serviciilor.

Numărul mediu de personal a fost de 585 unități, dintre care 149 militari prin contract, 355 militari în termen, 20 angajați civili ai serviciului public și 61 angajați civili.

Numărul de studenți aprobat inițial pentru Academia militară a Ministerului Apărării a fost de 600 persoane, numărul mediu de studenți realizat în anul 2014 fiind de 355 persoane. Pe parcursul anului au fost înmatriculați 70 studenți, numărul absolvenților fiind 167 persoane. Numărul mediu de studenți la un profesor este 7 unități.

Pentru activitatea *instituțiilor medicale* din subordinea Ministerului Apărării au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 29,3 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 31,4 mil. lei, fiind executate în volum de 99,6%. Cheltuielile efective au constituit 34,6 mil. lei. Datoriile creditoare curente constituie – 2,1 mil. lei, dintre care 1,6 mil. lei reprezintă cheltuielile de personal pentru luna decembrie, 0,4 mil. lei – plata mărfurilor și serviciilor și 0,1 mii lei - transferuri către populație pentru indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatorului.

Numărul mediu de personal a fost de 473 dintre care 56 militari prin contract, 417 angajați civili.

Numărul de paturi aprobate pentru spitale a constituit 250 unități, iar numărul de zile-pat a constituit 75,0 mii, care pe parcursul anului 2014 a fost ocupate 86,6 %.

Ministerului Apărării i-au fost aprobate *mijloace speciale* în volum de 25,0 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate la compartimentul venituri în sumă de circa 32,8 mil. lei.

Veniturile de casă au constituit 34,2 mil. lei, fiind realizate la nivel de 104,4 % față de planul precizat.

La partea de cheltuieli, planul a fost precizat în sumă de 41,2 mil. lei. Cheltuielile de casă au constituit 32,4 mil. lei și au fost realizate în volum de 78,4 % față de planul precizat, soldul mijloacelor bănești la finele anului fiind de circa 9,8 mil. lei.

În anul 2014 Ministerul Apărării a realizat bugetul în format de programe.

Programul „Apărarea Națională” cuprinde 4 subprograme, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram		31.01 Elaborare a politicii și management în domeniul apărării					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Asigurarea managementului eficient în domeniul Apărării Naționale					
Obiectivele:		Dezvoltarea unui sistem eficient de planificare în vederea asigurării securității naționale, investirea cu putere a acestuia, în funcție de riscurile și amenințările la adresa securității naționale, precum și instrumentele politice disponibile					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea procentuală a realizării din obiectivele asumate	r1	%	100	80	-20	În curs de executare
	2. Ponderea personalului civil în nr. total de angajați	r2	%	20	38	18	
	3. Ponderea persoanelor recalificate din nr. total de angajați	r3	%	30	25	-5	S-a planificat susținere din partea partenerilor, însă nu s-a realizat conform estimărilor
de produs	1. Numărul persoanelor care au urmat cursuri specializate pe domeniile în care activează	o1	persoane	80	80		
	2. Strategia Militară adoptată	o2	unități	1		-1	Factor politic
de eficiență	1. Cheltuieli pentru instruirea unei persoane pe domeniul în care activează	e1	mii lei	6,2	0,50	-5,7	Instruirea conform programelor de colaborare cu partenerii
Cheltuieli, total			mii lei	8059,0	8043,8	15,2	

Subprogram		31.02 Forțele terestre					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Instruirea, restructurarea și modernizarea trupelor prin diverse metode în vederea îndeplinirii misiunilor conform destinației.					
Obiectivele:		Crearea unei structuri noi, trecerea la standarde noi de pregătire a trupelor.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente

de rezultat	1. Ponderea militarilor prin contract în numărul total de efectiv	r1	%	50	30	-20	Fluctuația mare de cadre din lipsa pachetului social atractiv
de produs	1. Curriculă pentru instruirea personalului FMMP elaborată	o1	unități	1	1		
	2. Stanaguri elaborate	o2	unități	2	2		
	3. Nr. persoane instruite conform noului sistem de instruire revizuit	o3	persoane	2000	2000		
de eficiență	1. Costul unei curicule elaborate	e1	mii lei	300,0		-300,0	A fost elaborată dar nu este publicată
	2. Cheltuieli pentru un stanag elaborat	e2	mii lei	50	50		
Cheltuieli, total			mii lei	135055,9	133259,2	-1,796.7	

Subprogram		31.03 Forțe Aeriene					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Asigurarea securității spațiului aerian					
Obiectivele:		- asigurarea capacității necesare de respingere a primului atac aerian în caz de criză, război, amenințări militare neconvenționale și asimetrice; - întreprinderea măsurilor active și pasive care urmăresc menținerea și obținerea nivelului solicitat de control a spațiului aerian pentru protejarea forțelor proprii; - restructurarea forțelor existente, crearea unor structuri noi, dotarea acestora cu echipament modern, cât și modernizarea echipamentului din dotarea actuală a FA.					
II. Indicatorii de performanță		Ti p	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Suprafața de control și supraveghere cu radare a spațiului aerian al Republicii Moldova.	r1	%	70	70		
de produs	1. Radare reparate sau modernizate	o1	unități	1		-1	A fost planificat din contul partenerilor externi dar nu au fost transmise
	2. Sisteme antiaeriene reparate sau modernizate	o2	unități	1		-1	A fost planificat din contul partenerilor externi dar nu au fost transmise
	3. Numărul persoanelor instruite pe specialitate	o3	persoane	10	9	-1	
de eficiență	1. Costul reparației unui radar modernizat	e1	mii lei	300,0		-300,0	A fost planificat din contul partenerilor

	2. Cheltuieli pentru o persoana instruită pe specialitate	e2	mii lei	1400,0		-1400,0	A fost planificat din contul partenerilor
Cheltuieli,total			mii lei	29944,4	29837,3	-107,1	

Subprogram		31.04 Servicii de suport în domeniul apărării naționale					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Asigurarea cu bunuri materiale și servicii a procesului de instruire a efectivului Armatei Naționale					
Obiectivele:		Asigurarea procesului de înțunire efectivului AN, dotarea cu echipament nou și materiale a AN cât și modernizarea echipamentului și a tehnicii existente					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu produse alimentare	r1	%	55,0	55,0		
	2. Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu echipament	r2	%	15,0	15,0		
	3. Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu medicamente și utilaj medical	r3	%	20,0	20,0		
	4. Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu produse petroliere	r4	%	15,0	15,0		
de produs	1. Numărul de obiecte reparate capital	o1	unități	3	6	3	A fost revăzută prioritatea
	2. Planul de Consultare Comandă și Control (C3) elaborat	o2	unități	1		-1	În proces de elaborare
de eficiență	1. Costul anual normei de asigurare a unui militar în termen cu echipament	e1	lei	3289,0	3289,0		
	2. Cheltuieli pentru asigurarea unui militar în termen cu alimentație potrivit normelor pe zi	e2	lei	36,4	36,4		
	3. Costul anual al normei de asigurare a unui militar pe contract cu echipament	e3	lei	5361,0	5361,0		
Cheltuieli,total			mii lei	214841,5	209782,4	-5059,1	

Programul „Învățământul public și servicii de educație” cuprinde subprogramul „Învățământul superior” indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram		88.10 Educație superioară					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Dezvoltarea învățământului militar în Republica Moldova în vederea racordării lui la imperativele societății în schimbare și a Academiei militare al Forțelor Armate, unica instituție de învățământ militar din Republica Moldova, în scopul educației și instruirii numărului necesar de ofițeri și subofițeri.					
Obiectivele:		Acțiuni ce țin de pregătirea personalului profesionalizat pentru toate Forțele Armate (Armata Națională, Serviciul de Grăniceri, Trupele de Carabinieri). Responsabil de program este Academia Militară a Forțelor Armate (AMFA).					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1.Ponderea din numărul total al cadrelor științifice și didactice care au participat la simpozioane științifice, conferințe științifice internaționale	r1	%	50	52	2	
de produs	1. Studenți instruiți la ciclul I	o1	persoane	450	450		
	2. Masteranzi instruiți la ciclul II	o2	persoane	30	20	-10	Lipsa doritorilor
	3. Persoane instruite la cursuri de studiere a limbii engleze	o3	persoane	180	160	-20	Lipsa instructorilor
	4. Numărul cadrelor didactice care au participat la cursurile de perfecționare organizate de țările partenere	o4	persoane	20	20		
	5. Persoane instruite în cadrul studiilor/cursurilor prin învățământ avansat distribuit la distanță	o5	persoane	200	250	50	
	6.Numărul elaborărilor științifice publicate	o6	persoane	60	25	-35	Insuficienta mijloacelor pentru publicare individuală si lipsa de spațiu pentru revista departamentală
de eficiență	1. Costul de instruire a unui student la ciclu I	e1	mii lei	70,0	70,0		
	2. Costul de instruire a unui student la ciclu II	e2	mii lei	7.5	7.5		
Cheltuieli,total			mii lei	26165.2	22580.7	-3,584.5	

4. Justiție

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil.lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Justiție, total (mil. lei)	574,0	667,4	667,3	614,4	-53,0	92,1	40,3	107,0
inclusiv:								
Componenta de bază	500,3	599,8	602,9	561,9	-41,0	93,2	61,5	112,3
Mijloace speciale	73,7	67,6	64,4	52,5	-11,9	81,5	-21,2	71,2
Fonduri speciale								
Proiecte finanțate din surse externe								
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat. %%	2,4	2,4	2,2	2,1				

În bugetul de stat pe anul 2014 la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 667,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 0,1 mil. lei și a constituit 667,3 mil. lei

Majorarea/reducerea alocațiilor la *componenta de bază* a fost condiționată de:

- majorarea cheltuielilor capitale pentru reconstrucția sediilor Judecătoriilor Rîșcani și Buiucani din contul redistribuirilor alocațiilor destinate pentru construcția Palatului Justiției - 15,5 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru asigurarea achitării indemnizațiilor unice de demisionare – 4,8 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru achitarea documentelor executorii – 1,9 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru cheltuieli de personal întru executarea prevederilor Hotărîrii Curții Constituționale nr. 24 din 10 septembrie 2013 privind modificarea condițiilor de salarizare pentru funcționarii publici din instanțele judecătorești (pentru 2 luni) și acordarea sporului pentru intensitatea muncii unor specialiști cu funcții complexe – 2,2 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru procurarea mobilierului și echipamentului tehnic – 9,4 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru lucrări de reparație capitală la Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Bălți, Judecătoriile Cantemir, Ocnîța, Drochia, Criuleni, Florești, Fălești – 11,0 mil.lei;
- majorarea cheltuielilor pentru lucrări de proiectare a ospătăriei în curtea sediului Curții Supreme de Justiție – 0,2 mil.lei;
- reducerea alocațiilor pentru investiții capitale la Judecătoriile Buiucani, Botanica și Ungheni – 4,9 mil.lei;

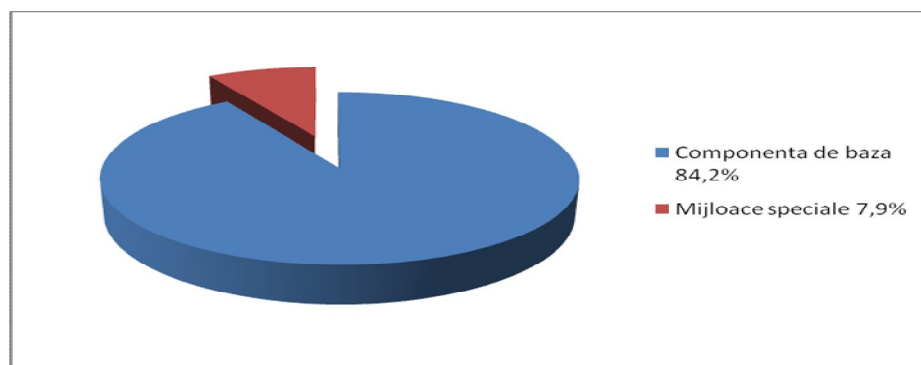
- reducerea alocațiilor la compartimentul Ministerului Justiției „Construcția Palatului Justiției, municipiul Chișinău” – 15,5 mil.lei;
- reducerea alocațiilor pentru asigurarea cu mărfuri și servicii – 4,3 mil.lei;
- reducerea cheltuielilor de personal, ca urmare a redistribuirii economiilor formate, la alte articole de cheltuieli - 5,8 mil.lei;
- reducerea alocațiilor pentru reparația capitală a sediului aflat în gestiunea Centrului Național de Expertize Judiciare, în legătură cu extinderea procesului de expertizare a proiectului – 3,8 mil.lei.

La componenta *mijloace speciale*, micșorarea cu 3,8 mil. lei a fost determinată de:

- reducerea cheltuielilor în legătură cu diminuarea părții de venituri cu 4,1 mil. lei și acceptarea cheltuielilor din soldul mijloacelor bănești înregistrate la 01 ianuarie 2014 cu 0,3 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 614,3 mil. lei, ce constituie 92,1 la sută față de cele prevăzute.

Structura surselor de finanțare executate la grupul dat se prezintă în diagrama ce urmează.

Cheltuielile de casă *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 93,2 la sută, iar la cheltuielile din *mijloace speciale* au fost realizate la nivel de 81,5 la sută din prevederi. Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 657,0 mil. lei sau cu 10,3 la sută mai puțin față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 57,1 la sută din totalul cheltuielilor efective.

La grupa „*Instanțele judecătorești*” au fost precizate cheltuieli la componenta de bază, în sumă totală de 332,2 mil. lei sau cu 17,1 mil. lei mai mult față de cele aprobate inițial și s-au executat în sumă de 317,9 mil. lei sau la nivel de 95,7 la sută din prevederi.

Alocațiile la grupa dată s-au utilizat pentru întreținerea Curții Supreme de Justiție, cinci curți de apel, 45 judecătorii de sector și Judecătoria Comercială de Circumscripție.

Cheltuielile de casă ale instanțelor judecătorești au fost realizate în sumă de 317,9 mil. lei sau la nivel de 95,7 la sută din suma alocată, iar cheltuielile de personal dețin cota de 60,4 la sută din cheltuielile totale.

Cheltuielile efective *la toate componentele* la acest grup au fost executate în sumă de 324,0 mil. lei sau 97,5 la sută față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 60,1 la sută din total cheltuielile efective.

Numărul mediu de angajați în aceste instituții în anul 2014 a fost de 2317,5 unități, inclusiv 405,5 judecători și 1912,0 angajați.

În perioada raportată salariul mediu al unui judecător a constituit 11927,4 lei sau cu 4118,0 lei mai mult față de 7809,4 lei în 2013, iar salariul mediu al altor angajați a constituit 3668,8 lei sau cu 269,9 lei mai mult față de 3398,9 lei în anul 2013.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014 au crescut cu 24,6 mii lei și au constituit 118,6 mii lei față de 94,0 mii lei în anul 2013.

Din contul mijloacelor speciale, instanțele judecătorești au efectuat cheltuieli în sumă de 0,4 mil. lei, la nivel de 70,8 la sută din prevederi. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,6 mil. lei sau cu 2,7 la sută mai mult față de cele precizate.

Pentru activitatea *Procuraturii Generale*, în bugetul de stat pe anul 2014 au fost aprobate alocații la componenta de bază în sumă de 146,6 mil. lei care au fost precizate în sumă de 146,8 mil. lei. Alocațiile pentru întreținerea curentă au fost executate 90,1 la sută, pe când cele capitale au fost executate 82,2 la sută față de cele precizate.

Din contul cheltuielilor de bază a fost finanțată activitatea aparatului central și a 54 procuraturi teritoriale cu un efectiv mediu de 1071,0 unități, dintre care procurori 723,0 unități, iar alți angajați – 348,0 unități.

Ponderea cea mai însemnată în cheltuielile din contul alocațiilor bugetare, revine cheltuielilor de personal – 75,2 la sută (98,3 mil. lei).

În perioada raportată salariul mediu al unui procuror a constituit 6473,6 lei sau cu 414,8 lei mai puțin față de 6888,4 lei în 2013, iar salariul mediu al altor angajați a constituit 3741,7 lei sau cu 98,4 lei mai mult față de 3643,3 lei în anul 2013.

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 136,0 mil. lei sau 92,5 la sută față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 74,5 la sută din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014 s-au majorat cu 8,5 mii lei și constituie 122,2 mii lei față de 113,7 mii lei în anul 2013.

Din contul mijloacelor speciale, Procuratura a efectuat cheltuieli în sumă de 0,12 mil. lei, la nivel de 61,0 la sută din suma precizată. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,15 mil. lei sau 76,6 la sută din prevederi.

Cheltuielile la grupul „*Autorități din domeniul justiției neatribuite la alte grupe*” au fost precizate în sumă de 127,1 mil. lei, care s-au executat la nivel de 86,9 la sută,

dintre care Consiliul Superior al Magistraturii – 90,9 la sută, Ministerul Justiției – 85,0 la sută și Institutul Național al Justiției – 97,9 la sută.

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 139,9 mil. lei sau cu 110,0 la sută mai puțin față de cele precizate. În aspect economic cheltuielile de personal dețin cota de 37,5 la sută din total cheltuielile efective, alte cheltuieli curente – 33,1 la sută și cheltuielile capitale – 29,4 la sută din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014:

- al Consiliului Superior al Magistraturii s-au majorat cu 183,1 mii lei și constituie 384,3 mii lei față de 201,2 mii lei în anul 2013;
- al autorităților subordonate Ministerului Justiției s-au micșorat cu 123,0 mii lei și constituie 124,7 mii lei față de 247,7 mii lei în anul 2013;
- al Institutului Național al Justiției s-au majorat cu 63,3 mii lei și constituie 186,7 mii lei față de 123,4 mii lei în anul 2013.

Concomitent cu alocațiile de bază, grupul dat a efectuat cheltuieli din contul mijloacelor speciale, în sumă de 51,8 mil. lei, la nivel de 81,7 la sută din prevederi, iar partea pe venituri a fost executată în sumă de 52,5 mil. lei sau 87,6 la sută din prevederi.

Pentru activitatea *Oficiului central de probațiune*, în bugetul de stat pe anul 2014 au fost aprobate alocații la componenta de bază în sumă de 20,0 mil. lei și precizate în sumă de 23,1 mil. lei sau cu 3,1 mil. lei mai mult decât prevederile inițiale. În anul de referință alocațiile pentru întreținerea curentă au fost executate 89,0 la sută, pe când cele capitale au fost executate 70,1 la sută din cheltuielile precizate.

Numărul mediu de angajați în anul 2014 a fost de 216,7 unități, cu un salariu mediu în perioada raportată de 4317,7 lei.

Ponderea cea mai însemnată în cheltuielile din contul alocațiilor bugetare, revine cheltuielilor de personal – 70,5 la sută (sau 14,1 mil. lei).

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 20,7 mil. lei sau 89,5 la sută față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 67,9 la sută din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014 s-au micșorat cu 17,5 mii lei și constituie 92,4 mii lei față de 109,9 mii lei în anul 2013.

Din contul mijloacelor speciale, Oficiul central de probațiune a efectuat cheltuieli în sumă de 0,009 mil. lei, la nivel de 24,8 la sută din suma precizată. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,02 mil. lei sau 56 la sută din prevederi.

Cheltuielile la grupul „*Organe administrative*” au fost precizate în sumă de 34,5 mil. lei, care s-au executat la nivel de 92,6 la sută din suma precizată.

Numărul mediu de angajați în anul 2014 a fost de 136,0 unități (aprobat 148 unități, inclusiv aparatul central al Ministerului Justiției – 138 unități și direcția juridică a UTA Găgăuzia – 10 unități).

Cheltuielile efective *la toate componentele* au fost executate în sumă de 36,1 mil. lei sau 96,7 la sută față de cele precizate. În aspect economic cheltuielile de personal dețin cota de 35,4 la sută din total cheltuielile efective, alte cheltuieli curente – 26,9 la sută și cheltuielile capitale – 38,0 la sută din total cheltuielile efective.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014 s-au micșorat cu 66,0 mii lei și constituie 254,0 mii lei față de 320,0 mii lei în anul 2013.

Pe lângă alocațiile de bază, grupul dat a efectuat cheltuieli din contul mijloacelor speciale, în sumă de 0,1 mil. lei la nivel de 66,5% din suma precizată. Partea pe venituri a fost executată în sumă de 0,3 mil. lei sau 167,2 la sută din prevederi.

Concomitent, în anul 2014 pentru grupa respectivă, din Fondul de Rezervă al Guvernului au fost alocate:

- în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 150 din 26 februarie 2014, 2584,6 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor în scopul asigurării reprezentării Republicii Moldova în fața Curții de Apel Paris, în acțiunea de contestare a sentinței arbitrale din 25 octombrie 2013 în procesul de arbitraj internațional „ООО Энергоальянс” (Ucraina) împotriva Republicii Moldova, care este destinată pentru plata onorariilor și a altor cheltuieli de reprezentare, conform clauzelor contractului de acordare a serviciilor de reprezentare și consultanță juridică de către compania de avocatură BAA „AICI Partners” în parteneriat cu DLA Piper UK LLP, care au fost executate în mărime de 98,2 la sută;

- în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 296 din 23 aprilie 2014, 1254,0 mii lei pentru achitarea plăților ce țin de remunerarea muncii, plata asigurării medicale pe teritoriul Republicii Franceze și asigurarea cu locuință de serviciu a trei juriști secunzi delegați la Grefa Curții Europene a Drepturilor Omului, care au fost executate în mărime de 98,0 la sută;

- în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 385 din 28 mai 2014, 416,6 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor de delegare a reprezentantului Republicii Moldova la Misiunea Uniunii Europene din Mali, care au fost executate în mărime de 92,9 la sută;

Totodată, la componenta de bază la grupul dat au fost aprobate și precizate alocații din contul suportului bugetar acordat din partea Uniunii Europene pentru acțiunile ce țin de procesul de implementare a Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 în sumă de 146,7 mil. lei, fiind realizate la nivel de 94,5 la sută, dintre care Consiliul Superior al Magistraturii – 94,9 la sută (96,9 mil. lei), Curtea Supremă de Justiție – 99,8 la sută (1,6 mil. lei), Procuratura Generală – 84,9 la sută (13,6 mil. lei), Ministerul Justiției – 98,3 la sută (23,1 mil. lei) și Institutul Național al Justiției – 98,7 la sută (3,3 mil. lei).

Subprograme gestionate de ministere din cadrul programului „Justiția”

Pentru subprogramul „**Administrarea judecătorească**” gestionat de Autorități din domeniul justiției neatribuite la alte grupe și Ministerul Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 13,64 mil lei.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Administrarea judecătorească					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		<ul style="list-style-type: none"> Consolidarea capacităților CSM în vederea asigurării independenței și a autoadministrării judecătorești 					
Obiectivele:		<ul style="list-style-type: none"> Consolidarea rolului CSM în asigurarea eficienței justiției; Consolidarea activității Inspecției Judiciare din cadrul CSM; Evaluarea performanțelor a 100%. 					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Numărul de judecători evaluați	r4	unități	120	210	90	Din cauza creșterii nr de judecători
	2. Numărul de instanțe monitorizate	r3	unități	53	52	-1,0	
de produs	1. Numărul de petiții examinate de inspecția judiciară	o4	unități	3000	2701,0	-299	Lipsa ofertelor comerciale din partea agenților economici
	2. Numărul de ședințe petrecute	o5	unități	45	35	-10	Membrii Colegiului de evaluare a performanțelor și membrii Colegiului de selecție a judecătorilor s – au aflat în concediu de odihnă
	3. Numărul de hotărâri adoptate	o6	unități	1000	1057,0	57	
de eficiență	1. Costul mediu pentru o ședință	e1	lei	3600	3300	-300	Neexecutarea plăților
	2. Costul mediu pentru o unitate de personal	e2	lei	440	440	0	
Cheltuieli, total			mil lei	13,7	12,4	-1,3	

		Administrare judecătorească					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Funcționarea eficientă a instanțelor judecătorești					
Obiectivele:		Consolidarea capacităților Departamentului de administrare judecătorească					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
De	1. Rata hotărârilor publicate în raport cu cele emise (act de justiție transparent)	r1	%	100	89	-11	Dat fiind faptul că este un proiect pilot, beneficiază de ajustări și îmbunătățiri aceasta provocând defecțiuni tehnice

	2.Procent de utilizatori ai programelor implementate instruiți	r2	%	100	100	0	
de produs	1. Numărul instanțelor ce utilizează PIGD	o1	unități	51	50	-1	
	2.Numărul instanțelor ce utilizează sistemul de înregistrare audio ”Femida”	o2	unități	51	50	-1	
de eficiență	1. Costul menținerii sistemului informațional	e1	mii lei	1800	2062,5	262,5	Această creștere se datorează majorării cheltuielilor de întreținere pentru perioada de raportare
Cheltuieli,total			mil lei	1,3	1,2	-0,1	

Pentru subprogramele „**Înfăptuire a judecății în judecătorii și curți de apel**” și „**Înfăptuirea justiției**” gestionate de instanțele judecătorești și Curtea Supremă de Justiție s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 317,7 mil. lei iar mijloace speciale în sumă 0,5 mil lei.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Înfăptuire a judecății în judecătorii					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		Asigurarea respectării legislației în vederea realizării echitabile a drepturilor justițiabililor					
Obiectivele:		1.Asigurarea remunerării tuturor angajaților instanțelor judecătorești; 2.Asigurarea funcționării operaționale a tuturor instanțelor judecătorești; 3.Asigurarea continuă a securității în cadrul instanțelor judecătorești; 4.Modernizarea continuă a echipamentului TI în instanțele judecătorești.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
De rezultat	1.Rata de soluționare a dosarelor	r1	%	70	82,5	12,5	Au crescut numărul de dosare și respectiv a crescut și rata de soluționare a acestora
	2.Rata echipamentului modernizat	r2	%	20	25,0	5,0	
de produs	1. Numărul de angajați remunerați	o1	nr.	1849,5	1661,5	-188	Devierile față de numărul aprobat se explică prin funcțiile vacante existente în instanțe
	2. Numărul de dosare examinate	o2	nr.	180000	186478,0	6478,0	Aceasta rezultă din majorarea numărului dosarelor parvenite în total la instanțele judecătorești
	3. Suprafața modernizată a sediilor instanțelor judecătorești	o3	mii m.p	8,5	10,1	1,6	Au fost modernizate mai multe instanțe de judecată

de eficiență	1. Costul mediu pentru un dosar examinat	e1	mii lei	1	0,9	-1,9	Costul dosarelor examinate depinde de complexitatea acestora
	2. Costul echipamentului achiziționat pentru asigurarea condițiilor optime și securității în instanță	e2	mii lei	1300	1726,1	426,1	Din cauza măririi prețurilor
	3. Costul 1 m.p modernizat al infrastructurii instanței judecătorești	e3	mii lei	3,5	3,6	0,1	Din cauza majorării prețurilor la materiale de construcție
	4. Costul mediu pentru întreținerea unei unități de personal	e4	mii lei	100,9	76,9	-24,0	Devierile față de costul mediu aprobat se explică prin concedii medicale pe parcursul anului și angajarea personalului o vechime de muncă mai mică, prin urmare și un salariu mai mic față de cel aprobat.
Cheltuieli, total			mil lei	210,9	199,9	-11	

Subprogram		Înfăptuire a judecății în curțile de apel					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		Asigurarea respectării legislației în vederea realizării echitabile a drepturilor justițiabililor					
Obiectivele:		1. Asigurarea remunerării tuturor angajaților instanțelor judecătorești; 2. Asigurarea funcționării operaționale a tuturor instanțelor judecătorești; 3. Asigurarea continuă a securității în cadrul instanțelor judecătorești; 4. Modernizarea continuă a echipamentului TI în instanțele judecătorești.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
De rezultat	1. Rata de soluționare a dosarelor	r1	%	70	79,8	9,8	Devierea se datorează creșterii numărului de dosare
	2. Rata echipamentului modernizat	r2	%	20	25,0	5,0	
de produs	1. Numărul de angajați remunerați	o1	nr.	492,5	424	-68,5	Devierile față de numărul aprobat se explică prin funcțiile vacante existente
	2. Numărul de dosare examinate	o2	nr.	270000	32538,0	5538,0	Aceasta rezultă din majorarea numărului dosarelor parvenite în total la instanțele judecătorești
	3. Suprafața modernizată a sediilor instanțelor judecătorești	o3	mii m.p	9,4	7,6	-1,8	Depășirea este legată de supra cheltuielile formate de Curtea de Apel Chișinău la investițiile capitale

de eficiență	1. Costul mediu pentru un dosar examinat	e1	mii lei	2	1,5	-0,5	Costul dosarelor examinate depinde de complexitatea acestora
	2. Costul echipamentului achiziționat pentru asigurarea condițiilor optime și securității în instanță	e2	mii lei	100	211,6	111,6	Din cauza măririi prețurilor
	3. Costul 1 m.p modernizat al infrastructurii instanței judecătorești	e3	mii lei	3,5	4,7	1,2	Din cauza majorării prețurilor la materiale de construcție
	4. Costul mediu pentru întreținerea unei unități de personal	e4	mii lei	111,1	91,8	-19,3	Devierile față de costul mediu aprobat se explică prin concediile medicale pe parcursul anului și angajarea personalului o vechime de muncă mai mică, prin urmare și un salariu mai mic față de cel aprobat.
Cheltuieli, total			mil lei	88,1	85,5	-2,6	

Subprogram		Înfăptuirea justiției					
Autoritate publică centrală		Curtea Supremă de Justiție					
Scopul:		<ul style="list-style-type: none"> Crearea condițiilor optime pentru asigurarea transparenței actului de justiție, sporirea calității actului de justiție și asigurarea încrederii în actul judecătoresc; Promovarea imaginii Curții Supreme de Justiție. 					
Obiectivele:		<ol style="list-style-type: none"> Perfecționarea Programului Integrat de Gestionare a dosarelor conform necesităților CSJ; Instruirea inițială și continuă a utilizatorilor (judecătorilor, referenților, altor funcționari); Perfecționarea mecanismului de repartizare aleatorie a cauzelor; Publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web a CSJ; Îmbunătățirea condițiilor tehnice de infrastructură în instanță. 					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			Argumentare
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	
de rezultat	1. Cota hotărârilor publicate pe pagina web	r1	%	100	99,9	-0,1	
	2. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	r2	%	90	100	10	
de produs	1. Cauzele judecate în CSJ	o1	cazuri	8900	12398	3498	
	2. Restanța cauzelor nejudicate la sfârșitul perioadei de referință la CSJ	o2	cazuri	1600	924	-676	Din cauza creșterii nr. de dosare a crescut și nr. de dosare neexamine

de eficiență	2.Nivelul de realizare aleatorie a cauzelor	e1	%	90	90	0	
Cheltuieli,total			mil lei	30,1	32,8	-2,7	

Pentru subprogramul „*Implementare a politicii penale a satului*” gestionat de Procuratura Generală s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 130,8 mil. lei, iar mijloace speciale 0,1 mil. lei.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Implementare a politicii penale a statului					
Autoritate publică centrală		Procuratura Generală					
Scopul:		- Consolidarea și modernizarea Procuraturii în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor, înfăptuire a actului de justiție, promovarea consecvență a imaginii Procuraturii în societate.					
Obiectivele:		1. Dezvoltarea continuă a interacțiunii și conlucrării cu alte organe de drept în domeniul combaterii fenomenului criminalității și asigurării ordinii de drept; 2. Elaborarea și aplicarea practică a metodelor noi de investigație și combatere a infracțiunilor de tortură, trafic de persoane, corupție, contrabandă; 3. Sporirea responsabilității acuzatorilor de stat și a procurorilor în diminuarea numărului sentințelor de achitare.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Numărul de controale la diverse compartimente, în special respectarea dreptului la ocrotirea sănătății, dreptului la un mediu înconjurător sănătos, dreptul de petiționare, dreptul la muncă și protecția muncii, unele domenii încadrate în dreptul la protecție socială	r1	nr. controale	3620	3620	0	
	2. Examinarea de către procurori a procedurilor contravenționale.	r2	nr. proceduri	4000	4000	0	
de produs	1. Numărul de cauze penale cu aspect de tortură	o1	nr. cauze	42	42	0	
	2. Pornirea urmăririi penale în cazurile de proceduri contravenționale	o2	nr. cauze	470	470	0	
de eficiență	1. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	e1	%	90	90	0	
Cheltuieli,total			mil lei	147,0	130,9	-16,1	

Pentru subprogramul „*Politicii și management în domeniul justiției*” gestionat de Ministerul Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 33,9 mil. lei și din mijloace speciale - în sumă de 0,1 mil. lei.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogramul		Politici și management în domeniul justiției					
Autoritatea publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Politica statului în domeniul justiției și drepturilor omului, asigurată prin respectarea principiului supremației legii, inclusiv menținerea stabilității și calității cadrului normativ.					
Obiectivele:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea activității de exercitare a tuturor profesiilor juridice conexe până în anul 2015; 2. Monitorizarea continuă a procesului de executare integrală a hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova; 3. Coordonarea procesului de acordare a asistenței juridice internaționale în proporție de 100% anual; 4. Monitorizarea implementării a 4 Convenții internaționale/regionale în materia drepturilor omului până în anul 2016; 5. Realizarea a 4 misiunii de audit în anul 2014 în conformitate cu prevederile legale; 6. Asigurarea a 100% a unui cadru legislativ coerent și previzibil, corelat cu exigențele europene în domeniu către anul 2016; 7. Instruirea continuă a 50% angajați anual; 8. Reducerea nivelului de migrație a personalului până în anul 2016; 9. Consolidarea procesului de coordonare interinstituțională necesară implementării reformei până în anul 2016. 					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea proiectelor de acte normative prevăzute în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 elaborate anual	r1	%	100	80	-20	
	2. Nivelul de fluctuație a personalului Ministerului Justiției (angajați demisionați)	r2	%	11	17	6,0	Aceasta este cauzată de nivelul scăzut al remunerației
	3. Procentul hotărârii/deciziei CEDO împotriva RM transmise spre executare Ministerului Finanțelor din numărul total de hotărâri/decizii CEDO pronunțate	r3	%	100	100	0	
	4. Ponderea funcționarilor publici evaluați cu calificativul ”foarte bine” din numărul total de funcționarilor publici	r4	%	80	71	-9,0	
	5. Ponderea funcționarilor publici evaluați cu calificativul ”bine” din numărul total de funcționari publici	r5	%	20	29	9,0	

de produs	1. Numărul proiectelor de acte normative elaborate	o1	număr	70	95	25,0	Din cauza creșterii
	2. Numărul avizelor și expertizelor juridice efectuate din numărul solicitat	o2	număr	1200	1432	232	Din cauza creșterii numărului acestora
	3. Numărul actelor departamentale înregistrate în raport cu cele parvenite	o3	număr	50	60	10	
	4. Numărul notarilor supuși verificărilor	o4	număr	40	60	-20	Lipsa personalului cu atribuții de verificare
	5. Numărul executorilor judecătorești supuși verificărilor	o5	număr	35	15	-20	Lipsa personalului cu atribuții de verificare
	6. Numărul cererilor de asistență juridică internațională examinate în raport cu cele parvenite	o6	număr	8000	12192,0	4192,0	Creștere cauzată de solicitarea de asistență juridică internațională
	7. Numărul funcționarilor publici instruiți	o7	număr	85	66	-19,0	Lipsa personalului cu atribuții de verificare
	8. Numărul misiunilor de audit planificate	o8	număr	4	5	1,0	
de eficiență	1. Costul necesar pentru traducerea rapoartelor și recomandărilor internaționale, hotărârilor/deciziilor CEDO	e1	mii lei	200	126,9	-73,1	Din cauza creșterii hotărârilor/deciziilor CEDO
	2. Cheltuieli pentru instruirea unui angajat	e2	mii lei	398	155,1	-242,9	Din cauza reducerii numărului de persoane instruite
Cheltuieli, total			mil lei	33,3	34,0	0,7	

Pentru subprogramul „*Mediere*” gestionat de Ministerul Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 0,3 mil. lei

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Mediere					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Soluționarea conflictelor dintre părți pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe părți					
Obiectivele:		Creșterea numărului de cauze soluționate pe căi alternative cu 10% până în anul 2016					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea litigiilor soluționate anual prin metode alternative din numărul total de litigii	r1	%	5	0	-5	La moment nu există un mecanism de colectare a datelor privind litigiile soluționate prin metode alternative.

							Dar va constitui o prioritate în perioada următoare
de produs	1. Numărul de campanii de informare desfășurate	o1	număr	4	2	-2	Lipsa resurselor umane
de eficiență	1. Costul desfășurării campaniilor de informare	e1	mii lei	443,7	80,0	-363,7	Motivul nivelului redus a indicatorului este neinstituționalizarea pe deplin a instituției medierii
Cheltuieli, total			mil lei	1,2	0,3	-0,9	

Pentru subprogramul **„Apărarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor”**, gestionat de Oficiile teritoriale al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 21,6 mil. lei, iar mijloace speciale 0,5 mil. lei.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Apărarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Asigurarea accesului efectiv al persoanelor vulnerabile la servicii juridice gratuite de calitate					
Obiectivele:		1. Asigurarea cu servicii juridice calificate a persoanelor solicitante de servicii juridice gratuite la nivel de 84% până în anul 2016. În anul 2014 de servicii juridice calificate au beneficiat 99 % din solicitanții care întrunesc criteriile stabilite de Legea nr.198-XVI din 26 iulie 2007cu privire la asistența juridică garantată de stat.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Procentul de cetățeni mulțumiți de serviciile juridice	r1	%	82	99	17	Devierea de 17% se explică prin faptul că nr. de 18 plângeri în raport cu nr. total de 43912 beneficiari, este foarte mic și nu reprezintă mai mult de 1% din totalul 100%
de produs	1. Numărul beneficiarilor asistenței juridice calificate garantate de stat	o1	unități	35000	43912	8912	Se datorează activității de mediere, a creșterii încrederii beneficiarilor în sistem, cât și incapacitatea de plată a populației pentru serviciile juridice calificate
	2. Numărul de persoane	o2	unități	470	484	14	Din cauza creșterii numărului de solicitări

	instruite 3.						
	3. Numărul de cursuri organizate și desfășurate	o3	unități	21	22	1	
	4. Numărul avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat	o4	unități	540	484	-56	Din cauza intensificării procesului de monitorizare a calității serviciilor prestate de către avocați
	5. Numărul avocaților publici	o5	unități	14	14	0	
de produs	6. Numărul prestatorilor de asistență juridică primară (parajuriștilor)	o6	unități	20	20	0	
	7. Numărul de banere informative	o7	unități	7	10	3	În urma negocierii prețurilor de către CNAJGS au fost instalate 10 banere informative
	8. Numărul de pliante/calendare distribuite	o8	unități	3000	7500	4500	Datorită contribuției a partenerilor de dezvoltare care nu a fost luată în considerație
	9. Numărul de ghiduri publicate	o9	unități	250	250	0	
	10. Numărul rapoartelor de monitorizare întocmite	o10	unități	20	20	0	
de eficiență	1. Durata medie de timp alocate unui caz	e1	ore	41	41	0	
	2. Costul mediu unei ore plătite avocaților	e2	Lei/oră	90	90	0	
Cheltuieli, total			mil lei	25,7	22,2	-3,5	

Pentru subprogramul „*Expertiza legală*” gestionat de Centrul Național de Expertiză Judiciară s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 5,7 mil. lei și din mijloace speciale în sumă de lei – 1,6 mil. lei

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Expertiză legală					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Centrul Național de Expertize Judiciare ca garantul prestării serviciilor de expertiză judiciară în termene optime					
Obiective:		1. Dezvoltarea capacităților Centrului Național de Expertize Judiciare. 2. Fortificarea calității expertizelor judiciare efectuate în termene optime					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			Argumente
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	
de rezultat	1. Ponderea experților atestați ca urmare a instruirilor	r1	%	95	75	-20	Din cauză că din 4 experți care au trecut instruirea inițială s-au atestat doar 3, una fiind respinsă de Comisia de calificare și atestare

	2. Ponderea expertizelor simple efectuate în termen de până la 5 zile	r2	%	5	60	55	
	3.Rata de aprovizionare cu echipamente a CNEJ	r3	%	50	950	900	A fost preconizată cumpărarea unui comparator videospectral ,dar din cauza prețului costisitor sa renunțat la el și s-au procurat mai multe unități de alt echipament necesar pentru cercetări
de produs	1.Numărul experților ce au trecut instruirea continuă	o1	persoane	4	8	4	Din cauza că întregul efectiv al laboratorului de expertize judiciare economice a fost instruit în materia utilizării softului specializat contabil
	2.Numărul experților ce au trecut instruirea inițială	o2	persoane	4	4	0	
	3. Numărul expertizelor efectuate	o3	unități	2400	2231	-169	Din motivul timpoului încetinit al efectuării expertizelor în lunile august și septembrie,demisionării a 3 experți și plecării în concedii de maternitate a 2 experți
	4. Echipament procurat necesar în procesul efectuării expertizelor judiciare.	o4	unități	2	19	17	
de eficiență	1.Costul mediu pentru instruirea unei persoane	e1	mii lei	62,8	1,8	-61,0	Din motiv că instruirea inițială a 4 experți judiciari a avut loc în cadrul instituției,respectiv cheltuielile suportate s-au redus la minim
	2. Costul mediu a unei expertize	e2	mii lei	1,02	0,5	-0,5	Se explică prin faptul că expertizele pe dosarele penale sunt efectuate fără încasarea taxei și dețin 51% din numărul total de expertize efectuate
	3. Durata medie a unei expertize simple	e3	zile	5	6,4	1,4	
Cheltuieli,total			mil lei	12,1	7,3	-4,8	

Pentru subprogramul „*Sistemul integrat de informare juridică*” gestionat de Centrul de Informații Juridice s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 0,9 mil. lei și 0,4 mil.lei – din mijloace speciale.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Sistemul integrat de informare juridică		
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției		
Scopul:	Asigurarea accesului persoanelor fizice și juridice la informația cu caracter juridic.		
Obiectivele:	Perfecționarea și îmbunătățirea continuă a calității prestării serviciilor informațional-juridice către cetățeni și mediu de afaceri în proporție de 100 %		
II. Indicatorii de	Tip	Unitatea	2015

performanță			de măsură	Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea actelor normative plasate în baza de date din numărul total de solicitări	r1	%	100	100	0	
de produs	1. Numărul de accesări a paginei web a Ministerului Justiției	o1	unități	1660962	2231487	570525	Această creștere se datorează unei administrării eficiente și actualizarea sistematică a datelor pe pagina web. Prezentarea de informație calitativă, actuală și veridică despre activitatea Ministerului Justiției
de eficiență	1. Numărul de zile necesare pentru introducerea actelor în baza de date	e1	zile	3	3	0	
Cheltuieli, total			mil lei	1,4	1,4	0	

Pentru subprogramul „*Stare civilă*” gestionat de Serviciul Stare Civilă s-au efectuat cheltuieli din mijloace speciale - în sumă 47,0 mil. lei.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Stare Civilă					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Protecția drepturilor patrimoniale și personale nepatrimoniale ale cetățenilor, precum și intereselor statului prin înregistrarea de stat a actelor de stare civilă.					
Obiectivele:		1. Sporirea capacităților oficiilor stare civilă teritoriale de acordare a 80% din totalul serviciilor stare civilă prestate persoanelor până în anul 2014; 2. Asigurarea prestării gratuite beneficiarilor de stare civilă în mărime de 40% din numărul total de servicii pentru anul 2014.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de produs	1. Numărul serviciilor prestate, total	o1	unități	700000	559296	-140704	Scăderea datorează fluxului instabil al cetățenilor ce se adresează în vederea perfectării actelor de stare civilă, care este greu de a fi prognozat cu precizie.
	2. Numărul serviciilor prestate contra plată	o2	unități	390041	319928	-70113	Fapt care se datorează fluxului instabil al cetățenilor ce se adresează în vederea perfectării actelor de stare civilă contra plată
de eficiență	1. Cota serviciilor acordate cetățenilor în teritoriu din total servicii	e3	%	80	78,10	-1,9	Numărul precis al serviciilor este greu de a fi prognozat din timp din motivul fluxului instabil al solicitanților serviciilor de stare civilă.
	2. Cota beneficiarilor de servicii gratuite din total servicii	e4	%	44	46,40	2,4	Din cauza că ponderea cetățenilor care solicită și beneficiază de servicii gratuite are o tendință de creștere pe parcursul ultimului an.

	3. Numărul mediu al serviciilor prestate de către un funcționar pe lună	e1	unități	145	123	-22	din cauza micșorării numărului total de servicii prestate.
Cheltuieli,total			mil lei	57,6	47,0	-10,6	

Pentru subprogramul „*Armonizarea legislației*” gestionat de Ministerul Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 2,0 mil.lei

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Armonizare a legislației					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Legislația națională armonizată în conformitate cu standardele Uniunii Europene					
Obiectivele:		Implementarea consecventă a Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea actelor Uniunii Europene transpuse în proiectele de acte normative/legislative, potrivit Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației anuale(PNAL)	r1	%	100	112	12,0	
de produs	1. Numărul actelor naționale care transpun actele UE, potrivit Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației anuale	o1	număr	80	71	-9,0	Se află la diferite stadii de implementare
de eficiență	1. Numărul mediu de zile necesare pentru emiterea unei declarații de compatibilitate la proiecte de acte legislative/normative cu relevanța UE	e1	zile	10	10,0	0	
Cheltuieli,total			mil lei	2,4	2,0	-0,4	

Pentru subprogramul „*Apostilarea actelor publice*” gestionat de Ministerul Justiției s-au efectuat cheltuieli din mijloace speciale în sumă de 1,8 mil.lei

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Apostilarea actelor publice					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Aplicarea apostilei pe actele oficiale ale Republicii Moldova în temeiul Convenției de la Haga din 05 octombrie 1961, precum și suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale					
Obiectivele:		1. Primirea și examinarea cererilor la actele oficiale supuse apostilării; 2. Înregistrarea actelor oficiale supuse apostilării și legalizării în fișierul electronic ”Apostila” în proporție de 100% anual; 3. Eliberarea actelor apostilate și legalizate în proporție de 100% anual.					
II. Indicatorii de		Tip	Unitatea	2014			

performanță			de măsură	Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea actelor înregistrate spre apostilare din numărul total de acte înregistrate	r1	%	100	100	0	
de produs	1. Numărul de dosare primite	o1	număr	28500	29725	1225	Creșterea se datorează majorării solicitărilor din partea cetățenilor
	2. Numărul de apostile înregistrate	o2	număr	70000	95957	25957	Această creștere se datorează majorării solicitărilor de apostile din partea cetățenilor în perioada de raportare
de eficiență	1. Termenul mediu necesar pentru aplicarea apostilei	e1	ore	6	6	0	
Cheltuieli, total			mil lei	6,1	1,8	-4,3	

Pentru subprogramul „*Asigurarea măsurilor alternative la detenție*” gestionat de Oficiul central de probațiune s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 20.0 mil. lei.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogramul		Asigurarea măsurilor alternative de detenție					
Autoritatea publică centrală		Oficiul central de probațiune					
Scopul:		Reintegrarea în societate a persoanelor în conflict cu legea penală, protejarea comunității de riscul recidivei, precum și asigurarea executării sancțiunilor contravenționale și pedepselor penale neprivative de libertate.					
Obiectivele:		1. Sporirea cu 20% a numărului de persoane supuse probațiunii asistate – în anul 2014, 98,7% persoane au beneficiat de asistență și consiliere din numărul total de 16609 subiecți aflați în vizorul Biroului de probațiune (16289 adulți și 320 minori), iar cele 1,3 sunt persoane aflate în căutarea – 223 persoane, cărora nu a fost posibilă acordarea asistenței din partea consilierilor de probațiune; 2. Reducerea cazurilor cu risc de recidivă cu 15% - din numărul total de 16609 subiecți ai probațiunii au fost înregistrate 256 cazuri de comitere a crimei repetate, astfel riscul de recidivă constituie 1,5%; 3. Sporirea respectării obligațiilor stabilite de instanță cu 20% - în anul 2014 obiectivul a fost realizat, fiind sporită responsabilitatea respectării obligațiilor stabilite de instanța de judecată a 8700 de persoane din numărul total de 8845 aflați în evidența Birourilor de probațiune, astfel constituind 98% obligațiunii respectate.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2014			
				Precizat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Procent persoane supuse probațiunii asistate	r1	%	20	98,7	78,7	Din cauza creșterii numărului de persoane care trebuie supuse probațiunii

	2. Procent persoane supuse probațiunii implicate în programe probaționale	r2	%	7	41,1	34,1	11 condamnați au avut obligațiunea stabilită de instanța de judecată de a participa în cadrul unui program probațional (Programul Motivație spre schimbare)
	3. Procent persoane supuse probațiunii care au respectat obligațiunile stabilite de instanța de judecată	r3	%	20	98	78	Surplusul se datorează sporirii responsabilității respectării obligațiunilor stabilite de instanțele de judecată
	4. Procent cazuri cu risc de recidivă	r4	%	15	1,5	13,5	Din cauza creșterii numărului crimelor repetate
de produs	1. Numărul colaboratorilor instruiți	o1	unități	190	217	27	
	2. Numărul de personal recrutat cu studii în domeniul psihosocial	o2	unități	15	3	-12	Personalul cu studii în domeniul psihosocial urmează a fi recrutat începând cu anul 2015
	3. Numărul de contracte de asistență încheiate cu persoanele liberate în termen	o3	unități	10	4	-6	Au fost solicitate doar de 4 persoane liberate din detenție înainte de termen
	4. Numărul programelor probaționale elaborate	o4	unități	1	2	1	
de eficiență	1. Cheltuieli pentru instruirea unui angajat	e1	lei	1736	700	-1036	La nivel internațional s-au luat în calcul cazarea, transportul, diurna, cost set materiale și certificat, cost pauză de cafea
	2. Costul unui program de probațiune	e2	lei	75000	172500	97500	Au fost elaborate 2 programe probaționale
Cheltuieli, total			mil lei	20,0	20,0	0	

Pentru subprogramul „*Instruire inițială și continuă în domeniul justiției*” gestionat de Institutul Național al Justiției s-au efectuat cheltuieli din componenta de bază în sumă de 12,6 mil. lei.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Instruire inițială și continuă în domeniul justiției		
Autoritate publică centrală	Institutul Național de Justiție		
Scopul:	Fortificarea capacităților angajaților din sistemul justiției întru asigurarea aplicării uniforme și supremației legii, înfăptuirii justiției în mod independent, imparțial și profesional		
Obiectivele:	1. Formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și procuror cu durata cursului - 18 luni; 2. Formarea inițială a grefierilor, asistenților judiciari, șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești și a consilierilor de probațiune cu durata cursului – 3 luni; 3. Formarea continuă a judecătorilor, procurorilor, grefierilor, asistenților judiciari, șefilor instanțelor judecătorești și a consilierilor de probațiune cu durata cursului cel puțin - 40 ore anual; 4. Formarea continuă a altor persoane, care contribuie la înfăptuirea justiției în bază de contract.		
II. Indicatorii de	Tip	Unitatea de	2014

performanță			măsură	Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1.Raportul dintre numărul persoanelor instruite la numărul total de angajați pe categoriile ce urmează a fi	r1	%	95	93,0	-2	
de produs	1.Numărul mediu audiențelor beneficiari de instruire continuă cu durata de cel puțin – 40 ore anual	o1	unități	7065	6565,0	-500	Cheltuielile de organizare și desfășurare a cursurilor au fost suportate în comun cu partenerii donatori
	2.Numărul mediu audiențelor instruiți anual pentru funcția judecător/ procuror cu durata – 18 luni	o2	unități	55	55,0	0	
	3. Numărul de grefieri,asistenți judiciari, șefi ai secretariatului și consilieri de probațiune care au urmat curs de formare inițială după numirea în funcție cu durata – 3 luni	o3	unități	75	38,0	-37	O parte a cheltuielile de organizare a cursurilor au fost suportate de partenerii donatori,dar și de INJ
de eficiență	1.Costul mediu pe an pentru un participant la cursurile de formare profesională	e1	mii lei	1,2	1,1	-0,1	
	2. Costul mediu pe an pentru participant la cursurile de instruirea inițială la funcția de judecător și procuror	e2	mii lei	86,3	86,3	0	Cheltuielile includ: burse ,remunerarea formatorilor și cheltuieli de administrare
	3. Costul mediu pe an pentru un participant la cursurile de formare profesională inițială după numirea în funcție	e3	mii lei	29,3	10,8	-18,5	Cheltuielile de organizare și desfășurare a cursurilor au fost suportate în comun cu partenerii donatori
Cheltuieli,total			mil lei	12,8	12,6	-0,2	

4¹. Jurisdicția constituțională

Datele privind realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil.lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Justiție, total (mil. lei)	9,06	19,4	20,1	20,1	0	100	11,04	121,85
inclusiv:								
<i>Componenta de bază</i>	9,06	19,4	20,1	20,1	0	100	11,04	121,85
<i>Mijloace speciale</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Fonduri speciale</i>								
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>								
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,04	0,07	0,06	0,07	0,0	0,0	0,0	0,0

La acest grup funcțional se atribuie cheltuielile pentru întreținerea Curții Constituționale.

În bugetul de stat la grupul dat au fost aprobate la componenta de bază alocații în sumă de 19,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate la Legea bugetului, volumul de alocații la componenta de bază s-a majorat cu 0,7 mil. lei și a constituit 20,1 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 20,1 mil. lei, ce constituie 100 la sută față de cele prevăzute.

Cheltuielile de personal au constituit 33,0 la sută (6,6 mil. lei) din volumul total al acestora.

Numărul mediu de angajați în anul 2014 a fost de 47 unități, dintre care 8 judecători și alt personal 39 unități (aprobate: 61 unități, inclusiv 12 judecători și 49 alt personal). Locurile vacante înregistrate la sfârșitul perioadei de gestiune se datorează lipsei spațiilor de activitate.

Pe parcursul anului au fost organizate concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante. Ca rezultat nimeni nu a întrunit cerințele concursului pentru angajare.

Salariul mediu lunar al unui judecător în anul 2014 a constituit 17788,54 lei sau cu 5061,04 lei mai mult față de 12727,5 lei în anul 2013 și al unui angajat –6997,43 lei cu 840,59 lei mai mult față de 6156,84 lei în anul 2013.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2014 s-au majorat cu 242,18 mii lei și constituie 427,78 mii lei față de 185,6 mii lei în anul 2013.

Cheltuielile efective au fost executate în sumă de 20,1 mil. lei sau 100 la sută față de cele precizate.

Pentru programul „*Jurisdicție constituțională*” gestionat de Curtea Constituțională au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Jurisdicția constituțională					
Autoritatea publică centrală	Curtea Constituțională					
Scop	Garantarea supremației Constituției					
Obiective	Sporirea calității și eficacității exercitării jurisdicției constituționale					
Categorie	Cod	Denumire	Unitate de măsură	Anul de gestiune		
				aprobat	realizat ¹	Devieri (+,-) ³
1	2	3	4	5	6	7
Eficiență		1. nr. de sesizări examinate în raport cu nr. sesizări depuse	%	100	100	
		2. nr. sesizărilor declarate admisibile în raport cu nr. sesizărilor depuse	%	75	60,3	-14,7
		3. nr. sesizărilor examinate în fond în raport cu nr. sesizărilor declarate admisibile	%	75	70,7	-4,3

Scopul programului este garantarea supremației Constituției, asigurarea realizării principiului separării puterilor în stat și garantarea responsabilității statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

În anul 2014 pe rolul Curții s-au aflat 68 sesizări (61 de sesizări depuse în 2014 și 7 preluate din 2013). În contextul datelor statistice este menționat că din 68 de sesizări au fost examinate 61.

5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013executat	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Menținerea ordinii publice și securitatea națională, total (mil. lei)	1850.0	2186.6	2233.2	2166	-67.2	97.0	316.0	117.1
inclusiv:								
Componenta de bază	1780.5	2079.4	2101.5	2064.4	-37.1	98.2	283.9	115.9
Mijloace speciale	69.4	78.3	88.1	77.7	-10.4	88.2	8.3	112.0
Proiecte finanțate din surse externe	0.1	28.9	43.6	23.9	-19.7	54.8	23.8	23900.0
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %%	7.7	7,7	7,2	7,4				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 2186,6 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 46,6 mil. lei și a constituit 2233,2 mil. lei.

La componenta de bază principalii factori care au generat modificările față de bugetul aprobat se prezintă precum urmează:

- *majorare de alocații pentru:*

- acordarea sporului pentru intensitatea muncii unor specialiști cu funcții complexe, cu 0,7 mil. lei;

- majorarea salariilor militarilor salarizați conform Rețelei Tarifare Unice, începând cu 01 octombrie 2014, cu 12,1 mil.lei;

- cheltuieli de deplasare peste hotare pentru paza persoanelor cu demnitate publică și escortarea persoanelor reținute, cu 5,4 mil.lei;

- achitarea documentelor executorii, cu 1,9 mil.lei;

- plata indemnizației unice la eliberare, concediilor de maternitate și de îngrijire a copiilor, cu 17,9 mil.lei;

- procurarea mijloacelor fixe cu 22,7 mil. lei.

- reparația capitală a sediilor Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare și a inspectoratelor de poliție ale Ministerului Afacerilor Interne cu 22,3 mil.lei;

- contribuția Guvernului Republicii Moldova la proiectul finanțat din surse externe „Îmbunătățirea serviciilor mobile terestre și avia de intervenție de urgență, descarcerare și reanimare acordate în consecința dezastrelor majore în zona transfrontalieră - SMURD” cu 2,8 mil.lei;

- *reducere de alocații:*

- la cheltuieli de personal ca urmare a redistribuirii economiilor formate din contul funcțiilor vacante, la alte articole de cheltuieli cu 26,6 mil.lei;

- pentru asigurarea cu mărfuri și servicii cu 33,1 mil.lei;

- pentru investiții capitale, cu 4,6.

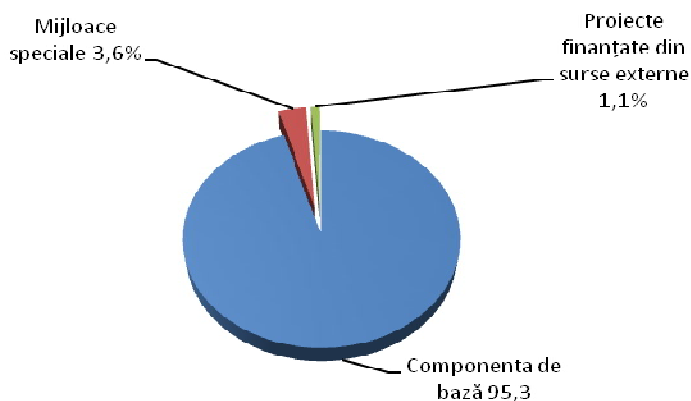
La componenta mijloace speciale, cheltuielile s-au majorat cu 9,8 mil.lei, în legătură cu revizuirea părții de venituri cu 2,6 mil. lei și acceptarea cheltuielilor din soldul mijloacelor bănești înregistrate la 01 ianuarie 2014 cu 6,5 mil.lei și din granturi.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, majorarea cheltuielilor cu 14,7 mil.lei este cauzată de revizuirea capacității de implementare a activităților în cadrul proiectelor:

- „Crearea unei infrastructuri globale și consolidate de frontieră – factor al unei dezvoltări social-economice durabile și planificării spațiale complexe” cu 4,0 mil.lei;

- „Îmbunătățirea serviciilor mobile terestre și aviație de intervenție de urgență, descarcerare și reanimare acordate în consecința dezastrelor majore în zona transfrontalieră - SMURD” cu 10,7 mil.lei.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 95,3 %, din mijloace speciale – 3,6% și din proiecte finanțate din surse externe 1,1%.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupa dată pe **componenta de bază** se prezintă în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		<u>Ponderea în cheltuielile totale (%)</u>	
	2013	2014	2013	2014
Cheltuieli total	1780,5	2064,4	100	100
Cheltuieli curente	1694,1	1869,6	95,2	90,6
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>1245,3</i>	<i>1395,7</i>	<i>73,5</i>	<i>74,7</i>
Cheltuieli capitale	86,4	194,8	4,8	9,4
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>32,7</i>	<i>37,6</i>	<i>37,9</i>	<i>19,3</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe **componenta de bază** demonstrează că în anul 2014, comparativ cu anul 2013, a scăzut ponderea cheltuielilor curente cu 4,6 puncte procentuale, din contul cheltuielilor capitale. Concomitent a crescut și ponderea cheltuielilor de personal cu 1,2 puncte procentuale, iar investițiile capitale s-au micșorat cu 4,6 puncte procentuale.

Sub aspectul grupelor de cheltuieli, din totalul cheltuielilor de bază executate, ponderea cea mai mare revine organelor afacerilor interne – 45,5 %, cu o majorare de 2,8 puncte procentuale față de anul 2013, penitenciarele – 17,4%, cu o reducere de 1,0 puncte procentuale față de anul 2013, poliția de frontieră-12,9%.

	Cheltuieli de bază				
	2013		2014		
	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)	Precizat (mil. lei)	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)
Total	1780,5	100	2101,5	2064,4	100
Organe ale afacerilor interne	760,5	42,7	948,5	938,8	45,5
Trupele de carabinieri	72,5	4,1	81,0	74,6	3,6
Penitenciare	327,9	18,4	368,7	360,0	17,4
Organe ale securității naționale	405,6	22,8	182,9	177,2	8,6

Poliția de frontieră			269,6	265,5	12,9
Protecție civilă și situații excepționale	156,5	8,8	177,6	176,2	8,5
Autorități și servicii de menținere a ordinii publice și de securitate națională neatribuite la alte grupe	57,5	3,2	73,2	72,1	3,5

Cheltuielile în valoare absolută sunt reflectate în tabelul următor.

Datoriile creditoare la finele anului 2014 la ramura dată la total au constituit 183,0 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 19,9 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor creditoare cu termen de achitare expirat Ministerul Afacerilor Interne a înregistrat suma de 18,7 mil.lei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției-0,5 mil.lei și Serviciul de Informații și Securitate - 0,7 mil lei.

Datoriile debitoare au fost admise în sumă de 45,6 mil. lei, dintre care cu termen de achitare expirat 5,0 mil. lei. Datorii debitoare cu termen de achitare expirat au fost admise de către Ministerul Afacerilor Interne în volum de 3,5 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate – 1,3 mil. lei și Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției – 0,2 mil. lei.

Numărul mediu de personal pe anul 2014 pe componenta de bază la acest grup, a fost de 19580 unități, inclusiv 17784 militari prin contract / cu statut special, 227 angajați ai serviciului public și 1569 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract/cu statut special la acest grup a constituit 5337,7 lei, al unui funcționar public 5388,4 lei și al unui angajat civil 3026,5 lei.

Conform actelor normative și legislative, instituțiile din grupa dată au beneficiat și de **mijloace speciale**, care au fost executate în sumă de 77,7 mil. lei, nivelul executării constituind 88,2 % din prevederi.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate la grupa dată din mijloace speciale sunt caracterizate în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		<u>Ponderea în cheltuielile totale (%)</u>	
	2013	2014	2013	2014
Cheltuieli total	69,4	77,7	100	100
Cheltuieli curente	53,5	68,0	77,1	87,5
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>10,1</i>	<i>11,4</i>	<i>18,9</i>	<i>16,7</i>
Cheltuieli capitale	15,9	9,7	22,9	12,5
<i>inclusiv investiții capitale</i>				

Comparativ cu anul 2013, în anul 2014 din mijloace speciale s-a micșorat ponderea cheltuielilor de personal cu 2,2 puncte procentuale, concomitent nu au fost efectuate cheltuieli pentru investiții capitale. Totodată, analiza ponderii cheltuielilor în cheltuielile

totale pe mijloace speciale demonstrează că a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 10,4 puncte procentuale din contul cheltuielilor capitale.

Datoriile creditoare la finele anului 2014 la ramura dată la componenta mijloace speciale au constituit 5,3 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 0,9 mil. lei.

Datoriile debitoare au constituit 1,5 mil. lei, din care 0,1 mil. lei cu termenul de achitare expirat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* alocațiile nu au fost executate dat fiind l că, nu s-a reușit organizarea achizițiilor publice, precum și faptul că Unitatea de Implementare a proiectului de construcție a Penitenciarului din mun. Chișinău a fost creată cu întârziere, în semestrul II al anului 2014.

La acest grup, în anul 2014 toate autoritățile publice centrale au realizat bugetul în format de program și anume:

Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției a realizat bugetul în format de program și anume Programul „Sistemul Penitenciar” ce cuprinde subprogramul „Sistemul Penitenciar”, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Programul	Sistemul Penitenciar	43
Subprogramul:	Sistemul penitenciar	2
Denumirea autorității publice:	Ministerul Justiției	131
Scop:	Implementarea politicii statului în executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate și asigurarea ordinii de drept și legalității în instituțiile penitenciare	
Obiective:	1. punerea în executare a tuturor hotărârilor judecătorești privind detenția persoanelor 2. sporirea cu 50% a capacității de supraveghere, pază și escortare a deținuților către anul 2016. 3. sporirea cu 10% anual a capacității de acordare a asistenței sociale, medicale, psihologice și de instruire a deținuților. 4. sporirea ofertelor de muncă (remunerată/neremunerată) pentru 50% din totalul de condamnați apti de muncă către anul 2016.	

Indicatorilor de performanță		unitate de măsură	2014			Argumentare
			aprobat	executat	Devieri (+, -)	
de rezultat	1. Deducerea numărului plîngerilor deținuților privind condițiile de detenție.	%	38	5	-33.0	Îmbunătățirea condițiilor minime de detenție.
	2. Rata cazării deținuților în condiții de 4 metri pătrați.	%	90.0	88.0	-2.0	Micșorarea numărului deținuților în spațiile de detenție.
	3. Rata mortalității și morbidității în penitenciare.	%	10.0	20.0	10.0	Situația socio-economică din țară unde deținuții ajung în penitenciare deja în stare de maladie.
	4. Gradul de creștere a accesibilității la serviciile de asistență socială, medicală, psihologică și de instruire a	%	80.0	80.0		

Indicatorilor de performanță		unitate de măsură	2014			Argumentare
			aprobat	executat	Devieri (+, -)	
deținuților.						
5. Ponderea condamnaților încadrați în câmpul muncii, în raport cu numărul total de condamnați apti de muncă.		%	45.0	23.0	-22.0	Reducerea activităților de producere din cauza nesolicitării serviciilor.
de produs	1. Numărul deținuților încadrați în evaluări psihologice	pers.	6436	6296	-140	Elaborarea diverselor programe cu încadrarea deținuților în activități social-educative și psiho-sociale, îmbunătățirea bazei tehnico-materiale în sfera acordării serviciilor psihologice, sociale, medicale, etc.
	2. Numărul de consultații individuale psihologice acordate deținuților	unit.	11352	12204	852	
	3. Numărul deținuților incluși în activitățile psihocorecționale de grup	pers.	882	1031	149	
	4. Numărul deținuților participanți la activitățile de asistență socială	pers.	1782	3750	1968	
	5. Numărul deținuților încadrați la instruire.	pers.	772	616	-156	
de eficiență	1. Costul întreținerii unui deținut pe zi/ inclusiv alimentația	mii lei	136,73/16,5	125,05/12,18	-11,68/-4,32	
Cheltuieli, total			390,2	364,0	-26,2	

Centru Național Anticorupție a realizat bugetul în format de program și anume Programul „Prevenirea și combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului”, care cuprinde subprogramul „Prevenire, cercetare și combatere a contravențiilor corupționale”, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram		Prevenire, cercetare și combatere a contravențiilor corupționale					
Autoritate publică centrală		Centrul Național Anticorupție					
Scopul		Reducerea nivelului corupției, spălării banilor și finanțării terorismului					
Obiectivele:		1.Consolidarea și optimizarea sistemului național de prevenire și combatere a corupției, spălării banilor și finanțării terorismului. 2.Dezvoltarea cooperării la nivel național și internațional privind combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2014			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Cauze penale de corupție cercetate și finisate	r1	unități	528	668	140	

	2. Infracțiuni de spălare a banilor depistate	r2	unități	17	45	28	
de produs	1. Măsurile de prevenire a corupției, spălării banilor și finanțării terorismului	o1	unități	990	1231	241	
	2. Acțiuni de investigație a infracțiunilor de corupție și spălare de bani	o2	unități	12045	12359	314	
de eficiență	1. Timpul mediu de organizare și desfășurare a măsurilor de prevenire	e1	ore	130	130	0	
	2. Timpul mediu de organizare și desfășurare a acțiunilor de investigații	e2	ore	3,6	3,6	0	
Cheltuieli, total			mil. lei	74,3	72,9	-1,4	

Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Serviciul de Informații și Securitate au realizat bugetul în format de program, dar ținând cont că, informația respectivă poartă un caracter confidențial, date despre realizarea acestora vor fi reflectate în nota informativă secretă.

6. Învățământul

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

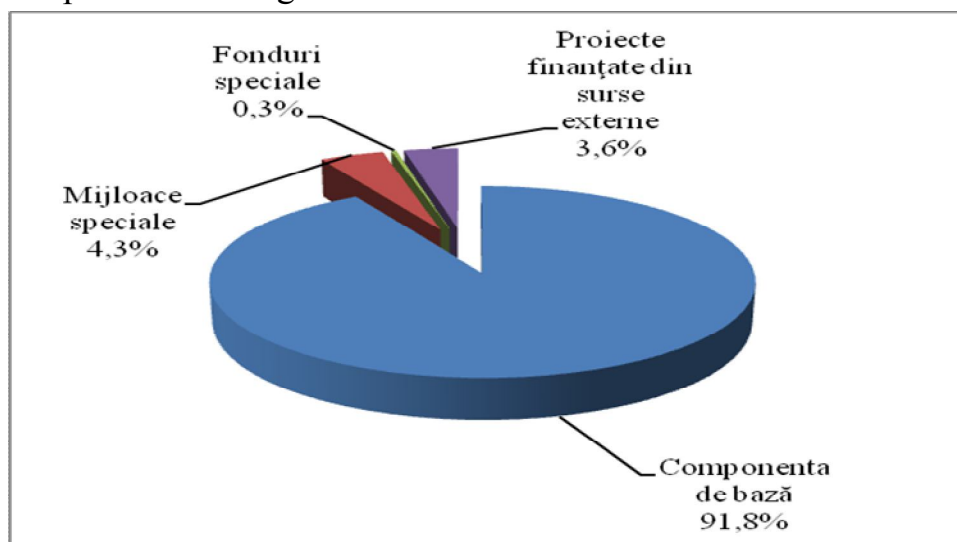
mil. lei

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Învățământ total, inclusiv pe componente:	1815,4	3432,3	3835,7	3427,4	-408,3	89,4	1612,0	188,8
Componenta de bază	1639,4	3211,4	3244,3	3145,0	-99,3	96,9	1505,6	191,8
- inclusiv transferuri între componente	0,7	0,1	0,1		-0,1		-0,7	
- inclusiv transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ - teritoriale		1413,0	1486,5	1486,5		100,0	1486,5	
Mijloace speciale	145,0	169,7	173,1	146,7	-26,4	84,7	1,7	101,2
Fonduri speciale	14,1	14,5	12,8	12,4	-0,4	96,9	-1,7	87,9
Proiecte finanțate din surse externe	17,6	36,8	405,6	123,3	-282,3	30,4	105,7	700,6
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	7,6	12,2	12,4	11,7	-0,7	94,4	4,1	153,9

În bugetul de stat la grupul dat pe **toate componentele** au fost aprobate alocații în sumă de 3432,3 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații a crescut cu 403,4 mil. lei și a constituit 3835,7 mil. lei, sau 12,4 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

În anul 2014 la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 3427,4 mil. lei, ce constituie 89,4 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2014 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama ce urmează.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 96,9 la sută, cele din *mijloace speciale* – 84,7 la sută; din *contul fondului special pentru manuale* – 96,9 la sută; din *cadrul proiectelor cu finanțare externă* – 30,4 la sută din prevederi.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate 7011,5 mii lei în următoarele scopuri:

- 6929,1 mii lei consiliilor raionale pentru acoperirea cheltuielilor aferente efectuării lucrărilor de reconstrucție a grădiniței de copii din satul Săiți, raionul Căușeni – 2540,0 mii lei; acordării unui ajutor financiar pentru achitarea salariilor angajaților instituțiilor preșcolare din orașul Căușeni – 1147,8 mii lei; reparației capitale a liceului teoretic „Ion Creangă” din satul Rădoaia, raionul Sîngerei – 1956,2 mii lei; reparației acoperișului gimnaziului din comuna Albota de Jos, raionul Taraclia – 1285,1 mii lei.

- 82,4 mii lei Ministerului Educației pentru procurarea cadourilor cu ocazia sărbătorilor de iarnă pentru elevii din instituțiile de învățământ din partea stîngă a Nistrului și orașul Bender.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de învățământ denotă reducerea în anul 2014, comparativ cu anul 2013, a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 459 unități, din care pe componenta de bază – 438 unități, cauzate de realizarea măsurilor de optimizare a rețelei de instituții, prin lichidarea unui șir de instituții (școala-internat sanatorială din or. Drochia, școala-internat auxiliară din or. Telenești, școala-internat auxiliară din s. Tocuz, r-nul Căușeni, Casa de copii Cernoleuca, r-nul Dondușeni, Școala de tip-internat

pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților din s. Văscăuți, r-nul Florești), reorganizarea unor instituții de învățământ (școala-internat sanatorială din s. Ivancea, r-nul Orhei, școala de meserii nr. 1 din s. Pruncu, școala de meserii nr. 2 și școala de meserii nr. 3 din or. Cricova, școala de meserii nr. 4 din or. Soroca, școala de meserii nr. 5 din or. Lipcani, școala de meserii nr. 6 din s. Rusca, r-nul Hîncești) și prin transmiterea Liceului Republican cu Profil Real din mun. Chișinău din proprietatea statului în proprietatea publică a mun. Chișinău.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă a creștere de 246,1 lei, din care pe componenta de bază – 243,3 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2013 executat	2014			2014 executat față de 2013 executat
		Precizat	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	15070	14715	14611	99,3	-459,0
- inclusiv din componenta de bază	13703	13318	13265	99,6	-438,0
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2510,4	2829,5	2756,5	97,4	246,1
- inclusiv din componenta de bază	2469,4	2787,2	2712,7	97,3	243,3

Notă: *cu excepția instituțiilor de învățământ care activează, începând cu 1 ianuarie 2013, în condiții de autonomie financiară

Datoriile creditoare cu termen de achitare expirat la finele anului 2014 au constituit 1306,7 mii lei, cu o creștere față de situația de la începutul anului de 371,4 mii lei. Din suma totală a datoriilor creditoare, 1275,8 mii lei revin Ministerului Educației.

Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 646,2 mii lei, cu o reducere față de anul 2013 cu 169,7 mii lei.

Volumul cheltuielilor pe **componenta de bază** pentru sfera învățământului pe anul 2014, cu modificările operate, a fost prevăzut în sumă de 3244,3 mil. lei, din care au fost executate 3145,0 mil. lei sau la nivel de 96,9 la sută.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupul dat pe componentul de bază se prezintă în tabelul ce urmează:

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2013	2014	2013	2014
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	1639,4	3145,0	100,0	100,0
Cheltuieli curente	1544,0	3090,4	94,2	98,3
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>520,1</i>	<i>551,7</i>	<i>31,7</i>	<i>17,5</i>
Cheltuieli capitale	95,4	54,6	5,8	1,7
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>15,1</i>	<i>22,2</i>	<i>0,9</i>	<i>0,7</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componentul de bază demonstrează că în anul 2014, comparativ cu anul 2013, a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 4,1 puncte procentuale, cu reducerea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată, s-a redus ponderea cheltuielilor de personal cu 14,2 puncte procentuale determinată de ponderea semnificativă care o ocupă transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale în cheltuielile executate pe componenta de bază (47,3 la sută), reflectate începînd cu anul 2014 în grupa principală „Învățămînt”.

Sub aspectul treptelor de învățămînt, din totalul cheltuielilor de bază executate de instituțiile de învățămînt, ponderea cea mai mare revine transferurilor cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale, introduse în anul 2014 – 47,3, ce a cauzat descreșterea ponderilor altor trepte de învățămînt în total. Învățămîntul superior ocupă 20,5 la sută din total, învățămîntul secundar – 17,9 la sută, iar învățămîntul mediu de specialitate – 10,7 la sută. Cheltuielile în valoare absolută pe trepte de învățămînt și ponderile cheltuielilor pe fiecare treaptă de învățămînt sunt reflectate în tabelul ce urmează:

	cheltuieli de bază				
	2013		2014		
	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)	precizat (mil. lei)	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)
Total	1639,4	100,0	3244,3	3145,0	100,0
Învățămîntul preșcolar (investiții capitale la nivel local)	0,6	0,0	10,0	9,9	0,3
învățămînt secundar	573,6	35,0	632,4	562,1	17,9
învățămînt superior	642,2	39,2	645,6	644,7	20,5
învățămînt postuniversitar	64	3,9	58,1	58,1	1,8
cursuri și instituții de perfecționare a cadrelor	2,7	0,2	3,3	3,3	0,1
instituții și activități în domeniul învățămîntului neatribuite altor grupuri	28,9	1,7	45,5	31,7	1,0
învățămînt mediu de specialitate	315,7	19,3	346,1	335,9	10,7
organe administrative	11,7	0,7	16,8	12,8	0,4
transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale			1486,5	1486,5	47,3

Cheltuielile pentru plata burselor elevilor din instituțiile de învățămînt secundar profesional și mediu de specialitate au constituit 109,3 mil. lei.

De burse în instituțiile de învățămînt secundar profesional, mediu de specialitate, superior și postuniversitar cu finanțare bugetară au beneficiat în medie 44 845 persoane, din care 42 477 persoane au primit burse de studii, 71 persoane – burse nominale și 2 297 persoane – burse sociale.

Numărul beneficiarilor de burse de studii, sociale și nominale în instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate constituie 28 318 persoane, sau 73 la sută din numărul de studenți bugetari cu frecvență de zi din instituțiile de învățămînt respective. În instituțiile de învățămînt secundar profesional de burse de studii au beneficiat 14 725 elevi, ce constituie 98,4 la sută din numărul total de elevi.

Una din măsurile de politică noi, realizate în domeniul învățământului în anul 2014, se axează pe implementarea reformei descentralizării financiare, în baza Legii nr. 267 din 1 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevede finanțarea instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar din subordinea mun. Chișinău, raioanelor Rîșcani, Ocnița și Basarabeasca prin transferuri cu destinație specială. În acest scop în cheltuielile ramurii au fost prevăzute mijloace în volum de 1486,5 mil. lei, executate integral.

În scopul realizării măsurilor privind lucrul extrașcolar cu copiii, din bugetul de stat (componenta de bază) s-au executat 18,4 mil. lei sau cu 0,5 mil. lei mai mult față de anul precedent.

Pentru organizarea odihnei de vară a copiilor în cadrul instituțiilor de învățământ secundar general au fost utilizate 2,2 mil. lei, sau la nivelul anului 2013.

Măsurile privind organizarea desfășurării examenelor de absolvire în gimnazii și examenelor de bacalaureat în licee au generat cheltuieli în sumă de 8,7 mil. lei fiind în creștere cu 3,6 mil. lei față de anul trecut.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.983 din 22 decembrie 2012 cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară, instituțiile de învățământ superior au acordat servicii educaționale pentru realizarea comenzii de stat de pregătire a cadrelor, valorificând mijloace în volum de 709,2 mil. lei.

În bugetul de stat pentru anul 2014 în scopul realizării *programului de suport bugetar în domeniul reformei învățământului profesional tehnic*, oferit de Comisia Europeană, au fost aprobate alocații în sumă de 7,1 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 4,1 mil. lei și a constituit 3,0 mil. lei, care au fost executate în volum de 1,2 mil. lei, sau 38,5 la sută față de nivelul precizat pe an. Aceste alocații au fost utilizate în scopul remunerării muncii membrilor grupului de lucru pentru elaborarea calificărilor profesionale obținute în învățământul profesional tehnic.

Pentru realizarea programului de suport bugetar în cadrul *proiectului “Reforma educației în Moldova”*, susținut de Banca Mondială, au fost prevăzute 22,5 mil. lei, pentru finanțarea lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățământ primar și secundar general. Dat fiind termenul târziu de aprobare a Hotărârii Guvernului prin care a fost aprobată lista instituțiilor propuse spre renovare (nr. 859 din 8 octombrie 2014), Ministerul Educației nu a reușit asigurarea tuturor măsurilor necesare pentru finanțarea alocațiilor respective, acestea fiind neexecutate la finele anului în volum integral.

Concomitent cu alocațiile de la componenta de bază, conform actelor normative și legislative, instituțiile de învățământ au beneficiat și de *mijloace speciale*, care au însumat un volum de venituri de 149,4 mil. lei, fiind executate la nivel de 95,1 la sută față de prevederi. Veniturile respective s-au acumulat din prestarea serviciilor contra plată – 129,6 mil. lei, ceea ce constituie 86,7 la sută din veniturile totale, darea în arendă a spațiului și utilajului – 13,0 mil. lei, constituind 8,7 la sută din veniturile totale, alte

mijloace speciale – 3,1 mil.lei, constituind 2,1 la sută din veniturile totale. Instituțiile au mai beneficiat de sponsorizări și granturi în sumă de 3,7 mil. lei, din care granturi externe 3,2 mil. lei și granturi interne 0,5 mil. lei, ceea ce constituie 2,5 la sută din veniturile totale.

Veniturile granturilor externe au fost acumulate din transferurile Fondului pentru copii al Națiunilor Unite (1,0 mil.lei sau 31,2 la sută) și Fundației Internaționale „Liechtenstein Development Service” (2,2 mil.lei sau 68,8 la sută).

Din contul veniturilor acumulate în anul 2014 și soldul mijloacelor disponibile la începutul anului s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 146,7 mil. lei, nivelul executării constituind 84,7 la sută din prevederi, cu o creștere de 1,7 mil. lei comparativ cu anul precedent.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate în învățământ din mijloace speciale sunt caracterizate în tabelul ce urmează:

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuieli totale (%)	
	2013	2014	2013	2014
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	145,0	146,7	100	100
Cheltuieli curente	136,2	136,4	93,9	93,0
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>61,5</i>	<i>64,0</i>	<i>42,4</i>	<i>43,6</i>
Cheltuieli capitale	8,8	10,3	6,1	7,0
<i>inclusiv investiții capitale</i>				

Comparativ cu anul 2013, în anul 2014 din mijloace speciale s-a redus ponderea cheltuitelor curente cu 0,9 puncte procentuale în favoarea cheltuielilor capitale. În același timp a crescut ponderea cheltuielilor de personal cu 1,2 puncte procentuale și s-a redus ponderea cheltuielilor privind achitarea serviciilor comunale cu 2,8 puncte procentuale și ponderea cheltuitelor pentru procurarea mijloacelor fixe cu 1,7 puncte procentuale.

Soldul mijloacelor bănești la finele anului constituie 25,5 mil. lei, cu 2,7 mil. lei mai mult față de situația înregistrată la 1 ianuarie 2014, cauzată de încasarea taxei de studii și din contractele de locațiune, precum și comercializarea produsele agricole în luna decembrie, cu un preț majorat.

Din contul ***fondului special de manuale*** au fost efectuate cheltuieli în sumă de 12,4 mil.lei sau cu 0,4 mil.lei mai puțin decât s-a planificat, din motivul eficientizării cheltuielilor de întreținere.

Veniturile au fost realizate în volum de 13,1 mil.lei sau cu 1,7 mil.lei mai puțin decât nivelul planificat. Neexecutarea respectivă a fost determinată de diminuarea numărului de beneficiari ai seturilor de manuale față de cel planificat.

La componenta *Proiectele finanțate din surse externe* din cadrul învățământului au fost desfășurate următoarele:

Proiectul „Parteneriatul global pentru educație”

În anul 2014, în cadrul componentei „Crearea accesului la educație timpurie”, au fost procurate și distribuite 30 de seturi de mobilier, au fost amenajate 34 terenuri de joacă și sport și procurate 38 seturi de materiale didactice și jucării cu care au fost dotate instituțiile preșcolare renovate în cadrul proiectului.

În cadrul componentei „Extinderea accesului la educație timpurie pentru copii cu nevoi speciale” au fost achitate serviciile consultantului local, care a elaborat strategia de educație parentală și conceptul programelor de educație parentală pentru domeniul educației timpurii. De asemenea, a fost achitată tranșa a doua consultantului național pentru serviciile de formare și instruire a echipelor comunitare, la componenta incluziune. Pentru Centrele de reabilitare a copiilor cu nevoi speciale din Nisporeni și Ceadâr-Lunga s-au procurat seturi de echipament sportiv și de recuperare și 2 autovehicule.

În cadrul componentei „Îmbunătățirea calității educației timpurii”, au fost achitate tranșele II, III și IV consultantului național pentru serviciile de elaborare a modulelor de formare, mentorat și instruirea educatorilor.

A fost achitate serviciile consultantului național pentru elaborarea cercetărilor acționale în domeniul educației timpurii. De asemenea, au fost procurate și distribuite în grădinițele din țară 2249 seturi de carte pentru copii și literatură didactică pentru educatori (setul conține 36 titluri de carte). S-au procurat 1191 seturi de materiale didactice.

În cadrul componentei „Managementul proiectului, monitorizare, evaluare și comunicare” au fost acoperite cheltuielile pentru serviciile consultanților locali selectați în vederea implementării activităților proiectului și cheltuielile operaționale (rechizite de birou, servicii de transport etc.). La fel, au fost achitate serviciile consultantului local, care a realizat evaluarea finală a proiectului și s-a asigurat tipărirea unui set de ghiduri pentru cadrele didactice, asistenții sociali și asistenții medicali din comunitățile rurale în vederea utilizării acestora în lucrul cu părinții.

În cadrul componentei lucrări civile, de care este responsabil Fondul de Investiții Sociale din Moldova, mijloacele financiare au fost direcționate pentru efectuarea lucrărilor de renovare a edificiilor instituțiilor preșcolare cât și pentru managementul proiectului. Astfel, în anul 2014 au fost efectuate o serie de lucrări de renovare și dotate a 10 obiecte, din diferite unități administrativ-teritoriale, începute în anul 2013, cât și implementarea a 8 proiecte noi, inițiate în anul 2014.

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit 118,3 mil. lei, din contul contribuției din granturi externe.

Proiectul „Educația de calitate în mediul rural al Republicii Moldova”

Proiectul dat a fost închis în anul 2013, iar pentru anul 2014 acesta a avut o perioadă de grație pentru achitarea plăților pentru prestatorii de servicii. Astfel, în anul 2014 au fost acoperite cheltuielile pentru:

- elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a formulei de finanțare pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general;
- serviciile de consultanță a evaluării rezultatelor școlare;
- îmbunătățirea sistemului informațional de management în educație;
- implementarea Strategiei de comunicare la nivel național;
- efectuarea auditului proiectului.

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit 1,2 mil. lei din contul contribuției din credite externe.

Proiectul „Programul de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova”

De implementarea acestui proiect este responsabil Fondul de Investiții Sociale din Moldova. Din contul mijloacele alocate au fost evaluate 609 obiecte – instituții preșcolare beneficiare de resurse financiare din proiectul dat, au fost instruite peste 1300 de persoane cu privire la procedurile de procurare și implementare a contractelor cu privire la lucrările civile (reprezentanți ai autorităților publice locale, manageri de instituții preșcolare și ai agențiilor de implementare), au fost petrecute și evaluate peste 340 de licitații desfășurate de autoritățile publice locale și au fost semnate 516 contracte, dintre care 28 de obiecte sunt deja finisate.

Pentru asigurarea instituțiilor preșcolare cu bunuri (121 localități beneficiare doar de bunuri), au fost organizate 3 licitații centralizate pentru mobilier, pavilioane și echipament pentru terenul de joacă.

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit 70,5 mil. lei, din contul contribuției din granturi externe.

Proiectul „Reforma învățământului în Republica Moldova”

În anul 2014, în cadrul Proiectul „Reforma învățământului în Republica Moldova” au fost aprobate venituri și cheltuieli în sumă de 4,7 mil. lei. Veniturile a fost acumulate în sumă de 5,7 mil. lei sau cu 21,1 la sută mai mult.

Cheltuielile din cadrul proiectului s-au realizat la nivel de 81,7 la sută, sau în sumă de 3,8 mil. lei, fiind direcționate la următoarele activități:

- susținerea autorităților publice locale în procesul de aplicare a noii metodologii de finanțare;
- suport pentru EMIS (sistem informațional de management în educație);
- pregătirea procesului de evaluare pilot PISA (program internațional de evaluare a elevilor);
- managementul proiectului.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost suportate din contul contribuției din credite externe.

Programe în domeniul învățământului au fost elaborate și gestionate de Cancelaria de Stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Culturii și Academia de Științe a Moldovei.

Performanța obținută în cadrul instituțiilor de învățământ se caracterizează prin următorii indicatori:

Denumirea indicatorului	Realizat în anul 2014	Creștere/ descreștere față de anul 2013 (în valoare absolută)	Creștere/ descreștere față de anul 2013 (în %)
Contingentul mediu de elevi/studenți, unități	119 002,4	-7 079,9	-5,6
Numărul mediu realizat al unităților de personal (fără organe administrative), unități	14 611,0	-459,0	-3,0
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de cadru didactic, persoane	5,2	-0,3	-5,3
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de personal auxiliar, persoane	5,8	-0,6	-9,1
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei	26 682,4	3 426,6	14,7
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare în bază de contract, lei	13 929,2	1 460,4	11,7

Notă: *cu excepția instituțiilor de învățământ care activează, începând cu 1 ianuarie 2013, în condiții de autonomie financiară.

Datele tabelului denotă o reducere în anul 2014 a contingentului mediu de elevi/studenți cu 7 079,9 unități. Reducerea numărului de unități în instituții de învățământ s-a produs mai lent decât diminuarea contingentului mediu în aceste instituții, ce a influențat reducerea numărului mediu al elevilor la o unitate de cadru didactic și personal auxiliar cu 5,3 la sută și, respectiv, cu 9,1 la sută.

Costul mediu al unui student cu finanțare din buget, sub aspectul autorităților publice centrale, care au în subordine instituții superioare de învățământ, se prezintă în tabelul ce urmează.

Denumirea autorității	Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei	În % față de costul mediu, %
Academia de Științe a Moldovei	20 652,3	81,1
Cancelaria de Stat	20 939,6	82,2
Ministerul Educației	22 169,4	87,1
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	33 679,3	132,3
Ministerul Sănătății	36 671,4	144,0
Ministerul Culturii	46 827,6	183,9

Conform datelor expuse, cel mai mult statul investește în pregătirea specialiștilor în instituțiile de învățământ subordonate Ministerului Culturii, dat fiind caracterul individualizat al studiilor de artă – cu circa 84 la sută peste costul mediu stabilit în toate instituțiile de învățământ (25461,4 lei). În același timp, costul instruirii unui student în Universitatea Academiei de Științe a Moldovei este cel mai jos – cu 18,9 la sută sub nivelul mediu și aproape de două ori mai mic decât în instituțiile Ministerului Culturii.

7. Știința și inovarea

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul următor.

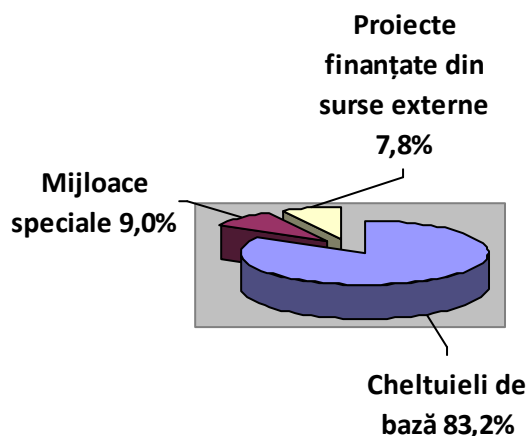
mil. lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Știință și inovare, total (mil. lei) inclusiv:	337,9	405,7	410,8	388,7	-22,1	94,6	50,8	115,0
<i>Componenta de bază</i>	284,5	326,8	326,8	323,4	-3,4	99,0	38,9	113,7
<i>Mijloace speciale</i>	53,4	39,2	39,7	35,0	-4,7	88,2	-18,4	65,5
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	-	39,7	44,3	30,3	-14,0	68,4	30,3	
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,4	1,4	1,3	1,3	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alo-cații în sumă de 405,7 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 5,1 mil. lei și a constituit 410,8 mil. lei, ce se datorează majorării cheltuielilor din contul mijloacelor speciale cu 0,5 mil. lei și a cheltuielilor din componenta proiecte finanțate din surse externe cu 4,6 mil. lei.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 388,7 mil. lei, ce constituie 94,6 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2014 au fost finanțate din contul a trei surse, structura căroră se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 99,0 la sută, din *mijloace speciale* – 88,2 la sută, iar pe *proiecte finanțate din surse externe* – 68,4 la sută din prevederi.

Cheltuielile pe **componenta de bază** pentru sfera științei și inovării sub aspectul funcțional în anii 2013-2014 sînt reflectate în tabelul următor.

mil. lei

	2013		2014			
	Cheltuieli de casă	Pondere în total, %%	Plan precizat	Pondere în total, %%	Cheltuieli de casă	Pondere în total, %%
Volumul total al alocațiilor, inclusiv:	284,5	100,0	326,8	100,0	323,4	100,0
1. Științe fundamentale	76,4	26,8	89,4	27,4	88,8	27,5
2. Științe aplicate	157,0	55,2	178,1	54,5	176,9	54,7
3. Pregătirea cadrelor	2,7	1,0	2,7	0,8	2,7	0,8
4. Alte cheltuieli de deservire a procesului științific	37,5	13,2	44,5	13,6	43,4	13,4
5. Organele administrative	10,9	3,8	12,1	3,7	11,6	3,6

Mijloacele executate în anul 2014 pe grupul dat din componenta de bază s-au majorat cu 38,9 mil. lei sau cu 13,7 la sută față de indicele respectiv din anul 2013.

Finanțarea activităților de știință și inovare s-a efectuat sub aspect competițional și sub aspect instituțional – pe programe de stat și proiecte de transfer tehnologic. Temele de cercetare instituționale, proiectele din cadrul programelor de stat, proiectele de transfer tehnologic și pentru tineret, echipament, precum și cele finanțate sau cofinanțate de organizațiile din străinătate, au fost selectate în exclusivitate prin concurs.

Din 267,5 mil. lei planificate nemijlocit pentru cercetări științifice fundamentale și aplicate, ponderea cea mai mare o constituie cercetările științifice instituționale – 238,2 mil. lei sau 89,0 la sută. Pentru finanțarea programelor de stat, transfer tehnologic, proiecte independente, proiecte internaționale selectate prin concurs au fost prevăzute 29,3 mil. lei sau 11,0 la sută, din care:

- pentru programe de stat – 1,4 mil. lei sau 0,5 la sută;
- proiecte de inovare și transfer tehnologic – 10,0 mil. lei sau 3,7 la sută;
- proiecte individuale – 3,0 mil. lei sau 1,2 la sută;
- proiecte internaționale – 6,6 mil. lei sau 2,5 la sută.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupul dat pe componenta de bază se prezintă în tabelul ce urmează:

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2013	2014	2013	2014
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	284,5	323,4	100,0	100,0
Cheltuieli curente	281,4	318,6	98,9	98,5
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>164,5</i>	<i>188,9</i>	<i>57,8</i>	<i>58,4</i>
Cheltuieli capitale	3,1	4,8	1,1	1,5

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componenta de bază demonstrează că în anul 2014, comparativ cu anul 2013, s-a micșorat ponderea cheltuielilor curente cu 0,4 puncte procentuale, cu majorarea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată s-a majorat ponderea cheltuielilor de personal cu 0,6 puncte procentuale.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de cercetări științifice denotă reducerea în anul 2014 a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 40,0 unități, din care pe componenta de bază – 36,5 unități, în legătură cu reorganizarea instituțiilor.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă o creștere de 549,4 lei, din care pe componenta de bază – 642,5 lei, majorarea datorându-se creșterii de la 1 septembrie 2014 a plății pentru gradul științific de doctor și doctor habilitat și majorării salariului personalului conform Rețelei tarifare unice de la 1 octombrie 2014.

Denumirea	2013 executat	2014			2014 executat față de 2013 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	3560,0	3543,0	3520,0	99,4	-40,0
- inclusiv din componenta de bază	3364,0	3350,5	3327,5	99,3	-36,5
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	3325,0	3817,9	3874,4	101,5	549,4
- inclusiv din componenta de bază	3190,3	3745,9	3832,8	102,3	642,5

În anul 2014, instituțiile finanțate din grupul dat au înregistrat datorii cu termen de achitare expirat la cheltuieli de bază, din care datorii debitoare în sumă de 886,9 mii lei, sau cu 39,0 mii lei mai puțin față de anul 2013 și creditoare în sumă de 278,5 mii lei, ce este cu 274,9 mii. lei mai mult față de anul precedent.

Pentru *pregătirea cadrelor științifice prin postdoctorat* în buget au fost prevăzute mijloace în sumă de 2,7 mil. lei, la același nivel cu anul 2013. Cheltuielile respective au fost finanțate la nivel de 100 la sută din prevederi.

Planul de admitere la studii prin postdoctorat a fost realizat la nivel de 90,0 la sută, sau cu 3 persoane mai puțin față de 29 persoane planificate, din motivul că unii candidați au plecat peste hotare, sau nu au întrunit condițiile Regulamentului de admitere. Numărul postdoctoranzilor la sfârșitul anului de referință constituie 39 persoane față de 43 persoane aprobat inițial.

Cheltuielile medii anuale pentru instruirea unui postdoctorant din bugetul de stat au constituit 69,1 mii lei.

Bursa lunară a unui postdoctorand a constituit în mediu 4500 lei, costul anual constituind 54,0 mii lei.

Din 14 absolvenți care au finalizat studiile de postdoctorat în termeni stabiliți au susținut teza 8 persoane, iar ceilalți absolvenți au prezentat consiliului științific al

Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare teza, spre examinare, aprobare și susținere.

Pentru *întreținerea instituțiilor ce deserveșc procesul științific* au fost prevăzute 44,5 mil. lei sau cu 7,0 mil. lei mai mult față de anul precedent.

În conformitate cu prevederile Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii pentru cercetare și inovare – Orizont 2020, plata contribuției financiare a Moldovei pentru anul 2014 a constituit suma de 16,4 mil. lei.

Pentru *întreținerea organelor administrative*, Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică și Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, au fost prevăzute 12,1 mil. lei, cu 1,2 mil. lei mai mult față de anul 2013, care s-au finanțat la nivel de 95,8 la sută din prevederi.

În anul 2014, instituțiile științifice au beneficiat de venituri la **mijloace speciale** în sumă de 39,7 mil. lei, cu 23,4 mil. lei mai puțin față de anul 2013, formate de la prestarea serviciilor contra plată – 27,5 mil. lei, darea în arendă a spațiului și utilajului – 12,0 mil. lei, alte mijloace speciale – 0,2 mil. lei.

Din cheltuielile totale efectuate din contul veniturilor acumulate, cheltuielile de personal au constituit 38,3 la sută; plata serviciilor comunale – 50,0 la sută; plata pentru deplasări – 3,4 la sută și investiții capitale și reparații capitale – 8,3 la sută.

La mijloace speciale s-au înregistrat datorii creditoare cu termen de achitare expirat în sumă de 1076,5 mii lei, cu 715,6 mii lei mai mult față de anul 2013 și debitoare în sumă de 476,2 mii lei, ce este cu 124,5 mii lei mai mult față de anul precedent.

În anul 2014 la grupa „Știință și inovare” au fost în derulare 3 **proiecte finanțate din surse externe**:

În cadrul proiectului „Programul Cadru 7” au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- procurarea echipamentului specializat necesar pentru cercetare în medicină, energie, biotehnologie, nanotehnologii;
- mobilitatea cercetătorilor pentru dezvoltarea carierei de cercetător;
- promovarea participării cercetătorilor, organizațiilor din sfera științei și inovării, întreprinderilor mici și mijlocii și organizațiilor din sectorul asociativ la programele de cercetare-inovare ale Uniunii Europene;
- oferirea asistenței întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul Programului Cadru 7.

Veniturile acumulate au constituit 17,9 mil. lei, la nivel de 183,6 la sută față de 9,8 mil. lei prevăzute pe an.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 18,8 mil. lei, însă au fost realizate la nivel de 67,7 la sută, sau în sumă de 12,7 mil. lei.

În cadrul proiectului „Suport pentru cooperarea științifică și tehnică” au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- dezvoltarea cooperării în domeniul securității alimentare, ecologice, hazardurilor naturale;
- promovarea colaborării cercetărilor în domeniul Climei, Mediului și Energiei luând la activ abordarea inovativă și proactivă de elaborare a soluțiilor stabile de dezvoltare a țărilor;

- creșterea mobilității cercetătorilor prin organizarea atelierelor de lucru și seminarelor, videoconferințelor, suport pentru rețelele de instituții de cercetare.

Veniturile acumulate au constituit 15,6 mil.lei, la nivel de 99,5 la sută față de 15,7 mil.lei prevăzute pe an.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 18,5 mil.lei, însă au fost realizate la nivel de 73,8 la sută, sau în sumă de 13,7 mil.lei.

În cadrul proiectului Programul Operațional Comun “Bazinul Mării Negre 2007-2013”(Program Transfrontalier) au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- promovarea dezvoltării economice și sociale din zonele de frontieră;
- dezvoltarea cooperării în cadrul regiunii Mării Negre și a regiunii cu Uniunea Europeană;
- stimularea proceselor de cooperare cu caracter continuu.

Veniturile acumulate au constituit 3,8 mil.lei, la nivel de 97,4 la sută față de 3,9 mil.lei prevăzute pe an.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 7,0 mil.lei, însă au fost realizate la nivel de 55,1 la sută, sau în sumă de 3,9 mil.lei.

Programe gestionate de Academia de Științe a Moldovei și Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Performanța obținută în cadrul programelor realizate de instituțiile de cercetări științifice se caracterizează prin următorii indicatori.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2014			
		aprobat	executat	Devieri executat față de aprobat	
				suma	%
Brevete de invenție obținute	unități	132	184	52	139,4
Articole publicate	unități	1256	1845	589	146,9
Proiecte de transfer tehnologic implementate	unități	24	19	-5	79,2
Medalii obținute la expoziții	unități	35	72	37	205,7
Soiuri și hibrizi de plante omologate	număr	4	6	2	150,0
Monografii și culegeri editate	unități	235	488	253	207,6
Metode și tehnologii noi identificate	unități	104	126	22	121,1
Numărul de proiecte monitorizate	număr	272	362	90	133,1
Evenimente de informare.promovare, consultatii si seminare practice organizate	unități	130	140	10	107,7
Participări la conferințe naționale și internaționale	unități	29	66	37	227,6
Procedee și tehnologii noi elaborate	număr	4	16	12	400,0
Numărul obținut de diploma de doctor și doctor habilitat în științe	unități	200	229	29	114,5
Concursuri ale proiectelor de cercetare, inclusiv de inovare și transfer tehnologic organizate	număr	8	12	4	150,0

Majoritatea indicatorilor atestă o creștere față de nivelul aprobat, cu excepția proiectelor de transfer tehnologic implementate, care sunt în diminuare cu 5 unități.

Monografiile și culegerile editate, medaliile obținute la expoziții, participările la conferințe naționale și internaționale precum și procedeele și tehnologiile noi elaborate au fost executate la nivel de peste 200 procente față de cele planificate.

Indicatorii respectivi au fost planificați și realizați în cadrul unui șir de programe, costul cărora se prezintă în tabelul ce urmează:

mii lei

Denumirea	Program	Subprogram	Plan precizat	Executat	Executat, %
Academia de Științe a Moldovei			406435.5	384461.0	94.6
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Materiale, tehnologii și produse inovative"	16	2	39939.0	37723.2	94.5
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Eficiență, energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie"	16	3	1197.2	1192.9	99.6
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Sănătate și biomedicină"	16	4	7847.9	7831.2	99.8
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Biotehnologie"	16	5	20908.0	20365.5	97.4
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Patrimoniul național și dezvoltarea societății"	16	6	35806.9	35241.3	98.4
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Materiale, tehnologii și produse inovative"	18	2	85637.6	80414.5	93.9
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Eficiență, energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie"	18	3	6125.4	5839.0	95.3
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Sănătate și biomedicină"	18	4	33342.2	33272.8	99.8
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Biotehnologie"	18	5	78659.3	74241.0	94.4
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Patrimoniul național și dezvoltarea societății"	18	6	28490.1	26866.2	94.3
Politici și management în domeniul cercetărilor științifice	19	1	14071.6	9847.1	70.0
Servicii de suport pentru sfera științei și inovării	19	7	51713.4	48940.0	94.6
Pregătirea cadrelor prin postdoctorat	19	8	2696.9	2696.6	100.0
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	19	0	4359.1	4197.1	96.3
Politici și management în domeniul cercetărilor științifice	19	1	4359.1	4197.1	96.3
Total	16	0	410794.6	388658.1	94.6

Conform datelor expuse, ponderea cea mai mare o constituie cheltuielile prevăzute pentru programul Cercetări științifice aplicate în direcție strategică “Materiale, tehnologii și produse inovative” ce constituie 85,6 mil lei sau 20,8 la sută din total cheltuieli, urmat de programul Cercetări științifice aplicate în direcție strategică “Biotehnologie” cu 78,7 mil. lei sau 19,1 la sută.

8. Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabela următoare.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli total, inclusiv pe componente:	376,9	376,7	410,9	372,7	-38,2	90,7	-4,2	98,9
componenta de bază	360,9	363,2	396,1	359,8	-36,3	90,8	-1,1	99,7
mijloace speciale	16,0	13,6	14,7	12,9	-1,8	87,8	-3,1	80,6
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,5	1,3	1,3	1,2	-	-	-	-

În bugetul de stat la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 376,7 mil. lei.

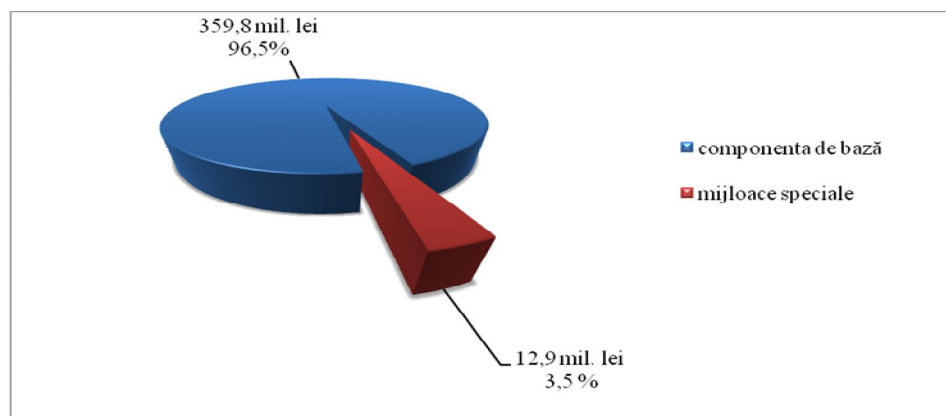
Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 34,2 mil. lei și a constituit 410,9 mil. lei sau 1,3 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Majorarea alocațiilor la *componenta de bază* a fost condiționată de:

- majorarea cheltuielilor din contul suportului bugetar oferit Muzeului de Arte al Republicii Moldova, instituție subordonată Ministerului Culturii (Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Afacerilor Externe al României și Ministerul Culturii al Republicii Moldova în domeniul cooperării pentru dezvoltare) – 18,4 mil.lei;
- acordarea sporului în mărime de 20% pentru intensitate unor specialiști cu funcții complexe - 11,7 mil.lei;
- majorări salariale acordate pentru cadrele didactice (profesori-antrenori) și plata premiului pentru anii de studii 2013-2014 – 1,6 mil.lei;
- asigurarea funcționalității Sălii cu Orgă – 0,6 mil.lei;
- acoperirea cheltuielilor publicației periodice pentru copii din contul redistribuirii alocațiilor din gr.6 „Învățământul secundar” – 0,3 mil.lei;
- stingerea datoriilor istorice pentru chiria spațiilor de către uniunile de creație – 0,3 mil.lei.

La acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 372,7 mil. lei sau la nivel de 90,7 la sută din prevederi.

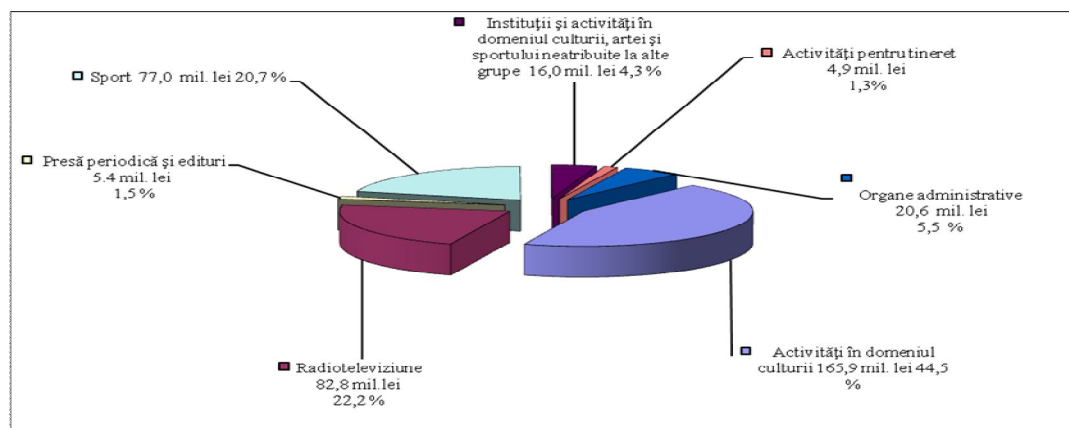
Structura surselor de finanțare a grupului dat de cheltuieli, pe componente ale bugetului de stat, se prezintă după cum urmează:

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 90,8 la sută iar cheltuielile din *mijloace speciale* – 87,8 la sută din prevederile anuale.

Comparativ cu anul 2013, la componenta de bază se constată o creștere a datoriilor debitoare cu termen de achitare expirat. Astfel, la finele anului 2014, datoriile debitoare ale instituțiilor din domeniile respective au constituit 20,6 mii lei, cu o creștere de 668,6 mii lei față de anul precedent. La fel, datoriile creditoare ale instituțiilor de cultură au înregistrat o creștere cu 1,4 la sută față de anul 2013, constituind 9873,1 mii lei.

Structura cheltuielilor sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama ce urmează:

Distribuirea finanțării pe grupele funcțiilor denotă o predominare absolută a cheltuielilor ce țin de *activitatea în domeniul culturii* cu un volum de 165,9 mil. lei sau 44,5 la sută din total cheltuieli, care au fost executate la nivel de 98,0 la sută față de prevederile anuale, ce este cu 14,3 mil. lei mai mult față de volumul mijloacelor alocate în anul 2013.

La grupul dat s-a finanțat activitatea curentă a 30 instituții de cultură, din care 16 instituții teatral-concertistice, 3 biblioteci, 7 muzee, precum și a Consiliului Biblioteconomic Național și a Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, Agenției Naționale Arheologice.

Numărul mediu efectiv de angajați din instituțiile de cultură a constituit în perioada de gestiune 880,5 unități, cu 29 unități mai puțin față de cel aprobat.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul culturii (cu excepția celor din aparatele centrale administrative) atestă o creștere de 384,3 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2013 executat	2014			2014 executat față de 2013 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	876,0	909,5	880,5	96,0	4,5
- inclusiv din componenta de bază	873,0	906,5	877,5	96,0	4,5
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2346,9	2732,7	2731,2	104,4	384,3
- inclusiv din componenta de bază	2206,6	2564,5	2568,2	104,6	361,6

Pe parcursul anului au fost susținute proiecte culturale ale 8 asociații obștești (inclusiv Societatea Orbilor din Moldova și Casa Republicană de Cultură a Surzilor din Moldova) cu alocații financiare în mărime de 4,3 mil. lei, cât și activități de restaurare a obiectelor de valoare istorico-culturală, desfășurarea acțiunilor culturale.

În scopul susținerii activității instituțiilor teatral-concertistice au fost precizate alocații în volum de 106,0 mil. lei. Executarea mijloacelor respective a fost efectuată integral.

Cheltuielile bugetului de stat pentru *radiodifuziune*, prevăzute în sumă de 82,8 mil. lei au fost executate integral și sînt în creștere față de cele executate în anul 2013 cu 9,6 mil. lei.

În scopul susținerii editării cărții naționale, la compartimentul „*Presa periodică și editurile*” au fost aprobate mijloace în sumă de 5,4 mil. lei, care au fost executate la nivel de 90,7 la sută.

Ministerul Culturii, pentru *susținerea editării cărții naționale și a Revistei ilustrate social-culturale “Moldova”*, a efectuat cheltuieli în volum de 2,4 mil. lei.

Ministerului Educației pentru *susținerea redacțiilor revistelor* pentru copii și adolescenți “Alunelul”, “Florile Dalbe” și “Noi” pentru anul 2014 i-au fost precizate mijloace financiare în volum de 2,2 mil. lei, executate pînă la sfîrșitul perioadei de gestiune integral.

Ministerului Tineretului și Sportului, pentru domeniul “*Sport*”, au fost precizate mijloace în sumă de 80,5 mil. lei (inclusiv, pentru activitatea a 21 școli sportive circa 42,3 mil. lei), fiind executate la nivel de 93,6 la sută pe.

Totodată, întru realizarea Calendarului acțiunilor sportive naționale și internaționale pe anul 2014, au fost executate alocații în volum de 15,0 mil. lei.

Analiza statelor și a efectivului de personal ale instituțiilor în domeniul sportului denotă faptul că în anul 2014 numărul mediu de unități de personal a crescut față de anul 2013 cu 1,5 unități.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul sportului (cu excepția celor din aparatul central administrativ) atestă a creștere de 356,6 lei, din care la componenta de bază 329,4 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2013 executat	2014			2014 executat față de 2013 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	538,3	552,0	539,8	97,8	1,5
- inclusiv din componenta de bază	538,3	552,0	539,8	97,8	1,5
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	3080,9	3302,5	3437,5	104,5	356,6
- inclusiv din componenta de bază	3037,8	3223,3	3367,2	104,5	329,4

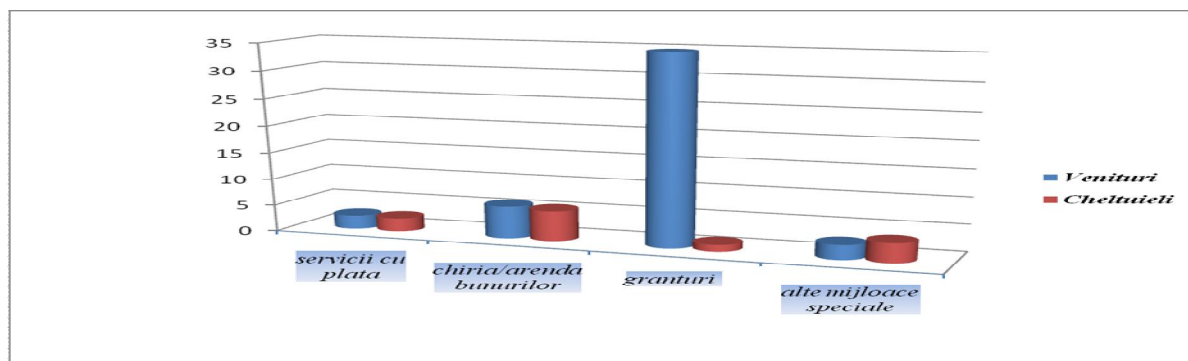
Întru realizarea *activităților pentru tineret*, pentru anul 2014 au fost aprobate alocații în volum de 7,0 mil. lei, care au fost executate în sumă de 4,9 mil. lei sau 70,0 la sută. Mijloacele preconizate au fost îndreptate întru consolidarea capacităților umane și instituționale în domeniul tineret, crearea condițiilor pentru lansarea și dezvoltarea afacerilor și crearea locurilor de muncă pentru tineri, crearea condițiilor pentru realizarea plenară a potențialului tinerilor în viața politică, socială, economică și culturală a țării, consolidarea parteneriatelor cu structurile de tineret ale organizațiilor internaționale, etc.

Pentru activitatea *instituțiilor și acțiunilor privind cultura, arta și sportul, neatribuite la alte grupuri*, în anul 2014 au fost aprobate la componenta de bază cheltuieli în volum de 22,4 mil. lei, pe parcursul anului fiind precizate 44,8 mil. lei, fiind executate 15,4 mil. lei. Din mijloacele respective au fost finanțate acțiunile Ministerului Culturii, activitatea Agenției Naționale Arheologice, Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, precum și măsurile de edificare și restaurare a obiectelor de valoare culturală .

Pe lângă alocațiile de bază, instituțiile de cultură au beneficiat și de *mijloace speciale* de la activitatea de bază, arenda spațiilor disponibile, alte venituri din donații și sponsorizări, în sumă totală de 14,2 mil. lei, față de planul executat în sumă de 45,9 mil. lei.

În cea mai mare parte majorarea veniturilor este condiționată de faptului că la finele anului 2014, în conformitate cu Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Afacerilor Externe al României și Ministerul Culturii al Republicii Moldova în domeniul cooperării pentru dezvoltare, Teatrul Muzical-Dramatic B.P. Hașdeu și Sala cu Orgă au beneficiat de un suport în mărime de 33,6 mil. lei.

Totodată, volumul veniturilor și cheltuielilor pe categorii de mijloace speciale se prezintă după cum urmează:

Din contul **serviciilor cu plată** au fost acumulate venituri în sumă de 2,5 mil. lei, fiind efectuate cheltuieli din totalul veniturilor acumulate.

La capitolul **chirie/arenda bunurilor** au fost precizate venituri în sumă de 6,5 mil. lei, fiind executate venituri în sumă de 6,0 mil. lei.

La categoria **Granturi, sponsorizări/filantropie și donații** au fost precizate venituri în sumă de 1,5 mil. lei, fiind executate venituri în sumă de 34,7 mil. lei.

Din totalul cheltuielilor executate la categoria mijloace speciale, ponderea cea mai mare – 43,8 la sută sau 5,6 mil. lei revine cheltuielilor efectuate din chiria/arenda bunurilor proprietate publică.

Fondul de rezervă. Pe parcursul perioadei de gestiune *din fondul de rezervă al Guvernului* pe ramura „Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret” au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 2071,1 mii lei, inclusiv:

Ministerului Culturii

- 142,1 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării mitingului și concertului festiv dedicat aniversării a 25-a de la retragerea trupelor militare din Afganistan. (Hotărîrea Guvernului nr.59 din 29 ianuarie 2014);
- 6,0 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării manifestărilor de comemorare consacrate Zilei Memoriei (2 martie). (Hotărîrea Guvernului nr.147 din 26 februarie 2014);
- 91,3 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente desfășurării Galei Premiului Național, ediția 2014. (Hotărîrea Guvernului nr.684 din 20 august 2014);
- 600,0 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării manifestărilor cultural-artistice din Piața Marii Adunări Naționale prilejuate de sărbătorirea Revelionului 2015. (Hotărîrea Guvernului nr.996 din 10 decembrie 2014).

Acțiuni generale

- 349,7 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor de amenajare a teritoriului adiacent Casei de Cultură din comuna Vadul Rașcov, în vederea amplasării monumentului poetului Dumitru Matcovschi. (Hotărîrea Guvernului nr.517 din 02 iulie 2014).

Ministerului Tineretului și Sportului

- 335,0 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor aferente premiei sportivilor care au obținut rezultate performante la Jocurile Olimpice de tineret de la Nanjing, China, din vara anului 2014, precum și antrenorilor acestora. (Hotărîrea Guvernului nr.722 din 03 septembrie 2014).

IPNA Compania Teleradio-Moldova

• 547,0 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor de transmisiune a Jocurilor Olimpice de iarnă, care au avut loc la Soci, Federația Rusă, în perioada 7-23 februarie 2014. (Hotărârea Guvernului nr.86 din 05 februarie 2014).

În tabelul următor este prezentată realizarea următorilor indicatori de performanță.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2013 executat	2014				2014 executat față de 2013 executat	
			precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
de rezultat								
1. Creșterea numărului de spectacole	%	97,6	100,0	105,2	5,2	105,2	7,6	107,8
2. Creșterea numărului de spectatori	%	83,7	100,0	97,9	-2,1	97,9	14,2	117,0
3. Creșterea numărului de turnee	%	155,2	100,0	105,6	5,6	105,6	-49,6	68,0
4. Sporirea fondului de carte	%	100,6	100,0	102,3	2,3	102,3	1,7	101,7
5. Sporirea fondului muzeistic	%	100,6	100,0	108,3	8,3	108,3	7,7	107,7
6. Ponderea sportivilor premiați din total participanți	%	25	22	27,1	5,1	123,2	2,1	108,4
de produs								
1. Numărul de spectacole	spectacole	2461	2396	2590	194	108,0	129	105,2
2. Numărul de spectatori	spectatori (mii)	478,4	557,1	468,5	-88,6	84,0	-9,9	97,9
3. Numărul de turnee	turnee	537	458	567	109	123,8	30	105,6
4. Numărul sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale	participanți	120	200	210	10	105,0	90	175,0
5. Numărul sportivilor de performanță decorați la competițiile internaționale	participanți	30	25	30	5	120,0	0	100,0
de eficiență								
1. Cheltuieli medii pentru realizarea unui spectacol	mii lei	4,4	3,8	13,5	9,7	355,3	9,1	306,8
2. Cost mediu al unui turneu	mii lei	1,2	2,5	3,5	1,0	140,0	2,3	291,7
3. Cheltuieli medii pentru deservirea unui cititor a instituțiilor bibliotecare	lei	1154	949,0	940,1	-8,9	99,0	-213,9	81,5
4. Cheltuieli medii pentru deservirea unui vizitator a instituțiilor muzeistice	lei	161,8	146,6	108,3	-38,3	73,9	-53,5	66,9
5. Cheltuieli medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță	mii lei	171,5	175,0	180,0	5,0	102,9	8,5	105,0
6. Mărimea medie a bursei pentru performanță	lei/lunar	3970,0	3500,0	4460,9	960,9	127,5	490,9	112,4

Conform datelor prezentate în tabelă se constată o creștere a numărului de spectacole din cadrul instituțiilor teatral-concertistice față de cele prevăzute pentru anul 2014 cu circa 5,2 la sută, cu o creștere față de cele executate în anul 2013 cu circa 7,8 la sută.

Numărul de spectatori în anul 2014 sunt într-o creștere cu circa 17 la sută față de anul 2013. Numărul de turnee efectuate de către instituțiile sus-menționate a crescut față de cele planificate la începutul anului 2014 cu circa 5,6 la sută.

Cît privește fondul de carte și cel muzeistic acesta a sporit respectiv cu circa 1,7%, și 7,7% față de prevăzute.

Cheltuielile medii ce țin de deservirea unui cititor, suportate de către instituțiile bibliotecare, sunt în descreștere cu circa 18,5 la sută, comparativ cu cheltuielile anului 2013. La fel, au scăzut și cheltuielile ce țin de deservirea unui vizitator al instituțiilor muzeistice cu circa 33,1 la sută.

Comparativ cu anul 2013 se atestă o creștere a numărului sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale cu circa 75 la sută.

Cheltuielile medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță s-au majorat față de anul 2013 cu 8,5 mii lei sau cu 5 la sută, iar față de cele prevăzute pentru anul 2014 au crescut cu 0,5 mii lei sau cu 2,9 la sută.

În conformitate cu prevederile Hotărârea Guvernului nr.639 din 28 iulie 2014 „Pentru aprobarea burselor lunare sportivilor de performanță” a fost majorat cuantumul bursei lunare. Mărimea medie a bursei a înregistrat o creștere față de anul 2013 cu 490,9 lei/lună, iar față de cea prevăzută la începutul anului 2014 cu circa 960,9 lei/lună.

9. Ocrotirea sănătății

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Cheltuieli total, inclusiv pe componente:	3066,6	2911,4	3323,6	3302,1	-21,5	99,4	235,5	107,7
<i>Componenta de bază</i>	<i>2581,8</i>	<i>2663,4</i>	<i>2679,8</i>	<i>2665,8</i>	<i>-14,0</i>	<i>99,5</i>	<i>84,0</i>	<i>103,3</i>
<i>Mijloace speciale</i>	<i>108,7</i>	<i>128,7</i>	<i>168,9</i>	<i>163,0</i>	<i>-5,9</i>	<i>96,5</i>	<i>54,3</i>	<i>150,0</i>
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>376,1</i>	<i>119,3</i>	<i>474,9</i>	<i>473,3</i>	<i>-1,6</i>	<i>99,7</i>	<i>97,2</i>	<i>125,8</i>
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	12,8	10,3	10,7	11,3	0,6	105,6	-1,5	88,3

În bugetul de stat pe anul 2014 pentru ramura ocrotirea sănătății *la toate componentele* inițial au fost aprobate alocații în volum de 2911,4 mil. lei, care pe parcursul anului au fost majorate cu 412,2 mil. lei și a constituit 3323,6 mil. lei.

La componenta de bază, alocațiile au fost majorate cu 16,4 mil. lei față de bugetul aprobat, fiind condiționate de următorii factori:

- majorarea alocațiilor pentru realizarea proiectului „Fortificarea laboratoarelor regionale de sănătate publică” în cadrul Programului de Suport al Politicii Sectoriale de Sănătate din contul grantului acordat de Comisia Europeană - 9,2 mil. lei.

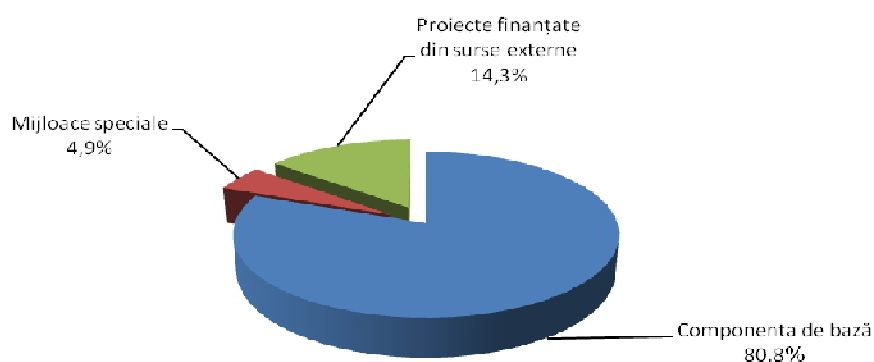
- majorarea cheltuielilor de personal în rezultatul majorărilor salariale cadrelor didactice, plata premiului anual cadrelor didactice precum, și acordarea sporurilor pentru intensitatea muncii unor specialiști cu funcții complexe - 4,6 mil.lei.
- contribuția Guvernului la implementarea Acordului de Împrumut între Guvernul Republicii Moldova și Agenția Japoneză de Cooperare Internațională pentru realizarea proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale” - 1,5 mil.lei;
- prestarea serviciilor de asistență medicală în cadrul Programului ramural de servicii medicale prestate contingentului arondat în cadrul Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare a Cancelariei de Stat– 1,1 mil.lei.

La componenta mijloace speciale cheltuielile s-au majorat cu 40,2 mil. lei, în principal, din contul granturilor acordate de către donatorii interni/externi și din contul implicării soldurilor mijloacelor bănești formate la 1 ianuarie 2014 la categoria „Granturi, sponsorizări/ filantropie și donații”.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, cheltuielile s-au majorat cu 355,6 mil. lei ca urmare a revizuirii planurilor de activități.

Conform rapoartelor executorilor de buget, din toate componentele, în perioada de gestiune au fost efectuate cheltuieli în volum de 3302,1 mil. lei, ceea ce constituie 99,4 la sută față de prevederile anuale.

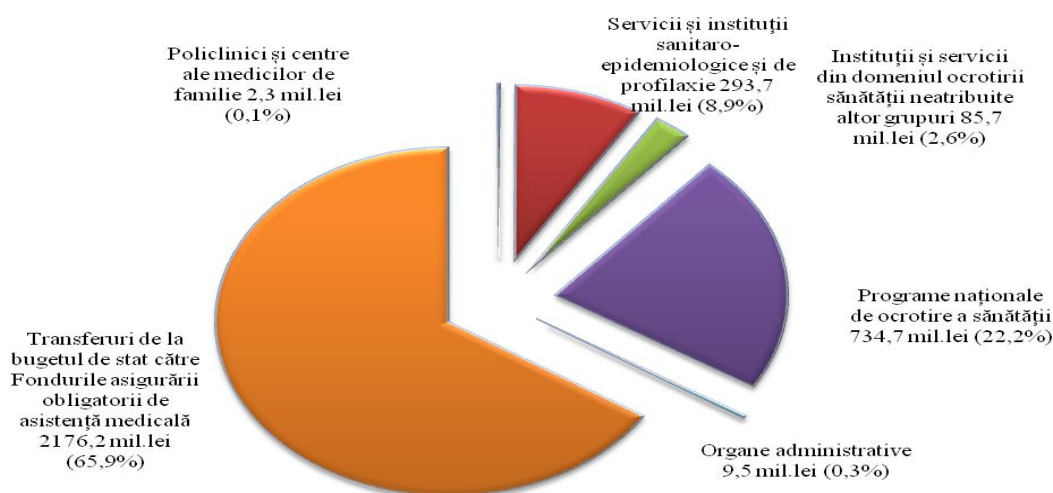
Cheltuielile în domeniul ocrotirii sănătății în anul 2014 au fost finanțate din contul a mai multor surse, structura căroră se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *la componenta de bază* s-au realizat la nivel de 99,5 la sută, cele din *mijloace speciale* – 96,5 la sută din prevederile anuale, și cele din cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* s-au realizat la nivel de 99,7 la sută.

Structura cheltuielilor totale pe ramura Ocrotirea sănătății sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama următoare:

Volumul cheltuielilor la *componenta de bază* pentru sfera ocrotirii sănătății în anul 2014, au fost executate în mărime de 2665,8 mil. lei. Executarea componentei de bază a bugetului de stat, a fost determinată de următoarele:

- Transferurile de la bugetul de stat întru asigurarea obligatorie de asistență medicală a unor categorii de persoane conform legislației, s-au executat 2176,2 mil. lei, sau sută la sută față de planul precizat, și au constituit 81,6 la sută din cheltuielile totale ale componentei de bază pe ocrotirea sănătății;

- Transferurile de la bugetul de stat întru realizarea programelor naționale de ocrotirea a sănătății au fost executate în sumă de 24,2 mil. lei sau sută la sută.

- Ministerul Sănătății – 441,9 mil. lei, ce s-au executat la nivel de 96,9 la sută față de planul precizat.

Este de menționat că, întru întreținerea, dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice au fost precizate alocații în volum de 121,7 mil. lei, inclusiv 9,2 mil. lei pentru fortificarea laboratoarelor regionale de sănătate publică. Executarea cheltuielilor față de planul precizat s-a înregistrat la nivel de 99,3 la sută și a constituit 120,9 mil. lei.

Totodată, pentru realizarea programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății prin intervenții de sănătate publică ce țin de prevenirea și controlul bolilor transmisibile și nontransmisibile, de promovare a sănătății și a modului sănătos de viață, de sănătate mintală și de securitate transfuzională, activități de asigurare a pacienților cu intervenții costisitoare și medicamente în cazul bolilor maligne, prevenirea și tratamentul stărilor și patologiilor ce influențează negativ asupra genomului uman, diagnosticul cito-genetic prenatal, postnatal, molecular, genetic, protezare auditivă, consolidarea bazei tehnico-materiale, pe parcursul anului au fost prevăzute alocații în sumă de 201,2 mil. lei și executate în volum de 190,4 mil. lei sau 94,6 la sută.

- Cancelaria de Stat – 23,5 mil. lei, ce s-au executat în volum de 99,7 la sută din prevederile anuale.

În anul 2014 pentru salarizarea angajaților, în total au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 208,7 mil. lei, însă cheltuielile efective au constituit 209,8 mil. lei. Luând în considerare că, personalul a fost stimulat și din conul mijloacelor speciale, salariul mediu lunar în anul 2014 a constituit 3819,86 lei față de 3559,92 lei în anul 2013, majorat cu 7,3 la sută sau cu 259,94 lei lunar.

Salariul mediu lunar pe ramură din componenta de bază a alcătuit 3268,62 lei, inclusiv pe categorii de personal se prezintă după cum urmează:

- medici – 4377,72 lei;
- personal medical mediu – 3422,14 lei;
- personal medical inferior – 2275,31 lei;
- alt personal – 2653,95 lei.

La finele anului 2014 din cheltuielile bugetului de stat s-au finanțat 55 instituții de ocrotire a sănătății: 36 centre de sănătate publică municipale și raionale; 5 centre de reabilitare și recuperare; 2 centre de plasament și reabilitare pentru copii de vîrstă fragedă; 3 centre de transfuzie a sîngelui și alte 9 instituții (Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, Centrul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Management în Sănătate, Centrul de Medicină Legală, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția de Transplant, Asociația Curativ-Sanatorială și de Recuperare a Cancelariei de Stat, Baza auto a Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare, Centrul de sănătate publică al Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare).

Pentru întreținerea centrelor ftiziopneumologice, de plasament, reabilitare și recuperare pentru copii (7 instituții) în total au fost executate cheltuieli în sumă de 94,1 mil. lei, din care cheltuieli de personal – 57,3 mil. lei, sau 60,9 la sută, plata mărfurilor și serviciilor – 32,6 mil. lei, sau 34,6 la sută, cheltuielile capitale – 4,0 mil. lei, sau 4,3 la sută din totalul cheltuielilor și respectiv, alte cheltuieli – 0,2 mil. lei.

Cheltuielile medii reale pe an de întreținere a unui copil în centrele nominalizate, din contul bugetului de stat (componenta de bază, mijloace speciale) au constituit 10281,39 lei față de 8250,35 lei în anul 2013, sau s-a majorat cu 24,6 la sută .

La situația din 31 decembrie 2014 numărul mediu realizat al unităților de state încadrate în instituțiile din domeniul ocrotirii sănătății pe toate componentele, a constituit 4577,00 unități, sau 92,3 la sută din funcțiile prevăzute pentru anul de gestiune (4957,00 unități), fiind vacante 380,00 funcții sau 7,7 la sută.

Numărul mediu realizat al funcțiilor ocupate în instituțiile finanțate de la componenta de bază și mijloacele speciale, pe categorii de personal, se caracterizează prin datele din tabelul următor.

Denumirea indicilor	Realizat în mediu pe anul 2014		
	Componenta de bază	Mijloace speciale	Total
Numărul unităților de state, total inclusiv:	4334,00	243,00	4577,00
- medici	1057,00	30,25	1087,25
- personal mediu medical	1383,00	22,00	1405,00
- personal medical inferior	582,25	49,50	631,75
- alt personal	1311,75	141,25	1453,00

La finele anului 2014 datoriile creditoare ale instituțiilor din ramura „Ocrotirea sănătății” s-au majorat față de 31 decembrie 2013 cu 4,0 mil. lei și au constituit 22,9 mil. lei, dintre care: 22,7 mil. lei - Ministerul Sănătății, 0,2 mil. lei - Cancelaria de Stat. Din 22,7 mil. lei datoria creditoare a Ministerului Sănătății, pentru cheltuieli de personal -15,9 mil lei, pentru plata mărfurilor și serviciilor – 5,9 mil lei.

Datoriile debitoare au alcătuit 2,1 mil. lei și s-au micșorat față de 31 decembrie 2013 cu 9,8 mil. lei.

Datorii creditoare cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate, însă datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 0,7 mil. lei.

Mijloacele speciale la partea de venituri, au fost acumulate în sumă de 150,7 mil. lei și au fost executate în volum de 100,4 la sută din prevederile anului de gestiune (150,1 mil. lei).

Volumul veniturilor au fost obținute din următoarele categorii de mijloace speciale:

- Servicii cu plată – 102,4 mil. lei și constituie 67,9 la sută din venituri;
- Chiria/arenda bunurilor proprietate publică – 0,9 mil. lei;
- Granturi/sponsorizări, filantropie și donații – 46,9 mil. lei și alcătuiesc 31,1 la sută din toate veniturile.
- Alte mijloace speciale – 0,5 mil. lei.

Pe parcursul anului 2014 au fost utilizate 163,0 mil. lei, sau 96,5 la sută față de planul precizat (168,9 mil. lei), dintre care pentru cheltuieli de personal s-au îndreptat – 49,9 mil. lei, sau 30,6 la sută; pentru plata mărfurilor și serviciilor – 47,7 mil. lei sau 29,3 la sută, pentru procurarea mijloacelor fixe – 43,2 mil. lei sau 26,5 la sută; pentru reparații capitale și investiții capitale – 20,9 mil. lei sau 12,8 la sută, alte cheltuieli 1,3 mil. lei sau 0,8 la sută din cheltuielile totale.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile au fost precizate cu 355,6 mil. lei mai mult față de aprobat, care în perioada de raportare au fost executate în volum de 473,3 mil. lei sau 99,7 la sută. Au fost implementate următoarele proiecte:

1. Proiectul „Servicii de sănătate și asistență socială”.

Cheltuielile au fost precizate în sumă de 32,7 mil. lei, și executate în volum de 32,5 mil. lei (99,4 la sută).

Conform devizului, au fost efectuate cheltuieli pentru:

- lucrări (reconstrucția centrelor de sănătate publică) - 28,2 mil. lei.
- servicii de consultanță – 4,1 mil. lei.
- cheltuieli operaționale – 0,2 mil. lei.

2. Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei în Moldova” este finanțat din contul grantului acordat de către Fondul Global.

Cheltuielile s-au precizat în sumă de 80,3 mil. lei, fiind executate în volum deplin.

Principalele direcții de valorificare pe componentele grantului au fost:

Grantul profilaxia și controlul HIV/SIDA, suma totală a cheltuielilor 28,9 mil. lei. La componenta dată s-au procurat și livrat: teste, reactive și consumabile destinate testării și monitorizării pacienților infectați cu HIV; reagenți pentru testarea femeilor gravide la HIV/SIDA din Transnistria; medicamente pentru tratamentul persoanelor cu HIV/SIDA și profilaxia transmiterii infecției HIV de la mamă la făt.

Grantul profilaxia și controlul tuberculozei suma de 51,0 mil. lei a fost valorificată pentru:

- consumabile și reagenți pentru examenul cultural și testele de sensibilitate la preparatele antituberculoase;
- consumabile și reagenți pentru realizarea investigațiilor de diagnosticare rapidă a rezistenței (HAIN și BACTEC);
- medicamente antituberculoase de linia a II-a pentru tratamentul pacienților cu forme de tuberculoză multi-drogrezistentă.

Grantul susținerea activității Consiliului Național de Coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al HIV/SIDA al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei – 0,4 mil. lei

3. Proiectul „Securitatea transfuzională în Republica Moldova”, se finanțează din contul grantului acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB).

Pe parcursul anului 2014 au fost executate cheltuieli în sumă de 8,7 mil. lei, sau sută la sută din prevederile anuale, din care au fost finanțate activități legate de:

- procurarea de echipamente și consumabile pentru componenta nouă „Fracționarea Secundară a Plasmei” – 8,4 mil. lei
- managementul proiectului – 0,3 mil. lei.

4. Proiectul „Reconstrucția Spitalului Clinic Republican” cheltuielile au fost executate în sumă de 34,6 mil. lei sau sută la sută din prevederile anuale.

Conform devizului, cheltuieli s-au efectuat pentru:

- lucrări de construcție - 29,8 mil. lei.
- servicii de consultanță – 1,6 mil. lei.
- bunuri și cheltuieli operaționale – 3,2 mil. lei

5. Proiectul "Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova"

Obiectivul de bază al proiectului este modernizarea secțiilor de chirurgie, diagnostic, urgență și terapie intensivă în spitalul Clinic Republican.

Pe parcursul anului 2014, au fost executate cheltuieli în sumă de 67,8 mil. lei, sau sută la sută din prevederile anuale, pentru achiziționarea dispozitivelor medicale, care vor permite sporirea productivității și calității muncii, introducerea metodelor noi de tratament și diagnostic.

6. Proiectul „Reforma de planificare strategică a managementului informației în sănătate”

În anul 2014, s-au efectuat cheltuieli pentru: servicii de consultanță întru realizarea planificării strategice a sistemelor informaționale și a planului general de dezvoltare a managementului în sănătate.

Cheltuielile pentru finanțarea proiectului au constituit 0,2 mil. lei sau 13,3 la sută din prevederile anuale (1,5 mil. lei).

7. Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Republica Moldova”

Obiectivul principal al proiectului constă în modernizarea tehnologică a instituțiilor medicale din sectorul spitalicesc și centrelor de sănătate publică din Moldova, prin introducerea echipamentelor medicale performante.

Pe parcursul anului 2014, au fost executate cheltuieli în sumă de 249,2 mil. lei, sau sută la sută din prevederile anuale.

În anul 2014 bugetul pe ramura „Ocrotirea sănătății” a fost realizat în format de program și anume programul „Sănătatea publică și servicii medicale”.

Principalele obiective ale programului au fost:

- îmbunătățirea continuă a stării de sănătate a populației, prin asigurarea accesului echitabil la serviciile de sănătate de calitate și cost-eficace.
- asigurarea accesului copiilor și maturilor cu necesități speciale la tratamentul de reabilitare și recuperare;
- reducerea incidenței prin HIV/SIDA și a mortalității asociată cu TB, realizarea imunizărilor conform calendarului național de vaccinare;
- supravegherea principalelor boli infecțioase și parazitare în vederea intensificării și diagnosticării precoce a pericolului apariției unor epidemii;
- sporirea asigurării populației cu medicamente calitative.

În cadrul programului au fost finanțate cheltuieli în sumă de 3302,1 mil. lei sau la nivel de 99,4 la sută din prevederi, dintre care din componenta de bază – 2665,8 mil. lei (99,5 la sută din prevederi), din contul mijloacelor speciale – 163,0 mil. lei (96,5 la sută din prevederi), și din contul proiectelor finanțate din surse externe – 473,3 mil. lei (99,7 la sută).

Programul „Sănătatea publică și servicii medicale” a fost gestionat de către Cancelaria de Stat, Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină și cuprinde 10 subprograme, nivelul de executare al cărora se expune mai jos.

Subprogram	Politici și management în domeniul ocrotirii sănătății					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Politici publice de dezvoltare a sistemului de sănătate pe termen lung mediu și scurt elaborate.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> ● Îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ privind organizarea și reglementarea sistemului și a serviciilor de sănătate și a sănătății publice conform Planului de activitate al Ministerului Sănătății. ● Alinierea legislației naționale în domeniul sănătății la standardele europene. ● Implementarea pînă în anul 2016 a 11 servicii electronice în conformitate cu Strategia e-Sănătate. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea cheltuielilor de stat în totalul cheltuielilor de sănătate.	r	%	54,1	56,1	2,0	Majorarea cuantumului resurselor financiare alocate pentru ocrotirea sănătății.
Cheltuieli publice de sănătate per capita	r	lei	1726,6	1655,3	-71,3	
Ponderea actelor normative elaborate conform planului de activitate al Ministerului Sănătății.	o	%	80,0	85,7	5,7	
Numărul de servicii electronice implementate în conformitate cu strategia de e-Sănătate.	o	unități	3	12	9,0	Implementarea SI "Asistență medical primară" a permis integrarea mai multor servicii electronice comparative cu cele planificate.
Fluctuația funcționarilor publici (raportul între numărul funcționarilor care au plecat și efectivul mediu de funcționari publici).	e	%	20	20	0,0	
Cheltuieli, total		mil.lei	9,5	9,5	0,0	
Subprogram	Monitorizare, evaluare a sistemului de sănătate și management al calității					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Propuneri de consolidare și reorganizare a sistemului național de sănătate fundamentate pe evidențe/dovezi.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizarea sistemului informațional de colectare și modernizarea a indicatorilor din domeniul sănătății. • Dezvoltarea capacităților de analiză și planificare a resurselor umane din sistemul de sănătate. • Fortificarea capacității Centrului Național de Management în sănătate în analiza și evaluarea evidențelor/statisticilor din sistemul de sănătate. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea IMSP din AMP ce operează cu fișa electronică a pacientului.	r	%	65,0	65,0	0,0	
Numărul de persoane instruite în analiza datelor statistice.	o	unități	10	10	0,0	
Rapoarte anuale în sănătate (Anuar statistic medical, Conturi Naționale de Sănătate).	e	unități	2	3	1	Raportul anual privind cuantumul și traficul ilicit de droguri.
Cheltuieli, total		mil.lei	8,5	8,6	0,1	
Subprogram	Sănătate publică					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății					
Scop	Nivel de siguranță în sănătatea publică sporit.					

Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Reorganizarea către anul 2016 a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice în conformitate cu cadrul legislativ. • Dezvoltarea bazei tehnico-materiale pentru cercetările în domeniul sănătății populației. • Micșorarea nivelului morbidității infecțioase anual cu 10 la sută față de anul precedent. • Majorarea numărului investigațiilor de laborator în anii 2014-2016 pînă la 25 mii anual. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata întreprinderilor supravegheate din numărul total al întreprinderilor eligibile pentru supravegherea de stat a sănătății publice.	r	%	98,0	95,0	-3	Crearea ANSA cu transferarea unor funcții și responsabilități.
Rata de cuprindere prin vaccinări a populației.	r	%	95,0	91,7	-3,3	Refuzul populației la vaccinări.
Ponderea focarelor epidemiologice supravegheate.	r	%	97,0	82,1	-14,9	Lipsa de cadre în unele teritorii; Neobligativitatea cercetării unor infecții virale; Reducerea secțiilor de dezinfecție în focare.
Controlul nivelului incidenței prin maladii infecțioase la contingentul arondat.	r	%	80,0	80,0	0,0	
Numărul Centrelor de Sănătate Publică dotate cu echipament de laborator verificat metrologic	o	unități	11	11	0,0	
Numărul instituțiilor din cadrul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice dotate cu transport.	o	unități	37	10	-27	Neacoperirea financiară a necesităților de dotare cu transport.
Numărul investigațiilor sanitaro-igienice și bacteriologice efectuate.	o	probe	11000	11000	0,0	
Numărul de vaccine și preparate imunobiologice a instituțiilor medico-sanitare publice.	o	doze	400	400	0,0	
Cheltuielile de supraveghere de stat a sănătății publice pe cap de locuitor.	e	lei	52,53	55,55	3,02	Alocații suplimentare precizate.
Rata de acoperire cu personal medical al SSSSP.	e	%	80,0	78,0	-2,0	Fluctuația și lipsa cadrelor medicale.
Ponderea acoperirii cu vaccin a contingentului arondat din numărul total a bolnavilor vaccinați.	e	%	93	93	0,0	
Cheltuieli, total		mil.lei	188,9	199,6	10,7	
Subprogram	Asistență medicală specializată de ambulatoriu					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Sănătatea sportivilor îmbunătățită					
Obiective	Asigurarea accesului tuturor sportivilor la control medical					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea vizitelor reale în numărul total planificat de vizite	r	%	100,0	215,3	115,3	Asigurarea eficientă a accesului la serviciile medicale de calitate
Numărul de vizite la medic	o	unități	44100,0	94955,0	50855,0	
Costul unei vizite la medic	e	lei	49,50	23,59	-25,91	Majorarea absolută a vizitelor efectuate față de cele planificate
Cheltuieli, total		mil.lei	2,2	2,2	0,0	
Subprogram	Asistență medicală de reabilitare și recuperare					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății					

Scop	Coordonarea eficientă a activității curativ-profilactice și de recuperare.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea continuă a asistenței medicale de reabilitare și recuperare. • Creșterea cu circa 5,0% pe termen mediu 2014-2016 a numărului mediu de proceduri funcțional-diagnostice, precum și cu 2,0% anual până în anul 2016 a numărului mediu de proceduri fizioterapeutice de reabilitare și recuperare acordate contingentului arondat. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea copiilor care au primit tratament de reabilitare-recuperare din numărul celor ce necesitau servicii de reabilitare-recuperare.	r	%	100,0	102,9	2,9	Asigurarea eficientă a accesului la serviciile medicale de calitate.
Nivelul prevalenței prin maladii ale aparatului cardiovascular la contingentul arondat.	r	%	300,0	284,5	-15,5	Micșorarea indicatorilor este apreciat pozitiv, din punct de vedere economic.
Nivelul morbidității cu incapacitate temporară de muncă din numărul total a contingentului arondat.	r	%	310,0	279,4	-30,6	
Numărul mediu de vizite la o persoană.	o	unități	19	18,1	-0,9	
Numărul contingentului arondat.	o	unități	8545	8254	-291	Micșorarea este cauzată de schimbarea locului de trai și a deceselor pacienților.
Numărul mediu de bolnavi recuperați/reabilitați externi din staționar.	o	unități	4590	4113	-477	Micșorarea este cauzată de majorarea duratei de spitalizare.
Durata medie de spitalizare.	o	zile	8	8,7	0,7	Internarea pacienților cu multiple boli concomitente.
Numărul de copii ce au urmat tratament de reabilitare/recuperare.	o	unități	8892	9153	261	Asigurarea eficientă a accesului la serviciile medicale de calitate.
Costul per pacient reabilitat/recuperat	e	lei	2125,5	2619,3	493,8	
Costul unei vizite.	e	lei	33,3	38,3	5,0	
Costul per copil reabilitat/recuperat.	e	lei	10466,85	10281,39	-185,46	Majorarea absolută a numărului de copii reabilitați/recuperați față de cel planificat.
Cheltuieli, total		mil.lei	112,5	114,7	2,2	
Subprogram	Medicină legală					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Contribuția la asigurarea actului de justiție în infracțiunile împotriva vieții, sănătății și demnității omului.					
Obiective	Efectuarea expertizelor și constatărilor medico-legale de calitate.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea tuturor genurilor de cercetări medico-legale realizate în raport cu cele planificate	r	%	100,0	176,5	76,5	Creșterea solicitărilor
Numărul de cercetări medico-legale realizate	o	cercetări	57251	101037	43786	
Numărul mediu de cercetări medico-legale la un medic expert	e	cercetări	549	941	392	Majorarea absolută a numărului de cercetări efectuate față de cele planificate
Cheltuieli, total		mil.lei	27,3	26,8	-0,5	
Subprogram	Management al medicamentelor și dispozitivelor medicale					

Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Accesul populației la medicamente și dispozitive medicale					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea accesibilității fizice și economice la medicamente. • Reglementarea pieței produselor farmaceutice și promovarea transparenței în formarea prețurilor la medicamente. <ul style="list-style-type: none"> • Fortificarea sistemului de control al calității medicamentelor. • Reglementarea punerii pe piață a dispozitivelor medicale. • Crearea mecanismului de evaluare a conformității și gestionare eficientă a dispozitivelor medicale din sistemul de sănătate. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea localităților cu acces la asistență farmaceutică.	r	%	100,0	93,6	-6,4	Nedeschiderea farmaciilor
Cota întreprinderilor farmaceutice din țară care au implementat sistemul informațional automatizat "Nomenclatorul de stat al medicamentelor".	r	%	100	93,6	-6,4	Alte sisteme implementate și nedorința unor agenții economice.
Numărul de autorizații de amplasare pe piață a medicamentelor.	o	unități	1360	1149	-211	Micșorarea importului de medicamente
Numărul de modificări postautorizate	o	unități	2070	2491	421	Sporirea solicitărilor producătorilor de medicamente
Numărul de controale a calității efectuate.	o	unități	39000	43811	4811	Sporirea exigențelor și a controlului
Numărul de reacții adverse recepționate (farmacovigilența)	o	unități	100	193	93	Sporirea responsabilității IMSP
Numărul de reacții adverse comunicate UPPSALA	o	unități	100	181	81	Sporirea numărului de reacții adverse comunicate
Numărul de procese verbale întocmite de către Inspekția Farmaceutică.	o	unități	200	304	104	Realizarea prevederilor medicale.
Numărul de autorizații eliberate pentru punerea pe piață a dispozitivelor medicale.	o	unități	3700	3622	-78	
Numărul incidentelor înregistrate la utilizarea dispozitivelor medicale.	o	unități	0	0	0	
Cheltuieli, total		mil.lei	39,6	29,7	-9,9	
Subprogram	Programe naționale și speciale în domeniul sănătății					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină					
Scop	Îmbunătățirea sănătății publice și creșterea calității vieții pacienților ce necesită asistență medicală specifică.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Majorarea finanțării din bugetul de stat a Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA/ITS, TB și a Programului Național de Imunizări pentru atingerea nivelului de finanțare în proporție de 100%. • Reducerea incidenței prin HIV/SIDA până la 8 cazuri la 100.000 populație către finele anului 2015 (ODM). • Reducerea mortalității asociată cu TB până la 10 cazuri la 100.000 populație către finele anului 2015 (ODM). • Acoperirea cu tratament antidiabetic a 100% pacienți. • Reducerea mortalității prin boli nontransmisibile (cardiovasculare, digestive, respiratorii, cancer, etc.) cu 2% anual. • Asigurarea anuală a pacienților la lucrările de lichidare a consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, participanților celui de-al II-lea Război Mondial, care locuiesc în mun. Chișinău, pensionarilor de vîrstă cu merite deosebite, invalizilor de toate categoriile de invaliditate cu 100% medicamente cu titlu gratuit. • Asigurarea transferului de alocații către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru realizarea programelor cu destinație special în domeniul ocrotirii 					

	sănătății.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata cuprinderii populației țintă cu vaccinări	r	%	95,0	90,0	-5,0	Refuzul populației la vaccin
Ponderea persoanelor din grupurile de risc care au beneficiat de vaccin (hepatita).	r	%	95	84,2	-10,8	
Ponderea intervențiilor de transplant în rândul pacienților cu indicații.	r	%	55,0	27,0	-28,0	Deficitul mijloacelor financiare
Rata de succes al tratamentului în TB	r	%	70,0	76,0	6,0	Suportul social
Gradul de asigurare cu produse de sânge.	r	%	100,0	100,0	0,0	
Rata de acoperire cu tratament antidiabetic.	r	%	100,0	100,0	0,0	
Ponderea persoanelor ce beneficiază de medicamente cu titlu gratuit.	r	%	100,0	99,8	-0,2	
Transferul de alocații efectuat conform solicitărilor	r	%	100,0	100,0	0,0	
Numărul de persoane infectate HIV și primesc TARV	o	unități	2675	3116	441	Asigurarea eficientă a accesului la servicii medicale de calitate
Numărul de campanii de informare	o	unități	17	33	16	Aporobarea documentelor de politici în documentele respective
Numărul de donații voluntare de sânge.	o	unități	54280	51737	-2543	Neadresarea voluntarilor
Numărul consultațiilor și investigațiilor efectuate în scopul fortificării sănătății reproducerii.	o	unități	18000	24198	6198	Asigurarea eficientă a accesului la servicii medicale de calitate
Numărul persoanelor ce au beneficiat de medicamente cu titlu gratuit.	o	unități	398,2	351,3	-46,9	Creșterea morbidității
Ponderea cheltuielilor pentru medicamente în cheltuielile totale ale subprogramului	e	%	43,7	35,6	-8,1	Alocarea suplimentară a mijloacelor financiare ce nu țin de medicamente
Costul mediu per capita	e	lei	398,2	351,3	-46,9	
Cheltuieli, total		mil.lei	217,0	250,3	33,3	
Subprogram	Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Baza tehnico-materială a instituțiilor medicale modernizată.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Diminuarea diferențelor dintre zonele rurale și urbane prin direcționarea investițiilor spre mediu rural. • Fortificarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medicale fondator al cărora este Ministerul Sănătății. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea cheltuielilor investițiilor capitale în totalul cheltuielilor pentru sănătate	r	%	10,6	45,0	34,4	Majorarea cheltuielilor de investiții capitale
Numărul de instituții medico-sanitare spitalicești reabilite și dotate cu echipament	o	unități	13	21	8	
Cheltuielile de investiții capitale per capita	e	lei	19,85	136,18	116,33	Majorarea cheltuielilor de investiții capitale

<i>Cheltuieli, total</i>		<i>mil.lei</i>	<i>70,7</i>	<i>484,5</i>	<i>413,8</i>	
Subprogram	Asigurarea obligatorie de asistență medicală din partea statului					
Autoritate publică centrală	Compania Națională de Asigurări în Medicină					
Scop	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală asigurate cu resurse din contul bugetului de stat pentru asigurarea unor categorii de persoane.					
Obiective	Asigurarea transferului de alocații către fondurile asigurării obligatorii de asistență medical pentru asigurarea unor categorii de persoane conform solicitărilor.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul de alocații efectuat conform solicitărilor	r	%	100,0	100,0	0,0	
<i>Cheltuieli, total</i>		<i>mil.lei</i>	<i>2235,2</i>	<i>2176,2</i>	<i>-59,0</i>	

10. Asigurarea și asistența socială

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli total inclusiv pe componente :	4243,1	5020,2	5401,4	5190,2	-211,2	96,1	947,1	122,3
Componenta de bază	4106,8	4893,5	5270,8	5064,8	-206,0	96,1	958,0	123,3
Mijloace speciale	18,7	14,9	14,8	13,1	-1,7	88,5	-5,6	70,1
Fonduri speciale	94,1	96,1	96,1	96,1	0,0	100,0	2,0	102,1
Proiecte finanțate din surse externe	23,5	15,7	19,7	16,2	-3,5	82,2	-7,3	68,9
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	17,8	17,8	17,4	17,7				

În bugetul de stat pentru anul 2014 pe ramura ”Asigurare și asistență socială” (toate componentele) au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 5020,2 mil.lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații a fost precizat în sumă de 5401,4 mil.lei și s-a majorat cu 381,2 mil.lei, din care:

- componenta de bază – 377,3 mil. lei;
- mijloace speciale – (-0,1 mil. lei);
- proiecte finanțate din surse externe – 4,0 mil. lei.

Pentru asigurarea activității eficiente a sistemului de asistență socială pe anul 2014, pe *componenta de bază* au fost precizate alocații cu suma de 377,3 mil.lei mai mult față de bugetul aprobat. Factorii care au generat aceste modificări, se prezintă precum urmează:

- majorarea alocațiilor cu 388,2 mil.lei pentru:
  - transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat – 363,4 mil.lei;
  - susținerea copiilor rămași fără îngrijirea părintească din școlile profesionale și de meserii, instituțiile de învățământ mediu de specialitate și superior, școlile de tip internat

și casele de copii, subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 0,4 mil.lei;

-majorarea cheltuielilor de personal angajaților instituțiilor asistenței sociale de specialitate, subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în rezultatul implementării unor norme salariale noi – 1,2 mil.lei;

-acoperirea unor cheltuieli curente și capitale în vederea funcționării eficiente a unor instituții sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 2,7 mil.lei;

-elaborarea standardelor ocupaționale la profesiile muncitorești – 0,6 mil.lei;

-odihna și întremarea copiilor în anul estival 2014 – 5,0 mil.lei;

-acordarea unui ajutor material unic unor instituții sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în baza Hotărârii Guvernului ”Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe semestrul II al anului 2014” nr.762 din 17 septembrie 2014 – 0,2 mil.lei;

-achitarea pensiilor din rîndul militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne al unor ministere de forță, ținînd cont de modificarea contingentului beneficiarilor și a cuantumului mediu lunar al pensiei – 4,7 mil.lei;

-achitarea compensațiilor pentru restituirea valorii bunurilor confiscate persoanelor supuse represiunilor politice în baza deciziilor comisiilor speciale raionale și titlurilor executorii, reieșind din modificarea numărului de beneficiari – 10,0 mil.lei.

- reducerea alocațiilor cu 10,9 mil.lei în legătură cu:

-micșorarea numărului beneficiarilor de indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni – 5,0 mil.lei;

-micșorarea numărului beneficiarilor de compensație unică pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediul rural – 0,4 mil.lei;

-micșorarea rambursării sumelor creditelor preferențiale și a ratei dobînzii aferente utilizării acestor credite preferențiale, acordate unor categorii de populație – 0,2 mil.lei;

-micșorarea contingentului elevilor (studentilor) orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă din școlile profesionale și de meserii, instituțiile de învățămînt mediu de specialitate și superior, școlile de tip internat și casele de copii, din subordinea Ministerului Educației – 5,0 mil.lei;

-redistribuirea alocațiilor preconizate pentru societățile obștești pentru plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii la procurarea materiei prime în baza propunerilor Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei (de la grupa 10.11 la grupa 13.05) – 0,3 mil.lei.

La componenta *mijloace speciale*, cheltuielile față de bugetul aprobat au fost micșorate cu 0,1 mil.lei și constituie 14,8 mil.lei.

La componenta *fonduri speciale* cheltuielile au fost aprobate în sumă de 96,1 mil.lei, care pe parcursul anului nu au fost precizate.

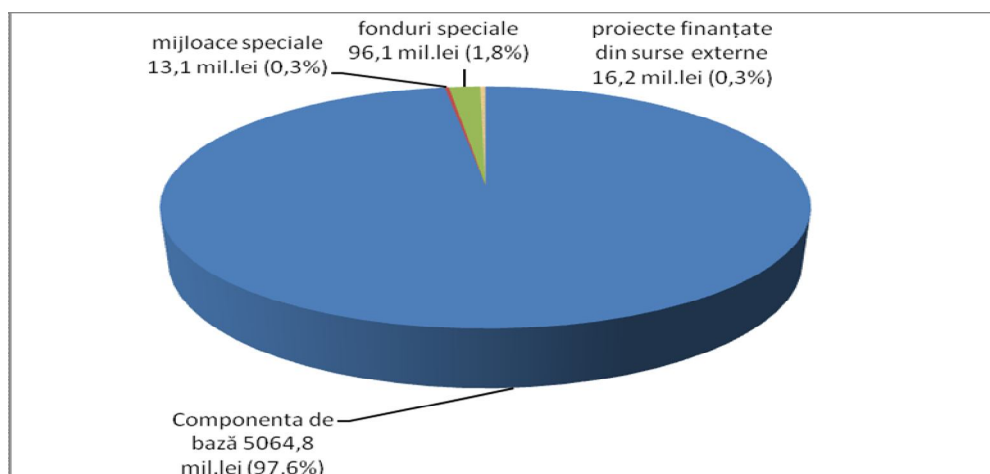
La componenta *proiecte finanțate din surse externe* cheltuielile au fost precizate cu 4,0 mil.lei mai mult față de aprobat. Majorarea rezultă din extinderea proiectului ”Servicii de sănătate și asistență socială”.

Este de menționat, că pe parcursul anului de raportare au fost realizate unele reforme importante, prevăzute în domeniul asistenței sociale:

- majorarea cu 500 lei a cuantumului indemnizațiilor unice la nașterea copilului, persoanelor neasigurate și asigurate de la 2600 lei/2900 lei până la 3100 lei/3400 lei;
- majorarea cuantumului alocațiilor pentru îngrijirea persoanelor cu dizabilități de la 500 lei până la 600 lei, începând cu 1 aprilie 2014;
- majorarea mărimii ajutorului pentru perioada rece a anului cu 50 lei de la 200 lei până la 250 lei;
- ancorarea cuantumului alocațiilor sociale la un procent din pensia minimă respectivă;
- majorarea cu 100 lei a cuantumului indemnizațiilor pentru creșterea copilului până la vârsta de 1,5 ani, persoanelor neasigurate de la 300 lei la 400 lei;
- majorarea venitului lunar minim garantat de stat de la 640 lei până la 720 lei.

Reieșind din datele enunțate mai sus menționăm, că din suma totală a mijloacelor financiare precizate pe anul 2014 pentru ramura ”Asigurarea și asistența socială” de 5401,4 mil.lei la situația de 31 decembrie 2014 au fost executate în sumă de 5190,2 mil.lei, ceea ce constituie 96,1 la sută din prevederi sau cu 211,2 mil.lei mai puțin.

Structura surselor de finanțare a ramurii date se prezintă în diagrama următoare.

La *componenta de bază* suma precizată pe anul 2014 constituie 5270,8 mil. lei, care la sfârșitul perioadei de raportare a fost executată la nivel de 96,1 la sută sau cu 206,0 mil.lei mai puțin.

Suma neexecutată pe componenta de bază la 31 decembrie 2014 a constituit 206,0 mil.lei, care s-a format pe următoarele poziții de cheltuieli:

- transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de **165,9 mil.lei**;

- micșorarea numărului de copii orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă, care își fac studiile la instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior, școlile de tip internat și casele de copii, din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Ministerului Culturii – **4,6 mil.lei**;

- cheltuieli curente în vederea funcționării eficiente a unor instituții și măsuri sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei – **14,7 mil.lei**;

- susținerea absolvenților instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate, care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural, precum și absolvenților studiilor postuniversitare de rezidențiat și ai învățământului mediu medical și farmaceutic în sumă de **3,2 mil.lei**, din care Ministerul Educației – 2,6 mil.lei și Ministerul Sănătății - 0,5 mil.lei.

Cauza principală fiind reducerea numărului de cereri pentru acordarea indemnizațiilor pentru tinerii specialiști din instituțiile de învățământ și medicale.

- plata prestațiilor sociale militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor – **1,4 mil.lei**, din cauza micșorării numărului de beneficiari de prestații sociale.

- acordarea compensațiilor cetățenilor reabilitați – **1,3 mil.lei**;

- acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi – **2,9 mil.lei**, determinată de micșorarea numărului de beneficiari;

- indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii – **5,8 mil.lei**;

- subvenționarea și rambursarea creditelor bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcție – **0,3 mil.lei**

- transferuri cu destinație specială către bugetele unităților-administrativ teritoriale – **5,8 mil.lei**;

Executarea componentei de bază a bugetului de stat pe principalele cheltuieli:

I. Asigurarea cu pensii și prestații sociale a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se efectuează prin intermediul serviciilor de calculare și stabilire a pensiilor din cadrul structurilor de forță.

Inițial, în bugetul de stat pe anul 2014 pentru achitarea pensiilor au fost aprobate alocații în sumă de 839,5 mil.lei, inclusiv servicii bancare, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 845,3 mil.lei, ținând cont de modificarea contingentului și mărimii medii a pensiei și executate în volum de 844,1 mil.lei sau 99,9 la sută față de planul precizat. Numărul beneficiarilor de pensii la 1 ianuarie 2015 a constituit 20927 persoane, sau cu 78 persoane mai mult față de 1 ianuarie 2014.

Pentru plata prestațiilor sociale colaboratorilor structurilor de forță au fost aprobate pentru anul 2014 alocații în sumă de 26,7 mil.lei, inclusiv servicii bancare, și precizate

25,2 mil.lei. Executarea cheltuielilor față de planul precizat a fost executat la nivel de 98,7 la sută și a constituit 24,9 mil.lei, inclusiv servicii bancare.

II. Pe parcursul anului de raportare în scopul asigurării funcționării aparatului Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și instituțiilor din subordine, precum și executarea serviciilor atribuite acestora au fost aprobate mijloace financiare pe toate componentele în sumă de 493,1 mil.lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă 506,3 mil.lei sau cu 13,2 mil.lei mai mult.

Din planul precizat pe anul 2014 ministerul nominalizat a executat suma de 486,5 mil.lei, ceea ce constituie 96,1 la sută sau cu 19,8 mil.lei mai puțin față de planul precizat.

Pentru anul 2014 instituțiilor sociale, subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, precum și aparatului ministerului au fost aprobate unități de personal în număr de 2762 persoane și ale cheltuielilor de personal din toate sursele de finanțare în sumă de 147,8 mil.lei.

Executarea acestor indicatori în anul 2014 a constituit 2655 persoane sau 96,1 la sută din numărul aprobat ceea ce constituie cu 107 unități mai puțin față de aprobat (2762 persoane), iar cheltuielile de personal s-au executat în suma de 140,9 mil.lei din 141,1 mil.lei precizate. Salariul mediu lunar în anul 2014 a unui lucrător (toate componentele), care a activat în instituțiile, subordonate ministerului, inclusiv și în aparatul acestuia, a constituit 3502,7 lei sau cu 575,7 lei mai mult (19,7 la sută) față de executat în anul 2013 (2927,0 lei).

Datoriile creditoare formate pentru instituțiile și măsurile subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei la situația din 31 decembrie 2014 au constituit 16,0 mil.lei, dintre care cheltuielile de personal – 8,0 mil.lei, sau cu 6,5 mil.lei mai mult față de 31 decembrie 2013.

Datoriile debitoare au constituit 2,2 mil.lei și s-au majorat față de anul 2013 cu 0,3 mil.lei.

Totodată, la situația din 31 decembrie 2014 datoriile creditoare cu termen de achitare expirat pe componenta mijloace speciale au constituit 11,9 mii lei și s-au micșorat cu 25,9 mii lei față de situația din 31 decembrie 2013.

III. Indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.

Beneficiari de indexare în anul 2014, conform Hotărârii Guvernului nr.172 din 12 martie 2014 “Privind aprobarea categoriilor de vârstă ale deponenților Băncii de Economii pentru plata sumei indexate în anul 2014”, *au fost deponenții născuți până în anul 1991 inclusiv pentru prima etapa și deponenții născuți până în anul 1931 inclusiv pentru etapa a doua.*

În anul 2014, în măsura adresării deponenților Ministerul Finanțelor a transferat Băncii de Economii pentru plata sumelor indexate 44,4 mil. lei. Dat fiind faptul că nu toți beneficiarii de indexare înregistrați s-au prezentat pentru primirea sumelor indexate, Banca de Economii a restituit Ministerului Finanțelor mijloace bănești neutilizate în sumă de 204,3 mii lei.

Astfel, a fost achitată indexarea în sumă de 44,2 mil. lei sau 88,4% din mijloacele bănești prevăzute în bugetul de stat pe anul 2014. Din suma transferată, pentru achitarea indexării aferente primei etape au fost utilizate 6,2 mil. lei, iar aferente etapei a doua – 38,0 mil lei.

În perioada 2003-2014, Ministerul Finanțelor a achitat beneficiarilor de indexare suma de 664,0 mil. lei.

Pe parcursul anului 2014 au fost desfășurate 4 ședințe ale Comisiei centrale pentru indexarea depunerilor bănești, la care s-au examinat mersul procesului de indexare și problemele privind asigurarea achitării sumelor indexate etc.. Concomitent, au fost examinate și perfectate în termen 38 răspunsuri la petițiile cetățenilor pe problema indexării depunerilor bănești.

IV. În scopul executării *Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, legate de restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în bugetul de stat pentru anul 2014 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 10,5 mil. lei, precizate în sumă de 20,5 mil.lei, din care au fost executate 19,2 mil. lei pentru 226 de beneficiari ceea ce constituie 93,9 la sută față de planul pe an. Din acestea 16,7 mil.lei întru acoperirea cheltuielilor legate de recuperarea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în baza deciziilor comisiilor speciale pentru 214 de beneficiari, 2,4 mil.lei în baza titlurilor executorii eliberate de către instanțele de judecată pentru 12 beneficiari, și 0,1 mil.lei întru acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor de distribuire a compensațiilor respective.

V. În bugetul de stat pe anul 2014 pentru executarea *Legii nr. 154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație* au fost aprobate mijloace financiare în volum de 0,5 mil.lei, precizate în sumă de 0,1 mil. lei, din care au fost executate 0,07 mil. lei pentru 80 de beneficiari.

VI. Întru realizarea *Hotărârii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni"* în bugetul de stat pentru anul 2014 au fost aprobate mijloace financiare în volum de 15,5 mil lei, precizate 10,5 mil.lei, din care au fost executate la situația din 31 decembrie 2014 mijloace financiare în volum de 7,6 mil.lei pentru 174 beneficiari, ceea ce reprezintă 72,4 la sută față de suma precizată, din cauza numărului real de beneficiari.

VII. Pentru rambursarea creditelor preferențiale acordate unor categorii de populație, conform *Hotărârii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni"* în bugetul de stat pentru anul 2014 au fost aprobate mijloace financiare în volum de 0,4 mil. lei, precizate 0,2 mil.lei, din care au fost executate la situația din 31 decembrie 2014 – 0,2 mil. lei pentru 84

beneficiari, din care 0,15 mil.lei - pentru rambursarea sumelor creditelor preferențiale și 0,05 mil.lei pentru achitarea sumei dobânzii aferente acestor credite.

VIII. Plăți cu destinație specială

Întru realizarea prevederilor Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2013 privind finanțele publice locale în bugetul de stat pentru anul 2014 au fost prevăzute mijloace financiare pentru plățile cu destinație specială pentru raioanele pilot (*Basarabeasca, Ocnița, Rîșcani și municipiul Chișinău*) în volum de 61,9 mil.lei, care la situația din 31 decembrie 2014 au fost executate în mărime de 56,1 mil.lei, s-au cu 5,8 mil. lei mai puțin decât suma precizată, ceea ce reprezintă 90,6 la sută.

Plățile cu destinație specială în volum de 56,4 mil. lei au fost îndreptate pentru:

- compensarea cheltuielilor de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor – 1,4 mil. lei,
- compensarea cheltuielilor pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor) pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate – 23,6 mil. lei,
- plata a indemnizațiilor pentru copii adoptați sau cei aflați sub tutelă/curatelă – 7,5 mil. lei,
- susținerea tinerilor specialiști întru compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuințelor, compensarea unor tipuri de resurse energetice, precum și achitarea indemnizațiilor unice – 0,04 mil. lei,
- compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din Anenii Noi – 23,6 mil. lei.

IX. În *transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat* pe anul 2014 au fost aprobate alocații în volum de 3462,7 mil. lei, precizate pe parcursul anului în sumă de 3826,1 mil. lei, sau cu 363,4 mil. lei mai mult față de aprobat:

- implementarea, începînd cu 1 iulie 2014, a Legii nr.147 din 17 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit căreia se prevede acordarea suportului financiar de stat beneficiarilor de pensii al căror quantum nu depășește 1500 lei, precum și beneficiarilor de alocații sociale – 354,3 mil. lei;
- acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat – 140,1 mil. lei, ca urmare a insuficienței veniturilor proprii;
- plata alocațiilor lunare de stat unor categorii de populație din stînga Nistrului, în baza Legii nr.148 din 17 iulie 2014 – 18,8 mil.lei;
- plata prestațiilor sociale prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat, în legătură cu modificarea numărului beneficiarilor – 23,9 mil. lei.
- plata ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului conform Legii nr.133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social, în legătură cu micșorarea numărului de beneficiari – (-173,7 mil. lei);

Din suma transferurilor precizate pe anul 2014 în volum de 3826,1 mil.lei, au fost finanțate 3660,1 mil.lei potrivit ordinelor de plată prezentate de către Casa Națională de Asigurări Sociale sau 95,7 la sută din suma prevăzută. Din suma totală de 165,9 mil. lei a alocațiilor nevalorificate - 60,3 la sută constituie mijloacele prevăzute pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, în legătură cu acumularea veniturilor proprii și 38,5 la sută constituie mijloacele la plata ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului, din cauza numărului real de beneficiari mai mic.

La componenta *mijloace speciale* la partea de venituri au fost acumulate 9,9 mil. lei și au fost executate în volum de 81,9 la sută din prevederile anului de gestiune (12,1 mil. lei).

Volumul neexecutării veniturilor se înregistrează pe următoarele tipuri de mijloace speciale:

- Servicii cu plată la Centrele republicane de recuperare a invalizilor și pensionarilor "Speranța" din Vadul lui Vodă (0,8 mil.lei) și "Victoria" din or.Sergheevca, Ucraina (0,3 mil. lei) – 1,1 mil.lei și constituie 50 la sută din suma neexecutată la partea de venituri. Cauza fiind cursul negativ al hrivnei față de leul moldovenesc;

- Granturi/sponsorizări, filantropie și donații – 0,6 mil. lei;

- Alte mijloace speciale (Tratament balneosanatorial al pensionarilor) – 0,4 mil. lei.

Cauzele principale de neexecutare a veniturilor se explică prin numărul redus de adresări/solicitări a beneficiarilor de serviciile sociale respective.

Pe parcursul anului au fost utilizate 13,1 mil.lei sau 88,8 la sută față de planul precizat (14,8 mil.lei)

La componenta *fonduri speciale* menționăm, că în perioada de referință veniturile Fondului republican de susținere socială a populației au constituit 98,8 mil.lei, acumulate din următoarele surse: transferurile lunare efectuate de către persoana juridică care prestează servicii de telefonie mobilă, în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii în sumă de 93,0 mil.lei și transferurile obținute din plata suplimentară obligatorie încasată de Ministerul Dezvoltării Informaționale la perfectarea și eliberarea certificatului de înmatriculare al automobilului în sumă de 5,8 mil.lei.

Cheltuielile precizate ale Fondului republican de susținere socială a populației pe anul 2014 au constituit suma de 96,1 mil.lei, care au fost executate la nivel de 100 la sută. Din suma totală au fost alocate mijloace financiare pentru acordarea ajutoarelor materiale păturilor de populație socialmente vulnerabile prin intermediul fondurilor locale – 86,0 mil.lei și nemijlocit din Fondul Republican de susținere socială a populației – 8,7 mil.lei, totodată pentru întreținerea Direcției executive a Fondului republican au fost îndreptate 1,4 mil. lei.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile precizate au constituit 19,7 mil.lei, care pe perioada de raportare au fost executate la nivel de 16,2 mil.lei sau cu 3,4 mil.lei mai puțin, ceea ce constituie 82,5 la sută din prevederi. Au fost implementate următoarele proiecte:

Proiectul „Servicii de sănătate și asistență socială”

Cheltuielile au fost precizate în sumă de 4,0 mil.lei și executate în sumă de 3,9 mil.lei (99,6 la sută).

Proiectul „Consolidarea eficienței rețelei de asistență socială”

Cheltuielile au fost precizate în sumă de 15,7 mil.lei și au fost executate 12,3 mil.lei sau cu 3,4 mil.lei mai puțin.

Factorii principali care au condiționat neexecutarea în volum deplin a mijloacelor financiare precizate sunt reparația și dotarea centrului de instruire - 3,3 mil.lei, și prelungirea contractelor cu consultanții internaționali pentru revizuirea formulei proxy - 0,1 mil.lei.

Fondul de rezervă. Pe parcursul perioadei de gestiune *din fondul de rezervă al Guvernului* pe ramura „Asigurare și asistență socială” au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 157,1 mii lei, pentru acoperirea cheltuielilor legate de participarea delegației tripartite a Republicii Moldova la cea de-a 103-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii de la or.Geneva, Elveția (Hotărîrea Guvernului nr.383 din 28 mai 2014);

Cheltuielile executate din contul fondului de rezervă la ramura dată au constituit 110,7 mii lei sau 70,4 la sută, reieșind din necesitățile reale.

În anul 2014 bugetul pe ramura ”Asigurarea și asistență socială” a fost realizat în format de program și anume **programul ”Protecția socială”**.

Principalele obiective ale programului au fost:

- mărirea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități la serviciile Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă,
- oferirea serviciilor de recuperare a sănătății persoanelor cu dizabilități și pensionarilor,
- facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile de orientare, de formare și de reabilitare profesională,
- sporirea accesului la informare,
- sporirea gradului de angajare a șomerilor,
- asigurarea cu articole protetico-ortopedice a persoanelor cu probleme de deplasare,
- asigurarea odihnei de vară a copiilor,
- asigurarea protecției în regim de urgență a victimelor traficului de ființe umane.

Programul ”Protecția socială” cuprinde 19 subprograme, gestionate de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii

Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Informație și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Ministerul Finanțelor nivelul de executare a cărora se expune mai jos.

Subprogram	90 01 Politici și management în domeniul protecției sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Gestionarea și managementul programelor de protecție socială aflate la nivel central, cât și local în vederea realizării prerogativelor constituționale în domeniul vizat					
Obiective	Promovarea politicii de protecție socială bine echilibrate, prin combinarea măsurilor de prevenire, compensare, reabilitare cu măsuri de incluziune socială în vederea sporirii nivelului calitativ al serviciilor sociale prestate și integrării în societate a persoanelor în dificultate					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul personalului	o1	unități	122	110	-12	Fluctuația cadrelor
Cheltuielile pentru întreținerea angajaților	e1	mii lei	12522,7	12502,1	-20,6	
Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat din cadrul ministerului	e2	mii lei	102,6	113,7	11,1	
Cheltuieli, total			12657,4	12516,8	-140,6	
Subprogram	90 04 Protecția socială a persoanelor în etate					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție					
Scop	Susținerea financiară a pensionarilor din rîndurile militarilor					
Obiective	Asigurarea achitării la timp a pensiilor pensionarilor în etate					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul pensionarilor	o1	persoane	21442	20927	-515	Micșorarea numărului de beneficiari de pensii
Mărimea medie a pensiei	e1	lei	3237,21	3335,44	98,23	Mărimea medie a pensiei înregistrată la 01.01.2015 este mai mare față de mărimea aprobată
Cheltuieli, total			839508,5	844191,3	4682,8	
Subprogram	90 06 Protecție a familiei și copilului					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Persoanele minore cu dizabilități mintale sunt protejate socio-medical					
Obiective	1. Îmbunătățirea condițiilor de trai a persoanelor minore cu dizabilități mintale 2. Menținerea personalului de deservire încadrat în acordarea asistenței socio-medicale					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare

Numărul de beneficiari reintegrați pe durata unui an	r5	unități	24	25	1	
Suma efectiv cheltuită pentru îmbunătățirea condițiilor de trai a beneficiarilor	o1	mii lei	1394,9	1587,8	192,9	
Numărul de paturi/zile	o4	unități	8533,3	7696,0	-837,3	Dat fiind faptul că, o parte din copii au fost dezinstituționalizați, iar unii copii s-au aflat temporar în vizită acasă.
Capacitatea de locuri	o6	unități	96	26	-70	
Durata medie de plasare	o7	zile	210,5	208,0	-2,5	
Cheltuieli medii lunare pentru întreținerea unui beneficiar	e1	lei	5160,4	5829,4	669,0	
Costul mediu al unui pat	e2	lei/zi	165,28	183,76	18,48	
Norma la alimentație	e3	lei/zi	29,03	27,90	-1,13	
Norma la medicamente	e4	lei/zi	4,23	4,28	0,05	
Cheltuieli, total			43286,3	43172,4	-113,9	
Subprogram	90 08 Protecție a șomerilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Sporirea numărului de persoane implicate în măsuri active și angajate în câmpul muncii					
Obiective	1. Sporirea gradului de angajare a șomerilor. 2. Reducerea perioadei de plată a alocației de integrare sau reintegrare profesională față de anul precedent prin sporirea angajării din rândul beneficiarilor.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea persoanelor plasate în câmpul muncii din total șomeri înregistrați	r1	%	38,4	38,8	0,4	
Ponderea persoanelor angajate în câmpul muncii din total absolvenți a cursurilor de formare profesională	r2	%	75,0	86,4	11,4	
Numărul persoanelor plasate în câmpul muncii	o1	mii unități	17,3	16,4	-0,9	Numărul persoanelor plasate în câmpul muncii a fost înregistrat mai mic din cauza necorespunderii cererii cu oferta.
Numărul târgurilor de muncă	o2	unități	68,0	78,0	10,0	

Numărul beneficiarilor de alocație de integrare sau reintegrare profesională	o8	mii unități	2,7	3,0	0,3	
Costul mediu al unei persoane antrenate la lucrări publice	e1	mii lei	3,2	2,5	-0,7	Reducerea perioadei de antrenare la lucrările respective
Costul mediu al unei persoane instruite	e2	mii lei	3,5	3,5		
Durata medie de plată a alocației de integrare sau reintegrare profesională	e4	luni	4,2	3,5	-0,7	Reducerea perioadei de plată a alocației din motivul antrenării în câmpul muncii a beneficiarului.
Cheltuieli, total			25194,6	25190,2	-4,4	
Subprogram	90 09 Protecție în domeniul asigurării cu locuințe					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat către autoritățile publice locale					
Obiective	Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cheltuieli, total			15500,0	7604,5	-7895,5	
Subprogram	90 10 Asistența socială a persoanelor cu necesități speciale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Protecția socio-medicală a persoanelor vârstnice, invalizilor cu dezabilități fizice și psihice, și persoanelor care au suferit în urma traficului de ființe umane, precum și asigurarea transparenței procesului de evaluare a dizabilității și capacității de muncă la persoanele cu dizabilități					
Obiective	1. Îmbunătățirea condițiilor de trai a persoanelor cu dezabilități 2. Acordarea serviciilor de reabilitare pentru invalizi și pensionari 3. Asigurarea protecției în regim de urgență a victimelor traficului de ființe umane (adulți și copii).					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul de victime și potențiale victime asistate și protejate	o1	unități	288	143	-145	
Numărul beneficiarilor de bilete de tratament	o10	unități	9143	8652	-491	CRRIP "Speranța" Vadul lui Vodă nu a fost desemnat câștigător al licitației publice privind achiziționarea biletelor de tratament.
Numărul de pat/zile utilizate	o15	pat/zile	6570	3872	-2698	
Numărul de beneficiari de bilete de tratament	o2	unități	200	477	277	

balneosanatorial						
Numărul persoanelor repatriate	o20	unități	10		-10	
Costul mediu al unui bilet de tratament balneosanatorial	e15	lei	5195,0	5596,0	401,0	
Costul unui pat ocupat pentru o zi	e16	lei	436,2	730,3	294,1	
Cheltuieli pentru repatrierea unei persoane	e17	mii lei	20,0		-20,0	
Cheltuieli medii lunare pentru întreținerea unui beneficiar	e6	lei	4547,4	5543,5	996,1	
Norma la alimentație	e7	lei/zi	48,81	43,35	-5,46	
Norma la medicamente	e8	lei/zi	6,56	6,5	-0,06	
Cheltuieli pentru întreținerea unui pat/zi	e9	lei	353,8	331,1	-22,7	
Cheltuieli, total			198213,4	196302,2	-1911,2	
Subprogram	90 11 Susținere suplimentară a unor beneficiari de pensii și alocații sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Casa Națională de Asigurări Sociale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat Susținerea financiară a pensionarilor din rîndurile militarilor, a căror pensie este mai mică de 1500 lei					
Obiective	- Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat către bugetului asigurărilor sociale de stat pentru plata suporturilor financiare/majorărilor unor categorii de populație. - Asigurarea achitării la timp a majorărilor la pensie pensionarilor din rîndurile militarilor					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		Aprobarea unor condiții noi de acordare a suportului financiar prin Legea nr.147 din 17.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative
Numărul beneficiarilor	o1	persoane	836	1016	180	
Mărimea medie a majorărilor la pensie	e1	lei	102,10	114,99	12,89	
Cheltuieli, total			471520,0	826159,7	354639,7	
Subprogram	90 12 Protecție socială în cazuri excepționale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Categoriile de populație social vulnerabile protejate. Necesități majore acoperite integral					
Obiective	1. Creșterea mărimii medii a unui ajutor material cu 1,2% către anul 2015 2. Aprobarea de către Consiliul de administrație 100% a dosarelor selectate de către Fondul republican					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare

		măsură				
Creșterea mărimii medii a ajutorului material	r1	%	0,6	14,0	13,4	Mărimea medie în anul 2014 a constitui 577,0 lei sau cu 70,0 lei mai mult față de anul 2013 (507,0 lei)
Ponderea dosarelor aprobate din numărul dosarelor selectate	r2	%	100,0	100,0		
Durata medie privind examinarea unui dosar	r3	zile	30,0	30,0		
Număr total de ajutoare materiale	o1	unități	217500	192952	-24548	Influența factorilor externi: numărul solicitărilor de ajutor material și ajutoarelor materiale unice.
Cheltuieli, total			96084,6	96075,4	-9,2	
Subprogram	90 14 Compensarea pierderilor pentru depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Susținerea socială a cetățenilor Republicii Moldova pentru recuperarea pierderilor pe depunerile în Banca de Economii, care au fost devalorizate în rezultatul hiperinflației în perioada anilor 90					
Obiective	Efectuarea plății eşalonate a sumelor indexate în conformitate cu Legea nr.1530-XV din 12 decembrie 2002 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Categoria beneficiarilor		categoria	1931	1931		
Cheltuieli, total			50000,0	44195,7	-5804,3	
Subprogram	90 15 Protecția socială a persoanelor în situații de risc					
Autoritate publică centrală	Casa Națională de Asigurări Sociale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat					
Obiective	Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat bugetului asigurărilor sociale de stat pentru plata prestațiilor de asistență socială unor categorii de populație și alte plăți conform legislației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cheltuieli, total			1910768,5	1713907,1	-196861,4	
Subprogram	90 16 Susținerea sistemului public de asigurări sociale					
Autoritate publică centrală	Casa Națională de Asigurări Sociale					
Scop	Acoperirea insuficienței de resurse a bugetului asigurărilor sociale de stat					
Obiective	Asigurarea transferului de alocații din contul bugetului de stat pentru acoperirea insuficienței de resurse a bugetului asigurărilor sociale de stat					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare

Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cheltuieli, total			1081431,3	1121485,4	40054,1	
Subprogram	90 17 Politici și management în domeniul protecției sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Grad sporit în asigurarea unei ocupări cât mai depline și a unei protecții adecvate a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, aplicării și respectării legislației în domeniul muncii și securității în muncă, corectitudinii implementării legislației în domeniul acordării ajutorului social și serviciilor sociale, asigurarea serviciilor sociale de calitate în corespundere cu standardele minime de calitate.					
Obiective	1. Numărul persoanelor înregistrate revenite la un funcționar din structurile ANOFM va constitui 365 șomeri/functionar în anul 2014 2. Sporirea accesului la informare privind locurile de muncă libere și serviciile prestate.					
	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul șomerilor înregistrați față de numărul de specialiști implicați	r1	unități	365	268	-97	Diminuarea numărului de șomeri aflați în evidență cu 4,5% mai puțin comparativ cu indicatorul aprobat.
Numărul de prestatori de servicii sociale acreditați	r10	unități	130	99	-31	
Numărul specialiștilor implicați în deservirea șomerilor	o1	unități	250	235	-15	
Numărul petițiilor examinate	o12	unități	2900	3067	167	
Numărul vizitelor la angajatori	o4	unități	8300	9924	1624	
Numărul proceselor verbale de control întocmite	o9	unități	5200	6686	1486	
Cheltuieli pentru întreținerea unui angajat din cadrul instituției	e1	mii lei	78,3	92,8	14,5	
Cheltuieli, total			41727,2	41033,4	-693,8	
Subprogram	90 18 Protecția socială a pensionarilor din rîndul structurilor de forță					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție					
Scop	Susținerea financiară a pensionarilor din rîndurile militarilor					
Obiective	Asigurarea achitării la timp a prestațiilor sociale pensionarilor din rîndul militarilor					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul beneficiarilor de alocații lunare de stat	o1	persoane	7206	6869	-337	Micșorarea numărului beneficiarilor
Numărul beneficiari de	o2	persoane	1762	1670	-92	Micșorarea numărului

alocații nominale pentru merite deosebite față de stat						beneficiarilor
Numărul beneficiarilor de bilete de tratament	o3	persoane	1423	1543	120	Reieșind din suma disponibilă de bilete de tratament a beneficiat un număr mai mare de pensionari.
Mărimea medie a alocației lunare de stat	e1	lei	144,06	129,68	-14,38	
Mărimea medie a alocației nominale pentru merite deosebite față de stat	e2	lei	87,57	77,64	-9,93	
Costul mediu al unui bilet de tratament	e3	lei	6997,40	6372,46	-624,94	
Cheltuieli, total			26666,0	24871,5	-1794,5	
Subprogram	90 19 Protecția socială a unor categorii de cetățeni					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Finanțelor					
Scop	<p>Protecția socială suplimentară unor categorii de populație prin acordarea compensațiilor, inclusiv compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat de către organizațiile și întreprinderile Societăților Orbilor, Surzilor, Invalizilor diagnostica, tratamentul, satisfacerea necesităților persoanelor cu dizabilități în ajutorul protetic și cu articole ortopedice prin reabilitarea medico-socială.</p> <p>Crearea condițiilor și protecției sociale pentru copii orfani și tutelari din instituțiile de învățământ, precum și acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice și /sau învățământ plasați în câmpul muncii în mediu rural</p>					
Obiective	<p>1. Asigurarea cu articole protetico-ortopedice a persoanelor cu probleme de deplasare și de mobilitate fizică în scopul reintegrării sociale a acestora.</p> <p>2. Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de organizare a odihnei de vară prin cuprinderea unui număr maxim de copii, prioritar a copiilor din familiile socialmente vulnerabile.</p> <p>3. Asigurarea compensării anuale a cheltuielilor de transport pentru 700 veterani și persoane cu dizabilități de război.</p> <p>4. Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației</p>					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cota copiilor orfani din numărul mediu total de copii căror li se acordă protecție socială	r3	%	62,91	43,68	-19,23	
Numărul copiilor beneficiari de odihna de vară	o1	unități	8285	12694	4409	
Veteranii si invalizii de război care beneficiază de o călătorie (tur-retur) pe an gratuita cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor	o12	unități	700	527	-173	

CSI						
Durata perioadei de odihna la tabără	o2	zile	10	10		
Numărul beneficiarilor de servicii din sursele financiare alocate din bugetul de stat	o4	unități	43800	47158	3358	
Numărul pacienților cu amputații ale membrilor superioare și inferioare	o9	unități	3357	3011	-346	
Numărul de tineri specialiști ce au beneficiat de înlesniri	o9	persoane	2693	1955	-738	
Costul mediu al unui bilet de odihna la tabără	e1	lei	1398,0	1301,2	-96,80	
Cheltuieli medii anuale de asigurare socială pentru un copil orfan/tutelat	e1	lei	25033,5	23216,1	-1817,4	
Costul per specialist cu studii medicale și farmaceutice plasați în câmpul muncii în mediu rural	e3	lei	8383,8	8892,1	508,3	
Costul per specialist din învățământ plasați în câmpul muncii în mediu rural	e3	lei	7433,4	9630,5	2197,1	
Cheltuieli, total			118373,0	116893,0	-1480,0	
Subprogram	90 20 Susținerea activităților sistemului de protecție socială					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Sistem modern și eficient de corelație dintre MMPSF și structurile teritoriale “Asistență socială” pentru asigurarea strategiei de reformă a sistemului de protecție socială.					
Obiective	1. Asigurarea sistemului de protecție socială cu cantitatea necesară de blanchete, formulare și rapoarte. 2. Asigurarea accesului fiecărui asistent social la internet în mod continuu și la calitatea prevăzută de contractul în vigoare.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Procentul asigurării cu blanchete, formulare și rapoarte din necesarul total	r1	%	100	100		
Necesarul anual al surselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor legate de tipărirea blanchetelor, formularelor și rapoartelor	o1	mii lei	900,0	479,6	-420,4	
Planificarea anuală a surselor financiare pentru	o2	lei	2709,0	2793,7	84,7	

acoperirea cheltuielilor Sistemului informațional automatizat de asistența socială (SIAAS)						
Cheltuieli, total			26030,6	19685,9	-6344,7	
Subprogram	90 21 Asigurarea rambursării creditelor preferențiale și a dobânzii aferente					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Bugetul unităților administrativ-teritoriale și instituțiile financiare asigurate cu resurse din bugetul de stat pentru rambursarea creditelor preferențiale și a dobânzii aferente acestora					
Obiective	Asigurarea rambursării creditelor preferențiale din contul bugetului de stat unităților administrativ-teritoriale pentru susținerea unor categorii ale populației și asigurarea achitării dobânzii aferente instituțiilor financiare					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cheltuieli, total			400	155,8	-244,2	
Subprogram	90 23 Subvenționarea dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcții					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea subvenționării dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcție a locuințelor (CCL)					
Obiective	Estimarea, planificarea anuală și alocarea trimestrială a mijloacelor necesare întru acoperirea 100% a solicitărilor băncilor comerciale pentru subvenționarea dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcție (CCL)					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea acoperirii solicitărilor băncilor comerciale	r1	%	100,0	100,0		
Numărul CCL pentru care au fost subvenționate dobânzile	o1	unități	34	34		
Cheltuielile bugetului de stat în mediu pe un CCL	e1	mii lei	29,4	21,7	-7,7	Se menține tendința de rambursare de către cooperativele de construcție a locuințelor (CCL) a creditelor bancare preferențiale înainte de termenul stabilit în contractele de credit încheiate cu băncile comerciale
Cheltuieli, total			1000,0	738,8	-261,2	
Subprogram	90 30 Compensarea cheltuielilor energetice pentru populația din unele localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și din satul Varnița din raionul Anenii Noi					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Compensarea lunară a cheltuielilor energetice					
Obiective	Asigurarea transferurilor de la bugetul de stat către bugetul raioanelor Dubăsari și Căușeni					

Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100,0	100,0		
Cheltuieli, total			25565,3	23611,3	-1953,9	
Subprogram	90 32 Asistența socială de către stat a unor categorii de cetățeni la nivel local					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat către autoritățile publice locale					
Obiective	Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100,0	100,0		
Cheltuieli, total			36336,2	32486,7	-3849,5	

11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

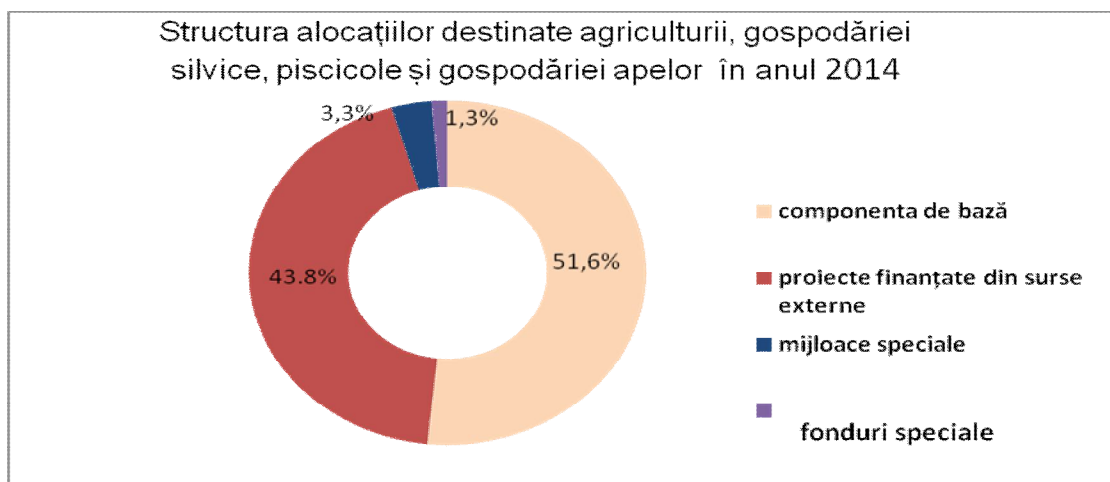
Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor, total (mil. lei) inclusiv:	1359,7	1921,1	2202,3	2009,0	-193,3	91,2	649,3	147,8
Componenta de bază	730,9	823,2	1058,8	1043,6	-15,2	98,6	312,7	142,8
Proiecte finanțate din surse externe	589,4	1017,1	1027,6	886,8	-140,8	86,3	297,4	150,5
Mijloace speciale	39,6	54,9	70,3	66,0	-4,3	93,9	26,4	166,7
Fonduri speciale		46,0	59,0	25,6	-33,4	43,4	25,6	
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	5,7	6,8	7,1	6,8				

Pentru anul 2014 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 1921,1 mil. lei, dintre care: la componenta de bază 823,2 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 1017,1 mil. lei, mijloace speciale – 54,9 mil. lei și 46,0 mil. lei fonduri speciale. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2014, alocațiile totale au fost majorate cu 281,2 mil. lei care, în final, au constituit 2202,3 mil. lei.

Cea mai mare majorare de alocații pe parcursul anului a fost ce de la componenta de bază 235,6 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe 10,5 mil. lei și fonduri speciale - 13,0 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 2009,0 mil. lei, cu 649,3 mil. lei mai mult de cât în anul 2013 și cu 193,3 mil. lei mai puțin față de precizat 2014 sau 91,2 % față de prevederi.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 1043,6 mil. lei sau 98,6 %, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă 886,8 mil. lei sau 86,3 %, cheltuielile din mijloace speciale 66,0 mil. lei sau 93,9 % și cele din fonduri speciale 25,6 mil. lei sau 43,4 la sută.

În anul 2014 din bugetul de stat au fost executate următoarele măsuri importante:

➤ **Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli**

Conform prevederilor art.2 al Legii bugetului de stat pe anul 2014, Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli a fost probat în sumă de 500,0 mil. lei. În urma modificărilor și completărilor la legea bugetului de stat suma acestuia s-a majorat până la 564,7 mil.lei, inclusiv 110,7 mil.lei din sursele Comisiei Europene. La situația din 31 decembrie 2014 executarea a fost efectuată în suma **de 564,6 mil. lei**, ceea ce constituie valorificare totală a sumei aprobate în buget.

Mijloacele fondului au fost gestionate în conformitate cu direcțiile stabilite în Legea bugetului de stat și Hotărârii Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014 și au fost utilizate în următoarele domenii:

- stimularea creditării producătorilor agricoli de către instituțiile financiare – 15,9 mil. lei;
- stimularea asigurării riscurilor de producție în agricultură – 29,3 mil. lei;
- stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic – 47,4 mil. lei;
- stimularea investițiilor pentru defrișarea plantațiilor multianuale supuse casării pentru înființarea plantațiilor multianuale și promovarea producției vitivinicole – 93,9 mil. lei;
- stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri) - 50,9 mil. lei;
- stimularea investițiilor în procurarea tehnicii și utilajului agricol, echipamentului ce formează sisteme de irigare, sisteme antiîngheț și instalații antigrindină – 118,1 mil. lei;
- stimularea investițiilor în utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice – 47,2 mil. lei;
- stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare – 141,3 mil. lei;

- stimularea consolidării terenurilor agricole – 0,1 mil. lei;
- transferuri către Oficiul Național al Viei și Vinului – 13,0 mil. lei;
- documente executorii – 7,5 mil. lei.

În rezultatul investițiilor efectuate producătorii agricoli au înființat 3939,22 ha plantații pomicole, 1299,2 ha plantații viticole, 110,0 ha de sere construite, 100,0 ha de suprafață a terenurilor agricole consolidate și procurate 3500 unități de tehnică agricolă. au fost procurate 2779 unități de tehnică agricolă.

Investițiile efectuate în dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare se reflectă prin înființarea a 120 linii de ambalare, 145 linii de procesare.

De asemenea au fost înființate 142 ferme zootehnice și procurate 10641 capete animale de prăsilă.

➤ **Conform Legii pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2014 nr. 182 din 25 iulie 2014 în bugetul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare au fost planificate mijloace financiare:**

- Pentru compensarea parțială a cheltuielilor suportate de către deținătorii de terenuri amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol, raionul Dubăsari – 13428,9 mii lei. Totodată, conform Hotărîrii Guvernului nr.836 din 8 octombrie 2014 suma în cauză a fost precizată la nivel de 11938,0 mii lei, din care au fost finanțate 10446,2 mii lei.

- Pentru susținerea financiară a producătorilor de fructe, în scopul diminuării impactului negativ ca urmare a restructurărilor impuse de Federația Rusă, prin:

- *achiziționarea merelor în scopul satisfacerii necesităților instituțiilor de învățămînt preșcolar, primar, secundar general, special și unităților militare – 19500,0 mii lei, din care au fost finanțate 15316,4 mii lei.*

- *acordarea unui sprijin financiar – 138000,0 mii lei, care au fost finanțate integral.*

➤ **Pentru activitatea Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice** au fost finanțate 75,9 mil. lei sau 99,9 față de nivelul prevăzut, din care pentru procurarea pieselor și asamblarea rachetelor antigrindină au fost utilizate circa 33,0 mil. lei, fiind acoperite cu protejare împotriva căderilor de grindină circa 1500,0 mii. ha.

➤ **Pentru sisteme informaționale automatizate agricole, inclusiv, identificarea și trasabilitatea animalelor** au fost executate 12,5 mil. lei constituind sută la sută din prevederi.

➤ **Pentru activități sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală** au fost precizate 192,6 mil. lei cu finanțarea de 186,8 mil. lei, sau 96,9 % din nivelul precizat, din care: 15,6 mil. lei – pentru achitarea serviciilor medicilor veterinari de liberă practică și 6,0 mil. lei pentru măsurile antiepidemice.

➤ **Pentru activități de consultanță rurală 18,1 mil. lei și anume pentru:**

- administrarea rețelei formată din 35 prestatori de servicii cu un număr total de 429 consultanți;

- prestarea a 289817 ore/servicii consultative, pentru peste 250 mii de producători agricoli și antreprenori rurali;
- au fost implementate 6 programe de instruire pentru consultanții SER, APL și producători agricoli cu participarea a cca. 1000 de persoane;
- au fost selectate, finanțate și implementate 8 propuneri de mini-proiecte de afaceri cu caracter demonstrativ pentru sectorul vegetal și animal;
- în scopul promovării activităților MAIA, ACSA și SER au fost organizate 197 activități de promovare.

➤ **Conform Acordului privind Programul de suport bugetar ”Stimularea economică în zonele rurale”** încheiat cu Comisia Europeană, Republica Moldova în perioada anilor 2010-2014 urma să beneficieze de **40,0 mil. Euro** ca suport bugetar. În anul 2014 în urma condițiilor implementate în bugetul de stat a fost debursată suma de 244,7 mil. lei sau 13,2 mil. Euro.

Ca urmare, de către Republica Moldova prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare au fost îndeplinite un șir de activități care urmează să stimuleze dezvoltarea businessului în sectorul rural și anume repartizarea a 110,0 mil. lei pentru Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli.

Totodată, numărul de personal aprobat pentru anul 2014 a constituit 2819 unități, ceea ce este în creștere cu 195 unități. Creșterea în cauză se datorează suplimentării numărului de personal al Agenției pentru Siguranța Alimentelor în legătură cu redistribuirea acestora de la Centrul Național de Sănătate Publică.

Gospodăria silvică. Pentru domeniul gospodăriei silvice susținute din bugetul de stat pentru anul 2014 au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 16,6 mil. lei, pentru extinderea și regenerarea fondului forestier, precum și pentru contribuția Guvernului la proiectul ”Agricultura competitivă” care integral au fost transferate direct Agenției de Stat Silvicultură „Moldsilva”. Mijloacele alocate au fost utilizate în scopul regenerării pădurilor, extinderii fondului forestier și lucrărilor de protecție a fondului forestier.

Mijloacele alocate au fost utilizate în următoarele scopuri:

- regenerarea pădurilor – 1976,3 mii lei;
- lucrări de protecție a fondului forestier – 5928,7 mii lei.
- Contribuția Guvernului la proiectul investițional – 7000,0 mii lei.

Dinamica executării alocațiilor bugetare destinate gospodăriei silvice se prezintă în tabelul următor.

<i>mil. lei</i>			
Denumirea	2012	2013	2014
Extinderea și regenerarea fondului forestier	7,2	11,2	14,9

La grupa dată a fost implementat un singur proiect investițional finanțat de către donatorii străini rezultatele căruia vor fi descrise în continuare.

Gospodăria apelor. La această grupă în bugetul de stat pentru anul 2014, cu modificările ulterioare, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 15,5 mil. lei, care au fost utilizate pentru exploatarea sistemelor de irigare.

Activități și servicii din domeniul agriculturii neatribuite la alte grupe

La grupa dată au fost precizate mijloace financiare în mărime de 630,6 mil lei, din sursele donatorilor externi pentru implementarea proiectelor investiționale.

Organe administrative. Pentru aparatele centrale ale ministerelor și agențiilor la grupa dată au fost alocate 15,3 mil. lei, din care: 12,8 mil. lei au fost gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și 2,5 mil. lei – de către Agenția de Stat „Moldsilva”.

La acest grup funcțional au fost precizate **mijloace speciale** în sumă totală de 46,4 mil. lei la venituri și 70,3 mil. lei la cheltuieli. Mijloacele au fost gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția „Moldsilva”. În anul 2014 real au fost încasate venituri în sumă de 55,2 mil. lei, cu 8,8 mil. lei mai mult de cât suma precizată. Partea de cheltuieli la acest capitol a fost executată în sumă de 66,0 mil. lei sau cu 4,3 mil. lei mai puțin decât planul precizat.

Soldul mijloacelor bănești la situația din 31 decembrie 2014 la grupa dată constituie 24,1 mil. lei.

La acest grup funcțional a fost aprobat **Fondul viei și vinului**

La venituri executarea constituie 25,9 mil. lei sau circa 56,5 % față de precizat, ca rezultat al embargoului impus de Federația Rusă, inclusiv:

- 13, 0 mil. lei reprezintă veniturile fondului special;
- 12,9 mil. lei transferuri în interiorul componentei fonduri special și bugetului de stat.

La cheltuieli au fost prevăzute 58,9 mil. lei, care s-au executat în sumă de 25,6 mil. lei, dintre care:

- 21,3 mil. lei pentru promovarea exportului de produse vitivinicole, cercetarea și analiza piețelor de desfacere;
- 4,3 mil. lei pentru salarizarea personalului și finanțarea cheltuielilor ce țin de activitatea statutară a Oficiului.

La sfârșitul perioadei de gestiune soldul mijloacelor este înregistrat în sumă de 13,3 mil. lei.

La grupa dată din **fondul de rezervă al Guvernului** au fost alocate mijloace financiare în sumă de 390,2 mii. lei Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru următoarele scopuri:

- 340,2 mii lei pentru acoerirea de către stat a petrecerii Reuniunii miniștrilor agriculturii din Uniunea Europeană;
- 50,0 mii. lei pentru acoperirea cheltuielilor suportate de către directorul Oficiului Viei și Vinului în legătură cu vizita acestuia în SUA.

Datoriile creditoare la grupa dată constituie 13805,5 mii lei care se încadrează în termenele stabilite pentru achitare.

La acest grup au fost implementate **10 proiecte investiționale finanțate de către donatorii externi.**

La venituri (granturi externe) au fost precizate mijloace financiare în mărime de 676,6 mil. lei, executarea fiind în mărime de 640,7 mil. lei sau 94,7 %. Cauza principală a neexecutării granturilor în mărime de 35,9 mil. lei este:

- deși o bună parte a lucrărilor de construcție sunt executate în proporții de 90 sau chiar sută la sută, acestea nu pot fi achitate până când nu sunt finalizate un șir de alte lucrări complementare, care pot fi aprobate de către inginer doar în ansamblu și nu parțial;

- în legătură cu modificările efectuate în contractele de livrare a utilajului, o parte din livrările preconizate pentru anul 2014, va fi efectuat în anul 2015;

- deficiențe în planificarea de către autoritățile publice centrale a granturilor ce urmau a fi primite de la donatorii externi.

La cheltuieli din contul proiectelor investiționale au fost planificate mijloace în mărime de 1027,6 mil lei, finanțarea fiind efectuată în mărime de 886,8 mil. lei sau 86,3 %.

Cauza principală a neexecutării este:

- excluderea de către donatori din cadrul programelor a unor bănci comerciale
- capacitatea redusă de penetrare a piețelor noi de desfacere a agenților economici

- insuficiența gajului oferit de agenții economici din ramură.

- deficiențe în planificarea de către autoritățile publice centrale a cheltuielilor ce urmau a fi valorificate.

gr.pr.11; gr.02; tip 746 – Proiectul „Programul de susținere a comunităților pentru managementul durabil și integrat al pădurilor și sechestrarea carbonului prin împădurire”, Agenția ”Moldsilva”

Pe parcursul anului 2014 în cadrul Grantului „Program de susținere a comunităților pentru managementul durabil și integrat al pădurilor și sechestrarea carbonului prin împădurire” au fost implementate următoarele activități:

Componenta A. Promovarea managementului forestier integrat:

- ❖ organizarea unui seminar cu specialiștii amenajaști în contextul sporirii nivelului de calificare;

- ❖ organizarea concursurilor, contractarea și procurarea echipamentelor

- ❖ activități pentru închiderea proiectului.

Componenta B. Program pentru susținerea comunităților:

- ❖ perfectarea documentelor corespunzătoare și debursarea către beneficiari a mijloacelor;

❖ organizarea a unui seminar privind organizarea lucrărilor de ameliorare și gospodărire a pajiștilor și pădurilor.

Cheltuielile efective pentru realizarea activităților:

- contribuția din grant – 1123,5 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 744 – Programului „Servicii de finanțare rurală și marketing”, MAIA

Programul de Servicii Financiare Rurale și Marketing, al IV-lea program finanțat de IFAD în Republica Moldova, a început în februarie 2009 și este preconizat pentru finalizare în martie 2014. Pentru activitățile de implementare a programului IFAD a acordat un împrumut în sumă de 12 715 mii dolari SUA și un grant în sumă de 534 mii dolari SUA. Suma totală a investiției și a costurilor incrementale și recurente ale programului este estimat la 18,95 milioane dolari SUA.

Scopul PSFRM este de a reduce sărăcia în mediul rural din Republica Moldova creând condiții favorabile pentru cei mai săraci membri ai societății rurale în vederea creșterii veniturilor acestora prin acces sporit la piețe și locuri de muncă.

A fost activ doar în primele 3 luni ale anului, data oficială de completare fiind 31 Martie 2014. Din punct de vedere a activităților întreprinse a fost doar oferirea unui credit în valoare de 149.4 mii dolari SUA (2 mln MDL) pentru finanțarea unei afaceri din domeniul zootehnic și anume procurarea utilajului frigorific pentru păstrarea cărnii la o fermă de bovine.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților sunt următoarele:

- contribuția din granturi extern – 635,3 mii lei,
- contribuția din granturi intern – 191,4 mii lei,
- contribuția din credite externe – 3062,9 mii lei,
- contribuția Guvernului – 45,6 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 750 – Proiectul pentru servicii de finanțare rurală și dezvoltare a businessului agricol, MAIA

Programul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol, al V-lea program finanțat de IFAD în Republica Moldova, a început în iulie 2011 și are o perioadă de implementare de 60 de luni. Pentru activitățile de implementare a programului IFAD a acordat un împrumut în sumă de 19 300 mii dolari SUA și un grant în sumă de 500 mii dolari SUA. Totodată, proiectul este co-finanțat din sursele Guvernului Regatului Danemarcei cu suma de 4 500 mii dolari SUA.

Scopul proiectului este de a reduce sărăcia în mediul rural din Republica Moldova creând condiții favorabile pentru cei mai săraci membri ai societății rurale în vederea creșterii veniturilor acestora prin acces sporit la piețe și locuri de muncă.

Este important de menționat că, în cadrul proiectului IFAD V în perioada de raportare deja nu erau disponibile surse pentru creditarea IMM iar finanțarea tinerilor antreprenori a fost disponibilă până în data de 30 Iunie 2014.

Astfel, pe parcursul anului 2014 în decursul implementării programului IFAD V în Republica Moldova au fost obținute următoarele rezultate:

- Au fost acordate 635 împrumuturi în valoare de 3,1 milioane dolari SUA (46 mln. MDL), unui număr de 636 beneficiari. Din costul total al investițiilor valoarea contribuției IFAD o constituie 1,1 milioane dolari SUA (15,4 mln MDL), grantul DANIDA oferit ca parte componentă a finanțării tinerilor antreprenori a constituit 0,9 milioane dolari SUA (12,4 milioane MDL) iar contribuția Directoratului Liniilor de Credit care a oferit porțiunea de credit aferentă finanțării Tinerilor Antreprenori a fost în valoare de 1.1 mln USD (15.0 mln MDL).

- În plan numeric cele 635 împrumuturi sunt constituite din 542 credite de micro-finanțare acordate de către IFAD micro-întreprinzătorilor din mediul rural prin intermediul Asociațiilor de Economii și Împrumut, cât și finanțarea a 93 tineri antreprenori.

- Tinerii antreprenori finanțați în cadrul Proiectului PSFRDBA au beneficiat și de porțiunea de grant în valoare de 40% de la suma totală a creditului.

- Numărul de afaceri noi inițiate de către întreprinderi (IMM+TA) este de 59.

- Numărul de locuri noi de muncă ce se așteaptă a fi create de aceste întreprinderi este de aproximativ 630.

- În funcție de destinația creditului, beneficiarii au investit în următoarele domenii:

- În cadrul componentei de dezvoltare a Infrastructurii Rurale cu caracter economic în această perioadă au fost finanțate 6 proiecte și anume 4 porțiuni de drum cu lungimea totală de 4.9 km și 2 rețele de alimentare cu apă pentru irigare cu lungimea de 10 km. Costul total al acestora este de 14,8 mln MDL (1.06 mln USD).

- Circa 31 antreprenori rurali au beneficiat de asistență la elaborarea planurilor de afaceri finanțate în cadrul proiectelor;

- Adicional procesului de finanțare a tinerilor antreprenori cu împrumuturi cu porțiuni de grant a fost desfășurate și activități intensive de instruire. Astfel un număr de 175 potențiali tineri antreprenori au fost instruiți în "Inițierea și dezvoltarea afacerilor în agricultură". Ca urmare a acestor instruirii tineri obțineau abilități de elaborare a unui plan de afaceri, primeau un set de cunoștințe de bază privind întreprinderea agricolă și urmau să se decidă a depune dosarul pentru finanțare ulterioară din cadrul liniilor de creditare IFAD.

- Tinerii ce au beneficiat deja de creditare din partea IFAD au beneficiat de instruirii specializate în dependență de tipul activității pe care îl desfășoară. Astfel un număr de 103 persoane au fost instruite în "Performanțe, utilizare și menținere a tractoarelor Belarus în condițiile Republicii".

- Pentru a asigura ducerea evidenței contabile de către tinerii antreprenori, evaluarea corectă a afacerii sale, diminuarea costurilor întreprinderilor cât și furnizarea

datelor de monitorizare necesare IFAD pentru compilarea rapoartelor anuale, un număr de 194 persoane au fost instruite în ”Managementul financiar și evidența contabilă la întreprinderile mici agricole”.

- Adicional în cadrul componentei de Finanțare Rurală au fost instruiți un număr de 91 persoane: directori, administratori sau contabili ale Asociațiilor de Economii și Împrumut în ”Proiectele de modificare și completare operate în legea nr. 139 din 21,07,2008 cu privire la AEI ”.

Cheltuielile efectuate pentru finanțarea activităților sunt următoarele:

- contribuția din granturi externe – 14417,5 mii lei,
- contribuția din alte mijloace – 2758,6 mii lei,
- contribuția din credite externe – 28287,3 mii lei,
- contribuția Guvernului – 802,6 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 757 – Proiectul „Programul de restructurare a Sectorului Viticulturii și Vinificației”, MAIA

Programul de Restructurare a Sectorului Vitivinicol (Programul), finanțat din contul împrumutului acordat de BEI se afla în plină desfășurare și activitate. Echipa de implementare a Programului în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și în parteneriat cu Directoratul Liniei de Credit, depune eforturi pertinente, realizând performanțe financiare în procesul implementării componentei „Linia de credit” și componentei „Laboratoare, educație și siguranța alimentelor”, după cum urmează:

- 1) Valoarea finanțărilor aprobate de BEI în 2014 este de 10,9 mil. Euro;
- 2) Valoarea finanțărilor debursate efectiv în 2014 este de 10,6 mil. Euro sau 182,6 mil. lei.

Dacă analizăm în detaliu fiecare sub-sectorul care a beneficiat de finanțare în cadrul Programului putem constata următoarele:

1. Investiții în vinificație cu suportul Programului ”Filiera Vinului” au fost efectuate de 6 agenți economici din sectorul vitivinicol, și anume:

- Agrosudresurs (investiții în termoizolarea halelor de producere)
- Corten Vin Companie (investiții în construcția halelor de producere, achiziționarea pompelor și utilajului frigorific pentru procesul de producere)
- Murt (achiziționarea echipamentelor și utilajelor pentru procesarea primară)
- Mold-Nord (Echipament pentru procesarea, îmbutelierea, păstrarea vinului și utilizarea laboratorului, precum și proiectarea și lucrări de construcție și reparație a halei de procesare și de turnare a vinului)
- Vinaria Tiganca (utilaj pentru vinificație – press pneumatic și materiale de construcție pt hale de producere)
- Alianta Vin (utilaj pentru vinificație - turnare, reglarea temperaturii, transportare și reglare a vitezei, linie semiautomată de închidere a capacelor)

2. Investiții în viticultura au fost efectuate de 2 agenți economici din sectorul vitivinicol, și anume:

- Mold-Nord – înființarea noilor plantații de viță de vie soiuri tehnice (5 ha)
- Agrogled - înființarea noilor plantații de viță de vie soiuri tehnice (434 ha) și investiții în sistemul de irigare (construcția barajului pentru efectuarea irigației prin picurare a plantației de viță de vie)

3. Investiții în industria conexas (producători de sticlă, dopuri, etichete, echipamente și alte accesorii pt industria vitivinicola) au fost efectuate de 4 agenți economici, și anume:

- Imona Grup (achiziționarea utilajului de tipar flexographic cu accesorii)
- Estate Design (achiziționarea mașinii de imprimare Mașina pentru stanțarea fierbinte a foilor din metal)
- Cebacot (achiziționarea mașinii formare prin injectare, utilajului pentru producerea stîlpilor (parilor) din beton și investiții în construcția halei de producere)
- Fortus (achiziționarea mașinii de tăiat articole din beton cu vibrator și file de paleți cu accesorii)

4. Dotarea laboratoarelor de studii și cercetare

Pentru realizarea acestui component pe parcursul anului au fost alocate surse destinate pentru reutilizarea 2 instituții:

- Universitatea Tehnică din Moldova (echiparea laboratoarelor catedrei de oenologie cu echipamente și utilaje moderne, precum și reutilizarea secției de microvinificație)
- Institutul științifico-practic de horticultură și tehnologii alimentare (achiziționarea echipamentelor și utilajelor de laborator și mobilierului)

Cheltuielile efectuate în anul 2014 au fost următoarele:

- contribuția din granturi externe – 675,0 mii lei;
- contribuția din credite externe – 182611,9 mii lei.
- contribuția Guvernului – 7759,7 mii lei;

gr.pr.11; gr.05; tip 754 – Proiectul „Tranziția la agricultura performantă”, FPM

Pentru proiectul Tranziția la Agricultură Performantă a fost planificată suma de 630,6 mln. lei. Efectiv, pentru implementarea activităților proiectului planificate pentru perioada respectivă, au fost utilizați 570,4 mln. lei.

Diferențele înregistrate între sumele planificate și cele efectiv utilizate țin preponderent de activitățile Reabilitarea Sistemelor Centralizate de Irigare (RSCI) și Reforma Sistemelor de Irigare (RSI).

Deși toate sarcinile planificate pentru anul curent au fost îndeplinite cu succes, la capitolul executării bugetului pentru activitatea RSCI nu au fost asimilate circa 55,24 mln. lei.

Din totalul sumelor nevalorificate cea mai mare parte, circa 67,15 mln. lei, țin de plățile aferente lucrărilor de construcție care se explică prin următoarele:

- deși o bună parte a lucrărilor de construcție a fost executate în proporție de 90-100%, ele nu pot fi înaintate spre plată până când nu sunt terminate un șir de alte lucrări complementare, care pot fi aprobate de către inginer doar în ansamblu și nu parțial. Astfel, o parte din lucrările executate în anul curent vor fi achitate în primele luni ale anului viitor după finalizarea lucrărilor complementare;

- altă cauză, cu o pondere mai nesemnificativă decât prima, ține de economiile făcute ca urmare a modificărilor de design și elementelor de optimizare implementate pe parcursul executării lucrărilor de construcție (spre exemplu, doar eliminarea din design a vanelor de evacuare a apelor a redus volumul lucrărilor cu aproximativ 1 mln. dolari SUA pentru toate cele 10 SCI.)

- de asemenea, există unele lucrări executate care nu pot fi achitate până la finalizarea și aprobarea instrucțiunilor de modificare (ordinelor de variație.) Datorită circumstanțelor existente în teren, un șir de lucrări au fost efectuate, în baza aprobărilor Inginerului, prin metode de lucru sau materiale diferite decât cele incluse în documentația tehnică de proiect, respectiv procesul de elaborare și aprobare a acestor ordine de variație necesită mai mult timp.

Pe de altă parte, au fost înregistrate depășiri ale cheltuielilor planificate în sumă de circa 11,91 mln. lei, după cum urmează:

- 5,11 mln. lei la capitolul Supravegherea lucrărilor de construcție ca urmare a modificărilor operate la contractul cu consultantul de supraveghere a lucrărilor de construcție (inginerul) căruia i-au fost atribuite adițional supravegherea lucrărilor de reabilitare și pe alte sisteme de irigare.

- 5,09 mln. lei pentru Suportul Entității de Implementare ca urmare a fortificării echipei RSCI și echipei Aspecte Sociale și de Mediu din cadrul FPM Moldova cu consultanți adiționali. Astfel, în anul 2014 au fost angajați un consultant internațional în calitate de manager de contract și 4 consultanți locali. De asemenea, cheltuielile la această linie de buget au crescut și datorită realizării unui șir de măsuri, evenimente și campanii sociale și de informare desfășurate în ariile de acoperire a sistemelor de irigare, care inițial nu au fost prevăzute.

- 1,71 mln. lei cumulativ pentru celelalte linii de buget.

Bugetul planificat pentru Activitatea Reforma Sectorului de Irigare în anul 2014 a fost executat în proporție de 69,1 la sută, ca urmare a amendamentelor operate la contractul cu consultantul care implementează ARSI, în baza cărora o parte din activitățile/livrabile prevăzute pentru anul 2014 au fost amânate pentru anul 2015. Astfel, în cadrul activității date nu au fost asimilate mijloace în sumă de circa 4,96 mln. lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 767 – Proiectul „Agricultura competitivă” MAIA

Obiectivul de dezvoltare al proiectului este consolidarea competitivității sectorului agroalimentar al țării prin sprijinirea procesului de modernizare a sistemului de management al siguranței alimentare; facilitarea accesului pe piață pentru agricultori, precum și integrarea practicilor de agro-mediu și de gestionare durabilă a terenurilor.

COMPONENTA I: MANAGEMENTUL SIGURANȚEI ALIMENTELOR

- a fost efectuată instruire privind implementarea HACCP la întreprinderile avicole a circa 110 inspectori din cadrul ANSA.
- au fost elaborate și editate „Manual privind efectuarea controlului oficial al unitatilor din domeniul alimentar,” și „Ghid privind implementarea procedurilor HACCP și utilizarea aditivilor furajeri la întreprinderile avicole” în volum de 1000 exemplare fiecare.
- a fost organizată instruirea specialiștilor ANSA în studierea limbii engleze (circa 40 persoane).
- lucrările de proiectare a sediului Agenției pentru Siguranța Alimentelor au fost finalizate. Compania de construcții contractată. Lucrările au debutat și au fost efectuate în volum de 40%
- au fost elaborate specificările tehnice și organizată licitația.
- instruirea a 11 specialiști din cadrul CRDV.
- organizarea licitației pentru echipament de laborator pentru laboratorul „Sănătate Animală” din cadru CRDV.
- au fost finalizate lucrările de proiectare și organizată licitația pentru 4 PIF-uri.
- la punctele de inspecție la frontieră Tudora și Criva au demarat lucrările.

COMPONENTA II: ÎMBUNĂTĂȚIREA POTENȚIALULUI DE ACCES LA PIETELE DE DESFACERE

- În anul 2014 au realizate 55 activități de outreach, în 24 de raioane distincte. La aceste activități au participat 590 de persoane, dintre care 149 au fost femei.
- Pe parcursul anului 2014 au fost realizate 39 adunări ale focus-grupurilor ceea ce constituie doar 39% din planul anual. Activitățile au adunat un număr total de 221 de participanți.
- De la începutul proiectului și totodată în anul 2014, au fost create 24 grupuri de inițiativă pentru care au fost elaborate studii de pre-fezabilitate, ceea ce constituie 42% din planul trimestrial cumulativ și anual, și 30% din planul total.
- Pe parcursul anului 2014, au fost create și înregistrate 18 grupuri de producători, ceea ce constituie 60% din planul trimestrial cumulativ și 30% din planul total.
- În perioada 12-13 august 2014 au avut loc sesiunile de evaluare și selecție a dosarelor depuse de 9 Grupuri de Producători în cadrul programului de granturi investiționale destinate investițiilor în dezvoltarea infrastructurii post-recoltă.
- În perioada 2-5 septembrie curent au fost semnate 3 contracte de grant cu CÎ NOCCIOLE, CAIPS Basan Agro și CÎ Strugurele Auriu.

COMPONENTA III: ÎMBUNĂTĂȚIREA MANAGEMENTULUI DURABIL AL TERENURILOR

- Cu suportul ACSA a avut loc instruirea specializată „Sporirea productivității terenurilor prin gestionarea durabilă a lor” la nivel național. În cadrul ei au fost instruiți 35 reprezentanți ai unităților administrative de nivelul II.

➤ De asemenea, a fost desfășurat un număr de 350 de seminare locale, la care au participat 8257 de persoane. Participanții au fost familiarizați cu subiectele ce țin de managementul terenurilor, conform modulelor de instruire în cadrul proiectului.

➤ Totodată, au fost recepționate 81 de dosare pentru cel de-al doilea apel de granturi. Data limită de depunere a cererilor a fost 15 decembrie 2014. La etapa actuală are loc evaluarea dosarelor înregistrate. Comisia de Evaluare și Selecție urmează să se întrunească în luna ianuarie 2015.

➤ În vederea realizării oportune a lucrărilor de evaluare detaliată a situației inițiale a perdelelor forestiere incluse în Proiect, au fost create 2 detașamente de teren:

➤ Echipele au fost instruite și dotate cu echipament necesar pentru procesul de evaluare detaliată a situației inițiale. Echipele au cercetat în teren și au colectat datele pentru 1364 de perdele forestiere cu suprafață totală de 2570,19 ha. Astfel, au fost cuprinse 9 întreprinderi silvice, cu un număr de 87 primării participante în proiect.

➤ Suprafața totală a perdelelor forestiere de protecție programate pentru reabilitare în anul 2014 constituie 820,4 ha care sunt situate pe teritoriul a 48 primării, în 13 raioane administrative. La finele anului, indicatorul a fost îndeplinit în proporție de circa 80%.

- contribuția din granturi externe – 26988,2 mii lei.

- contribuția din credite externe – 40574,7 mii lei.

gr.pr.11; gr.05; tip 785 Proiectul "Suport de urgență pentru agricultura Moldovei" MAIA

Obiectivul de dezvoltare al Proiectului (ODP) vizează atenuarea efectelor negative ale secetei din 2012, ajutând la restabilirea producerii porumbului și a grâului și prevenirea reducerii șeptelului de animale în cele mai afectate raioane

▪ Urmare a modificării manualului operațional și includerii a trei raioane suplimentare Anenii-Noi, Rezina și Taraclia au fost compilate, examinate și transferate spre plată compensații în valoare de 324,2 mii lei prin intermediul ÎS "Poșta Moldovei" pentru persoanele fizice și transferate mijloace financiare în valoare de 2 302, 2 mii lei la conturile bancare pentru agenți economici, pentru trei raioane Anenii-Noi, Rezina și Taraclia - pentru însămânțarea terenurilor agricole cu grâu în toamna anului 2012.

▪ La finele perioadei de raportare au rămas nedistribuite circa 90,0 mii lei prin intermediul ÎS "Poșta Moldovei.

- contribuția din credite externe – 40574,7 mii lei.

La grupa dată sînt aprobate 4 programe

Programul 51 "Dezvoltarea agriculturii" este constituit din 4 subprograme:

1. Elaborarea politicii și managementul în domeniul agriculturii.

Scopul subprogramului este dezvoltarea și fortificarea politicii în domeniul finanțelor publice, elaborarea reglementărilor tehnice și altor acte în domeniul agrar.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 14253,7 mii lei, din care executarea constituie 12749,2 mii lei sau 89,4 % din prevederi.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

Categorie	Cod	Denumire	Unitatea de măsură	2014		
				aprobat	realizat	devieri (+, -)
1	2	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	r1	1. Nivelul anual de aprobare a actelor armonizate la legislatia UE (nonanimala) fata de cele elaborate	%	80,0	133,0	53,0
	r2	2. Nivelul anual de aprobare a normelor sanitar-veterinare fata de cele elaborate	%	100,0	53,0	-47,0
	r3	3. Cota functionarilor publici care au beneficiat de instruire	%	60,0	97,8	37,8
Produs	o1	1. Numarul actelor armonizate la legislatia UE (nonanimala) elaborate	numar	6	6	0
	o2	2. Numarul normelor sanitar-veterinare elaborate	numar	12	7	-5
	o3	3. Numarul angajatilor care au participat la cursuri de dezvoltare profesionala	persoane	60	90	30
	o4	4. Numarul ziarelor, revistelor, broșurilor cu tematică agricolă, emisiunilor TV și radio în domeniul agrar organizate	numar	27	136	109
Eficiență	e1	1. Costul unui angajat implicat în armonizarea actelor la legislatia UE (nonanimala)	lei/unit	5729,0	6599,0	870
	e2	2. Costul unui angajat implicat în elaborarea normelor sanitar-veterinare	lei/unit	5142,0	6224,0	1082

2. Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură.

Scopul subprogramului este implementarea unor tehnologii moderne de cultivare a plantelor agricole prin diversificarea varietăților cu productivitate înaltă și calității sporite a materialului săditor, organizarea și coordonarea acțiunilor în domeniul fitosanitar, controlului semincer, calității cerealelor și produselor derivate, orientate spre sporirea productivității și îmbunătățirea calității culturilor agricole.

Obiectivele sînt modernizarea, întărirea și menținerea capacității de control în domeniul fitosanitar, controlului semincer, calității produselor de origine vegetală și produselor derivate, asigurarea producătorilor agricoli cu material semincer de calitate superioară și optimizarea condițiilor de producere în sectorul vegetal.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 276632,7 mii lei, din care executarea constituie 232361,6 mii lei sau 84,0 la sută.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

Categorie	Cod	Denumire	Unitate de măsură	2014		
				aprobat	realizat	devieri (+, -)
1	2	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	r1	Ponderea testării soiurilor la valoarea culturală și utilizare	%	89,0	94,3	5,3
	r2	Ponderea testării soiurilor la criteriile de brevetabilitate	%	11,0	5,7	-5,3
	r3	Rata IMM beneficiari în cadrul programului IFAD care au raportat creșterea veniturilor	%	62,0	100,0	38,0
	r4	Ponderea afacerilor noi finanțate (din numărul total)	%	25,7	37,0	11,3
	r5	Ponderea afacerilor administrate de femei finanțate (din numărul total)	%	40,0	47,0	7,0
Produs	o1	Numărul locurilor de muncă create	unitati	789,0	584,0	-205,0
	o2	Numărul afacerilor finanțate	unitati	610,0	639,0	29,0
	o3	Numărul persoanelor care au beneficiat de asistență tehnică/ instruire privind tehnologiile de producere și post-recoltare	unitati	551,0	250,0	-301,0
	o4	Numărul proiectelor de infrastructură finanțate	unitati	6,0	6,0	0,0
	o5	Numărul soiurilor noi de plante înregistrate	unitati	240,0	304,0	64,0
	o6	Numărul Cataloagelor Soiurilor de Plante editate	unitati	1500,0	1500,0	0,0
	o7	Numărul adeverințelor eliberate pentru soiurile noi de plante	unitati	150,0	3,0	-147,0
	o8	Suprafața terenurilor agricole protejată contra căderilor de grindină	mii ha	1486,0	1486,0	0,0
	o9	Suprafața lucrărilor agrotehnice de menținere a fondului genetic pomicol	ha	197,3	197,3	0,0
	o10	Numărul de semințe hibride obținute	unitati	7360,0	1100,0	-6260,0
Eficiență	e1	Costul testării unui soi de plante	lei	6775,0	6775,0	0,0
	e2	Costul unui Catalog al Soiurilor de Plante editat	lei	28,0	22,0	-6,0
	e3	Costul lucrărilor de protecție a terenurilor agricole de căderi de grindină a unui hectar	lei	49,9	49,9	0,0
	e4	Reducerea suprafețelor afectate de grindină pe teritoriul protejat	numar ori	4,0	6,7	2,7
	e5	Valoarea investițiilor raportată la unitate de angajat	mii lei	4412,1	317,00	-4095,1
	e6	Ponderea afacerilor monitorizate în perioada post-creditare	%	30,0	44,0	14,0

Devieri negative au înregistrat următorii indicatori de performanță:

- Numărul locurilor de muncă create; Numărul persoanelor care au beneficiat de asistență tehnică/ instruire privind tehnologiile de producere și post-recoltare; Valoarea investițiilor raportată la unitate de angajat din cauză că:

□ Programul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (IFAD IV) a fost activ doar în

primele 3 luni ale anului, data oficială de finalizare fiind 31 martie 2014;

□ *Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol (IFAD V) nu a dispus în anul 2014 de surse pentru creditarea IMM, iar finanțarea tinerilor antreprenori a fost disponibilă doar până la 30 iunie 2014;*

□ *Programul Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă (IFAD VI) a fost lansat abia în luna august 2014.*

- Ponderea testării soiurilor la criteriile de brevetabilitate; Numărul adeverințelor eliberate pentru soiurile noi de plante din cauza că testarea soiurilor și eliberarea adeverințelor se realizează la cererea beneficiarilor.

3. Reproducția, creșterea și sănătatea animalelor.

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 14615,8 mii lei din care executarea constituie 14615,8 mii lei sau sută la sută.

Scopul subprogramului este asigurarea situației veterinare favorabile, profilaxia și tratarea bolilor infecțioase și neinfecțioase la animale, supravegherea fabricării, prelucrării, păstrării și livrării produselor, materiei prime de origine animală.

Obiectivele fiind ridicarea și asigurarea controlului calității produselor de origine animală, protecția și prevenirea apariției bolilor infecțioase la animale, crearea fondului genetic la animale.

Realizarea indicatorilor de performanță a subprogramului dat se prezintă în tabelul următor.

de rezultat	Diagnosticarea integrala a animalelor prin efectuarea controlului bolilor infectioase	r1	%	100	73,19	-26,8
	Controlul, inregistrarea, incercarea medicamentelor de uz veterinar, biopreparatelor, diagnosticantilor, ingredientelor nutritivi destinate	r2	%	100	100	0,0
	Vaccinarea a 100 % a efectivului de animale	r3	%	100	70,69	-29,3
	Respectarea cerintelor sanitar-veterinare privind ocrotirea bunastarii si sanatatii animalelor si protectia mediului ambiant	r4	%	100	100	0,0
de produs	Numarul de animale vaccinate	o1	mii	35500,5	21231,7	-14268,8
	Numarul de controale efectuate	o2	controale	3500	4007	507,0
	Numarul de animale diagnosticate si controlul salmonelii la gainile ouatoare	o3	mii capete	980,7	697	-283,7
	Numarul de certificate sanitar-veterinare eliberate si certificate de inregistrare a produsului farmaceutic de uz veterinar	o4	mii bucăți	600,4	340	-260,4
	Numarul de instruiiri desfasurate pentru medicii veterinari	o5	instruiiri	20	20	0,0
	Numarul incalcarilor depistate	o6	încălcări	1800	1348	-452,0

de eficiență	Micsorarea numarului de cazuri de imbolnavire a animalelor in urma efectuării masurilor de cercetare si vaccinare	e1	cazuri	100	140	40,0
	Ponderea numarului de incalcari la numarul de controale efectuate	e2	%	51	33,64	-17,4
	Costul preparatelor biologice necesare pentru indeplinirea programului masurilor strategice	e3	mii lei	6026,4	6026,4	0,0

Din 6 indicatori de produs 5 sunt executați parțial. Nu au fost executați acești indicatori din motivul lipsei unor diagnosticanți. Alocățiile bugetare pentru procurarea medicamentelor și materialelor de pansament au fost utilizate în sumă de 6026,4 mii lei, însă finansarea contractelor de achiziții a fost puțin întârziată și respectiv livrarea medicamentelor și materialelor de pansament la fel.

Diminuarea exportului a mărfurilor si animalelor vii expuse către export a contribuit la micșorarea cu 260,4 mii bucăți a numarului de certificate sanitar-veterinare eliberate si certificate de inregistrare a produsului farmaceutic de uz veterinar.

Raportarea indicatorilor de rezultat ne permite să concluzionăm că doi din patru indicatori nu a fost realizat și anume din lipsa diagnosticanților s-a micșorat nivelul de diagnosticare prin efectuarea controlului bolilor infecțioase cu 29,3 % față de plan.

5. Subvenționarea producătorilor agricoli

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 729172,3 mii lei din care executarea pe toate componentele constituie 732340,8 mii lei sau 72,4 la sută.

Cate goria	Cod	Denumire	Unitatea de măsură	2014		
				aprobat	realizat	devieri (+, -)
1	2	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	r1	Suprafața de plantații de viță-de-vie subvenționată anual	ha	1400	1299,22	-100,78
	r2	Suprafața de plantații pomicole subvenționată anual	ha	3500	3939,22	439,22
	r3	Numărul de unități de tehnică și utilaj agricol subvenționate anual	unități	3700	2725,00	-975,00
	r4	Linii de procesare subvenționate anual	unități	120	142,00	22,00
	r5	Animale de prăsilă procurate subvenționate anual	capete	1500	10641,00	9141,00
	r6	Ferme zootehnice create/ renovate subvenționate anual	unități	50	142,00	92,00
	r7	Linii de ambalare create, subvenționate anual	unități	7	120,00	113,00
	r8	Valoarea creditelor atrase în agricultură de către beneficiari de subvenții	mii lei	250000	4000,00	-246000,00
	r9	Suprafața de terenuri agricole consolidate subvenționate	ha	100	50,00	-50,00
	r10	Suprafața de sere construite subvenționate	ha	150	53,71	-96,29
	r11	Suprafața terenurilor agricole asigurate subvenționate	ha	20000	46166,00	26166,00
Produs	o1	Numărul de beneficiari de subvenții pentru înființarea plantațiilor de viță-de-vie	unități	250	168	-82
	o2	Numărul de beneficiari de subvenții pentru	unități	350	385	35

		înființarea plantațiilor pomicole				
	o3	Numărul de beneficiari de subvenții pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol	unități	2000	1130	-870
	o4	Numărul de beneficiari de subvenții pentru crearea liniilor de procesare	unități	200	270	70
	o5	Numărul de beneficiari de subvenții pentru procurarea animalelor de prăsilă	unități	25	52	27
	o6	Numărul de beneficiari de subvenții pentru crearea/renovarea fermelor zootehnice	unități	50	96	46
	o7	Numărul de beneficiari de subvenții pentru crearea liniilor de ambalare	unități	7	7	0
	o8	Numărul de beneficiari de subvenții pentru atragerea creditelor în agricultură	unități	750	345	-405
	o9	Numărul de beneficiari de subvenții pentru consolidarea terenurilor agricole	unități	5	3	-2
	o10	Numărul de beneficiari de subvenții pentru construcția serelor	unități	100	229	129
	o11	Numărul de beneficiari de subvenții pentru încheierea contractelor de asigurare	unități	200	107	-93
Eficiență	e1	Valoarea subvențiilor acordate pentru înființarea plantațiilor de vita-de-vie	mii lei	30000	18434,50	-11565,50
	e2	Valoarea subvențiilor acordate pentru înființarea plantațiilor pomicole	mii lei	60000	72441,10	12441,10
	e3	Valoarea subvențiilor acordate pentru tehnica agricolă	mii lei	127000	121217,10	-5782,90
	e4	Valoarea subvențiilor acordate pentru procesare	mii lei	50000	141322,10	91322,10
	e5	Valoarea subvențiilor acordate pentru asigurarea riscurilor în agricultură	mii lei	15000	29268,20	14268,20
	e6	Valoarea subvențiilor acordate pentru consolidarea terenurilor agricole	mii lei	2000	51,00	-1949,00
	e7	Valoarea subvențiilor acordate pentru construirea serelor	mii lei	15000	50917,50	35917,50
	e8	Valoarea subvențiilor acordate pentru creditarea în agricultură	mii lei	30000	15840,90	-14159,10
	e9	Valoarea subvențiilor acordate pentru animale de prăsilă procurate	mii lei	13000	47412,60	34412,60
	e10	Valoarea subvențiilor acordate pentru feremele renovate/create	mii lei	30000	47228,40	17228,40
	e11	Valoarea subvențiilor acordate pentru stimularea irigațiilor terenurilor	mii lei	8000		-8000,00

Devierile indicatorilor de performanță de la nivelul aprobat au fost cauzate de decalajul dintre numărul solicitărilor de subvenții și suma mijloacelor alocate pentru fiecare măsură din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2014.

Programul 56 „Securitatea alimentară” conține un singur subprogram.

Subprogramul 56 2 ”Securitatea alimentară”

Pentru programul dat au fost preconizate 199586,2 mii lei, din care executarea constituie 193668,6 mii lei.

Scopul programului dat este urmărirea epizootiilor posibile transmisibile de la animale la om, trasabilitatea produselor de origine animală, asigurarea păstrării

calitative a cerealelor, iar indicatorii de performanță realizați vizavi de cei asumați se prezintă precum urmează.

Obiectivul programului este implementarea sistemului de identificare a animalelor, efectuarea lunară a controalelor tehnologice a calității cerealelor.

Realizarea indicatorilor de performanță se prezintă în tabelul următor.

Indicatorii de performanță		Cod	Unitatea de măsură	Prevăzut pe an	Realizat *)	Devieri (+, -)
de rezultat	Monitorizarea bolilor infecțioase și neinfecțioase	r1	monstre examene	225000,0	224965,0	-35,0
	Supravegherea conformității produselor de origine animală	r2	monstre examene	20200,0	20013,0	-187,0
	Supravegherea calității preparatelor farmaceutice	r3	monstre examene	2100,0	2047,0	-53,0
	Implementarea pachetului de igiena în unitatile de producer	r4	%	100,0	100,0	0,0
	Asigurarea supravegherii și controlului fitosanitar al terenurilor agricole, pepenierilor, locurilor de sortare	r5	%	98,0	98,0	0,0
de produs	Numarul de certificate, buletine de analiza, rapoarte eliberate	o1	bucăți	5700,0	5554,0	-146,0
	Suprafata terenului agricol și sectoarelor cu material semincer și saditor inspectate	o2	mii ha	110,0	110,0	0,0
	Cantitatea materialului pentru plantare inspectat	o3	mii tone	139,0	140,0	1,0
	Cantitatea materialului material pomicol, viticol și bacifer inspectat	o4	mln buc.	28,0	30,0	2,0
	Numarul controalelor de stat	o5	mii unități	3,7	3,6	-0,1
	Numarul de certificate și autorizații	o6	mii bucăți	59,0	148,0	89,0
	Numarul seminarelor privind siguranța produselor de origine animală	o7	unități	10,0	12,0	2,0
	Numarul probelor prelevate	o8	probe	500,0	377,0	-123,0
	în produsele alimentare de origine non-animală		probe	900,0	378,0	-522,0
	Numarul probelor prelevate	o9	probe	8000,0	2276,0	-5724,0
	Numarul masurilor de supraveghere sanitar-veterinara	o10	mii unități	18500,0	19490,0	990,0

Din 10 indicatori 5 au fost executați. Nivelul planificat a unor indicatori a fost executat de 2,5 ori față de planificat în legătură cu majorarea numărului efectuat de a expertize sanitar-veterinare a loturilor de produse și în baza majorării numărului de solicitări a agenților economici, respectiv și creșterea numărului de certificate eliberate.

În anul 2014 am beneficiat de asistența din partea experților externi , ca urmare cu s-a mărit numărul seminarelor privind siguranța produselor de origine animală cu 2 față de planificat.

În legătură că, procedura de achiziție s-a desfășurat mai târziu, prelevarea probelor s-au început în luna mai s-a micșorat numărul probelor prelevate pentru determinarea reziduurilor: în produse alimentare de origine animală cu -123 probe și în produsele alimentare de origine non-animală- 522 probe, la fel și numărul probelor prelevate pentru determinarea contaminanților în produsele alimentare de origine animală și non-animală s-a micșorat cu 5724 probe față de plan.

Raportarea indicatorilor de rezultat ne permitem să concluzionăm, că unu din patru indicatori a fost realizat parțial în legătură, că s-a micșorat numărul de loturi de preparate farmaceutice importate , astfel fiind prelevate mai puține probe cu 53 față de plan.

4. Dezvoltarea durabilă a viticulturii

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 301638,1 mii lei din care executarea pe toate componentele constituie 218490,7 mii lei sau 72,4 la sută.

Scopul subprogramului este controlul de stat asupra executării legislației privind fabricarea, stocarea și comercializarea producției alcoolice.

Obiectivele sunt majorarea numărului de mărci proprietate a statului, monitorizarea calității producției alcoolice.

Realizarea indicatorilor de performanță a subprogramului dat se prezintă în tabelul următor

Categorie	Cod	Denumire	Unitatea de măsură	2014		
				aprobat	realizat	devieri (+, -)
1	2	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	r1	Ponderea exportului produselor vinicole	%	7,0		-7,0
	r2	Ponderea volumului de comercializare a producției vitivinicole pe piața internă	%	6,0		-6,0
	r3	Ponderea volumului comercializat al produselor vitivinicole cu brandul de țară	%	10,0		-10,0
	r4	Înființarea plantațiilor noi de viță-de-vie (1250 ha/an)	mii lei	57300,8	20000,0	-37300,8
Produs	o1	Numărul manifestărilor naționale și internaționale pentru promovarea produselor vitivinicole organizate cu suportul Fondului Viei și Vinului	număr	7,0	10,0	3,0
	o2	Numărul de companii înregistrate în programul de implementare a brandului de țară la produsele vitivinicole	număr	10,0		-10,0
	o3	Numărul de companii înregistrate care produc produse vitivinicole cu IGP/DOP	număr	16,0		-16,0

	o4	Numărul de persoane instruite din sectorul vitivinicol	număr	300,0		-300,0
	o5	Suprafața plantațiilor noi de viță-de-vie	ha	555,0	439,00	-116,00
	o6	Numărul fabricilor de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului reutilate și modernizate	număr	15,0	4,0	-11,0
	o7	Numărul întreprinderilor conexe reutilate	număr	5,0	3,0	-2,0
	o8	Numărul laboratoarelor echipate și modernizate	număr	3,0	3,0	0,0
Eficiență	e1	Cheltuieli pentru instruirea profesională a personalului din sectorul vitivinicol	mii lei	900,0		-900,0
	e2	Costul de promovare a producției vitivinicole cu brandul de țară în medie pe o companie	mii lei	275,0	289,0	14,0
	e3	Costul pentru un ha de plantație de viță-de-vie	mii lei	104,2	45,6	-58,6
	e4	Cheltuieli pentru modernizarea unei fabrici	mii lei	10378,8	15471,5	5092,7
	e5	Cheltuieli pentru reutilizarea unei industrii conexe	mii lei	5641,9	14066,3	8424,4
	e6	Cheltuieli pentru echiparea unui laborator	mii lei	1733,7	19844,7	18111,0

Devieri negative au înregistrat următorii indicatori de performanță:

- Ponderea exportului produselor vinicole din cauza embargoul impus de Federația Rusă și criza politică din Ucraina;
- Ponderea volumului de comercializare a producției vitivinicole pe piața internă din lipsa culturii consumului vinului îmbuteliat în Republica Moldova.
- Ponderea volumului comercializat al produselor vitivinicole cu brandul de țară și numărul de companii înregistrate în programul de implementare a brandului de țară la produsele vitivinicole din lipsa unui regulament privind înregistrarea companiilor în programul de implementare a brandului de țară.
- Numărul de companii înregistrate care produc produse vitivinicole cu IGP/DOP și numărul de persoane instruite din sectorul vitivinicol din lipsa reglementărilor tehnice în acest domeniu, remise Guvernului spre examinare și aprobare.
- Înființarea plantațiilor noi de viță-de-vie; Suprafața plantațiilor noi de viță-de-vie; Numărul fabricilor de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului reutilate și modernizate; Numărul întreprinderilor conexe reutilate din cauza efectelor negative ale embargoului impus de Federația Rusă, diminuarea vânzărilor de vinuri și, implicit, micșorarea cifrei de afaceri și accesarea unui număr mai mic de credite externe și rejectarea a trei bănci comerciale din lista partenerilor financiari ai Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol, fapt care a condus la stoparea creditării proiectelor investiționale prezentate de Moldova Agroindbank, Moldindconbank și Banca Socială;

Subprogramul 51 8 "Gestionare a sistemului de irigare și desecare"

Scopul programului este exploatarea sistemelor de irigare, desecare și a altor construcții în domeniul gospodăriei apelor. Prestarea serviciilor pentru pomparea apei la irigare a terenurilor agricole. Întreținerea barajelor lacurilor de acumulare și a digurilor de protecție de-a lungul r. Nistru și a r. Prut.

Obiectivele programului sunt majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate, menținerea bilanțului de apă optim în solurile din luncă, asigurarea securității barajelor la lacurile de acumulare și a digurilor de protecție.

Întru realizarea programului în cauză au fost preconizate mijloace financiare în mărime de 645,7 mil. lei la cu executarea în mărime de 585,6 mil. lei.

- au fost date în exploatare 2 sisteme de irigare;
- alte 8 sisteme de irigare sînt efectuate lucrări în proporție de la 50-90 la sută și vor fi date în exploatare pe parcursul anului 2015;
- au fost elaborate și monitorizate executarea lucrărilor de reabilitare a 10 sisteme de irigare;
- a fost efectuată inventarierea infrastructurii a 3 sisteme de irigare din cadrul Programului Compact;
- au fost reparate și puse în funcțiune 85 stații de pompare, 310 agregate principale, 10,22 km. de conducte magistrale, inspectate și reparate 21 instalații de protecție a peștelui, reparate 42 construcții hidrotehnice.

Volumul apei pompate, la irigare, pentru sezonul de irigare 2014 a constituit 3565,5 mii m³, pentru care s-au cheltuit 3564,7 mii kW.ora energie electrică. Pe sistemele centralizate de irigare gestionate de către întreprinderile din subordine au fost irigate 3484 ha terenuri agricole.

S-au efectuat lucrări de curățare a canalelor de desecare pe o lungime de 3 km.

Programul 54 „Dezvoltarea sectorului forestier ”

Subprogramul 54 1 "Elaborare a politicii și management în domeniul gospodăriei silvice"

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 4096,1 mii lei, din care executarea constituie 2518,1 mii lei sau 61,5 la sută.

În cadrul acestei programe au avut loc activități de elaborare a actelor normative și monitorizare a implementării politicilor în domeniul silviculturii

Subprogramul 54 2 "Dezvoltarea silviculturii"

Pentru subprogramul dat au fost preconizate 16553,4 mii lei, din care executarea constituie sută la sută.

În cadrul acestui program a u fost menținut gradul de combaterer a dăunătorilor și defoliatorilor foerestieri la nivel de 100 procente. Au fost create 477 ha culturi silvice, și 220 ha s-au regenerat natural. Totodată, 3100 ha au fost supuse lucrărilor de ajutoare a regenerării.

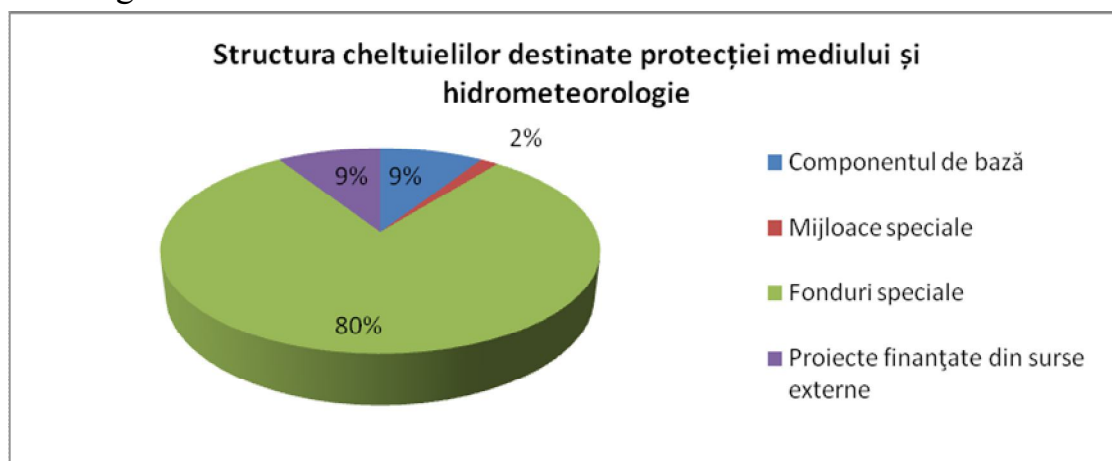
12. Protecția mediului și hidrometeorologia

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli de la buget, total	400,8	424,6	583,4	565,9	-17,5	97,0	165,1	141,1
inclusiv pe componente:								
Componentul de bază	63,1	67,6	52,3	51,6	-0,7	98,7	-11,5	81,8
Mijloace speciale	8,1	5,7	9,6	8,9		92,7	0,8	109,9
Fonduri speciale	311,2	317,3	468,3	453,8	-14,5	96,9	172,5	161,3
Proiecte finanțate din surse externe	48,3	33,9	53,1	51,6	-1,5	97,1	3,3	106,8
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,7	1,5	1,9	1,9				

În bugetul de stat 2014, pentru ramura protecției mediului și hidrometeorologia au fost preconizate alocații financiare pe toate componentele în sumă de 583,4 mil. lei. Ponderea de 80,2 la sută o constituie activitățile și lucrările finanțate din contul fondurilor ecologice.

Componenta de bază

Cheltuielile de casă au constituit suma de 51,6 mil. lei, sau 98,7 la sută în raport cu mijloacele preconizate pentru anul 2014

Mijloace speciale

Pe parcursul anului veniturile acumulate de la prestarea serviciilor cu plată a constituit 8,9 mil. lei, sau cu 2,6 la suta mai mult față de prevederile anuale. Creșterea încasărilor menționate, se datorează prin faptul că în perioada anului de raportare centrele de investigații ecologice au asigurat majorarea numărului măsurărilor instrumentale a

emisiilor de poluanți la sursele fixe, analizelor apelor uzate, iepurate și evacuate din stațiile de iepurare, cât și investigațiile pedologice privind aprecierea grosimii stratului de sol fertil la terenurile destinate pentru construcțiile și reconstrucțiile obiectelor care pot influența asupra mediului înconjurător.

Cheltuielile de casă au fost executate în sumă de 8,9 mil. lei, sau la nivel de 92,5 la sută față de prevederile anuale.

Soldul mijloacelor speciale la finele perioadei de raportare a constituit 1819,2 mii lei, fixându-se o majorare a soldului de la începutul perioadei de gestiune cu 197,8 mii lei.

Fondurile ecologice

Veniturile din fondurile speciale au fost executate în sumă de 336,2 mil. lei, sau la nivel de 92,8% față de planul precizat pe perioada de gestiune în sumă de 362,3 mil. lei. Cheltuielile fondurilor speciale au fost executate în sumă de 453,8 mil. lei, sau la nivel de 97,3%. Nivelul de executare a cheltuielilor a fost influențat de nerealizarea proiectelor aprobate pentru finanțare.

Soldul mijloacelor bănești la finele anului 2013 s-a micșorat, comparativ cu soldul de la finele anului, cu 190,4 mil. lei.

Veniturile componentei proiecte finanțate din surse externe s-au executat în sumă de 145,6 mil. lei, inclusiv granturile pentru proiecte finanțate din surse externe în sumă de 70,4 mil. lei, sau la nivel de 98,6% față de suma precizată. Cheltuielile aferente proiectelor din surse externe s-au executat în sumă de 51,6.

Debursarea mijloacelor alocate în parcrusul anului la ramura în cauză se prezintă pe următoarele programe, și autorități responsabile de implementarea acestora

Autoritatea publică	Subprogramul gestionat	Executarea 2014	
		Cheltuieli, total	
		mii lei	% în cheltuielile grupei principale
1	2	3	4
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Total	2399,9	0,4
	<i>inclusiv pe subprograme:</i>		
	70.02. Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenți, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice	2399,9	0,4
Ministerul Mediului	Total	563555,6	99,6
	<i>inclusiv pe subprograme:</i>		
	50.10. Prognozarea meteo	55157,0	9,7
	51.08 Sisteme de irigare și desecare	184,8	0,0
	59.02 Reglementare și control al extracției resurselor minerale utile	85,3	0,0
	70.01. Politici și management în domeniul protecției mediului	327392,0	57,8
	70.02. Colectarea, conservarea și distrugerea	99443,1	17,6

	poluanților organici persistenti, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice		
	70.03. Securitatea ecologică a mediului	76984,0	13,6
	70.04. Monitoringul calității mediului	821,0	0,1
	70.05. Protecția și conservarea biodiversității	2063,8	0,4
	70.06. Managementul deșeurilor radioactive	1424,6	0,3
	70.07. Cercetări științifice aplicate în domeniul protecției mediului		
Acțiuni generale	70.09. Asigurarea de către stat a securității ecologice la nivel local		
Total pe grupa principală "Protecția mediului și hidrometeorologia"		508128,5	89,8
Total grupa 12		565955,5	100,0

Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor sunt autoritățile, sau ordonatorii principali de credite responsabili de implementarea politicilor la grupul dat.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din contul mijloacelor financiare prevăzute pentru Fondul pentru dezvoltare regională au fost alocate 2,4 mil. lei. Mijlocele în cauză au fost valorificate pentru amenajarea, salubritatea râului Bîc în s. Temeleuți (r.Călărași).

Ministerul Mediului în anul 2014, a executat pe toate componentele cheltuieli în sumă de 563,5 mil. lei, în cadrul următoarelor programe și subprograme:

1. Programul servicii generale economice și comerciale

Programul în cauză include subprogramul „*Prognostarea mediului*”. În parcursul anului au fost dibursate mijloace financiare în sumă de 55,2 mil. lei, dintre care proiecte finanțate din surse externe 36,5 mil.lei, componenta de bază 18,4 mil.lei, și restul din contul fondurilor ecologice.

2. Programul protecția mediului include:

Subprogramului „*Politici și management în domeniul protecției mediului*” are ca scop elaborarea, promovarea și implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale, în cadrul căruia s-au valorificat 327,4 mil.lei, dintre care 320,4 mil.lei constituie mijloacele din contul fondurilor ecologice. Activitățile în cadrul subprogramului în cauză sunt axate pe următoarele direcții:

1. Promovarea și implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor. Ca rezultat au fost aprobate 26 proiecte de acte legislative și normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale. De asemenea, au fost elaborate și aprobate 19 acte normative în domeniul gospodării apelor și hidroameliorației, alimentării cu apă și canalizare. S-a elaborat și aprobat 4 documente de politici în domeniul protecției mediului: Strategia de mediu,

Strategia de alimentare cu apă și sanitație, Strategia de adaptare la schimbările climatice și Planul de extindere a suprafețelor cu vegetație forestieră

2. Valorificarea proiectelor de mediu privind extinderea și dezvoltarea infrastructurii, campanii naționale de plantare, salubritate și educației ecologice. În principiu toate acțiunile au fost implementate din contul mijloacelor și soldurilor aferente la contul fondului ecologic național. Respectiv, în parcursul anului din aceste surse au fost construite/reabilitate 13 stații de tratare și de epurare a apei, inclusiv în s.Gura Căinarului, r-nul Florești, s.Măgdăcești, r-nul Criuleni, s.Ciocîlteni, r-nul Orhei, s.Ecaterinovca, r-nul Cimișlia și alte localități. Au fost construite și reparate 3,54 km diguri antiinundații, precum și au fost finanțate proiecte de mediu (apeducte, fântâni arteziene, salubrități, etc) în cadrul a 399 de beneficiari. De asemenea, pe parcursul anului au fost organizate campanii de informare cum ar fi "Ziua Dunării", Festivalul "Îubește-ți râul" etc.

În cadrul subprogramului **„Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenți, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice”** s-au efectuat cheltuieli în valoare totală de 99,4 mil. lei. Obiectivul de bază a subprogramului constituie în creșterea ponderii localităților rurale cu acces la servicii organizate de salubritate, lichidarea depozitelor de deșeurii neautorizate, reducerea și prevenirea poluării mediului de la gestionarea neadecvată a deșeurilor. Astfel, în parcursul anului au fost inițiate elaborarea studiilor de fezabilitate pentru construcția a două stații de tratare mecanico-biologică a deșeurilor și a șapte depozite regionale. Concomitent cu aceasta, au fost eliminate peste 200 t de pesticide lichide.

În cadrul subprogramului **„Securitatea ecologică a mediului”** au fost executate cheltuieli totale în valoare de 77,0 mil. lei. Activitățile subprogramului sunt axate pe direcția de prevenire și combatere a poluării factorilor de mediu, precum și construirea obiectivelor de securitate, precum și alte proiecte investiționale de mediu. Obiectiv strategic în cadrul acestor măsuri este reparația, consolidarea barajului Stîncea-Costești.

Subprogramul **„Monitoringul calității mediului”**. Mijloacele alocate pentru acțiunile subprogramului în cauză a constituit suma de 0,8 mil. lei în anul de raportare.

Pentru subprogramul **„Protecția și conservarea biodiversității”** s-au alocat 2,1 mil. lei din contul fondurilor ecologice. Ca rezultat a fost majorată suprafața terenurilor împădurite în fondul forestier 500 ha. În afara fondului forestier de stat au fost plantați în spațiile verzi ale autorităților publice locale peste 226,0 mii puieți.

Subprogramul **„Managementul deșeurilor radioactive”** are drept scop reglementarea, autorizarea și controlul în domeniul nuclear și radiologic de către Agenția Națională a activității Nucleare și Radiologice care a efectuat cheltuieli în acest scop în sumă de 1,4 mil. lei. În parcursul anului, s-au elaborat 413 acte permissive și 4 acte normative, supravegheate 397 obiective radiologice și nucleare.

13. Industria și construcțiile

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Cheltuieli de la buget, total	37,4	38,8	40,1	38,5	-1,6	96,0	1,1	102,9
<i>inclusiv pe componente:</i>								
Componentul de bază	37,4	38,8	39,7	38,1	-1,6	96,0	0,9	102,4
Mijloace speciale		0,0	0,4	0,4	0,0	100,0	0,2	200,0

În bugetul de stat 2014, pentru ramura industriilor și construcțiilor au fost preconizate alocații financiare pe toate componentele în sumă de 40,1 mil. lei. Executarea acestora s-a majorat față de anul 2013 cu suma de 1,1 mil. lei, constituind 38,5 mil. lei, ceea ce reprezintă 96 % din prevederile anuale.

În parcursul anului, activitățile au fost implementate în cadrul programului servicii generale economice și comerciale valorificat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în sumă de 2,3 mil.lei, dezvoltarea regională și construcții executat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în sumă de 31,3 mil.lei, precum și industria extractivă cu costul de 2,6 mil.lei, precum și extracția resurselor minerale cu costul de 2,3 mil.lei ambele implementate de către Ministerul Mediului.

Principalele activități întreprinse în parcursul anului sunt:

- activitățile operaționale la implementarea proiectelor din contul surselor fondului pentru dezvoltare regională – 6,5 mil.lei;

- elaborarea, reactualizarea și anulare reglementărilor tehnice naționale conflictuale privind baza normativă în construcții – 9,9 mil.lei;

- procurarea de utilaj și materie primă întreprinderilor Societății Orbilor, Asociației Surzilor și Societății Invalizilor din Republica Moldova – 2,3 mil.lei;

- efectuarea lucrărilor de monitorizare a stării subsolului, a apelor subterane, a câmpului hidrogeologic deformat în scopul dezvoltării bazei de materie primă minerală și prognozării fenomenelor geologice periculoase – 2,6 mil.lei;

- alte activități ce țin de elaborarea politicilor de specialitate, precum și reglementările de control în domeniul construcțiilor extracției resurselor minerale utile.

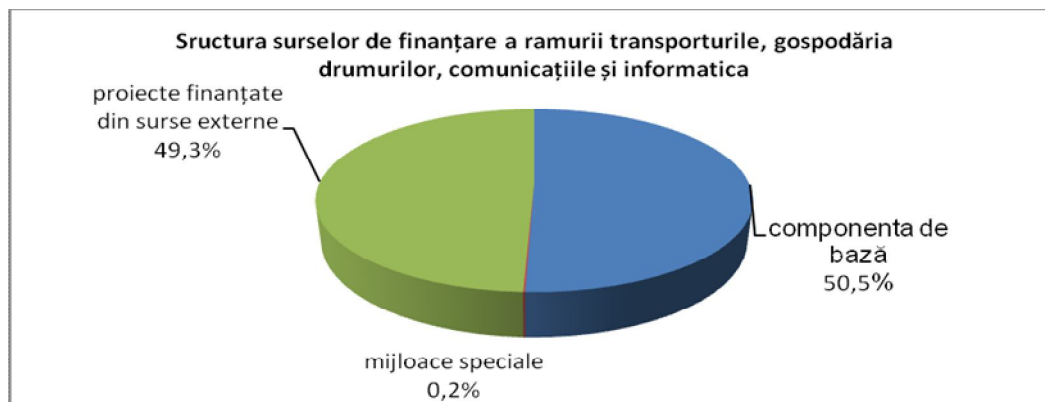
14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica, total (mil.lei), inclusiv:	2241,1	2571,5	2946,9	2882,2	-64,7	97,8	641,1	128,6
Componenta de bază	1335,2	1396,5	1497,9	1456,6	-41,3	97,2	121,4	109,1
Mijloace speciale	3,9	4,5	5,2	3,8	-1,4	73,1	-0,1	97,4
Proiecte finanțate din surse externe	902,0	1170,5	1443,8	1421,8	-22,0	98,5	519,8	157,6
Ponderea în sumă totală a cheltuielilor bugetului de stat,%	9,4	9,5	9,5	9,8	-	-	-	-

Pentru anul 2014 în bugetul de stat la grupă dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 2571,5,0 mil. lei, din care: la componenta de bază 1396,5 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 1170,5 mil. lei și mijloace speciale – 4,5 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul total de alocații s-a majorat cu 375,4 mil. lei și a constituit 2946,9 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 2882,2 mil. lei, ce constituie 97,8% față de prevederi. Comparativ cu anul 2013 volumul mijloacelor financiare, care a fost direcționat ramurii Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica s-a majorat cu 641,1 mil. lei, sau cu 1,3 ori.

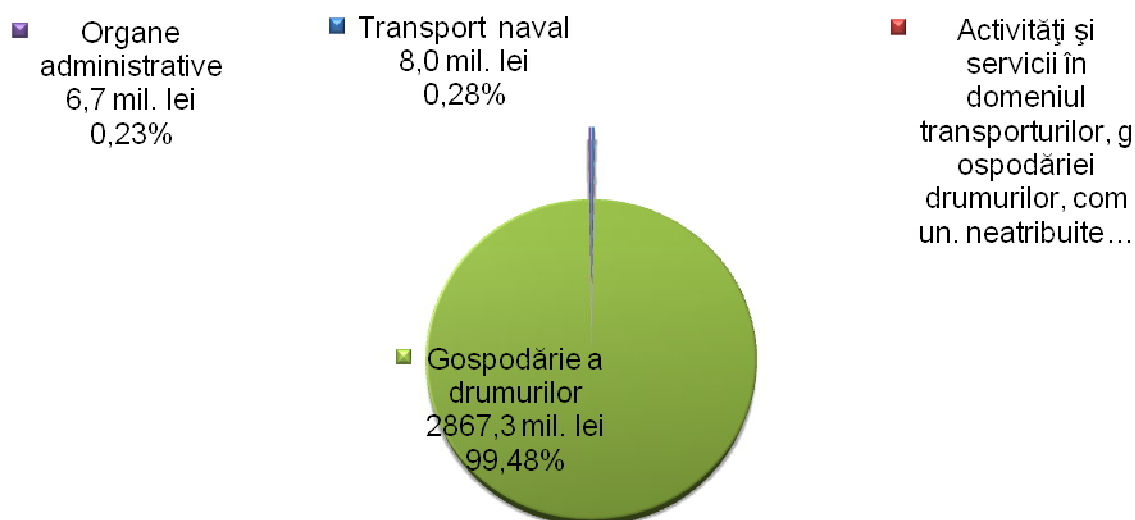

Partea majoră a cheltuielilor la grupa data a fost finanțată din contul componentei de bază, ce constituie 50,5% din suma totală, din contul surselor externe – 49,3% și din contul mijloacelor speciale – 0,2 %.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 97,3 %, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* – 98,5 %, iar cheltuielile din *mijloace speciale* – 73,5 % față de prevederi.

Sub aspect funcțional, executarea cheltuielilor pe ramură se reflectă în diagrama următoare.

Transportul naval

Pentru ramura dată în anul 2014 au fost prevăzute 8,4 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 3,9 mil. lei și pe mijloace speciale – 4,5 mil. lei.

Din contul componentei de bază au fost finanțate 3,4 mil. lei pentru întreținerea Î.S. "Bacul Molovata" și asigurarea funcționării trecerii cu podul plutitor în satul Molovata, raionul Dubăsari. Concomitent, pentru întreținerea Î.S. "Portul Fluvial Ungheni", inclusiv și pentru curățirea albiei râului Prut în portul Ungheni au fost finanțate 0,8 mil. lei.

Pentru Instituția Publică „Căpitănia portului Giurgiulești” au fost aprobate mijloace speciale la venituri și la cheltuieli câte 4,4 mil. lei. Conform prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2014, volumul veniturilor și cheltuielilor au fost precizate în volum de 5,2 mil. lei, care sunt executate la partea de cheltuieli la nivel de 73,5 % din prevederi. Cheltuielile executate pe anul 2014 constituie 3,8 mil. lei.

Gospodăria drumurilor

Cea mai mare parte a cheltuielilor pe grupa Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica a fost direcționată ramurii Gospodăria drumurilor – 2867,3 mil. lei, sau 99,5 %. Cheltuielile ramurii date au fost formate din contul componentei de bază – 1445,5 mil. lei și din surse cu finanțare externă – 1421,8 mil. lei.

Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor pentru finanțarea Programului de repartizare a mijloacelor fondului rutier (H.G. nr.168 din 11 martie 2014) au fost planificate alocații în mărime de 1326,6 mil. lei, inclusiv: din contul accizelor la produsele petroliere – în sumă de 1004,7 mil. lei, și din taxe rutiere – 321,9 mil. lei, iar suma precizată conform HG nr.1021 din 22 decembrie 2014 constituie 1363,9 mil.lei.

Încasările la partea de venituri în fondul rutier s-a executat la nivel de 1321,9 mil. lei, ce reprezintă 99,6% din suma planificată pe anul bugetar. Cheltuielile fondului rutier au fost finanțate în mărime de 1323,7 mil. lei, ceea ce reprezintă 97,0% din plan.

Mijloacele fondului rutier au fost direcționate pentru achitarea lucrărilor de întreținere a drumurilor publice naționale și locale în mărime de 933,8 mil. lei, sau 68,5% din suma planificată. Concomitent, în anul 2014 din fondul rutier au fost direcționate 3,5 mil.lei pentru lucrările efectuate în anii precedenți și pentru lucrări de proiectare și alocare a terenurilor 18,5 mil.lei. Finanțarea pentru lucrările enumerate au fost finanțate integral.

Totodată, conform Anexei la Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pe anul 2014, pentru lucrările de întreținere și reparație a căilor de acces la instituțiile de menire social-culturală din intravilanul localităților au fost planificate mijloace financiare în mărime de 390,9 mil.lei, suma precizată constituind 408,1 mil.lei iar finanțat 367,8 mil.lei sau 90,1% din precizat.

În anul 2014 prin Fondul național pentru dezvoltare regională, care se află în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, la gospodăria drumurilor s-a finanțat 121,8 mil. lei, ce reprezintă 62,5 % din sumă totală a mijloacelor fondului. Din aceste mijloace a fost îmbunătățită starea drumurilor publice prin construcție și renovare.

Activități și servicii în domeniul transporturilor, gospodăriei drumurilor, comunicațiilor și informaticii neatribuite la alte grupuri

La grupa dată au fost planificate cheltuieli din contul componentei de bază în sumă de 5,6 mil. lei, suma precizată constituind 1,1 mil.lei, datorită trecerii la autogestiune a Instituției publice ”Agenția Națională Transport Auto” care a fost instituită și reorganizată conform HG nr.1 din 03.01.2014.

Organe administrative

Pentru aparatul central Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor la grupa dată au fost alocate 6,7 mil. lei pentru întreținerea administrației publice centrale.

Pe parcursul anului a fost înregistrat un efectiv de personal în număr de 94,5 persoane, respectiv s-a înregistrat 9 funcții vacante: 7 funcții vacante în minister, la Î.S. ”Bacul Molovata” - 1 funcție vacantă și la I.P. „Căpitănia Portului Giurgiulești” 1 funcții vacante.

Concomitent e de menționat, că efectivul de personal la Î.S.”Portul Fluvial Ungheni” pe anul 2014 constituie 6 persoane, iar la sfârșitul perioadei de gestiune nu sunt funcții vacante.

Realizarea indicatorilor pe programele gestionate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor se prezintă în tabelul următor.

64.01	Subprogramul „Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor”					
Subprogram	Elaborarea politicii și management în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor.					
Obiective	Unitatea de măsură		Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Elaborarea politicii și management în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor 2.Supravegherea activităților instituțiilor subordonate din domeniu în vederea atingerii scopurilor strategice ale sectorului și monitorizarea implementării politicilor naționale și internaționale în domeniul transporturilor	lei		6820,9	6671,0	-149,9	Executare mică din cauza neprezentării documentelor justificative pu finanțare
Indicatori de performanță	ip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Acte legislative și normative la inițiativa MTID și aprobate de Guvern, Parlament		u nități	14	27	13	
2.Documente de politici revizuite și elaborate pentru armonizarea cadrului legislativ național la agius-ul European		u nități	5	8	3	
3.Specialiști instruiți în domeniul transporturilor		u nități	56	48	-8	dintre care 7 locuri vacante
Cheltuieli, total			6820,9	6671,0	-149,9	
64.02	Subprogramul "Dezvoltarea drumurilor"					
Subprogram	Gospodăria drumurilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Asigurarea dezvoltării și menținerii infrastructurii drumurilor publice în condiții de maximă siguranță					
Obiective	Unitatea de măsură		Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Reabilitarea drumurilor publice naționale la nivel de 27% către anul 2014. Reabilitarea drumurilor publice locale. Asigurarea continuității investițiilor capitale pe termen mediu și contribuirea la creșterea capacităților financiare ale autorităților locale, în special în vederea menținerii rețelelor locale de drumuri. Consolidarea capacităților fondului rutier. Diminuarea în anul 2014 a numărului de accidente rutiere cu 14,3% în comparație cu anul 2011.	mii lei		2047354,9	2022456,7	-24898,2	
Indicatori de performanță	ip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Starea drumurilor publice naționale foarte bun (% din lungimea drumurilor publice	1	%				

naționale)						
2. Starea drumurilor publice naționale bună (% din lungimea drumurilor publice naționale)	2	%	33	36	3	
3. Starea drumurilor publice naționale mediocră (% din lungimea drumurilor publice naționale)	3	%	50	26	-24	
4. Starea drumurilor publice naționale rea (% din lungimea drumurilor publice naționale)	4	%	17	38	21	
5. Numărul de accidente rutiere	5	u nități	2504	2564	60	
6. Nr. deceselor ca urmare a accidentelor rutiere	6	persoane	350	314	-36	
7. lungimea sectoarelor reabilite de drumuri publice naționale	1	k m	700	720		
8. lungimea sectoarelor reabilite de drumuri publice locale	2	k m	540			
9. lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice locale	3	k m	1200	5410		
10. lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice naționale	4	k m	1340			
11. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public național	1	m il.lei	8	8,7	0,7	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
12. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public local.	2	m il.lei	3,7	4,5	0,8	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
13. Costul mediu de reparație al unui km de drum public național	3	m il.lei	0,6	1,3	0,7	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
14. Costul mediu de reparație al unui km de drum public local.	4	m il.lei	0,4	0,9	0,5	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
Cheltuieli, total		m il.lei	2047354,9	2022456,7	-24898,2	
64.03	Subprogramul „Dezvoltarea transportului naval”					
Subprogram	Dezvoltarea Transportului naval					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Revitalizarea și dezvoltarea transportului naval în Republica Moldova					
Obiective	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare	
1. a.Asigurarea funcționalității Portului de pasageri Giurgiulești. b. Creșterea cu 13% a veniturilor încasate de la înregistrarea navelor	mii lei	4496,3	3841,4	-654,9	s-a format economii de mijloace financiare, ceea ce a condus la neexecutarea părții de cheltuieli în mărimea precizată, din cauza neîncheierii unor contracte de prestare a serviciilor, inclusiv de reparații	
2. a.Asigurarea semnalizării și menținerea adâncimilor necesare pe căi navigabile interne pentru a favoriza transportul de mărfuri și călători pe râurile republicii b.Asigurarea permanentă a pasagerilor și mărfurilor cu podul plutitor pe malul stîng și drept al r.Nistrului perimetru bazinul de acumulare s. Molovata Nouă	mii lei	3934,6	4234,6	300	S-a alocat cuplimentar pentru ÎS Bacul Molovata pentru procurarea barjei de apă	

Indicatori de performanță	ip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Nave înregistrate în Registrul de Stat al Navelor	1	unități	100	102	2	
2. Numărul de călători transportați p/n intermediul Portului de pasageri Giurgiuilești cu nave private, rute internaționale	2	mii persoane		0,3	0,3	Se realizează parțial de către navele private Î.S. Portul fluvial Ungheni nu efectuează din lipsa navei.
3. Numărul mediu de pasageri transportați de Î.S.,Bacul Molovata”	3	mii persoane	124	141,6	17,6	
4.Lungimea rl.Prut adâncită	4	km	50	26	-24	
5. Mărfuri transportate în comerț internațional pe coridorul Paneuropean VII (Dunărea) cu nave private prin portul Giurgiuilești	1	mii tone	350	236,4	-113,6	
6. Unități auto transportate	2	unități	35000	40980	5980	
7. Mărfuri transportate de către Î.S. Portul Fluvial Ungheni	3	mii tone	65	106,4	41,4	
8. Nave (barje)intrate la cheiurile în vecinătatea localității Giurgiuilești	4	unități	187	159	-28	
9. Mărfuri transportate de către Î.S Bacul Molovata	5	mii tone	105	120,8	15,8	
10. Venituri încasate din înregistrarea, confirmarea și radierea navelor în Registrul de Stat al navelor al RM	1	mii lei	4496,3	4330,6	-165,7	
11. Costul lucrărilor de adâncire al unui 1km de rl.Prut	2	mii lei	8,5	8,9	0,4	Majorarea prețurilor la lubrifianți față de anul 2013
Cheltuieli, total			8430,9	8076,0	-354,9	
64.4	Subprogramul „Dezvoltarea transportului auto”					
Subprogram	Elaborarea politicii și management în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor					
Obiective	Unitatea de măsură		Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor privind acoperirea din partea statului a pierderilor suportate de Întreprinderile de transport la acordarea înlesnirilor unor categorii de populație – participanți la război, colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne, SIS și al Ministerului Apărării		lei	1000,0	84,1	- 915,9	Executare mică din cauza neprezentării documentelor de către beneficiari justificative pentru finanțare
Indicatori de performanță	ip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Numărul persoanelor beneficiari de compensații		persoane				
Cheltuieli, total		le	100	84,1	- 915,9	
		i	0			

Gr.pr.14, gr.07, tip 724 “Proiectul de Susținere al Programului din Sectorul Drumurilor”

Finanțarea activităților aferente Proiectului de Susținere al Programului din Sectorul Drumurilor (PSPSD) desfășurate pe parcursul anului 2014 a fost asigurată din următoarele surse:

- *Creditul BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485;*
- *Creditul BEI nr. FI N 25.852 Serapis N 2010-0154;*
- *Împrumutul BERD nr.37671;*
- *Împrumutul BERD nr.41442;*
- *Împrumutul BERD nr.45094;*
- *Grantul FIV nr. ENPI/2007/019549-MD-02 al CE;*
- *Grantul FIV nr. ENPI/2011/265-548 al CE.*

Conform planului de finanțare pentru anul 2014 au fost planificate resurse financiare în sumă totală de 720 761,9 mii lei, suma finanțată constituie 698 749,4 mii lei ceea ce reprezintă 96,9% din suma planificată.

Situația pentru fiecare sursă de finanțare este prezentată în continuare:

1. Creditele BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485 și nr. FI N 25.852 Serapis N 2010- 0154

Pentru anul 2014, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost planificați 395 032,7 mii lei. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 377 645,6 mii lei, nivelul executării constituind 95,6%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractului:

- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 54+850 – km, 71+165 (IRD Engineering SRL) – 587 300,77 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 54+850 – km 71+165 (Toto Costruzioni Generali S.p.A. în asociere cu Taddei S.p.A.) – 5 617 509,25 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 5+733 – km 26+200 (Strabag AG) – 10 555 071,35 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 5+733 – km 26+200 (Aecom Inocsa SLU în asociere cu S.C. Search Corporation SRL) – 903 674,17 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km6+446 – km 24+050 (Euro-Asian Construction Corporation EVRASCON JSC) – 31 852 395,83 lei;
- Reabilitarea sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km24+050 – km 68+250 (OHL ZS a.s.) – 37 333 767,10 lei;
- Executarea lucrărilor de reparație a drumului R3 Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca km 29+900 – km 51+250 (Lusmecon SA) – 61 750 585,64 lei;

- Executarea lucrărilor de reparație a drumului R3 Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca km 51+250 – km 68+557 (Rutador SRL) – 47 377 656,32 lei;
- Rambursarea sumelor achitate anterior din Fondul Rutier pentru executarea lucrărilor de reparație a drumului R20 Rezina-Orhei-Călărași km 0+000 – km 16+800 și instalarea parapeților pe drumul M2 Chișinău-Soroca, km 5+733 – km 26+200 – 181 667 683,04 lei.

2. *Împrumuturile BERD nr. 37671 și nr. 41442 și nr.45094*

Pentru anul 2014, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și serviciilor de consultanță au fost planificați 274 165,1 mii lei. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în suma de 274 165,1 lei, nivelul executării constituind 100%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 26+200 – km 54+850 (Toto Costruzioni Generali S.p.A. în asociere cu Taddei S.p.A.) – 45 658 581,2 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca km 26+200 – km 71+165 (IRD Engineering SRL) – 2 955 683,64 lei;
- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 96+800 – km 122+800 (S.C. Pa&Co International SRL) – 43 426 205,07 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 122+800 – km 151+200 (S.C. Pa&Co International SRL) – 29 347 771,27 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 96+800 – km 151+200 (Louis Berger SAS) – 12 123 504,37 lei moldovenești.
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M3 Chișinău-Giurgiulești km 151+200 – km 171+290, km 179+650 – km 190+750 (Louis Berger SAS) – 6 517 770,94 lei;
- Reabilitarea sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km 74+177 – km 96+200 (Euro-Asian Construction Corporation EVRASCON JSC) – 42 989 719,95;
- Reabilitarea sectorului de drum R33 Hîncești-Lăpușna-M1 km 0+000 km 37+200 (Euro-Asian Construction Corporation EVRASCON JSC) – 53 570 057,63
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km 74+177 – km 96+200 (Spea Ignegneria Europea SPA) – 4 758 227,14 lei;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R33 Hîncești-Lăpușna-M1 km 0+000 – km 37+200 (Spea Ignegneria Europea SPA) – 4 676 212,95 lei;
- Comisionul de acordare a împrumutului (Împrumutul BERD nr.45094) – 28 141 350,0 lei.

3. Granturile FIV nr. ENPI/2007/019549-MD-02 și nr. ENPI/2011/265-548 ale CE

Pentru anul 2014, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost planificați 51 564,1 mii lei. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 46 938,7 mii lei, nivelul executării constituind 91%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Reabilitarea sectorului de drum R14 Bălți-Sărăteni km 10+780 – km 26+600 (S.C. Pa&Co International SRL) – 27 165 851,92 lei;
- Prestarea serviciilor de consultanță pentru asistență în implementarea proiectelor (Roughton International Ltd) – 5 026 662,69 lei.
- Construcția variantei de ocolire a or. Ungheni, R1 km 96+200 – km 103+913 (OHL ZS a.s.) – 14 746 187,43 lei.

Gr.pr.14, gr.7, tip 755 Proiectul „Reabilitarea drumurilor”

Proiectul dat se află în subordinea Fondului „Provocările mileniului-Moldova”. Proiectul „Reabilitarea drumurilor” prevede reconstrucția și modernizarea tronsonului Sărăteni-Soroca. Inițial a fost planificată suma de 449,8 mil. lei, suma precizată constituie 723,0 mil. lei și finanțate 723,0 mil. lei.

Au fost finanțate următoarele activități:

- Reconstrucția și modernizarea unui sector de drum de 96 km pe tronsonul Sărăteni-Soroca;
- Crearea locurilor temporare de muncă în cadrul activităților de reabilitare a drumului Sărăteni-Soroca.

15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

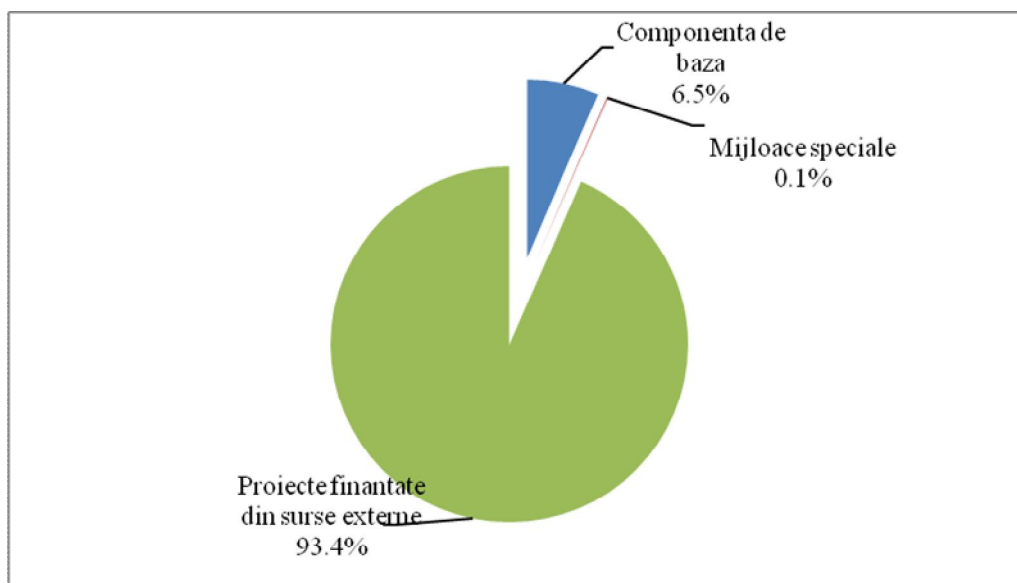
Denumirea grupei principale	Executat 2013	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	2014 executat față de 2014 precizat			
					suma	%	suma	%
Gospodăria comunală și de exploatare a fondului de locuințe, mil.lei inclusiv:	381,2	312,4	430,6	427,4	-3,2	99,2	46,2	112,1
Componenta de bază	88,2	88,6	28,2	27,9	-0,3	98,9	-60,3	31,6
Mijloace speciale	0,5	0,1	0,1	0,06	0,0	60,0	-0,4	11,2
Proiecte finanțate din surse externe	292,5	223,7	402,3	399,4	-2,9	99,3	106,9	136,5
Ponderea în sumă totală a cheltuielilor bugetului de stat,%	1,6	1,1	1,4	1,5	-	-	-	-

La grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 312,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 118,1 mil. lei și a constituit 430,6 mil. lei.

La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 427,4 mil. lei, ce constituie 99,3 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupa dată au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare:

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 98,9 la sută, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* la nivel de 99,3 la sută iar *mijloace speciale* – 60,0 la sută.

Din componenta de bază suma de 27,9 mil. lei a fost finanțată pentru următoarele cheltuieli:

- Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 17,0 mil. lei, în valoare totală pentru Fondul național de dezvoltare regională, ce constituie 100,0 la sută din prevederi;
- Ministerului Afacerilor Interne pentru întreținerea obiectivelor speciale – 1,8 mil. Lei. Suma alocată a fost cheltuită pentru următoarele direcții: servicii comunale și de întreținere, reparații curente ale clădirilor și procurarea materialelor de construcții, reparații curente a utilajului și inventarului, procurarea combustibilului, întreținerea transportului de serviciu, procurarea mobilierului;
- Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-au alocat 9,0 mil lei pentru construcția „Blocului cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl, str.Alba Iulia, mun.Chișinău”;
- La Acțiuni Generale s-au cheltuit 0,1 mil. lei pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din anul 2010.

La componenta proiecte investiționale cheltuielile efectuate la grupa data s-au efectuat pentru următoarele proiecte:

gr.pr.15; gr.02; tip 740 – Proiectul național de alimentare cu apă și canalizare

În perioada de raportare, au fost utilizate mijloacele financiare pentru:

- lucrări de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă în or.Bălți, Cahul, Căușeni, Orhei și Ungheni;
- lucrări de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă în s.Beștemac, Colibași, Pîrîta, Sărata Nouă, Năvîrneț și Zahorna;
- bunuri pentru regia apă-canal Cahul, servicii de consultanță, privind elaborarea conceptului și structurii sistemului geografic informațional în domeniul apelor;
- instruirea personalului Ministerului Mediului;
- managementul proiectului;
- lucrări de construcție, reabilitare și înlocuire a echipamentului la sistemele de aprovizionare cu apă și canalizare din 6 orașe din Moldova;

Cheltuielile efectuate în anul 2014 au fost următoarele:

- contribuția din împrumut – 3706,2 mii lei.
- contribuția Guvernului – 685,3 mii lei

gr.pr.15; gr.02; tip 748 – Proiectul „Dezvoltarea regională și protecția socială a Republicii Moldova”

În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare pentru lucrări de construcție a stației de epurare a apelor uzate din or.Orhei, Cheltuielile efectuate în anul 2014 au fost următoarele:

- contribuția din alte mijloace – 6 455,1 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 752 – Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apa potabila

Cheltuielile pentru acest proiect au fost efectuate pentru următoarele activități: procurarea bunurilor, lucrărilor capitale, lucrări de instalare și cooperare tehnică.

Sursele de finanțare:

- contribuția din grant – 118 113,0 mii lei;
- contribuția din credite – 141 841,2 mii lei.

gr.pr.15; gr.01; tip 765 - Proiectul „Construcția locuințelor sociale II”

În 2014 au fost demarate lucrările la obiectivul din raionul Hîncești - case de locuit din 15 localități ale raionului cu 56 apartamente. Totodată, au fost demarate construcțiile la obiectivul Soroca - bloc locativ cu 72 apartamente.

Pe parcursul anului au continuat lucrările de construcție la obiectivele din or. Sîngerei – bloc locativ cu 35 apartamente și din or. Briceni – bloc locativ cu 40 apartamente, care urmează de a fi date în exploatare în anul 2015.

Totodată, în anul 2014 s-au finalizat lucrările de construcție și s-a dat în exploatare blocul locativ din or. Călărași cu 40 apartamente.

Cheltuielile s-au efectuat din următoarele surse:

- contribuția din împrumut – 53 489,1 mii lei;
- contribuții din alte mijloace – 4 497,6 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 778 – Proiectul “Modernizarea serviciilor publice locale”

În acest scop au fost inițiate activitățile ce țin de asimilarea suportului financiar respectiv, dintre care: elaborarea specificațiilor tehnice și a documentelor de licitație, precum și inițiată de procedura de achiziții publice din cadrul agenției de dezvoltare regională. Astfel, capacitatea actorilor regionali și locali în domeniul de planificare și programare regională sector a fost îmbunătățită. Cheltuielile pentru activitățile menționate au constituit:

- contribuția din granturi 70 579,2 mii lei.

Programul 75 3 “Aprovizionare cu apă și canalizare”

Scopul programului este îmbunătățirea sistemului de canalizare și alimentare cu apă prin reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare existente în conformitate cu Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din RM.

Pentru programul dat au fost preconizate mijloace financiare în sumă de 335 165,3 mii lei din contul proiectelor finanțate din surse externe și au fost precizate 335 165,3 mii lei iar finanțarea constituie 100%.

Realizarea indicatorilor de performanță pe Ministerul Mediului se prezintă în tabelul următor:

Subprogram	Aprovizionare cu apă și canalizare					
Autoritate publică centrală	Ministerul Mediului					
Scop	Program de dezvoltare a companiilor de apă din Republica Moldova					
Obiective	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare	
1. Crearea modelelor de operatori independenți care să presteze servicii la standarde acceptabile și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare	mii lei	146 678,2	335 165,3	188 487,1	Suma precizată pentru anul 2014 constituie 335 584,3 mii lei din această cauză diferența dintre aprobat și executat este semnificativă	
Indicatori de performanță	ip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Populația conectată/reconectată la sistem de aprovizionare cu apă	1	oameni	54 513	51 732	-2 781	Lucrările sunt în derulare
2.Populația conectată/reconectată la sisteme de canalizare	2	oameni	14 874	14 874	0	
3.Reabilitarea/construcția fântinilor arteziene	1	buc	14	13	1	Lucrările sunt în derulare
4.Extinderea/reabilitarea rețelelor de aprovizionare cu apă	2	km	569,4	565,5	-3,9	Lucrări în derulare
5.Extinderea/reabilitarea rețelelor de canalizare	3	km	116,5	116,4	0,1	Lucrări în derulare
Cheltuieli, total			146 678,2	335 165,3	-2 781	

16. Complexul pentru combustibil și energie

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	Precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%%	suma	%%
Complexul pentru combustibil și energie, total (mil. lei) inclusiv:	243.4	408,8	448,1	165,8	-282,3	37,0	-77,6	68,1
Componenta de bază	214,1	257,9	278,7	91,6	-187.1	32,9	-122,5	42,8
Proiecte finanțate din surse externe	24,0	150,9	147.6	54,0	-93,6	36,6	30,0	225,0
Mijloace speciale	5,3		21.7	20.2	-1,5	93.1	14,9	381,1
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,0	1,4	1,4	0,6				

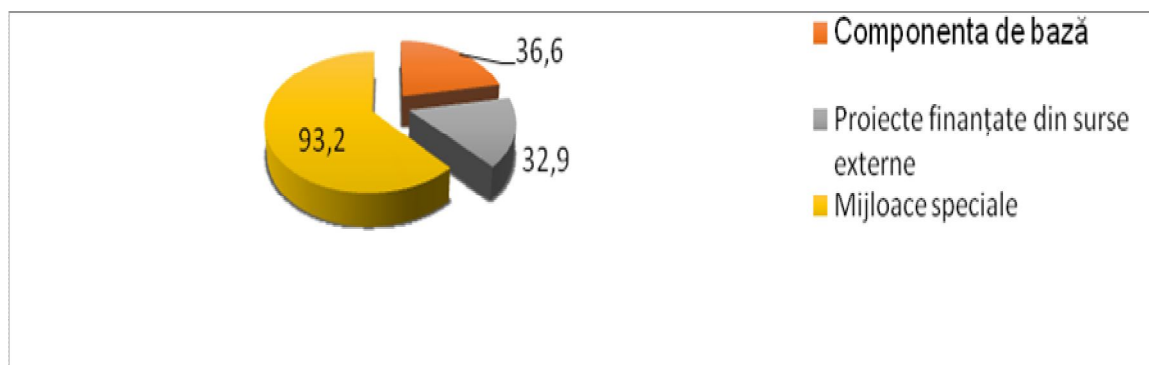
În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost preconizate alocații financiare în sumă de 448,1 mil. lei.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 165,8 mil. lei, ce constituie 37,0 % față de prevederi.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 32,9 %, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* 36,6 % față de prevederi, iar *mijloacele speciale* la nivel de 93,1 la sută.

Lipsa veniturilor la finele anului, a și generat nefinanțarea unor cheltuieli aferente preconizate în legea anuală a bugetului de stat. Este de menționat că, din motivele enumerate, nu au fost efectuate transferurile către fondul pentru eficiență energetică.

Pe de o parte, luând în considerație soldul mijloacelor nevalorificate în anii precedenți, lipsa alocațiilor de la bugetului de stat în anul 2014 nu s-a răsfrîns asupra activității fondului în ce privește implementarea proiectelor de eficiență energetică și resurse regenerabile. Mai mult ca atât, în perioada de raportare, conform apelurilor de propuneri, 87 de proiecte cu un cost total de deviz în sumă de 201,5 mil.lei, au beneficiat de un buget estimativ din partea fondului de 150,0 mil.lei, care au fost finanțate în raport de 33,5 la sută.

În anul 2014 la griupul dat, prin cadrul de cheltuieli alocate din bugetul de stat au fost implementare următoarele programe de performanță:

Programul „Dezvoltarea sectorului energetic”, include următoarele subprograme:

Subprogramul “Politici și management în sectorul energetic “- Executarea de casă a acțiunilor implementate au constituit în perioada de referință suma de 7,7mil.lei, fiind realizate următoarele activități:

- instruirea a 48 de auditori energetici autorizați;
- instruirea a 35 de manageri energetici desemnați de către autoritățile publice locale la aplicarea cadrului normativ privind auditarea energetică, valorificarea potențialului de biomasă, producerea biogazului, aplicarea la instrumentele de finanțare existente în domeniul EE și SER;
- elaborarea a 5 acte normative, documente de politici, ghiduri în domeniul EE și SRE.
- actualizarea a 2 module noi ale bazei de date în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă (cu transpunere în sistemul de date);
- elaborarea a 3 studii în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă.

Subprogramul rețele și conducte de gaz. Mijloacele disburse din bugetul de stat în parcursul anului a constituit suma de 109,6 mil lei. Obiectivul de bază a fost axat pe construcția conductei de interconectare a sistemului de transport de gaze naturale din Romania cu sistemul de transport de gaze naturale din republica Moldova pe direcția Iași-Chișinău. Costurile înregistrate, sunt estimate la suma de 109,6 miled. Din contul bugetul de stat, conform Hotărârii Guvernului nr.501 din 01 iulie 2014, pentru gestionarea conductei în cauză, a fost alocate 8,0 mil.lei pentru fondarea Î.S. „Vestmoldtransgaz”.

Subprogramul Rețele electrice. Pentru elaborarea Studiului de fezabilitate privind interconectarea sistemelor energetice ale R.epublicii Moldova și Ucrainei la Comunitatea Europeană a Operatorilor de Energie Electrică (ENTSO-E) au fost alocate mijloace financiare în sumă de 18,5 mil.lei. Studiul de fezabilitate va fi elaborat pînă la finele anului 2015.

Subprogramul eficiență energetică și surse regenerabile - Costul măsurilor efectuate în parcursul anului au constituit suma de 23,9 mil.lei, inclusiv din contul proiectelor finanțate din surse externe 3,4 mil.lei și mijloacelor speciale în sumă de 20,1 mil. lei, ce constituie granturi acordate de Uniunea Europeană prin intermediul Proiectului Energie și Biomasă în Moldova pentru implementarea „Programul privind comercializarea și instalarea sistemelor de încălzire pe biomasă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor casnice de încălzire” și „Programul de susținere și dezvoltare a sectorului producerii combustibilului din biomasă solidă în Republica Moldova”.

Subprogramul rețele termice. Nivelul execuției alocațiilor a constituit suma de 5,5 mil. lei ce a costat sută la sută față de prevederile anuale. Este de remarcat că toate activitățile au fost demarate în cadrul proiectului finanțat din surse externe ”Reforma sectorului energetic și sporirea eficienței în sectorul energiei”.

17. Serviciul datoriei de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli, total inclusiv:	492,6	659,4	616,0	591,8	-24,2	96,1	99,2	120,1
Serviciul datoriei de stat externe	186,2	231,2	237,0	214,1	-22,9	90,3	27,9	115,0
Serviciul datoriei de stat interne	306,4	428,2	379,0	377,7	-1,3	99,7	71,3	123,3
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	2,1	2,3	2,0	2,0				

În bugetul de stat la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 659,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul alocațiilor s-a micșorat cu 43,4 mil. lei și au constituit 616,0 mil. lei sau 2,0 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat. La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 591,8 mil. lei, ceea ce constituie 96,1 la sută față de prevederi.

Din suma totală a cheltuielilor de casă, pentru serviciul datoriei de stat externe au fost utilizate mijloace bănești în mărime de 214,1 mil. lei sau 36,2 % și pentru serviciul datoriei de stat interne – 377,7 mil. lei sau 63,8 %. Prevederile anuale au fost realizate la nivel de 90,3 % și 99,7 %, respectiv.

Totodată, în comparație cu anul precedent, cheltuielile executate la grupa dată sunt cu 99,2 mil. lei mai mult sau la nivel de 120,1%, dintre care: pentru serviciul datoriei de stat externe – cu 27,9 mil. lei mai mult sau la nivel de 115,0 %, iar pentru serviciul datoriei de stat interne – cu 71,3 mil. lei mai mult sau la nivel de 123,3 % în legătură cu majorarea ratelor dobânzii la VMS comercializate pe piața primară.

18. Completarea rezervelor de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

Denumirea grupei principale	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					Suma	%%	Suma	%%
Completarea rezervelor de stat, total (mil. lei) <i>inclusiv:</i>	31,1	47,1	146,5	27,7	-118,8	18,9	-3,4	89,1
<i>Componenta de bază</i>	14,0	14,2	114,2	12,8	-101,4	11,3	-1,2	91,4
<i>Mijloace speciale</i>	17,1	32,9	32,3	14,9	-17,4	46,1	-2,2	87,1
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,1	0,2	0,5	0,1				

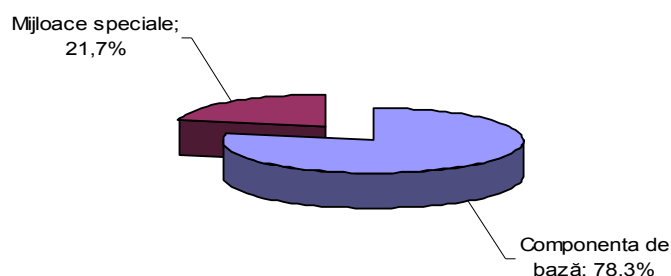
În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 47,1 mil. lei, care pe parcurs au fost majorate cu 99,4 mil. lei și au constituit suma de 146,5 mil. lei.

La acest grup s-a înregistrat la *componenta de bază* o majorare cu 100,0 mil. lei, pentru procurarea păcurii în rezervele materiale ale statului.

La *componenta mijloace speciale*, partea de cheltuieli s-a redus cu 0,6 mil. lei în legătură cu diminuarea părții de venituri.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 27,7 mil. lei, ce constituie 18,9 % față de prevederi.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 11,3 %, cele din *mijloace speciale* – 46,1 % față de prevederi.

Pentru *completarea rezervelor materiale de stat* în buget la componenta de bază au fost precizate 114,2 mil lei, au fost executate în sumă de 12,8 mil lei sau în volum de 11,3 %. Cheltuielile efective au constituit 14,1 mil lei.

Concomitent, la aceasta grupă a fost aprobate mijloace speciale la venituri în sumă de 30,4 mil lei și la cheltuieli în sumă de 32,9 mil lei și precizate cu o micșorare de 0,6 mil lei, atât la venituri cât și la cheltuieli. Alocațiile precizate au fost executate la venituri în volum de 6,4 mil lei, iar la cheltuieli – de 14,9 mil. lei.

Datoriile creditoare la finele anului 2014 au constituit 8,3 mil. lei, inclusiv cu termen de achitare expirat 7,1 mil. lei, datorie formată pentru bunurile materiale și păstrarea acestora.

Datoriile debitoare au constituit 137,9 mil. lei, dintre care 109,9 mil. lei, cu termen de achitare expirat, și constituie datoriile pentru bunurile materiale eliberate din rezervele materiale de stat și nerestituite de agenții economici, care nu-și onorează angajamentele contractuale.

Rezervele materiale de stat. Pentru rezervele materiale de stat la componenta de bază au fost aprobate alocații de 5,0 mil. lei și precizate alocații în sumă de 105,0 mil.

lei, fiind executate în sumă de 3,7 mil lei. Alocățiile în sumă de 100,0 mil. lei nu au fost valorificate din cauză că, nici un agent economic nu a participat la licitațiile publice organizate de către Agenția Rezerve Materiale. Cheltuielile efective au constituit 5,0 mil. lei.

Agenției Rezerve Materiale au fost precizate *mijloace speciale* în volum de 25,5 mil. lei, care pe parcursul anului au fost executate în volum de 11,7 % la compartimentul venituri, față de planul precizat.

La partea de cheltuieli, planul a fost precizat în sumă de 27,1 mil. lei. Cheltuielile de casă au constituit 11,2 mil. lei și au fost realizate în volum de 41,4 % față de planul precizat, soldul mijloacelor bănești la finele anului fiind de circa 3,0 mil. lei. Cheltuielile efective au constituit 10,7 mil. lei.

Alte servicii pentru deservirea rezervelor de stat. Pentru activitatea întreprinderilor subordonate Agenției Rezerve Materiale pe componenta de bază au fost aprobate și precizate alocații bugetare în sumă de 4,9 mil. lei, care au fost executate în volum integral.

Cheltuielile efective au constituit 4,9 mil. lei, iar datoriile creditoare 0,2 mil. lei, și constituie cheltuielile de personal pe luna decembrie ce vor fi achitate în luna ianuarie 2015 . Numărul mediu de personal a fost de 103 unități cu salariul mediu lunar 2456,23 lei.

Conform raportului privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale, planul aprobat pe anul 2014 la venituri și cheltuieli pentru întreținerea sistemului Agenției constituie 4,5 mil. lei, care pe parcursul anului s-a micșorat cu 0,2 mil lei. Executarea de casă a veniturilor este de 3,4 mil. lei, la cheltuieli 3,6 mil. lei, cu utilizarea mijloacelor în sumă de 0,3 mil lei din contul soldului înregistrat la situația din 1 ianuarie 2014.

Organul administrativ. Pentru activitatea aparatului central al Agenției Rezerve Materiale au fost aprobate și precizate alocații în sumă de 4,2 mil. lei, care au fost executate în volum de 4,1 mil. lei sau 97,7 %. Cheltuielile efective au constituit 4,1 mil. lei, iar datoriile creditoare 0,3 mil. lei, ce constituie datorii curente pe luna decembrie. Numărul mediu de personal a fost de 31 unități cu salariul mediu lunar 6110,22 lei.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate 5032,7 mii lei, care au fost valorificate integral.

Începînd cu anul 2014, Agenția Rezerve Materiale a realizat bugetul în format de programe și performanță. Dat fiind caracterul confidențial a Raportului de performanță la situația din 1 ianuarie 2015, informația la acest capitol se conține în Nota informativă secretă.

19. Alte servicii legate de activitatea economică

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

	2013 executat	2014					Devieri executat 2014 față de 2013	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Cheltuieli de la buget, total	235,8	256,4	283,6	279,0	-4,6	98,4	43,2	118,3
<i>inclusiv pe componente:</i>								
Componentul de bază	188,2	253,5	275,1	271,0	-4,1	98,5	82,8	144,0
Mijloace speciale	0,5	0,6	0,8	0,3	-0,5	37,5	-0,2	60,0
Proiecte finanțate din surse externe	47,1	2,3	7,7	7,7	0,0	100,0	-39,4	16,3
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	1,0	0,9	0,9	1,0				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost preconizate alocații în sumă de 283,6 mil. lei, sau executarea de casă a constituit nivelul de 98,4 la sută, sau 279,0 mil. lei, dintre care cheltuielile pe componenta de bază au fost valorificate în sumă de 271,0 mil. lei, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă – 7,7 mil. lei, și din contul mijloacelor speciale – 0,3 mil. lei.

Executarea de casă totală a bugetului la grupa dată se prezintă după cum urmează: 136,0 mil. lei Ministerul Economiei; 52,1 mil. lei - Agenția Relații Funciare și Cadastru; 47,2 mil. lei - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; 40,0 mil. lei - Ministerul Finanțelor; 3,8 mil. lei - Agenția Turismului.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

În anul 2014, din transferurile efectuate de la Fondul pentru dezvoltare regională, la grupul dat au fost îndeplinite lucrări în sumă de 47,2 mil. lei.

- 51,7 la sută, sau 24,4 mil. lei din sursele fondului au fost valorificate la obiective privind dezvoltarea, extinderea infrastructurii pentru susținerea de stat a întreprinderilor mici și mijlocii și anume:

- 13,7 mil. lei, pentru construcția infrastructurii pentru subzona Zonei economice Libere Bălți;

- 4,8 mil. lei, la reabilitarea și modernizarea infrastructurii parcului industrial Răut, mun. Bălți;

- 3,1 mil. lei, susținerea grupului de producători, construcția casei de ambalare pentru servicii de marketing la export Costești, r. Ialoveni;

- 2,5 mil. lei, pentru conectarea parcului industrial Edineț la infrastructura de acces și utilitățile publice;

- 0,3 mil. lei, alte activități.

- pe de o parte 48,3 la sută, sau 22,8 mil. lei au valorificate pentru dezvoltarea și promovarea potențialului turistic al țării, dintre care:
  - 7,2 mil. lei, restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, conacul ”Manuc-Bey” din or. Hîncești, locația geto-dacică din satul Stolniceni;
  - 5,1 mil. lei, sporirea atractivității turistice a zonei centru prin consolidarea patrimoniului existent (Donici, Orhei);
  - 4,9 mil. lei, amenajarea traseului eco-turistic Pădurea Domnească;
  - 4,1 mil. lei, reabilitarea monumentului istorico-arhitectural conacul ”A.I. Pommer” și a drumului de acces la parcul dendrologic din s. Țaul, r. Dondușeni;
  - 1,5 mil. lei, reabilitarea zonei de odihnă și agrement Lacul Sărat din or. Cahul

Ministerul Economiei

Din bugetul prevăzut Ministerul Economiei în anul 2014 în sumă de 136,0 mil. lei, la componenta de bază au fost debursate mijloace în sumă de 128,3 mil. lei și 7,7 mil. lei din contul proiectelor finanțate din surse externe.

În parcursul anului Ministerul Economiei în cadrul activităților legate de activitatea economică a implementat următoarele programe de bază, și anume ce țin de serviciile generale economice și comerciale, dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale, precum și dezvoltarea industriei.

Programul servicii generale economice și comerciale, include următoarele subprograme:

Subprogramul promovarea exporturilor: În anul 2014 au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 37,3 mil. lei, dintre 35,3 mil. lei au fost valorificate pentru activitățile ce țin de promovarea exporturilor, atragerea investițiilor și promovarea imaginii țării.

Unul din evenimentele de amploare internațională, care urmează să se desfășoare în anul 2015, este participarea Republicii Moldova în cadrul Expoziției Mondiale „Milano 2015”.

Cheltuielile pentru promovarea țării în cadrul pregătirii expoziției menționate a constituit în anul 2014 suma de 22,6 mil. lei, care au fost valorificate la realizarea următoarelor activități:

- elaborarea conceptului, design-ului, proiectului de execuție a pavilionului Republicii Moldova – 1,0 mil. lei;
- lucrări de construcție a pavilionului, monitorizare și supraveghere – 14,4 mil. lei
- crearea instalației floarea solară și filmul de autor al ansamblului JOC – 6,3 mil. lei.
- 0,9 mil. lei, alte cheltuieli ce țin de prezentarea conceptului, elaborarea strategiei de comunicare și promovare, elaborarea manualului de identitate vizuală, etc.

Proiectele, Diplomatic Economic Club, Diaspora Business + Forum + crearea Diaspora Business Club (DBC) + DiaMoND. A fost efectuat schimbul eficient de informații cu caracter economic, ceea ce ar permite informarea corectă a partenerilor

externi cu privire la politicile economice ale statului nostru, oportunitățile investiționale, alte subiecte de importanță majoră;

Forul Exportatorilor din Moldova. La data de 5 iunie 2014, la Chișinău, s-a desfășurat Forul Exportatorilor din Moldova. În cadrul forului au fost discutate probleme și formulate eventuale soluții privind sistemul infrastructurii calității din Republica Moldova, vămuirea electronică a mărfurilor la export, programele naționale și externe de sporire a accesului agenților economici la finanțe, oferte de finanțare pentru exportatori din partea băncilor comerciale din Moldova, oportunități de co-finanțare a proiectelor de consultanță pentru întreprinderile mici și mijlocii din Moldova. Evenimentul a găzduit circa 200 persoane, reprezentanți ai businessului autohton, asociațiilor de afaceri, reprezentanți ai instituțiilor de resort, etc.

Viena Economic Talks Chișinău 2014. În perioada iunie 2014, la Chișinău, a fost organizat evenimentul Viena Economic Talks Chișinău 2014. La forum au participat peste 300 persoane oficiale, reprezentanți ai sectorului public și privat, organizații internaționale etc., din peste 20 de țări, printre care: Ucraina, Austria, Monte Carlo, România, Germania, Olanda, Italia, Franța, Marea Britanie, Belgia, Spania, Turcia, Bulgaria, Luxembourg, Grecia ș.a. Scopul Viena Economic Talks Chișinău 2014 a constituit promovarea imaginii Republicii Moldova peste hotare, stimularea atragerii investițiilor străine în țară și eficientizarea dialogului public-privat privind proiecte concrete în diverse sectoare economice din Republica Moldova. De asemenea, a fost lansată o expoziție a potențialului investițional al Parcurilor Industriale și Zonelor Economice Libere din Moldova.

Conferința Internațională a Investitorilor Moldova-UE. La data de 12 iunie 2014, la Chișinău, s-a desfășurat Conferința Internațională a Investitorilor Moldova-UE. Scopul Conferinței a constituit accentuarea impactului pozitiv pentru oamenii de afaceri din Republica Moldova și investitorii străini în urma integrării cu Uniunea Europeană. La eveniment au participat circa 500 oameni de afaceri, potențiali investitori în economia națională, reprezentanți ai structurilor și agențiilor guvernamentale, camere de comerț, reprezentanți ai misiunilor diplomatice etc., din peste 20 de țări, printre care: România, Polonia, SUA, Franța, Austria, Luxembourg, Marea Britanie, Spania, Australia, Belgia, Letonia, Olanda, Germania, Italia, Ucraina, Bulgaria, Slovacia, Cehia, Turcia, Ungaria ș.a.

Forumul moldo-polon. A fost organizată masă rotundă cu participarea companiilor poloneze, la care au participat circa 44 companii poloneze.

Forul Economic, dedicat întreprinderilor italiene și moldo-italiene prezente în Moldova. În aprilie 2014, Ambasada Italiei la Chișinău împreună cu Camera de Comerț și Industrie Moldo-Italiană și cu Camera Italo-Moldavă, a organizat cea de-a doua ediție a Forului Economic, dedicat întreprinderilor italiene și moldo-italiene prezente în Moldova.

Lansarea brandului vinicol și participarea la Expoziția „Prowein 2014”, Germania. În cadrul expoziției au participat 13 companii moldovenești cu renume.

Expoziția "Textillegprom". Eveniment desfășurat în luna septembrie or. Moscova, Federația Rusă, beneficiarii fiind, companii specializate din țară. Expoziția "Textillegprom" este apreciată drept una dintre cele mai importante manifestări promoționale specializate a produselor industriei textile și ușoare, care se organizează tradițional din anul 1993. La ediția din anul 2014 au participat cca 2500 companii, reprezentând produse a cca 3100 producători din 28 țări ale lumii.

Târgul Fabricat în Basarabia. Evenimentul a avut loc în or. București, România. În cadrul acestui târg, circa 30 de companii de top din Republica Moldova au avut posibilitatea de a-și expune și promova produsele.

Târgul Internațional de Mobilă, Echipamente și Accesorii. Eveniment desfășurat la București, la care au participat companii moldovenești producătoare de mobila moale, produse din poliuretan și alte elemente din metal forjat.

Săptămâna modei în Moscova 2014 (MFW)", Rusia. Eveniment desfășurat în luna octombrie-noiembrie 2014. Companiile autohtone din sectorul textil au participat alături de alte nume cunoscute ale industriei ușoare rusești, și nu numai, unde a avut loc prezentarea colecției toamna –iarnă.

Subprogramul „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii”: Măsurile și acțiunile de implementare a subprogramului au fost direcționate spre sporirea competitivității economiei naționale prin dezvoltarea durabilă a întreprinderilor mici și mijlocii. În parcursul anului, în bugetul de stat, pentru măsurile în cauză au fost preconizate și alocate mijloace financiare în sumă de 73,6 mil.lei. Principalele domenii de implementare, se prezintă:

- Facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la resurse financiare prin garantarea de stat a creditelor solicitate de la instituțiile financiare. Pe parcursul perioadei de gestiune, în scopul facilitării accesului întreprinderilor mici și mijlocii la resurse financiare, din bugetul de stat au fost transferate 20,0 mil.lei, direcționate spre suplinirea fondului de garantare a creditelor. Până la finele anului, cu suportul fondului de garantare a creditelor, total a fost facilitată acordarea a 218 credite întreprinderilor micro și mici în sumă de circa 109,6 mil. lei, asigurate cu garanții financiare în valoare cumulativă de 41,4 mil. lei, ceea ce a contribuit la implementarea în economie a proiectelor investiționale în total de cca 163,1 mil. lei. Pe parcursul anului 2014 au fost acordate 58 garanții în sumă de 10,6 mil. lei, ceea ce a permis acordarea creditelor agenților economici în sumă de 27,0 mil. lei, fiind stimulate investiții în economia națională în sumă de 44,2 mil.lei. Din totalul garanțiilor eliberate în anul 2014, 43,1% sunt acordate pentru întreprinderi create și / sau gestionate de femei. Este de menționat, că întreprinderile susținute, au creat pe parcursul anului de gestiune 178 locuri de munca noi, inclusiv 115 pentru femei și înregistrează cumulativ 550 locuri de muncă permanente și 325 locuri de muncă sezoniere. Impactul garanțiilor asupra dezvoltării întreprinderilor beneficiare denotă faptul, că fiecare leu acordat sub formă de garanție a permis efectuarea investițiilor în economie în valoare de cca 4 lei. De asemenea, fiecare leu acordat din fond facilitează obținerea creditelor în valoare de 2,6 lei.

- **Dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri:** Pe parcursul anului pentru dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri au fost alocate 15,0 mil.lei. Pe parcursul anilor 2011-2014 au fost date în exploatare 7 incubatoare de afaceri, inclusiv Ceadâr Lunga, lansat oficial la 10 iulie 2014 și din Nisporeni, lansat la 19 noiembrie 2014. Toate incubatoarele de afaceri sunt înregistrate cu statut de instituții publice, fondate de autoritățile publice locale.

În cadrul Incubatorului Ceadâr Lunga activează 9 rezidenți, întreprinderile fiind conduse de 4 tineri antreprenori, iar 4 – de femei. Afacerile incubate în Ceadâr Lunga au creat 22 locuri de muncă, dintre care 50% sunt destinate femeilor.

Incubatorul de afaceri Nisporeni găzduiește 24 rezidenți, care au creat 63 locuri de muncă, dintre care 20% sunt destinate femeilor.

La etapa de finisare se află reparația capitală a clădirii destinate amplasării incubatorului de afaceri Cimișlia.

Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova, constituită la 16 decembrie 2013, întrunește 8 incubatoare de afaceri, în cadrul cărora sunt incubate 114 companii (inclusiv 37% create sau gestionate de femei), care generează 527 locuri de muncă (inclusiv 43,4% pentru femei), având tendința de extindere a procesului de producere și acordare a serviciilor, majorarea cifrei de afaceri și generarea de locuri noi de muncă. Întreprinderile incubate sunt susținute prin consultanță, instruire, suport tehnic din partea partenerilor de dezvoltare.

-Programul de atragere a remitențelor în economie PARE 1+1. Suma alocată din bugetul de stat pentru realizarea programului în perioada de referință a constituit 32,6 mil.lei. Este de menționat că, din momentul lansării în octombrie 2010 până la 31 decembrie 2014, în cadrul programului PARE 1+1 au fost acceptate 504 proiecte investiționale ale lucrătorilor migranți și rudelor acestora, inclusiv 247 – pentru start-up-uri. Pe perioada de raportare, întru informarea potențialilor beneficiari cu privire la condițiile de participare la Program au fost acordate 3082 consultații (în oficiu, la telefon, email și la alte evenimente tematice). Din numărul consultațiilor acordate, 1910 au fost acordate în cadrul „Ghișeului unic”. Au fost organizate 22 cursuri de instruire antreprenorială cu participarea a 498 beneficiari. Din numărul total de persoane instruite în anul 2014, 29,3% sunt femei, iar 44,3% - antreprenori. În anul 2014 a fost luată decizia privind înregistrarea permanentă a cererilor și primirea dosarelor de participare la Program. În perioada de referință, astfel au fost înregistrate 650 cereri de participare la Program și 309 cereri de finanțare nerambursabilă, înaintate de către lucrătorii migranți și rudele de gradul I ale acestora. Din numărul afacerilor aprobate, 64 sau 33,5% sunt fondate sau gestionate de femei, 94 sau 49,2% reprezintă întreprinderi nou create. Din numărul total de afaceri nou create, 30 de întreprinderi sunt fondate/gestionate de femei. Finanțările nerambursabile alocate din cadrul Programului în anul 2014 au contribuit la efectuarea investițiilor în economie în sumă totală de 83,2 mil. lei. Coeficientul de multiplicare, ce reiese din raportul investițiilor și grantului nerambursabil este de 3,4, iar raportul dintre mijloacele financiare proprii investite de

migranți și cele acordate din partea statului sub formă de grant nerambursabil este de 2,5.

-Susținerea de stat a întreprinderilor mici și mijlocii. Pentru implementarea activităților pe parcursul anului 2014, din bugetul de stat au fost transferate 3,1 mil. lei. Prin prisma implementării Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor, pe parcursul perioadei de referință, au fost organizate 24 cursuri de instruire în domeniul antreprenorial, în cadrul cărora au fost instruiți 662 tineri. Din numărul total al participanților la cursurile de instruire, 44,5% sunt femei, iar 15,7% - agenți economici. Cursurile s-au desfășurat în Chișinău, Soroca, Nisporeni, Edineți, Ștefan Vodă, Cimișlia, Ungheni, Călărași, Râșcani, Hâncești, Ceadâr - Lunga. Concomitent cu aceasta, au fost acordate circa 3523 consultații și asistență gratuită prin intermediul info-line, paginilor web: www.odimm.md și www.businessportal.md, în cadrul evenimentelor tematice cu referire la oportunitățile de lansare și dezvoltare a activității antreprenoriale în Republica Moldova.

De asemenea, pentru desfășurarea Conferinței internaționale anuale a întreprinderilor mici și mijlocii și a Concursului Republican „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” au fost transferate din bugetul de stat 0,5 mil.lei.

Suplimentar, la cele menționate, întreprinderile micro și mici sunt susținute prin rambursarea a 50% din costul spațiului expozițional. Conform Regulamentului suma maximală de subvenționare nu poate depăși 2000 lei. În perioada de referință au fost subvenționați 144 agenți economici, participanți ai expozițiilor „Fabricat în Moldova”, „Moldagrotech”, „Spring, Moldconstruct, Moldenergy”, „Tourism. Leisure. Hotels”, „Food & Drinks. Food Technology”, „Packaging. Depot”, „Furniture” „Farmer” și „Fashion Expo”.

Subprogramul „Protecția drepturilor consumatorilor”. Costurile acțiunilor demarate în cadrul acestui subprogram a constituit în anul 2014 suma de 6,5 mil.lei. Scopul fiind prevenirea plasării pe piață a produselor și a serviciilor neconforme cu cerințele prescrise și declarate întru diminuarea riscurilor pentru viață, sănătate și proprietatea consumatorilor.

Subprogramul „Securitatea industrială”. Reducerea riscurilor privind funcționarea obiectelor industrial periculoase în starea tehnică inofensivă și pentru populație, prevenirea avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen constituie scopurile de bază. Este de menționat că în perioada anului 2014 s-a majorat numărul de prestare a consultanței agenților economici care desfășoară activități în domeniul securității industriale, astfel numărul de acte de prestare a consultanței a constituit 2112 de acte, totodată înlăturarea încălcărilor depistate s-a efectuat la circa 92,0%.

Programul „ Dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale” include următoarele subprograme:

Subprogramul „ Dezvoltarea sistemului național de standardizare”. Din bugetul de stat, pentru adoptarea standardelor europene în calitate de standarde naționale, au fost alocate 4,9 mil.lei. În total pe an au fost adoptate 2658 standarde moldovene, dintre care

2057 standarde europene și 601 standarde internaționale, inclusiv 1756 standarde (prin 96 de hotărâri) prin metoda notei de confirmare. Anularea standardelor naționale conflictuale cu standardele europene și internaționale se desfășoară concomitent cu adoptarea standardelor. Astfel, pe parcursul anului au fost anulate 1110 standarde conflictuale. A fost efectuată analiza periodică a standardelor interstatale GOST și identificarea standardelor depășite tehnologic sau celor care și-au pierdut semnificația tehnologică. Au fost publicate 24 anunțuri de anchetă publică pe site-ul www.standard.md și în Buletinul de Standardizare cu acordarea unui termen de 3 luni pentru aviz. În rezultat au fost aprobate hotărâri privind anularea aplicării a 4499 standarde depășite tehnologic. Au fost întocmite liste de domenii prioritare, cu selectarea comitetelor tehnice europene, internaționale și interstatale la care ar fi oportună participarea ținând cont de cotele alocate. Au fost stabilite criteriile unei metode de selectare a comitetelor tehnice potențiale având la bază nr. de standarde publicate, nr. de standarde planificate de a fi elaborate, domeniile de activitate similar cu CT naționale, volumele de export, importanța industrială a domeniului etc. A fost întocmită lista finală de comitete tehnice europene și internaționale la care este oportună participarea. S-au tradus din limba engleză 16 standarde internaționale și europene.

Subprogramul „Dezvoltarea sistemului național de metrologie. Costul măsurilor întreprinse în anul de raportare, a constituit suma de 7,4 mil.lei. Activitățile de bază sunt axate pe:

1. Legalizarea mijloacelor de măsurare.

Pe parcursul perioadei menționate au fost recepționate 39 solicitări, dintre care:

- 12 solicitări de recunoaștere a certificatelor de aprobare de model;
- 27 solicitări de realizare a procedurii de aprobare de model a mijloacelor de măsurare.

Solicități rămase în procesare de la începutul anului 2014 – 18.

În total au fost realizate 47 solicitări, și anume:

- Aprobări de model – 11;
- Aprobări de model pentru mijloace de măsurare în loturi mici sau exemplare unice 15;
- Prelungirea certificatului de aprobare de model – 4;
- Recunoașterea certificatului de aprobare de model pentru mijloace de măsurare importate în exemplare unice sau loturi mici – 15.

Solicități cu activitățile suspendate la cererea beneficiarului – 2.

Pe baza tehnică au fost realizate încercările pentru 26 tipuri de mijloace de măsurare înaintate spre aprobare de model.

2. Gestionarea registrelor de stat ale mijloacelor de măsurare.

În perioada de referință au fost introduse 43 mijloace de măsurare noi în “Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova” („Registru...”) și în “Registrul...” în format electronic.

3. Înregistrarea persoanelor juridice și fizice care repară, vând, importă, pun în funcțiune, montează și închiriază mijloacele de măsurare, precum și a celor care efectuează preambalarea produselor.

În perioada de referință a fost realizată înregistrarea persoanelor juridice și fizice care repară, vând, montează și închiriază mijloacele de măsurare și au fost eliberate 25 avize tehnice de înregistrare, în conformitate cu prevederile RGML 02:2012 „Sistemul național de metrologie. Acordarea avizului tehnic de înregistrare”.

4. Recunoașterea certificatelor de etalonare.

În perioada de referință au fost recunoscute 9 certificate de etalonare.

5. Gestionarea Fondului Național de documente normative.

În perioada de referință sa realizat următoarele activități:

- Au fost eliberate 20 DN.
- Au fost actualizate 61 DN.
- Au fost eliberate 273 de copii ale descrierilor de model din Arhiva „Registrului de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova” operatorilor economici solicitanți.

6. Actualizarea, modificarea și asigurarea implementării cadrului legal-normativ național pe domeniul metrologiei.

7. Cercetări (studii) tehnico-științifice care au la bază mijloacele de măsurare și/sau măsurările, în diverse domenii de interes public (inclusiv cercetări ale fiabilității mijloacelor de măsurare).

Subprogramul „Dezvoltarea sistemului național de Acreditare”. Bugetul subprogramului în anul de raportare a constituit suma de 2,0 mil.lei. Principale activități întreprinse sunt participările la activitățile ILAC, EASC, IRSA; pregătirea evaluatorilor laboratoarelor de etalonări; pregătirea evaluatorilor organismelor de inspecții; instruirea evaluatorilor privind procedurile EA, alte.

Proiecte finanțate din surse externe

Proiectul ”Grantului pentru promovarea eforturilor privind ajustările economice structurale”. Partea de cheltuieli a proiectului în perioada de gestiune a fost executată în limita planului precizat de 1,4 mil.lei. În parcursul au fost aprobat pentru finanțare 9 proiecte în sumă totală de 8,6 mln.lei, sau 0,7 mln. dolari SUA.

La data de 31 decembrie 2014 implementarea proiectelor selectate pentru finanțare este următoarea:

- 7 proiecte - s-au finalizat, utilajul solicitat fiind procurat / importat și transmis în leasing;

- 1 proiect în proces de executare și 1 proiect - este în derulare;

Proiectul ”Dezvoltarea sectorului privat”. Sursele de finanțare alocate pentru realizarea proiectului este Grantul TF 016060 în valoare de 0,5 mil. dolari SUA. În parcursul anului intrările de resurse au constituit 6,4 mil.lei, iar cheltuielile au constituit 5,0 mil.lei. Mijloacele date au fost utilizate pentru finanțarea următoarelor activități:

- procurări de bunuri – 0,3 mil.lei;

- servicii de consultanță și training – 4,6 mil.lei;
- acoperirea costurilor operaționale – 0,1 mil. lei .

Proiectul ”Ameliorarea competitivității II”. Pentru anul 2014 intrările de resurse creditare a constituit suma de 3,0 mil.lei, iar cheltuielile au cifrat 0,4 mil.lei, ce includ serviciile de consultanță a experților angajați în cadrul Secretariatului AIR suport Ministerului Economiei și Grupului de Lucru cu privire la reglementarea activității de întreprinzător.

Proiectul „Politici inteligente de Cluster pentru Europa de Sud Est”. Pentru anul de raportare încasările au constituit suma de 1,5 mil.lei. Cheltuieli au fost efectuate în sumă de 0,9 mil.lei, care au fost utilizate pentru asigurarea operaționalității proiectului.

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

În anul 2014 Agenția Relații Funciare și Cadastru a valorificat mijloace financiare în sumă de 52,1 mil. lei mil. lei, inclusiv 0,3 mil. lei din contul mijloacelor acumulate de la prestarea serviciilor cu plată.

Pe parcursul anului Agenția Relații Funciare și Cadastru a realizat următoarele subprograme de performanță.

Elaborarea politicii și managementului în domeniul geodeziei, cartografiei și cadastrului. Pentru întreținerea aparatului agenției au fost finanțate cheltuieli în sumă de 4,8 mil.lei, dintre care 3,6 mil.lei cheltuieli privind retribuirea muncii, inclusiv și obligațiunile aferente la bugetul public național.

Geodezie, cartografie și cadastru. În anul de referință, suma de 1,6 mil.lei a fost valorificată la măsurile pentru crearea și întreținerea Rețelei geodezice naționale (RGN), Rețelei naționale de nivelment (RNN) și Rețelei naționale gravimetrice (RGN), care sunt considerate bunuri ale RM și constituie proprietate publică, pentru lucrările de demarcare a frontierei de stat. Lucrările s-au efectuat pentru stabilirea rețelei de nivelment și a punctelor gravimetrice, care constituie baza de coordonate prin care se stabilește sistemul geodezic de coordonate pe întreg teritoriul RM.

Dezvoltarea relații funciare și cadastru. Lucrările efectuate în domeniul relațiilor funciare și cadastrului în volum de 18,9 mil. lei au fost realizate la nivel de 100% fata de planul precizat pentru perioada gestionara . S-au efectuat lucrări :

- consolidarea terenurilor, care vor permite de a utiliza mai efectiv terenurile și vor contribui la sporirea volumului de producție în agricultură (au fost consolidate 3376 de cote);
- apreciată bonitatea solurilor pentru 75696 ha;
- au fost executate lucrări de delimitare a terenurilor proprietatea publică a statului pentru 7711 de bunuri imobile;
- nu au fost identificate terenuri destinate agriculturii proprietatea publică a statului;
- pentru formarea unui sistem unic informațional automatizat în Moldova, conform Hotărârii Guvernului nr. 1518 din 17.12.2003 în perioada de 12 luni ale anului 2014 în

sistemul informațional s-a introdus informația despre 24629 de localități care vor permite în orice moment de a primi o informație necesară.

- au fost înregistrate drepturi asupra 75402 bunuri imobile din localitățile rurale în temeiul certificatului de moștenire;

- au fost înregistrate primar masiv 63982 bunuri imobile;

- au fost corectate 2449 erori la întocmirea planurilor cadastrale .

Valorificarea terenurilor noi și sporirea fertilității solurilor. Costul lucrărilor de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor în anul 2014 a constituit suma de 25,4 mil. lei. Ca rezultat au fost desecate 13,5 km de terenuri, 323 ha de teren au fost reîncadrate în circuitul agricol. Au fost întocmite 9 de proiecte antierozionale. Au fost construite și date în exploatarea 8 construcții hidrotehnice.

Sistem de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare. Costul lucrărilor a constituit în anul 2014 suma de 1,2 mil.lei. În acest sens, pentru stabilirea valorii de piață în scopul impozitării, au fost reevaluate special 20813 bunuri imobile.

Ministerul Finanțelor

Subprogramul susținerea întreprinderilor mici și mijlocii. În cadrul Programului de abilitare economică a tinerilor în anul 2014 au fost aprobate și finanțate 348 de sub-împrumuturi ale tinerilor eligibili în sumă totală de 100,7 mil.lei, inclusiv porțiunea de granturi nerambursabilă, în suma de 40,3 mln. lei (suma granturilor include 0,3 mil. lei oferite din resurse de grant a mijloacelor circulante revolving acumulate). Din cifra totală a sub-împrumuturilor, au fost finanțate 241 întreprinderi nou create, (69,2 la sută) și 107 sub-proiecte (30,8 la sută) - pentru dezvoltarea afacerilor deja existente, iar participarea femeilor a constituit 26,1 la sută. Conform datelor prezentate de către beneficiari în cadrul Programului, în anul de referință au fost create circa 390 locuri noi de muncă.

Agenția Turismului

Pentru activitățile ce țin de politica statului, inclusiv și de administrare în domeniul turismului, Agenției Turismului în anul 2014 a valorificat mijloace în volum de 3,7 mil. lei.

Investiții capitale.

În anul 2014 pentru finanțarea investițiilor capitale în bugetul de stat au fost aprobate mijloace în sumă totală de 2577,0 mil. lei și pe parcursul anului de gestiune alocațiile în cauză s-au majorat cu 552,3 mil. lei, suma precizată constituind 3129,3 mil. lei. Din suma menționată au fost executate 2908,2 mil. lei sau la nivel de 92,9 la sută. Obiectivele de investiții capitale au fost finanțate conform anexelor nr.3 „Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale” și nr.4 „Alocații de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale, destinate finanțării cheltuielilor capitale” la Legea bugetului de stat pe anul 2014. Pe lângă aceasta, cheltuielile la acest capitol au fost efectuate în baza hotărârilor Guvernului nr.394 din 2 iunie 2014 și nr.762 din 17 septembrie 2014 ”Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2014” – 4,0 mil. lei, precum și din contul mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului – 2,7 mil. lei.

Datele despre realizarea cheltuielilor de investiții capitale se prezintă în tabelul următor:

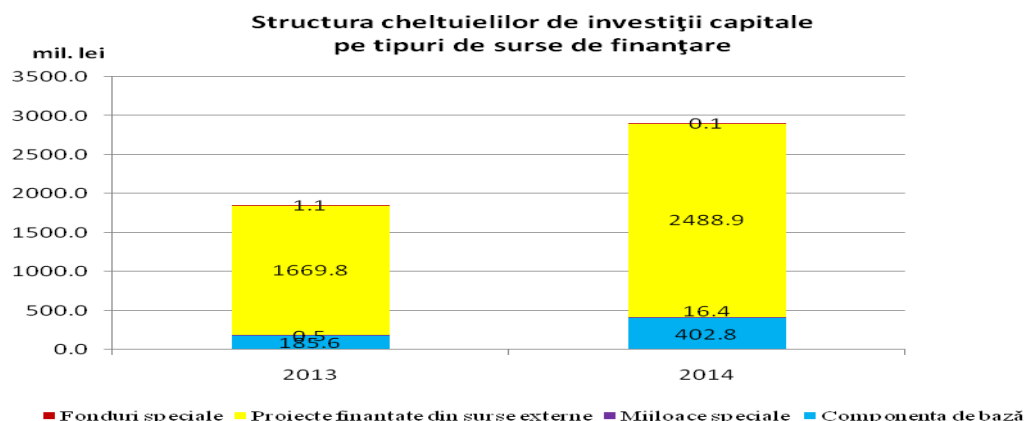
mil. lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Investiții capitale total, inclusiv pe componente:	1857,0	2581,0	3129,3	2908,2	-221,1	92,9	1051,2	156,6
Componenta de bază total, din care:	185,6	379,7	456,5	402,8	-53,7	88,2	217,2	217,0
autoritățile publice centrale	137,4	252,0	305,5	261,3	-44,2	85,5	123,9	190,2
autoritățile publice locale	48,2	127,7	151,0	141,5	-9,5	93,7	93,3	293,6
Mijloace speciale	0,5	5,3	16,5	16,4	-0,1	99,4	15,9	3280,0
Fonduri speciale	1,1		4,4	0,1	-4,3	2,3	-1,0	9,1
Proiecte finanțate din surse externe	1669,8	2196,0	2651,9	2488,9	-163,0	93,9	819,1	149,1
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	7,8	9,1	10,4	9,9				

Comparativ cu anul 2013, în anul 2014 cheltuielile pentru investițiile capitale s-au majorat cu 1051,2 mil. lei sau cu 56,6 la sută. Majorarea în cauză este condiționată de creșterea cheltuielilor la toate componentele bugetului de stat: din contul proiectelor finanțate din surse externe – cu 819,1 mil. lei, componentei de bază – cu 217,2 mil. lei și mijloacelor speciale – cu 15,9 mil. lei. Respectiv a fost majorată ponderea cheltuielilor pentru investițiile capitale în cheltuielile totale ale bugetului de stat: de la 7,8% - în anul 2013 până la 9,9% - în anul 2014.

Din suma totală de 2908,2 mil. lei alocate pentru investițiile capitale, din contul componentei de bază au fost direcționate - 402,8 mil. lei sau 13,9%, din contul mijloacelor speciale - 16,4 mil. lei sau 0,6% și 2488,9 mil. lei sau 85,5% – din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Față de anul 2013, în anul de gestiune ponderea cheltuielilor din contul componentei de bază s-a majorat: de la 10,0 la sută până la 13,9 la sută. De asemenea s-a majorat ponderea mijloacelor speciale de la 0,03 sută până la 0,6 la sută. Corespunzător, în această perioadă s-a înregistrat o diminuare nesemnificativă a ponderii cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe de la 89,9 la sută până la 85,6 la sută (structura cheltuielilor pe tipuri de surse de finanțare este reflectată în diagrama următoare).

Din alocațiile totale pentru investiții capitale, prin intermediul autorităților publice centrale au fost utilizate 2766,7 mil. lei sau 95,1 la sută din totalul acestora, iar prin intermediul autorităților publice locale - 141,5 mil. lei sau 4,9 la sută.

Mare parte a alocațiilor de investiții capitale (49,2% sau 1430,9 mil. lei din totalul cheltuielilor) a fost utilizată pentru reabilitarea drumurilor naționale, cu o majorare a alocațiilor față de anul 2013 cu 526,4 mil. lei sau cu 58,2%, astfel menținându-se tendința din ultimii trei ani.

Pentru ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor” în anul 2014 au fost alocate 611,6 mil. lei, ceea ce constituie 21,0% din cheltuielile totale pentru investiții capitale și cu 403,6 mil. lei sau circa de 3 ori mai mult față de anul precedent.

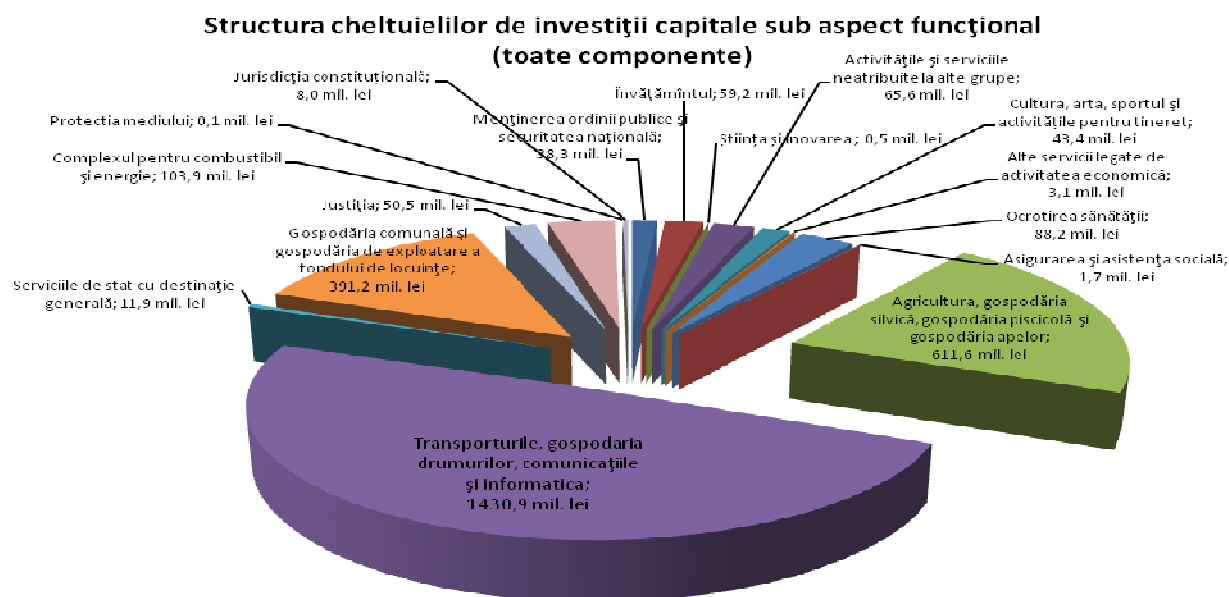
În vederea îmbunătățirii sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare a unor localități din Republica Moldova și pentru gospodăria fondului de locuințe, în anul dării de seamă de la bugetul de stat în total au fost alocate 391,2 mil. lei sau 13,5 la sută din cheltuielile totale pentru investiții capitale, ceea ce cu 67,7 mil. lei sau cu 20,9 la sută mai mult comparativ cu anul 2013.

Circa 3,6% sau 103,9 mil. lei din investițiile capitale au fost direcționate la grupa „Complexul pentru combustibil și energie”, cu o majorare considerabilă față de anul precedent - cu 71,7 mil. lei sau de circa 3,2 ori.

În domeniul ocrotirii sănătății cheltuielile au constituit 88,2 mil. lei sau 3,0% din cheltuielile totale, cu o diminuare de 50,5 mil. lei sau cu 36,4 % față de anul 2013.

La componenta de bază, în anul 2014 pentru finanțarea investițiilor capitale au fost prevăzute alocații în sumă de 456,5 mil. lei, din care au fost finanțate 402,8 mil. lei, ceea ce constituie 88,2 la sută din prevederi. Comparativ cu anul 2013 alocațiile la acest capitol s-au majorat cu 217,2 mil. lei sau de circa 2,2 ori.

Din suma totală alocată la componenta de bază, autorităților publice locale au fost transferate mijloace în volum de 141,5 mil. lei, ceea ce constituie 35,1% din suma totală a cheltuielilor de bază și cu 93,3 mil. lei mai mult față de anul 2013.

E de menționat, că la componenta de bază pentru contribuția Guvernului la implementarea unor proiecte investiționale au fost preconizate circa 85,8 mil. lei, din care au fost executate 81,2 mil. lei sau 94,6%, cu o majorare a alocațiilor comparativ cu anul precedent cu 59,9 mil. lei.

Din 402,8 mil. lei finanțate din contul componentei de bază, 77,1 mil. lei sau 19,1% s-au utilizat în ramura „Complexul pentru combustibil și energie”, ceea ce cu 55,5 mil. lei sau de 3,7 ori mai mult față de anul 2013. Circa 97,0% din suma menționată au fost direcționate în calitate de contribuția Guvernului la implementarea Proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport de gaze naturale din România cu sistemul de transport de gaze naturale din Republica Moldova pe direcția Iași - Ungheni”.

În ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuință” au fost efectuate investiții capitale în suma totală de 62,4 mil. lei sau 15,5 la sută, cu o majorare a cheltuielilor la acest capitol, comparativ cu anul precedent, de circa 2 ori sau cu 30,7 mil. lei. Alocațiile nominalizate au fost direcționate pentru continuarea construcției în municipiul Chișinău a blocului locativ pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl și întru aprovizionarea cu apă potabilă, construcția sistemelor de canalizare, iluminarea stradală a unor localități rurale.

Pentru obiectivele din domeniul învățământului au fost direcționate 59,2 mil. lei, ceea ce constituie 14,7 la sută din cheltuielile totale, ceea ce de 2 ori sau cu 30,1 mil. lei mai mult față de anul 2013. Din suma menționată pentru reconstrucția clădirilor instituțiilor de învățământ secundar din subordinea autorităților publice locale au fost direcționate 24,2 mil. lei.

Circa 11,8% sau 47,6 mil. lei au fost repartizate la ramura ”Justiția”, cu o majorare a alocațiilor, față de anul precedent, cu 19,2 mil. lei sau cu 67,6 %. Toate mijloace financiare nominalizate au fost utilizate pentru construcția, reconstrucția sau extinderea sediilor instanțelor judecătorești, fiind alocate din contul suportului bugetar oferit pentru implementarea ”Strategiei de reformă a sectorului justiției”.

Cea mai mare creștere a cheltuielilor, comparativ cu anul 2013, a fost înregistrată în ramura ”Ocrotirea sănătății”: de la 0,2 mil. lei în 2013 pînă la 40,6 mil. lei în anul 2014 și a constituit circa 10,1 la sută din cheltuielile totale pentru investiții capitale din contul componentei de bază. Sursele financiare menționate au fost direcționate pentru finalizarea lucrărilor de reconstrucție a blocului curativ nr.4 și blocului de reanimare ale Centrului Național Științifico-Practic de Medicină de Urgență din municipiul Chișinău și continuarea reconstrucției clădirilor Spitalului de Boli Tuberculoase din satul Vorniceni din raionul Strășeni.

Alocații în volum de 38,2 mil. lei au fost direcționate pentru ramura „Menținerea ordinii publice și securitatea națională”, ceea ce cu 5,5 mil. lei mai mult decât în anul 2013. Sursele financiare nominalizate au fost utilizate, în mare parte, pentru reconstrucția și construcția edificiilor din sistemul penitenciar (în cadrul implementării ”Strategiei de reformă a sectorului justiției”) și sectoarelor poliției de frontieră (în cadrul realizării planului de dezvoltare a infrastructurii frontierei de stat).

Pentru finanțarea investițiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 5,3 mil. lei, limita cărora, conform bugetului precizat, a fost majorată cu 11,2 mil. lei - pînă la 16,5 mil. lei și executată în sumă de 16,4 mil. lei sau la nivel de 99,4 la sută. Față de anul 2013 cheltuielile în cauză s-au majorat cu 15,9 mil. lei. Majorarea dată este condiționată de demararea lucrărilor de construcție a anexei la clădirea Centrului de Sănătate Publică din municipiul Chișinău.

Din contul granturilor și creditelor externe, acordate de către organizațiile internaționale în cadrul implementării unor proiecte investiționale, în anul 2014 au fost aprobate mijloace în volum de 2196,0 mil. lei. Limita, la acest capitol, pe parcursul anului a fost majorată cu 455,9 mil. lei și planul precizat constituind 2651,9 mil. lei. Cheltuielile în cauză au fost finanțate în sumă de 2488,9 mil. lei sau la nivel de 93,9 la sută, cu 819,1 mil. lei sau cu 49,1 la sută mai mult decât în anul 2013.

Circa 57,1 la sută sau 1421,8 mil. lei din cheltuielile în cauză au fost direcționate la ramura „Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica” pentru construcția și reconstrucția drumurilor naționale, ceea ce cu 519,8 mil. lei sau 57,6% mai mult față de anul precedent.

Surse în volum de 608,4 mil. lei sau 24,4% au fost utilizate în ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor”, în cadrul realizării prevederilor Proiectului "Tranziție la agricultura performantă", ceea ce cu 400,9 mil. lei sau de 2,7 ori mai mult față de anul 2013.

Pentru ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe”, în vederea implementării unor proiecte investiționale de aprovizionare cu apă potabilă a unor localități din țară, au fost transferate 328,8 mil. lei sau 13,2 %, cu o majorare față de anul precedent cu 37,0 mil. lei sau cu 12,7%.

Mijloace în volum de 63,2 mil. lei sau 2,5% au fost direcționate la ramura „Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe”, care s-au executat prin intermediul Fondului de Investiții Sociale. Comparativ cu anul 2013 cheltuielile date s-au diminuat cu 42,0% sau cu 45,8 mil. lei.

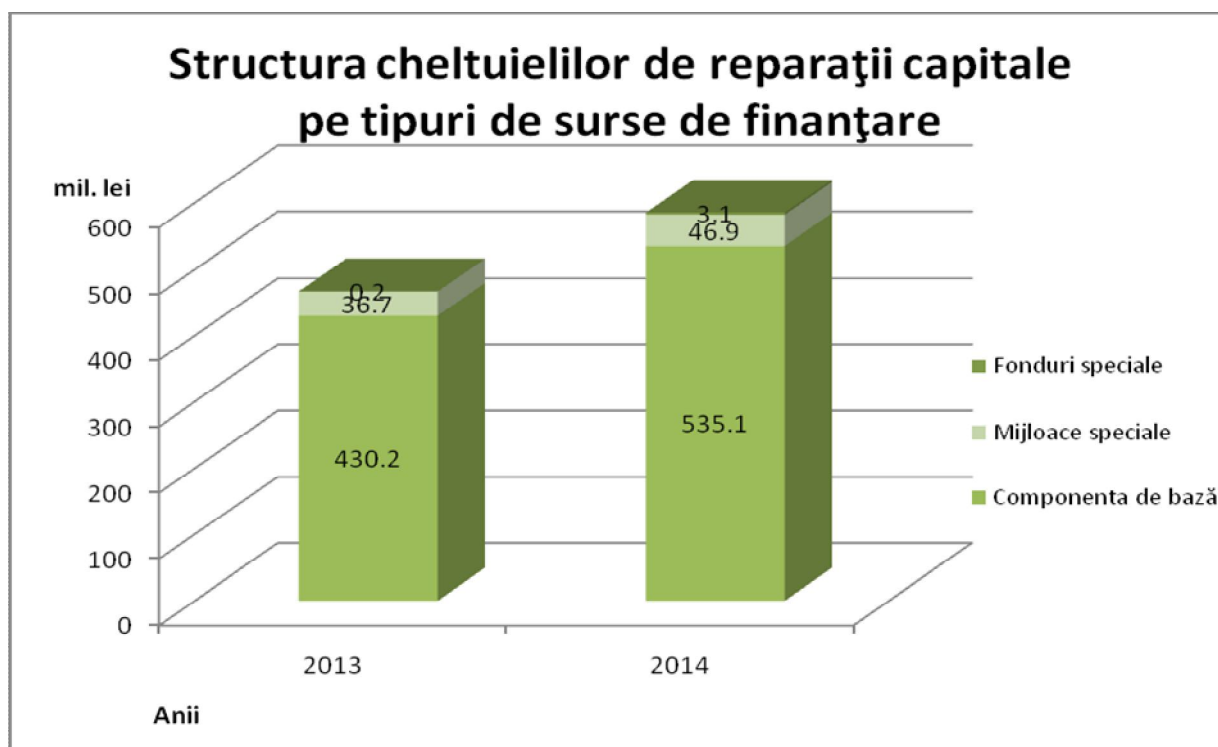
În vederea finalizării lucrărilor de construcție a blocului operator al Spitalului Clinic Republican și darea acestuia în exploatare, în anul dării de seamă au fost utilizate alocații în volum de 34,6 mil. lei sau 1,4 la sută, ceea ce cu 103,8 mil. lei mai puțin față de anul 2013.

Întru acoperirea cheltuielilor de investiții capitale, din contul fondurilor speciale au fost prevăzute mijloace în sumă de 4,4 mil. lei din care s-au executat doar 0,1 mil. lei.

Concomitent cu acestea, pe parcursul anului 2014 în baza unor hotărâri ale Guvernului pentru finanțarea cheltuielilor de investiții capitale întru construcția a două fântâni de mină în satul Nemțeni, raionul Hîncești și pentru grădinița de copii din satul Săiți, raionul Căușeni din contul mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului au fost transferate 2,7 mil. lei, ceea ce cu 6,3 mil. lei mai puțin față de alocări efectuate în anul 2013.

Reparații capitale. În anul 2014, alocațiile autorităților publice centrale și autorităților publice locale, destinate finanțării reparațiilor capitale conform Legii bugetului de stat pe anul 2014 au fost aprobate în sumă de 498,3 mil. lei, care pe parcursul anului de gestiune au fost majorate cu suma de 146,1 mil. lei, suma precizată constituind 644,4 mil. lei și finanțate 585,1 mil. lei sau 90,8 la sută.

Din 585,1 mil. lei alocate pentru reparații capitale, din contul componentei de bază au fost direcționate 91,5 la sută (535,1 mil. lei) și 8,0 la sută (46,9 mil. lei) – din contul mijloacelor speciale și 0,5 la sută din contul fondurilor speciale (3,0 mil. lei). Comparativ cu anul 2013, ponderea cheltuielilor pentru reparații capitale din contul componentei de bază s-a majorat de la 92,1 la sută pînă la 91,5 în anul 2013 (*vezi diagrama ce urmează*).

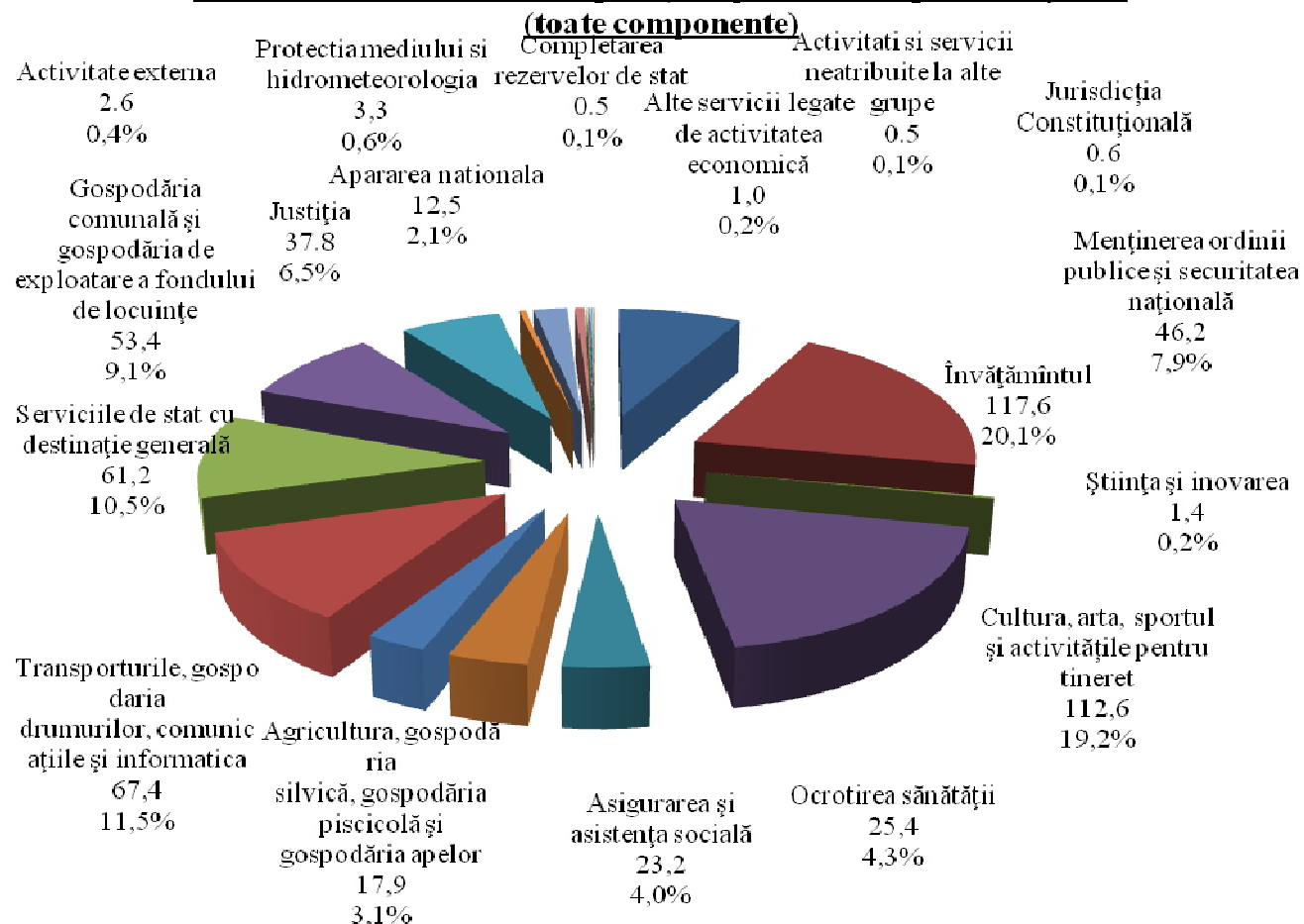

Din alocațiile totale pentru reparații capitale, prin intermediul autorităților publice locale au fost realizate 337,4 mil. lei (57,7 la sută), iar prin intermediul autorităților publice centrale – 247,7 mil. lei sau 42,3 la sută din totalul acestora.

Cota preponderentă a cheltuielilor de reparații capitale au fost efectuate în domeniile: învățămînt – 20,1 la sută; cultură, arta, sportul și activitățile pentru tinere –

19,3 la sută; transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiilor și informatică – 11,5 la sută; servicii de stat cu destinație generală – 10,2 la sută iar pentru menținerea ordinii publice și securitatea națională – 7,9 la sută.

Structura cheltuielilor de reparații capitale sub aspect funcțional

Din contul mijloacelor financiare destinate reparațiilor capitale autorităților administrației publice locale au fost executate 337,4 mil. lei, din care au fost efectuate lucrări de reparație la 1176 de obiecte, din care: 308 – în domeniul învățământului (școli, licee, gimnazii, instituții de învățământ și obiective ce asigură funcționarea acestora), 179 – transporturi, gospodăria drumurilor (sectoare de drumuri locale), 293 – cultură și sport (case de cultură, tabere de copii, edificii sportive), 88 – servicii de stat cu destinație generală, 279 – gospodăria comunală și locuințe, 29 – alte domenii.

Pentru finanțarea reparațiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 36,3 mil. lei, limita cărora, conform bugetului precizat, a atins cifra de 59,3 mil. lei, care au fost finanțate în sumă de 46,9 mil. lei sau la nivel de 79,1 la sută. Partea preponderentă, 38,1 la sută sau 17,9 mil. lei, din cheltuielile din contul mijloacelor speciale au fost efectuate în domeniul agriculturii, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor; 16,8 la sută sau 7,9 mil. lei din cheltuielile din contul mijloacelor speciale au fost efectuate în instituțiile din domeniul ocrotirii sănătății; 15,7 la sută sau 7,3 mil. lei – în domeniul învățământului.

20. Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul ce urmează.

mil.lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Cheltuieli total <i>inclusiv pe componente:</i>	4366,8	4572,1	4904,4	4894,4	-10,0	99,8	527,5	112,1
<i>Componenta de bază</i>	<i>4192,3</i>	<i>4477,4</i>	<i>4776,8</i>	<i>4775,4</i>	<i>-1,4</i>	<i>100,0</i>	<i>583,1</i>	<i>113,9</i>
inclusiv transferuri la PI	2,4	-	2,4	2,4		100,0		100,0
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>176,9</i>	<i>94,7</i>	<i>130,0</i>	<i>121,4</i>	<i>-8,6</i>	<i>93,4</i>	<i>-55,5</i>	<i>68,6</i>
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	19,5	16,2	15,8	16,7	0,9	105,4	-2,8	85,6

În bugetul de stat la grupa dată, pe *toate componentele*, au fost aprobate alocații în sumă de 4572,1 mil.lei. Ca urmare a modificărilor operate, pe parcursul anului, volumul de alocații s-a majorat cu 332,3 mil. lei și a constituit 4904,4 mil.lei sau 15,8 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

La *componenta de bază*, cheltuielile s-au majorat cu 299,4 mil.lei, în contul majorării transferurilor către bugetele UAT, dintre care: transferurile pentru nivelare bugetară - cu 249,7 mil.lei și transferurile cu destinație specială pentru cheltuieli capitale - cu 63,8 mil.lei, cât și reducerii cheltuielilor pentru lucrările ce țin de delimitarea terenurilor proprietate publică a statului – cu 14,1 mil.lei.

La *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile s-au majorat cu 35,3 mil.lei, în contul majorării cheltuielilor pentru activitățile din cadrul Proiectului II al Fondului de Investiții Sociale.

Conform dărilor de seamă, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 4 894,4 mil.lei, sau la nivel de 99,8 % față de prevederi (excluzând transferurile în sumă de 2,4 mil. lei de la *componenta de bază* la componenta *proiecte finanțate din surse externe*, pentru Proiectul II al Fondului de Investiții Sociale).

Cheltuielile *componentei de bază* au fost realizate integral, iar *cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă* - la nivel de 93,4% față de prevederi.

La grupa dată de cheltuieli au fost implementate următoarele subprograme:

Pentru Subprogramul „*Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție*”, prin Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23 decembrie 2013, au fost aprobate mijloace în sumă de 50,0 mil.lei. Pe parcursul anului, prin deciziile Guvernului au fost repartizate 37,3 mil.lei, dintre care au fost executate 34,0 mil.lei sau la nivel de 68,0% din prevederile anuale, inclusiv 20,1 mil.lei - prin intermediul instituțiilor finanțate de la bugetul de stat și 13,9 mil.lei - prin intermediul autorităților administrației publice

locale. Potrivit documentelor justificative prezentate de autoritățile publice centrale, au rămas nevalorificate mijloace financiare în sumă de 608,0 mii lei, dintre care:

Cancelaria de Stat – 236,0 mii lei;

Ministerul Afacerilor Interne – 134,8 mil.lei;

Ministerul Justiției – 102,6 mil.lei;

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 76,8 mil.lei;

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 46,4 mil.lei.

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2014, sînt grupate în tabelul ce urmează:

Denumirea măsurii	Repartizat conform deciziilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)
Cheltuieli legate de înlăturarea consecințelor calamităților naturale și situațiilor excepționale	11978,3	32,1	11464,8	33,7
Ajutor financiar autorităților publice locale pentru achitarea lucrărilor efectuate la obiectele de importanță socială, culturală și de mediu	4644,8	12,4	4464,5	13,1
Acțiuni culturale și sportive	2268,9	6,1	2266,2	6,7
Plata onorariilor de audit, avocatură și procedurilor de arbitraj pentru reprezentarea intereselor Guvernului Republicii Moldova în instanțele internaționale	5524,0	14,8	3765,7	11,1
Decernarea premiilor, confecționarea și decernarea distincțiilor de stat, procurarea monedelor comemorative	1238,7	3,3	1236,3	3,6
Cheltuielile aferente deplasărilor, delegațiilor oficiale, primirii delegațiilor străine, organizării expozițiilor, simpozioanelor, concursurilor, seminarelor și forurilor internaționale	3234,9	8,7	3075,6	9,0
Acordarea ajutoarelor economice și umanitare altor state	1872,3	5,0	1872,3	5,5
Alte scopuri	6548,0	17,6	5874,3	17,3
TOTAL	37309,9	100,0	34019,7	100,0

Repartizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe beneficiari, scopuri și măsuri, precum și finanțarea efectivă a acestora este reflectată detaliat în “Informația privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2014”, anexată la prezenta Notă.

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare pentru nivelarea posibilităților financiare*” au fost prevăzute inițial mijloace în sumă de 3 760,2 mil.lei, care pe parcursul anului au fost precizate pînă la 4 009,9 mil.lei, fiind valorificate integral. Majorarea în sumă de 249,7 mil.lei se datorează transferurilor din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, care activează în condițiile vechiului sistem de formare a bugetelor locale – 242,7 mil.lei, dintre care

pentru învățământ – 215,3 mil.lei și transferurilor pentru bugetul central al UTA Găgăuzia în legătură cu necesitatea acoperirii insuficienței de venituri – 7,0 mil.lei.

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare cu destinație specială*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 445,9 mil.lei, fiind majorate pe parcursul anului pînă la 509,7 mil.lei, și executate la nivel de 95,2 la sută față de prevederi.

Acest subprogram include:

- alocații de la bugetul de stat pentru autoritățile publice locale, destinate finanțării cheltuielilor capitale, aprobate inițial în sumă de 445,3 mil.lei, majorate pe parcursul anului pînă la 509,1 mil.lei și executate la nivel de 95,2 la sută.

- compensarea pierderilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale în legătură cu scutirea de plata impozitului funciar a deținătorilor de terenuri agricole, situate după traseul Rîbnița – Tiraspol, în sumă de 0,6 mil.lei, care au fost realizate la nivel de 95,9%, conform documentelor de plată înaintate.

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare de compensare*” au fost prevăzute mijloace în sumă de 184,8 mil.lei, fiind valorificate integral.

Expunerea detaliată a executării transferurilor de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale se conține în capitolul „Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale” al prezentului Raport.

Pentru subprogramul „*Geodezie, cartografie și cadastrul*” care reflectă continuitatea lucrărilor ce țin de demarcarea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina au fost prevăzute inițial alocații în sumă de 34,0 mil.lei, care în urma stopării procesului de executare a lucrărilor, au fost diminuate pînă la 19,8 mil.lei, fiind valorificate integral. În cadrul subprogramului respectiv au fost întocmite 575 de protocoale, instalate 78 stîlpi de frontieră, 379 km de linie de frontieră de stat, executată prin ridicare stereotopografică.

La subprogramul „*Programe multifuncționale FISM*” este implementat proiectul II al Fondului de Investiții Sociale, creat cu suportul Băncii Mondiale și donatorilor: Republica Federală Germania (KfW), Suedia (SIDA), Comisia Europeană. Scopul subprogramul este de a contribui la implementarea strategiilor și programelor naționale prin împuternicirea comunităților sărace și instituțiilor lor în managementul necesităților prioritare de dezvoltare. Pe parcursul anului 2014 au fost implementate 33 de obiecte în infrastructura socială. Finanțarea activităților proiectului s-a efectuat din contul contribuției la grant – 38,3 mil.lei și alte transferuri de capital în interiorul țării- 23,4 mil.lei

La subprogramul „*Fondul Provocările Mileniului Moldova*” este implementat proiectul „*Monitorizare și evaluare, unitatea de management*”, fiind prevăzute alocații în sumă de 57,3 mil. lei, care au fost valorificate integral pentru: plata serviciilor companiilor care realizează sondajul întreprinderilor și gospodăriilor; studiul de evaluare a calității datelor; diverse activități de comunicare, informare și promovare. Cheltuielile proiectului au fost efectuate din contul contribuției din grant - 57,7 mil. lei.

21. Creditarea netă

La capitolul *creditarea netă* pentru anul 2014 a fost aprobată rambursarea mijloacelor datorate de către beneficiarii recreditați din sursele împrumuturilor interne și/sau externe, precum și debitorii garantați pentru împrumuturile obținute sub garanția de stat externă în sumă totală de 126,1 mil. lei. Ulterior, suma a fost precizată și a constituit 139,0 mil.lei.

Pe parcursul anului, la bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești în sumă de 122,4 mil. lei, și anume:

mil. lei

	2013 executat	2014					2014 executat față de 2013 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Creditarea netă, total inclusiv:	-100.2	-126.1	-139.0	-122.4	16.6	88.1	-22.2	122.2
Grupa principală 23.04 (rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare)	-42.6	-39.4	-52.3	-54.3	-2.0	103.8	-11.7	127.5
Grupa principală 23.06 (rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare)	-12.7	-16.5	-16.5	-13.7	2.8	83.0	-1.0	107.9
Grupa principală 23.11 (restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe)	-37.0	-50.2	-50.2	-31.3	18.9	62.4	5.7	84.6
Grupa principală 23.14 (rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel)	-7.9	-20.0	-20.0	-23.1	-3.1	115.5	-15.2	292.4

➤ la **gr.23.04** – rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare, în bugetul de stat pentru anul 2014, a fost aprobată suma de 39,4 mil. lei, ulterior această sumă a fost precizată constituind suma de 52,3 mil. lei. La finele anului 2014 a fost încasată suma de 54,3 mil.lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 2,0 mil. lei sau 3,8% față de suma precizată pe an, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 103,8%.

➤ la **gr.23.06** - rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare, pentru anul 2014 a fost aprobată suma de 16,5 mil.lei. Pe parcursul anului 2014 la buget au fost încasate 13,7 mil.lei, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 83,0%.

➤ la **gr. 23.11** – restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe, a fost aprobată suma anuală de 50,2 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2014 a fost încasată suma de 31,3 mil. lei, ceea ce reprezintă o executare de 62,4% față de suma precizată pe an.

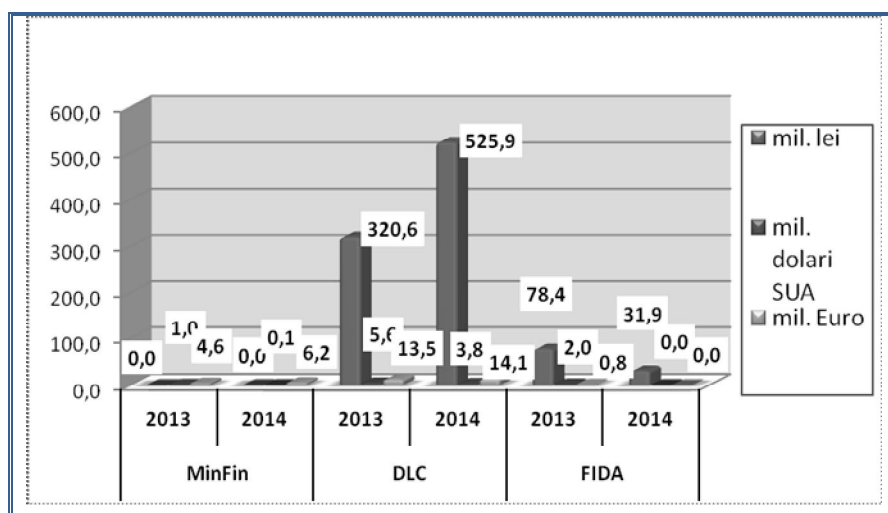
➤ la **gr.23.14** – rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel, a fost precizată suma anuală de 20,0 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2014 în buget a fost încasată suma de 23,1 mil. lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 3,1 mil. lei sau 15,5% față de suma precizată pe an, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 115,5%.

Recreditarea de stat

Recreditarea de stat se efectuează prin intermediul Ministerului Finanțelor, Directoratului Liniei de Credit (DLC) și Unității de Implementare a Proiectelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (FIDA).

În conformitate cu actele legislative și normative ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, **pe parcursul anului 2014** din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea de către IFP a sumelor principale și dobânzilor aferente) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, au fost recreditați agenți economici, autorități publice locale și instituții financiare participante în sumă totală de **557,8 mil. lei, 3,9 mil. dolari SUA și 20,3 mil. Euro**.

Împrumuturi recreditate prin intermediul liniilor de creditare pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, în perioada anilor 2013-2014

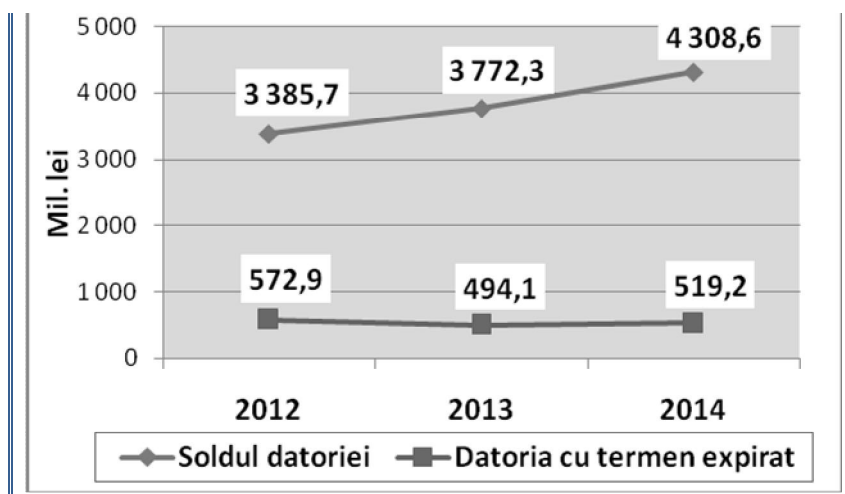
Reieșind din graficul prezentat se observă cota însemnată în structura împrumuturilor recreditate prin intermediul Directoratului Liniei de Credit. Totodată, în perioada de analiză, se atestă un trend *ascendent* aferent valorii mijloacelor financiare îndreptate spre recreditare în scopul implementării proiectelor finanțate din surse externe în *monedă națională*.

În perioada de referință au fost rambursate datoriile agenților economici, autorităților publice locale și ale IFP în sumă totală de **451,0 mil. lei, 16,0 mil. dolari și 9,7 mil. Euro**.

La situația din 31 decembrie 2014 soldul datoriilor beneficiarilor recreditați constituie **1787,5 mil. lei, 92,0 mil. dolari SUA și 57,1 mil. Euro** (echivalent 4308,6 mil. lei), majorându-se față de finele anului 2013 cu 536,3 mil. lei sau 14,2%. Această majorare a datoriei este condiționată preponderent de debursarea mijloacelor financiare din contul liniilor de credit și refinanțarea mijloacelor circulante acumulate.

Datoria cu termen expirat la situația din 31 decembrie 2014 se atestă atât la împrumuturile recreditate prin Ministerul Finanțelor, cât și prin Directoratul Liniei de Credit și se cifrează la **341,2 mil. lei, 11,2 mil. dolari SUA și 0,1 mil. Euro** (echivalent 519,2 mil. lei) sau 12,1% din suma datoriilor totale.

Evoluția datoriilor beneficiarilor recreditați, 2012 - 2014 (mil. lei)

Graficul prezentat atestă că evoluția:

a) soldului datoriilor are un trend ascendent bine determinat, condiționat de recreditarea continuă a împrumuturilor în vederea implementării noilor proiecte finanțate din surse externe cât și de fluctuațiile cursului valutar;

b) soldul datoriilor cu termen expirat are un trend instabil, fără oscilații semnificative, condiționat atât de fluctuațiile cursului valutar, cât și de neexecutarea în termen de către beneficiarii recreditați a obligațiilor de plată conform graficelor de rambursare relevante condițiilor contractuale.

Ministerul Finanțelor își onorează sarcina de *încasare a datoriilor expirate* prin intermediul inspectoratelor fiscale teritoriale de stat prin aplicarea măsurilor de executare silită, în conformitate cu legislația în vigoare, față de agenții economici care dețin arierate pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul anului 2014 la bugetul de stat în acest sens au fost încasate **9,7 mil. lei**.

Datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor

La situația din 31 decembrie 2014, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor pe împrumuturile interne și externe acordate sub garanția de stat constituie **420,9 mil. lei**, majorându-se cu 32,6 mil. lei de la începutul anului.

La situația din 31 decembrie 2014, datoriile debitorilor garantați pentru sumele dezafectate din bugetul de stat ca urmare a activării garanției de stat pentru împrumuturi externe a reprezentat **418,4 mil. lei (26,8 mil. dolari SUA)**. Pe parcursul anului 2014 soldul datoriei debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor, *exprimat în lei moldovenești*, s-a majorat cu 32,6 mil. lei în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2013, (388,3 mil. lei, echivalentul a 29,7 mil. dolari SUA), pe când soldul datoriei debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor, *exprimat în dolari SUA* a înregistrat o micșorare cu 2,8 mil. dolari SUA.

Totodată, la situația din 31 decembrie 2014, datoria cu termen expirat a debitorilor garantați pentru împrumuturile externe a constituit **390,8 mil. lei (25,0 mil. dolari SUA)**. Datoria cu termen expirat pe parcursul anului 2014, *exprimată în lei moldovenești*, a cunoscut un trend crescător, majorându-se cu 77,1 mil. lei, în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2013 (313,7 mil. lei), această creștere fiind cauzată în cea mai mare parte de majorarea ratei de schimb a monedei naționale față de alte valute străine. Totodată, soldul datoriei cu termen expirat pe parcursul anului 2014, *exprimat în dolari SUA*, a înregistrat și el o majorare cu 1,0 mil. dolari SUA în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2013 (24,0 mil. dolari SUA), majorare cauzată de creșterea datoriei debitorilor garantați care se află în proces de insolabilitate.

La situația din 31 decembrie 2014, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor formată în urma executării garanțiilor de stat pentru împrumuturi interne a constituit **2432,1 mii lei**, ce reprezintă dobânda și penalitatea calculată pentru dezafectarea mijloacelor bugetare. La data de 20 februarie 2014, în adresa cel mai mare debitor S.A. „Flamingo-96” mun. Bălți, a fost expediată o scrisoare cu cererea de a prezenta informația privind măsurile întreprinse pentru achitarea datoriei precum și semnarea actelor de verificare. Având în vedere lipsa cumpărătorilor la averea S.A. „Flamingo-96” în cadrul procesului de insolabilitate, în anul 2014 nu a fost efectuată nici o plată în contul achitării datoriei restante.

22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale

La baza relațiilor interbugetare între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale stau prevederile Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, Legii bugetului de stat pe anul 2014 nr. 339 din 23 decembrie 2013 (cu modificările și completările ulterioare), precum și a altor acte legislative și normative.

În componența bugetului de stat pe anul 2014, pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale (cu excepția raioanelor Basarabeasca, Ocnița, Rîșcani și municipiului Chișinău) au fost aprobate transferuri din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale în sumă de 3695,0 mil. lei. Totodată, pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, în componența fondului de susținere financiară a bugetelor unităților administrativ-teritoriale au fost prevăzute transferuri categoricale și transferuri categoricale complementare și au constituit 2146,6 mil. lei. Transferurile în cauză au fost suplimentate cu 249,7 mil. lei, mijloace preponderent alocate pentru majorările salariale planificate de la 1 septembrie 2014 pentru cadrele didactice.

Astfel, mijloacele bugetare pentru nivelarea posibilităților financiare a teritoriilor au constituit 3944,7 mil. lei, care au fost alocate integral.

Dat fiind că, conform Legii privind finanțele publice locale, cu modificările și completările operate prin Legea nr.267 din 1 noiembrie 2013, începând cu 1 ianuarie 2014, raioanele Basarabeasca, Ocnița, Rîșcani și municipiul Chișinău au aplicat noul

sistem de formare a bugetelor locale, atât de nivelul întâi cât și pentru cele de nivelul al doilea, au fost prevăzute transferuri cu destinație generală în sumă de 65,2 mil. lei.

În același timp, transferurile cu destinație specială (cu excepția transferurilor pentru cheltuieli capitale), de la bugetul de stat, în condiții noi, către bugetele menționate mai sus au constituit 1519,0 mil. lei, dintre care pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – 1486,5 mil. lei, pentru finanțarea competențelor delegate autorităților administrației publice locale – 32,5 mil. lei.

Totodată, pentru acoperirea discrepanței legate de reformarea sistemului de relații interbugetare între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, din fondul de compensare au fost efectuate transferuri în sumă de 184,8 mil. lei.

De rînd cu aceasta, pe parcursul anului 2014 din bugetul de stat pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost alocate transferuri cu destinație specială, în sumă de 549,9 mil. lei, după cum urmează:

- în baza art. 1 alin.(6) din Legea bugetului de stat pe anul 2014 au fost transferate mijloace pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din stînga Nistrului, către bugetele raionale Căușeni și Dubăsari și compensarea pierderilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale în legătură cu scutirea de plata impozitului funciar a deținătorilor de terenuri agricole, situate după traseul Rîbnița – Tiraspol, în sumă totală de 24,2 mil. lei;

- în scopul realizării art. 12 al Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și în baza hotărîrilor de Guvern au fost transferate către bugetele a 28 unități administrativ-teritoriale mijloace financiare, în sumă de 19,2 mil. lei;

- în baza art. 1 alin. (5) și (7) din Legea bugetului de stat pe anul 2014, de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost alocate mijloace bănești pentru finanțarea cheltuielilor capitale, în sumă totală de 473,6 mil. lei, dintre care pentru efectuarea investițiilor capitale – 134,8 mil. lei, finanțarea reparațiilor capitale – 331,1 mil. lei și pentru alte cheltuieli capitale – 7,7 mil. lei;

- conform prevederilor Hotărîrilor Guvernului nr.394 din 2 iunie 2014 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2014” și nr. 762 din 17 septembrie 2014 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe semestrul II al anului 2014” au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare pentru activitățile de reintegrare a țării din Programul aprobat, în sumă totală de 11,2 mil lei.

- conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 ”Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni” au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare în sumă totală de 7,7 mil. lei, dintre care pentru rambursarea creditelor preferențiale - 0,1 mil.lei și pentru indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi - 7,6 mil. lei;

- pe parcursul anului 2014, conform unor hotărîri ale Guvernului, din fondul de rezervă al Guvernului, au fost alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru diverse scopuri 13,9 mil. lei;

• conform prevederilor Legii nr.154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediu rural, au fost alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare, în sumă de circa 0,1 mil. lei.

23. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat

Conform bilanțului contabil pe anul 2014, balanța activelor și pasivelor la finele anului 2014 a constituit 1619937,5 mii lei. Pe parcursul anului 2014 au fost operate unele modificări la soldurile de intrare pentru anul 2013, reflectate în tabelul următor.

mii lei

Denumirea și codurile conturilor de bilanț	Modificarea soldului la începutul anului 2014	
	Activ	Pasiv
Cont curent al bugetului de stat (1101)	+996,3	
Contul curent al bugetului de stat pentru mijloacele speciale (1401)	-8458,1	
Cont curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat (1613)	+650,7	
Cont curent pentru fonduri speciale ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (1501)	+191,1	
Cont curent pentru mijloacele proiectelor finanțate din surse externe gestionate prin sistemul bancar și incluse în executarea de casă în baza rapoartelor (1678)	-3295,6	
Cont curent al bugetului de stat pentru mijloacele granturilor interne și externe, creditelor externe, altor încasări și transferuri aferente proiectelor finanțate din surse externe (1681)	+10097,4	
Rezultatul executării bugetului de stat (9101)		+996,3
Rezultatul executării mijloacelor speciale ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (9105)		-8458,1
Rezultatul executării mijloacelor din granturi și împrumuturi externe pentru realizarea proiectelor investiționale (9107)		+6801,8
Rezultatele executării fondurilor speciale ale bugetului de stat (9106)		+191,1
Rezultatul executării mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat (9110)		+650,7
Total active și pasive	+181,8	+181,8

Modificările soldurilor mijloacelor bănești la începutul anului 2014 au fost condiționate de următoarele.

- La *componenta de bază* soldul s-a majorat cu **996,3 mii lei**, inclusiv:
- de la transferarea soldurilor de mijloace speciale în suma de 896,7 mii lei,
  - de la transferarea la componenta de bază a soldurilor de la componenta fonduri speciale în sumă de 3,8 mii lei,
  - de la transferarea la componenta de bază a soldurilor mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor în sumă de 95,8 mii lei.

- *La componenta mijloace speciale* soldul s-a micșorat cu 8458,1 mii lei, inclusiv:
- prin **micșorarea soldurilor** de mijloace speciale în sumă totală de 11953,3 mii lei:
  - de la transferarea sumei de 896,7 mii lei la componenta de bază,
  - de la trecerea sumei de 750,7 mii lei la contul curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat,
  - de la transferul soldurilor mijloacelor speciale la componenta proiecte finanțate din surse externe a sumei de 10288,7 mii lei (conform Legii bugetului de stat pe anul 2014),
  - de la transferul sumei de 17,2 la BUAT.
  - prin **majorarea soldurilor** de mijloace speciale în suma 3495,2 mii lei,
  - 4,2 mii lei de la transferul mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat la contul de mijloace speciale,
  - 3486,8 mii lei de la componenta proiecte finanțate din surse externe, inclusiv 3295,6 mii lei - transferul soldului Proiectului Managementul Finanțelor Publice.
- *La mijloacele intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat* soldul s-a majorat cu 650,7 mii lei, inclusiv:
- soldul s-a **majorat** din contul mijloacelor speciale în sumă de 750,7 mii lei, mijloace transferate la contul mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat,
  - însă s-a **micșorat** cu 100,0 mii lei, prin transferul soldului mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat la componenta de bază în sumă de 95,8 mii lei și transferul a 4,2 mii lei la componenta mijloace speciale.
- *La componenta fonduri speciale* soldul s-a majorat cu 191,1 mii lei, inclusiv:
- prin **micșorarea soldurilor** în sumă de 3,8 mii lei și transferarea la componenta de bază,
  - prin **majorarea soldurilor** fondurilor speciale în suma 194,9 mii lei, din contul mijloacelor transferate de la BUAT.
- *La proiecte finanțate din surse externe* soldul mijloacelor la începutul anului s-a majorat cu 6801,8 mii lei,
- **micșorarea soldurilor** cu 3486,9 mii lei prin transferul soldurilor la componenta mijloace speciale,
  - **majorarea** soldurilor proiecte finanțate din surse externe în suma 10288,7 mii lei, din contul mijloacelor speciale.

Ca rezultat, a fost modificat balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2014 cu suma totală de 181,8 mii lei.

După operarea modificărilor respective, balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2014 a constituit 1620119,3 mii lei, iar la finele anului 2014 – 2106280,3 mii lei.

Soldurile mijloacelor bănești ale bugetului de stat și instituțiilor finanțate din bugetul de stat se prezintă în tabela următoare.

mii lei

Denumirea indicatorului	Total	Inclusiv		
		Pe conturile curente in CUT	pe conturi BNM	Pe conturile bancare, peste hotare sau în interiorul țării, inclusiv conturi valutare
<i>Componentul de bază</i> (1101, 1104, 1105, 1108, 1621)	371496,4	40703,2	319785,2	11008,0
<i>Mijloace speciale</i> (1401, 1403, 1478, 1480, 1601, 1613, 1617, 1622)	202372,7	133660,4 13256,3	839,7 34193,9	6137,2 7126,9 7062,6 95,7
<i>Fonduri speciale</i> (1501, 1505, 1578)	253731,6	253409,8		321,8
<i>Proiecte investiționale</i> (1681, 1682, 1678)	1278679,6	4369,1	526480,4	551616,7 196213,4
Total – componente ale bugetului de stat	2106280,3	445398,8	881299,2	779582,3

24. Datoriile debitoare și creditoare ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (descifrarea datoriilor, măsurile întreprinse pentru monitorizarea și reducerea lor)

La situația din 31 decembrie 2014 la bugetul de stat pe toate componentele s-au înregistrat **datorii debitoare** în sumă totală de 1084,0 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 136,8 mil. lei, mijloace speciale – 151,3 mil. lei, fonduri speciale – 47,8 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 748,1 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2013, datoriile debitoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 271,1 mil. lei.

Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat ale bugetului de stat pe toate componentele la situația din 31 decembrie 2014 au constituit 126,2 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 13,3 mil. lei, mijloace speciale – 111,0 mil. lei și fonduri speciale – 1,9 mil. lei.

Pe parcursul anului, datoriile debitoare cu termen de achitare expirat s-au majorat cu 9,9 mil. lei, inclusiv pe componenta de bază – cu 3,4 mil. lei și pe mijloace speciale – cu 6,5 mil. lei.

Unii executori de buget au admis creșterea datoriilor debitoare cu termen de achitare expirat, printre care: Agenția Rezerve Materiale – cu 109,8 mil. lei, Ministerul Tineretului și Sportului – cu 4,2 mil. lei, Ministerul Afacerilor Interne – cu 3,6 mil. lei, Ministerul Mediului – cu 1,9 mil. lei, Academia de Știință a Moldovei – cu 1,4 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate – cu 1,3 mil. lei, și Ministerul Sănătății – cu 1,1 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2014 la bugetul de stat s-au înregistrat *datorii creditoare* în sumă totală de 694,9 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 478,7 mil. lei, mijloace speciale – 70,0 mil. lei, fonduri speciale – 8,8 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 137,4 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2013, datoriile creditoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 162,9 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor menționate, *datoriile creditoare cu termen de achitare expirat* ale bugetului de stat la situația din 31 decembrie 2014 au constituit 44,1 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 35,4 mil. lei, mijloace speciale – 8,5 mil. lei și fonduri speciale – 0,2 mil. lei.

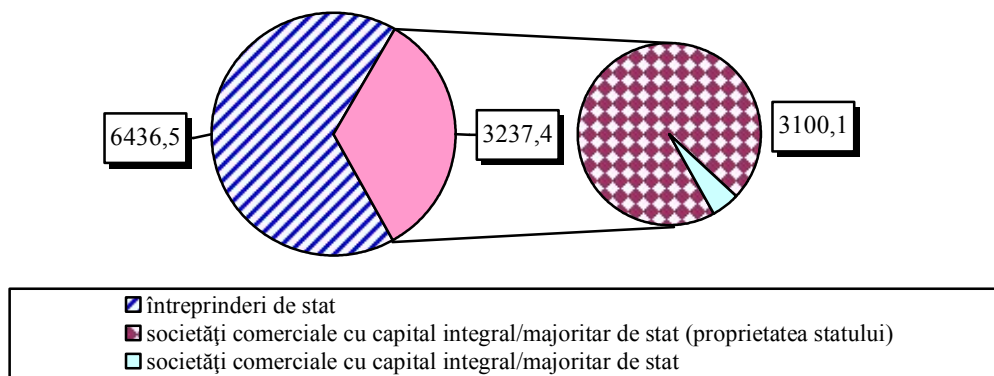
Comparativ cu anul 2013, datoriile creditoare cu termen de achitare expirat s-au majorat cu 26,0 mil. lei, inclusiv: pe componenta bază – cu 25,5 mil. lei și mijloace speciale – cu 0,5 mil. lei.

Unii executori de buget au admis creșterea datoriilor creditoare cu termen de achitare expirat, printre care: Ministerul Afacerilor Interne – cu 19,5 mil. lei, Ministerul Culturii – cu 10,3 mil. lei, Agenția Rezerve Materiale – cu 7,1 mil. lei, Ministerul Justiției – cu 2,9 mil. lei, Ministerul Educației – cu 1,3 mil. lei.

V. Informația privind rezultatele monitoringului economico-financiar a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru 9 luni 2014 (sructura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri, etc.)

I. Prezentare generală

La situația din 30 septembrie 2014, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei (în continuare – Agenția Proprietății Publice), sunt incluse 246 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 6436,5 mil. lei și 113 societăți comerciale cu capital social în mărime de 5367,6 mil. lei, din care proprietatea statului – 3778,1 mil. lei sau 70,4 la sută. Din numărul total al societăților comerciale, 73 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3237,4 mil. lei, din care proprietatea statului – 3100,1 mil. lei sau 95,8 la sută (figura 1.1).

Figura 1.1. Deținerea capitalului la întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral/majoritar de stat, mil. lei

Din 113 societăți comerciale cu capital de stat, la 26 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%, la 31 entități economice – de la 75% pînă la 99,9%, la 16 entități economice – de la 50% pînă 75%, la 17 entități economice – de la 25% pînă la 50%, la 7 entități economice – de la 10% pînă la 25%, iar la 16 entități economice – pînă la 10 la sută (schematic conform tabelului 1.1).

Tabelul 1.1

Structura proprietății statului în cadrul societăților comerciale cu capital de stat

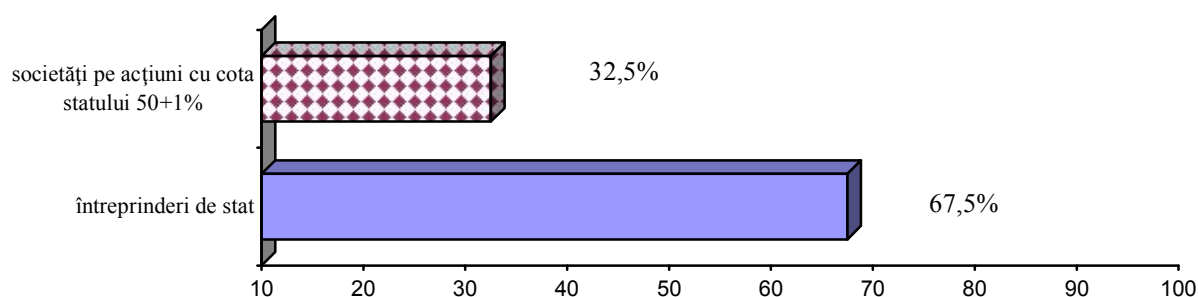
<i>Cota statului în capitalul social, %</i>	<i>Numărul societăților comerciale</i>
100	26
75-99,9	31
50-75	16
25-50	17
10-25	7
pînă la 10	16
TOTAL	113

Din numărul total de întreprinderi, 7 întreprinderi de stat se află pe teritoriul Ucrainei, iar 3 întreprinderi de stat și 2 societăți pe acțiuni, cu capital minoritar de stat – pe teritoriul UTA Găgăuzia.

Totodată, procedura lichidării este aplicată față de 23 întreprinderi de stat și 34 societăți comerciale (inclusiv 19 societăți cu cotă majoritară a statului în capitalul social), conform prevederilor Codului Civil nr. 1107-XV din 06 iunie 2002 și Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Din totalul entităților economice incluse în Registrul patrimoniului public, nu au fost supuse monitoringului financiar 11 întreprinderi de stat și 5 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, înregistrate la Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, întrucît nu desfășoară activitate.

Luînd în considerare cele expuse anterior, se menționează că, în Lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, sunt incluse 202 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 6125,6 mil. lei și 49 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3075,1 mil. lei, din care proprietatea statului – 2951,5 mil. lei sau 95,97 la sută (vezi figura 1.2).

Figura 1.2. Structura proprietății statului

În același timp, este de remarcat că, în perioada de raportare, din numărul total al entităților economice incluse în Lista prenotată, 44 întreprinderi de stat și 12 societăți comerciale cu capital majoritar de stat nu au fost supuse monitorizării financiare, fie că nu au prezentat raportul „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” fie că nu au fost incluse în sfera de cuprindere a cercetării efectuată în conformitate cu criteriile stabilite de către Biroul Național de Statistică.

Astfel, în perioada analizată, au fost supuse monitorizării financiare 158 întreprinderi de stat și 37 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, inclusiv 12 societăți comerciale cu capital integral de stat, care au prezentat rapoartele statistice organelor teritoriale ale Biroului Național de Statistică.

Monitoringul activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru trimestrul III al anului 2014 a fost efectuat în baza raportului „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, prezentat de către Biroul Național de Statistică, datelor cu privire la datoria publică a entităților monitorizată de Ministerul Finanțelor în condițiile Legii nr. 419-XVI din 22.12.2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, precum și datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Concomitent, sunt analizate datele cumulative ale raportului „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” pentru a aprecia just evoluția activității economico-financiare în 9 luni ale anului 2014 a entităților economice supuse monitorizării financiare.

De asemenea, la studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din entități economice nu au fost supuse monitorizării financiare pentru trimestrul III al anului 2013 și, respectiv 9 luni ale anului 2013. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, analiza evoluției veniturilor din vânzări, costurilor și cheltuielilor va fi efectuată luând în calcul baza comparabilă a entităților economice, ce nu include, pentru trimestrul III și 9 luni ale anului 2014, dările de seamă ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale, care în perioada similară a anului 2013, fie nu au prezentat raportul „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” fie nu au fost incluse în sfera de cuprindere a cercetării.

II. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat

Conform rezultatelor activității întreprinderilor de stat pe parcursul a 9 luni ale anului 2014, au fost înregistrate venituri din vânzări în cuantum de 5141,5 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări încasate în 9 luni ale anului 2014 a constituit 5100,5 mil. lei și este cu 582,4 mil. lei mai mare față de 9 luni ale anului 2013.

Majorarea în cauză a fost condiționată, în mare parte, de creșterea valorică cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a unor întreprinderi. Din top 10 întreprinderi de stat cu cele mai mari majorări a veniturilor din vânzări, comparativ cu 9 luni ale anului precedent, se evidențiază Î.S. „Compania Aeriană „Air Moldova” – cu 628,7 mil. lei (vezi tabelul 2.1).

Tabelul 2.1

**Întreprinderile de stat cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări
în 9 luni ale anului 2014**

mil. lei

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea agentului economic</i>	<i>Majorarea față de 9 luni, 2013</i>
1.	Î.S. Compania Aeriană „Air Moldova”	628,7
2.	Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	116,2
3.	Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale”	55,2
4.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	28,1
5.	Î.S. „Poșta Moldovei”	13,2
6.	Î.S. „Centrul de Telecomunicații Speciale”	12,2
7.	Î.S. „Moldaeroservice”	4,8
8.	Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”	4,1
9.	Î.S. „Gările și Stațiile Auto”	4,0
10.	Î.S. „Centrul de reproducere a păsărilor Anenii Noi”	3,3

Totodată, majorări semnificative ale veniturilor din vânzări se atestă și la Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” – cu 116,2 mil. lei și la Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiecte Sociale” – cu 55,2 mil. lei.

Efectul pozitiv al majorărilor menționate a fost parțial afectat de diminuarea cu 344,1 mil. lei a veniturilor din vânzări a 62 întreprinderi de stat, micșorarea respectivă fiind generată, în mare parte, de neînregistrarea, pe parcursul celor 9 luni ale anului curent, a veniturilor din vânzări la Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, comparativ cu veniturile din vânzări în mărime de 192,7 mil. lei obținute în 9 luni ale anului precedent. Acest fapt se explică prin concesiunea activelor și terenului aferent Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 321 din 30 mai 2013, Hotărîrea Guvernului nr. 715 din 12 septembrie 2013 și Hotărîrea Guvernului nr. 780 din 04 octombrie 2013.

De asemenea, din cele 62 întreprinderi de stat care au înregistrat diminuări ale veniturilor din vânzări, diminuări mai mari de 1 milion de lei se constată la 27 întreprinderi de stat, dintre care se evidențiază: Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA” (cu 43,6 mil. lei), Î.S. „Cartuș” (cu 12,4 mil. lei), Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (cu 11,7 mil. lei) și Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” (cu 8,1 mil. lei).

Diminuarea veniturilor din vânzări, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat cu circa 68,8 mil. lei, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, se remarcă faptul că, majoritatea veniturilor din vânzări înregistrate în 9 luni ale anului curent (51,9% sau 2667,8 mil. lei) au fost înregistrate de către întreprinderile de stat din gestiunea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (vezi tabelul 2.2).

Tabelul 2.2

Cele mai mari venituri din vânzări ale întreprinderilor de stat în 9 luni 2014, grupate pe autorități ale administrației publice centrale

Nr.	Fondator	Valoarea veniturilor din vânzări (mil. lei)	Pondere (%)
1.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	2667,8	51,9
2.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	764,8	14,9
3.	Ministerul Economiei	553,9	10,8
4.	Agenția „Moldsilva”	168,3	3,3
5.	Agenția Relații Funciare și Cadastru	142,7	2,8
6.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	126,0	2,5
7.	Ministerul Afacerilor Interne	125,2	2,4
8.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	111,1	2,2
9.	Ministerul Culturii	91,9	1,8
10.	Cancelaria de Stat	83,6	1,6

Venituri considerabile au fost obținute de întreprinderile din gestiunea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și din gestiunea Ministerului Economiei, valoarea acestora fiind de 764,8 mil. lei (sau 14,9% din total venituri din vânzări) și respectiv, 553,9 mil. lei (sau 10,8%).

De asemenea, venituri din vânzări mai mari de 1 milion de lei au revenit întreprinderilor din gestiunea Cancelariei de Stat – 83,6 mil. lei (sau 1,6%), Ministerului Culturii – 91,9 mil. lei (sau 1,8%) și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 111,1 mil. lei (sau 2,2%).

Adițional, în baza datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” generalizat, se enunță că, pe parcursul trimestrului III al anului 2014, întreprinderile de stat au obținut venituri totale în mărime de 2147,4 mil. lei, inclusiv venituri din vânzări – 2091,3 mil. lei și alte venituri din activitatea operațională – 56,1 mil. lei.

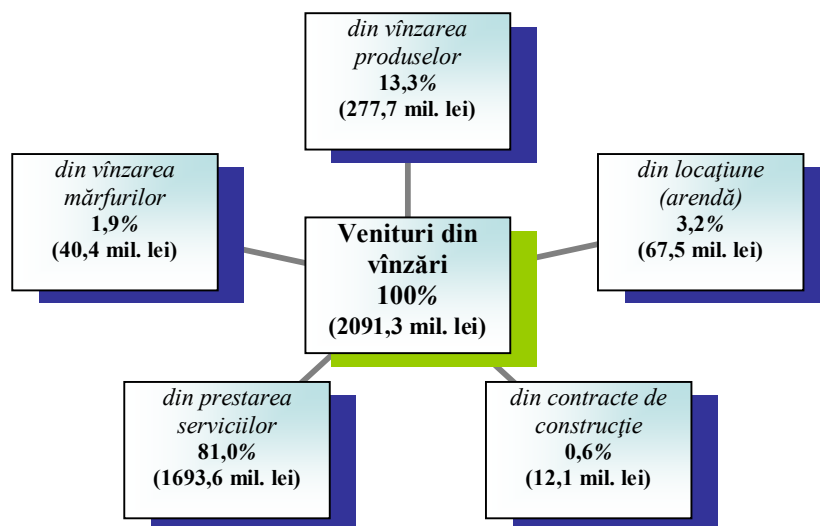
Conform bazei comparabile, cuantumul veniturilor din vânzări înregistrate în perioada trimestrului III, 2014 este de 2075,9 mil. lei și s-a majorat cu 256,2 mil. lei față de perioada trimestrului III al anului precedent.

Totodată, în structura veniturilor din vânzări totale încasate în trimestrul III al anului 2014, predomină veniturile obținute din prestarea serviciilor, acestea constituind 81,0% sau 1693,6 mil. lei (vezi figura 2.1.). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor, 795,9 mil. lei au fost încasate ca rezultat al serviciilor prestate întreprinderilor și 897,7 mil. lei – din cele prestate populației.

De asemenea, veniturilor încasate din vânzarea produselor revine ponderea de 13,3% sau 277,7 mil. lei, iar veniturilor din vânzarea mărfurilor – 1,9%, valoarea acestora constituind 40,4 mil. lei, inclusiv venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul – 22,1 mil. lei și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata – 18,3 mil. lei.

Concomitent, în perioada trimestrului III al anului curent întreprinderile au înregistrat venituri din contracte de construcții (12,1 mil. lei sau 0,6%) și venituri din locațiune/ arendă (67,5 mil. lei sau 3,2%).

Figura 2.1. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în trimestrul III al anului 2014

Majoritatea veniturilor din prestarea serviciilor (72,5% sau 1227,7 mil. lei) este constituită din veniturile obținute din prestarea serviciilor de transport și depozitare (vezi tabelul 2.3).

Tabelul 2.3

Structura veniturilor întreprinderilor de stat din prestarea serviciilor în trimestrul III al anului 2014

<i>Nr.</i>	<i>Componente</i>	<i>Valoarea (mil. lei)</i>	<i>Ponderea (%)</i>
1.	Agricultură, silvicultură și pescuit	11,7	0,7
2.	Industria prelucrătoare	2,3	0,14
3.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	75,9	4,5
4.	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	8,0	0,46
5.	Construcții	9,1	0,53
6.	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	1,2	0,07
7.	Transport și depozitare	1227,7	72,5
8.	Hoteluri și restaurante	6,6	0,4
9.	Informații și comunicații	232,4	13,7
10.	Tranzacții imobiliare	3,6	0,2
11.	Activități profesionale, științifice și tehnice	49,8	2,93

12.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	38,9	2,3
13.	Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	5,2	0,3
14.	Învățământ	8,4	0,5
15.	Sănătate și asistență socială	10,0	0,6
16.	Activități culturale și de agrement	2,2	0,13
17.	Alte activități de servicii	0,6	0,04
	TOTAL	1693,6	100

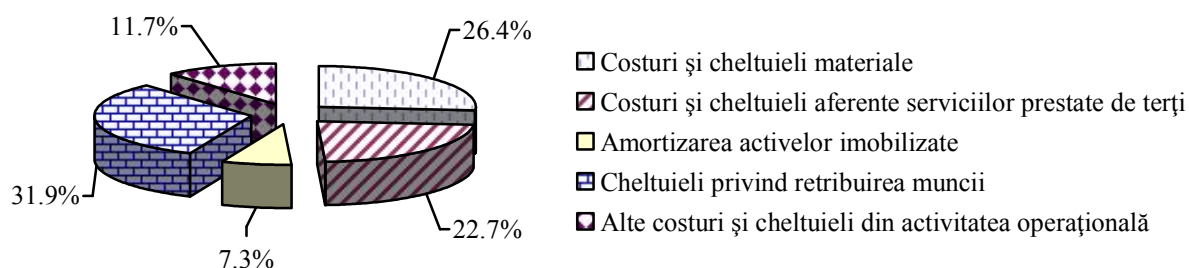
Ponderi esențiale s-au înregistrat și la veniturile obținute din prestarea serviciilor de informații și comunicații – 13,7% (sau 232,4 mil. lei), din serviciile de furnizare a energiei electrice și termice, gaze, apă caldă și aer condiționat – 4,5% (sau 75,9 mil. lei), precum și din activități profesionale, științifice și tehnice – 2,93% (sau 49,8 mil. lei).

De asemenea, ponderile minime în structura veniturilor din prestarea serviciilor au revenit veniturilor înregistrate din alte activități de servicii - 0,04% (sau 0,6 mil. lei) și veniturilor din prestarea serviciilor în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, întreținerii și reparării autovehiculelor și a motocicletelor - 0,07% (sau 1,2 mil. lei).

La situația din 30 septembrie 2014, întreprinderile de stat aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 9 luni ale anului 2014 în mărime totală de 5225,7 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, valoarea costurilor și cheltuielilor înregistrate a constituit 5182,7 mil. lei și este cu 532,3 mil. lei mai mare comparativ cu 9 luni ale anului precedent.

Pe lângă acestea, conform datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, pe parcursul trimestrului III al anului gestionar, întreprinderile de stat au suportat costuri și cheltuieli în cuantum de 2028,9 mil. lei. Conform bazei comparabile, în perioada trimestrului III al anului curent, întreprinderile au suportat costuri și cheltuieli în mărime de 2013,6 mil. lei, cu 306,3 mil. lei mai mari față de valoarea înregistrată în perioada analogică a anului precedent.

Analizând structura costurilor și cheltuielilor înregistrate în trimestrul III al anului 2014, se constată că, ponderea majoritară (31,9% sau 646,5 mil. lei) a revenit cheltuielilor privind retribuirea muncii, dintre care contribuțiile privind asigurările sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală au constituit 135,7 mil. lei (vezi figura 2.2.).

Figura 2.2. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat în trimestrul III al anului 2014

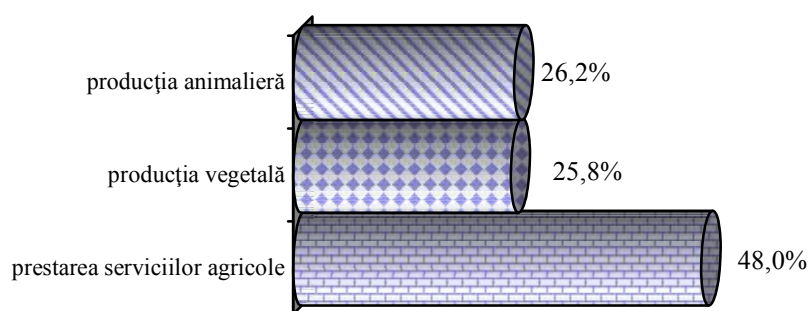
Alte costuri și cheltuieli considerabile (26,4% sau 535,5 mil. lei) au fost efectuate pentru procurarea materialelor. Din valoarea totală a acestora, pentru materiile prime, materialele, semifabricatele cumpărate și piesele de schimb s-au cheltuit 168,6 mil. lei, iar pentru combustibil – 317,0 mil. lei.

Concomitent, pe parcursul trimestrului III al anului curent au fost înregistrate costuri și cheltuieli aferente serviciilor prestate de terți în sumă totală de 461,8 mil. lei (sau 22,7%). Din quantumul acestora, costurile și cheltuielile pentru serviciile de transport prestate de terți au constituit 10,2 mil. lei, cele de comunicații – 6,7 mil. lei, iar costurile și cheltuielile pentru prelucrarea materiei prime proprii – 2,3 mil. lei.

De asemenea, amortizarea activelor imobilizate a înregistrat 147,9 mil. lei (sau 7,3% din total costuri și cheltuieli), iar alte costuri și cheltuieli din activitatea operațională – 237,2 mil. lei (sau 11,7%).

Cuquantumul altor costuri și cheltuieli din activitatea operațională a inclus costuri și cheltuieli aferente locațiunii (arendei) în mărime de 102,1 mil. lei și costuri și cheltuieli privind dobânzile pentru credite bancare și împrumuturi – 19,7 mil. lei.

Totodată, se menționează că, din valoarea totală a costurilor și cheltuielilor suportate de către întreprinderi în perioada trimestrului III al anului gestionar, costurile și cheltuielile aferente activității agricole constituie 22,9 mil. lei. Majoritatea costurilor și cheltuielilor respective (48,0% sau 11,0 mil. lei) este reprezentată de costurile și cheltuielile din prestarea serviciilor agricole (vezi figura 2.3.).

Figura 2.3. Structura costurilor și cheltuielilor aferente activității agricole a întreprinderilor de stat în trimestrul III, 2014

Concomitent, costurile și cheltuielile aferente producției animale au constituit 26,2% (sau 6,0 mil. lei), iar cele privind producția vegetală – 25,8% (sau 5,9 mil. lei).

De asemenea, în perioada trimestrului III al anului 2014, întreprinderile de stat au înregistrat un cost de procurare al mărfurilor vândute în valoare totală de 29,1 mil. lei.

La situația din 30 septembrie 2014, întreprinderile de stat aveau înregistrate stocuri de mărfuri și materiale în quantum de 1281,2 mil. lei, acestea fiind cu 31,8 mil. lei mai mici comparativ cu începutul trimestrului III al anului de gestiune.

În structura stocurilor de mărfuri și materiale, ponderea majoritară (48,5% sau 621,2 mil. lei) a revenit materialelor, care comparativ cu începutul trimestrului III, 2014 s-au diminuat cu 45,4 mil. lei (vezi tabelul 2.4).

Stocuri considerabile (25,5% sau 327,3 mil. lei) s-au înregistrat la producția în curs de execuție, valoarea acesteia majorându-se cu 20,8 mil. lei sau cu 2,2 p.p. comparativ cu începutul trimestrului analizat.

Ponderi mai mici se atestă la stocurile de mărfuri (11,5% sau 147 mil. lei, cu 2,7 mil. lei mai mult față de începutul trimestrului III, 2014) și la stocurile produselor (9,7% sau 124,7 mil. lei, cu 12,6 mil. lei mai puțin comparativ cu începutul trimestrului analizat).

Tabelul 2.4

Aprecierea dinamicii și structurii stocurilor de mărfuri și materiale ale întreprinderilor de stat

Nr.	Componentele SMM	01.07.2014		30.09.2014		Abaterea, +/-	
		mil. lei	%	mil. lei	%	mil. lei	%
1.	Materiale	666,6	50,8	621,2	48,5	-45,4	-2,3
2.	Active biologice circulante	10,0	0,8	10,9	0,9	+0,9	+0,1
3.	Omvsd	48,3	3,7	50,1	3,9	+1,8	+0,2
4.	Producția în curs de execuție	306,5	23,3	327,3	25,5	+20,8	+2,2
5.	Produse	137,3	10,4	124,7	9,7	-12,6	-0,7
6.	Mărfuri	144,3	11,0	147,0	11,5	+2,7	+0,5
Stocuri de mărfuri și materiale - total		1313,0	100,0	1281,2	100,0	-31,8	X

Totodată, se evidențiază că, cele mai mici stocuri s-au înregistrat la obiectele de mică valoare și scurtă durată (3,9% sau 50,1 mil. lei) și la activele biologice circulante (0,9% sau 10,9 mil. lei), acestea majorându-se cu 1,8 mil. lei și respectiv, cu 0,9 mil. lei față de începutul trimestrului III al anului curent.

Suplimentar celor analizate anterior, în conformitate cu alineatul (5), art. 9 din Legea nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat”, Ministerul Finanțelor generalizează datele statistice cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18 octombrie 2007 „Cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat”, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

În acest context, conform informației privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale întreprinderilor de stat, la situația din 30 septembrie 2014, Î.S. „Moldresurse” a înregistrat împrumuturi externe soldul cărora a constituit 74,1 mil. lei.

Pe lângă acestea, în baza datelor privind fluxul și soldul împrumuturilor interne în sectorul public, întreprinderile de stat, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat la situația din 30 septembrie 2014, un sold al împrumuturilor în mărime totală de 675,3 mil. lei, dintre care 9,8 mil. lei constituie suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate (stoc de arierate), conform tabelului 2.5.

După cum se observă, cele mai mari împrumuturi s-au înregistrat la Î.S. Compania Aeriană „AIR Moldova” – 261,0 mil. lei și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 252,8 mil. lei.

Tabelul 2.5

**Informația privind fluxul și soldul împrumuturilor interne
ale întreprinderilor de stat, la situația din 30 septembrie 2014**

mil. lei

Nr.	Debitorul	Sold la 30.09.2014	Stoc de arierate
1.	Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier”	6,3	6,3
2.	Î.S. Compania Aeriană „AIR Moldova”	261,0	-
3.	Î.S. „Vamservinform”	12,0	-
4.	Î.S. Stațiunea Didactică Experimentală „Chetrosu”	1,2	1,2
5.	Î.S. pentru silvicultură „Nisporeni Silva”	0,4	0,04
6.	Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid”	0,3	0,1
7.	Î.S. Nodul Hidroenergetic „Costești”	5,3	-
8.	Î.S. Sanatoriul Preventoriu de Bază „Constructorul”	0,7	0,03
9.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	23,2	-
10.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	252,8	1,5
11.	Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate Mileștii Mici”	1,1	-
12.	Î.S. Editura „Universul”	9,7	0,3
13.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	83,0	-
14.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	17,8	0,3
15.	Î.S. „Bagos”	0,1	-
16.	Î.S. „Cartuș”	0,4	0,03
Total		675,3	9,8

Adițional, în baza informației privind datoriile întreprinderilor de stat beneficiare de credite recreditate din surse interne și externe acordate prin intermediul Ministerului Finanțelor, se enunță că, la situația din 30 septembrie 2014, Î.S. „Moldtranselectro” avea înregistrate datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne față de Ministerul Finanțelor, în mărime de 37,3 mil. lei și din surse externe și proiecte investiționale în cuantum de 1,7 mil. dolari SUA. Totodată, Î.S. „Moldelectrica” avea datorii privind împrumuturile recreditate din surse externe și proiecte investiționale în valoare de 17,0 mil. dolari SUA.

Concomitent, Î.S. „Moldtranselectro” are datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului în mărime de 0,86 mil. dolari SUA. Neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe, precum și cele acordate sub garanția statului devine obligațiune convențională de stat, fapt ce creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea acestor obligațiuni generează riscul financiar de stingere din contul surselor bugetului de stat.

III. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Efectuînd analiza economico-financiară a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare – societăți pe acțiuni) în baza datelor cumulative ale raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, se evidențiază că, la situația din 30 septembrie 2014, societățile pe acțiuni aveau înregistrate venituri aferente activității economico-financiare în 9 luni ale anului gestionar în sumă de 7016,8 mil. lei. În același timp, conform bazei comparabile, veniturile din vânzări obținute de entitățile economice în 9 luni ale anului 2014 s-au diminuat cu 395,8 mil. lei sau cu 5,3% față de 9 luni ale anului 2013 și constituie 7008,5 mil. lei.

Micșorarea respectivă a fost influențată de diminuarea veniturilor din vânzări la 14 societăți pe acțiuni în sumă totală de 788,0 mil. lei comparativ cu 9 luni ale anului precedent. Diminuarea veniturilor din vânzări, la societățile pe acțiuni vizate, față de perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoare adăugată încasată în bugetul de stat cu circa 157,6 mil. lei, fapt ce prezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Astfel, în tabelul 3.1 sunt evidențiate societățile pe acțiuni, care în 9 luni ale anului 2014, au înregistrat cele mai considerabile diminuări ale veniturilor din vânzări.

Tabelul 3.1

Societățile pe acțiuni cu cele mai mari diminuări ale veniturilor din vânzări, în 9 luni ale anului 2014

mil. lei

Nr.	Denumirea agentului economic	Diminuarea față de 9 luni, 2013
1.	S.A. „EnergoCom”	434,1
2.	S.A. „Tutun-CTC”	102,0
3.	S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare Nr. 2”	87,1
4.	S.A. „Moldtelecom”	47,8
5.	S.A. „CET-Nord”	32,6
6.	S.A. „Drumuri Bălți”	25,0
7.	S.A. „Barza Albă”	14,5
8.	S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare Nr. 1”	11,9
9.	S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova”	11,1

Respectiv, se denotă că, cea mai mare diminuare a veniturilor din vânzări a fost înregistrată de către S.A. „EnergoCom” (434,1 mil. lei), S.A. „Tutun-CTC” (102,0 mil. lei), S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare Nr. 2” (87,1 mil. lei), S.A. „Moldtelecom” (47,8 mil. lei), S.A. „CET-Nord” (32,6 mil. lei) și S.A. „Drumuri Bălți” (25,0 mil. lei). O micșorare de 14,5 mil. lei, 11,9 mil. lei și 11,1 mil. lei a valorii veniturilor din vânzări comparativ cu 9 luni ale anului precedent s-a înregistrat de către S.A. „Barza Albă”, S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare Nr. 1” și, respectiv S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova”.

Cu toate acestea, evidențiem că, conform bazei comparabile, 21 societăți pe acțiuni sau 60,0% din societățile supuse analizei, au înregistrat în 9 luni ale anului 2014 majorări ale veniturilor din vânzări în sumă de 392,2 mil. lei. Dintre entitățile ce au obținut majorări ale veniturilor din vânzări mai mari de 10 milioane lei față de perioada corespunzătoare a anului precedent, remarcăm: S.A. „Metalferos” – 223,9 mil. lei, S.A. „RED Nord” – 45,3 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni” – 21,5 mil. lei, S.A. „Franzeluța” – 20,1 mil. lei, S.A. „Drumuri Soroca” – 16,4 mil. lei, S.A. „SanfarmPrim” – 12,6 mil. lei și S.A. „RED Nord-Vest” – 10,7 mil. lei.

Subliniem că, nu poate fi estimată evoluția veniturilor din vânzări ale S.A. „Gara Nord” și S.A. „Hotelul Chișinău” întrucât, societățile respective nu au fost supuse monitorizării financiare în perioada corespunzătoare a anului precedent (9 luni, 2013).

Efectuînd, în continuare analiza structurii veniturilor din vânzări pe ramuri ale economiei naționale, menționăm că, ponderea majoritară, de 60,7% în 9 luni ale anului 2014, este deținută de către veniturile societăților pe acțiuni din gestiunea Ministerului Economiei. Totodată, 22,7% din totalul veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni se atribuie veniturilor societăților din gestiunea Agenției Proprietății Publice (în special S.A. „Moldtelecom”), 10,02% - veniturilor societăților din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, iar 5,1% - veniturilor entităților din gestiunea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

Tabelul 3.2

***Veniturile din vânzări ale societăților pe acțiuni în 9 luni, 2014
grupate pe autorități ale administrației publice centrale***

Nr.	Fondator	Valoarea veniturilor din vânzări (mil. lei)	Ponderea (%)
1.	Ministerul Economiei	4261,7	60,7
2.	Agenția Proprietății Publice	1590,6	22,7
3.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	704,8	10,02
4.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	358,5	5,1
5.	Ministerul Sănătății	95,9	1,4
6.	Ministerul Culturii	3,5	0,05
7.	Agenția „Apele Moldovei”	1,8	0,03
Total		7016,8	100

Totodată, în conformitate cu datele tabelului 3.2, se observă că, cele mai mici ponderi din totalul veniturilor din vânzări obținute de către societățile pe acțiuni sunt deținute de veniturile S.A. „SanfarmPrim” din gestiunea Ministerului Sănătății – 1,4%, de S.A. „Moldova-Film” din gestiunea Ministerului Culturii – 0,05%, precum și de S.A. „Aqua-Prut” din gestiunea Agenției „Apele Moldovei” – 0,03 la sută.

De asemenea, potrivit raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” pentru trimestrul III al anului 2014, s-a constatat că, agenții economici au obținut în perioada vizată, venituri totale în

sumă de 2202,1 mil. lei, inclusiv: 2173,6 mil. lei – venituri din vânzări și 28,5 mil. lei – alte venituri din activitatea operațională.

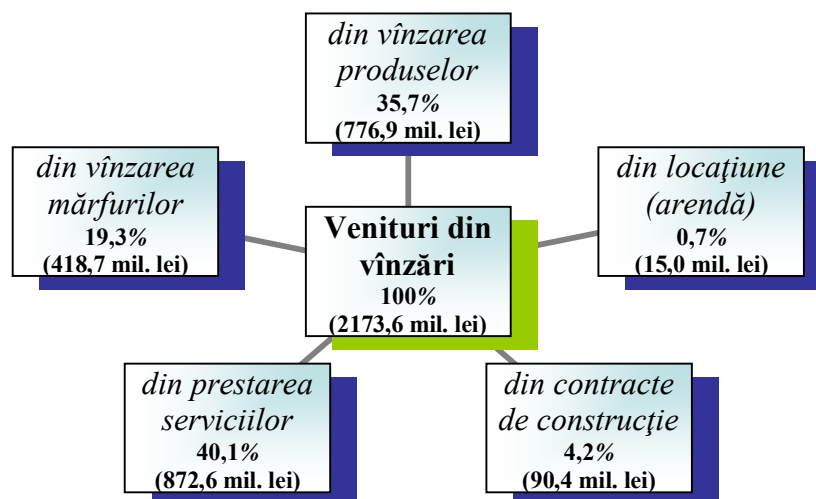
Totodată, potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări s-a diminuat cu 75,4 mil. lei comparativ cu trimestrul III al anului 2013, constituind 2169,2 mil. lei.

Menționăm că, în conformitate cu datele figurei nr. 3.1, în trimestrul III al anului 2014, ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni este deținută de veniturile din prestarea serviciilor – 40,1% (sau 872,6 mil. lei).

Concomitent, veniturile din vânzarea produselor dețin cota de 35,7% (sau 776,9 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor, 568,5 mil. lei (sau 65,2%) reprezintă veniturile din serviciile prestate întreprinderilor și 304,1 mil. lei (sau 34,8%) – veniturile din serviciile prestate populației.

Veniturile din vânzarea mărfurilor alcătuiesc 418,7 mil. lei sau 19,3% din totalul veniturilor din vânzări. Totodată, din valoarea totală a veniturilor respective, 263,4 mil. lei (sau 62,9%) s-au încasat din vânzarea mărfurilor cu ridicata, iar 155,3 mil. lei (sau 37,1%) – din vânzarea mărfurilor cu amănuntul.

Suplimentar celor expuse anterior, menționăm că veniturile din contractele de construcții alcătuiesc 90,4 mil. lei sau 4,2% în totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din locațiune (arendă) – 15,0 mil. lei sau 0,7 la sută.

Figura 3.1. Structura veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2014

Potrivit datelor prezentate în tabelul 3.3, se constată că, în structura veniturilor din prestarea serviciilor predomină veniturile din prestarea serviciilor de informații și comunicații – 60,7 la sută. O pondere majoritară este deținută, de asemenea, de veniturile din prestarea serviciilor de furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 28,3% sau 247,0 mil. lei.

Concomitent, ponderile minoritare sunt deținute de veniturile din activități de servicii administrative și activități de servicii suport, precum și alte activități de servicii – 0,02% (sau 0,2 mil. lei), veniturile din tranzacțiile imobiliare – 0,1% (sau 1,3 mil. lei) și veniturile din activități culturale și de agrement – 0,3% (sau 2,7 mil. lei).

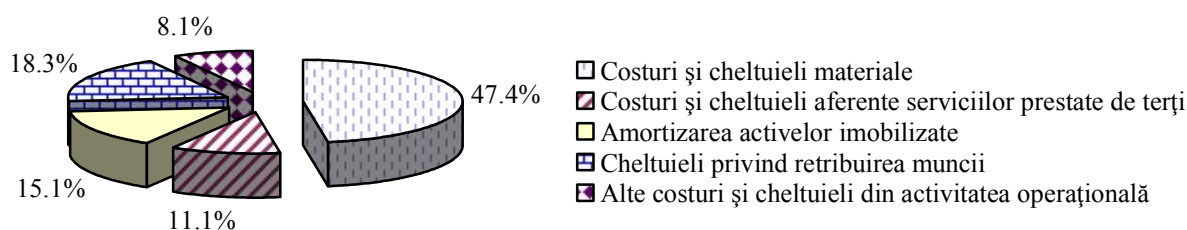
**Structura veniturilor din prestarea serviciilor ale societăților pe acțiuni,
în trimestrul III al anului 2014**

Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)
1.	Industria prelucrătoare	6,6	0,8
2.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	247,0	28,3
3.	Construcții	61,2	7,0
4.	Transport și depozitare	7,3	0,84
5.	Hoteluri și restaurante	10,8	1,24
6.	Informații și comunicații	529,5	60,7
7.	Tranzacții imobiliare	1,3	0,1
8.	Activități profesionale, științifice și tehnice	6,0	0,7
9.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, precum și alte activități de servicii	0,2	0,02
10.	Activități culturale și de agrement	2,7	0,3
TOTAL		872,6	100

Analizînd datele cumulative ale raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, se evidențiază că, la situația din 30 septembrie 2014, costurile și cheltuielile totale suportate de entitățile economice în 9 luni ale anului 2014 constituie 5886,6 mil. lei. Conform bazei comparabile, costurile și cheltuielile societăților pe acțiuni s-au majorat cu 309,8 mil. lei sau cu 5,6% față de 9 luni ale anului 2013 și constituie 5878,8 mil. lei.

Totodată, pentru trimestrul III al anului 2014, conform datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, societățile pe acțiuni au înregistrat costuri și cheltuieli în valoare totală de 1844,4 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, valoarea costurilor și cheltuielilor în trimestrul III al anului 2014 este cu 186,1 mil. lei (sau 11,3%) mai mare față de valoarea înregistrată în trimestrul III al anului precedent și constituie 1840,6 mil. lei.

Din totalul costurilor și cheltuielilor entităților economice în trimestrul III al anului de gestiune, 47,4% (sau 873,9 mil. lei) revine costurilor și cheltuielilor materiale, 18,3% (sau 337,8 mil. lei) - cheltuielilor privind retribuirea muncii care includ și contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, 15,1% (sau 278,4 mil. lei) - amortizării activelor imobilizate, 11,1% (sau 204,9 mil. lei) - costurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți și 8,1% (sau 149,4 mil. lei) - altor costuri și cheltuieli din activitatea operațională (figura 3.2).

**Figura 3.2. Structura costurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni,
în trimestrul III al anului 2014**

În componența costurilor și cheltuielilor materiale totale, ponderea cheltuielilor privind materiile prime, materialele de bază și semifabricatele cumpărate, piesele de schimb utilizate constituie 78,8% (sau 688,3 mil. lei), ponderea combustibilului – 16,0% (sau 139,5 mil. lei) etc.

În componența costurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, ponderea cheltuielilor privind serviciile de transport alcătuiește 12,1% (sau 24,8 mil. lei), serviciile de comunicații – 4,8% (sau 9,8 mil. lei) etc.

De asemenea, în componența altor costuri și cheltuieli din activitatea operațională, cheltuielile privind locațiunea (arenda) alcătuiesc 5,4% (sau 8,0 mil. lei), privind dobânzile pentru credite bancare și împrumuturi – 7,8% (sau 11,7 mil. lei) etc.

Totodată, este de menționat că pentru mărfurile vândute în trimestrul III al anului 2014, societățile pe acțiuni au suportat un cost de procurare al acestora în mărime de 278,1 mil. lei.

La situația din 30 septembrie 2014, societățile pe acțiuni au înregistrat stocuri de mărfuri și materiale în sumă de 1214,2 mil. lei, cu 5,6 mil. lei sau 0,5% mai puțin față de începutul trimestrului de gestiune (tabelul 3.4).

La această micșorare a contribuit diminuarea semnificativă a stocurilor de mărfuri cu 32,7 mil. lei sau cu 29,8%, precum și micșorarea stocurilor producției în curs de execuție cu 1,2 mil. lei sau cu 0,4 la sută.

În același timp, stocurile de materiale s-au majorat în trimestrul de gestiune cu 15,1 mil. lei sau cu 2,8%, stocurile de produse – cu 11,9 mil. lei sau cu 4,2%, iar stocurile obiectelor de mică valoare și scurtă durată – cu 1,3 mil. lei sau cu 8,6 la sută. Valoarea stocurilor activelor biologice circulante nu a influențat asupra majorării stocurilor totale ale societăților pe acțiuni, rămânând la nivelul stocurilor existente la situația din 01 iulie 2014 – 3,7 mii lei.

Tabelul 3.4

Aprecierea dinamicii și structurii stocurilor de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2014

Nr.	Componentele SMM	01.07.2014		30.09.2014		Abaterea, +/-	
		mil. lei	%	mil. lei	%	mil. lei	p.p.
1.	Materiale	541,5	44,4	556,6	45,8	+15,1	+1,4
2.	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	15,1	1,2	16,4	1,3	+1,3	+0,1
3.	Producția în curs de execuție	267,0	21,9	265,8	21,9	-1,2	-
4.	Produse	286,3	23,5	298,2	24,6	+11,9	+1,1
5.	Mărfuri	109,9	9,0	77,2	6,4	-32,7	-2,6
Stocuri de mărfuri și materiale – total		1219,8	100	1214,2	100	-5,6	x

După cum poate fi observat din datele tabelului 3.4, modificări considerabile în structura stocurilor de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2014, nu au fost înregistrate. Astfel, se menționează că, la data de 30 septembrie al anului curent, 45,8% din stocurile totale sunt constituite din materiale. Totodată, o pondere majoritară este deținută de stocurile de produse – 24,6% și producția în curs de execuție – 21,9 la sută. Cotele minoritare sunt deținute de stocurile de mărfuri – 6,4%, precum și de stocurile obiectelor de mică valoare și scurtă durată – 1,3 la sută.

De asemenea, se menționează faptul că, ponderea cea mai mică în structura stocurilor de mărfuri și materiale ale societăților pe acțiuni este deținută de activele biologice circulante – 0,0003%, situație similară și la începutul trimestrului de gestiune.

Suplimentar aspectelor economice analizate anterior, enunțăm că, în conformitate cu art. 9, alineat (5) din Legea nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat”, Ministerul Finanțelor generalizează datele statistice cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18 octombrie 2007 „Cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat”, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Respectiv, se menționează că, potrivit datelor privind fluxul și stocul împrumuturilor interne, societățile pe acțiuni monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare au înregistrat la situația din 30 septembrie 2014, un stoc al împrumuturilor interne în sumă de 983,4 mil. lei, dintre care 9,3 mil. lei constituie stocul de arierate, ce reprezintă suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate (tabelul 3.5).

Tabelul 3.5

***Informația privind fluxul și stocul împrumuturilor interne la situația din
30 septembrie 2014, ale societăților pe acțiuni***

mil. lei

Nr.	Debitorul	Stoc la 30.09.2014	Stoc de arierate
1.	S.A. „Răut”	3,5	-
2.	S.A. „Uzina de Tractoare „Tracom”	4,5	-
3.	S.A. „Moldexpo”	0,9	-
4.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	234,2	9,1
5.	S.A. „Aqua-Prut”	0,6	-
6.	S.A. „Tutun-CTC”	27,1	-
7.	S.A. „Barza Albă”	4,1	-
8.	S.A. „Franzeluța”	73,9	-
9.	S.A. „Moldtelecom”	609,5	-
10.	S.A. „Moldova-Film”	0,7	-
11.	S.A. „Sanfarm Prim”	18,9	-
12.	S.A. „Floare-Carpet”	5,5	0,2
Total		983,4	9,3

De asemenea, potrivit informațiilor privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale societăților pe acțiuni, la situația din 30 septembrie 2014, S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova” înregistrează un sold al împrumuturilor externe în sumă de 8,9 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” – 131,1 mil. lei.

Concomitent, comunicăm că, la situația din 30 septembrie 2014, față de Ministerul Finanțelor, S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare Nr.2” dispune de datorii pe împrumuturi recreditate din surse externe în mărime de 0,27 mil. dolari SUA.

IV. Conexiunile cu sistemul bugetar

În baza datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, se enunță că, la situația din 30 septembrie 2014, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni aveau înregistrate datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național în mărime totală de 183,6 mil. lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat – 141,2 mil. lei și datorii ale societăților pe acțiuni – 42,4 mil. lei.

Din valoarea totală a datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile privind plățile de bază au constituit 81,3 mil. lei, datoriile aferente penalităților – 55,6 mil. lei, iar datoriile privind amenzile – 4,3 mil. lei (vezi tabelul 4.1).

Tabelul 4.1

**Sinteza datoriilor întreprinderilor de stat față
de bugetul public național la situația din 30 septembrie 2014**

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	34,7	18,1	3,8	56,6
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	15,8	6,2	0,0	22,0
Bugetul asigurărilor sociale de stat	27,2	27,8	0,1	55,1
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală	3,6	3,5	0,4	7,5
TOTAL	81,3	55,6	4,3	141,2

După cum se observă, cele mai mari datorii aferente impozitelor și taxelor (56,6 mil. lei) au fost înregistrate față de bugetul de stat, din valoarea acestora, 34,7 mil. lei reprezentând datorii aferente plăților de bază.

Totodată, valoarea de 27,2 mil. lei a datoriilor aferente plăților de bază față de bugetul asigurărilor sociale de stat includ și datorii a căror termen de achitare nu a parvenit.

În partea ce ține de societățile pe acțiuni, menționăm că, din valoarea totală de 42,4 mil. lei, datoriile aferente plăților de bază au constituit 39,1 mil. lei, privind penalitățile – 3,0 mil. lei, iar privind amenzile – 0,3 mil. lei (tabelul 4.2).

Tabelul 4.2

**Sinteza datoriilor fiscale ale societăților pe acțiuni față
de bugetul public național, la situația din 30 septembrie 2014**

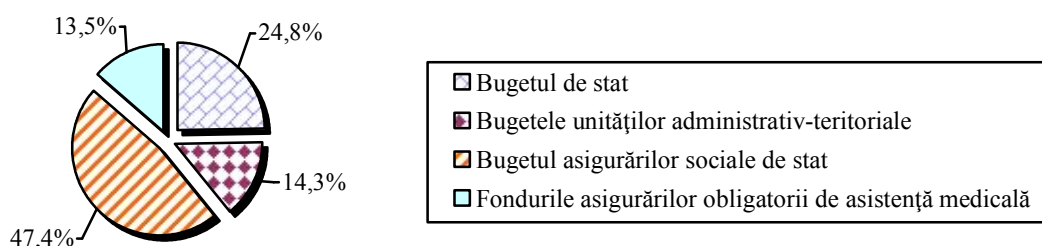
mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	37,3	0,7	0,3	38,3
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	0,7	0,5	0,0	1,2
Bugetul asigurărilor sociale de stat	0,9	1,5	0,0	2,4
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală	0,2	0,3	0,0	0,5
TOTAL	39,1	3,0	0,3	42,4

Datoriile societăților pe acțiuni față de bugetul asigurărilor sociale de stat constituie 2,4 mil. lei, dintre care plăți de bază – 0,9 mil. lei, care includ și plăți a căror termen de achitare nu a parvenit.

De asemenea, conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, în 9 luni ale anului curent, entitățile au efectuat achitări la bugetul public național în cuantum total de 1783,1 mil. lei, acestea cuprinzând achitări efectuate de întreprinderile de stat – 837,5 mil. lei și achitări efectuate de către societățile pe acțiuni – 945,6 mil. lei.

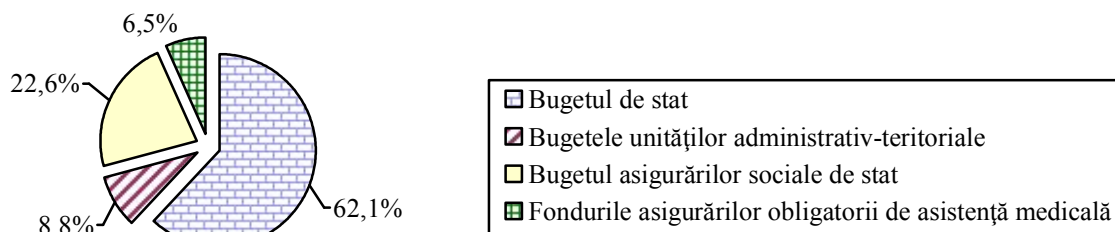
Cele mai mari achitări ale întreprinderilor de stat au fost efectuate în bugetul asigurărilor sociale de stat – 396,9 mil. lei (47,4%).

Figura 4.1. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, pentru 9 luni ale anului 2014

Totodată, în bugetul de stat s-au achitat impozite și taxe în mărime de 207,5 mil. lei (24,8%); în bugetele unităților administrativ-teritoriale – 119,7 mil. lei (14,3%); iar în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 113,4 mil. lei (13,5%).

Cu privire la achitățile societăților pe acțiuni în bugetul public național, acestea au transferat către bugetul de stat 587,0 mil. lei; către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 82,8 mil. lei; către bugetul asigurărilor sociale de stat – 213,9 mil. lei și către fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 61,9 mil. lei.

Figura 4.2. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile pe acțiuni, pentru 9 luni ale anului 2014

Totodată, conform legislației în vigoare, entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite.

Prin urmare, pentru 9 luni ale anului 2014, întreprinderile de stat au beneficiat de înlesniri și facilități fiscale la plata unor impozite și taxe în mărime de 36,078 mil. lei, inclusiv:

- 35,071 mil. lei pentru impozitul bunurilor imobiliare, în conformitate cu prevederile art. 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr. 1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,7 mil. lei – taxa pentru apă, în conformitate cu prevederile art. 306 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005;

- 0,3 mil. lei – taxa pentru extragerea mineralelor utile, în conformitate cu prevederile art. 319 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005;

- 0,006 mil. lei – taxa pentru eliberarea lemnului pe picior, în conformitate cu prevederile art. 334 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005;

- 0,001 mil. lei – taxa locală, în conformitate cu prevederile art. 295, 296 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VII al Codului Fiscal nr. 94 -XV din 1 aprilie 2004.

Suma înlesnirilor și facilităților fiscale acordate societăților pe acțiuni la principalele tipuri de impozite constituie 0,301 mil. lei, inclusiv:

- 0,3 mil. lei – impozitul pe bunuri imobiliare, în conformitate cu prevederile art. 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr. 1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,001 mil. lei – taxa pentru apă, în conformitate cu prevederile art. 306 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr. 68 -XVI din 5 mai 2005.

Pe lângă acestea, în temeiul prevederilor art. 96, 103 și 104 al Codului Fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, în 9 luni ale anului curent, entitățile au efectuat livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și de livrări la cota „0” a TVA.

Astfel, livrările de mărfuri, servicii la cota redusă a TVA efectuate de întreprinderile de stat au înregistrat valoarea de 51,6 mil. lei. Cele mai considerabile livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA au fost înregistrate la întreprinderile din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 42,4 mil. lei și la cele din gestiunea Agenției „Moldsilva” – 4,7 mil. lei.

Valoarea livrărilor de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA, acordate societăților pe acțiuni a înregistrat 381,9 mil. lei, dintre care cele mai considerabile fiind înregistrate de societățile din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 313,4 mil. lei și societățile pe acțiuni din gestiunea Ministerului Sănătății – 66,5 mil. lei.

Totodată, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii scutite de TVA ale întreprinderilor de stat constituie 519,7 mil. lei, cele mai semnificative înregistrându-se la întreprinderile din gestiunea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor – 236,1 mil. lei și Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 72,3 mil. lei.

Referitor la societățile pe acțiuni, enunțăm că, acestea au înregistrat, pentru 9 luni ale anului 2014, livrări de mărfuri și servicii scutite de TVA în sumă de 1274,5 mil. lei, dintre care cele mai considerabile livrări scutite de TVA fiind înregistrate de societățile pe acțiuni din gestiunea Ministerului Economiei – 1264,5 mil. lei.

În partea ce ține de livrările la cota „0” a TVA, se enunță că, valoarea acestora, pentru 9 luni ale anului 2014 constituie 2717,8 mil. lei, cuantumurile cele mai mari fiind înregistrate la întreprinderile de stat din gestiunea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 2440,4 mil. lei și întreprinderile din gestiunea Ministerului Economiei – 196,1 mil. lei (în special Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 190,7 mil. lei).

În aceeași perioadă a anului curent, societățile pe acțiuni au beneficiat de livrări la cota „0” a TVA în sumă totală de 1880,2 mil. lei, dintre care cele mai semnificative fiind înregistrate de societățile pe acțiuni din gestiunea Ministerului Economiei – 1748,5 mil. lei și societățile din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 108,3 mil. lei.

Pe lângă acestea, conform prevederilor art. 180 al Codului Fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, la situația din 30 septembrie 2014, agenții economici aveau înregistrate prolongări și înghețări a achitării plăților la bugetul public național.

Astfel, întru ameliorarea situației economico-financiare, la 5 întreprinderi de stat și 4 societăți pe acțiuni a fost modificat termenul de stingere a obligației fiscale, prin amânarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale în baza contractelor încheiate între organele fiscale și contribuabili, și aprobarea acestora de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Valoarea contractelor de eşalonare a stingerii obligațiilor fiscale a întreprinderilor de stat a constituit 2479,2 mil. lei, dintre care valoarea de 1745,7 mii lei urmează a fi achitată până la finele anului 2014, iar 733,5 mii lei - în anul 2015.

Din numărul total al întreprinderilor de stat, cu Î.S. „Cantina Cancelariei de Stat” a fost reziliat contractul în valoare de 107,6 mii lei, iar Î.S. „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare” a achitat integral suma de 249,9 mii lei.

De asemenea, Î.S. „Stațiunea tehnologică pentru Irigare Cahul”, din valoarea de 270,0 mii lei ce urmează a fi achitată pe parcursul anului 2014, a achitat 202,5 mii lei, până la finele anului 2014 urmînd a fi achitată suma de 67,5 mii lei, iar Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” pentru perioada anului 2014 a achitat 730,0 mii lei, până la finele anului 2014 urmînd a fi achitată suma de 150,0 mil. lei și în anul 2015 - 733,5 mii lei. Totodată, la 04 septembrie 2014, Î.S. „Complexul „Casa Presei” a încheiat contract de eşalonare a stingerii obligației fiscale, valoarea căruia constituie 238,2 mii lei, cuantum ce urmează a fi achitat până la finele anului curent.

Cu referire la contractele de eşalonare a stingerii obligaţiunilor fiscale încheiate de societăţile pe acţiuni, se enunţă că, valoarea acestora constituie 713,18 mii lei, sumă ce urmează a fi achitată până la finele anului 2014.

Astfel, la situaţia din 30 septembrie 2014, S.A. „Hotelul Chişinău” şi S.A. „Drumuri Cimişlia” aveau achitate integral cuantumurile de 23,78 mii lei şi respectiv 72,5 mii lei, iar S.A. „Moldova-Film” şi S.A. „Drumuri Ialoveni” aveau efectuate achitări în mărime de 80,92 mii lei şi respectiv – 472,8 mii lei, până la finele anului gestionar urmînd a fi achitate sumele de 34,68 mii lei şi respectiv 28,5 mii lei.

V. Circulaţia proprietăţii statului

În conformitate cu prevederile Legii privind administrarea şi deetatzarea proprietăţii publice nr. 121-XVI din 4 mai 2007 şi Hotărîrii Guvernului nr. 945 din 20 august 2007 cu privire la măsurile de realizare a Legii privind administrarea şi deetatzarea proprietăţii publice nr. 121-XVI din 4 mai 2007, în perioada 01 iulie 2014 – 30 septembrie 2014 au fost efectuate tranzacţii cu acţiunile statului.

Astfel, la licitaţiile cu strigare la Bursa de Valori au fost vîndute valori mobiliare - proprietate publică a unei societăţi pe acţiuni cu cotă majoritară de stat S.A. „Apromaş” la preţul de 1,99 mil. lei şi la 4 societăţi pe acţiuni cu cotă mai mică de 50% (S.A. „Cereale Cahul”, S.A. „Fabindlapte”, S.A. „Sudor” şi S.A. „Carmez”) la preţul total de 2,2 mil. lei.

Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea şi desfăşurarea concursurilor comerciale şi investiţionale de privatizare a proprietăţii publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 919 din 30 iulie 2008, în perioada 01 iulie 2014 – 30 septembrie 2014, au fost comercializate 3 întreprinderi de stat: Î.S. „Centrul de reproducerea a păsărilor Brînzenii Noi” la valoarea de 3,2 mil. lei, Î.S. „Centrul de instruire şi producţie” – 9,1 mil. lei şi Î.S. „Servicii transport auto” – 0,6 mil. lei şi o societate comercială: S.A „Eliri” la preţul de 8,1 mil. lei.

Pe lîngă acestea, se menţionează că, la data de 03 iulie 2014 a fost adoptată Legea nr.114 cu privire la Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, astfel conform art. 6 al Legii menţionate, Agenţia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală - AGEPI este o instituţie publică aflată în subordinea Guvernului Republicii Moldova.

Suplimentar, în perioada iulie - septembrie a anului 2014, conform planului de activitate, Inspecţia Financiară a efectuat inspectări financiare complexe şi tematice a întreprinderilor de stat şi societăţilor pe acţiuni, în cadrul cărora au fost depistate unele neajunsuri şi încălcări ale legislaţiei în vigoare din domeniul financiar-contabil.

De asemenea, în trimestrul III al anului 2014, Curtea de Conturi a efectuat evaluarea administrării fondurilor financiare şi patrimoniale ale întreprinderii Î.S. „Fiscservinform”, informaţia aferentă fiind expusă în Hotărîrea Curţii de Conturi nr.45 din 24 iulie 2014 „Cu privire la Raportul auditului conformităţii privind utilizarea mijloacelor publice şi gestionarea patrimoniului public de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat şi unele inspectorate fiscale de stat teritoriale pe anul 2013”.

VI. Concluzii

În urma efectuării monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni în vederea consolidării disciplinei financiare și sporire a eficienței utilizării patrimoniului public, s-a constatat că, potrivit bazei comparabile, per ansamblu, valoarea veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, înregistrate în 9 luni ale anului 2014, s-a majorat cu 582,4 mil. lei față de 9 luni ale anului 2013, inclusiv în trimestrul III al anului curent, veniturile din vânzări s-au majorat cu 256,2 mil. lei față de trimestrul III al anului 2013.

Deopotrivă, societățile pe acțiuni, potrivit bazei comparabile, înregistrează în 9 luni ale anului gestionar o diminuare a veniturilor din vânzări cu 395,8 mil. lei, inclusiv în trimestrul III a anului 2014 veniturile din vânzări ale societăților pe acțiuni s-au diminuat cu 75,4 mil. lei comparativ cu trimestrul III, 2013.

Totodată, 62 întreprinderi de stat și 14 societăți pe acțiuni din totalul entităților economice monitorizate, au înregistrat, în 9 luni ale anului curent, diminuări ale veniturilor din vânzări în mărime de 344,1 mil. lei și respectiv 788,0 mil. lei, ceea ce atrage micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat și prezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Cu referire la costurile și cheltuielile suportate de entități în 9 luni ale anului 2014 se enunță că, potrivit bazei comparabile, întreprinderile de stat au înregistrat cu 532,3 mil. lei mai multe costuri și cheltuieli față de 9 luni ale anului precedent, inclusiv pe trimestrul III al anului 2014 au fost suportate de către întreprinderile de stat cu 306,3 mil. lei mai multe costuri și cheltuieli față de trimestrul III, 2013.

În același timp, quantumul costurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni în 9 luni ale anului 2014 s-a majorat, în conformitate cu baza comparabilă, cu 309,8 mil. lei față de 9 luni ale anului precedent, inclusiv în trimestrul III al anului 2014 a fost înregistrată o majorare a cheltuielilor suportate de către societățile pe acțiuni cu 186,1 mil. lei față de trimestrul III, 2013.

Adițional, valoarea stocurilor de mărfuri și materiale înregistrate de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni, la situația din 30 septembrie 2014 s-a diminuat cu 31,8 mil. lei și respectiv cu 5,6 mil. lei față de situația din 01 iulie 2014.

Pe lângă acestea, la situația din 30 septembrie 2014, întreprinderile de stat aveau înregistrate datorii față de bugetul public național în sumă de 141,2 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – 42,4 mil. lei. În același timp, în 9 luni ale anului curent, întreprinderile de stat au efectuat achitări în bugetul public național în mărime de 837,5 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – 945,6 mil. lei.

Urmare a monitorizărilor financiare efectuate, au fost înaintate către fondatorii/acționarii ce reprezintă statul în cadrul entităților economice analizate, note analitice privind activitatea economico-financiară a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni. Rezultatele monitorizărilor efectuate vor servi ulterior, drept temei de luare a deciziilor cu privire la potențialele achiziții de bunuri și servicii, extinderii spectrului de servicii prestate în vederea eficientizării activității, deciziilor privind gestiunea patrimoniului de stat în entitățile vizate, dar și în procesul de organizare și desfășurare a procesului de etatizării bunurilor proprietății publice.

VI. Sistemul de control financiar public intern

Pe parcursul anului 2014 prioritățile și obiectivele de bază în domeniul controlului financiar public intern (în continuare CFPI) au fost direcționate spre elaborarea cadrului normativ secundar pentru aplicarea Legii privind controlul financiar public intern și Programului de dezvoltare a CFPI, precum și consolidarea capacităților auditorilor interni și managerilor entităților publice prin instruire și suport la locul de muncă.

Este necesar de menționat, că activitățile în domeniul CFPI au fost susținute prin intermediul Acordului de colaborare dintre Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Olandei.

Astfel, a fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului – cadru de organizare și funcționare a subdiviziunii economie și finanțe, scopul căruia constă în sporirea rolului subdiviziunilor economie și finanțe în sistemul de management al finanțelor publice în domeniul atribuțiilor de bază și control managerial, prin oferirea unui model de organizare și funcționare armonizată a acestora.

Totodată, a fost elaborat și aprobat un nou Cod etic al auditorului intern și Regulamentul-model de funcționare a unității de audit intern, au fost efectuate modificări și completări la Regulamentul privind certificarea auditorilor interni din sectorul public și Regulamentul privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare, precum și a fost elaborat și aprobat Programul de dezvoltare profesională continuă a auditorilor interni din sectorul public.

De asemenea, activitățile în domeniul CFPI s-au focusat spre fortificarea capacităților celor 61 unități de audit intern din sectorul public și armonizării activității acestora cu Standardele naționale de audit intern, și anume:

- au fost realizate 2 misiuni mixte de audit intern cu scopul consolidării capacităților practice de realizare a activității de audit intern și schimbului de experiență. Misiunile pilot au avut loc în cadrul Ministerului Finanțelor, cu participarea a 6 subdiviziuni de audit intern din sectorul public, și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cu participarea a 5 subdiviziuni de audit intern din sectorul public;

- a fost acordat suport la locul de muncă Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor întru dezvoltarea sistemului de management financiar și control (în continuare MFC) prin instruire în organizarea implementării sistemului de MFC, autoevaluării mediului de control, descrierii proceselor, precum și identificarea, evaluarea și elaborarea registrului riscurilor;

- a fost organizată Conferința națională destinată auditorilor interni cu genericul „Răspunderea conducerii pentru buna guvernare” (durata – 6 ore), în cadrul căreia au participat 113 auditori interni din sectorul public și manageri ai entităților publice;

- au fost organizate în domeniul auditului intern 7 seminare de instruire (durata totală - 154 ore), la care au participat în total 204 auditori interni/personal implicat în activitatea de audit intern din sectorul public. Seminarele nominalizate s-au focusat pe realizarea misiunii de audit intern, cadrul normativ în domeniul auditului intern, auditul

tehnologiilor informaționale, auditul performanței, precum și alinierea CFPI la cerințele Uniunii Europene. De asemenea, a fost organizat un seminar de mediatizare întru facilitarea creării unităților de audit intern în cadrul APL de nivelul II (durata - 3 ore), în cadrul căruia au participat 27 manageri din cadrul APL de nivelul II;

– au fost organizate în domeniul MFC 6 seminare (durata totală - 144 ore), la care au participat în total 148 manageri din cadrul autorităților publice centrale și locale. Seminarele nominalizate s-au focusat pe sistemul de MFC în sectorul public, managementul riscurilor și descrierea proceselor. De asemenea, au fost organizate 13 seminare de mediatizare în domeniul MFC (durata totală - 40 ore), la care au participat în total 298 manageri operaționali din cadrul autorităților publice centrale și locale.

Este important de menționat faptul, că rolul Ministerului Finanțelor este de a facilita introducerea CFPI, iar implementarea acestuia ține de responsabilitatea conducătorilor din întregul sector public și unităților de audit intern.

VII. Activitatea Inspecției Financiare

Inspecția Financiară, în perioada anului 2014, a continuat reformarea și perfecționarea organizării și desfășurării activității de inspectare financiare.

Astfel, în colaborare cu experții SIGMA și OECD, a fost elaborat Programul de Dezvoltare Strategică a Inspecției Financiare pentru anii 2014-2016, care a fost aprobat de către Ministrul Finanțelor prin Ordinul nr.34 din 14.03.2014 și care urmează să ghideze procesul de dezvoltare strategică a activității de inspectare financiară.

În scopul perfecționării organizării și desfășurării activității de inspectare, precum și asigurării calității materialelor și realizării rezultatelor inspectării Inspecția Financiară a elaborat și a aprobat prin ordinul nr.27 din 14.11.2014 Normele metodologice privind efectuarea inspectării financiare ținându-se cont de cerințele actuale privind implementarea noilor metode de organizare și desfășurare a inspectărilor pentru asigurarea eficienței, precum și optimizarea activității de inspectare în ansamblu.

Întru extinderea sferei de aplicare a activității de inspectare și aducerea în concordanță a cadrului normativ ce reglementează activitatea Inspecției, a fost operat un șir de completări și modificări a cadrului legislativ în vigoare, precum și au fost înaintate propuneri pentru includerea în proiectele noi de legi parvenite spre avizare.

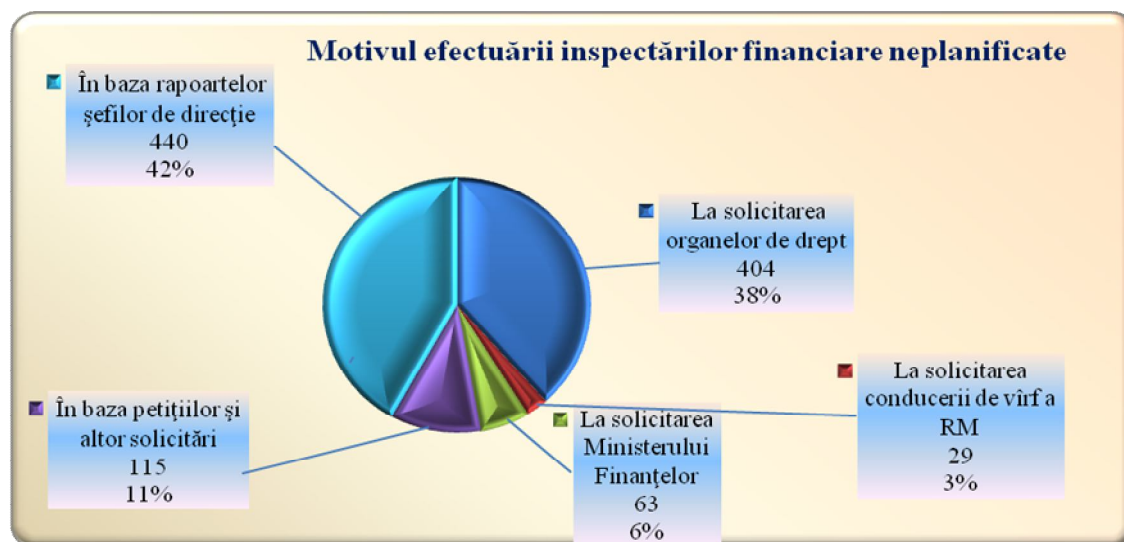
Drept consecință, inspectările financiare au fost realizate mai calitativ concomitent cu dezvoltarea unei conlucrări sistematice cu organele de resort și autorităților din teritoriu în scopul recuperării mijloacelor financiare gestionate cu încălcări ale cadrului legal, lichidării și prevenirii acestora.

Inspecția financiară a acordat prioritate în verificarea disciplinei financiare la întreprinderile de stat, societățile pe acțiuni în care statul deține cotă-parte și întreprinderile municipale, fiind calculate la bugetul de stat dividende/defalcări în sumă de **4,1 mil. lei**.

În pofida faptului, că aria de inspectare s-a majorat, datorită schimbării tacticii: inspectări de scurtă durată, inspectări financiare tematice efectuate în baza analizei riscurilor s-a reușit majorarea volumului de mijloace financiare verificat cu **3,8 mlrd. lei**

mai mult, comparativ cu anul 2013 - **29,8 mlrd. lei**, fiind verificate **33,6 mlrd. lei**, ceea ce constituie **75,7 la sută** în raport cu partea de cheltuieli a bugetului public național.

Inspekția, în perioada anului 2014, întru executarea Programului activității de inspekție financiară, însărcinărilor centralizate și solicitărilor parvenite suplimentar, a efectuat **1736 inspekții financiare** privind conformitatea cu legislația a operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și patrimoniului public. Conform Programului de activitate aprobat au fost efectuate - **685 inspekții**, iar **1051 inspekții neplanificate**, dintre care **29 inspekții** au fost efectuate conform indicațiilor conducerii de vîrf a republicii, **63** - la indicația Ministerului Finanțelor, **404** - la solicitarea organelor de drept, **555** - în baza altor solicitări, petiții și rapoarte.

Ponderea inspekțiilor efectuate în anul 2014 în afara programului de activitate.

Din numărul total de inspekții efectuate (**1736 inspekții financiare**), **327** au constituit inspekții financiare totale și **1409 inspekții financiare tematice**.

La entitățile publice au fost efectuate **901 inspekții financiare**, ceea ce constituie **52 la sută** din numărul total de inspekții realizate.

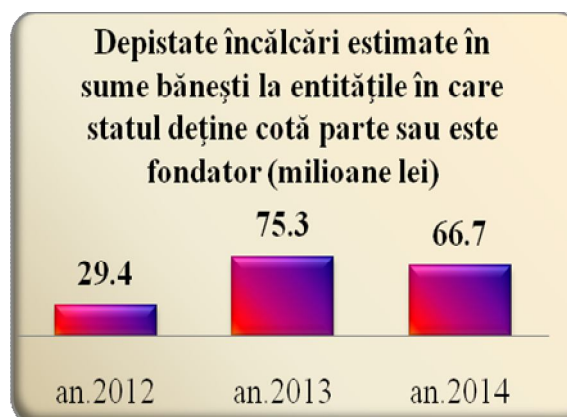
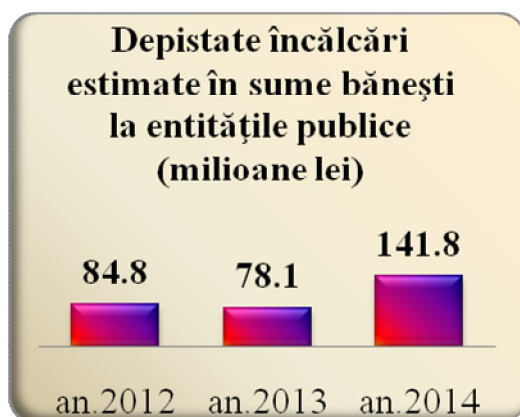
Totodată, au fost efectuate **835 inspekții financiare** la Întreprinderi de Stat, Întreprinderi Municipale, Societăți pe Acțiuni și alte entități cu cota-parte a statului, ceea ce constituie **48 la sută** din numărul total de inspekții efectuate.

Odată cu operarea modificărilor în cadrul legal privind efectuarea inspekțiilor în baza ordonanțelor organelor de drept numărul de solicitări, parvenite de la acestea, în perioada de referință s-a majorat considerabil (cca de 2,5 ori) față de anii precedenți, fiind efectuate în anul 2014 - **404 inspekții**, comparativ cu anul 2013 - **163 inspekții**. În anul 2012 au fost efectuate **79 inspekții**.

Inspectările financiare efectuate pe parcursul anului 2014 denotă nerespectarea de către conducătorii entităților supuse inspectării, a prevederilor legislației și actelor normative în vigoare, fiind depistate încălcări estimate în sume bănești în mărime de **517,7 mil. lei**.

La entitățile publice suma depistată a constituit **141,8 mil. lei**, la societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte - **66,7 mil. lei**, la entitățile private, în cadrul inspectărilor efectuate în baza ordonanțelor organelor de drept - **309,2 mil. lei**.

Mijloacele financiare gestionate cu încălcări ale prevederilor cadrului normativ, depistate în rezultatul inspectărilor au fost recuperate în mărime de **26,8 mil. lei** sau cu **2,2 mil. lei** mai mult decât în anul 2013.

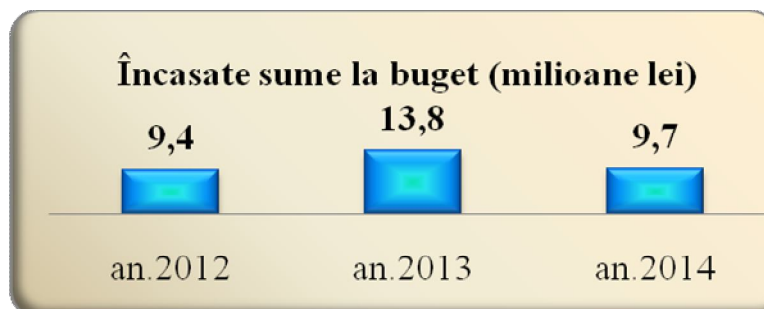

Au fost calculate suplimentar sume la buget, care includ mijloacele financiare calculate la bugetul de stat în baza deciziilor de sancționare privind perceperea venitului ilicit obținut și a amenzii, precum și sumele dividendelor sau defalcărilor netransferate, în mărime de **23,3 mil. lei** față de **15,8 mil. lei** calculate în perioada anului 2013 sau cu **7,5 mil. lei** mai mult.

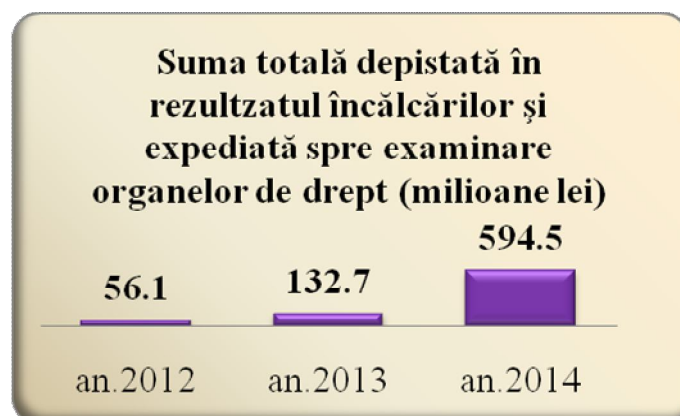
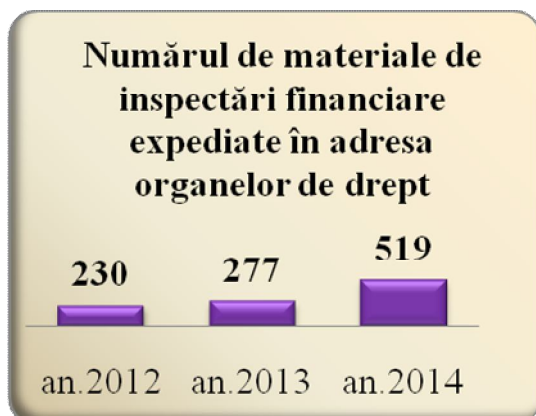
Din sumele calculate suplimentar la buget, reducerea acordată, conform legislației în vigoare, a amenzii aplicate a constituit în 2012 - **1,2 mil. lei**, în 2013 - **3,1 mil. lei**, iar în 2014 - **1,6 mil. lei**.

În cadrul inspectărilor, din suma totală calculată în perioada de referință, au fost încasate **9,7 mil. lei**, cu **4,1 mil. lei** mai puțin comparativ cu perioada precedentă, care se presupune a fi încasată în baza prescripțiilor executorii înaintate conducătorilor entităților supuse inspectării.

Neîncasarea integrală se explică prin contestarea unor aspecte consemnate în materialele de inspectare, care la ora actuală se află în stadiu de examinare de către organele de drept.

Întru asigurarea întreprinderii tuturor măsurilor de realizare a rezultatelor inspectărilor efectuate, au fost remise în adresa organelor de drept spre examinare și întreprindere a acțiunilor de reparare a prejudiciului cauzat statului, identificarea persoanelor vinovate și tragerea la răspundere în modul stabilit de legislație pe parcursul anului 2014, **519 materiale de inspectări**, suma totală a încălcărilor depistate constituind **594,5 mil. lei**.

În scopul conștientizării persoanelor cu funcții de răspundere pentru gestionarea și evidența conformă a finanțelor și bunurilor publice, în perioada de referință pentru încălcările stabilite în urma inspectărilor financiare, au fost adoptate **1042 decizii de sancționare** în baza proceselor-verbale încheiate, fiind aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de **1,1 mil. lei**.

Concomitent, întru întreprinderea măsurilor de rigoare asupra rezultatelor materialelor inspectărilor efectuate, au fost expediate **475 prescripții executorii și sesizări** inclusiv **158** - în adresa entităților supuse inspectării, **7**- conducerii de vîrf a republicii, **44** - Ministerului Finanțelor, **102** - organelor ierarhic superioare, **36** - oficiilor teritoriale ale Cămarilor de Stat, **59** - președintelui raionului, **69** - altor entități.

VII. Activitatea Agenției Achiziții Publice

Pe parcursul anului 2014 Agenția a înregistrat și perfectat un volum de 39183 documente intrate, față de 33949 documente intrate în perioada anului 2013, sau cu 5234 documente intrate mai multe decât în anul precedent.

Examinând documente intrate și corectitudinea desfășurării procedurilor de achiziții publice, Agenția a întocmit și a transmis în adresa autorităților contractante 4119 scrisori, față de 4059 scrisori în perioada examinată a anului precedent.

Prin intermediul scrisorilor date a fost solicitată:

- revizuirea deciziei grupului de lucru – 146 scrisori,
- anularea procedurilor de achiziții publice – 84 scrisori,
- prezentarea informației suplimentare – 372 scrisori,
- s-a răspuns la diverse demersuri – 276 scrisori,
- s-a respins înregistrarea dărilor de seamă și acordurilor adiționale – 414 scrisori, etc.

Anunțarea licitațiilor deschise (publice) (desfășurate prin metoda tradițională pe hârtie)

Asigurând transparența inițierii și desfășurării licitațiilor deschise (publice), Agenția în această perioadă a publicat **2446 anunțuri** de desfășurare a licitațiilor deschise (desfășurate prin metoda tradițională pe hârtie), din care:

- **1232 anunțuri** – pentru procurare de bunuri;
- **614 anunțuri** – pentru procurare de lucrări și
- **300 anunțuri** - pentru procurare de servicii.

Având drept scop asigurarea desfășurării eficiente a acestora și întru asigurarea participării largi a operatorilor economici, Agenția a publicat în perioada de raportare:

- **115 anunțuri** de modificare a termenului de depunere a ofertelor,
- **22 anunțuri** de modificare a obiectului de achiziție / relațiilor de contact,
- **16 anunțuri** de anulare a licitațiilor (la inițiativa autorităților contractante).

Potrivit obiectului de achiziție cele mai multe licitații publice au fost inițiate pentru procurarea de:

- produse alimentare (**372 licitații**),
- produse petroliere și cărbune (**187 licitații**),
- medicamente și reactive de laborator (**74 licitații**),
- echipamente medicale și piese de schimb, produse parafarmaceutice (**110 licitații**),
- autovehicule, mașini de lucru (**150 licitații**) ,
- lucrări de construcție, reparație și reconstrucție (914 licitații) și alte bunuri și servicii.

Corectitudinea desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hârtie) inițiate de către autoritățile contractante

În rezultatul inițierii și desfășurării licitațiilor deschise (desfășurate prin metoda tradițională pe hârtie), au fost anulate în total **540 licitații**, dintre care **321** au fost anulate de autoritățile contractante din motivul lipsei de concurență, insuficiența surselor

financiare vis a vis de valoarea ofertelor propuse, alte motive. Examinând corectitudinea desfășurării licitațiilor deschise (publice) în baza dărilor de seamă sau după caz a întregului dosar de achiziție, Agenția a anulat **84 licitații**. De asemenea, de către AC au fost anulate **135 proceduri** din diverse motive așa cum ar fi: întocmirea greșită a caietului de sarcini; necorespunderea tuturor ofertelor cerințelor expuse în caietul de sarcini; tergiversarea examinării și expirarea valabilității ofertelor depuse etc.

Examinarea și înregistrarea contractelor de achiziție încheiate în rezultatul desfășurării licitațiilor deschise (publice) (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie)

În rezultatul desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), au fost încheiate de către autoritățile contractante **10 756** contracte de achiziție în sumă totală de **4 713 465 727,91 lei**.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acordurile adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de **332 196 985,70 lei** (*ceea ce reprezintă 7,05 % din valoarea contractelor inițiale*);
- acorduri de micșorare/reziliere – în sumă de **132 898 800,79 lei** (*ceea ce reprezintă 2,82 % din valoarea contractelor inițiale*).

În total în rezultatul desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), au fost încheiate de către autoritățile contractante **13772 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **4 912 763 912,82 lei**.

Anunțarea și examinarea corectitudinii rezultatelor concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri cu publicare obligatorie (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie)

Asigurînd transparența inițierii și desfășurării procedurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri (COP) (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), Agenția a publicat în perioada anului 2014 desfășurarea a **8086 COP**, din care:

- **3286 anunțuri** – pentru procurare de bunuri,
- **4045 anunțuri** – pentru procurare de lucrări,
- **755 anunțuri** - pentru procurare de servicii.

Avînd drept scop asigurarea desfășurării eficiente a acestora și întru asigurarea participării largi a operatorilor economici, Agenția a publicat în perioada de raportare:

- **93 anunțuri** de modificare a termenului de depunere a ofertelor,
- **140 anunțuri** de anulare a COP (la inițiativa autorităților contractante).

Din numărul total de proceduri inițiate și desfășurate prin metoda cererii ofertelor de prețuri (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) cu publicare obligatorie a invitațiilor de participare (în total **8086 COP**), la **7024** de COP au fost prezentate dări de seamă spre înregistrare la Agenție, în rezultatul cărora au fost semnate **12067** contracte de achiziție în valoare totală de **1 546 685 555,19 lei**.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acorduri adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de **38 779 133,74 lei**, *ceea ce reprezintă 2,51% din valoarea contractelor inițiale*;
- acorduri de micșorare/reziliere - în sumă de **24 180 320,95 lei**, *ceea ce reprezintă 1,56% din valoarea contractelor inițiale*.

În total în rezultatul desfășurării COP (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) cu publicare obligatorie a invitațiilor de participare, au fost încheiate de către autoritățile contractante **14313 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **1 561 284 367,98 lei**.

Totodată, din numărul total al procedurilor anunțate, **425 COP** desfășurate în format de hîrtie au fost anulate de către autoritățile contractante din diverse motive (preț majorat, depășirea pragului stabilit de lege etc.), iar **940 COP** au fost anulate din cauza lipsei de concurență sau nu s-a prezentat nici o ofertă.

Examinarea rezultatelor procedurii cererii ofertelor de prețuri fără publicare obligatorie

Din numărul total de proceduri desfășurate prin metoda cererii ofertelor de prețuri fără publicare în Buletinul Achizițiilor Publice la **2503** de proceduri au fost prezentate dări de seamă spre înregistrare la Agenție, în rezultatul cărora au fost semnate **2775** contracte de achiziție în valoare totală de **220 789 967,94 lei**.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acorduri adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de **1 015 049,05 lei**, *ceea ce reprezintă 0,46% din valoarea contractelor inițiale*;
- acorduri de micșorare/reziliere - în sumă de **1 267 931,35 lei**, *ceea ce reprezintă 0,57% din valoarea contractelor inițiale*.

În total în rezultatul desfășurării COP fără publicare în Buletinul Achizițiilor Publice, au fost încheiate de către autoritățile contractante **2938 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **220 537 085,64 lei**.

Totodată, **52** proceduri au fost respinse de către autoritățile contractante din motivul neacumulării numărului necesar de oferte, prețului majorat sau altor abateri de procedură.

Examinarea corectitudinii desfășurării procedurii de achiziție dintr-o singură sursă

Agenția a examinat corectitudinea desfășurării procedurii de achiziție dintr-o singură sursă de către autoritățile contractante, în rezultatul cărora au fost încheiate și înregistrate **1334 acte juridice** de achiziție, în sumă totală de **379 774 253,83 lei**, ceea ce constituie **3,5%** din volumul total de achiziții.

În rezultatul examinării corectitudinii contractării bunurilor, lucrărilor și serviciilor dintr-o singură sursă, **38 contracte** au fost restituite din motivul încadrării incorecte a acestora prevederilor legislației cu incidență în domeniul achizițiilor publice.

Concomitent, au fost înregistrate **44** contracte (o singură sursă) în sumă de **708 912 310,00 lei** pentru procurarea serviciilor educaționale pentru realizarea planului de pregătire a cadrelor de specialitate (alocații directe din bugetul de stat), care au fost achiziționate de către Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Ministerul Sănătății și Academia de Științe a Moldovei și care nu au fost incluse în suma totală a achizițiilor publice.

Examinarea și înregistrarea rezultatelor procedurilor de achiziții publice prin acord-cadru

În perioada anului 2014 de către autoritățile contractante au fost anunțate **24** proceduri de acord-cadru, în rezultatul cărora au fost înregistrate **79** contracte subsecvente în sumă totală de **7 685 259,88 lei**.

Examinarea și înregistrarea rezultatelor procedurilor de achiziții publice desfășurate prin intermediul sistemului informațional automatizat registrul de stat al achizițiilor publice

În perioada anului 2014 de către cele 148 autorități contractante, participante la pilotarea sistemului, au fost inițiate și desfășurate prin intermediul SIA RSAP **2704** proceduri de achiziții publice, în rezultatul cărora au încheiate **3809** contracte de achiziții în sumă de **3 757 370 183,37 lei**, ceea ce constituie **34,66%** din volumul total de achiziții publice.

Totalizarea rezultatelor anului 2014 și analiza comparativă cu anul precedent

Analizând informația privind volumul total al contractelor încheiate în rezultatul tuturor procedurilor de achiziție publică, se atestă că, în perioada anului 2014 de către autoritățile contractante au fost realizate proceduri de achiziții publice în valoare totală de **10 839 415 063,52 lei**, cu **3 363 432 553,28 lei** mai mult decât în perioada anului 2013, ceea ce reprezintă o creștere de **44,99 la sută**.

În același timp, în perioada anului 2014 în rezultatul procedurilor de achiziții publice de către autoritățile contractante au fost încheiate **36245** acte juridice (contracte și acorduri adiționale), cu **1789** mai multe decât în perioada anului 2013, ceea ce reprezintă o creștere de **5,19 la sută**.

Analizând informația privind repartizarea achizițiilor publice după tipul obiectului de achiziție (bunuri/lucrări/servicii) realizate de autoritățile contractante în perioada anului 2014, se observă că au fost procurate:

- **bunuri** în valoare totală de **3 370 486 656,42 lei**, ceea ce reprezintă **31,09%** din volumul total de achiziții,
- **lucrări** în valoare totală de **5 954 391 474,88 lei**, ceea ce constituie **54,93%** din volumul total de achiziții,
- **servicii** în valoare totală de **1 514 536 932,22 lei**, ceea ce constituie **13,97%** din volumul total de achiziții publice.

Instruirea și acordarea ajutorului metodologic

Potrivit planului intern aprobat, a fost asigurată inițierea și desfășurarea a **32** seminare de instruire, în rezultatul cărora au fost instruite **1655 persoane**.

Examinarea contestațiilor

În această perioadă, în cadrul procedurilor de achiziție publică, din partea operatorilor economici au parvenit un număr de **1096 contestații**.

Subiectul contestațiilor depuse a constituit:

- rezultatele procedurilor de achiziții publice – **825** contestații sau **75,27%** din numărul total de contestații,
- desfășurarea procedurii de achiziție – **36** contestații sau **3,28%** din numărul total de contestații,
- conținutul invitației de participare sau a documentelor de licitație – **235** contestații sau **21,44%** din numărul total de contestații.

Examinând obiecțiile expuse în contestațiile operatorilor economici s-au obținut următoarele rezultate:

- **542** pretenții au fost respinse, constatându-se că deciziile grupului de lucru sânt conform legislației cu incidență în domeniul achizițiilor publice (sau **49,45%** din numărul total de contestații depuse),
- **41** pretenții au fost satisfăcute, cu operarea modificărilor corespunzătoare în documentele de licitație, prelungirea termenilor de depunere a ofertelor, desemnarea contestatorilor drept câștigători ai procedurilor de achiziție,
- **44** contestații au fost satisfăcute parțial,
- **174** licitații au fost anulate,
- **46** licitații au fost parțial anulate,
- **112** proceduri de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri total anulate,
- **47** contestații au fost retrase de către operatorii economici, etc.

Totodată, se constată că, în perioada analizată a anului 2014 au fost soluționate un număr mai mare de contestații și anume **1062**, sau **96,90%**, față de **92,96%** în aceeași perioadă a anului precedent.

MINISTRU

Anatol ARAPU